NEW YORK TIMES BESTSELLER

BAHAR YAĞMURLARI

KARL OVE KNAUSGAARD

Çeviren: Haydar Şahin

monokl Edebiyat

BAHAR YAĞMURLARI

Karl Ove Knausgaard

Kavgam Serisi
V

MonoKL Edebiyat

Yapıtın Özgün Adı: *Min Kamp V*
Bahar Yağmurları
Kavgam Serisi V

© Forlaget Oktober as, Oslo, 2010
Bu kitabın yayın hakları The Wylie Agency aracılığıyla alınmıştır
© Monokl Yayınları, 2015
Bu çeviri, NORLA'nın çevirmen destek fonlarından yararlanılarak yayımlanmıştır.

Sertifika Numarası: 22834

ISBN: 978-605-5159-79-5

Birinci Basım: 2018 Mayıs
Editör: Rasim Emirosmanoğlu
Düzelti: Ayşegül Ergül Aslan
Çeviri: Haydar Şahin
Kapak Deseni ve Uygulama: Yeşim Ercan Aydın
Kapak İmge: ©Laurent Denimal/Opale/Leemage
Baskı Hazırlık: Yeşim Ercan Aydın
Kavgam Serisi Lansman Siteleri:
http://kavgam.monoklkitap.com/
http://asikbiradam.monoklkitap.com/

Baskı: Karist Baskı Çözümleri
Yeşilköy Mah. Atatürk Havalimanı Cad. Egs Business Park Blokları,
B Blok, No: 8/20, Bakırköy - İstanbul
Sertifika Numarası: 22827

MonoKL Yayınları
Uğur Mumcu Mah. Serçe Sok. No:33 D:3
Kartal - İstanbul
e-posta: editor@monokl.net
www.monokl.net
www.monoklkitap.com

BAHAR YAĞMURLARI

Karl Ove Knausgaard

Kavgam Serisi
V

Norveççeden Çeviren:
Haydar Şahin

Karl Ove Knausgaard (1968) Norveç Oslo'da doğmuş olan yazar Karl Ove Knausgaard, tüm dünyada edebî bir sarsıntı yaratan *KAVGAM* adlı 6 kitaptan oluşan romanlar serisi ile tanınmaktadır. *Kavgam*'ın ilk kitabı 2009'da basıldıktan hemen sonra beş milyon nüfuslu Norveç'te büyük bir sansasyon yaratarak yarım milyonluk bir satış hacmine ulaşmıştır. Serinin etkileri dalga dalga yayılarak Amerika ve Avrupa'yı derinden sarsmıştır. *Kavgam* kısa bir süre içinde 30'un üzerinde dile çevrilmiş ve Knausgaard'ı dünyanın en sıra dışı edebiyat fenomeni hâline getirmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

1988'den 2002 yılına dek Bergen'de yaşadığım on dört yıl çoktan geride kaldı, ancak birkaç kişinin anımsayabileceği olaylar, orada burada beliriveren anı kırıntıları ve elbette o dönemden aklımda kalan şaşılacak derecede az şey dışında iz bırakmadan silinip gitti o yıllar. O küçük, dar sokaklı, yağmur ışıltılı batı kentinde geçirdiğim binlerce günden artakalanlar, birkaç olayla bir yığın duygu yalnızca. Bir günlük tutmuştum, onu da sonra yaktım. Çektiğim onca fotoğraftan kalan on iki tanesi, o günlerde aldığım mektuplarla birlikte masanın yanında, yerde yığılı şimdi. Mektupları şöyle bir karıştırdım, aralardan birkaç satır okudum ve her zamanki gibi kederlendim, ne korkunç bir dönemdi. Bilgisizdim, aşırı tutkuluydum, hiçbir şeyi başaramamıştım. Oysa oraya yerleşmeden önce nasıl da heyecanlıydım! O yaz Lars'la otostop çekip Floransa'ya gitmiş, birkaç gün kaldıktan sonra trenle Brindisi'ye geçmiştik, hava aşırı sıcaktı, trenin açık penceresinden kafanızı çıkardığınızda saçlarınız tutuşacak gibi oluyordu. Brindisi geceleri, karanlık gökyüzü, beyaz evler, düş gibi sıcaklık, parklarda yoğun kalabalıklar, her köşede mopedli gençler, bağırış çağırış ve gürültü. Neredeyse hepsi genç ve bizim gibi sırt çantalı bir yığın başka yolcuyla birlikte Pire gemisinin iskelesinde sıraya girdik. Rodos'ta hava kırk dokuz dereceydi. Gördüğüm en karışık yer diyebileceğim, çılgın sıcaklıktaki Atina'da bir gün kalıp yine tekneyle Paros ve Antiparos'a gittik, günlerimizi kumsalda yatarak, gecelerimizi kafayı çekerek geçirdik.

Bir akşam Norveçli kızlarla tanıştık, ben tuvaletteyken Lars onlara bir yazar olduğunu, sonbaharda üniversitenin Yazarlık Akademisi'ne başlayacağını söylemişti. Döndüğümde bunu konuşuyorlardı. Lars bana gülümsemekle yetindi. Neler çeviriyordu? Ufak tefek palavralar atmayı sevdiğini biliyordum ama şimdi beni de alet etmişti. Gelecekte ondan uzak durmaya karar verip ağzımı açmadım. Birlikte Atina'ya gittik, benim param bitmişti, Lars'ın daha bir yığın parası vardı ve ertesi gün uçakla eve dönmeye karar verdi. Bahçeli bir restorandaydık, tavuk yiyordu, çenesine akan yağlar ışıl ışıldı, ben bir bardak su içiyordum. Ondan borç istemek hiç içimden gelmiyordu, kendisi para gerekiyor mu diye sorarsa alabilirdim ancak. Ama sormadı ve aç kaldım. Ertesi gün havaalanına gitti, ben otobüsle kenar mahallelere yöneldim, bir çevre yolunda inip otostop çekmeye koyuldum. Daha birkaç dakika geçmeden bir polis arabası durdu, memurlar tek kelime İngilizce bilmiyordu, ama orada otostopun yasak olduğunu anlayıp otobüsle kente geri döndüm, cebimde kalan son parayla Viyana'ya tren bileti, bir somun ekmeği, büyük bir kola ve bir karton sigara aldım.

Birkaç saatlik bir yolculuk sanmıştım, iki gün süreceğini öğrenince nutkum tutuldu. Kompartımanda akranım bir İsveçli ve birkaç yaş büyük iki İngiliz kız vardı. Ne param ne de yiyeceğim olduğunu anlayıp benimle yemeklerini paylaştıklarında Yugoslavya'nın derinliklerine varmıştık bile. Pencereden görülen manzara can alıcı güzellikteydi. Vadiler, ırmaklar, çiftlikler, köyler; bana on dokuzuncu yüzyıldan kalma görünen giysiler içinde köylüler toprağı da o zamanki yöntemlerle, atlar, kağnılar, tırpanlar ve sabanlarla işliyorlardı. Trendekilerin bir bölümü Rus'tu, gece vagonları dolaştım, yabancı harfleri, yabancı kokuları, yabancı dekorları ve yabancı suratlarıyla büyüleyiciydiler. Viyana'ya varınca, iki kızdan biri olan Maria adresimi istedi, çekiciydi, normalde Norfolk'a onu ziyarete gitmek belki onunla bir ilişki yaşayıp oraya yerleşmek geçebilirdi aklımdan, ama o gün, Viyana'nın kenar mahallelerinde gezinirken bu düşünce hiçbir şey ifade etmiyordu bana, o yılın Paskalya'sında ancak bir kez gördüğüm, daha sonra mektup yazdığım Ingvild aklımdan çıkmak bilmiyordu. Onunla karşılaştırıldıklarında diğerleri

önemsizleşip siliniyordu. Beni arabasına alan otuzlu yaşlarındaki sert yüzlü, sarışın kadın beni otoyolda bir benzin istasyonunda bıraktı, oradaki kamyon şoförlerine bana yer var mı diye sordum, ellisine merdiven dayamış, esmer tenli, ince yapılı, ağır ve yakıcı bakışlı birisi başını salladı, ama önce yemek yemesi gerekiyordu.

Alaca karanlığın sıcağında dışarıda bekleyip sigara içerken, hızla çöken gecenin gitgide daha çok keskinleştirdiği ışıkları izliyordum, çevremdeki trafik uğultusu, kısa ama sert kapı çarpmalarıyla, benzin istasyonundan otoparka gelenlerin beklenmedik sesleriyle yer yer kesiliyordu. İçeride masalarına doluşmuş birkaç aile dışında herkes tek başına, sessizce yemeğini yiyordu. Gördüklerim karşında bir sevince kapıldım, tam olarak bunu, bildiklerimi, tanıdıklarımı seviyordum; oysa ne otoyol, ne benzin istasyonu, ne de lokanta tanıdıktı, nereye baksam gözüme takılan ayrıntılar bildiğim yerlerdekiler gibi değildi. Şoför dışarı çıktı, başıyla gidelim işareti yaptı, onu izleyip devasa araca tırmandım, çantamı arka koltuğa atıp yerleştim. Adam motoru çalıştırınca her şey sarsılıp sallandı, farlar yandı, usulca yola çıktık, otoyolun en sağ şeridine geçip güvenli seyre ulaşana kadar hızımızı artırmayı sürdürdük, şoför de ancak o zaman bana döndü yüzünü. *Schweden,* diye sordu. *Norwegen,* dedim. *Ah, Norwegen,* dedi.

Gece boyunca ve ertesi günün büyük bir bölümünde yanında öylece oturdum. Birkaç futbolcu adı telaffuz edildi –özellikle Rune Bratseth çok heyecanlandırdı onu– ama tek kelime İngilizce bilmediğinden daha ileri gidemedik.

Almanya'daydım, açlıktan ölüyordum, öte yandan meteliğe kurşun attığım için sigara içmek, otostop çekmek ve iyimser olmaktan başkası gelmiyordu elimden. Kırmızı Golf'üyle genç bir adam durdu, adı Björn'dü, yolu uzundu ve dost canlısıydı, yolculuğunun sonuna gelince beni evine çağırdı, yulafla süt verdi, üç tabak yedim, gençliğinde erkek kardeşiyle Norveç ve İsveç'te geçirdikleri tatillerden fotoğraflar gösterdi, söylediğine göre babası İskandinavya için ölüp bitiyormuş, o yüzden adını Björn koymuş. Erkek kardeşimin adı da Tor, dedi, başını iki yana sallayarak. Beni otoyola götürdü, ona The Clash'in üçlü albüm kasetimi verdim, tokalaşıp vedalaştıktan

sonra yeniden yol kenarında dikilmeye başladım. Üç saat sonra kırmızı 2CV'siyle gözlüklü, saçı sakalı birbirine karışmış bir adam durdu, Danimarka'ya gidiyordu, bütün yolu onunla gidebilecektim. Bana sorular sordu, yazı yazdığımı söyleyince kulak kabarttı, acaba bir öğretmen falan mı diye düşündüm, yolda bir büfeden bana yiyecek aldı, birkaç saat uyudum, Danimarka'ya gelince yine yemek ısmarladı, sonunda ondan ayrıldığımda Danimarka'nın ortasında, Hirtshals'tan yalnızca birkaç saat uzaktaydım, başka bir deyişle yakında eve varacaktım. Ama yolculuğun son bölümü daha güçtü, her otostop yolculuğumda en fazla otuz kilometre uzağa gidebiliyordum, gece saat on birde ancak Løkken'e varabilmiştim ve kumsalda uyuyayım dedim. Bodur ağaçlarla dolu bir ormandan geçen dar yoldan kıyıya indim, asfaltta yer yer kum öbekleri vardı, çok geçmeden kumsal önüme çıktı. Kum tepelerini tırmanırken İskandinavya'nın yaz gecesi aydınlığında önümde uzanan parlak gri denizi izliyordum. Birkaç yüz metre ilerideki kamp alanından veya kulübe öbeğinden konuşmalar ve araba motoru sesleri geliyordu.

Deniz kenarında olmak güzeldi. Hafiften tuzlu ve yosunlu deniz kokusunu içime çekmek. Bu benim denizimdi. Neredeyse evdeydim.

Kumsalda korunaklı bir yer bulup uyku tulumumu açtım, içine girip fermuarı çektim ve gözlerimi yumdum. Kötü bir duyguydu, gelip geçenler bana takılabilir, diye düşünüyordum; ama son birkaç günde öyle yorulmuştum ki üflenip sönen bir mum gibi çabucak uykuya daldım.

Yağmura uyandım. Soğuktan kaskatı kesilmiştim, uyku tulumundan debelenerek çıktım, pantolonumu giydim, eşyalarımı toplayıp kente yöneldim. Saat altıydı. Gökyüzü griydi, yağmur usulca, belli belirsiz çiseliyordu, çok üşüyordum, ısınmak için adımlarımı sıklaştırdım. Bir kâbus görmüş, etkisinden daha kurtulamamıştım; önceki akşam geçtiğim bodur ağaçlı ormandan koşturarak geri dönerken anımsadığım kadarıyla kâbusta amcam Gunnar vardı, bana kızıyordu sanırım, çünkü kafayı çekmiş, yığınla kötülük yapmıştım. Ağaçlarda yaprak kımıldamıyordu, yoğun kara bulutların altında grimtrak ve neredeyse ölü gibi görünüyorlardı. Ara ara beliren kumlar değişken, kestirilemez ama kendilerine özgü

dokularıyla tepecikler oluşturmuştu, kimi yerlerde ince kumlardan bir ırmak kaba asfaltın üzerinde akıyor gibiydi.

Geniş bir yola ulaşınca bir süre yolu takip ettim, dönemeçte sırt çantamı yere koyup başparmağımı kaldırdım. Hirtshals'a çok yol kalmamıştı. Öte yandan orada ne yapacağımı da bilmiyordum. Param yoktu, Kristiansand feribotuna binmek kolay olmayacaktı. Acaba faturayı eve göndermelerini isteyebilir miyim? Durumumu anlayacak iyi birine denk gelebilir miyim?

Olamaz. Yağmur damlaları da irileşiyordu.

Neyse ki hava soğuk değildi.

Sigara yaktım, elimi tararcasına saçlarımdan geçirdim. Saç jölesi yağmurda yapış yapış olmuştu, elimi pantolonuma sildim ve eğilip çantamdan Walkman'imi çıkardım, yanımdaki kasetlere göz attım, XTC'nin *Skylarking* albümünü seçip doğruldum.

Kâbusta bacağımı mı kesiyorlardı? Evet, dizimin hemen altından.

Gülümsedim, müzik minik kulaklıklarda yankılanmaya başlayınca albümün çıktığı günlere geri döndüm. Lise ikinci sınıfta olmalıyım. Ama daha çok Tveit'teki evin anıları doldurdu içimi: Hasır bir koltukta oturuyor, çay sigara eşliğinde *Skylarking* dinliyorum, Hanne'ye sırılsıklam âşığım; Yngve de orada, Kristin'le birlikte. Annemle yaptığımız tüm o sohbetler...

When Miss Moon lays down
And Sir Sun stands up
Me I'm found floating round and round
Like a bug in brandy
In this big bronze cup

Yolda bir araç belirdi. Kaportasında şirketin kırmızı logosunu taşıyan bir pikaptı, şantiyeye giden bir işçi olmalıydı, hızla yanımdan geçerken bana bakmadı bile, o sırada birinci şarkının sesi alçalıp yiterken ikinci şarkı yükseliyordu, bu geçişi seviyordum, içimde de bir şeyler yükseliyordu, usulca dönerek dans ederken havaya birkaç yumruk savurdum.

Yeni bir araba belirdi. Başparmağımı kaldırdım. Bu şoför de uyku sersemiydi, beni fark etmedi bile. Yerel trafiğin yoğun olduğu bir yolda otostop çekiyordum besbelli. Olsun, yine de duramazlar mıydı? Beni ana yola bırakamazlar mıydı?

Ancak birkaç saat sonra birisi durumuma acıdı. Yirmili yaşların ortasında, yuvarlak gözlüklü, ciddi yüzlü bir Alman minik Opel'ini yolun kenarına çekti, ona doğru koştum, çantamı valizlerle dolu arka koltuğa atıp şoförün yanına yerleştim. Norveç'ten geldiğini, güneye gittiğini, beni otoyolda bırakabileceğini söyledi, çok bir mesafe değildi ama işime yarardı. Evet, evet, çok iyi, dedim. Elindeki bezle ikide bir uzanıp feci derecede buğulanan camları siliyordu. Sanırım bu benim hatam, dedim. Ne, diye sordu. Camların buğulanması, dedim. Elbette öyle, diye tısladı. Peki, madem istediğin bu, diye düşünüp koltuğuma yaslandım.

Yirmi dakika sonra büyük bir benzin istasyonunda beni bıraktı; bir ileri bir geri yürüyor, önüme çıkan herkese Hirtshals'a gidiyorlarsa beni de götürebilirler mi diye soruyordum. Islanmış, acıkmıştım, yolda geçen onca günün ardından at hırsızı gibi görünüyordum, kime sorduysam yok dedi, uzun süre sonra, görebildiğim kadarıyla ekmek ve başka unlu mamullerle dolu bir kamyonet kullanan bir adam gülümseyip atla bakalım, ben de Hirtshals'a gidiyorum, dedi. Yol boyunca ondan bir ekmek istemek geçti aklımdan, ama cesaret edemedim, acıktığımı söylemeyi başarabildim ancak, ama adam derdimi anlamadı.

Hirtshals'ta ondan ayrılırken bir feribot kalkmak üzereydi. Sırtımda ağır çantamla bilet gişesine koştum, oradaki memura durumumu anlattım soluk soluğa, paramın olmadığını söyledim, acaba daha sonra ödemek üzere faturayla bir bilet almam mümkün müydü? Pasaportum, dolayısıyla kimliğim vardı, ayrıca faturalarını ödeyen biriydim. Kibarca gülümseyip başını iki yana salladı, yardım edemezdi, nakit ödemem gerekiyordu. Ama karşıya geçmem gerekiyor, orada oturuyorum, hiç param kalmadı, dedim. Başını iki yana sallamayı sürdürdü. Üzgünüm, deyip arkasını döndü.

İskelede bir taş duvarın üzerine oturup çantamı bacaklarımın arasına yerleştirdim, büyük feribotun halatlarını toplayıp denize açılarak gözden yitişini izledim.

Ne yapacaktım?

Bir ihtimal yeniden güneye, İsveç'e otostop çekip körfezi dolanmaktı. Ama orada da denizi geçmek gerekmiyor muydu?

Haritayı gözümün önüne getirmeye çalıştım, Danimarka'yla İsveç arasında kara yolu bağlantısı var mı diye merak ediyordum, galiba yoktu ya, var mıydı? Polonya'ya inmek, ardından Rusya üzerinden Finlandiya'ya, oradan da Norveç'e geçmek gerekmiyor muydu? Birkaç hafta otostop çekmek. Ayrıca Doğu Bloku ülkeleri için vize falan da gerekirdi. Birkaç saat uzaklıktaki Kopenhag'a gidebilir, orada İsveç feribotu parasını kazanmak için de ne iş olsa yapabilirdim. Gerekirse sokaklarda bile dilenebilirdim.

Başka bir çözüm de anneme buradaki bankalardan birine para göndertmekti. Bu kolaydı, ama birkaç gün alabilirdi. Ayrıca eve telefon edecek param da yoktu.

Bir paket Camel daha açtım, sessizce iskeleye gelip sıraya giren araçları izlerken art arda üç sigara içtim. Legoland veya Løkken kumsalından dönen birçok Norveçli aile vardı. Kimi Almanlar kuzeye gidiyordu. Yığınla karavan, motosiklet vardı, kuyruğun en sonunda da kamyonlar.

Ağzım kurumuştu, yeniden Walkman'imi çıkardım. Bu kez Roxy Music kasetini koydum. Ama daha ikinci şarkıda ses bozulmaya başladı, pil ışığı yandı. Walkman'i toplayıp ayağa kalktım, çantamı omzuma attım, kent merkezine gitmek üzere kasvetli Hirtshals sokaklarına daldım. Açlıktan midem sırtıma yapışmıştı. Fırına gidip bana verebilecekleri ekmekleri var mı diye sormayı düşündüm, ama elbette vermezlerdi. Böylesi aşağılayıcı bir terslenme düşüncesine dayanamadığım için dilenmeden önce durumumun kötüleşmesini beklemeye karar vererek iskele yönüne geri döndüm. Kafe-büfe arası bir yerin önünde durdum, burada en azından bir bardak su içebilirdim.

Tezgâhtar kız başıyla evetleyip musluktan bir bardak su verdi. Pencere kenarına oturdum. İçerisi neredeyse doluydu. Dışarıda yine yağmur başlamıştı. Su sigara yaptım. Bir süre sonra benim yaşlarımda, yağmurluklu iki oğlan girdi içeri. Kapüşonlarını çıkarıp çevreye bakındılar. Birisi yanıma gelip sandalyeler boş mu

diye sordu, evet, dedim. Konuşmaya başladık, Hollandalılarmış ve bisikletle Norveç'e gidiyorlarmış. Viyana'dan buraya beş parasız otostop yaptığımı, şimdi de feribota binmeye çalıştığımı söyleyince kulaklarına inanamayıp güldüler. Bu yüzden mi su içiyorsun, diye sordu biri, başımı salladım, kahve ister misin, dedi, güzel olur, dedim, bana kahve getirmek için ayağa kalktı.

Onlarla birlikte kalktım, feribotta görüşmeyi umduklarını söyleyip bisikletlerine atlayarak gittiler, ben kamyon sırasına doğru yürüdüm, şoförlere param olmadığını söyleyip beni alabilirler mi diye sordum. Kimsenin ilgi göstermediğini söylemeye gerek yok. Birer birer motorlarını çalıştırıp güverteye çıktılar, ben de kafeye geri döndüm ve bir kez daha usulca iskeleden açılan, gitgide küçülüp yarım saat sonra gözden yiten feribotu izlemeye başladım.

Son feribot akşamdı. Ona binemezsem Kopenhag'a kadar otostop çekmem gerekecekti. Tek çıkar yol buydu. Beklerken sırt çantamdan romanımı çıkarıp okumaya koyuldum. Yunanistan'da, ayakkabılarım, tişörtüm, defterim, kalemim, sigaralarım ve *Jack'in* İsveççe baskısını başımın üzerinde bir yığın yapıp denizin içinde yürüyerek önce küçük bir adaya, oradan da başka bir adaya gittiğim iki sabah boyunca bütün bir bölüm yazmıştım. Orada yamaçta bir kovuğa oturup yalnız başıma yazıyordum. Varmak istediğim yerde olduğum duygusuna kapılmıştım. Akdeniz'in ortasında bir Yunan adasında oturmuş ilk romanımı yazıyordum. Öte yandan huzursuzdum, orada benden başka *hiçbir şey* yoktu ve bununla gelen boşluk oradaki tek deneyimdi. İşte böyleydi, kendi boşluğum her şeydi, *Jack'in* sayfalarına kendimi kaptırdığım veya defterimin üzerine eğilip romanımın başkişisi Gabriel'i yazdığım zaman bile boşluğu fark ediyordum.

Akdeniz'in koyu mavi güzelim sularına daldığım oluyordu, ama köpekbalıklarıyla karşılaşma düşüncesine kapılmadan ancak birkaç kulaç atabiliyordum. Akdeniz'de köpek balığı olmadığını biliyordum, ama etrafıma sular saçarak ve kendime söverek kıyıya tırmanırken onları düşünmeden edemiyordum, *burada* köpek balıklarından tırsmak budalalıktı, yedi yaşında mıydım ben? Öte yandan güneşin altında yalnız, denizde kimsesizdim ve bomboştum.

Sanki dünya yüzeyindeki son kişiydim. Bu da hem okuduklarımı hem de yazdıklarımı anlamsız kılıyordu.

Hirtshals'ın liman bölgesinde kendimce betimlediğim denizci pubıyla ilgili bölümü okuyunca beğendim yine de. Yazarlık Akademisi'ni kazanmam yeteneğim olduğunu gösteriyordu. Şimdi tek yapmam gereken yeteneğimi kâğıda dökmekti. Önümüzdeki yıl bir roman yazmayı tasarlıyordum, böylece, baskının falan ne kadar süreceğine de bağlı olarak, ertesi sonbahar yayımlatabilirdim.

Yer Gök Su olacaktı romanımın adı.

Birkaç saat sonra çöken alaca karanlıkta yine kamyon sırasını dolaştım. Şoförlerden kimisi kabinlerinde uyuyordu, pencereye vurduğumda irkildiklerini görebiliyordum, ardından ya camı ya kapıyı açarak ne istediğimi soruyorlardı. Hayır, beni götüremezlerdi. Yok, daha neler. Hayır, elbette olmaz, feribot biletini ben mi alacağım senin?

Feribot göz alıcı ışıklarıyla iskeleye yanaştı. Çevremdekiler motorlarını çalıştırdı. Bir araç sırası usulca ilerledi, en öndekiler teknenin açık ağzından içeri girip bağırsaklarında gözden yitti. Çaresizdim, ama önünde sonunda durumun düzeleceğini söyleyip durdum kendime. Genç Norveçlilerin tatilde açlıktan öldüğü, Danimarka'da mahsur kalıp eve dönemediği olmuş muydu hiç?

Son kamyonlardan birinin başında üç adam durmuş sohbet ediyordu. Yanlarına gittim.

"Merhaba," dedim. "Acaba biriniz beni feribota sokabilir mi? Bilet alacak param yok, eve dönmem gerekiyor. İki gündür yemek de yemedim."

"Nerelisin?" diye sordu birisi, koyu bir Arendal aksanıyla.

"Arendal," dedim, elimden geldiğince ağır bir aksan tutturmaya çalışarak. "Daha doğrusu Tromøya."

"Şu işe bak," dedi. "Ben de oralıyım!"

"Hangi mahalle?"

"Færvik," dedi. "Sen?"

"Tybakken," dedim. "Beni yanına alabilir misin?"

Başını öne salladı.

"Atla. Güverteye çıkarken çökersin. Çocuk oyuncağı."

Söylediğini yaptım. Güverteye çıkarken sırtımı dönüp koltuğun önüne saklandım. Şoför el frenini çekip motoru durdurunca çantamı kapıp güverteye atladım. Ona sağ ol derken gözlerim yaşarmıştı. Arkamdan seslendi, dursana bir! Döndüm, elli Danimarka kronu uzattı, kendisine gerekmediğini, benim işime yarayabileceğini söyledi.

Kafeteryaya oturdum ve büyük bir porsiyon köfte yedim. Feribot iskeleden ayrılmaya başladı. İçerisi hararetli konuşmalarla dolup taşıyordu, akşam saatleriydi, yola çıkmıştık. Şoförü düşündüm. Genelde öylelerine kafa yormam, yaşamlarını direksiyon başında harcadıklarını, eğitim görmediklerini, şişko ve her konuda ön yargılı olduklarını düşünürüm, o da öyleydi, görür görmez anlamıştım bunu, ama canı cehenneme, beni feribota bindirmişti!

Ertesi sabah feribottan Kristiansand yollarına dökülen arabalar, kamyonlar ve motosikletlerin gürültü patırtısından sonra kente bir sessizlik çöktü. Otobüs durağının basamaklarına oturdum. Güneş ışıl ışıldı, gökyüzü açıktı, hava şimdiden ısınmıştı. Kamyon şoförünün verdiği paranın birazını saklamıştım, babamı arayıp geleceğimi söyleyebilirdim. Beklenmedik konuklardan nefret ederdi. Yaklaşık otuz kilometre uzaklıkta bir ev satın almışlardı, kışın Kuzey Norveç'e çalışmaya gidince kiraya veriyor, yaz boyuncaysa kendileri oturuyorlardı. Birkaç gün orada kalıp otobüs veya trenle, artık hangisi ucuzsa onunla, Bergen'e gitmek için borç istemeyi tasarlıyordum.

Ama telefon etmek için çok erkendi.

Yolculuk boyunca bir aydır tuttuğum küçük günlüğü çıkardım ve Avusturya'dan bu yana başımdan geçen ne varsa yazdım. Løkken'de gördüğüm kâbusa birkaç sayfa ayırdım, beni derinden etkilemiş, bedenimin derinliklerinde yer etmişti, geçmemem gereken bir bariyer veya sınır gibiydi, önemli görünüyordu.

Çevremde otobüsler sıklaşmaya başladı, sonunda otobüsler neredeyse dakika başı durup insan boşaltır olmuştu. Herkes işe gidiyordu, bakışlarda, emekçilerin o boş bakışlarında görebiliyordum bunu.

Kalkıp dolaşmaya başladım kentte. Yaya yolu Markens, hızla gelip geçen tek tük kişi dışında ıssızdı. Martılar dibi delik bir çöp kutusunun altında eşeleniyordu. Ayaklarım beni kütüphaneye götürdü. Alışkanlıktan gelmiştim buraya, lise günlerimde buralarda dolaşırken kapıldığım o panik duygusunun birazı şimdi de yapışmıştı yakama, gidecek yerim olmadığını kimseden gizleyemiyordum, kütüphaneye sığınarak çözerdim hep bunu, orada kimseye hesap vermeden takılabiliyordum.

Önümde pazar yeri ve bakır yeşili çatısıyla gri taştan kilise uzanıyordu. Her şey küçük ve dökün tüydü, Kristiansand ufak bir kentti, Avrupa'nın güneyini gezip oradaki yaşamı tattıktan sonra bunu açıkça görebiliyordum.

Sokağın karşısında, duvarın dibinde bir evsiz uyuyordu. Birbirine karışmış saçı sakalı ve pejmürde giysileriyle ormandan kaçmış gibi görünüyordu.

Banka oturup bir sigara yaktım. Belki de en iyi yaşam onunkiydi. Canının istediğini yapıyordu. Hırsızlık yapmak isterse çalıyordu. Kafayı çekmek isterse içiyordu. Gelip geçene sataşmak isterse bağırıp çağırıyordu. Acıktığında yemek araklıyordu. Tamam, belki kimse onu adam yerine koymuyordu, herkes ona kötü davranıyordu ama başkalarını umursamadığı sürece bunun bir önemi yoktu.

İnsanlar tarıma, toplu yaşama geçmeden önce, ne bulurlarsa onu yiyip neresi uygunsa orada uyudukları çağlarda böyle, her gün yaşamlarının ilk veya son günüymüş gibi yaşamış olmalılardı. Evsizin dönmesi gereken bir yuvası yoktu, bir yere bağlı değildi, işe gitmesi ve belli bir takvimi izlemesi gerekmiyor, yorulunca bulunduğu yere uzanıveriyordu. Kent onun ormanıydı. Sürekli dışarıdaydı, kırışık teni bronzlaşmıştı, saçlarıyla giysileri pisti.

İstesem de onun gibi olamayacağımı biliyordum. Delirip sokaklarda yaşamaya başlayamazdım, olanaksızdı bu.

Pazar yerinde eski bir Volkswagen karavan durdu. Bir yanından tombul, ince giysili bir adam, öbür yanından tombul, ince giysili bir kadın atladı dışarı. Arka kapıyı açıp çiçek kutularını yere indirmeye koyuldular. Sigaramı kuru asfalta atıp çantamı sırtıma geçirdim, otobüs terminaline gidip babama telefon ettim. Huysuzdu,

rahatsız olmuştu, uygunsuz bir zamanda geldiğimi söyledi, artık küçük bir çocukları vardı, beklenmedik konuk kabul edemezlerdi, daha önce arasaydım sorun olmazdı, ayrıca şimdi bir iş arkadaşı ve büyükannem gelecekti. Anladığımı söyledim, daha önce aramadığım için özür dileyip telefonu kapattım.

Elimde ahizeyle bir süre düşündüm, ardından Hilde'nin numarasını çevirdim. Onda kalabileceğimi, hemen gelip beni alacağını söyledi.

Yarım saat sonra onun eski Golf'ünde yanında oturmuş kentin dışına çıkıyorduk, açık camdan güneş doluyordu gözlerime. Güldü, korkunç koktuğumu, eve varınca banyo yapmam gerektiğini söyledi. Ardından arka bahçede gölgede oturabilirdik, bana kahvaltı hazırlayacaktı, aç görünüyordum.

Hilde'de üç gün kaldım, bu süre annemin hesabıma para geçirmesine yetti, böylece Bergen trenine atladım. Öğleden sonra çıkmıştım yola, gür ormanlarla örtülü Indre Agder güneşliydi, ışıklar sayısız biçimde kendisini gösteriyordu: Göllerdeki, ırmaklardaki sular ışıltılıydı, yoğun çam ormanı pırıl pırıldı, orman yüzeyi kızıla çalıyordu, mevsimlik ağaçların yaprakları bir esintiye kapıldıkları ender durumlarda parlayıp sönüyordu. Işıkla rengin oyununda gölgeler yoğunlaşıp uzamaya başladı. Son vagonun penceresinde uzun süre durup manzaranın ayrıntılarını izledim, görüntüler birbiri ardına akıp gidiyordu, kütüklerle köklerden, kayalarla devrik ağaçlardan, derelerle çitlerden, traktörleri ve çiftlik evleriyle belirliveren ekilip biçilmiş yamaçlardan bir ırmak. İzlediğimiz raylar ve güneşin yansıdığı iki parlak nokta değişmiyordu yalnızca. Tuhaf bir fenomendi. İki ışık topunu andırıyor, tren saatte yüz kilometrenin üzerinde giderken kımıldamadan duruyorlarmış gibi görünüyordu, ayrıca bu ışık toplarıyla aramdaki uzaklık hep aynı kalıyordu.

Yol boyunca birkaç kez ışık toplarına bakmaya gittim. Beni neşelendiriyor, bir bakıma mutlu ediyorlardı, içlerinde umut vardı sanki.

Onun haricinde koltuğumda oturmuş sigara kahve içiyor, gazete okuyordum, yazdıklarımı etkileyebileceğini, Yazarlık Akade-

misi'ne girmemi sağlayan yeteneğimi yitirmeme yol açaklarını düşündüğümden kitaplara el sürmüyordum. Bir süre sonra Ingvild'in mektuplarını çıkardım. Bütün yaz yanımda taşımıştım, kat yerleri incelmeye yüz tutmuştu, neredeyse ezberlemiştim, ama iyi, zevkli bir ışık saçıyor, ne zaman okusam beni etkiliyorlardı. Ingvild'di bu, hem tanıştığımız zamandan aklımda kalan Ingvild hem de yazdıklarından ortaya çıkan Ingvild, ayrıca gelecekteki kendisiydi, beni bekleyen bilinmez Ingvild. O başkaydı, değişikti, işin tuhafı onu düşünürken ben de değişiyor, başkalaşıyordum. Onu düşündüğümde kendimi daha çok beğeniyordum. Onu düşünmek içimde bir şeyleri silerek ya bana yeni bir başlangıç sunuyor ya da beni ileri taşıyordu.

Onun doğru kişi olduğunu biliyordum, görür görmez anlamıştım, ama gözlerinin ışıltısında beliren içinin, benliğinin, yakın olmak, kucaklamak istediğim bir şey barındırdığını düşünmemiştim, belki sadece hissetmiştim.

Neydi peki bu?

Ah, kendinin ve durumunun farkında olması, kahkahanın bir an silinmesi ama hemen sonra geri dönmesi. Doğasındaki ölçüp tartan, belki de kuşkucu yanın kazanılmak istemesi, ama kandırılmaktan korkması. Bunun ardında kırılganlık yatıyordu ama zayıflık değil.

Onunla konuşmak çok hoşuma gitmişti, ona yazmayı çok sevmiştim. Tanışmamızın ertesi günü aklımdaki ilk düşüncenin o olması belki çok anlamlı değildi, genelde böyle olurdu, ama bununla kalmadı, o günden beri dört aydır her gün düşündüm onu.

O da benim için aynı duyguları taşıyor muydu, bilmiyordum. Büyük olasılıkla hayır, ama yazdıklarının tınısında bütün bunların ona da heyecan verdiğini, çekici geldiğini düşündürten bir yan vardı.

Annem balkonlu dairesinden çıkmış, Førde'nin Angedalen Mahallesi'nde, merkeze on dakika uzaklıkta bir evin bodrumuna taşınmıştı. Bir yanında orman, öbür yanında ucu ırmağa dayanan tarlasıyla harika bir yerdi, ama daire küçüktü, öğrenci evi gibiydi, mutfak,

banyo ve genişçe bir odadan oluşuyordu yalnızca. Kiralayacak, belki de satın alacak daha iyi bir yer bulana dek orada kalmayı planlıyordu. Bergen'e taşınmama iki hafta kalmışken onun yanında geçireceğim bu sürede biraz bir şeyler yazmayı amaçlamıştım, bana dayısı Steinar'ın kulübesini kullanmamı önerdi, anneannemin geldiği çiftliğin yukarısında, ormandaki otlakta yer alan eski evin oradaydı. Beni oraya götürdü, evin önünde kahve içtik, sonra gitti, ben de kulübeye girdim. Çam tahtası duvarlar, çam tahtası yerler, çam tahtası tavan ve çam ağacından mobilyalar. Orada burada yün kilimler, birkaç yalın tablo. Sepette bir dergi yığını, bir şömine ve küçük bir mutfak.

Yemek masasını penceresiz bir duvara dayadım, bir yana kâğıtlarımı, öbür yana kasetlerimi yığıp oturdum. Ama yazamadım. Antiparos'ta ilk kez kapıldığım boşluk duygusu geri dönmüştü, onu tıpkı eskisi gibi hissediyordum. Dünya bomboştu, hiçbir şeydi, bir imgeydi ve ben bomboştum.

Yatağa girip iki saat uyudum. Uyandığımda güneş batıyordu. Mavimtrak gri alaca karanlık ormanın üzerine perde gibi inmişti. Yazmak içimden gelmiyordu hâlâ, ayakkabılarımı giyip dışarı çıktım.

Yukarıdaki ormanda kükreyen şelale dışında ortalıkta çıt çıkmıyordu.

Yok, bir ses vardı, bir yerlerde bir çan çalıyordu.

Dereyi izleyen patika boyunca yürüyüp ormana daldım. Alaçamlar yüksek ve koyuydu, yüzeydeki kayalar yosunla kaplıydı, yer yer çıplak kökler çıkmıştı yüzeye. Mevsimlik minik ve ince ağaçlar orada burada ışığa ulaşmaya çalışıyordu, devrik ağaçlar birkaç küçük açıklık oluşturmuştu. Dere yamacı elbette ağaçsızdı, taşların, kayaların üzerinden aşağı döne döne, düşe kalka akıyordu sular. Geriye kalan ne varsa koyu yeşil alaçam iğneleriyle baştan uca örtülüydü. Yürürken kendi soluklarımı işitebiliyor, nabzımın göğsümde, boynumda ve şakaklarımda atışını hissedebiliyordum. Şelalenin gürültüsü artıyordu, derin göle bakan yükseltiye varmam, suların gürül gürül aşağı aktığı sarp kayalığı görmem uzun sürmedi.

Çok güzeldi, ama benim işime yaramazdı, şelalenin yanındaki ağaçlara gittim, çorak yamaca tırmandım, birkaç yüz metre yuksekteki doruğa ulaşmak istiyordum.

Gökyüzü griydi, yanım sıra akan su cam gibi duru, parlaktı. Üzerinde yürüdüğüm yosunlar suya doymuştu, sık sık ezilip dağılıyorlardı ve böyle durumlarda ayağım kaydığında altlarındaki koyu kayalar açığa çıkıyordu.

Hemen önümde bir şey sıçradı birdenbire.

Korkudan felç olup kımıldayamadım. Kalbim de durmuştu sanki.

Küçük, gri bir yaratık hızla uzaklaştı. Fare veya küçük bir sıçandı bu.

Durumuma gülerken gergindim. Tırmanmayı sürdürdüm ama korku içimde yer etmişti bir kez. Karanlık ormana bakarken içimde bir huzursuzluk vardı artık, ayrıca şimdiye dek hoşuma giden kesintisiz şelale gürültüsü beni ürkütmeye başlamıştı, bu yüzden kendi soluğumdan başka ses duyamıyordum, birkaç dakika sonra gerisin geri dönüp aşağı inmeye koyuldum.

Çiftliğin önündeki tuğla barbekünün yanında durup bir sigara yaktım. Saat on bir-on bir buçuk suları olmalıydı. Çiftlik, büyükannemin burada çalıştığı günlerde, 1920-30 yıllarında olduğu gibi görünüyor olmalıydı. Evet, aşağı yukarı her şey öyle görünüyordu. Yine de her şey farklıydı. 1988 Ağustos'undaydım, ben seksenli yılların ürünüydüm, Duran Duran ve The Cure'la çağdaştım, anneannemle kız kardeşlerine kur yapmak için yanında bir arkadaşıyla bu tepeleri alaca karanlıkta bata çıka tırmanan büyükbabamın dinlediği keman ve akordeon müziğiyle değil. Buraya ait değildim, bunu tüm kalbimle hissediyordum. Ormanın aslında seksenli yıllar ormanı, dağların aslında seksenli yıllar dağları olduğunu bilmem bir işe yaramıyordu.

Peki ne işim vardı burada?

Yazmayı tasarlamıştım. Ama yazamıyordum, tek başımaydım ve ruhumun derinliklerinde yapayalnızdım.

Hafta sonu gelip çattığında ve annemin arabası çakıl yolda belirdiğinde, ben basamaklarda oturuyordum, bacaklarımın arasındaki

toplanmış sırt çantamla gitmeye hazırdım, tek bir sözcük bile yazmamıştım.

"Güzel zaman geçirdin mi?" diye sordu annem.

"Evet, çok iyiydi," dedim. "Pek çalışamadım ama."

"Olsun," dedi, bana bakarak. "Belki dinlenmek sana iyi gelmiştir."

"Evet, kesin iyi gelmiştir," deyip emniyet kemerimi taktım, böylece Førde'ye döndük, arabayı bırakıp Sunnfjord Hotel'e öğle yemeğine gittik. Pencere kenarında bir masa seçtik, annem çantasını sandalyesinin kenarına astı, ardından salonun ortasındaki büfeden tabaklarımızı doldurduk. Restoran oldukça boştu. Yemeklerimizle masaya yerleşince bir garson geldi, bana kola, anneme maden suyu söyledik, garson gidince annem bana planlarını anlattı –o sırada gerçekleşecekmiş gibi görünüyorlardı–, psikiyatri hemşireleri için bir kurs açacaktı. Söylediğine göre harika bir eski okul binasında uygun bir yer bulmuştu, Hemşirelik Okulu'na da çok uzak değildi. "Ruhu var," dedi. "Eski bir ahşap yapı, geniş odalı, yüksek tavanlı, şimdi öğretmenlik yaptığım sıkış tepiş tuğla sığınakla uzaktan yakından alakası yok."

"İyiymiş," dedim, bakışlarım bir avuç aracın güneşte parladığı otoparkta dolaşıyordu. Yamaç, ırmak boyunca baştan uca yemyeşildi, ancak bir yeri dinamitle açmışlardı, oraya yapılan evler değişik renkleriyle göz alıyordu.

Garsonun getirdiği kola bardağını bir büyük yudumda boşalttım. Annem, Gunnar'la ilişkime getirdi sözü. Onu içselleştirdiğimi, süper ego yaptığımı, davranışlarımı, doğruyla yanlışı ona göre belirlediğimi söyledi.

Çatal-bıçağımı masaya bırakıp ona baktım.

"Günlüğümü mü okudun?" diye sordum.

"Hayır, günlüğünü değil," dedi. "Tatilde yazdığın defterlerden birini bırakmışsın. Hep çok açık sözlüydün, bana her şeyi anlatırdın."

"Ama anne, o bir günlüktü," dedim. "Başkalarının günlüğü okunmaz."

"Yok, elbette okunmaz," dedi. "Biliyorum elbet. Ama salondaki sehpada bıraktığına göre içinde çok da gizli bir şey olamaz, öyle değil mi?"

"İyi de günlük olduğunu fark etmedin mi?"

"Hayır," dedi. "Yolculuk güncesiydi sonuçta."

"İyi, neyse," dedim. "Benim hatam. Ortalıkta bırakmamalıydım. Gunnar için ne dedin? Onu içselleştirmiş miyim? Bu da ne demek?"

"Anlattığın kâbus ve sonrasındaki düşüncelerin bunu gösteriyor."

"Gerçekten mi?"

"Küçükken baban sana karşı çok sertti, biliyorsun. Ardından birdenbire gitti, sen de canın ne isterse yapabileceğini düşündün belki de. Dolayısıyla iki farklı kurallar öbeğin var, ama ikisi de dış kaynaklı. Önemli olan kendi sınırlarını çizmen. İçinden gelmeli. Baban, kendisi bunu yapmadı, belki de bu yüzden kafası o kadar karışıktı."

"Hâlâ öyle," dedim. "Bildiğim kadarıyla hayatta. En azından geçen hafta onunla telefonda konuşmuştum."

"Ama şimdi babanın yerine Gunnar'ı yerleştirmişsin sanki," diye sürdürdü, bana şöyle bir bakarak. "Konunun Gunnar'la bir ilgisi yok. Kendi sınırlarını çizmenden söz ediyoruz. Artık yeterince büyüdün. Kendi başına bulman gerek bunları."

"Günlüğümde bunu yapmaya çalışıyordum," dedim. "Sonra önüne gelen okudu ve kendi başıma çözmem olanaksızlaştı."

"Özür dilerim," dedi annem. "Ona günlük gözüyle baktığını anlamamıştım gerçekten. Anlasaydım okumazdım."

"Sorun değil dedim ya, tatlı da söyleyelim mi?"

Onun evinde geç saate dek oturup sohbet ettik, ardından koridora çıktım, kapıyı kapattım, küçük banyonun duvarına dayalı duran şişme yatağı yere koyup üzerine çarşaf serdim, giysilerimi çıkarıp ışığı söndürdüm ve yattım. Annemin ortalıkta dolaştığını, dışarıdan arada sırada bir araba geçtiğini belli belirsiz duyuyordum. Şişme yatağın plastik kokusu beni çocukluğuma, kamp gezilerine ve kırlara götürdü. Artık zaman değişmişti, ama beklenti duygusu aynıydı. Ertesi gün Bergen'e, büyük üniversite kentine gidecektim, kendi evimde yaşayacak, Yazarlık Akademisi'nde okuyacaktım. Akşamları ya Café Opera'da oturacak ya da Hulen'de iyi grupların

konserlerine gidecektim. Ama en olağanüstü yanı Ingvild'in de oraya taşınacak olmasıydı. Buluşmak üzere sözleşmiştik, bende telefon numarası vardı, varınca arayacaktım.

Gerçek olamayacak kadar güzel, diye düşündüm, şişme yatağın üzerinde yatarken, bu başlangıcın neşesi ve heyecanıyla dolup taşıyordum. Bir o yana bir bu yana dönüyordum yattığım yerde. Odadan uykusunda konuşan annemin sesi geliyordu. Evet, dedi. Ardından uzun süre sustu. Evet, dedi bir kez daha. Doğru. Uzun duraksama. Evet. Evet. Hım. Evet.

Ertesi gün annem beni Handelshuset'ye götürdü, bana ceket, pantolon almak istiyordu. Oldukça havalı görünen kürk astarlı bir kot ceket, asker tarzı yeşil bir pantolon ve siyah ayakkabılar seçtim kendime. Daha sonra beni otobüs terminaline bıraktı, bilet parasını elime sıkıştırdı, otobüs terminalden yola çıkarken arabasının yanında durup el salladı.

Birkaç saat içinde ormanlar, göller, baş döndürücü yükseklikte dağlar, daracık fiyortlar, çiftlikler, tarlalar, bir feribot, otobüsün bir an bir yaylada bir an su kenarında ilerlediği uzun bir vadi ve bitmek tükenmek bilmeyen tüneller geçtikten sonra, evlerle tabelalar sıklaştı, yoğun nüfuslu bölgeler arttı, yolun iki yanında endüstriyel yapılar, çitler, benzin istasyonları, alışveriş merkezleri ve evler belirdi. İşletme Yüksekokulu tabelasını görünce Agnar Mykle'nin kırk yıl önce oraya gittiği geldi aklıma. Bir yanda, dağın eteğinde Sandviken Ruh Hastalıkları Hastanesi bir kale gibi yükseliyordu, öbür yanda Bergen'in alçak göğü, adalar ve dağların önünde, pusta çizgileri bulanıklaşan teknelerle yatların yüzdüğü suda ikindi güneşi ışıldıyordu.

Eski iskele Bryggen'in ucunda otobüsten indim. Yngve, Orion Hotel'de akşam vardiyasında çalışıyordu, oraya gidip evin anahtarını almam konusunda sözleşmiştik. Beni çevreleyen kent ancak yaz akşamlarıyla gelen o uykucu havaya bürünmüştü. Arada sırada beliren şortlu, tişörtlü bir silüet ardında uzun, titrek bir gölgeyle geçip gidiyordu. Evlerin duvarları ışıltılıydı, ağaçlarda yaprak kımıldamıyor, yelkenlerini toplamış bir yat limandan çıkıyordu.

Otelin resepsiyonu tıklım tıklımdı. Masanın arkasında ileri geri koşturan Yngve beni görünce "Bir otobüs dolusu Amerikalı geldi, al, anahtar bu, sonra görüşelim, olur mu?" dedi.

Danmarksplass'a otobüsle gidip Yngve'nin evine kalan üç yüz metreyi yürüdüm, kapıyı açtım, sırt çantamı koridora bıraktım, yapacaklarımı düşünerek bir süre kımıldamadan durdum. Pencereler kuzeye bakıyordu, güneş batıda denizin üzerine alçaldığından içerisi karanlık ve serindi. Yngve gibi kokuyordu. Önce oturma odasına, ardından yatak odasına gidip ortalığı inceledim. Duvarda yeni bir poster vardı, altında da *Munch og fotografi* yazan ürkütücü bir çıplak kadın fotoğrafı. Kendi çektiği fotoğraflar da vardı, Tibet'ten bir seçki, toprak parlak kırmızı, yırtık pırtık giysili oğlanlarla kızlar ona poz veriyor, bakışlar koyu ve yabancı. Köşede, sürgü kapının yanında gitarı amfiye dayalı duruyordu. Üstünde büyük bir Echobox vardı. Desensiz beyaz bir Ikea battaniyesiyle iki yastık, yatağı kanepeye çevirmişti.

Lisedeyken Yngve'yi birçok kez ziyaret etmiştim, yaşadığı yerlerin benim açımdan neredeyse kutsal bir yanı vardı, benliğini ve benim olmak istediğim kişiyi simgeliyorlardı. Yaşamımın dışında var olan ve günün birinde yöneleceğim şeyi.

Şimdi buradayım, diye düşündüm ve sandviç yapmak için mutfağa gidip pencerenin önüne dikildim, Fjøsangerveien'e dek uzanan taraçalı eski işçi evlerine karşı yemek yedim. Karşı yakada, Ulriken'in bayrak direği güneşte parlıyordu.

Son zamanlarda sık sık yalnız kaldığım geldi aklıma. Önce Hilde, ardından annemle geçirdiğim birkaç günü saymazsak Atina'da Lars'ı uğurladığımdan beri tek başımaydım. Yngve'nin eve dönmesini iple çekiyordum.

Stranglers'dan bir plak koyup elime Yngve'nin fotoğraf albümlerinden birini alarak kanepeye oturdum. Neden bilmiyorum, midem ağrıyordu. Açlık gibiydi, ama yemeğe değil de başka her şeye duyulan bir açlık.

Ingvild de kente gelmiş miydi acaba? Çevremdeki yüz bin kiralık odadan birinde oturuyordu şimdi belki de...

Yngve'nin gelir gelmez sorduğu ilk birkaç sorudan biri Ingvild'le aramın nasıl olduğuydu. Yaz başında merdivenlerde gevelediğim birkaç kelime dışında pek bir şey söylememiştim ona, ama durumun ciddiliğini anlamasına yetmişti bu. Benim için çok önemli olduğunu da anlamış olabilirdi.

Ingvild'in şu sıralar Bergen'e geleceğini, Fantoft'ta oturacağını, ilk buluşmayı ayarlamak için ona telefon edeceğimi söyledim.

"Bu yıl senin yılın olabilir," dedi. "Yeni bir kız arkadaş, Yazarlık Akademisi..."

"Daha ortada fol yok yumurta yok."

"Evet, ama anlattıklarına göre o da sana ilgi gösteriyor, öyle değil mi?"

"Belki biraz. Ama benimle aynı ölçüde önemsediğini sanmıyorum."

"Olsun, saçmalamazsan bu da yeter."

"Bir kez olsun saçmalamazsan, demek istiyorsun."

"Öyle bir şey demedim," dedi, bana bakarak. "Şarap ister misin?"

"Çok iyi olur."

Ayağa kalkıp mutfağa gitti, elinde bir karafla dönüp banyoya girdi; önce tıkırtılar, fıkırtılar, ardından kesintisiz bir lıkırtı duydum ve Yngve dolu karafla yanıma geldi.

"Vintage 1988," dedi. "Ama çok iyi. Bayağı da var."

Bir yudum aldım. Öyle ekşiydi ki irkildim.

Yngve gülümsedi.

"Çok iyi ha?" dedim.

"Tat göreceli dir, bilirsin," dedi. "Ev yapımı başka şaraplarla karşılaştırman gerekir."

Bir süre sessizce şarap içtik. Yngve doğruldu, gitarla amfiye gitti.

"Son ziyaretinden bu yana birkaç şarkı yazdım," dedi. "Dinlemek ister misin?"

"Çal bakalım," dedim.

"Tam olarak şarkı değiller," dedi, askıyı omzuna atarken. "Aslında yalnızca birkaç nakarat."

Onu izlerken birdenbire içim bir şefkatle doldu.

Amfiyi açtı, bana sırtını dönüp gitarı akort etti, Echobox'ı ayarlayıp çalmaya başladı.

Şefkat duygusu kayboldu, çünkü iyi çalıyordu, gitarının sesi geniş ve görkemliydi, nakaratlar melodik ve çekiciydi, Smiths'le Chameleons arası bir tınısı vardı. Yeteneğinin nereden kaynaklandığını anlayamıyordum. Hem müzik yeteneği hem de çalışkanlığı benim kapasitemin çok üzerindeydi. Başladığından beri yetenekliydi, sanki hep yetenekli olagelmişti.

Ancak çalmayı bitirip gitarı yerine koyunca bana döndü.

"Gerçekten iyiydi," dedim.

"Öyle mi?" diye sordu, kanepeye oturarak. "Birkaç küçük fikir. Elimde şarkı sözü olsa bitirebilirdim belki."

"Sen niye bir grupta çalmıyorsun anlamıyorum."

"Arada sırada Pål'le çalıyorum. Onun dışında çalan kimse tanımıyorum. Neyse artık sen varsın."

"Ben çalamıyorum ki."

"Şarkı sözü yazarak başlayabilirsin. Ayrıca davul da çalabiliyorsun."

"Yok, çalmam," dedim. "Çok kötüyüm. Ama şarkı sözü yazabilirim. Eğlenceli olabilir."

"Yaz öyleyse," dedi.

Tuğla duvarlı alçak evler dizisinin önündeki yolda taksi beklerken, sonbahar kapıda, diye düşündüm. Aydınlık yaz gecesinde bir tür derinlik vardı, neden kaynaklandığını söylemek olanaksızdı, ama kesinlikle vardı. Islak, karanlık ve kasvetli bir şeylerin habercisi.

Birkaç dakika sonra taksi geldi, bindik, Danmarksplass'a doğru hızla ve umursamazca inen şoför büyük sinemayla köprüyü geçip Nygårds Parkı'ndan merkeze ulaştı, orada yön duygumu yitirdim, sokaklar yalnızca sokak, yapılar yalnızca yapıydı, büyük kent beni yutmuş, yok etmişti, bu hoşuma gidiyordu, çünkü kendimi görebiliyordum: sokak lambaları, pencereler ve tabelaların ışığına yakalanan yabancılar, asfalt, cam ve betonla dolu büyük kente giden genç adam... İçerilere ilerlerken sırtım ürperiyordu. Motor uğuldadı,

trafik ışıkları yeşilden kırmızıya döndü, otobüs terminali olduğu aşikâr yerde durakladık.

"Bu şehre ilk gelişimde de buraya gelmemiş miydik?" dedim, yolun karşısındaki binayı göstererek.

"Evet," dedi Yngve.

On altı yaşımdaydım, ilk kez onu ziyaret ediyordum; içeri girebilmek için yanımızdaki kızlardan birinin elini tutmuştum. Yngve'den deodorant ödünç almıştım ve evden çıkmadan önce, önümde durmuş, gömleğimin kollarını sıvamış, elime saç jölesini tutuşturmuş ve sürmemi izledikten sonra güzel, hadi gidelim, demişti.

Şimdi on dokuz yaşımdaydım ve tüm bunlar benimdi.

Kent merkezindeki göl çarptı gözüme, ardından sola döndük, büyük beton yapıyı geçtik.

"Burası Grieg Hall," dedi Yngve.

"Demek burası," dedim.

"Mekka da şu," dedi, hemen sonra, süpermarketi göstererek. "Kentteki en ucuz yer."

"Sen oradan mı alışveriş yapıyorsun?" diye sordum.

"Param azaldıysa," dedi. "Neyse, şimdi Nygårdsgaten'deyiz. The Aller Værste! şarkısını hatırlıyor musun? 'Nygårdsgata'da koştuk Vahşi Batı'daymışız gibi.'"

"Evet," dedim. "Peki ya Disken? 'Disken'e gittim, mekân şahlanmıştı.'"

"Orası Hotel Norge'nin diskosuydu. Şuradaki binanın arkası. Ama şimdi adı değişti."

Kaldırıma yanaşan taksi durdu.

"İşte geldik," dedi şoför. Yngve ona yüz kronluk bir banknot uzattı, ben indim, durduğumuz yerdeki binanın tabelasına baktım. Beyaz fon üzerinde pembe ve siyah harflerle "Café Opera" yazıyordu. Büyük pencerelerin gerisinde, mumların küçük ve duru ışıklarında içeriyi tıklım tıklım dolduranlar silüetlere dönüşmüştü. Yngve taksinin öbür yanından indi, şoföre iyi işler dileyip kapıyı kapattı. "Hadi girelim," dedi.

Girişte durup kalabalığı taradı. Bana döndü.

"Tanıdığım kimse yok. Yukarı çıkalım."

Onu izledim, tıpkı alt kattaki gibi yerleştirilmiş masaları geçip bara yöneldik. Daha önce buraya gelmiştim, ama gündüz şöyle bir uğramıştım, bu kez başkaydı. Her yer bira içenlerle doluydu. İçine sandalyeler, masalar doldurulmuş, ortasına eğimli bir bar yerleştirilmiş bir apartman dairesini andırıyor burası, diye düşündüm.

"Bak Ola burada!" diye bağırdı Yngve. Gösterdiği yere baktım. Bu yaz tanıştığım Ola, üç arkadaşıyla bir masada oturuyordu. Gülümseyip el salladı. Yanına gittik.

"Kendine bir sandalye bul da buraya oturalım, Karl Ove," dedi Yngve.

Karşı duvardaki piyanonun yanında bir sandalye vardı, almaya gittim, havaya kaldırırken kendimi çıplak hissettim, böyle mi yapılıyordu bu iş? Elimde sandalyeyle ortalıkta dolaşabilir miydim? Birileri bana baktı, içerisi öğrencilerle, mekânın müdavimleriyle doluydu, yüzüm kızardı, ama başka seçenek göremediğimden sandalyeyi Yngve'nin oturduğu yere götürdüm.

"Bu benim küçük kardeşim, Karl Ove," dedi Yngve. "Yazarlık Akademisi'ne başlayacak."

Bunu söylerken gülümsedi. Daha önce görmediğim bu üç kişiyle, iki kız bir oğlanla, kısaca göz göze geldim.

"Demek ünlü küçük kardeş sensin," dedi kızlardan biri. Sarı saçlıydı, gülümsediğinde kısık gözleri büsbütün yok oluyordu neredeyse.

"Kjersti," dedi.

"Karl Ove," dedim.

Öbür kızın siyah saçları küttü, ruju parlak kırmızı, giysileri siyahtı, o da adını söyledi; yanındaki soluk tenli, kızılımsı saçlı utangaç oğlan da yüzünde geniş bir tebessümle kendisininkini söyledi. Hemen oracıkta unutuverdim adlarını.

"Bira ister misin?" diye sordu, Yngve.

Beni burada yalnız mı bırakacaktı?

"Evet, alırım," dedim.

Ayağa kalktı. Bakışlarımı masaya indirdim. Burada sigara içebileceğim aklıma geldi birdenbire, tütün paketimi çıkarıp bir sigara sarmaya koyuldum.

"R-Roskilde'de miydin?" diye sordu Ola.

İlkokuldan bu yana ilk kez kekeleyen birini görüyordum. Dışarıdan bakıldığında hiç belli olmuyordu. Buddy Holly gözlükleri, koyu saçları, düzgün yüz çizgileri vardı, pek gösterişli giyinmese de onu ilk gördüğümde bir grupta çaldığını düşünmeme yol açan bir havası vardı. Şimdi de öyleydi. Beyaz gömlek, siyah kot pantolon ve sivri burunlu siyah ayakkabılar giymişti.

"Evet," dedim. "Ama bütün grupları göremedim."

"N-niye?"

"Biraz karışık bir durumdu," dedim.

"Tahmin edebiliyorum." Gülümsedi.

Sıcakkanlı olduğu bir çırpıda anlaşılıyordu. Yngve'nin böyle bir arkadaşı olduğuna seviniyordum, ayrıca geçen karşılaşmamızda beni huzursuz eden kekemelik –Yngve'nin kekeme arkadaşları mı vardı?– üç başka arkadaşıyla daha tanıştığımdan beri o kadar kaygılandırmıyordu. Kekemelik kimsenin umurunda değildi, ne müsamaha gösteriyor ne de tepeden bakıyorlardı, Ola konuştuğunda benim kapıldığım duygu da yansımıyordu yüzlerine – kekelediğini fark ettiğimi göstermemem gerekiyor, diye düşünmem aşırı uluorta ve beceriksizceydi, sonuçta o konuşurken benim bunu düşündüğümü görebiliyordu.

Yngve birayı önüme koyup oturdu.

"Neler yazıyorsun bakalım?" diye sordu siyah saçlı kız, bana bakarak. "Şiir mi düzyazı mı?" Gözleri de siyahtı. Çok tepeden bakan bir tavrı vardı.

Biradan büyük bir yudum aldım.

"Şu sıralar bir roman yazıyorum," dedim. "Ama şiirle uğraşacağımıza da eminim. Daha önce pek şiir yazmadım, ama yazmam gerekebilir... haha!"

"Senin kendi radyo programın falan varmış, doğru mu?" diye sordu Kjersti.

"Ayrıca yerel gazetede bir köşesi var," diye ekledi Yngve.

"Evet," dedim. "Ama çok eskidendi."

"Romanın neyle ilgili?" diye sordu, siyah saçlı kız.

Omuz silktim.

"Biraz karışık. Hamsun'le Bukowski arasında bir şeyler, diyebilirim. Bukowski okudun mu hiç?"

Öne salladığı başını usulca çevirip merdivenden çıkanları izlemeye başladı.

Kjersti güldü.

"Hocalarından biri Hovland olacak, Yngve söyledi mi? Harikadır!"

"İyiymiş," dedim.

Biraz bir duraksama oldu, konuşmanın odağı benden uzaklaştı, onlar birbiriyle sohbete dalarken ben sandalyeme yaslandım. Aynı bölümde, Basın-Yayın'da okuduklarından birbirlerini tanıyorlar, okuldan konuşuyorlardı. Hocaların, teorisyenlerin, kitapların, albümlerin ve filmlerin adları uçuşuyordu havada. Bu sırada Yngve bir ağızlık çıkardı, ucuna bir sigara iliştirdi ve özenti tavırlarla duman üflemeye başladı. Gözlerimi ondan kaçırmaya, fark ettiğimi göstermemeye çalıştım, öbürleri de böyle yaptı.

Dikkatleri dağıtmak için "Bir bira daha?" diye sordum, başını öne sallayınca bara gittim. Barmenlerden biri tezgâhın ardındaki bira musluklarının yanında duruyor, öbürüyse bir tepsi bardağı, daha sonra servis asansörü olduğunu anladığım bir açıklığa koyuyordu.

Ne güzel, katlar arasında yiyecekle içecek taşıyan minik bir asansör!

Muslukların başındaki barmen uyuşuk tavırlarla bana döndü, iki parmağımı havaya kaldırdımsa da barmen tek söz etmeden arkasını döndü. İkinci barmen bana bakınca bara doğru hafifçe eğilip sipariş vereceğimi işaret ettim.

"Evet?" diye sordu.

Omzuna beyaz bir havlu atmış, beyaz gömleğinin üzerine siyah bir önlük giymişti, uzun sakallıydı, boynunda bir dövme vardı. Bu kentte barmenler bile havalı görünüyordu.

"İki bira," dedim.

Bardakları tek eliyle iki musluğun altında tutarken bakışlarıyla salonu taradı.

Arkada tanıdık bir yüz belirdi, bu Yngve'nin arkadaşı Arvid'di, yanında iki kişi daha vardı, Yngve'nin masasına doğru gidiyorlardı.

Birinci barmen tezgâhın üzerine iki ellilik bira koydu.

"Yetmiş dört kron," dedi.

"Ama öbür barmene sipariş vermiştim," dedim, ikinciyi göstererek.

"Benden iki bira istedin. Ondan da istediysen dört bira parası vermen gerek."

"O kadar param yok."

"Birayı dökmemi mi istiyorsun, düzgün sipariş verseydin. Yüz kırk sekiz kron, lütfen."

"Dur bir dakika," deyip Yngve'nin yanına gittim.

"Paran var mı?" dedim. "Öğrenci kredisini alınca öderim."

"Bu turu sen ödemeyecek miydin?"

"Evet..."

"Al bakalım," dedi, yüz kron uzatarak.

Arvid bana baktı.

"Ah, sen de geldin demek."

"Evet," dedim, gülümseyerek. Ne yapacağımı bilmiyordum, sonunda barı gösterdim. "Şunu bir halledeyim..." deyip ödemeye gittim.

Döndüğümde başka bir masaya geçmişlerdi.

"Dört bira mı aldın," diye sordu Yngve. "Niye?"

"Olaylar öyle gelişti," dedim. "Siparişte bir karışıklık oldu."

Ertesi sabah yağmur yağıyordu, Yngve işteyken ben bütün günü evde geçirdim. Belki onun arkadaşlarıyla tanıştığım için, belki de hızla yaklaşan sömestir yüzünden birdenbire paniklemiştim: Hiçbir şey beceremiyordum ve yakında, büyük olasılıkla benden çok daha iyi ve yetenekli öğrencilerin yanında yazacak, yazdıklarımı yüksek sesle okuyacak ve yargılanacaktım.

Şapka rafından bir şemsiye aldım, yağmurda bayır aşağı koşar adım yürüdüm. Aklımda yanlış kalmadıysa Danmarksplass'ta bir kitapçı vardı. Evet, işte oradaydı. Kapıyı açıp içeri girdim, dükkân neredeyse bomboştu, ağırlıklı olarak ofis gereçleri satıyor görünüyordu, ama birkaç raf dolusu kitap da vardı, elimde damlatan şemsiyemle bakışlarımı kitapların üzerinde dolaştırdım. Param çok

azdı, bir cep kitabı almaya karar verdim. Hamsun'ün *Açlık*'ı. 39.50 tuttu, cebimde on iki kron kaldı böylece, onu da hemen ileride, küçük pazar yerindeki fırında güzel bir ekmeğe harcadım. Sağanağa dönen yağmurda tepeyi tırmanmaya koyuldum, kalın bir örtü gibi her yeri örten ağır kara bulutlar bütün görünümü değiştiriyordu. Pencerelerden, kaportalardan süzülen, yağmur oluklarından dökülen sular yokuşlardan akarken saban izini andıran dalgalar oluşturuyordu. Ekmekle kitabın bulunduğu torba yokuş yukarı her adımda bacağıma çarpıyor, yağmur şemsiyemi dövüyor, sular yanım sıra çağlıyordu.

Eve girdim. İçerisi loştu, pencerelerden uzak köşeler karanlıktı, öte yandan tüm mobilyalarla nesneler sessizce varlığını haber veriyordu. Orada durup Yngve'yi hissetmemek olanaksızdı, kişiliği her yere işlemişti, tezgâhta taze ekmeği kesip margarinle keçi peynirini çıkarırken benim evimin havası nasıl olacak ve bunu herhangi biri umursayacak mı diye düşünüyordum. Yngve bana bir oda ayarlamıştı, bir yıllığına Latin Amerika'ya gidecek bir kız tanıyordu, Bergen'in Sandviken yakasında, Absalon Beyers Caddesi'ndeki odasını önümüzdeki yaza dek kiralayabilirdim. Şanslıydım, yeni öğrencilerin çoğu ilk günlerini ya küçüklüğümde babamın eğitimi süresince oda kiraladığı Fantoft ya da Yngve'nin ilk altı ay boyunca kaldığı Alrek yurtlarında geçiriyordu. Öğrenci yurdunda kalmak kişinin statüsü için kötüydü, bunu biliyordum, havalı seçenek merkezde, özellikle Torgalmenningen dolaylarında oturmaktı, ama Sandviken de iyiydi.

Yemek yedim, mutfağı temizledim, bir fincan kahve ve sigarayla salonda kitap okumaya koyuldum. Genelde hızlı okur, nasıl yazıldığına, hangi dil tarzı veya anlatım yöntemi kullanıldığına kafa yormadan sayfaları hızla çevirir, yalnızca kurguyla ilgilenirdim, beni çeken oydu. Bu kez yavaşça okumayı denedim, cümle cümle özümsedim, olan bitene dikkat ettim, elimdeki kalemle ilgimi çeken pasajların altını çizdim.

Hemen ilk sayfada bir şey keşfettim. Zaman değişimi vardı. Hamsun ilkin geçmiş zamanda yazarken birdenbire şimdiki zamana geçiyor, ardından yine geçmişe dönüyordu. Altını çizdim, kitabı

elimden bırakıp yattığım yerden kâğıt getirdim. Kanepeye dönüp şunları yazdım:

Hamsun, Açlık, Notlar, 14.8.1988

Kentin genel çizgileriyle başlıyor. Bakış açısı uzak. Başkişi uyanıyor. Geçmişten şimdiye sıçrıyor. Niye? Büyük olasılıkla yoğun etki yaratmak için.

Dışarıda yağmur bardaktan boşanırcasına sürüyordu. Fjøsangerveien'deki trafik homurtusu dalgalı bir deniz gibiydi. Okumayı sürdürdüm. Temanın yalınlığı çarpıcıydı. Adam odasında uyanıyor, bir süredir kirasını ödemediği için, parmaklarının ucunda aşağı inip kente gidiyor. Burada özellikle bir olay yok, boş boş dolaşır, karnı açtır, bunu düşünür. Aynı bu konuyu ben de yazabilirdim. Kiralık odasında uyanan birinin dışarı çıkması. Ama bir özelliği olmalı, açlığı örneğin. Önemli olan buydu. Benimki ne olabilirdi?

Yazmak büyücülük değildi. Hamsun gibi, bir fikir bulup çıkarmak gerekiyordu yalnızca.

Bu düşünceyi oluşturunca korkularımla kaygılarımın birazı dindi.

Yngve geldiğinde ben kanepede uyuyordum. Kapının açıldığını duyar duymaz zıpladım, birkaç kez yüzümü ovuşturdum, güpegündüz uyuduğumu göstermek istemiyordum her nedense.

Sırt çantasını koridora bıraktığını duydum, ceketini astı ve mutfağa giderken bana kısaca selam verdi.

Yüzündeki kapalı ifadeyi tanımıştım. Kimseyle uğraşmak istemiyordu, özellikle benimle.

"Karl Ove," diye seslendi, bir süre sonra.

"Evet," dedim.

"Biraz gelsene."

Kalkıp kapı aralığında durdum.

"Şu keçi peynirine bir bakar mısın? Böyle kalın dilimler kesmemelisin. Nasıl yapıldığını göstereyim mi?"

Peynir dilimleyiciyi eline alıp peynirden kâğıt kadar ince bir dilim kesti.

"İşte böyle," dedi. "İnce kesmek ne kadar kolay, görüyor musun?"

"Evet," deyip arkamı döndüm.

"Bir şey daha," dedi.

Dönüp baktım.

"Burada yemek yiyeceksen kırıntıları temizlemen gerek. Arkandan temizlik yapmak istemiyorum."

"Peki," deyip banyoya gittim. Gözlerim yaşarmıştı, soğuk suyla birkaç kez yüzümü yıkayıp kuruladım, salona gidip oturdum, onun mutfakta yemek yiyişini, temizlik yapıp yatak odasına gidişini dinlerken *Açlık* okudum. Bir süre sonra çıt çıkmaz olunca uykuya daldığını anladım.

Ertesi gün benzeri bir durum daha yaşandı, bu kez yıkandıktan sonra banyonun yerlerini kurulamamamdan rahatsız olmuştu. Konumca benden daha yukarıdaymış gibi yine buyruklar yağdırdı. Tek söz etmedim, boyun eğdim, isteklerini yerine getirdim, ama içten içe köpürüyordum. O gün ilerleyen saatlerde alışverişten dönerken arabanın kapısını ona göre aşırı sert kapadım –kapıyı böyle sert kapatmak zorunda mısın, biraz dikkat edemez misin, araba emanet– ve sonunda patladım.

"Bana kızıp durmayı bırakır mısın!" diye bağırdım. "Dayanamıyorum artık! Çocuk mu var ya senin karşında!"

Elinde araba anahtarıyla karşımda bakakaldı.

"Anladın mı?" dedim, gözümde yaşlarla.

"Bir daha yapmam," dedi.

Ve bir daha asla yapmadı.

O hafta sık sık dışarı çıktık, her seferinde aynısı oldu, Yngve arkadaşlarıyla buluştu, beni tanıştırdı, kardeşi olduğumu, Yazarlık Akademisi'ne başlayacağımı söyledi. Bu benim açımdan iyiydi, şimdiden birisi olup çıkmıştım, kendimi kanıtlamak zorunda değildim, öte yandan beklentileri karşılamamın gerekmesi işleri

güçleştiriyordu. Bir yazar adayından beklendiği üzere, daha önce onların aklına gelmemiş laflar etmem gerekiyordu. Ama baltayı taşa vurdum. Akıllarına gelmeyen yoktu, hepsi de benden daha bilgiliydi, giderek şunu anladım: Benim sözlerimle, düşüncelerimi onlar çoktan söyleyip düşünmüş, geride bırakmıştı.

Ama Yngve'yle kafayı çekmek iyiydi. Birkaç biranın ardından neşemiz yerine geliyor, gün boyu aramıza girenler –durduk yere beliren sessizlikler, huzursuzluklar, onca ortak yanımıza karşın birlikte ilgilenecek bir şey bulamamalar– yükselen neşe ve arkasından gelen sıcaklıkta silinip gidiyordu: Göz göze geldiğimizde kim olduğumuzu biliyorduk. Kenti çakırkeyif geçip evin yokuşunu tırmanırken tek bir kaygımız yoktu, sessizlik bile rahatsız etmiyordu, sokak lambaları pürüzsüz asfaltta parlıyordu, karanlıkta taksiler hızla gelip geçiyordu, yalnız adamlar ve kadınlarla veya kente dolaşmaya çıkmış başka gençlerle karşılaşıyorduk, o sırada yanımda tıpkı benim gibi biraz kambur yürüyen Yngve'ye dönüp şöyle sorabiliyordum: Kristin'den n'aber, onu unutabildin mi? O da bana dönüp "Hayır," diyordu. "Onu asla unutmayacağım. Kimse onun eline su dökemez."

Çiseleyen yağmur, tepemizden hızla akan bulutlara aşağıdan vuran ışıklar, Yngve'nin ciddi yüzü. Danmarksplass'tan eksik olmadığını anladığım ağır egzoz kokusu. Trafik ışıklarında duran mopetteki iki genç, sürücünün ayağını yola koyması, arkadaki kızın kollarını sımsıkı ona dolaması.

"Stina'nın benden ayrılmasını anımsıyor musun?" diye sordum.

"Şöyle böyle," dedi.

"Bana The Aller Værste! çalmıştın. 'Her şey geçer, her şey geçmek zorunda.'"

"Öyle mi yapmıştım?"

Başımı öne salladım.

"Şimdi aynısı senin için geçerli. Geçer. Sonra başka bir kıza yine öyle âşık olursun."

"Sen o zaman kaç yaşındaydın? On iki mi? Pek aynı sayılmaz. Kristin benim hayatımın aşkıydı. Ve yalnızca tek bir hayatım var."

Karşılık vermedim. Eski liman işletmesi Verftet'nin karşısından yukarı çıkıp okul olduğunu bildiğim kırmızı tuğladan devasa binanın altından sola döndük.

"Ama bunun bir iyi yanı oldu," dedi. "Ben başka kızlara hiç ilgi göstermeyince birdenbire onlar bana ilgi göstermeye başladı. Onları hiç umursamıyorum ve *bunun sonucunda* kollarıma atılıyorlar."

"Bilmez miyim," dedim. "Benim sorunum umursamazlık edememek. Ingvild, örneğin. Buluşmadan önce öylesine geriliyorum ki tek söz edemiyorum. O da benim öyle olduğumu düşünüyor ve işler iyiye gitmiyor."

"Kaygılanma," dedi Yngve. "Düzelir. Kim olduğunu biliyor. Bahardan beri yazışıp duruyorsunuz sonuçta."

"Ama sorun da burada, yazmamda," dedim. "Yazarken istediğim kişi olabilirim. Ağırdan alabilir, ayrıntılı düşünebilirim. Ama onunla yüz yüze gelince bunu yapamıyorum."

Yngve kahkaha attı.

"Fazla kafaya takmazsan düzelir. O da senin gibi hissediyordur."

"Öyle mi dersin?"

"Evet, elbette! Onunla birkaç bira iç ve gevşe. Sorun çıkmaz."

Cebinden anahtarları çıkardı, şemsiyesini indirip kapıdan geçti, minik basamaklar yağmurla ıslanmıştı. Arkasında durup kapıyı açmasını bekledim.

"Yatmadan önce bir kadeh şarap ister misin?" diye sordu.

Başımla evetledim.

Hafta ilerlerken sabırsızlığım arttı, daha önce kapılmadığım bir huzursuzluk duygusu sürgit büyüdü içimde. Sanırım bunun nedeni yaşamın ivme kazanmasını, ciddiye binmesini istememdi. Kendi işime bakmayı, Yngve'den bağımsız olmayı arzuluyordum. Ondan aldığım borçlar şimdiden birkaç yüz kronu bulmuştu, öğrenci kredim onaylanana dek iki yakayı bir araya getirebilmem için birkaç yüz kron daha gerekecekti. Håfjord'dan taşınırken bir budalalık yapıp postaneye yeni adresimin Yngve'ninki olduğunu bildirmiştim, buraya geldiğimde Kuzey Norveç Elektrik Şirketi ve müzik

setini aldığım dükkâna olan borçlarımın gecikme bildirisi beni bekliyordu. İkincisi daha ciddiydi, zamanında ödemezsem parayı alabilmek için beni mahkemeye vereceklerdi.

İyi bir ses sistemi olsa gam yemezdim. Çok uyduruk bir şey almıştım. Yngve'nin NAD amfisi ve iki küçük ama iyi JBL hoparlörü vardı, Ola da kendisine iyi bir sistem toplamıştı, lanet bir Hitachi sistem almak yerine ben de kendim toplamalıydım.

Yakında elime yirmi bin kron geçecekti.

Porno dergi alsam mı diye de düşünüyordum. Artık büyük kentte oturuyordum, kimse beni tanımıyordu, dergiyi raftan alıp tezgâha koyabilir, parasını ödeyip torbayla eve getirebilirdim. Ama yapamadım, yakındaki büfeye gittim birkaç kez, gözlerim kadınların sarı saçları, büyük göğüslerine kaydı, parlak kâğıda basılmış tenlerin görüntüsü bile boğazımı kurutuyordu, ama tezgâha bir gazete ve bir tütün paketi koyuyordum, asla bir dergi değil. Bunun en önemli nedeni Yngve'yle birlikte oturmamdı, onun evinde gizlim saklım olması yanlış geliyordu bana, ayrıca dergiyi tezgâha koyarken satıcıyla göz göze gelecek cesaretim de yoktu.

Beklemeliydim.

Taşınma günü gelip çatınca Håfjord'dan getirdiğim eşyaları Yngve'yle birlikte bodrumdan çıkarıp arabaya taşıdık, toplam sekiz koli, arka görüşünü büsbütün kapadığı için Yngve her zamankinden daha dikkatlice yola çıkıp arabayı Bergen'e sürdü.

"Frene sert basacak olursan boynum kırılır," dedim, çünkü arkamdaki kutular arabanın tavanına ulaşıyordu.

"Basmamaya çalışırım," dedi. "Ama söz veremem."

Birkaç gündür hava ilk kez güzeldi. Kentin üzerindeki yoğun bulut tabakası grimtrak beyazdı, çevremizdeki sokaklarda ışıklar yumuşaktı, ama perdeleyen veya öne çıkaran bir yanları yoktu, daha çok nesnelerin kendi başlarına görünmelerini sağlıyor gibiydiler. Asfalt siyah benekli ve gri, duvarlar yeşil ve sarı, ağaçlar gri ve yeşil, Verftet boyunca körfezde deniz gri ve parlaktı. Kentin Sandviken yakasındaki tepelerini tırmanırken renkler de canlandı, oradaki evlerin çoğu tahtaydı, duvarların parlak boyası doğal ışıkta pırıl pırıldı.

Yngve küçük bir parkın yanında, bir telefon kulübesinin önüne yanaştırdı arabayı. Yoldaki duvarda üzerinde Absalon Beyers Caddesi yazan bir tabela vardı.

"Geldik mi?" dedim.

"Köşedeki ev," diyen Yngve, arabadan çıktı. Yukarı doğru bakıp el salladı, onun bakışlarını izledim, giriş katındaki odanın penceresinden elinde bir bezle bizi izleyen bir kız gördüm.

Karşıya geçtik, kız kapıyı açtı, tokalaştık. Tam zamanında geldiğimizi, temizliği yeni bitirdiğini söyledi.

"Girsenize!"

Yalın döşenmiş küçük bir odaydı: Pencerenin altında bir kanepe, onun önünde sehpa ve karşı duvarda bir masa vardı. Bir tane de çekyat. Küçük odadan kapıyla ayrılan bir bölme minik bir mutfak işlevi görüyordu. Hepsi bu. Duvarlar koyu kahverengimsi ve kasvetliydi, ama mutfak kapısının yanında yangın duvarına bir manzara resmi çizilmişti: Denize bakan uçurumda bir ağaç, Kjartan Fløgstad'nın *Fyr og Flamme, Ateş ve Alev*, kitabının kapağında kullandığı kibrit kutusunun üzerindeki resmi andırıyordu.

Resme baktığımı gören kız gülümsedi.

"Güzel, değil mi?"

Başımı salladım.

"İşte anahtarlar," dedi, bana küçük bir anahtar demeti uzatarak. "Bu ön kapının, bu oda kapısının, bu da tavan arasındaki deponun anahtarı."

"Tuvalet nerede?" diye sordum.

"Aşağıda. Banyoyla tuvalet ortak. Biraz zor oluyor, ama kirayı epey düşürüyor. İnip bakalım mı?"

Basamaklar dikti, alt katın koridoru dardı, bir yanda kiralık bir bodrum odası vardı, orada Morten diye biri oturuyordu, banyoyla tuvalet öbür yandaydı. Evin yontulmamış yapısını ve eski duvarların hafif rutubet kokusunu beğenmiştim, biraz Dostoyevskivariydi, büyük kentte yoksul bir genç öğrenci.

Üst kata döndük, kız önceden doldurulmuş kira kontratını tutuşturdu elime, ardından boş kovasıyla yer fırçasını alıp koridora çıktı.

"Umarım burada iyi vakit geçirirsin, ben oldukça mutluydum."

"Teşekkürler," dedim. "İyi yolculuklar, önümüzdeki yaz görüşürüz."

Fırçayı omzuna atıp köşede gözden yitti, biz de kolileri içeri taşımaya başladık. Bu iş bitince Yngve arabasına atlayıp otele döndü, akşam vardiyasında çalışacaktı, ben kolileri açmaya girişmeden önce ayaklarımı sehpanın üzerine uzatıp bir sigara yaktım.

Kiralık oda sokak seviyesindeydi, kaldırım pencerenin önünden geçiyordu, sürekli akan bir kalabalık yoktu belki ama düzenli olarak birtakım kafalar inip çıkıyordu, ayrıca perdesiz bir oda öyle çekiciydi ki neredeyse hiç kimse içeri bakmadan edemiyordu. Albüm koleksiyonumun üzerine eğilmiştim, kafamı kaldırınca kırklı yaşlarında bir kadınla göz göze geldim, hemen bakışlarını kaçırmışsa da üzerimde bir etki bırakmıştı. John Lennon posterimi astım, arkamı dönünce on iki yaşlarında iki oğlanla karşılaştım. Kahve makinesini kurup fişi dolabın yanındaki prize taktım, arkamı dönünce yirmili yaşlarının sonunda sakallı bir adamla göz göze geldim. Buna bir son vermek için pencerelerden birine bir çarşaf, öbürüne bir masa örtüsü gerdim, ardından kanepeye oturduğumda her nedense huzursuzdum, sanki içimdeki tempo dışarıdakinden daha yüksekti.

Birkaç albüm çaldım, çay yapıp *Açlık'tan* birkaç sayfa okudum. Dışarıda yağmur başlamıştı. Uzunçalarların arasındaki kısa molalarda başımın gerisindeki camda tıkırdayan yağmur damlalarını duyuyordum. Alaca karanlıkla oda usulca kararırken üst kattan gürültüler çalındı kulağıma. Basamaklar gıcırdıyor, üst kattan yüksek sesler geliyordu, müzik açıktı, bir parti öncesiydi.

Ingvild'i arasam mı diye düşündüm, kentte bir tek onu tanıyordum, ama bu düşünceden hemen caydım, hazırlık yapmadan onunla buluşamaz, elimdeki tek fırsatı boşa harcayamazdım.

Beni böyle etkilemesi ne tuhaftı. Onunla aynı masada yarım saat oturmuştum.

Âşık olunur muydu yarım saatte?

Evet, kesinlikle olunurdu.

Tanımadığım, hakkında neredeyse hiçbir şey bilmediğim biri bütün duyularıma egemen olabilir miydi?

Olmuştu işte.

Mektuplarını bulmak için kalktım. En uzunu yaz ortasında gelmişti, eski *au-pair* ailesiyle Amerika'yı dolaştığını yazıyordu, görülmesi gereken her yerde durmuşlardı, ona kalırsa bunların sayısı pek çoktu, neredeyse her kentin gurur kaynağı olan, orayı ünlü kılan bir şeyi vardı. Bu molalarda sıvışıp rahat rahat bir sigara içtiğini, onun dışında karavandaki yatağının penceresinden dışarıyı seyrettiğini yazıyordu, bazen çarpıcı güzellikte ve dramatik, bazen de tekdüze ve sıkıcı olsa da manzara her zaman yabancıydı.

Onu gözlerimin önüne getirebiliyordum, dahası da vardı, onunla özdeşleşebiliyordum, evet, işte bu, tam olarak ne düşündüğünü, ne hissettiğini biliyordum, sözcüklerinin tınısında veya kendisiyle ilgili izlenimlerinde kendimden tanıdığım bir yan buluyordum, başka birinin bana böyle ulaştığını görmemiştim daha önce. Işık, mutluluk, hafiflik, heyecan, baş dönmesinin kıyısında her nasılsa dengede durmak, çaresizliğin kıyısından dönmek, öyle çok istiyordum ki bunu, başka hiçbir şey istemiyordum, ama ya işler yolunda gitmezse ne olacaktı? Ya beni istemezse? Ya yeterince iyi değilsem?

Mektupları bırakıp ceketimle ayakkabılarımı giyerek dışarı çıktım, Yngve'yi görmeyi düşündüm, mesaisi on bire dek sürüyordu, ama şanslıysam başı kalabalık olmayabilirdi, böylece birlikte sigara falan içer, sohbet edebilirdik.

Üst kata bakabilmek için karşıya geçtim ilkin, ama pencerede birkaç ense dışında bir şey göremedim. Yağmur hızlanmıştı, şemsiyem yoktu ve yağmurluğumu giymek istememiştim, saç jölesinin alnıma akmaya başlaması biraz tatsız olsa da aşağı doğru yürümeye koyuldum.

Benim oturduğum yerdeki beyaza boyanmış tahta evler yamru yumruydu, çatılarının yüksekliği değişiyordu, bazılarının kaldırıma inen taş basamakları vardı, bazıları merdivensizdi. Aşağı mahallede evler tuğlaydı, buradaki görece yüksek apartmanlar dizisi yirminci yüzyılın başında, yalın duvarlarına bakılırsa işçiler için inşa edilmiş olabilirdi.

Kentin üzerinde yükselen dağlar en karanlık ara sokaklardan bile görünüyordu. Aşağıda, evlerle ağaçların arasında deniz bir belirip bir kayboluyordu. Buradaki dağlar Håfjord'dakilerden yük-

sekti, deniz de daha az derin değildi, ama bilinç üzerindeki etkileri değişikti; burada ağırlık kentte, parke taşlarında, asfaltta, sıra sıra apartmanlarda, tahta evlerde, pencerelerle ışıklarda, arabalarla otobüslerde, sokaklardaki yüz ve beden yığınlarındaydı, onların karşısında dağlarla deniz önemsiz, neredeyse ağırlıksızdı, pek göze takılmayan bir fondu sanki.

Burada bir başıma olsaydım, örneğin ıssız dağlarda bir kulübede otursaydım ve aynı manzaraya baksaydım, dağların ağırlığıyla denizin derinliğini hisseder, dorukları yalayan rüzgârlarla kıyıyı döven dalgaları işitirdim, korkacağımı sanmamakla birlikte yine de kesinlikle tetikte olurdum. Her gece bu manzarayla vedalaşıp sabahları yine ona uyanırdım. Şimdi durum böyle değildi, bunu bütün bedenimde hissediyordum, burada önemli olan insan yüzleriydi.

Eskiden urgancıların çalıştığı kırmızı tahta baraka boyunca yürüdüm, yolun karşı tarafına geçtim, süpermarketin yanından geniş ana yola çıkıp ileriden sağa döndüm, üç yıl önce annemle Yngve'yi ziyarete geldiğimizde yalınlığıyla, çevresine uyum sağlamasıyla dikkatimi çeken, on ikinci yüzyıldan beri orada duran Azize Meryem Kilisesi'ni geçip Bryggen'e vardım.

Araçlar farları açık geçiyordu. Limanda usulca dalgalanan deniz kapkaraydı. İskeleye birkaç yat bağlanmıştı, parlak tekne gövdeleri sokak lambalarının ışığını solgunca yansıtıyordu. Birinin güvertesinde, örtünün altında kısık sesle konuşup içki içenler vardı, yüzleri pek seçilmiyordu. Vågsbunnen yönünden yükselen araba, müzik ve bağırış sesleri artık uzakta kalmıştı.

Yngve bir iş arkadaşıyla birlikte resepsiyondaydı. İçeri girdiğimde bana döndü.

"Hemen sıkıldın mı?" diye sordu. Arkadaşına döndü. "Bu, kardeşim Karl Ove. Geçen hafta taşındı şehre."

"Merhaba," dedi, öbür otel çalışanı.

"Merhaba," dedim.

Arka odaya gitti. Yngve kalemini önündeki masaya vuruyordu.

"Biraz hava almam gerekiyordu," dedim. "Yürüyüşümün bir amacı olsun diye sana uğrayayım dedim."

"Burası da sakin," dedi.

"Görebiliyorum," dedim. "İş çıkışı eve mi gideceksin?"

Başını öne salladı.

"Ama Asbjørn burada. Belki yarın sana bir uğrar, durumuna bakarız."

"İyi olur ya," dedim. "Yanında şemsiye getirebilir misin? Sende iki tane var değil mi? Öğrenci kredim çıkana kadar bana birini ödünç versene."

"Unutmazsam getiririm."

"Hadi yarın görüşürüz."

Başını öne salladı, ben de dışarı çıktım. Gidip odamda oturmak istemediğimden yağmurla yıkanmış sokaklarda dolaşmayı seçtim, beklediğim gibi tıklım tıklım bulduğum, tek başına girmeye cesaret edemediğim Café Opera'nın önünden geçtim, Vågen'in kuzeyinden kıyıya indim, birkaç köhne ambarı geride bırakıp yokuşu çıkınca tepede durdum çünkü vay canına, iskelenin karşısında koyu gri havada ışıldayan Bryggen'le Sandviken ayaklarımın dibinde uzanıyordu.

Güneydeki geniş meydana yöneldim, camla taştan yapılma bir otelin önünden geçtim, adı Neptun'dü, sürekli suların akıp damladığı bir kentte yerinde bir ad diye düşündüm, ardından, evde yazmayı unutmayayım diye bunu aklıma yazdım; yukarılara bakınca yaya yolunun sonunda taştan büyük bir portal gördüm, eski kentin kapılarından biri olduğunu biliyordum, çünkü annem kentin öbür ucunda tıpkı buna benzer başka bir tane kapı daha göstermişti bana. Yolun karşı tarafına yürüdüm, deniz kıyısından bir dağ yamacı gibi yükselen büyük bir iş merkezini geçtim, köşeyi döndüm, Strandkai Terminali çıktı karşıma, Sognefjord feribotu buradan kalkıyordu, arkasında da yine Vågsbunnen vardı.

İçimi bir mutluluk dalgası sardı. Yağmurdu bunun nedeni, ışıklar ve kentti. Bendim; bir yazar, başkaları için bir ışık, bir yıldız olacaktım.

Jölesi yapış yapış olmuş saçlarımda gezdirdiğim elimi pantolonuma sildim, adımlarımı sıklaştırdım, mutluluk duygusu eve varmadan sönmesin, odamda uyuyacak duruma gelinceye kadar beni bekleyen zamanın derinliklerine dek sürsün diye umut ettim.

O gece yatağımın sokak ortasında durduğunu gördüm düşümde. Uyandığımda bunu tuhaf bulmadım, uzaklarda çınlayan kilise çanlarıydı bunun açıklaması büyük olasılıkla, çünkü yatak pencerenin altında ve duvara dayalıydı, kaldırımdaki her bir ayak sesini duyabiliyordum, üstelik ev bir köşebaşındaydı, kentten dönenler durup evin önünde sohbet ediyorlardı ve sokağın karşısında sürekli, geceleri bile sıklıkla kullanılan bir telefon kulübesi vardı, kimileri taksi çağırmaya çalışıyordu, kimileri de ya bir sevgiliye ya bir arkadaşa ya da her kimin onları düş kırıklığına uğrattığını düşünüyorlarsa ona, acı gerçekleri söyleyip gününü göstermek veya ondan af dilemek için buraya doluşuyordu.

Kafamı toplamak için bir süre kımıldamadan yattım, ardından üzerimi giyindim, bir elimde havlu, öbüründe şampuanla bodruma indim. Koridor buhar altı olmuştu, banyonun kapısını yokladım, kilitliydi, bir kız sesi geldi içeriden, hemen çıkıyorum dedi. Peki, deyip duvara yaslanarak sıramı bekledim.

Yanımdaki kapı açıldı, benim yaşlarımda, saçı başı dağılmış bir oğlan kafasını çıkardı.

"Selam," dedi. "Ayak seslerini duydum da. Adım Morten. Giriş katındaki odaya taşınan sen misin?"

"Evet," dedim, tokalaşırken.

Kıkırdadı. Karşımda iç çamaşırıyla duruyordu.

"Ne iş yapıyorsun?" diye sordu. "Öğrenci misin?"

"Yeni taşındım," dedim. "Bir tür yazarlık okuluna başlayacağım."

"İlginç!" dedi.

O sırada banyonun kapısı açıldı. Yirmili yaşlarının ortasında olduğunu düşündüğüm bir kız çıktı. Bedenine büyükçe, kafasına da küçük bir havlu dolamıştı. Bir buhar bulutu izledi onu.

"Selam," dedi, gülümseyerek. "Daha sonra doğru düzgün tanışırız. Banyo artık senin."

Koridoru geçip gitti.

Hehehe, diye kıkırdadı Morten.

"Ya sen?" diye sordum. "Öğrenci misin?"

"Sonra konuşuruz, sen al duşunu hadi."

Banyonun zemini betondu, sıcak suyun değmediği yerler buz gibiydi. Gider kızın şampuanının köpükleriyle parlayan saç yumağıyla doluydu. Duvar panellerinden biri yamulmuştu, normalde beyaz olan kapı dibinden hemen hemen tepesine kadar solup kararmıştı. Ama su sıcaktı ve az sonra saçlarımı şampuanlarken her nedense Hayalet Avcıları müziğini mırıldanıyordum.

Odama döndüğümde dışarı çıkmaya cesaret edemedim, çünkü Yngve ne zaman geleceklerini söylememişti, ama bunun önemi yoktu, düne göre çok daha sakindim; mutfak eşyalarını, gardırobu yerleştirerek, son posterleri asarak, öğrenci kredim çıkınca almam gerekenlerin listesini yaparak geçirdim vaktimi. Daha sonra kapının önünde durdum, odayı Yngve'yle Asbjørn'ün gözlerinden görmeye çalıştım. Masadaki daktilo iyi duruyordu. Dramatik Amerikan göğünün karanlığı altında samanlık ve parlak sarı tahıl tarlası posteri güzel bir esin kaynağıydı. Dört Beatles üyesinden en asisi John Lennon'ın posteri de iyiydi. Yerde duvara dayalı duran büyük albüm koleksiyonum, bana bu işlerden çaktığı söylenen Asbjørn için bile etkileyiciydi. Öte yandan kitap koleksiyonum on yedi ciltle sınırlıydı, çeşitli kitap adlarının bıraktığı izlenimler konusunda öbür koleksiyonların deneyimine sahip değildim. Saabye Christensen'in *Beatles* ve *Salyangozlar* romanları çok da kötü sayılmazdı. Aynısı Ingvar Ambjørnsen için de geçerliydi. Onun üç kitabı vardı bende: *23. Sıra, Son Tilki Avı* ve *Beyaz Zenciler.*

Kokainli Roman'ı masada açık bırakıp *Vinduet'nin* iki sayısını, biri açık, öbürü kapalı olarak yanına yerleştirdim. Üç tane açık kitap biraz fazla görünüyordu, ayarlanmış gibiydi, ama kimse iki açık, bir kapalı kitaptan kuşkulanmazdı, mükemmeldi bu.

Bir saat sonra, masada yazmaya çalışırken kapı çalındı. Yngve'yle Asbjørn basamaklarda duruyordu. Biraz huzursuz olduklarını, yollarına gitmek için sabırsızlandıklarını sezdim.

"Bergen'de bir sen eksiktin, Karl Ove," dedi Asbjørn, gülümseyerek.

"Evet," dedim. "Girsenize."

Arkamızdan kapıyı kapadım. Odanın ortasında durup çevreye bakındılar.

"İyi iş çıkarmışsın," dedi Yngve.

"Hım," dedi Asbjørn. "Oda kiralamak için iyi bir yer. Ama dur biraz."

"Ne var?" diye sordum.

"Lennon posterini indirmek gerek. İyi durmamış."

"Öyle mi?" diye sordum.

"Onu liseliler asar. John Lennon. Daha neler..."

Konuşurken gülümsüyordu.

"Sence de öyle mi?" diye sordum, Yngve'ye dönerek.

"Tabii ki," dedi.

"Ne asayım peki?"

"Herhangi bir şey," dedi Asbjørn. "Norveç folk müziği daha iyi olur. Bjøro Håland."

"Ben Beatles'ı beğeniyorum aslında," dedim.

"Bak şu işe," dedi Asjørn. "Beatles kesinlikle olmaz."

Yngve'ye dönüp yine gülümsedi.

"Kardeşinin çok iyi müzik beğenisi var demiştin. Kendi radyo programı falan vardı hani."

"Kimse mükemmel değildir," dedi Yngve.

"Otursanıza," dedim. Lennon posteri konusunda çuvallamıştım, ayrıca Asbjørn söyler söylemez tersliği anladığım için hâlâ başım dönüyordu –lise öğrencisi tarzıydı, kuşkusuz– ama ben odamda, eşyalarımın arasında Yngve'yle onu ağırladığıma seviniyordum.

"Kente gidip *café au lait* falan içmeyi düşünüyoruz," dedi Yngve. "Geliyor musun?"

"Kahveyi burada içemez miyiz?" diye sordum.

"Café Opera daha iyi değil mi?" diye sordu Yngve.

"Peki," dedim. "Bekleyin de üzerimi giyineyim."

Basamaklara çıkınca Yngve'yle Asbjørn güneş gözlüklerini taktı. Benimki evdeydi, dönüp almak çok ezikçe olacağından bu düşünceyi kafamdan defettim, tepemizdeki bulutların deliklerinden süzülen güneşle ışıldayan ıslak sokakta, onların yanı sıra yürümeye koyuldum.

Daha önce Asbjørn'le yalnızca birkaç kez görüşmüştüm, uzun uzadıya konuştuğumuz olmamıştı, ama Yngve için önemli biri olduğunu bildiğimden benim için de önemliydi. Görebildiğim ka-

darıyla oldukça çok gülüyor, ardından hemen susuyordu. Saçları kısaydı, biraz favori bırakmıştı, yüzü hafifçe tombul, sıcak bakışları dikkatli ve sık sık ışıltılıydı. Yngve gibi o da bugün siyahlar giymişti. Siyah Levi's, siyah deri ceket, sarı dikişli siyah Doc Martens.

"Yazarlık Akademisi'ne girmen çok iyi," dedi. "Ayrıca Ragnar Hovland acayip kıyak. Hiçbir kitabını okudun mu?"

"Yok, okumadım doğrusu," dedim.

"Okumalısın. *Sveve over Vatna, Suyun Üzerinde Süzülmek,* Norveçli öğrenciler için olmazsa olmaz."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Başka bir deyişle Bergenliler için olmazsa olmaz. Üst düzey bir roman. Adam çok sağlam. The Cramps dinliyor bir kere. Başka söze gerek var mı!"

Üst düzey bir... kalıbını çok sık kullandıklarını fark ettim.

"Doğru," dedim.

"The Cramps'i duydun herhâlde."

"Evet, elbette."

"Yarın başlıyorsun, değil mi?" diye sordu Yngve.

Başımı öne salladım.

"Yani biraz heyecanlıyım."

"Okula alındın sonuçta," dedi Yngve. "Ne yaptıklarını biliyorlardır."

"Öyle umalım," dedim.

Café Opera hiç de geceki gibi değildi gündüz. Şimdi bira içen öğrencilerle dolup taşmıyordu, her türden insan vardı, önlerinde kahve fincanları ve kekleriyle ellilerinde kadınlar bile. Giriş katında pencere kenarı masası bulduk, ceketlerimizi sandalyelerimizin arkasına asıp sipariş vermeye gittik. Meteliğe kurşun attığımdan Yngve bana *café au lait* aldı, Asbjørn kendisine espresso söyledi. Küçük fincanı görür görmez tanımıştım, İtalyan sınırından sonraki ilk otoyol kafesinde kahve isteyince bize bu minik fincanlardan getirmişlerdi, kahve öyle sertti ki içmek büsbütün olanaksızdı. Fincanın içine geri tükürüp garsona bakmıştım, adam ise beni görmezden gelmişti, kahvesinde bir terslik yoktu sonuçta.

Öte yandan Asbjørn beğenmişe benziyordu. Koyu kahverengi yüzeye üfleyip bir yudum aldı, sonra fincanı tabağına yerleştirip pencereden dışarı baktı.

"Jon Fosse okudun mu?" diye sordum ona.

"Yok, iyi mi?"

"Bilmiyorum. O da hocalardan biri."

"Roman yazdığını biliyorum," dedi Asbjørn. "Modernist. Batı Norveçli bir modernist."

"Jon Fosse okudum mu diye bana niye sormuyorsun?" dedi Yngve. "Ben de kitap okuyorum, biliyorsun."

"Bugüne kadar hiç sözünü etmeyince bundan okumadığın sonucunu çıkardım," dedim. "Okudun mu yoksa?"

"Yok," dedi Yngve. "Ama okumuş olabilirdim."

Asbjørn kahkaha attı.

"Sizin kardeş olduğunuza kuşku yok!"

Yngve ağızlığını çıkarıp bir sigara yaktı."

"Şu David Sylvian pozlarından usanmamışsın bakıyorum," dedi Asbjørn.

Yngve başını iki yana sallayıp masaya doğru usulca duman üflemekle yetindi.

"Sylvian gözlüğü almayı düşünmüştüm, ama fiyatını öğrenince gözlüğüm yerinden uğradı."

"Tanrım, Yngve," dedi Asbjørn. "Duyduğum en kötü espri bu. Ve inan bana çok sayıda kötü espri duydum."

"Evet, suçumu kabul ediyorum." Yngve kahkaha attı. "Ama böyle on espriden ancak bir ikisi başarılı oluyor. İyileri bulabilmek için kötülerin hepsinin üzerinden geçmek gerek."

Asbjørn bana döndü.

"*Jølster'deki küçük kırsal havaalanına orada yaşamış ressam Astrup'un adı verilmeliydi elbette*, şakasını yaptığında görmeliydin Yngve'yi. Öyle çok güldü ki kalkıp gitmesi gerekti!"

"İyi bir espriydi," dedi Yngve, gülmeye başlayarak. Asbjørn de güldü. Hemen sonra düğmesine basılmış gibi durdu ve bir süre kımıldamadı. Sigara paketini çıkardı, Winston içiyordu, bir sigara yakıp espresso fincanını ikinci yudumunda bitirdi.

"Ola burada mı, biliyor musun?"

"Evet, bir süredir burada," dedi Yngve.

Okul konularından konuşmaya başladılar. Sözü geçen adların çoğunu daha önce hiç duymamıştım, bağlam benim için böylesine bilinmedik olduğundan, bildiğim filmlerle müzik gruplarından söz ettiklerinde bile konuşmaya katılamazdım. Neredeyse tartışmaya başlamışlardı. Yngve, kendinde içten ve özgün hiçbir şey olmadığını, her şeyin yapmacıklık içerdiğini öne sürüp Bruce Springsteen imajının bile böyle olduğunu söyledi. Doğallığı özenle araştırılıp oluşturulmuştu, David Bowie'yle David Sylvian'ın aykırılığı ve çağdaşlığı da öyle. Elbette, dedi Asbjørn, kesinlikle haklısın, ama bu gerçekten içtenlikle kendisini dile getiren hiç kimse olmadığı anlamına gelmiyor, öyle değil mi? Kim var peki, dedi Yngve, bana bir örnek ver. Hank Williams, dedi Asbjørn. Hank Williams mı! Yngve burnundan soludu. Mitlere bulanmış durumda, başka bir özelliği yok. Ne mitiymiş bunlar? Folk müzik mitleri, diye diretti Yngve. Yüce tanrı aşkına Yngve, dedi Asbjørn.

Yngve benden yana döndü.

"Edebiyat da böyle. Ucuz edebiyatla yüksek edebiyat arasında ne fark var? İkisi de iyi, tek ayrım havalarında, bunu da okurlar belirliyor, kitap değil. 'Kitabın kendisi' diye bir şey yok."

Bunların hiçbirini düşünmemiştim daha önce, dolayısıyla çenemi tuttum.

"Çizgi romanlardan n'aber?" dedi Asbjørn. "Donald Amca, James Joyce kadar iyi mi?"

"Temelde evet."

Asbjørn kahkaha attı, Yngve gülümsedi.

"Şaka bir yana," dedi Yngve, "bir sanat yapıtını veya sanatçıyı belirleyen şey nasıl karşılandığı, sanatçılar da buna oynuyor kuşkusuz. İster yükseklerde, ister aşağılarda olsunlar, her şey yapmacık."

"Sen resepsiyonda çalışıyorsun, karşılama işlerinden iyi anlarsın," dedi Asbjørn.

"Sen de ayak diretiyorsun ama ayakkabıların dikiş tutmuyor," dedi Yngve.

Yine kahkahalara boğuldular, sakinleştiklerinde Yngve gazete almaya gitti, ben de öyle yaptım, sayfaları karıştırırken içinde bulunduğum durumun coşkusuna kapılmıştım, anlamadan okuyordum, bir pazar günü öğleden sonra Bergen'de bir kafede görmüş geçirmiş iki üniversite öğrencisiyle oturuyordum, üstelik bu özel bir durum değildi, ziyarete gelmemiştim, bunun bir parçasıydım, buraya aittim.

Yarım saat sonra kalktık, Grieghallen'in arkasındaki sokaklardan birinde oturan Ola'yla buluşacaklardı, Yngve bana onlarla takılmak ister miyim diye sordu, yarına hazırlık yapmalıyım deyip geri çevirdim, oysa gerçek neden bu kadar mutluluğun bana dayanılamayacak kadar fazla gelmesi, yalnız kalmamın gerekmesiydi.

Torgalmenningen'in ucunda, Dickens adındaki restoranın önünde ayrıldık, bana şans dilediler, Yngve telefon edip olan biteni anlatmamı istedi, ondan son kez borç istedim, başını öne sallayıp elli kron uzattı, daha sonra bastıran yağmurun altında kentin ortasındaki büyük meydana doğru koştum, yamaçtaki evler boyunca güneş parlasa da hemen tepemdeki gökyüzü kararıp alçalmıştı.

Odama dönünce John Lennon'ın posterini indirmekle kalmadım, onu paramparça edip çöpe attım. Ardından hafta sonu buluşmak üzere Ingvild'i aramaya karar verdim, şimdi iyi bir zamandı, içimde bir hafiflik vardı, sanki bu hafifleme ona açılan bir yoldu, uzun yokuşları tırmanırken yalnızca onu düşünmüştüm, Yngve ve Asbjørn'le geçirdiğim saatin heyecanıyla başa çıkabilmek için ona daha çok heyecanla karşılık vermekten başka bir şey gelmemişti elimden sanki, tamam, bu başka tür bir heyecandı, Yngve'yle Asbjørn'ün yarattığı heyecan ânın kendisinde, orada ve o zaman olup bitendeydi, Ingvild konusunda kapıldığım gerilim ve heyecansa suların durulacağı, onunla birlikte olabileceğim gelecekte bir noktada gerçekleşeceklerle ilgiliydi.

O ve ben.

Bu yanıltıcı bir düş değil de gerçek bir olasılıktı ve bu düşünceden içim içime sığmıyordu.

Dışarıda gökyüzü bulutlarla kaplıydı, güneşin izi bile kalmamıştı, yağmur sokağı dövüyordu. Telefon kulübesine koştum,

Fantoft numarasının yazılı olduğu kâğıdı telefonun üzerine koyup makineye beş kron attım ve numarayı çevirip bekledim. Genç bir adam açtı, Ingvild'le konuşmak istediğimi söyledim, orada bu adda birinin oturmadığı karşılığını aldım, Ingvild'in bu sıralar taşınacağını, belki henüz taşınmadığını söyledim, aa, evet doğru, odalardan biri hâlâ boş, dedi, rahatsız ettiğim için özür diledim, sorun değil yanıtını alınca ahizeyi yerine koydum.

Saat yedi sularında kapı çaldı. Koridora çıkıp açtım; Jon Olav'dı.

"Merhaba!" dedim. "Burada oturduğumu nereden öğrendin?"

"Arayıp Yngve'ye sordum. Girebilir miyim?"

"Elbette, buyur."

Førde'de Ingvild'le tanıştığımdan bu yana görmemiştim Jon Olav'ı. Bergen'de hukuk okuyordu, ama sonraki yarım saat boyunca anlattıklarından çıkardığım kadarıyla zamanının ve enerjisinin çoğunu Doğasever Gençler'e harcıyordu. İdealist biriydi, hep öyle olagelmişti: Bir yaz Sørbøvåg'da büyükannemlerde kalıyorduk, on iki-on üç yaşlarında olmalıyız, ben bisikletimin gidonuna yaslanmış, yakınlarda oturan kızlardan söz ediyordum, birisi için iğrenç demiştim, bunun üzerine Jon Olav şimşek hızıyla karşı çıkmıştı, sen kendini çok mu nefis sanıyorsun?

Utanç içinde bisikletimle sağda solda dolanıp durmuştum, o ânı hiç unutamadım, başkalarını düşünmesi, onları savunmaya koşması hiç aklımdan çıkmaz.

Sohbet edip çay içtik, yakınlardaki odasını görmek ister miyim diye sordu, neden olmasın dedim ve yokuşu inmeye koyulduk.

"Bu yaz Ingvild'le görüştün mü hiç?" diye sordum.

"Evet, birkaç kez. Nasıl, Ingvild iyi mi? Siz mektuplaşmıyor muydunuz?"

"Evet, o zamandan beri yazışıyoruz. Bergen'e gelecek bugünlerde, buluşuruz diye düşünmüştüm."

"Onunla ilgileniyor musun?"

"İlgilenmek de ne demek," dedim. "Şimdiye dek kimse için böyle güçlü duygular beslememiştim."

"Vay canına," dedi, kahkaha atarak. "Geldik bu arada."

Urgancı barakasının karşısındaki yüksek kırmızı tuğlalı yapının önünde durdu. Tahta koridor ve merdivenler içeriyi çıplak, neredeyse yoksul gösteriyordu. Kiralık oda iki bölme ve girişteki tuvaletten oluşuyordu, duşluk yer yoktu. Jon Olav tuvaletteyken karıştırdığım albüm koleksiyonu hem küçük hem de gelişigüzeldi, içinde iyi albümler kadar kötü albümler de vardı, çıkar çıkmaz herkesin aldığı albümlerin yanı sıra Waterboys gibi iyiler ve The Alarm gibi orta kalitedekiler göze çarpıyordu. Albümlerle özellikle ilgilenmeyen, sürüyü izleyen birinin toplayacağı türden bir koleksiyondu. Öte yandan Jon Olav bir grupta çalmıştı, saksafon çalabiliyordu ve küçükken bana davuldaki temel ritmi, trampet, bas davul ve hi-hat koordinasyonunu öğretmişti.

"Bir akşam dışarı çıkalım," dedi, tuvaletten dönünce. "Arkadaşlarımı görmüş olursun."

"Eski arkadaşların mı?"

"Evet. Umarım hep arkadaş kalırız. Idar ve Terje, en çok o ikisiyle görüşüyorum."

Kalktım.

"Konuşuruz. Şimdi kaçayım. Yarın okulun ilk günü."

"Kabul edilmeni kutlarım bu arada!" dedi.

"Teşekkürler, güzel bir duygu," dedim. "Ama biraz gerginim. Diğerlerinin düzeyi konusunda hiçbir fikrim yok."

"Sen aynı şekilde yazmaya devam et. Okuduklarım gayet iyiydi."

"Umarım sorun çıkmaz," dedim. "Sonra görüşürüz."

Gecenin bir yarısı kamyon devirince uyandım, kalkıp çamaşır mı değiştirsem diye düşünerek bir süre karanlıkta yattım, ama hemen sonra uykuya daldım. Altıya on kala yeniden açtım gözlerimi. Bilincim yerine gelip de bulunduğum yeri anlar anlamaz gerginlikten mideme bir ağrı saplandı. Gözlerimi yumup uykuya dönmeye çalıştım, ama çok gergindim, kalktım, belime bir havlu sarıp soğuk merdivenlerden indim, soğuk koridoru geçip aynı soğukluktaki duşa girdim. Kaynar suyun altında yarım saat geçirdikten sonra yukarı çıkıp giyindim, hem özenli hem sistemliydim. Siyah gömlek,

gri sırtlı siyah yelek. Siyah Levi's, çivili kemer, siyah ayakkabılar. Saçımı olması gerektiği gibi diken diken yapabilmek için jöleyi bol kullandım. Yngve'nin verdiği Virgin torbasını da saklamıştım, defterimle kalemimi içine koydum, biraz ağırlık katsın diye içine *Açlık*'ı da ekledim.

Çekyatı topladım, canım kahvaltı çekmediğinden bol şekerli bir çay içtim, oturup dışarı baktım, güneşte parlayan telefon kulübesini, ileride gölgede kalan parkın çimenlerini, daha ötedeki ağaçları, dimdik yükselen dağı, tepedeki tuğla ev dizisini (onlar da gölgedeydi) izledim, ardından kalkıp bir plak koydum, saati dokuz edebilmek için *Vinduet'nin* birkaç sayısını karıştırdım. Dersler on birde başlayacaktı, ama ilkin kentte dolaşmayı, bir kafe bulup kitap okumayı düşünüyordum.

Toplayıp omzuna attığı uzun fırçasıyla bir baca temizleyicisi çıktı sokakta karşıma, çimenlerde bir kedi yürüyordu, yamaçtaki yoldan bir ambulans geçti, tuğla evlerin arasında bir belirip bir kayboluyordu, yavaştı, ne siren çalıyordu ne de ışıkları yanıp sönüyordu.

Önüme çıkan tüm engelleri aşabileceğim, yapabileceklerimin sınırsız olduğu duygusuna kapılıverdim oracıkta. Yazmakla ilgili değildi bu, başka bir şeydi, sınırsızlıktı bir tür, sanki o anda hemen kalkıp yürüyebilir, dünyanın sonuna dek gidebilirdim.

Bu duygu yaklaşık otuz saniye sürdü. Sonra siliniverdi, geri getirmeye uğraştıysam da başaramadım, uyandıktan sonra hatırlamaya çalıştığım düşler gibi avucumdan kayıp gitmişti.

Birkaç saat sonra merkeze giderken bedenimde tatlı bir heyecan vardı, yürürken kendimi gerçekten hafif hissediyordum, güneşin ışıltısı ve çevremdeki sokak yaşamı etkilemişti beni. Klosteret Meydanı'na doğru yürürken asfalttaki çatlaklarda uzun otların bittiğini, evlerin arasında yer yer küçük kayalıklar olduğunu gördüm, bunlar kenti çevredeki vahşi dağlarla, aşağıdaki denizle, insan elinden çıkmamış ne varsa onunla birleştiriyordu, buradaki ilk iki günümde kapıldığım kentin, doğanın bir parçası olduğu, ayrı durmadığı, her nasılsa kendi kendisini çevrelediği düşüncesi içimdeki

mutluluğu tazeledi. Dört bir yana yağmur yağıyor, güneş vuruyordu, her şey birbiriyle bağlantılıydı.

Yngve yolu en ince ayrıntısına kadar tarif ettiği için, yeri bulmakta güçlük çekmedim, dar patikada ilerledim, tuhaf köhne kulübeleri ardımda bıraktım ve tepenin dibinde, suyun kıyısında Verftet çıktı karşıma. On dokuzuncu yüzyıldan kalma gibiydi, tuğladan yapılmıştı, uzun bir fabrika bacası bile vardı. Girişe yürüdüm, kapıya dokundum, açıktı, içeri girdim. Boş bir koridor, tabelasız birkaç kapı. Dolaştım. Kapılardan birinden bir adam çıktı, otuzlu yaşlarındaydı, kocaman, siyah gözlüğü ve lekeli tişörtü vardı, ressamdı.

"Yazarlık Akademisi'ni arıyorum," dedim. "Nerede, biliyor musun?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi. "Ama burası değil."

"Emin misin?"

"Elbette eminim," dedi. "Olmasam niye öyle diyeyim?"

"Doğru, haklısın," dedim.

"Üst katın karşısına bak. Orada ofisler falan var."

Söylediği gibi yaptım. Üst kata çıktım, bir kapıdan geçtim. Koridorun duvarlarında Verftet'nin altın çağından fotoğraflar ve sonunda spiral bir merdiven vardı.

Kapıyı açıp başka bir koridora çıktım, burada birçok kapı aralık duruyordu, birinden içeri göz attım, atölyeydi, geri döndüm, giriş salonunda durdum, otuzlu yaşlarının başında, açık mavi paltolu, tombul yüzlü, kocaman gözlü, hafiften çarpık dişli bir kadın içeri girdi.

"Yazarlık Akademisi nerede, biliyor musun?" diye sordum.

"Sanırım şurası," dedi. "Öğrenci misin?"

Başımı salladım.

"Ben de öyle," dedi, gülerek. "Adım Nina."

"Karl Ove."

Onu takip edip peşinden merdiveni tırmandım. Omzuna asılı ufak bir çantası vardı; yalnızca paltosundan, çantasından, küçük hanımefendi botlarından değil, on dokuzuncu yüzyıldaki minik kızlar gibi topladığı saçından da yansıyan geleneksellik beni düş kırıklığına uğratmıştı, daha ham, yabani ve karanlık birilerini bek-

liyordum. En azından sıradan olmayan biri. Sıradanları kabul ediyorlarsa ben de sıradan olduğum için oradayım demekti.

Merdivenlerin başında kapıyı açtı, bir yanında üç büyük pencere, öbür yanında iki kapı ve arada kitaplıklar bulunan eğik duvarlı genişçe bir odaya girdik. Ortada at nalı biçiminde dizilmiş masalar vardı. Oturan üç kişi vardı. Onların önünde iki adam duruyordu. Biri uzun boylu, inceydi, kolları sıvalı bir ceket giymişti, bize bakıp gülümsedi. Boynunda altın bir zincir, parmaklarında birkaç yüzük olduğunu gördüm. Kısa boylu adam da ceket giymişti, aşırı dar gömleği hafif şişkin göbeğini göze sokuyordu, bize kısaca bir bakış atan adam gözlerini yere indirdi. İkisi de bıyıklıydı. Uzun boylu olan otuz beşine merdiven dayamış gibiydi, kollarını göğsünde birleştiren öbürü otuzlarındaydı.

Burada olmak istemedikleri her hâllerinden belliydi. Farklı biçimlerde olsa da ikisi de çok gergindi.

"Yazarlık Akademisi'ne hoş geldiniz," dedi uzun boylu olanı. "Ragnar Hovland."

Tokalaşıp adımı söyledim.

"Jon Fosse," dedi öbürü; çabucak, neredeyse tükürür gibi söylemişti.

"Buyurun oturun, biraz bekleyeceğiz," dedi Ragnar Hovland. "Dilerseniz kahve ve su var."

Konuşurken Nina'yla benim aramda gidip gelen bakışları, sözleri biter bitmez uzaklaşmıştı. Bunu söyleyebilmek için gerçekten çabalaması gerekiyormuş gibi sesi titremişti. Bir yandan da kimsenin bilmediği bir şeyi biliyormuş, başını kurnazca, içten içe gülmek için başka tarafa çevirmiş izlenimi bırakıyordu insanda.

"Kitaplarını henüz okumadım," dedim, ona bakarak. "Ama gelmeden önce öğretmenlik yapıyordum, okulda bir çalışmanı ders kitabı olarak kullandık."

"Tuhaf," dedi. "Ders kitabı yayımlatmadım."

"Ama üzerinde senin adın vardı," dedim. "Kesinlikle eminim bundan. Ragnar Hovland, değil mi?"

"Evet, öyle. Ama dediğim gibi, ders kitabım yok."

"Ben gördüm ama."

Gülümsedi.

"Görmüş olamazsın. Belki bir adaşım vardır."

"Hiç kuşkum yok," dedim, ama bu konuda ilerleme gösteremeyeceğimi anlayınca torbamı sandalyeye koyup kahve makinesine gittim, küçük yığından bir plastik bardak alıp kahve doldurdum. Adını gördüğümden oldukça emindim. Niye kabul etmiyordu? Okul çocukları için ders kitabı yazmanın utanç verici bir yanı yoktu sonuçta. Ben mi yanlış biliyordum yoksa?

Oturup bir sigara yaktım, küllüğü önüme çektim. Masanın karşı tarafında duran orta yaşlı kumral bir kadın bana baktı. Göz göze geldiğimizde gülümsedi.

"Else Karin," dedi.

"Karl Ove," dedim.

Onun yanında kitap okuyan bir kız vardı. Yaklaşık yirmi beş yaşlarındaydı, uzun sarı saçlarını at kuyruğu yaptığı için yüzü gerilmiş gibiydi, küçük düz dudakları onu ciddi gösteriyordu; kuşkulu bulduğum bakışlarla bana şöyle bir bakış atması da bu ciddiyeti pekiştiriyordu.

Onun yanında aynı yaşlarda, uzun ince bir genç adam oturuyordu; kafası küçük, Âdem elması büyüktü, ağzı hayli sarkıktı, geleneksel ve resmî bir yanı vardı apaçık.

"Ben, Knut," dedi. "Memnun oldum."

Kapıda iki kişi daha belirdi; birisi sakallı, gözlüklüydü, kırmızı oduncu gömlek, açık mavi rüzgârlık ceket, kahverengi kadife pantolon giymişti. İkinci el çizgi roman falan satılan dükkânlardaki çalışanları andırıyordu. Öbürü bir kızdı, oldukça kısa boyluydu, büyük siyah bir deri ceketi, siyah pantolonu ve sağlam siyah ayakkabıları vardı. Saçları da siyahtı; ben onları izlerken başını iki kez geri atıp kakülünü düzeltmişti. Öte yandan dudakları alımlıydı ve gözleri bir çift kömür gibi kapkaraydı.

"Petra," deyip sandalyesini çekti.

"Benim adım da Kjetil," dedi genç adam, masaya bakarken utangaç bir gülümsemeyle.

Kız gözlerini iki kez hızla kırptı, dudakları dişlerinin üzerine yayıldı, sanki hırlayacaktı.

Gözlerimi üzerine dikmek istemediğim için geniş çatı penceresinden dışarı, fiyorda baktım, büyükçe bir paslı teknenin bağlandığı iskele vardı karşıda.

Kapı bir kez daha açıldı, otuz-otuz beş yaşlarında bir kadın girdi içeri, mutlu ve canlı bakışları dışında, ince, donuk bir görünüşü vardı.

Kahvemden bir yudum alıp siyah saçlı kıza baktım yeniden.

Yüzü çok çekiciydi, ama aşırı sert, neredeyse acımasız bir hava yayıyordu etrafına.

Bana baktı, gülümsedim, ama o gülümsemedi, yüzüm kızardı, sigaramı sertçe küllüğe bastım, defterimi çıkarıp masanın üzerine yerleştirdim.

"Sanırım herkes geldi," dedi Ragnar Hovland, Jon Fosse'yle birlikte odanın karşı duvarına, tahtanın önüne gitti. Kürsüye oturdular.

"Sagen'i bekleyelim mi?" diye sordu Fosse.

"Birkaç dakika daha bekleyelim," dedi, Hovland.

İçerideki en genç öğrenci açık ara bendim. Norveç'te ilk kitabını yayımlatan yazarların ortalama yaşı otuzun biraz üzerinde diye okumuştum bir yerlerde. Ben bunu yaptığımda yirminin biraz üzerinde olacaktım. Öte yandan sınıfta ortalamanın altında genç olan başkaları da vardı. Ciddi kız Petra, Knut, Kjetil. Hepsi de yirmili yaşlarının ortalarındaydı. Kumral kadın kırklarında olabilirdi. Geniş kolları ve koca küpeleri vardı, kendi değilse bile kırk yaşındaymış gibi giyindiği kesindi. Ama pantolonu dardı. Kaşlarını özenle boyamıştı. İnce dudaklarının üzerinde kalın bir ruj tabakası vardı. Böyle biri nasıl yazar olabilirdi?

Bir de öbür kadın vardı: Nina. Solgun ve sarkık yüzüne, göz altı torbalarına, dalgalı sarı saçlarına bir belirsizlik hâkimdi. Diğerlerinden daha iyi yazıyor olmalıydı; ama ne kadar iyi olabilirdi ki?

Sagen olduğunu tahmin ettiğim kısa boylu bir adam girdi içeri. Mavi bir uşanka, kahverengi deri ceket, mavi gömlek ve koyu kahverengi kadife pantolon giymişti. Kumral kıvırcık saçlı, hafiften göbekliydi.

"Geciktiğim için özür dilerim," dedi, sağındaki kapıyı açıp içeri daldı, içeride biraz durdu, dışarı çıktığında ceketiyle şapkası

üzerinde yoktu. Bir sandalyeye yerleşti. Saçlarının dökülmeye başladığını gördüm.

"Başlayalım mı?" diye sordu, öbür ikisine bakarak. Hovland elleriyle sandalyesinin kenarlarına yaslanıyordu, Fosse kollarını göğsünde kavuşturmuş, başını yana çevirmiş oturuyordu. İkisi de başıyla onayladı. Sagen bize "Akademiye hoş geldiniz," dedi. Fikir babası olduğu okulun geçmişini, kuruluşunu anlattı, ikinci yılını dolduran bu okula kabul edilmenin bir ayrıcalık olduğunu, yetmiş başvuru arasından seçildiğimizi, hocaların ülkenin en iyi yazarları arasında yer aldığını söyleyip sözü Hovland'la Fosse'ye devretti, onlar da bize müfredatı anlattılar. Bu hafta boyunca başvuruda yolladığımız metinlerin üzerinden geçecektik. Ardından, derslerin bir bölümü şiire bir bölümü de düzyazı, drama ve deneme yazmaya ayrılacaktı. Aralarda yazma dönemleri ve konuk hocalar olacaktı. Bunlardan biri birkaç derse girecekti, adı Øystein Lønn'dü, Hovland ve Fosse'yle birlikte ana hocalardan biri olacaktı. Baharda uzunca bir dönem yazmaya ayrılacak, sömestir sonunda da değerlendirilmek üzere kapsamlı birer metin teslim edecektik. Öğretme konusunda iki hoca ilkin teoriyi ele alacak, onu takiben de yazı etkinlikleri ve metin analizleri olacaktı. Jon Fosse edebiyat tarihinin ele alınmayacağını söyledi, ilk sözleri bunlar oldu, işleyeceğimiz metinler öncelikle yakın dönemden seçilecek, özetle modernist ve postmodernist olacaktı.

Øystein Lønn, bilmediğim bir yazar daha.

Elimi kaldırdım.

"Evet," dedi Hovland.

"Öbür konuk hocaların adları belli mi?"

"Evet. Hepsi onaylanmadı. Ama Jan Kjærstad ve Kjartan Fløgstad kesinleşen ikisi."

"Harika!" dedim.

"Kadın yok mu?" diye sordu Else Karin.

"Olmaz mı, elbette var," dedi Hovland.

"Kendimizi tanıtalım mı?" diye sordu Sagen. "Adınızı, yaşınızı söyleyip neler yazıyorsunuz anlatabilirsiniz."

Else Karin başladı, acele etmeden, herkesin gözünün içine bakarak konuştu. Otuz sekiz yaşında olduğunu, yayımlanmış iki ro-

manının olduğunu ama herhangi bir eğitim görmediğini söyledi, bu yıl bir sıçrayış yapmayı umuyordu. Canlı bakışları olan solgun kadının adı Bjørg'tü ve onun da bir romanı yayımlanmıştı. Geriye kalanlardan hiçbirinin henüz yayımlanmış bir metni yoktu.

Sıra bana gelince adımı, on dokuz yaşımda olduğumu, düzyazıyla ilgilendiğimi, şu sıralar Hamsun'le Bukowski arasında bir roman üzerinde çalıştığımı söyledim.

"Petra, yirmi dört, düzyazı," dedi Petra.

Ders programı dağıtıldı, Sagen bir yayınevinin bize armağan ettiği kitapları getirmeye gitti: Tor Ulven'in *Gravgaver'iyle* Merete Morken Andersen'in *Fra'sı* arasında seçim yapabiliyorduk. İkisini de duymamıştım, ama ben adı kurt anlamına geldiği için Ulven'i seçtim.

Herkes aynı anda odadan çıktı, Verftet'nin üzerindeki tepede kendimi Petra'nın yanında yürürken buldum.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordum.

"Hangi konuda?"

"Akademi?"

Omuz silkti.

"Hocalar kendini beğenmiş, yapmacık tipler. Ama bize bir şey öğretemeyecekleri anlamına gelmiyor bu."

"Yapmacık değillerdi bence."

Burnundan soluyup başını geri atarak elini kakülünde dolaştırdı, bana bakarken dudaklarında minik bir tebessüm uçuşuyordu.

"Hovland'ın takılarını gördün mü? Kolyesi, yüzükleri ve hatta bileziği vardı. Pezevenge benziyordu!"

Aşırıya kaçtığını düşünsem de karşılık vermedim.

"Fosse öyle gergindi ki yüzümüze bile bakamıyordu."

"Adamlar yazar sonuçta," dedim.

"Ne olmuş yani? Bu onları ayrıcalıklı mı kılıyor? Tek yaptıkları oturup yazmak. Başka bir şey değil."

Kjetil yanımıza süzüldü.

"Ben aslında kabul edilmemiştim," dedi. "Yedek listedeydim ama biri son anda vazgeçmiş."

"Şanslıymışsın," dedi Petra.

"Evet, sorun olmadı. Zaten burada oturduğum için, hemen kabul edip başladım."

Bergen ağzıyla konuşuyordu. Petra ve iki kişi daha Oslo ağzıyla konuşuyordu, öte yandan Nina Bergenliydi ve Else Karin Batı Norveç'in güneyinden bir yerlerden geliyordu. Tek güneyli bendim ve sahi, güneyden hiç yazar çıkıyor muydu? Vilhelm Krag vardı ama o da geçen yüzyılın başındandı. Gabriel Scott? O da öyle. Bjørneboe vardı elbette, ama o da kökenlerini kişiliğinden büsbütün silmeye kalkışmıştı, izlediğim televizyon röportajlarında böyle görünüyordu, rafine bir kitap diliyle konuşuyordu ve kitaplarında dalgaların yaladığı kayalar veya iki başlı tekneler gibi güney imgeleri yoktu.

Else Karin telaşla arkamızdan geldi. Kendisini jestler ve nesnelerle, çantalar, giysiler, sigaralar ve uçuşan kollarla çevreleyen türden bir kadına benziyordu.

"Merhaba," dedi, bakışlarını bana dikerek. "Hesaplarıma göre benim yaşım seninkinin tam iki katı. On dokuz yaşındasın, ben otuz sekiz. Gerçekten çok gençsin!"

"Evet," dedim.

"Akademiye kabul edilmen olağanüstü."

"Evet," dedim.

Petra arkasını döndü, Kjetil sıcak bakışlarıyla bizi izledi. O sırada diğerlerine yetiştik, dönemeçte yeşil ışığı bekliyorlardı. Karşıdaki yapılar yıkık dökütü, duvarlar egzoz dumanları ve yolun tozuyla boz bulanık olmuş, camlar saydamlığını büsbütün yitirmişti. Güneş parlamayı sürdürüyordu ama kuzey yönündeki dağların üzerinde gökyüzü kapkaraydı.

Karşıya geçtik, tatlı yokuşu çıkıp salaş bir sahafın önünden geçtik, pencereden şunları görebildim: Vitrinin gerisinde asılı çeşitli çizgi romanlar, yeşil örtünün üzerinde ucuz cep kitapları; öğleden sonra dükkâna vuran güneşte hepsi iyice solmuştu. Biraz ileride, yolun karşısında kapalı yüzme havuzu vardı. Yakın bir zamanda oraya bir uğramaya karar verdim.

Café Opera'nın önünde ayrıldık, onlarla vedalaşıp evin yolunu tuttum. Biraz kitap almayı istiyordum, tercihen birkaç şiir kitabı,

çünkü okulda işlediklerimiz dışında pek şiir okumamıştım, onlar da ağırlıklı olarak Wergeland ve Wildenvey'di; lisede, Norveççe dersinde Lars'la benim sahnede Jim Morrison, Bob Dylan ve Sylvia Plath seslendirdiğimiz kabare haftalarında karşılaştığım metinler vardı. Ömrüm boyunca o altı şiir dışında gerçek şiir okumamıştım ama hiçbirini hatırlamadığım gibi Yazarlık Akademisi'nde ele alacağımız şiirlerin de onlara hiç benzemeyeceğini düşünüyordum. Bununla birlikte, kredim yatana dek kitaplar beklemek zorundaydı.

Posta kutumda broşürler haricinde bir şey yoktu, ama bunlardan biri, sanki dünyada başka yer kalmamış gibi Grimstad'da bulunan bir İngilizce kitap kulübünündü, kitap almak için nakit ödeme istemediğinden bu broşürü özenle inceledim. Shakespeare'in Toplu Eserleri, Oscar Wilde'ın Toplu Eserleri, T.S. Eliot'ın Bütün Şiirleri ve Oyunları seçeneklerini işaretledim, hepsi İngilizceydi, son sayfada hafif giyinmiş ve çıplak kadınlarla dolu bir fotoğrafçılık kitabı vardı, onu da sipariş ettim, porno değil sanattı, en azından ciddi fotoğrafçılıkla ilgiliydi, ama benim için durum değişmiyordu, yakında burada oturup gözlerimi onlara dikerek... evet, otuz bir çekeceğim düşüncesi tüylerimi diken diken ediyordu. Herkesin yaptığı bir şeydi bu, ben henüz yapmamıştım, ama yapmamak doğaya aykırıydı, şimdi de bu fırsat, fotoğrafçılık kitabı çıkmıştı karşıma, hemen işaretledim, listeye numarasını ve adını yazdım, altına adımı ve adresimi eklediğim formu broşürden ayırdım. Posta masrafını alıcı karşılıyordu.

Onu postaya verirken adres değişikliği kartları da gönderebileceğimi düşündüm, kitap kulübü formu ve küçük, kırmızı siyah adres defterimle postanenin yolunu tuttum.

Dönüş yolunda yağmur başladı. Alıştığım, damla damla başlayıp giderek hızlanan yağmurlardan değildi, burada yağmur sıfırdan yüz kilometreye bir saniyede çıkıyordu: Hava kupkuruyken bir anda milyarlarca damla yere iniyor, tıkır tıkır, neredeyse patır kütür yeri dövüyordu. Yokuş aşağı koşarken sevinçliydim, ne olağanüstü bir kentti burası! Güzel bir şey gördüğümde, güzel şeyler yaşadığımda hep yaptığım gibi yine Ingvild'i düşündüm. Kendi

algıları, anıları, deneyimleriyle dünyada var olan kanlı canlı biriydi, kendi annesiyle babası, ablası, arkadaşları, çocukluk yıllarını geçirirken dere tepe gezdiği memleketi vardı, bütün bunlar onun içindeydi, başka birini oluşturan tüm bu yoğun karmaşıklığı o kişilerle birlikteyken pek görmüyorduk, ama onları sevmemiz, delice sevmemiz için gerekli değildi bu, çünkü birdenbire mutlulukla ışıldayan bir çift ciddi bakıştan, birdenbire kendine güvenini yitirip içe dönen bir çift şakacı bakıştan fazlası gerekmiyordu bunun için; o bocalamadan, kişinin bocalamasından daha güzeli var mıydı? Tüm o içsel zenginliğe karşın bocalamaktan? Bunu görünce âşık olur kişi ve belki bunun çok önemli olmadığını söyler, ama kalp her zaman haklıdır. Hiç yanılmaz.

Kalp hiç yanılmaz.

Kalp hiç ama hiç yanılmaz.

Birkaç saat boyunca gök delinmişçesine yağmur yağdı, alçalıp yükselen şemsiyeler, deliler gibi çalışan cam silecekleri ve yağmurun kasvetini delen farlar sardı dört bir yanı. Kanepede oturuyordum; arada bir, olan biteni görmek için dışarı, arada bir kitabıma, Ulven'in *Gravgaver'ine* bakıyordum, hiçbir şey anlamamıştım. İyice yoğunlaşıp yalnızca birkaç sayfayı elimden geldiğince yavaş okuduğumda bile anlayamıyordum. Sözcükleri tek tek anlayabiliyordum, sorun bu değildi, cümleler de anlaşılırdı, ama bağlamı çıkaramıyordum. Afallamıştım. Bize vermek üzere bu iki kitabın gelişigüzel seçilmediğini çok iyi bildiğimden süngüm düşmüştü. İyi edebiyat, önemli edebiyat diye görülüyorlardı ve ben onları anlayamıyordum.

Hiçbir fikrim yoktu. Öksüren biri, eski bir plak kaydı, aşırı hararet yapmış arabayla cenazeye giden bir adam, bir tür tatil köyünde kalan bir çiftle ilgili bir öykü. Bunu anlamıştım, ama ne kurgu ne de tutarlı bir olaylar dizisi vardı, her şey çığ gibi okurun tepesine iniyordu, hoş, mesele bu değildi, ama çığ neyle ilgiliydi? Düşünceler değildi konu, özellikle biri düşünüyor değildi anlatılanları. Argümanlara, betimlemelere de yer verilmemişti, aynı anda her şeyden biraz serpiştirilmişti içine ve bunu anlamaya çalışmak yararsızdı, geneli göremiyor, *anlamını* çıkaramıyordum.

Umarım bunu öğrenirdik.

Yakından izleyip söylenen ne varsa yazmam, hiçbir şeyi atlamamam gerekecekti.

Modernizm ve postmodernizm demişti Fosse, bu iyiydi, biz ve çağımız anlamına geliyordu.

Meteliksizliğimden beş dilim ekmek, tereyağı ve üç rafadan yumurtadan oluşan öğle yemeğimi yerken kapı çalındı. Alt kat komşum Morten'di, baston saplı bir şemsiyesi, kırmızı deri ceketi, mavi Levi's pantolonu vardı, beyaz çoraplarla mevsimlik ayakkabılar giymişti, bu kez saçları darmadağın değilse de görünüşünde bir yabanilik vardı, belki özellikle bana bakışlarında ama aynı zamanda da beden dilinde, sanki içinde güçlü bir şey kaynayıp taşıyor, bütün enerjisini tüketiyordu. Tabii bir de en tuhaf zamanlarda kopan kahkahası vardı.

"Yeniden merhaba," dedi. "Girebilir miyim? Sohbet ederiz, dedim. Geçen sefer pek konuşabildiğimiz söylenemez değil mi, heh heh he."

"Buyur gel," dedim.

Kapıdan içeri adım atıp etrafa baktı.

"Otursana," dedim, müzik koymak için müzik setinin başına eğilirken.

"*Betty Blue,* evet, ben de izledim."

"İyi bir film," dedim, dönüp ona bakarak. Oturmadan önce pantolonun dizlerini yukarı çekti. Tavırlarındaki resmiyet, belirsiz ama yoğun yabaniliğiyle birleşerek odayı dolduruyordu.

"Evet," dedi. "Güzel kız. Hele ki kafayı yediğinde."

"Doğru, arada kafa gidiyor," dedim, karşısındaki sandalyeye oturdum.

"Uzun süredir mi oturuyorsun burada?"

Başını iki yana salladı.

"No, sir! İki hafta önce taşındım."

"Hukuk mu okuyordun."

"Evet. Fıkralar ve bentler. Sen yazar mı olacağım demiştin?"

"Evet. Bugün başladım."

"Vay canına, ben de isterdim. İçimdeki her şeyi söze dökmeyi," dedi, göğsüne vurarak. "Bazen çok üzülüyorum. Sana da oluyor mu bu?"

"Evet, oluyor."

"İçini dökmek harika bir şey, değil mi?"

"Öyle. Ama gerekçem bu değil."

"Ne gerekçesi."

"Yazma."

Öz güvenli bir gülümsemeyle bana baktı, avuçlarını bacaklarına vurup kalkmaya hazırlanır gibi göründü, ama kalkmak yerine kanepeye yaslandı.

"Âşık mısın? Yani su sıralar âşık mısın demek istiyorum."

Ona baktım.

"*Sen âşıksın galiba?* Sorduğuna göre."

"Beni büyüleyen bir kız var. Tabiri caizse, tam anlamıyla büyülenmiş durumdayım."

"Ben de öyle," dedim. "Hem de ne biçim."

"Adı ne?"

"Ingvild."

"Ingvild!" diye bağırdı.

"Tanıyor musun yoksa," diye sordum.

"Yok, yok. Öğrenci mi?"

"Evet."

"Birlikte misiniz?"

"Hayır."

"Aynı yaşta mısınız?"

"Evet."

"Monica benden iki yaş büyük. Bu sorun olabilir."

Baldırının yanında kanepeye dayalı duran şemsiyesinin çubuklarıyla oynadı. Tütün paketimi çıkarıp sigara sarmaya giriştim.

"Binada yaşayan ötekilerle tanıştın mı?" diye sordu.

"Yok," dedim. "Bir tek seninle. Bir de duştan çıkan kızla karşılaştık o gün, o kadar."

"Lillian," dedi. "Bu katta, merdivenin arkasındaki odada kalıyor. Onun üzerinde yaşlı bir kadın oturuyor. Her şeye burnunu

sokan biri, ama tehlikesiz. Senin üzerinde Rune var. Sogndallı kıyak biri. Hepsi bu."

"Tanışırız hepsiyle," dedim.

Başını öne salladı.

"Neyse, daha fazla vaktini almayayım," deyip kalktı. "Görüşmek üzere. Yakında Ingvild konusunda daha çok şey duyacağımı seziyorum."

Dışarı çıktı, merdivenlerden inerken ayak sesleri giderek uzaklaştı, ben yemeğimin başına döndüm.

Ertesi sabah kredim çıktı mı diye bakmak üzere üniversiteye gittim, çıkmamıştı, Høyden denilen üniversite bölgesinde yürümeye koyuldum, yolun sonunda Drage Dağı vardı, Hukuk Fakültesi oradaydı, dar sokaklardan birine dalınca kendimi yüzme havuzunun önünde buluverdim. Oradan geçerken ciğerlerimi derin soluklarla doldurdum, kaldırımdaki mazgaldan gelen klor kokusuyla çocukluğuma ait onca güzel anı, derin bir gece uykusunun ardından doğan güneşin ilk ışıklarıyla uyanan çiçekler gibi açıldı zihnimde.

Öte yandan, yürüdüğüm yerde güneşten eser yoktu, kesintisiz ve yoğun bir yağmur yağıyordu, yapılar arasından görünen fiyort boz bulanıktı, gökyüzü öyle nemli, öyle alçaktaydı ki onu denizden ayıran çizgi silinip gitmişti. Yenilgiyi kabullenip yağmurluğumu giydim; bu ince, yeşil giysi beni dağdan yeni inmiş bir köylü ya da kasabalı bir salak gibi gösteriyordu, ama bu havada giymeden edemezdim, yarım saatlik yağmurlar değildi bunlar, tepemdeki bulut yoğun, neredeyse siyaha çalan bir grilikteydi, suyla dolup bel vermiş bir branda gibi kentin üzerini örtüyordu.

Hava sınıfın atmosferini de etkilemişti; çizmeler, şemsiyeler, ıslak ceketler ve içerinin camlara yansımasına yol açan dışarının gri ışıkları Kuzey Norveç'te ve başka yerlerde yıllar yılı içinde bulunduğum sınıfları çağrıştırıyor, onlarla ilgili güzel anılarımın arasına katılıyordu.

Yerime oturdum, defterimi çıkardım, tel zımbalı fotokopilerden birini alıp okumaya giriştim, sonuçta diğerleri de bunu yapıyordu. Karatahtanın altında oturan Fosse'yle Hovland da öyle. Trude'nin

–ciddi kızın– metnini inceleyecektik ilkin. Bir dizi şiirden oluşuyordu, çok güzel olduklarını ilk bakışta anlamıştım. Düşsel kırlar, atlar, rüzgâr ve ışık birkaç dizede toplanmıştı. Okudum, ama ne görmem gerektiğini, neyin iyi neyin kötü olduğunu, neyin nasıl geliştirilebileceğini bilmiyordum. Okurken bir korku sardı içimi, çünkü bunlar benim yazılarımdan kat kat üstündü, karşılaştırılamazlardı, bu sanattı, bu kadarını anlayabiliyordum. Fosse veya Hovland yorum yapmamı isterse ne diyebilirdim? Bir ağacın altında duran atlar, ikinci dizede teni yaran bir bıçak, bunun anlamı neydi? Çayırda koşan atlar, gümbürdeyen toynaklar ve ufukta asılı duran bir göz.

Dakikalar sonra işler ciddiye bindi. Trude'den metni okumasını istedi Fosse. Birkaç dakika sessizce, yapacağı şeye yoğunlaşan Trude okumaya başladı. Sesi şiirleriyle aynı tınıda gibiydi, şiirler ağzından dökülmüyordu sanki, zaten oradaydılar ve Trude sesini kullanarak onlara erişiyordu. Orada başka bir şeye yer yoktu, sesi yalnızca şiirleri barındırabilirdi, kendisinden hiçbir şey katmadan birkaç sözcükle özlü bir bütün oluşturuyordu.

Yazı tarzını beğenmiştim, ama huzursuzdum, çünkü anlamıyordum, söylemeye çalıştıklarını, şiirlerinin konusunu çıkaramamıştım.

Okuma bitince Hovland söz aldı. Şimdi metinleri yorumlayacaktık, herkese söz düşmesini sağlamak için sırayla yapacaktık bunu. Sınıfta ele aldığımız metinlerin bitmiş, tamamlanmış olmadığını söyledi ve ancak eleştiriyle kendimizi geliştirebileceğimizi unutmamalıyız, diye de ekledi. Ama bizim için yalnızca kendi metinlerimizin eleştirileri önemli değildi, başkalarının metinlerini el almak da aynı derecede önemliydi, çünkü bu eğitim temelde okumaya, okumayı öğrenmeye, okuma becerimizi geliştirmeye dayanıyordu. Bir yazar için en önemli iş yazmak değil, okumaktı. Olabildiğince okuyacaktık, okumak bizim özümüzü bozup özgünlüğümüzü yok etmiyor, tam tersine kendimizi bulmamızı sağlıyordu. Ne kadar okursak o kadar iyiydi.

Yorumlar başladı. Epey bir duraksama, ne diyeceğini bilememe söz konusuydu, çoğunluk falanca imgeyi veya cümleyi beğendiğini

söylemekle yetindi, ama tüm bunların arasında *ritim* gibi birtakım kavramlar ortaya çıktı, kişiden kişiye geçti ve usulca herkesin ortak diline yerleşti, ritim ya *iyiydi* ya da *yeterince akıcı değildi,* ayrıca *tını, açılış, kapanış, silme* ve *kesme* terimleri vardı. Güzel bir açılıştı, ritim yerindeydi, orta bölümde bir belirsizlik söz konusuydu, tam olarak ne bilmiyorum, ama orada kulak tırmalayan bir şey var, belki kısaltılabilir, emin değilim, öte yandan sondaki güçlü imge tüm şiire seviye atlatıyor. Şiir tartışması işte böyleydi. Bu yorumlama biçimini beğenmiştim, çünkü dışarıda kalmamıştım, açılışları ve kapanışları anlayabiliyordum, kapanışlarda özellikle iyiydim, son dizenin ardından bir yükseliş ve yankı uyanması gerekliliği hususunda kendimi geliştirmiştim. Her defasında bunu arıyor, bulunca söylüyordum. Bulamazsam da söylüyordum. Şiiri burada kapamışsın, diyordum. Görebiliyor musun? Bak son dizede? Bir toparlama, kendi içine kapanma var. Bunu silemez misin? O zaman her şey açılır. Anlatabiliyor muyum? Okumalar sırasında satır bölmeler de gündeme geldi. Bunun bölünmüş düzyazıyla ilgili olduğu ortaya çıktı, standart düzyazının şiir gibi bölünmesi düşmandı, kâbusun vücut bulmuş hâliydi. Şiir gibi görünüyordu, ama değildi, yetmişli yıllarda yapılan bir şeydi bu. Buna ek olarak metaforlar, aliterasyonlar gibi tüm edebî araçları ele aldık, ama sık değil, çünkü Fosse ve şiir yazan öğrenciler metaforlardan kaçınıyordu, onlara göre metaforların, modası geçmiş, eski moda, antika ve işe yaramaz bir yanları vardı. Beğeni yoksunluğuydu. Aliterasyon desen ondan da kötüydü. Önemli olanlar ritim, tını, satır bölme, açılışlar ve kapanışlardı. Gördüğüm kadarıyla Jon Fosse şiirde hep alışılmadık, sıra dışı, farklı kısımlarda yorum yapıyordu.

Bununla birlikte ilk oturum neredeyse büsbütün terim yoksunuydu, yalnızca Knut'ün şiir konuşma dağarcığı vardı, sözleri büyük etki uyandırıyordu. İyice yoğunlaşan Trude sürekli dinliyor, arada notlar alıyor, niye böyle, niye öyle türünden doğrudan sorular soruyordu. Bir yazar, şair olduğunu görebiliyordum, daha da ileri gitmek istiyordu, ama zaten çok öndeydi.

Benim sıram gelince şiirleri derin ve yoğun bulduğumu, ama tartışılmasını zor bulduğumu, bazı yerlerde Trude'nin sözü nereye

getirmek istediğini anlamadığımı, Knut'ün söylediklerinin çoğuna katıldığımı, özellikle *falanca* dizeleri beğendiğimi, *filanca* dizelerin çıkarılabileceğini söyledim.

Trude'nin söylediklerimi umursamadığını görebiliyordum. Not almadı, yoğunlaşmadı, dudaklarının kenarında hafif bir gülümsemeyle dinledi. Üzgün ve öfkeliydim, ama arkama yaslanıp önümdeki kâğıtları itmek ve ekleyecek başka sözüm olmadığını bildirip kahvemi yudumlamak dışında bir şey yapamazdım.

Bunun üzerine Jon Fosse konuşmaya başladı. Bir şeylere şaşırmış veya bir şey anımsamış gibi, bazen bir kuş gibi arada sırada kafasını oynatışı ve öksürükler, burun çekmelerle, yer yer derin soluklarla bölünen çekingen, aksak konuşması gergin olduğunu düşündürtüyordu, ama sözleri bunun tam tersini gösteriyordu. Kendisinden tümüyle emindi, kuşkuya en küçük bir yer yoktu, bütün söyledikleri doğruydu.

Tüm şiirlerin üzerinden geçti, güçlü ve zayıf yanlarını belirtti, atların şiir ve sanatta kadim ve güzel bir doku olduğunu söyledi. *İlyada* ve Parthenon Frizi'ndeki atlardan, Claude Simon'un atlarından söz ederken şunu ekledi: "Ama bunlar bir tür arketip, bilmiyorum, Ellen Einan'ı okudun mu? Burada ondan bir şeyler var. Düş dili."

Her şeyi not aldım.

İlyada, Parthenon, Claude Simon, arketip, Ellen Einan, düş dili.

O akşam eve dönerken öbürleriyle yürümek zorunda kalmamak için Verftet'nin tepesinden sola döndüm. Yağmur sabahki gibi kesintisiz ve yoğun bir şekilde sürüyordu, tüm duvarlar, çatılar, bahçeler ve arabalar hem ıslak hem parlaktı. Mutluydum, güzel bir gündü, Trude'nin sözlerimi ciddiye almaması, bunu herkesin gözüne sokması beni hiç rahatsız etmiyordu, çünkü ders arasında, Klosteret'nin karşısındaki kafede otururken Ragnar Hovland'la konuşmuş, Jan Kjærstad'yı ele almıştık. Doğrusu konuyu açan bendim. Else Karin, Hamsun ve Bukowski dışında kimleri okuduğumu sordu, en sevdiğim yazarın Kjærstad olduğunu, özellikle son kitabı *Det Store Eventyret'nin* yanı sıra *Speil, Homo Falsus* ve *Kloden*

Dreier Stille Rundt'ü beğendiğimi söyledim. Else Karin, bu kitapları biraz soğuk ve yapmacık bulduğunu belirtti. Ben amaçlanan şeyin bu olduğunu, Kjærstad'nın insanlığı başka bir biçimde, içeriden değil de dışarıdan betimlemek istediğini, kitaplardaki sıcak karakter kavramının bir yanılsama, bir uydurma olduğunu, elbette ona alıştığımız için bu biçimin içten ve sıcak olduğuna inandığımızı oysa öteki yazma biçimlerinin aynı ölçüde içten olduğunu dile getirdim. Else Karin bunu anlayabildiğini, ama yine de karakterlerin ona soğuk gelmeyi sürdürdüğünü söyledi. Bu "ona soğuk gelmesi" benim payıma kazançtı, bir argüman değil yalnızca bir duygu, boş sözcüklerdi.

Ders arasından sonra sıra Kjetil'deydi, düzyazıdan oluşan, fantezi ve grotesk denebilecek metinleri oldukça değişik biçimde incelendi. Burada konu açılışlar, kapanışlar veya tını değildi, daha çok kurguyu ve tek tek cümleleri ele aldık, birisi metni abartılı bulduğunu söyleyince ben yazarın tam olarak bu aşırılığı amaçladığını öne sürdüm. Tartışma çok daha canlıydı, konuşması kolaydı, rahatlamıştım, bunlar anlayabildiğim gereçlerdi.

Ertesi gün benim metnim masaya yatırılacaktı. Strandgaten'i tırmanırken bunu hem ürkütücü buluyor hem de iple çekiyordum, yazdıklarım iyi olmasa akademiye kabul edilmezdim herhâlde.

Yamaçta, ışıltılı parke taşlarıyla döşeli istasyondan, parlak kırmızı Fløybane pürüzsüzce akıyordu yeşillerin arasında. *Funicular*, yazıyordu neon ışıklarla ve Alman yapısı eski tahta evlerden bir taş atımı uzaklıkta, kent merkezinden yukarı doğru tırmanan bir dağ metrosuyla bu dönemeçte Alpleri çağrıştıran bir yan vardı. Su bir yana bırakılırsa Alman-Avusturya Alpleri'nde olduğunu varsayabilirdi insan.

Bergen'de karanlık da demirbaşlardan biriydi! Ne geceyle ne gölgeyle bağlantılıydı, yine de neredeyse her yerdeydi, yağan yağmurla dolu bu solgun karanlık... Bu durumda nesnelerle olaylar aşırı yoğunlaşıyordu, çünkü güneş havayı ve içindeki her şeyi açıyordu: Støletorget'nin önünde bir baba arabanın bagajına öteberi koyarken anne, çocuklarını arka koltuğa yerleştirip öne oturuyor, emniyet kemerini göğsünün üzerinden geçirip kilitliyordu, bunu

bir güneş parlarken, hava açmışken izlemek vardı, ki o zaman tüm hareketler uçucu görünüyor, oluştuğu anda yitip gidiyordu; bir de o aileyi yağmurda, solgun karanlığın içinde izlemek vardı, o zaman hareketler kurşun gibi ağırlaşıyor, âna sıkışıp kalan kişiler sanki heykelleşiyordu ve sonra bir bakmışsınız çekip gitmişler. Basamakların yanındaki çöp kutularını bir güneşte görmek vardı, orada değillerdi neredeyse, bir de yağmurun karanlığında görmek vardı, bambaşka bir şeydi bu, o zaman parlak gümüş sütunlar gibi dikiliyorlardı, bazıları çok görkemliydi, bazıları daha üzgün, yıkkın görünüyordu, ama o sırada, o anda hepsi oradaydı.

Evet, Bergen. Birbirine geçmiş çeşit çeşit evlerin cephelerinden sızan *olağanüstü* güç. Yokuşu çıkıp ayaklarınızın dibinde bunu görmek baş döndürücü bir mutluluktu.

Öte yandan kentte dolaştıktan sonra odaya kapanmak da iyiydi, fırtınanın gözünde olmak gibiydi, meraklı bakışlardan uzaktaydım, yalnızca burada tam bir huzura kavuşabiliyordum. Akşama doğru tütünüm bitti, ama bunun olacağını bildiğimden son günlerde bütün izmaritleri saklamıştım. Kahveyi koyduktan sonra çekmeceden makası çıkarıp küllü uçları kesmeye giriştim. Sonrasında izmaritleri açıp kupkuru tütünleri pakete aldım, neredeyse yarısına dek dolmuştu. Parmak uçlarım kararmış, leş gibi kokmuştu, muslukta ellerimi yıkadım, bir dilim çiğ patates kesip tütün paketinin içine koydum; tütün çok geçmeden nemi emecek, yeni gibi olacaktı.

Akşam telefon kulübesine gidip Ingvild'e telefon ettim. Yine bir adam çıktı. Ingvild mi, bir saniye bakayım evde mi, dedi.

Beklerken titriyordum.

Ayak sesleri yaklaştı. Birinin ahizeyi aldığını duydum.

"Alo?" dedi.

Sesi aklımda kalandan daha kalındı.

"Merhaba," dedim. "Ben, Karl Ove."

"Merhaba!" dedi.

"Nasılsın?" diye sordum. "Geleli çok oldu mu?"

"Yok, pazartesi taşındım."

"Ben birkaç haftadır buradayım," dedim.

Sessizlik.

"Buluşuruz diye konuşmuştuk, hatırlıyor musun?" dedim. "Bilmem hâlâ ister misin, istiyorsan cumartesiye ne dersin?"

"Olur, o gün takvimimde bir şey yok." Kıkırdadı.

"Café Opera uygun mu? Sonra da Hulen'e geçebiliriz. Ne dersin?"

"Gerçek birer öğrenci gibi mi demek istiyorsun?"

"Evet."

"Kulağa güzel geliyor. Ama bak uyarıyorum, aşırı gerginim."

"Niye?"

"Birincisi daha önce hiç öğrencilik yapmadım, ikincisi seni tanımıyorum."

"Ben de aşırı gergin olacağım," dedim.

"İyi bari," dedi. "O zaman pek konuşmazsak sorun olmaz."

"Yok," dedim. "Tam tersi. Harika bir çözüm."

"Abartmayalım istersen."

"Öyle ama!" dedim.

Yine kıkırdadı.

"Bu benim ilk öğrencilik randevum," dedi. "Cumartesi Café Opera'da demek. Kaç gibi buluşalım... Öğrenciler kaçta buluşur?"

"Ben de bilmiyorum ki. Yedi nasıl?"

"Uygun görünüyor. Yedi diyelim öyleyse."

Yolun karşısına geçmiş, odama dönerken midem yanıyordu. Kusacak gibiydim. Ama her şey yolunda gitmişti. Bununla birlikte, telefonda biraz konuşmakla, edecek iki çift söz bulamadan, midem cayır cayır yanıyorken yüz yüze oturmak aynı şey değildi.

O günlerde beni özellikle rahatsız eden iki konu vardı. Birincisi çok erken boşalıyordum, çoğunlukla herhangi bir şey olmadan önce; ikincisiyse hiç kahkaha atmıyordum. Yani arada sırada oluyordu, altı ayda bir belki, bir şeyin gülünçlüğü altında ezilip güldükçe gülüyordum, ama bu güzel değildi, kontrolü büsbütün yitiriyor, kendimi toplayamıyordum ve bu yanımı başkalarına göstermek hoşuma gitmiyordu. Anlayacağınız, esasen kahkaha atma kapasitem vardı, ama günlük yaşamımda, toplumsal ilişkilerde, bir masanın

etrafında sohbet ederken hiç kahkaha atmıyordum. Bu yeteneğimi yitirdiğimi gizlemek için oldukça sık gülümsüyor, kahkahayı andıran sesler çıkarıyordum, dolayısıyla birilerinin durumu fark ettiğini veya kuşkulu bulduğunu sanmıyordum. Ama ben biliyordum asla kahkaha atmadığımı. Sonuç olarak, bir fenomen olarak kahkahaya aşırı dikkat etmeye başladım –nasıl oluştuğuna, kulağa nasıl geldiğine, yapısına odaklanıyordum. Herkes hemen her zaman kahkaha atıyordu; kendi sözlerinin, başkalarının sözlerinin ardından herkes kahkahayı basıyordu. Konuşmaları yağlıyordu bu kahkahalar, konuşulan şeylerle doğrudan bir alakaları olmasa da bir birliktelik canlılığı katıyordu ortama. Durum, görüşen insanlar. Bu durumda kahkaha atmayan kalmıyordu, herkes kendince kuşkusuz, bazen de gerçekten gülünç bir şey karşısında yankılanıyordu kahkahalar, o zaman daha uzun sürdüğü gibi her şeyin de önüne geçebiliyordu, ama durup dururken kahkaha atıldığı da oluyordu, örneğin dostluk veya arkadaşlık göstergesi olarak. Öz güven yoksunluğunu gizleyebiliyordu, bunu çok iyi biliyordum, ama güçlü, cömert ve yardımsever de olabiliyordu. Küçükken çok kahkaha atardım, ama bir noktada, belki de henüz on iki yaşımdayken buna son verdim, neyse, beni dehşete düşüren bir Rolv Wesenlund filmi hatırlıyorum, *Mannen Som Ikke Kunne Le, Kahkaha Atamayan Adam*, büyük olasılıkla bunu duyunca fark etmiştim hiç kahkaha atmadığımı. O günden beri katıldığım tüm toplumsal etkinliklere dışarıdan baktım, çünkü o ortamları dolduran ve kişiler arası bağlantıyı sağlayan kahkaha bende yoktu.

Ama somurtkan da değildim. Mızmızlık yapmıyordum! İçe kapanık alığın biri değildim. Utangaç veya pısırık da olmadım!

Yalnızca öyle görünüyordum.

Yazarlık Akademisi'ne daha üçüncü gidişimde kendimi evimde gibi hissetmeye başlamıştım, oraya giden yol bile tanıdıktı, önce dik yokuşlardan Vågsbunnen'e iniyor, Strandgaten'deki iş merkezleriyle dükkânlar dizisini geçip Klosteret'ye çıkan yokuşu tırmanıyor, karşıdaki dar sokaktan okula iniyordum, tüm bunlar alçak gökten inen yağmurla iç içe örülmüştü; düz duvarlarında kitaplığı,

kara tahtası, eğimli duvarında pencereleriyle dersliğimiz de benim bir parçam gibiydi. İçeri girip erken gelenlere selam verdim, ıslak ceketimi astım, kâğıtlarımla kitabımı ıslak plastik torbadan çıkarıp masaya koydum, kendime kahve doldurup bir sigara yaktım.

"Ne hava ama," dedim, başımı iki yana sallayarak.

"Bergen'e hoş geldin," dedi Kjetil, bakışlarını kitabından kaldırıp.

"Ne okuyorsun?" diye sordum.

"Julio Cortázar'dan bir öykü derlemesi."

"İyi mi?"

"Evet. Ama biraz soğuk denebilir." Gülümsedi. Ben de gülümsedim. Masanın ortasında fotokopiler vardı, fonttan, daktilo işaretlerinden ve siyah gazlı kalemle yaptığım birkaç düzeltmeden kendi metnimi tanımıştım, birini önüme çektim.

Else Karin'le göz göze geldik.

Sandalyesinde bir bacağını altına toplamış, sol kolunu dizine dolamıştı, sağ elinde hem metnimi hem de sigarasını tutuyordu.

"Gergin misin?" diye sordu.

"Hem evet hem hayır," dedim. "Biraz. Beğendin mi?"

"Bekle ve gör," dedi.

Onun yanında oturan Bjørg bize bakıp gülümsedi.

Karşıdaki açık kapıdan Petra girdi, ne şemsiyesi ne yağmurluğu vardı, siyah deri ceketi ışıl ışıldı, ıslak saçları alnına düşmüştü. Onun ardından yeşil yağmurluk pantolonuyla ceketi içinde Trude girdi, kapüşonunu büzmüştü, ayaklarında yüksek konçlu lastik çizmeler, sırtında deri sırt çantası vardı. Kalkıp servis alanına gittim, kendime bir fincan daha kahve doldurdum.

"Kahve isteyen var mı?" diye sordum.

Petra başını iki yana salladı, başka kimse benden yana dönmedi. Trude eğimli pencerenin altında durmuş yağmurluk pantolonunu çıkarıyordu, altında kotu olsa da hareketin kendisi, kıvrımlı kıpır kıpırlık sertleşmeme yol açtı. Elimden geldiğince fark etmemiş görünmeye çalışarak sandalyeme dönerken elimi cebime soktum.

"Herkes geldi mi?" diye sordu Hovland, kara tahtanın altındaki kürsüden. Fosse tıpkı önceki iki günde olduğu gibi göğsünde

kavuşturulmuş kollar, yere dönük bakışlarla onun yanında oturuyordu.

"Günün ilk bölümünü Karl Ove'nin metniyle geçireceğiz. Aradan sonra Nina'nınkini ele alacağız. Hazırsan Karl Ove, okumaya başlayabilirsin."

Ben okurken öbürleri de kendi fotokopilerinden ilgiyle takip ettiler. Bitirince yorumlar başladı. Anahtar sözcükleri not aldım. Else Karin dili taze ve canlı, ama kurguyu biraz öngörülebilir buldu; Kjetil inandırıcı ama biraz sıkıcı olduğunu söyledi; Knut, Saaby Christensen'i andırdığını, ama bunda bir terslik olmadığını belirtti. Petra adları aptalca bulmuştu. Hadi ama, dedi, Gabriel, Gordon ve Billy. Havalı olsun diye seçilmiş, ama çocukça ve budalaca. Bjørg ilginç buldu, ama iki oğlanın ilişkisini yakından tanımak istiyordu. Trude yazının azimkâr olduğunu düşünüyordu, ama çok klişe vardı, bunların çokluğu onun açısından metni neredeyse okunmaz kılıyordu. Nina -a ekli radikal Norveççe kullanımını ve doğa betimlemelerini beğenmişti.

Son olarak Hovland görüş bildirdi. Bunun gerçekçi bir anlatı olduğunu söyledi, tanınabilen iyi bir yazıydı, o da bazı bölümlerde Saaby Christensen'i düşünmüştü, elbette yer yer dilsel yetersizlik söz konusuydu, ama çok güçlü bir yazıydı, bir öyküsü vardı ve bu başlı başına bir sanatsal başarıydı.

Eklemek istediğim bir şey veya herhangi bir sorum var mı diye sordu, bana dönüp. Metni ele alışını beğendiğimi, çok şey öğrendiğimi söyledim, ama klişeleri merak ediyordum, Trude bunları örneklendirebilir miydi acaba?

"Elbette," dedi Trude, fotokopiyi alıp. "'Hiçbir beyaz adamın ayak basmadığı topraklar' örneğin."

"Ama onun klişe olması gerekiyor," dedim. "Olayı bu zaten. Karakterler dünyayı öyle görüyor."

"Ama bunun kendisi bir klişe işte. Ayrıca 'yapraklardan süzülen güneş' ve 'gök gürültüsünü haber veren uğursuz kara bulutlar', haber veren, öyle mi? Ayrıca 'elinde Colt'un sıcaklığını duydu', sıcaklığını duymak. Ne dersin? Bütün metin bunlarla dolu."

"Ayrıca çok özenti ve yapmacık," dedi Petra. "Gordon'ın," parmaklarıyla alıntı işareti yapıp gülümsedi, "'sana beş saniye veriyo-

rum' demesi çok aptalca, yazar karakterlerin bunu televizyonda gördüğünü anlamamızı istemiş, İngilizce anlatımlar kullanmış."

"Bence haksızlık ediyorsun," dedi Else Karin. "Burada şiirden söz etmiyoruz. Tek tek cümlelerden büyük beklentilerimiz olamaz, bütününe bakmamız gerekir. Ragnar'ın söylediği gibi bu bir öykü, bunu başarabilmek sanat."

"Yazmayı sürdür," dedi Bjørg. "Bence çok ilginç! Yol boyunca yığınla değişiklik olacağına eminim."

"Katılıyorum," dedi Petra. "Yalnız şu aptal adları değiştirirsen sevinirim."

Bu tartışma beni utandırmış, öfkelendirmişti, ayrıca kafam karışmıştı, olumlu yaklaşımların beni avutmak için söylendiğini düşünsem bile sonuçta ben akademiye kabul edilmiştim, Kjetil kabul edilmemişti, yazdıklarımın iyi bir yanı olmalıydı. En kötüsü de klişelerdi ve Trude'ye göre metnim baştan sona bunlarla doluydu. Yoksa yalnızca tepeden bakıyor, kendini bir halt sanıp bir şair olduğu için başka herkesten üstün olduğunu mu düşünüyordu? Else Karin bunun şiir yazmak gibi olmadığını söylemiş, Hovland da gerçekçi anlatı yönünü vurgulamıştı.

Herkes öğle yemeğini yerken ve Else Karin kahve hazırlarken bunlar kafamda döndü durdu. Ama içime kapanmak için doğru bir zaman olmadığını anladım, üzüldüğüm, ezildiğim izlenimi uyandırırdı, bu da yazdıklarımın onlarınkiler kadar iyi olmadığını kabullenmek anlamına gelirdi.

"Okuduğun kitaba bakabilir miyim?" diye sordum, Kjetil'e.

"Elbette," deyip uzattı. Sayfaları şöyle bir taradım.

"Nereli yazar?"

"Arjantin sanırım. Ama uzun süredir Paris'te yaşıyor."

"Büyülü gerçekçilik mi?" diye sordum.

"Evet, öyle de denebilir."

"Ben Márquez'i çok beğeniyorum," dedim. "Okudun mu?"

Kjetil gülümsedi.

"Evet, ama benim tarzım değil. Aşırı süslü geliyor bana."

"Hım," deyip kitabı geri verdim ve defterime Julio Cortázar yazdım.

Derslerden sonra öğrenci kredimi almak üzere Høyden'e gittim, Naturhistorisk Museum'da pek de uzun olmayan sıraya girdim, neredeyse akşam olmuştu, kimliğimi gösterdim, üzerinde adımın yazılı olduğu bir zarf uzattılar, alıp cebime koydum ve Studentsenteret'ye yürümeye başladım, orada başka pek çok şeyin yanı sıra bir de küçük banka vardı. Hafif yokuştaki gri beton bina yağmurda parlıyordu. Biri önde, ikisi yanlarda yer alan kapılardan öğrenciler girip çıkıyordu, aralarında acele edenler, grup hâlinde yavaşça yürüyenler, burayı iyi bilenler ve benim gibi yeniler vardı, teorim doğruysa yenileri anlamak zor değildi: Heyecanlı, şaşkın görünen, tüm duyularıyla çevreyi tarayanlar buraya yeni gelmiş olmalıydı.

Kapıdan geçtim, yüksek merdiveni çıktım, sütunlar ve basamaklarla dolu genişçe bir salona ulaştım, her yerde stantlar vardı, Öğrenci Radyosu, Öğrenci Gazetesi, Öğrenci Spor Derneği, Kayak Kulübü, Hristiyan Öğrenciler Derneği, neyse ki buraya daha önce gelmiştim, en uçta bulunan bankaya yürüdüm kararlı adımlarla, burada bir kez daha sıraya girdim, birkaç dakika sonra parayı hesabıma geçirdim, ayırdığım üç bin kronu cebime tıktıktan sonra öğrenci kitabevi Studia'ya gittim, yarım saat boyunca raflar arasında dolaştım, başlangıçta şaşkın ve kararsızdım, yazarken gerekeceğini düşündüğüm çok sayıda alanda kitap vardı, örneğin psikoloji, felsefe, sosyoloji veya sanat tarihi, ama edebiyata yoğunlaştım, en önemlisi oydu, şiir okumayı öğreten bir kitap arıyordum, ayrıca belki modernizmle ilgili bir çalışma, şiir kitapları ve romanlar. Önce Fosse'nin *Blod, er Steinen, Kan, Taştır*, romanını buldum, siyah kapakta yarı aydınlık bir yüz vardı, kitabı çevirdim, arkada "Jon Fosse, 27 yaşında, Doç. Dr., Hordaland Yazarlık Akademisi'nde eğitmen, bu yıl dördüncü kitabını yayımladı," yazıyordu, akademide okuduğum için gururlandım, sanki bu yazılanlar benimle ilgiliydi. Kitabı kesinlikle almalıydım. Ayrıca James Joyce'un birkaç kitabı vardı, adı en çok hoşuma gideni seçtim, *Stephen Hero,* bir de metin çözümlemesi buldum, İsveççeydi, metin ve kurguyla ilgiliydi, sayfaları karıştırdım, bölümlerin adları şöyleydi: *Metin Nedir, Açıklamalı mı Anlamalı mı, Metin, Kurgu, Öykü,* biraz giriş düzeyindeydi, ama içinde anlamadığım terimler vardı, örneğin *Kritik*

Yorumbilime Doğru veya *Tarihsel Zaman ve Görüngübilimsel Zamanın Açmazı,* bunlar da iştahımı kabarttı, öğrenmek istiyordum, o kitabı da aldım. Charles Olson'un şiirlerini buldum, onu tanımıyordum, ama sayfaları karıştırırken Trude'ninkine benzeyen bir şiir görünce onu da aldım, *Morgengryets Arkeolog, Şafak Arkeoloğu'ydu* adı. Kitapların arasına Isaac Asimov'dan iki roman ekledim, okuyacak hafif şeyler de gerekiyordu. Ayrıca John Berger adında birinin *G* adlı romanını aldım, kapağın içinde entelektüel bir roman olduğu yazıyordu. Cortázar bulamadım, ama Jean Genet'nin *Hırsızın Günlüğü* adlı romanını buldum, bunu da rafta bırakamazdım, son olarak da felsefe kitabı almam gerektiğine karar verdim, şans eseri felsefe ve sanatla ilgili bir kitap çıktı karşıma: Hegel'den *Estetik'e Giriş.*

Tüm bu kitapların parasını ödedikten sonra üst kattaki kafeteryaya çıktım. Daha önce Yngve'yle bir kez gelmiştim, ama o zaman hiçbir şey düşünmem gerekmiyordu, her şeyi o halletmişti, şimdi bir başımaydım ve devasa salonda yemek yiyen onca öğrenci karşısında ne yapacağımı şaşırmıştım.

Bir uçta tezgâh vardı, orada ya tabağına yemek koydurtuyor ya da vitrindekilerden seçimini yapıyordun, ardından ilerideki üç kasadan birinde ödeme yapıp oturacak yer bulmak kalıyordu geriye. Karşıdaki pencereler buğulanmıştı, seslerle dalgalanan hava nemli ve ağırdı.

Masalara göz attım, tanıdık birini göremedim elbette. Orada tek başına oturma düşüncesi korkunçtu, öteki tarafa yürüdüm, Nygårdsparken'e bakan yerde mangal vardı, sıcak yemeklerle bira servisi oradaydı, kafeteryadan daha pahalıydı, ama ceplerim parayla dolup taşıyordu, ayrıca cimrilik yapıp biriktirmeme gerek yoktu.

Hamburger, patates kızartması ve büyük bira aldım, pencere kenarındaki boş bir masaya gittim. Burada oturan öğrenciler kafeteryadakilerden daha büyük, daha deneyimli görünüyordu, aralarında yaşlı adamlarla kadınlar da vardı, sanırım onlar hocalardı veya kulağıma çalınan o ebedî öğrencilerdendi, dünya hızla akıp giderken tavan arasındaki odalarında, okulun on beşinci yılında dersten geçmeye çalışan, saçı sakalı birbirine girmiş, kırk yaşında hırkalı adamlar.

Aldığım kitapları karıştırdım yemek yerken. Fosse'nin romanının iç kapağında Kjærstad'nın 1986'dan bir sözü vardı: "*Bergens Tidende* niye Fosse üzerine makalelerle dolup taşmıyor?"

Demek Fosse iyi bir yazar, hatta ülkenin ileri gelen yazarlarından, diye düşünürken ekmekle eti çiğneyip lezzetli bir bulamaç yapıyor, bakışlarımı etrafımda dolaştırıyordum. Nygårdsparken'in çalıları dar ferforje çite karşı yeşil bir duvar gibi duruyordu, bu sırada altımdaki sokakta ıslık çalarak kopan rüzgâr gri gökten inen yağmura eğim verdi ve merdivenlerden inen iki kadının şemsiyesini dalgalandırdı.

Akşam Yngve'ye telefon edip hangi deliğe saklandığını sordum. Çalıştığını, kredi çıktığı günün gecesinde dışarı çıktığını, kendime bir telefon almam gerektiğini, böylece benden bir şey istediğinde onun odama tırmanmak zorunda kalmayacağını söyledi. Kredimin bugün çıktığını, telefon almayı düşüneceğimi söyledim.

"İyi eğlendin mi?" diye bastırdım.

"Fena değildi. Eve bir kızla döndüm."

"Kim?"

"Tanıdığın biri değil," dedi. "Høyden'de tanışmıştık, öyle işte."

"Şimdi onunla mı çıkıyorsun?"

"Yok, yok. Öyle değil. Senden n'aber? Nasıl gidiyor?"

"İyi. Ama çok okumam gerekiyor."

"Okumak mı? Yazacağını sanıyordum."

"Haha. Jon Fosse'nin kitabını aldım bugün. Güzel görünüyor."

"Öyledir," dedi.

Bir sessizlik oldu.

"Okulda yazmaya başlamadığına göre bana bir şarkı sözü yazabilirsin. Birden çok yazmanı yeğlerim hatta. Böylece şu şarkıları bitirebilirim."

"Elimden geleni yaparım."

"Yap bakalım."

Tüm akşam ve gece boyunca Yngve'nin şarkıları üzerinde çalıştım, müzik setimde müzik, elimde kahveyle sigara vardı. Saat üçte ya-

tağa girdiğimde iki şarkı hemen hemen, bir şarkı da tamamen bitmişti.

Ne Tatlı Salınıyorsun

Bir gül bana
Haksızlık yapma
Bırak soyayım seni
Katman katman

Dans, dans, dans
Çılgın bir trans,
Sakın durma
Dans et hep
Düşene kadar

Ne tatlı salınıyorsun
Ne tatlı salınıyorsun

Bir gülümse bana
Karşı koyma
Sevmek istiyorum seni
Gece gündüz

Dans, dans, dans,
Çılgın bir trans,
Sakın durma,
Dans et hep
Düşene kadar

Ne tatlı salınıyorsun
Ne tatlı salınıyorsun
Ne tatlı salınıyorsun
Ne güzel görünüyorsun

Cuma günü ders sonrası dışarı çıktık. Hovland ve Fosse bizi, belli ki çok gidip geldikleri, Wesselstuen'e götürdü. Çok güzel bir yerdi, masalar beyaz örtülüydü, biz oturur oturmaz beyaz gömlekli, siyah önlüklü bir adam siparişlerimizi almaya geldi. Böyle bir deneyimim olmamıştı daha önce. Neşemiz yerindeydi, gevşemiştik, hafta bitmişti, mutluydum, özenle seçilmiş sekiz yazarlık okulu öğrencisi, Bergen'deki öğrenci çevrelerinde şimdiden efsaneleşen Ragnar Hovland'la ve ülkenin en önemli genç postmodern yazarlarından biri olan, İsveç'te de olumlu karşılanan Jon Fosse'yle aynı masada oturuyorduk. Onlarla hiç baş başa konuşmamıştım henüz, ama şimdi Hovland'ın yanında oturuyordum, gelen biradan bir yudum alıp bu fırsatı değerlendirdim.

"Cramps'i beğendiğini duydum."

"Öyle mi?" dedi. "Böylesi kötü bir dedikoduyu nereden duydun?"

"Bir arkadaşım söyledi. Doğru mu? Müzikle ilgileniyor musun?"

"Evet," dedi. "Ayrıca Cramps'i de beğeniyorum. Arkadaşına benden selam götürürken haklı olduğunu da ilet."

Gülümsedi, ama gözlerime bakmadı.

"Beğendiğim başka grupların da sözünü etti mi?"

"Yok, yalnızca Cramps."

"Sen beğeniyor musun Cramps'i?"

"Evet. Çok iyiler," dedim. "Ama ben şu sıralar daha çok Prefab Sprout dinliyorum. Son albümlerini duydun mu? *From Langley Park to Memphis?*"

"Duymaz mıyım, yine de gözdem *Steve McQueen.*"

Bjørg masanın karşısından bir şey sorunca, Hovland yüzünde kibar bir ifadeyle ona doğru eğildi. Bjørg'ün yanında oturan Jon Fosse Knut'le sohbet ediyordu. En son onun metnini ele almıştık, hâlâ bunun etkisinde olduğunu görebiliyordum. Şiir yazıyordu, oldukça kısa şiirlerdi bunlar, genelde birkaç dize, bazen yalnızca yan yana iki sözcük. Anlamlarını çıkaramıyordum, ama acımasız bir yanları vardı, Knut'ü böyle gülümseyip kahkaha atarken görenler buna inanmakta güçlük çekerdi, şiirleri ne kadar kısaysa, kişiliği de o denli dost canlısıydı. Çok da gevezeydi. Yani kişiliği değildi şiirlerinin ardında yatan şey.

Boş bira bardağımı masaya koydum, bir tane daha içmek istiyordum, ama garsonu çağırmaya cesaretim yoktu, bir başkası sipariş verene dek beklemek zorundaydım.

Yanımda Petra'yla Trude sohbet ediyordu. Sanki daha önceden tanışıyorlardı. Petra birdenbire açılmış, Trude de silkinip o ciddi ve odaklanmış görüntüsünü üzerinden atmıştı, omuzlarından bir yük kalkmış gibi, kızlara özgü tavırlar sergiliyordu.

Öbür öğrencileri de tanıdığım söylenemezdi, yine de kişilik izlenimleri oluşturmaya yetecek ölçüde görmüştüm, göründükleri gibi yazan Bjørg ve Else Karin hariç hemen hemen hiçbirinin metni kişilikleriyle örtüşmüyordu belki ama onların da kişilik özelliklerinden aşağı yukarı emindim. Petra dışında. O bir gizemdi. Bazen sessizce oturup masayı seyrediyor, dersteyse hiç varlık göstermiyordu, sanki içi içini yiyor diye düşünüyordum, çünkü kımıldamaksızın bir noktaya baksa da görünüşünde bir saldırganlık vardı. İçi içini yiyor, duygusuna kapılıyordum onu böyle görünce. Sonunda başını kaldırdığında dudaklarında alaycı bir gülümseme oluyordu hep. Yorumları genelde alaycı, sık sık acımasızdı, ama abartılı da olsa doğruydu. Coşkuya kapıldığında durum değişiyordu, içten kahkahalar atıyor, neredeyse çocuklaşıyordu, kor gibi yanan bakışları da ışıldamaya başlıyordu. Yazıları da kendisi gibi, diye düşünmüştüm, onu dinlerken, kişiliği gibi dikenli ve kinciydi, bazen zarafet yoksunu ve beceriksizdi, ama her zaman güçlü ve etkiliydi, alaycılığı hiç elden bırakmıyordu ve alay ederken bile tutkuluydu.

Trude kalkıp gidince Petra bana döndü.

"Bana hangi grupları sevdiğimi sormayacak mısın?" dedi, gülümseyerek, üzerime çivilenen bakışları karanlık ve alaycıydı.

"Sorabilirim," dedim. "Hangi grupları seviyorsun."

"Erkek sohbetleri ilgimi çeker mi sence?" dedi.

"Ben ne bileyim?"

"Öyle bir kız gibi mi görünüyorum sana?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse evet," dedim. "Deri ceket falan."

Kahkaha attı.

"Aptal adlar, klişeler ve psikolojik sağgörü yoksunluğunu saymazsak yazdıklarını beğendim," dedi.

"Beğenecek bir şey kalmadı geriye," dedim.

"Kalmaz mı," dedi. "Yorumları kafaya takma. Sözlerden başka bir şey değiller. Şu ikisine bak," dedi, hocaları göstererek. "Onları hayranlığımızda boğuyoruz. Jon'a bak. Knut de ne biçim yağ çekiyor."

"Kafaya taktığım yok. Ayrıca Jon Fosse iyi bir yazar."

"Öyle mi? Yazılarını okudun mu?"

"Biraz. Çarşamba son romanını aldım."

"*Blod, er Steinen,*" dedi koyu bir Batı Norveç sesiyle, gözlerini üzerime dikerek. Ardından o dalgalı, içten kahkahasını attı, ama birdenbire kısa kesti. "Oy oy oy, amma rol kesmiş," dedi.

"Senin yazdıkların öyle değil mi?" diye sordum.

"Ben öğrenmeye geldim," dedi. "Olabildiğince yağ çıkarmam gerekiyor sinekten."

Garson masamıza geldi; parmağımı kaldırdım. Petra da aynısını yaptı, ilkin benimle dalga geçtiğini sandım, ama sonra onun da bir bira istediğini anladım. Trude geri geldi, Petra ona dönünce ben Jon Fosse'nin dikkatini çekmek için öne eğildim.

"Jan Kjærstad'yı tanıyor musun?" diye sordum.

"Evet, biraz. Meslektaşız."

"Kendini bir postmodernist olarak mı tanımlıyorsun?"

"Yok, ben muhtemelen modernistim. Jan'la karşılaştırılınca."

"Evet," dedim.

Masaya baktı, birasını fark edip büyükçe bir yudum aldı.

"Nasıl buldun dersleri?" dedi.

Bunu bana mı soruyordu?

Yüzüm kızardı.

"Çok iyi," dedim. "Kısa süre içinde çok fazla bilgi edindiğimi düşünüyorum."

"Güzel," dedi. "Ragnar'la benim eğitmenlik deneyimimiz yok pek. Sizin kadar yeni sayılırız bu işte."

"Doğru," dedim.

Bir şey söylemem gerektiğini biliyordum, kendimi bir sohbetin başında buluvermiştim, ama ne diyeceğimi bilemiyordum, aramız-

daki sessizlik birkaç saniyeyi bulunca Jon Fosse'nin bakışları yön değiştirdi, ilgisi başkasına kaydı, bunun üzerine kalktım, karşı duvardaki kapının arkasındaki tuvalete gittim. Pisuvarda işeyen bir adam vardı, onun yanında yapamayacağımı biliyordum, kabinin boşalmasını bekledim, bu pek uzun sürmedi. Yerde idrar veya suyla ıslanmış tuvalet kâğıtları vardı. Koku keskindi, soluğumu burnumdan vererek işedim. Kabinin dışında lavaboya çarpan suyun sesi yükseldi. Hemen ardından el kurutucu kükremeye başladı. İki adam giderken sifonu çekip dışarı çıtım, bu sırada devasa göbekli, kırmızı, Bergen yüzlü yaşlıca bir adam içeri girdi. Islak, pis yerleri ve ağır kokusuyla tuvalet kötü durumdaysa da, beyaz örtüleri ve önlüklü garsonlarıyla restoranın ağırbaşlılığını yansıtıyordu yine de. Büyük olasılıkla mekânın yaşıyla ilgiliydi bu durum: Hem çiniler hem de pisuvarlar başka bir çağdan kalmıştı. Ellerimi yıkayıp aynadaki yansımama baktım, içimdeki aşağılık duygusu dışa yansımıyordu hiç. Adam bacaklarını açarak pisuvarın önünde yerini aldı, parmaklarımı sıcak hava akımının altına soktum, birkaç kez çevirerek kuruttuktan sonra masaya döndüm, orada ikinci biram beni bekliyordu.

Onu bitirince üçüncüye geçtim, çekingenliğim yavaş yavaş geçmeye başladı, yerini daha yumuşak ve hafif bir duyguya bıraktı, artık konuşmanın dışında, grubun dışında değil, ortasında hissediyordum kendimi, önce biriyle, ardından başkasıyla sohbete girişti m, yine tuvalete giderken bu kez tüm masayı yanımda getirmiş gibiydim, suratlar, sesler, görüşler, tavırlar, kahkahalar ve kıkırtılar burgacı kafamın içinde dönüyordu, kimilerinin toplanıp eve gittiğini ilkin fark etmedim, dış çemberde gerçekleşen önemsiz olaylardı bunlar, içkiler ve sohbet sürüyordu, ama sonra Jon Fosse kalktı, Ragnar Hovland onu takip etti, bu çok korkunçtu, onlarsız değersizdik.

"Birer tane daha için," dedim. "Saat erken. Yarın da cumartesi."

Ama kararlıydılar, eve gideceklerdi, kalkma duygusu onların ardından herkese yayıldı, tek tek her birine biraz daha kalmalarını rica etsem de çok geçmeden boşaldı masa, yalnızca Petra'yla ben kaldık geride.

"Sen de gitmeyeceksin öyle değil mi?" diye sordum.

"Birazdan kalkmam gerek," dedi. "Kentin epey dışında oturuyorum, otobüsü kaçıramam."

"Bende kalabilirsin," dedim. "Sandviken'de oturuyorum. Kanepede yatabilirsin."

"İçmeyi bu kadar seviyorsun demek?" Yine kahkaha attı. "Nereye gidelim peki? Artık burada kalamayız."

"Café Opera?"

"İyi fikir," dedi.

Dışarısı beklediğimden daha aydınlıktı, biz taksi sırasının yanından geçip tiyatroya doğru inerken yaz gecesi aydınlığının kırıntıları gökyüzünü aydınlatıyor, ince bir yağmur çiseliyor, sokak lambalarının sarı ışıltısı ıslak parke taşlarının üzerine çizilmiş gibi duruyordu. Petra'nın sırtında siyah deri çantası vardı, görmesem de yüzündeki ifadenin ciddi, inatçı, tavırlarının katı ve hırçın olduğunu biliyordum. Ona uzanan eli bir sansar gibi ısırıyordu.

Café Opera'da masaların çoğu boştu, ikinci kata çıkıp pencerenin önüne oturduk. İki bira aldım, Petra birasının yarısını bir dikişte bitirip elinin tersiyle dudaklarını sildi. Söyleyecek bir şey bulmak için beynimi taradım, ama bulamadım, ben de biramın neredeyse yarısını bir dikişte içtim.

Beş dakika geçti.

Önünde tuttuğu neredeyse boş bira bardağına bakarken "Kuzey Norveç'te ne işin vardı?" diye sordu birdenbire ama sakince, sanki uzun süredir sohbet ediyorduk.

"Öğretmenlik," dedim.

"Biliyorum," dedi. "Buna karar vermenin nedeni neydi? Ne başarmayı umuyordun?"

"Bilmiyorum," dedim. "Oluverdi. Orada yazı yazmayı düşünüyordum, sanırım."

"Tuhaf bir düşünce, yazı yazabilmek için Kuzey Norveç'te iş aramak."

"Evet, biraz tuhaf."

Bira almaya gitti. Çevreme bakındım, içerisi birazdan dolacaktı. Petra dirseğini bara dayayıp yüz kronluk banknot uzattı, bu sırada

barmen de biraları dolduruyordu. Dudakları dişlerinin üzerine kapanmış, kaşları çatılmıştı. Adını değiştirdiğini söylemişti bana, ilk günlerden birinde. Soyadı, diye varsaymıştım, ama hayır, adını değiştirmişti. Anne, Hilde veya o yaygın kız adlarından biriydi adı, Petra'nın adını reddedişine çok kafa yormuştum, çünkü kendiminkine aşırı bağlıydım, değiştirmek aklımın ucundan bile geçmezdi, onunla birlikte her şey değişir gibi geliyordu bana; ama o yapmıştı işte.

Annem de yapmıştı bu değişikliği, ama onunki gelenek uyarınca babamın soyadını almaktı, daha sonra kızlık soyadına geri dönmüştü. Babamın ad değişikliği daha sıra dışıydı, adını değil, soyadını değiştirmişti.

Petra elinde iki büyük birayla yanıma gelip oturdu.

"Sence kim başarıya ulaşır?" diye sordu.

"Anlamadım."

"Sınıftan, okuldan."

Sözcük seçimini beğenmiyordum, akademi demeyi yeğliyordum ben, ama sesimi çıkarmadım.

"Bilmiyorum," dedim.

"Elbette bilmiyorsun, bu yüzden 'sence' dedim."

"Senin yazılarını beğendim."

"Yağcılıkla bir yere varamazsın."

"Gerçekten beğendim."

"Knut, bomboş. Trude, rol kesiyor. Else Karin, ev hanımı dili. Kjetil, çocuksu. Bjørg, sıkıcı. Nina, iyi. Biraz ezilmiş, ama iyi yazıyor."

Kurnaz bakışlarını bana dikip kahkaha attı.

"Ya ben?"

"Sen," dedi, burnundan soluyarak. "Kendini hiç anlamıyorsun, ne yaptığını bilmiyorsun."

"Sen biliyor musun peki?"

"Hayır, ama bilmediğimi biliyorum en azından," deyip yine güldü. "Ayrıca biraz efeminesin, ama büyük, güçlü ellerin var, açığını kapatıyor bu."

İçimde kaynayan bir öfkeyle bakışlarımı kaçırdım.

"Dilimi hiç tutamam," dedi.

Biramdan büyük yudumlar alıp içeriyi taradım.

"Minik şakama alınmadın değil mi?" dedi, kıkırdayarak. "İsteseydim seninle ilgili daha kötü sözler edebilirdim."

"Lütfen yapma," dedim.

"Kendini aşırı ciddiye alıyorsun. Ama bu yaşından kaynaklanıyor, senin suçun değil."

Ya sen, demek geçti içimden. Sen kendini çok mu iyi sanıyorsun? Ben efemineysem sen de erkek gibisin. Yürürken neredeyse bir oğlana benziyorsun!

Hiçbir şey demedim ve içimdeki yangın yavaş yavaş da olsa giderek söndü, bunun bir nedeni de kütük gibi sarhoş olmaya başlamam, hiçbir şeyin anlam taşımadığı, daha doğrusu her şeyin aynı anlama geldiği noktaya yaklaşmamdı.

Birkaç bira kalmıştı oraya varmama.

İçeride, dolu masaların arasında tanıdık bir silüet belirdi. Morten'di bu, kırmızı deri ceketini giymişti, açık kahverengi çantası sırtına asılıydı, katlanmış şemsiyesi elindeydi, daha önce gördüğüm uzun şemsiyeydi bu. Beni görünce yüzü aydınlandı, olanca hızıyla masamıza geldi, uzun boylu ve ince yapılıydı, diken diken saçlarında jöle ışıldıyordu.

"Selam delikanlı," deyip sırıttı. "Kafayı çekiyorsunuz demek?"

"Evet," dedim. "Bu Petra. Petra, Morten'le tanış."

"Merhaba," dedi Morten.

Petra onu şöyle bir süzüp başını salladı, ardından başka yere baktı.

"Akademidekilerle yemeğe çıkmıştık," dedim. "Öbürleri eve erken döndü."

"Yazarlar gece gündüz içki içiyor diye biliyordum," dedi Morten. "Ben bu saate dek okuma salonundaydım. Bilmiyorum sonum ne olacak. Hiçbir şey anlamıyorum. Tek bir kelime bile!"

Kahkaha atıp çevresine bakındı.

"Ben de eve gidiyordum. Tanıdık kimse var mı diye şöyle bir uğramıştım. Ama şunu söyleyebilirim, geleceğin yazarları olan sizlere hayranım."

Bir an bakışları ciddileşti.

"Neyse, kaçayım," dedi. "Görüşürüz."

Barın köşesini dönüp gözden yitince Petra'ya onunla komşu olduğumuzu söyledim. Aldırmazca başını sallayıp birasının kalanını içerek ayağa kalktı.

"Ben de gideyim artık," dedi. "On beş dakika sonra bir otobüs var."

Ceketini sandalyenin arkasından aldı, yumruklarını sıkıp ceketin kollarına soktu.

"Bende kalmayacak mıydın? Hiç sorun olmaz benim için."

"Yok, eve dönüyorum. Ama başka bir zaman bu teklifini değerlendirebilirim," dedi. "Hoşça kal."

Böylece kucağında çantasıyla dosdoğru önüne bakarak merdivene yöneldi. Orada başka tanıdığım yoktu, biri çıkar umuduyla bir süre daha oturdum, ama tek başıma olmak canımı sıkmaya başlayınca yağmurluğumu giydim, torbamı alıp rüzgârlı geceye çıktım.

Saat on bir sularında duvardan gelen tıkırtılar, gürültülerle uyandım. Kalkıp çevreme bakındım. Bu ses de neydi? Anlayınca yeniden yattım. Duvarın öbür tarafında posta kutuları vardı, postacının sesini duyacak kadar uzun süre yatmamıştım hiç şimdiye dek.

Üst katta birisi şarkı söyleyerek dolaşıyordu.

Ama içerisi niye böyle aydınlıktı?

Kalkıp perdeyi açtım.

Güneş parlıyordu.

Giyindim, bakkala gidip süt, ekmek ve gazete aldım. Dönüşte posta kutumu açtım. İki faturaya ek olarak iki de paket bildirimi vardı. Postaneye koştum, iki büyük koli teslim aldım, bunları mutfak makasıyla açtım. *Shakespeare'in Toplu Eserleri, T.S. Eliot'ın Bütün Şiirleri ve Oyunları, Oscar Wilde'in Toplu Eserleri* ve çıplak kadın fotoğraflarıyla dolu kitap.

Yatağıma oturup fotoğraf kitabını karıştırırken heyecandan titriyordum. Hayır, çırılçıplak değillerdi, çoğu yüksek topuklu ayakkabı giymişti, birinin ince, bronzlaşmış bedenini saran bluzun önü açıktı.

Kitabı bırakıp gazeteleri okuyarak kahvaltı yaptım. *Bergens Tidende'nin* manşeti dün sabah işlenen cinayetti. Olay yerinin fotoğrafı vardı, orayı tanıdığımı düşündüm, alttaki yazıyı okuyunca kuşkularım doğrulandı: Şu an oturduğum yerden birkaç sokak ötede işlenmişti cinayet. Bu da yetmezmiş gibi cinayet şüphelisi henüz ele geçirilememişti. On sekiz yaşındaydı, meslek okulunda okuyordu. Her nedense bu haberden çok etkilendim. Katili şu anda bir bodrumda gözümün önüne getirdim, perdeleri çekiliydi, sokakta olan biteni görmek için ikide bir aralıyordu onları, yalnızca oradan geçen insanların bileklerini görebiliyordu, suçunun pişmanlığı altında ezilirken yüreği hızla çarpıyordu. Duvarı yumruklayıp odada volta atmaya başladı, teslim olsa mıydı, yoksa birkaç gün bekleyip kaçmaya mı çalışsaydı, teknelerden birine sızıp Danimarka veya İngiltere'ye gidebilir, Avrupa boyunca otostop çekebilirdi. Ama üzerindeki giysilerden başka ne parası ne eşyası vardı.

Dışarıda alışılmadık bir durum var mı diye bakmak için pencereye döndüm, üniformalı polisler toplanıyor veya polis arabaları geliyor olabilirdi, ama her şey normaldi; ışıktan perdesiyle ne varsa üzerini örten güneşi saymazsak.

Ingvild'e cinayetten söz edebilirdim, bütün polis güçlerinin aradığı katilin burada, benim yaşadığım yerde olması iyi bir konuşma konusuydu.

Bunu yazabilirdim de. Yaşlı bir adamı öldüren oğlanın saklanması, polisin çemberi giderek daraltması.

Asla ama asla yapamazdım bunu.

Düş kırıklığı dalgası geçti üzerimden, ayağa kalktım, tabakla bardağı lavaboya, hafta boyunca kullandığım bütün kirli kap kacağın yanına koydum. Petra bir konuda yanılıyor, kendimi çok iyi anlıyorum, diye düşündüm, göz kamaştırıcı yeşillikteki parkta çocuğunun elinden tutmuş yürüyen kadına bakarken. Kendini bilme niteliğine sahiptim ben. Kim olduğumu çok iyi biliyordum. Tanıdıklarım arasında kendisini benim kadar tanıyan pek yoktu.

Odaya döndüm, albümleri karıştırmak üzere eğilecektim, ama bakışlarım yeni kitaba kaydı. Bir neşe ve korku sardı içimi. Şimdi de yapabilirdim, yalnızdım, özellikle yapmam gereken bir şey yoktu,

ertelemek gereksizdi, kitabı aldım, omzumun üzerinden arkamı yokladım, kimseye görünmeden tuvalete nasıl gidebilirdim? Plastik torbayla? Yok, elinde torbayla kim tuvalete gider?

Kot pantolonumun düğmesini açıp fermuarını indirdim, kitabı içeri soktum, gömleğimi üzerine indirdim, orada kitap sakladığım belli mi görmek için eğilip baktım.

Biraz.

Yanımda havlu götürebilirdim. Biriyle karşılaşırsam karşılaşmanın sürdüğü kısa süre boyunca havluyu karnımın üzerinde tutabilirdim. Ardından yıkanabilirdim de. Tuvalete gidip duş almanın kuşku uyandıracak bir yanı yoktu.

Öyle yaptım. Sahip olduğum en büyük havluyu kapıp pantolonumun içinde kitapla kapıya gittim, sahanlığı geçip basamaklardan indim, koridordan tuvalete gittim, kapıyı kilitledim, kitabı çıkarıp sayfaları karıştırmaya başladım.

Daha önce hiç mastürbasyon yapmamıştım, tam olarak nasıl yapılacağını bilmiyordum, ama büsbütün cahil değildim, yıllar içinde, özellikle de futbol takımlarının soyunma odalarında, duyduğum mastürbasyon şakalarından "otuz bir çekme" ve "çavuşu tokatlama" gibi laflar öğrenmiştim, iç çamaşırımın içinden damarları zonklayan aletimi çıkardım, beyaz duvarlarla boğumlu ağaçlardan anladığım kadarıyla Akdeniz kıyılarında bir bungalovun önünde duran uzun bacaklı, kırmızı dudaklı kadına baktım, çamaşır ipinin önündeydi, elinde plastik bir leğen vardı, çırılçıplaktı, bedeninin tüm o güzelim, kışkırtıcı çizgilerine doyasıya bakarken parmaklarımı aletime dolayıp aşağı yukarı hareket ettirdim. Leğenli kadına bakarken önce boydan boya, sonra da birkaç kez yalnızca başını çekip bırakıyordum, birdenbire bir zevk dalgası yükseldi içimde, kitaptan en çok yararı sağlamak için başka bir kadına daha bakmam gerektiğini düşünüp sayfayı çevirdim, salıncakta oturan bir kadın çıktı karşıma, bilekten kopçalı kırmızı ayakkabılar dışında hiçbir şey yoktu üzerinde, bedenim sarsılmaya başladı, klozete boşalmak için aletimi bükmeye çalıştım, ama yapamadım, çok sertti, ilk sperm dalgası klozet kapağına çarpıp usulca akmaya başladı, öne eğilip açıyı düzeltmek gibi parlak bir fikir üretince öbür dalgalar hedefi buldu.

Oh.

Yapmıştım.

Sonunda yapmıştım.

Gizemli bir yanı yoktu. Tam tersi, aşırı kolaydı, daha önce hiç yapmamış olmama şaşırıyordum.

Kitabı kapadım, klozeti temizledim, kendimi temizledim, her şeye karşın dışarıda biri var mı diye kulak kabarttım, kitabı tekrar pantolonumun içine sokup havlumu alarak çıktım.

Ancak o zaman doğru yaptım mı diye düşünmeye başladım. Tuvalete mi boşalmak gerekiyordu, lavaboya mı? Yoksa elime tuvalet kâğıdı mı dolamalıydım? Genelde yatakta mı yapılırdı? Öte yandan bu aşırı kişisel bir işti, kalıpların dışına çıkmam önemli olmayabilirdi.

Kitabı masaya bırakıp kullanılmamış havluyu dolaba geri koyduğum sırada kapı çaldı.

Kapıyı açmak için çıktım.

Yngve'yle Asbjørn'dü. İkisi de güneş gözlüklüydü, tıpkı önceki karşılaşmamızda olduğu gibi huzursuz görünüyorlardı, kapıyı açmamı beklerken Yngve'nin başparmağını kemerine koyması, Asbjørn'ün elini cebine sokması veya ikisinin de yan durmasında, ancak ben kapıyı açınca dönmelerinde bir tuhaflık seziyordum. Belki de bunun nedeni çıkarmaya yanaşmadıkları güneş gözlükleriydi.

"Selam," dedim. "Gelsenize."

Arkamdan odama girdiler.

"Bizimle kente gelmek ister misin diye soracaktık," dedi Yngve. "Müzik dükkânlarını gezeceğiz."

"Harika olur," dedim. "Zaten yapacak işim yok. Hemen şimdi mi?"

"Evet," dedi Yngve, çıplak kadın kitabını alarak. "Fotoğrafçılık kitabı almışsın bakıyorum."

"Evet," dedim.

"Bunu neye kullanacağını tahmin etmek pek güç değil." Yngve kahkaha attı. Asbjørn de kıkırdadı, ama ziyaretin bu bölümünün olabildiğince çabuk sonlanmasını istediği belliydi.

"Bunlar ciddi fotoğraflar," dedim, ardından ceketimi giyip eğildim ve ayakkabılarımı bağladım. "Sanat kitabı."

"Kuşkusuz," dedi Yngve, kitabı elinden bırakarak. "Lennon posterini attın mı?"

"Evet," dedim.

Asbjørn sigara yaktı, pencereye dönüp dışarıyı izlemeye koyuldu.

On dakika sonra üçümüz de güneş gözlüklerimizle yan yana Torget'ye vardık. Fiyort rüzgârlıydı, direklerde bayraklar çırpınıyordu ve açık, masmavi gökyüzünde ışıldayan güneş tüm yüzeylerden yansıyordu. Trafik ışıkları ne zaman yeşile dönse Torgalmenningen'den köpek sürüsü gibi araba iniyordu sokağa. Pazar yeri tıklım tıklımdı, ortadaki akvaryumlarda, birkaç metreküplük yeşilimsi ve büyük olasılıkla buz gibi olan suda mezgitler ağızları açık yüzüyor, yengeçler birbirinin üzerine tırmanıyor, kıskaçları beyaz plastikle etkisiz hâle getirilmiş ıstakozlar kımıldamadan duruyordu.

"İşimiz bitince Yang Tse Kiang'ta yemek yiyelim mi?" diye sordu Yngve.

"Neden olmasın," dedi Asbjørn. "Ama Çin'de Çin yemeklerinin tadının değişik olduğunu söylemeyeceksin."

Yngve karşılık vermedi, cebinden bir paket sigara çıkardı ve ışıklarda durdu. Ben manavdan tarafa baktım. Turuncu havuç demetlerinden oluşan büyük yığını görünce Tromøya tarlalarında çalıştığım iki yaz geldi aklıma, havuçları hasat edip yıkayarak paketliyorduk, verimli kara toprakla iç içeydim, ağustos sonu ve eylül başlarında akşam göğünün altında karanlıkla toprak çok yakındı, tarlanın ucundaki çalılarla ağaçların hışırtısı mutluluktan içimi ürpertiyordu. Niye, diye düşündüm. O zaman niye böyle mutluydum?

Işıklar yeşile dönünce kalabalıkla birlikte yolun karşı tarafına geçtik, saatçinin önünden büyük meydana çıktık, burası ormandaki bir açıklık gibi binaların arasında yer alıyordu, nereye gittiğimizi sordum, Yngve *Apollon'a* gittiğimizi söyledi, oradan çıkınca da ikinci el plak dükkânlarına uğrayacaktık.

Müzik dükkânlarında albüm bulma işinde çok iyiydim, raflardaki grupların çoğunu tanıyordum, elime bir albüm alıp yapımcıya, hangi şarkıda kimin çaldığına, hangi stüdyonun kullanıldığına bakıyordum. Müzik uzmanıydım, yine de plakları karıştırırken Yngve ve Asbjørn'e yan gözle bakıyor, ikisinden biri bir albümü incelerse bunun ne olduğunu görmeye, neyin iyi olarak kabul gördüğünü anlamaya çalışıyordum, Asbjørn eskileri ve George Jones veya Buck Owens gibi ilginç müzisyenleri seviyordu. Yngve'ye gösterdiği Noel albümü özellikle ilgimi çekti, kahkaha attılar, Asbjørn bunun aşırıya gitmek olduğunu söyledi, Yngve de ona katılıyor, oldukça bayağı buluyordu. Yngve benimle aynı kategorilere eğilimliydi, İngiliz *post-punk,* Amerikan *indie-rock,* birkaç Avustralya grubu ve elbette birkaç Norveç albümü, bunun dışında pek bir şey yoktu görebildiğim kadarıyla.

On iki plak satın aldım, çoğu zaten bende olan gruplarındı, bir tane de Yngve'nin önerisiyle almıştım: Guadalcanal Diary. Bir saat sonra, Çin lokantasına otururken böyle çok plak aldığım için bana güldüler, ama bu kahkahanın saygı barındırdığını seziyordum, daha önce eline hiç bu kadar çok para geçmemiş bir öğrenci olduğuma değil, kendimi müziğe adadığıma işaret ediyordu. Masaya büyük bir tabağın içinde buharı üstünde haşlanmış pirinç geldi, pirinçler porselen kaşığa yapışmıştı, her birimiz kendi tabağını doldurdu, Yngve'yle Asbjørn pirinçlerin üzerine soya sosu dökünce ben de öyle yaptım. Pirinçlerin arasında kaybolan siyah sos birdenbire kahverengiye dönmüştü, arasından tek tek taneler görünüyordu. Tadı biraz keskindi, ama kızarmış biftekle çok iyi gidiyordu. Yngve tıpkı bir Asyalı gibi kullandığı çubuklarla yiyordu. Ardından kızarmış muzlu dondurma yedik ve tabağın kenarında küçük bir After Eight çikolatasıyla birer kahve içtik.

Yemek boyunca, bir araya gelmiş bu iki arkadaş arasındaki kimyanın yapısını çözmeye çalıştım. Konuşurken ne kadar uzun süre göz göze geliyor, ne zaman bakışlarını kaçırıp yere indiriyorlardı? Nelerden, ne kadar söz ediyorlardı ve bu konuyu niye seçmişlerdi. Anılar: Hatırlıyor musun? Başka arkadaşlar: Öyle mi dedi? Müzik: Falanca şarkıyı duydun mu? Dersler? Politika? Yakında, dün, geçen

hafta olanlar? Yeni açılan konu öncekiyle bağlantılı mıydı, bağlamı var mıydı yoksa öylesine mi gündeme gelmişti?

Ama bu, sessizce oturup onları izlediğim anlamına gelmiyordu, sürekli konunun içindeydim, gülümseyip yorum yapıyordum, öte yandan Yngve ve Asbjørn gibi kendi başıma uzun monologlara girişmiyordum.

Neler oluyordu? Konu neydi?

Birincisi, birbirlerine hiç soru sormuyorlardı, ben genelde soruyordum. İkincisi, her şey büyük ölçüde birbiriyle ilintiliydi, daha önce konuşulanlarla ilgisi olmayan çok az konu vardı. Üçüncüsü, çoğu söz onları güldürme amacı taşıyordu. Yngve bir öykü anlatıyor, kahkaha atıyorlardı, Asbjørn sözü alıp öyküyü varsayımsal bir düzleme çekiyor, bu işe yararsa Yngve üzerine gidiyordu, konuşulanlar böylece giderek çığırından çıkıyordu. Kahkahalar diniyor, birkaç saniye sonra Asbjørn onları güldürmek için önceki konuyla bağlantılı bir şey anlatıyordu ve ardından aşağı yukarı aynı rutin izleniyordu. Arada sırada, yine bu biçimde, ciddi konulara değiniyorlar, bir düşünceyi ileri geri çekiştiriyorlardı, evet, bazen tartışmaya dönüştüğü söylenebilirdi ama hayır, buna katılmıyorum, bozuştuklarını düşünmeme yol açan bir sessizlik olabiliyordu, ama hemen ardından yeni bir öykü, anı veya şaka gündeme geliveriyordu.

Yngve konuşurken özellikle kulak kabartıyordum, aptalca bir laf etmemesi, bilgisizlik göstermemesi, Asbjørn'den aşağı kalmaması benim için önemliydi, ama öyle olmuyordu zaten, eşitlerdi, bu da beni sevindiriyordu.

İki elimde birer torba plakla yokuşu çıkarken tok ve mutluydum, eve varmama az kala usulca yanımdan geçen polis arabasını görünce tekrar hatırladım genç katili. Polis onu aramayı sürdürüyorsa kentte bir yerlerde saklanıyor olmalıydı. Kim bilir nasıl korkuyordu. Kim bilir nasıl çılgınca bir korkuya kapılmıştı. Suçunun dehşeti içindeydi. Bir insanın canını almıştı, birini bıçaklayıp öldürmüştü. Niçin, diye haykırıyor olmalı bir ses, kafasının içinde. Niçin? Niçin? Bir cüzdan, birkaç yüz kron, hiçbir şey. Ah, ne korkunç durumda olmalı.

Ingvild'le buluşma hazırlığını bitirdiğimde saat daha yeni beş olmuştu, kalan zamanı geçirmek için Morten'e inip kapıyı çaldım.

"Gir!" diye bağırdı içeriden.

Kapıyı açtım. Üzerinde tişört ve şort vardı, gidip müziğin sesini kıstı.

"Merhaba, efendim," dedi.

"Merhaba," dedim. "Girebilir miyim?"

"Elbette, otursana."

Beyaz tuğla duvarlar yüksekti, tavanda iki dar dörtgen pencere vardı. İçerisi yalın, neredeyse yoksulca döşenmişti: beyaz bir karyola, kadifemsi bir kumaşla kaplı kahverengi yatak, aynı kumaştan büyük kahverengi minderler. Karşıda bir masayla bir sandalye, ikisi de eskicilerde bulunan türden, ellili yıllardan kalmaydı. Bir müzik seti, kitaplar, bunların arasında *Norveç Hukuku* adlı kalın kırmızı cilt en çok göze çarpanıydı. Duvara dayalı bir sandalyenin üzerinde bir televizyon vardı.

Yatağa oturup iki büyük mindere yaslandı, öncekine göre çok daha rahat görünüyordu.

"Lanet Høyden'de bir haftayı geride bıraktım," dedi. "Ne kaldı geriye? Üç yüz elli mi?"

"Bu durumda günleri saymak daha iyi olabilir," dedim. "Böylelikle beşini çoktan geride bırakmış olursun."

"Hahaha! Böyle saçma bir şey duymamıştım daha önce! O zaman geriye iki bin beş yüz birim kalıyor!"

"Doğru," dedim. "Yıl hesabı yaparsan yalnızca yedi birim var önünde. Ama daha binde birini doldurmadın."

"Ya da milyonda, sınıftan birinin deyişiyle," dedi. "Otursana Mösyö! Akşam dışarı mı çıkacaksın yoksa?"

"Niye ki?" diye sordum, otururken.

"Dışarı çıkacakmış gibi görünüyorsun. Bakımlı falan."

"Evet, bakımlı olmam gerek. Ingvild'le buluşacağım. Doğrusu bu ilk buluşmamız."

"İlk buluşma. Yalnız kalpler kulübü reklamlarında mı buldun onu? Hahaha!"

"Geçen bahar Førde'de tanıştık, yarım saat falan sürdü görüşmemiz. Sırılsıklam âşık oldum. O günden beri başka bir şey düşünemiyorum. Mektuplaştık epey."

"Anlıyorum," dedi, masaya eğilip sigara paketini önüne çekti, bir sigara çıkardı.

"İster misin?"

"Neden olmasın? Tütün paketimi yukarıda unuttum. Daha sonra sana bir tane sararım."

"Sigara saranlardan kaçmak için buraya taşındım," dedi, paketi bana atarak.

"Nerelisin?" diye sordum.

"Sigdal. Doğu Norveç'te küçük bir çöplük. Orman ve sefaletten başka bir şey yok. Mutfakları orada yapıyorlar, duymuşsundur. Sigdal Mutfakları. Bununla övünüyoruz işte."

Sigarasını yakıp elini saçlarında dolaştırdı.

"Bakımlı olmak iyi mi yoksa kötü mü?" diye sordum.

"İyi elbette," dedi. "Randevuya gidiyorsun. Biraz süslenmen gerek."

"Doğru," dedim.

"Sen Güneyli misin?" diye sordu.

"Evet. Oradaki küçük bir çöplükten geliyorum. Daha doğrusu foseptikten."

"Sen foseptikten geliyorsan ben de gübrelikten geliyorum," dedi.

"Bokla gübre arasında pek fark yok, birini sevmeyen öbürünü de sevmez," dedim.

"Haha! Nasıl?"

"Bilmem," dedim. "Uydurdum işte."

"Doğru ya, sen bir yazarsın," dedi, minderlere yaslanıp bir ayağını yatağa dayadı ve sigara dumanını tavana üfledi.

"Çocukluğun nasıl geçti?" diye sordu.

"Çocukluğum mu?"

"Evet, küçükken neler yapıyordun?"

Omuz silktim. "Bilmiyorum. Uluyup duruyordum sanırım, en azından öyle hatırlıyorum."

"Uluyor muydun?" diye sordu, ardından bir isteri nöbetine tutuldu. Bulaşıcıydı bu, neye güldüğünü anlamamıştım, ama ben de kahkaha atmaya başladım.

"Hahaha! Ulumak!"

"Ne var bunda?" diye sordum. "Uludum işte."

"Nasıl?" diye sordu, doğrulup. "AUUUUUUUU! Böyle mi?"

"Yok, hıçkırarak. Daha yalın bir dille anlatmamı istersen, ağladım diyebiliriz."

"Çocukken çok ağladın demek! Ben uluyup bağırdığını sanmıştım!"

"Hahaha!"

"Hahaha!"

Gülmemiz bitince bir sessizlik oldu. Sigarayı küllüğe basıp bacak bacak üstüne attım.

"Çocukken kendi dünyamdaydım," dedi. "Ortaokulla lise boyunca uzaklara gitmeyi iple çekiyordum. Dolayısıyla şimdi burada, kendi berbat odamda bulunmak çok güzel."

"Anlıyorum," dedim.

"Ama hukuk eğitimi beni kaygılandırıyor. Bana göre olduğundan kuşkuluyum."

"Daha pazartesi başlamadın mı? Böyle düşünmek için biraz erken değil mi?"

"Belki de."

Dışarıda bir kapı çarpıldı.

"Rune," dedi Morten. "Sürekli yıkanıp duruyor. Aşırı titiz biri diyebiliriz."

Yine güldü.

Kalktım.

"Yedide buluşacağız," dedim. "Öncesinde yapmam gereken birkaç iş var. Sen bu akşam dışarı çıkıyor musun?"

Başını iki yana salladı.

"Kitap okuyacağım."

"Hukuk?"

Başıyla onayladı.

"Ingvild'le sana bol şans!"

"Teşekkürler," deyip odama döndüm. Dışarıda oldukça aydınlık bir akşam vardı; odamdan şöyle böyle gördüğüm, ağaçlarla çatıların üzerinde yükselen batı yönünde gökyüzü kıpkızıl ışıldıyordu. Uzakta tepsi gibi asılı duran kara bulutlar vardı. Big Country albümünü koyup sandviç yedim, siyah takım elbise ceketimi giydim, bacağımda çirkin şişkinlikler yapmasın diye pantolon cebimdeki çakmak, bozuk para ve anahtarları ceketin ceplerine aktardım, tütün paketimi iç cebe yerleştirip çıktım.

Ingvild Café Opera'ya girdiğinde ilkin görmedi beni. Çevresine bakınarak utangaç tavırlarla ortalıkta dolaştı; mavi çizgili beyaz kazak, bej ceket ve mavi kot pantolon giymişti. Saçları onu son gördüğümden bu yana uzamıştı. Yüreğim öyle hızlı çarpıyordu ki güçlükle soluk alıyordum.

Göz göze geldik, ama bakışları umduğum gibi aydınlanmadı. Dudaklarında küçük bir tebessüm belirdi yalnızca.

"Merhaba," dedi. "Çoktan gelmişsin bakıyorum."

"Evet," dedim, yerimden hafif kalkarak. Birbirimizi tanımıyorduk, ona sarılmam aşırıya kaçmak olabilirdi, ama kukla gibi geri oturamazdım, öne eğilip yanağımı uzattım, neyse ki o da yanağıyla benimkine dokundu.

"Önce ben gelirim diye umuyordum," dedi; önce çantasını, ardından paltosunu sandalyenin arkasına asarak. "Böylece ev sahibi avantajım olurdu."

Yeniden gülümseyip oturdu.

"Bira ister misin?"

"Ah, ne güzel bir fikir," dedi. "İçelim tabii. Bu turu sen alabilir misin, sonrakini de ben ısmarlarım."

Başımı öne sallayıp bara gittim. Mekân dolmaya başlamıştı, önümde bekleyen birkaç kişi vardı, doğrudan doğruya Ingvild'e bakmaktan kaçındım, ama göz ucuyla gördüğüm kadarıyla pencereden dışarıyı izliyordu. Ellerini kucağına koymuştu. Orada oturmaya ara verdiğime seviniyordum, sıra bana geldi, iki bira önümde belirince geri dönmem gerekti.

"Nasıl gidiyor?" diye sordum.

"Araba sürme konusu mu? Yoksa onu geride mi bıraktık?"

"Bilmiyorum," dedim.

"Öyle çok yenilik var ki," dedi. "Yeni oda, yeni fakülte, yeni kitaplar, yeni insanlar. Gerçi daha önce başka fakültede okumadım da," diye ekledi, kıkırdayarak.

Göz göze geldik, onu ilk gördüğümde büyülendiğim vurdumduymaz bakışlarını tanıdım.

"Heyecanlı olacağını söylemiştim," dedi.

"Ben de öyle," dedim.

"*Skål,*" dedi, bardaklarımızı tokuşturduk.

Yana eğilip çantasından bir paket sigara çıkardı.

"Nasıl olacak peki?" diye sordu. "Baştan alalım mı? Ben geliyorum, sen oturuyorsun, kucaklaşıyoruz, sen ne var ne yok diye soruyorsun, ben yanıt veriyorum, ardından ben ne var ne yok diye soruyorum. Çok daha iyi bir başlangıç!"

"Ben de biraz öyleyim," dedim. "Çok fazla yenilik var. Özellikle akademi. Abim de burada okuyor, onun kuyruğuna takılıp duruyorum."

"Ya arsız kuzenin?"

"Jon Olav, evet!"

"Onun büyükannesiyle büyükbabasının yaşadığı yerde bizim bir kulübemiz var. Yüzde elli olasılıkla senin de büyükannenle büyükbaban onlar."

"Sørbøvåg'da mı?"

"Evet, gölün karşısında, Lihesten yamacında kulübemiz."

"Öyle mi? Çocukluğumdan beri yazları orada geçiririm."

"Kayıkla karşıya geçip beni ziyaret etmelisin."

Bunu çok isterim, diye düşündüm, görkemli Lihesten'in eteklerinde onunla bir hafta sonu, daha iyisi var mı?

"Eğlenceli olur," dedim.

Sessizlik.

Gözlerimi ona dikmemeye çalıştım, ama elimden gelmiyordu, elinde yanan sigarasıyla masaya bakarken aşırı güzel görünüyordu.

Başını kaldırdı, göz göze gelip gülümsedik.

Bakışlarındaki sıcaklık.

Onu çevreleyen aydınlık.

Öte yandan, bir an sonra, yersiz bir öz güven yoksunluğu çöktü üzerine, sigarasının külünü silkeleyen eline bakakaldı. Bu duygunun kaynağını kendimden de biliyordum: İçinde bulunduğu durum ve kendisi onu kaygılandırıyordu.

Yarım saat oturduk, tam bir işkenceydi, ne o ne ben duruma egemen olabildik, güç yetiremeyeceğimiz büyüklükte, ağırlıkta bir olay, bizden bağımsız gelişiyor gibiydi. Ne zaman ağzımı açsam çekingendim ve sözlerim değil, bu çekingenlik kalıyordu geriye. Burada bulunmak istemeyen Ingvild de pencereden dışarıyı izlemeyi sürdürdü. Ama, diye düşünüyordum arada sırada, salt burada birlikte oturuyor olmanın yoğun mutluluk dalgası onu da sarıyordur belki. Bilemezdim; onu tanımıyor, normalde nasıl olduğunu bilmiyordum. Kalkmayı önerdiğimde rahatlamıştı, bunu görebiliyordum. Sokaklar kararmıştı, ama ağır yağmur bulutları olmayınca hava yazı andırıyordu, daha açık, hafif ve umutluydu.

Bir yanı yüksek duvarlı, öbürü korkuluklu dağ yolundan Høyden'e tırmandık, aşağıda yüksek tuğla yapılar yükseliyordu. Aydınlık pencerelerden görünen odalar akvaryumları andırıyordu. Herkes sokaktaydı, önümüzde arkamızda ayak sesleri yankılanıyordu. Tek söz etmedik. Tek düşüncem, Ingvild'in benden yalnızca birkaç santimetre uzakta olduğuydu. Ayak sesleri, soluk alıp verişiydi.

Ertesi sabah yağmura uyandım, şiddeti veya yoğunluğuyla öne çıkmasa da her şeyi etkisi altına alan kesintisiz yağış bu kentin başlıca özelliğiydi. Dışarı çıkarken yağmurluk, lastik çizme giymek eve ıslak dönmeyi engelleyemiyordu. Yağmur kollardan, yakalardan sızıyor, yağmurlukların altındaki giysiler rutubete doyuyordu; kenti bardaktan boşanırcasına, durmaksızın döven sağanaklarda duvarlarla çatıların, bahçelerle ağaçların ve caddelerle sokakların durumu daha da kötüydü. Her şey ıslaktı, her şeyin üzerinde bir ıslaklık katmanı vardı, iskele dolaylarında suyun üzerindekilerle altındakiler arasındaki ayrım önemsizdi, bu kentte iki dünya arasındaki sınır hem akışkan hem dalgalıydı.

Ruha bile sızıyordu. Pazar, tüm günü evde geçirdim, yine de düşüncelerimle duygularım havadan etkilenmişti; günlerden pazar olmasının da etkisiyle, gri, monoton bulanık bir şeyle kaplanmıştı, geçmişimden yadigâr, her yerin kapalı olduğu, neredeyse bomboş sokaklı sayısız pazarlar da bu hissi pekiştiriyordu.

Uyuşmak.

Geç bir kahvaltının ardından dışarı çıkıp Yngve'yi aradım. Neyse ki evdeydi. Ingvild'le randevumu, tek söz edemediğimi, kendim olamadığımı anlattım, Ingvild'in de büyük olasılıkla tıpkı böyle hissettiğini söyledi, kendi deneyimlerinden biliyordu, kızlar da aynı ölçüde öz güven yoksunu ve gergin olurmuş. Onu arayıp güzel bir akşam geçirmeni sağladığı için teşekkür et, tekrar buluşmayı teklif et, dedi sonra. Belki bütün bir akşam değil, belki yalnızca bir kahve içmek için. Böylece önümü görebilirdim. Bir sonraki buluşmanın ayarlandığını söyledim. Kim önerdi, diye sordu. Ingvild, dedim. İyi işte, sorun yokmuş, dedi. Benimle ilgileniyordu elbette!

Onun eminliği beni mutlu etti. Yngve eminse ben de öyleydim.

Cumartesi günü evde bir parti vereceğini, benim de gelebileceğimi, yanımda birini getirebileceğimi söyledi telefonu kapamadan önce. Yağmurda yolun karşısına geçerken, kim olabilir diye düşündüm, yanımda kimi götürecektim?

Aa, Ingvild elbette!

Eve döndüğümde, Kristiansand radyosunda çalıştığım günlerde teknikerliğimi yapan Anne'yi düşündüm, o da Bergen'deydi ve kuşkusuz gelmek isterdi. Jon Olav'la arkadaşları da öyle. Ayrıca Morten de vardı.

İzleyen saatler boyunca pantolonuma kitabı sokup üç kez bodruma indim. Geri kalan süreyi yazarak geçirdim; akşam olunca, ertesi gün başlayacak şiir dersleri için satın aldığım şiir kitabıyla metin çözümlemesi kitabını açıp kanepeye yerleştim.

İlk şiir kısaydı.

Bugünlerde

Ne dersen de, bırak
İzlesin kökler, salınıp sarksın

Olanca pisliğiyle

Yalnızca nereden geldiklerini
Apaçık göstermek için

Neyin geldiği yeri apaçık göstermek için?

Bir daha okuyunca, sözlerin köklerine gönderme yaptığını fark ettim. Evet, dinleyenlere sözcüklerin geldiği yeri apaçık gösterebilmek için topraklı kökleri göstermek gerekiyordu. Yalın konuşmak veya en azından bundan çekinmemek gerekiyordu demek.

Hepsi bu muydu?

Yok, olamazdı. Sözcükler büyük olasılıkla *başka bir şeyi* simgeliyordu. Belki de bizi. Başka bir deyişle köklerimizi gizlemeye çalışmamalıydık. Kim olduğumuzu unutmamalıydık. Bu bizi gururlandırmasa bile. Şiir hiç de zor değildi, tek gereken özenli okumak, her bir sözcüğü ayrıntılı düşünmekti. Ama tüm şiirlerde işe yaramıyordu bu, bazılarını sayısız kez okusam da, anlamlarına uzun süre kafa yorsam da çözemiyordum. Şu şiir beni özellikle rahatsız etmişti:

Tepesinde evle yürüyen
Başı göklerdeki adam
Tepesinde evle yürüyen
Başı göklerdeki o yürürken
Bir ev var tepesinde

Bu katıksız gerçeküstücülüktü. Başında ev olan bir adam mıydı, eğer öyleyse bu da ne demekti? Adam mı gökyüzüydü yoksa ev mi? Tamam, ev kafayı simgeliyor diyelim, düşünceleri de evin çeşitli odaları olsun, bir araya gelip gökyüzünü oluştursunlar. Ee sonra?

Nereye varmak istiyordu şair? Ayrıca ne diye aynı sözcükleri yineliyordu? Gösteriş budalalığıydı, söyleyecek hiçbir şeyi yoktu, birkaç sözü bir araya getirip ortaya bir şey çıkarmayı ummuştu.

İki gün boyunca şiirler, şairler, ekoller ve akımlar sağanağına tutulduk. Charles Baudelaire ve Arthur Rimbaud, Guillaume Apollinaire ve Paul Eluard, Rainer Maria Rilke ve Georg Trakl, Gottfried Benn ve Paul Celan, Ingeborg Bachmann ve Nelly Sachs, Gunnar Ekelöf ve Tor Ulven vardı, toplar, cesetler, melekler, fahişeler, kadın bekçiler, kaplumbağalar, arabacılar, toprak, geceler ve günlerle ilgili şiirler vardı, orada oturmuş not alırken tüm bunlar gelişigüzel bir araya getirilmiş gibi geliyordu bana, çünkü Charles Baudelaire'le Tor Ulven dışındaki adları daha önce duymamıştım, bilincimde bir tür kronoloji oluşturmak olanaksızdı, aynı karmaşanın içine düşüyordu hepsi, çağdaş Avrupa'nın çağdaş şiirleriydi ki doğrusu o da çok çağdaş sayılmazdı, sonuçta Birinci Dünya Savaşı'nın üzerinden epey zaman geçmişti, ders aralarından birinde bundan, en azından içerik söz konusuyken böylesi eski moda şiirlere modern denmesi paradoksundan söz ettim. Jon Fosse bunu ilginç buldu, ama şiirlerin her şeyden önce, biçimsel açıdan ve dile getirdikleri radikal düşünce eğilimi bağlamında modern diye nitelendirildiğini söyledi. Bu hâlâ radikalliğini koruyor, dedi. Paul Celan, kimse ötesine geçememişti onun henüz. Bunun üzerine anladım ki bu şiirlerde kavrayamadığım, çözemediğim, bana kapalı, içe dönük görünen ne varsa onları radikal yapan, bizim için bile modern kılan tam olarak *oydu*.

Jon Fosse, "Ölüm Fügü" adında bir şiir okudu Paul Celan'dan; karanlık, hipnotize edici, ürkütücüydü, akşam evde bir kez daha okudum, iç kulağımda Fosse'nin okuduğu biçimiyle duydum ve bana yine hipnotize edici, ürkütücü geldi, oysa kendi tanıdık öteberim arasındaydım, ama kafamdaki sözcükler onların tanıdıklığını silmiş, şiirin içine katmıştı onları ve şiirden karanlık yayılıyordu, sandalye olmakla yetinen sandalye ölmüştü, masadan öteye geçemeyen masa ölmüştü, dışarıda yalnızca gökyüzünün değil şiirin de karanlığına boğulan sokak ıssız, sessiz uzanıyordu.

Şiir bedenimdeki her bir sinire değse de bunu nasıl ve niye yaptığını anlamıyordum.

Akşam vakitlerinde içmekteyiz sabahın kapkara sütünü
ve öğlenlerle sabahlarda bir de geceleri
hiç durmaksızın içmekteyiz, içmekteyiz
bir mezar kazıyoruz havada, rahat yatılıyor

Bu şiirdeki dipsiz karanlık bir şeydi, anlamıysa bambaşka bir şeydi. Ardında hangi düşünceler yatıyordu? Böyle yazmaya kalkışacaksam eğer kaynağını bilmem gerekiyordu; başlangıç noktam, dile getirilen felsefe belli olmalıydı. Buna benzer bir şeyi öylesine yazamazdım. Anlamam gerekiyordu.

Şimdi bir şiir yazma işine girişsem ne yazardım?

En önemli şey neyse onunla ilgili olurdu.

En önemli olan neydi peki?

Ingvild.

Yani, aşk. Veya âşık olmak. Ne zaman onu düşünsem içimi kaplayan hafiflik, var olduğu, burada benimle aynı kentte oturduğu, yeniden buluşacağımız düşünceleriyle gelen mutluluk dalgası.

En önemli şey buydu.

Bununla ilgili bir şiir neye benzerdi?

İki dizeden sonra gelenekselleşiverirdi.

Modernistler gibi, söz gelimi, parçalara bölüp sayfalara saçamazdım. Şiiri düşünürken aklıma gelen imgeler de gelenekseldi. Dağda bir dere, soğuk dağ suyunun güneşte ışıldaması, vadinin iki yanında beyaz buzullarıyla yüksek dağlar. Mutlulukla ilgili bulup çıkarabildiğim imgeler bunlarla sınırlıydı. Ingvild'in yüzü? Gözlerine, göz bebeklerine odaklanmak?

Niye?

Gülümsemesine?

Peki, bu olur, ama başlangıç noktasından, Paul Celan'ın karanlık hipnozu ve büyüleyici çekiciliğinden çok ama çok uzaklaşmıştım.

Yataktan kalkıp ışığı yaktım, masaya oturup yazmaya başladım. Yarım saat sonra bir şiir bitirmiştim.

Göz, sana sesleniyorum, gel
Yüz, sevgili kederim
Çalan yaşam
o kara ezgiyi
Göz, sana sesleniyorum, gel

Yazdığım ilk düzgün şiir buydu, ışığı söndürüp yatarken Yazarlık Akademisi'yle ilgili düşüncelerim başlangıçtakilere oranla çok daha iyiydi. Büyük bir ilerleme kaydetmiştim.

Ertesi gün Jon Fosse ilk yazılı ödevimizi verdi. Bir tablo üzerine, herhangi bir tablo üzerine şiir yazacaktık; öğle yemeğinden sonra, şiirime konu edecek tablo bulabilmek üzere Lille Lungegårdsvannet kıyısındaki sanat müzesinin yolunu tuttum. O gün güneşliydi, kentteki renklerde bir canlılık vardı, yemyeşil yamaçlarla masmavi göğün altında ne varsa ıslaktı ve ender bir yoğunlukla ışıldıyordu.

Müzeye varınca defterimle kalemimi çıkarıp çantamı vestiyere bıraktım, giriş ücretini ödeyip sessiz, neredeyse ıssız galeriye girdim. Dikkatimi ilk çeken tablo yalın bir manzaraydı, fiyorda bakan bir köy resmiydi, her şey apaçık ve somuttu, kıyı boyunca herhangi bir yerde karşılaşılabilecek türde bir manzara olsa da düşsel bir yanı vardı, ama Theodor Kittelsen'deki gibi peri masalımsı değildi, başka türlü bir düştü bu, kavraması zorsa da etkileyiciydi.

Gerçek yaşamda bu manzarayla karşılaşsam orada kalmak aklımın köşesinden bile geçmezdi, ama burada, beyaz salonun duvarında görünce oraya gitmek istedim, orada olmak istedi canım.

Gözlerim yaşardı. Lars Hertervig adındaki birinin yaptığı bu tabloyu beğenmiştim, çok yoğundu, içinde bulunduğum durumu bir bakıma tepetakla ediyordu, bir tablo üzerine şiir yazması gereken, sanattan hiç anlamayan, rol yapan bir Yazarlık Akademisi öğrencisi değil, sanata tutkuyla bakan, onun karşısında gözleri yaşaran biriydim.

İçimde bu mutlulukla dolaşmayı sürdürdüm. Müzede büyükçe bir Astrup koleksiyonu olduğunu biliyordum, buraya gelmek isteme nedenlerimden biri buydu. Büyükannemin hemşerisi olan

Astrup'un babası Jølster'de rahipti. Çocukluğum boyunca, merdiven sahanlığında asılı bir Astrup tablomuz vardı. Ulu, yüksek ama dost canlısı dağların eteğinde eski bir çiftliğe uzanan bir kır, yaz ortasında bir gece, ışıklar düğünçiçeğiyle bezenmiş kıra yayılmış usulca. Sayısız kez gördüğüm bu tablo benim bir parçam olmuştu. Tablonun asılı durduğu duvarın ötesinde sokak ve site vardı; rögar kapakları, bisiklet gidonları, posta kutuları, karavanlar, puset tekerleklerinden yapılmış arabalar, kar çizmeleri giymiş çocuklarla dolu o değişik, keskin ve somut dünyanın çok uzağındaydı, ama yansıttığı gece dünyası ne bir düş ne de peri masalıydı, gerçekti, büyükannemin çiftliğinin yakınlarındaydı, kardeşlerinin çoğu orada yaşamayı sürdürüyordu, yazları onları ziyaret ettiğimiz oluyordu. Annemin söylediğine göre büyükannem Astrup'u hatırlıyordu, köyde ondan söz edilirdi, büyükannemle büyükbabamın evinde Astrup'un bir başka tablosu vardı, onu da yaşamım boyunca görmüştüm. Oradaki günlük yaşamın ortasında, büfenin üzerinde asılı duran, evin güvenlik duygusuyla iç içe geçen bu tablo, neredeyse belirsiz gökyüzü ve huş korusunda, siyah beyaz ağaç gövdeleri arasında dolaşırken yerden bir şeyler toplayan çocuklarıyla ürperticiydi.

Astrup'un hemen hemen tüm tablolarına Jølster imgeleri egemendi, tablolardaki yerler gerçekte bildiğim, aşina olduğum yerler olsalar da her nasılsa yabancıydılar. Bu ikilik, hem tanıdığım hem yabancısı olduğum bu sahneler, düşünüp kafa yorduğum bir konu değildi, yine de bildiğim bir şeydi, okumaya gittiğim odayı hiç düşünmesem de avucumun içi gibi bilmem gibiydi: beni çevreleyen gerçeklikten çıkıp başka birine girivermem ve başka yerlerdeyken sürekli orayı özlemem.

Astrup tablosu benim bir parçamdı, Jon Fosse bizden bir tablo üzerine şiir yazmamızı isteyince aklıma ilk o gelmişti. Duyularımı açmak için müzede dolaşacaktım, başka bir şey öne çıkıp esin vermezse kafamdaki Astrup tablosuyla ilgili bir şiir yazacaktım.

Yarım saat dolaştım, Lars Hertervig tablosunun ve Astrup tablolarının önünde durup notlar aldım, daha sonra evde şiir yazmaya oturduğumda unutmayayım diye ayrıntıların altını çizdim. Ardından

gölün çevresini dolaşıp Marken'e gittim, kentin bu bölgesine daha önce pek ayak basmamıştım. Tıklım tıklımdı, güneş herkesi dışarı dökmüştü. Café Galleri'de kahve içip birkaç dize yazdıktan sonra Torgalmenningen'e gittim, orada kentin üzerinde yükselen kiliseyi görünce Ingvild içeride mi diye bakmak için okuma salonuna uğrayabileceğim geldi aklıma. Bunun düşüncesi bile beni titretmeye yetti. Korkacak ne var, dedim kendime, diğer herkes gibi bir insan yalnızca, benim yaşıtım, dahası, geçen sefer konuşmakta, doğal davranmakta bir tek ben zorlanmadım, o da aynı durumdaydı, Ingvild'in kaygılarına karşın bunu benim kadar istiyor olduğu düşüncesi öylesine mutluluk vericiydi ki Høyden yokuşunu koşar adım çıktım.

Yukarı varıp Ingvild'in tarif ettiği yola doğru yürürken, uğramak için bir gerekçem olduğu geldi aklıma, onu Yngve'nin partisine davet edecektim. Görüşmemiz iyi geçmezse daveti koz olarak, iyi geçerse de sonraya saklayıp telefon etmek için bahane olarak kullanabilirdim.

Parlak gün ışığından sonra Psikoloji Bölümü'nün girişi öyle karanlıktı ki tabelada yazanları okuyamadım ilkin. Harfleri seçmeyi başarınca da sinirlerim çok gerildi, birkaç saniye yoğunlaşma güçlüğü çektim. Boğazım kurudu, başım ağrıdı, sonunda okuma salonunu bulduğumda, yolda karşılaştığım öğrencilere oranla aşırı gergindim, masaları taradım, en uzak köşede biri el sallıyordu, oydu, masasından hızla kalkıp kot ceketini giydi, dudaklarında bir gülümsemeyle yanıma geldi.

"Seni gördüğüme çok sevindim!" dedi. "Bir kahve içelim mi?"

Başımı öne salladım.

"Yolu göstermen gerek. Buraları pek bilmiyorum."

O gün bütün dışarısı, banklar, kaldırımlar, basamaklar ve Sydneshaugenskole'nin kafeteryası öğrenci doluydu, kahve için oraya oturduk, masaların arası genişti. Bu kez daha az gergindik, önce onun derslerinden, Fantoft'ta mutfağı ortak kullandığı öğrencilerden söz ettik, ben Morten'i anlattım, Yngve'den söz açtım, lise günlerimde Bergen'e onu ziyarete gelmeyi çok sevdiğimi söyledim, Ingvild çocukluğundan söz etmeye başladı, top oynayan ve elmalara

dalan bir erkek Fatma olduğunu söyledi, bense bundan geriye pek bir şey kalmış gibi görünmediğini söyledim, kahkaha attı, Bergen'de futbol oynamayı düşünmediğini, ama Sogndal gelince stada gideceğini, Fosshaugane'deki maçları da izlemeyi düşündüğünü söyledi. Ben biraz Start'tan söz ettim, 1980 sezonunun son maçında Rosenborg'u 4-3 yenip şampiyon oldukları maçta Yngve'yle birlikte statta olduğumu söyledim, sahaya koşup soyunma odalarının önünde tezahürat yaptığımızı, futbolcuların formaları dağıtışını, en değerlisini, Svein Mathisen'in 9 numaralı formasını inanılmaz bir şekilde yakalayışımı, ama bir adamın elimden kapıp kaçtığını anlattım. Onun gibi bir kızla futbol konuşabilmenin çok güzel olduğunu söyledim, beni şaşırtacak başka yanları da olabileceği karşılığını verdi. Bir kez daha sözü kız kardeşine getirdi, kendi aşağılık komplekslerinden söz etti, hiçbir konuda başarılı değildi, en azından görünüşte öyleydi, ama Ingvild'in anlattıkları kahkahasıyla çelişiyordu, ayrıca bakışları bu kötülük masalını yalanlamakla kalmıyor, ters düz ediyordu. Her nedense, çocukluğumdaki şu olayı anlattım: Slalom gözlüğü geçmişti elime, ya sekiz ya dokuz yaşımdaydım, gözlüğüm çok güzeldi, ama bir kötü yanı vardı, o da camsız olması. Yine de evin önündeki yokuşa kaymaya çıkınca onları takmıştım. Kar yağıyordu, gözlerime dolan karlar yüzünden önümü göremiyordum, ama yılmamıştım, her şey yolundaydı, sonra büyük oğlanlar geldi. Onlar da gözlüğümü beğenince çok gururlandım, ardından ödünç almak istediler, yok, hayatta olmaz dedim, ama sonunda beni kandırdılar, birisi gözlüğü taktı ve tam kayacağı sırada bana dönüp cam olmadığını söyledi. Benimle dalga geçmiyordu, içten bir şaşkınlıktı onunkisi, camsız bir slalom gözlüğüyle kim kayak yapardı?

Orada yarım saat oturduktan sonra Ingvild'i okuma odasına geri götürdüm. Kapının önünde durup biraz daha konuştuk, o sırada yokuşta Morten belirdi, uzaktan bile başkasıyla karıştırmak olanaksızdı, kırmızı deri ceket giyen başka oğlan yoktu pek, ayrıca kimse Morten gibi yürüyemezdi, bacakları kukla gibi katı görünse de çevik ve güçlüydü. Öte yandan başı eskisi gibi dik değildi, yaklaştığında selamlamak için elimi kaldırınca yüzünden düşenin bin parça olduğunu gördüm.

Durdu, Ingvild'le onu tanıştırdım, Morten şöyle bir gülümseyip bana döndü. Gözleri yaşlıydı.

"Çok çaresizim," dedi. "Lanet olası pusulamı şaşırdım."

Ingvild'e baktı.

"Konuşmamı mazur görün, güzel hanımefendi."

Yeniden bana döndü.

"Ne yapacağımı bilmiyorum. Dayanamıyorum. Psikoloğa görünmem gerek. Biriyle konuşmalıyım. Telefon ettim, ne dediler biliyor musun? Yalnızca acil vakalara bakıyorlarmış; dayanamıyorum, dedim, intiharı düşünüyor muyum diye sordular. Elbette düşünüyorum! Kalbim kırıldı, dünya başıma yıkıldı. Ama belli ki bu yeterince *acil* bir durum değil."

Gözlerini benden ayırmıyordu. Ne diyeceğimi bilmiyordum.

"Sen psikoloji okuyorsun, değil mi?" diye sordu Ingvild'e.

Ingvild yanıt vermeden önce bana baktı.

"Başlayalı bir hafta oluyor."

"Bu durumda nereye gidebileceğimi biliyor musun?"

Ingvild başını iki yana salladı.

Morten yine bana döndü.

"Bu akşam sana bir uğrayabilirim. Uygun musun?"

"Evet, elbette, ne zaman istersen gel," dedim.

Başını öne salladı.

"Görüşürüz," deyip gitti.

"Yakın arkadaşın mı?" diye sordu Ingvild, onun ardından.

"Yok, pek sayılmaz," dedim. "Sözünü ettiğim komşum. Üç dört kez konuşmuşluğumuz var. Duygularını hiç gizlemiyor. Onun gibisini görmedim."

"Ne demezsin," dedi "Ben okumaya döneyim. Beni arar mısın?"

Ne sarsıntı ama! Kısa bir süre için, birkaç saniye boyunca, soluğum kesildi.

"Evet," dedim. "Ararım."

Kısa bir süre sonra tepenin doruğunda durup ayaklarımın altında uzanan kente baktım, mutluluğum öylesine taşkındı ki evin yolunu bulup yazacağımdan, yemek yiyip uyuyacağımdan kuşkuluydum. Öte yandan dünya, yapısı gereği, tam böylesi durumlarda

kişiyi yarı yolda karşılıyor, içsel mutluluk dışsal bir karşılık arayıp buluyordu, dünyanın en itici köşesinde bile bu durum değişmiyordu, çünkü hiçbir şey güzellik kadar göreli değildi. Başka bir dünyada yaşasaydık, dağlar, okyanuslar, düzlükler, denizler, çöller ve ormanlar olmasaydı, bundan başkasını bilmediğimiz için kavrayamayacağımız şeylerle çevrelenseydik onu da güzel bulurduk. Atıyorum, gilyolar, rayeler, evanbilitler, konülamalarla veya ibiteteralar, prolüfler ve lopsitlerle falan dolu bir dünyada yaşasaydık onları da övüp göklere çıkarırdık, çünkü biz böyleyiz, dünyayı övüp seviyoruz, bunu yapmak gerekmiyor belki ama ondan başka ne var elimizde?

Ağustos sonunda o çarşamba günü, basamaklardan kente inerken gördüğüm her şeyi beğeniyordum. Merdivende aşınıp parlamış bir taş: olağanüstü. Dimdik, dar bir tuğla binanın yanında bel vermiş bir çatı: aşırı güzel. Mazgala sıkışmış pörsük bir sosisli sandviç kâğıdının, esintiyle birkaç metre uçması, ezilmiş beyaz cikletlerle kaplı kaldırıma düşmesi: inanılmaz. Pejmürde takım elbisesi içinde zayıf, yaşlı bir adamın tıka basa içki şişesi dolu bir torba taşıması: ne manzara ama.

Dünyanın bana uzattığı eli tutmuş, kent merkezini geçip karşıdaki tepeye tırmanmış, dosdoğru eve gidip hiç vakit yitirmeden şiirimi yazmaya oturmuştum.

Ertesi gün ilk dersin başında metinlerimizi teslim ettik. Biz kahve içip sohbet ederken şiirler çoğaltılıyordu, kapı açık olduğu için fotokopi makinesinin gürültüsünü duyabiliyor, kâğıtlarda parlayıp sönen lambanın ışıltısını görebiliyorduk. Fotokopiler hazırdı. Dağıtılan şiirleri sessizce okuduk birkaç dakika boyunca. Ardından Fosse kolunu savurup saatine baktı, çözümleme zamanı gelmişti.

Şimdiden bir rutin oluşmuştu: Bir öğrenci okuyor, kalanlar birer birer yorum yapıyor, en son da hocalar görüş bildiriyordu. Elbette en önemlisi buydu, özellikle hoca Fosse'yse, çünkü gergin ve biraz çekingen görünüşüne karşın ne zaman ağzını açsa herkese kulak kabarttıran bir ağırbaşlılık ve inandırıcılık vardı sözlerinde.

Her bir şiiri uzun uzun inceledi; dize dize, bazen kelime kelime ele aldı, iyi yanlarını övüp kötü yanlarını gösterdi, umut veren ve başka yönlerde geliştirilebilecek yerlerin altını çizdi, bu süre boyunca işine yoğunlaşmıştı, bakışları metinden hemen hiç ayrılmıyordu; biz de oturmuş onun sözlerini not alıyorduk.

En son çözümlediği benim şiirim, doğayla ilgiliydi. Kırların güzelliğini ve açıklığını betimlemeye çalışmıştım, çimenlerin davetkâr fısıltısıyla kapanan şiir okurla konuşur gibiydi, tabloyu görünce kapıldığım duyguyu dile getiriyordu. Söz konusu tablo bir doğa manzarası olduğu için şiirde modern bir yan yoktu, daha çağdaş yapabilmek için çeşitli yöntemler deneyip bir süre uğraşmıştım, *geniş ekran gökyüzü* diye bir laf bulup çıkarmıştım, düzyazılarımda yarattığıma benzer bir izlenim bıraktı bu, oğlanların gerçekliği televizyonda gördükleri ve okuduklarıyla, en çok da televizyonla biçimleniyordu. Bu da dolaylı olarak aynı etkiyi uyandırıyordu. Doğanın lirik ve şiirsel betimlemesini frenliyor, diye düşünmüştüm, şiiri sınıfta yüksek sesle okurken bu işlevi görmüş gibiydi.

Fosse'nin gözlerinin altında koyu torbaları, yüzünde kirli sakalı vardı, kot pantolonunun üzerine giydiği beyaz gömleğin kollarını sıvamıştı, öbürlerinin bazılarında yaptığı gibi şiir biter bitmez incelemek yerine doğrudan konuya girdi.

Söylediğine göre Astrup'u o da beğeniyordu, onun tablosunu bir tek ben seçmemiştim, Olav H. Hauge'nin de böyle bir şiiri vardı. Ardından şiirimi ele aldı. İlk dize bir klişe, çıkarabilirsin. İkincisi de klişe. Üçle dört de öyle. Tüm dizelerin üzerini karaladıktan sonra bu şiirin tek değeri *geniş ekran gökyüzü* betimlemesinde, dedi. Bunu daha önce hiç görmedim. Onu tutabilirsin. Geri kalanı at gitsin.

"Ama şiirden geriye bir şey kalmadı ki," dedim.

"Öyle," dedi. "Ama doğa ve coşku betimlemelerin klişe. Astrup'un gizeminden şiirine yansıyan hiçbir şey yok. Büsbütün sıradanlaştırmışsın. Ama *geniş ekran gökyüzü.* Dediğim gibi, fena değil."

Başını kaldırdı.

"Bugünlük bu kadar. Henrik'e bira içmeye gelmek isteyen var mı?"

Herkes istiyordu. Çiseleyen yağmurun altında Café Opera'nın karşısındaki bara doğru yürüdük birlikte. Ağlamanın eşiğindeydim, ağzımı bıçak açmıyordu, öte yandan bunun yalnızca yürürken fark edilmeyeceğini çok iyi biliyordum, şimdi sessiz durabilirdim, ama Fosse'nin sözlerinden ne kadar incindiğimi belli etmemek için, oturur oturmaz konuşmak, mutlu –en azından ilgili– görünmek zorundaydım.

Bununla birlikte, diye düşündüm, önümde birayla kanepeye otururken, aşırı hevesli de olamam, yoksa aldırmaz görünmek için aşırı çabaladığım ortaya çıkar.

Petra yanıma oturdu.

"Güzel şiir yazmışsın." Kıkırdadı.

Karşılık vermedim.

"Dediğim gibi, kendini aşırı ciddiye alıyorsun. Yalnızca bir şiir," dedi. "Hadi ama."

"Senin için söylemesi kolay," dedim.

Alaycı gülümsemesini takınıp alaycı gözlerini üzerime dikti.

Jon Fosse bana baktı.

"İyi şiir yazmak zordur," dedi. "Çok az kişi başarabilir. İyi bir betimleme bulmuşsun, bu başarı."

"Evet, evet, biliyorum," dedim.

Daha fazla konuşacakmış gibi görünüyordu, ama arkasına yaslanıp bakışlarını kaçırdı. Beni avutma denemesi çözümlemesinden de daha aşağılayıcıydı. Beni avutulması gereken biri olarak gördüğü anlamına geliyordu bu. Öbürleriyle edebiyat konuşurken beni avutuyordu.

İlk giden de olamazdım, herkes üzüldüğümü, eleştiri kaldıramadığımı anlardı. İkinci veya üçüncü de olamazdım. O zaman da aynı şeyi düşünürlerdi. Öte yandan dördüncü iyiydi, hiç kimse öyle düşünemez, düşünenler de temellendiremezdi.

Neyse ki bu uzun bir akşam olacak gibi görünmüyordu, mesai saatinden sonra bira içmeye gelmiştik, bir saat sonra başım dik kalkıp gitmeyi başardım. Yağmur hızlanmıştı, kent merkezinin ıssızlaşan sokakları rüzgâr doluydu, dükkânlar kapanmıştı. Yağmura aldırmıyordum, insanlar da umurumda değildi, var gücümle

tırmandığım yokuştaki eciş bücüş tahta ev dizilerini görmüyordu gözüm. Tek istediğim eve gidip kapıyı kilitlemek, yalnız kalmaktı.

Odamda ayakkabılarımı çıkardım, sular damlayan yağmurluğumu gardıroba astım, yazılarımı ve defterimin olduğu torbayı üst rafa koydum, çünkü gözüme takılırlarsa aşağılandığım duygusu geri dönerdi.

Korktuğum başıma gelmiş, bir yazı ödevi daha verilmişti. Bu akşam bir şiir daha yazmamız gerekiyordu, ertesi gün okunup yargılanacaktı. Buna da mı aldırmayacaktım?

En azından şimdi kafaya takmamın bir yararı yok, diye düşünüp yatağa uzandım. Yağmur başımın üzerindeki pencereyi dövüyordu. Çimleri süpürüp evlerin duvarlarına yüklenen rüzgâr cılız bir uğultu çıkarıyor, tahtalar gıcırdıyordu. Çocukluğumu geçirdiğim evin rüzgârları geldi aklıma, uğultu çok daha güçlüydü, çünkü sallanan ağaçlardan yükseliyordu. Ne sesti ama. Havada belirip yükseliyor, silinip gidiyor, yeniden ortaya çıkıyordu, ağaçlar da ormana vurup vurup kaçan rüzgârdan kurtulmak istercesine eğilip bükülüyordu.

En sevdiğim ağaçlar sitenin boş arsalarında yükselen çamlardı. Eskiden ormanın bir parçası olmalıydılar, sonra birçok ağaç kesilmiş, kayalar dinamitlenmiş, arsalar açılıp evler yapılmıştı; çamlar onların yanındaydı. Uzun incelerdi, çoğunun yalnızca yukarılarda dalları vardı. Üzerilerine güneş vurunca kızılımsı, alevimsi bir renge bürünürlerdi. Ne zaman odamın penceresinden komşu arsalara baksam, ileri geri salınıp hışırdayan çamları yelken direklerine, arsaları gemilere, çitleri küpeşteye, evleri kamaralara, sitenin bütününü armadaya benzetirdim.

Kalkıp mutfağa gittim. Önceki akşam tüm pis kap kacağı lavaboya yığmıştım, sıcak suyu açtım, deterjan sıkıp bulaşıkları çözülmeye bıraktım; daha sonra tek yapmam gereken soğuk suyla durulamaktı, pırıl pırıl oluyorlardı. Bu yöntemi bulduğuma, angaryadan kurtulduğuma çok seviniyordum.

Bulaşıkları yıkadıktan sonra daktilomun başına oturup çalıştırdım, yerleştirdiğim kâğıdı izledim bir süre. Ardından yeni bir şiir yazmaya giriştim.

KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.

KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.
KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK. KANCIK.

Kâğıdı çıkarıp baktım.

Bunu akademide okuma düşüncesi içimi mutlulukla dolduruyor, nasıl tepki vereceklerini, neler diyeceklerini düşünürken zevkten mırlıyordum. Metin büsbütün klişelerden oluşuyor, tek betimleme dışında her şeyi silmem gerekiyor demek?

Hahaha!

Bir kahve koyup sigara yaktım.

Bu katışıksız bir zevk değildi, okumam büyük risk almam anlamına gelirdi, surata inen bir tokat, bir kışkırtmaydı, oysa ben kimseyle kavga etmek istemiyordum. Çatışma korkum öyle büyüktü ki bu, şiiri okuma düşüncesini daha da heyecanlı yapıyordu. Yasağın çekiciliğini hissediyordum, gerçekten yapabileceğimi düşünmek, yükseklik korkusu gibi baş döndürücü bir duyguydu.

Sekiz sularında kapı çalındı, Morten geldi sandım, ama Jon Olav'dı, önü açık ceketi ve spor ayakkabılarıyla basamaklarda yağmurun altında duruyordu, sanki yalnızca bahçeye çıkmıştı, bir bakıma doğruydu bu, odası benimkine çok uzak sayılmazdı.

"Çalışıyor musun?" diye sordu.

"Yok, bitirdim," dedim. "Gelsene!"

Kanepeye sıçradı, iki fincan kahve koyup yatağa oturdum.

"Akademide durumlar nasıl?" diye sordu.

"İyi, sanırım," dedim. "Ama zor. Metinleri ele alırken sözlerini sakınmıyorlar."

"Harbi mi?"

"Şu an şiir yazıyoruz."

"Nasıl peki, yazabiliyor musun?"

"Daha önce hiç yazmadım. Ama oraya gitme amacım bu zaten. Yeni şeyler denemek gerek."

"Doğru," dedi. "Ben daha kendimi veremedim. O kadar çok okuma var ki şimdiden geri kaldığımı hissediyorum. Ayrıca sanat konuları gibi değil, eski bilgilerini veya sağduyunu kullanamıyorsun... Tamam, sağduyunu kullanman her durumda gerekiyor kuşkusuz." Kahkaha attı. "Ama öğrenilmesi gerekenler çok. Kesinlik derecesi çok farklı bu konuda. Bir tek okumak işe yarıyor. Herkes de pek bir disiplinli. Sabahtan akşama kadar okuma salonundan çıkmıyorlar."

"Ya sen?"

"Bir noktada benim de gitmem gerekecek," diye gülümsedi. "Henüz başlamadım."

"Yazarlık Akademisi de zor bence, ama başka biçimde. Senin gibi bilmem gerekmiyor. Okuyarak yazar olamazsın."

"Orası belli," dedi.

"Ya yeteneklisin ya da değilsin, sanırım. Okumak da önemli, ama belirleyici etken değil."

"Yok, değil," dedi, kahvesinden bir yudum alıp masaya, raftaki az sayıda kitaba göz attı.

"Çirkinliği ele alıp ondaki güzelliği ortaya çıkarmayı düşünüyorum, bilmem anlatabiliyor muyum? Güzelin güzel, çirkinin çirkin olduğu doğru değil. Mesele bundan çok daha göreceli. Propaganda'nın son albümünü dinledin mi?"

Ona baktım. Başını iki yana salladı. Kalkıp albümü müzik setine yerleştirdim.

"Bu şarkı karanlık ve güzel, ardından birdenbire atonal, çirkin bir bölüm geliyor, güzelliği yok ediyor, ama yine de iyi, anlıyor musun?"

Başını öne salladı.

"Dinle. Bak çirkin bölüm burada başlıyor."

Sessizce dinledik. Şarkı bitince gidip sesi kıstım.

"Çirkinlikle ilgili söylediklerin çok iyi. Ama ben müziği öyle bulmadım," dedi. "O kadar da çirkin değildi."

"Haklı olabilirsin," dedim. "Ama yazmak çok başka bir konu zaten."

"Öyle," dedi.

"Bu akşam bir şiir yazdım. Yarın akademide okuyacağım. Ama tam emin değilim. Oldukça radikal. Görmek ister misin?"

Başıyla evetledi.

Masaya gidip şiiri getirdim.

Hiçbir şeyden kuşkulanmadan dikkatli bakışlarını kâğıda yöneltti, ardından yanaklarının kızardığını gördüm, birdenbire başını çevirip kahkahalara boğuldu.

"Bunu okumayacaksın herhâlde?" diye sordu.

"Okuyacağım," dedim. "Amacım bu."

"Aklından bile geçirme, Karl Ove. Kendini rezil edersin."

"Milleti kışkırtmak için yazdım," dedim.

Yine güldü.

"Gerçekten öyle olmuş," dedi. "Ama okuma. Emin olmadığını söylemiştin. Yapma."

"Bakalım," dedim, uzattığı kâğıdı alıp masaya koydum. "Biraz daha kahve ister misin?"

"Birazdan kalkmam gerek."

"Bu arada Yngve cumartesi bir parti veriyor. Gelmek ister misin? Sana sormamı söyledi."

"Evet, eğlenceli olur."

"Parti öncesi içkilerini burada içeriz, diye düşünmüştüm. Sonra taksiyle gideriz."

"Harika olur!"

"İstersen arkadaş da getirebilirsin," dedim.

Kalktı.

"Kaç gibi geleyim?"

"Bilmem. Yedi?"

"Görüşürüz," deyip ayakkabılarını giydi, ceketini omzuna atıp çıktı. Onu basamaklara dek geçirdim. Bana döndü.

"Sakın okuma!" dedi. Ardından köşeyi dönüp karanlık yağmurun içinde gözden yitti.

Yattıktan hemen sonra, saat iki gibi, birinin ön kapıyı açtığını, ardından çarparak kapadığını duydum. Sahanlığı geçip bodruma inen ayak seslerinden Morten'in geldiğini anladım. Müzik açtı, daha önce hiç bu kadar yüksek sesle çalmamıştı, ama beş dakika sonra her şey sessizliğe büründü.

Ertesi gün uyandığımda şiir konusunda ne yapacağımı henüz bilmiyordum, son dakikada karar vermek için yanıma aldım. Bu zor olmadı. İçeri girince öğrenciler beni önlerinde birer çay veya kahveyle rahatça oturarak karşıladı, masaların ayaklarının yanında ya bir omuz çantası ya bir sırt çantası ya da bir plastik torba vardı, bunların şemsiyelerle birlikte arka duvara dayandığı da oluyordu, şemsiyeler ıslaksa yeniden kullanabilmek için ya fotokopi odasında ya da masalarla servis alanı arasında kurumaya bırakılırdı, tüm bunların yarattığı dost canlısı ortam içime işleyince şiirimi okuyamayacağımı anladım. Nefret doluydu, odama, yalnızlığıma aitti, başkalarının yanında ortaya çıkamazdı. Elbette bu iki ortam arasındaki ayrımı kaldırabilirdim, ama öyle büyük bir güçle ayrılmışlardı ki içimden bir ses onların karıştırılmaması gerektiğini söylüyordu.

Şiir yazmadığımı itiraf etmek de küçük düşürücüydü. Fosse'nin dünkü çözümlemesi yüzünden yazmadığımı anladı herkes; bu da tırsak, zayıf, aşırı hassas bir çocuk olduğumu, kendi başıma hareket edecek beceri ve zekâyı taşımadığımı açığa vurmak demekti.

Yarattığım izlenimi silmek için öbürlerinin şiirleri ele alınırken ilgili, hevesli, katılımcı görünmeye çalıştım. Oldukça iyi geçti, şiirleri yorumlama tekniğini kapmaya başlamıştım, nereye bakacağımı, neyin iyi veya kötü olduğunu biliyordum; ayrıca birçoğunun tersine, bunları özlü, anlaşılır biçimde dile getirmekte de ustalaşıyordum. Dili avucunun içi gibi bilmesi gereken bu kişiler arasında oldukça çok çekingenlik, duraksama vardı, kaçamak bakışlar ve ileri sürüldüğü anda geri çekilen argümanlar uçuşuyordu masada, bazıları aşırı tutarsız ve beceriksizdi, salt tartışmaya açıklık kazandırmak için söz aldığım oluyordu.

Eve dönerken Mekka'ya uğradım, yedi yüz kronda çok erzak masrafı yapıp altı dolu torbayla dışarı çıktım, onları eve sürükleme düşüncesi aşırı moralimi bozunca bir taksiye el ettim, torbaları

kaldırıma yanaşan aracın bagajına yerleştirdim, kendim de çevremdeki günlük yaşamın karmaşasından uzaklaştırılıp ıslak sokaklardan geçirilerek eve götürülen bir soylu gibi arka koltuğa yerleştim, bunun pahalı olduğunu, Mekka'dan alışveriş yaparak artırdığım parayı taksiye harcadığımı biliyordum, ama değerdi.

Eve varınca aldıklarımı yerlerine yerleştirdim, fotoğraf kitabıyla bodruma indim, öğle yemeği yiyip yazı yazmaya çalıştım, bu kez şiirle uğraşmıyordum, o defteri kapamıştım, ben düzyazı sanatçısıydım ve cümlelerin eskisi gibi kolayca aktığını, tek yapmam gerekenin yazmak olduğunu görünce rahatladım, Fosse'nin berbat şiirimi çözümlemesinin düzyazıda da öz güvenimi sarsacağından korkmuştum, ama durum öyle değildi, önceki gibi pürüzsüzdü, dört sayfa aralıksız yazdıktan sonra Ingvild'e telefon etmeye kalktım.

Bu kez gergin değildim; birincisi, aramamı isteyen oydu, ikincisi onu partiye davet edecektim, buna hayır demesi bana hayır demesiyle aynı şey olmazdı.

Saydam plastikten minik kubbenin altında durup ahizeyi kulağıma bastırdım, telefonun açılmasını bekledim. Plastikten süzülen yağmur damlaları kenarda birikiyor, düzenli aralıklarla şıpır şıpır asfalta düşüyordu. Tepemdeki sokak lambalarının ışığında hava, yağmur çizgileriyle bölünmüştü.

"Alo?"

"Merhaba, Ingvild'le görüşmek için aramıştım..."

"Merhaba, benim!"

"Ne var ne yok?"

"Ne olsun... İyi gidiyor. Odamda oturmuş kitap okuyordum."

"Ne güzel."

"Öyle. Senden n'aber?"

"İyilik. Yarın akşam bir partiye gelmek ister misin, diye soracaktım. Abimin evinde."

"Ne güzel olur."

"Parti öncesini benim odamda yapıyoruz. Sonra taksiye bineceğiz. Yngve, Solheimsviken'de oturuyor. Yedi gibi uygun mu?"

"Olur."

"Jon Olav da geliyor, tanıdığın birileri olacak yani."

"Şu senin kuzeninin olmadığı bir yer var mı?"

"Yok gibi..."

Kıkırdadı, ardından bir sessizlik oldu.

"Anlaştık öyleyse?" diye sordum. "Yarın yedide, benim odamda."

"Evet, her zamanki neşemi ve yaşam sevgimi getireceğim!"

"Harika," dedim. "Görüşürüz. Hoşça kal."

"Hoşça kal."

Ertesi gün odamı temizledim, çarşafları değiştirdim, yıkadığım çamaşırları bodruma astım. Ingvild partiden sonra benimle buraya gelirse diye her şeyin mükemmel olmasını istiyordum. Gelmezse bile bir şeyler olacaktı, o kadarı kesindi. İlk randevudaki çekingenliğim ve beceriksizliğim anlaşılır bir durumdu ve belirleyici değildi; ikinci randevumuz çok farklı geçmişti, gün ortasındaydı ve birbirimizi daha iyi tanımamızı sağlamıştı; ama şimdi, Bergen'deki üçüncü buluşmamızda amacımı belli etmek, hamle yapmak zorundaydım, yoksa onu elimden kaçırırdım. Konuşarak ilişki kuramazdım onunla, bir tür eylem gerekiyordu, ya bir öpücük ya bir kucaklama ya da yarın gece Yngve'nin dairesinden çıkıp sokakta yürürken, bir soru: Bana gelmek ister misin?

Korkutucu bir düşünceydi, ama yapmak zorundaydım, bundan kaçış yoktu, yoksa hiçbir şey olmazdı. Ayrıca bu tasarıya büsbütün uymak zorunda değildim, onun ne istediğini, nerede durduğunu görmek için yolda doğaçlama yapmam gerekecekti, ama öylece bakamazdım, eyleme geçmem gerekirdi, böylece bunu aşırı erken bulursa veya istemezse beni reddedebilirdi.

Öte yandan benimle odama gelirse fiziksel sorunumu ona açmak *zorundaydım.* Daha önce pek çok kez yaptığım gibi erken boşalmamı gizleyip kendimi küçük düşüremezdim, ona söylemeli ve bunu önemsiz, üstesinden gelinebilir bir konu gibi ele almalıydım. Tek gerçek cinsel deneyimimi o yaz Roskilde Festivali'nde bir çadırda yaşamıştım, her seferinde daha iyiye gitmişti, en azından ilişkiye girebildiğimi biliyordum. Ama o kızdan, kişiliğinden çok

hoşlanmamıştım, seks dışında hiçbir anlamı yoktu benim için, öte yandan Ingvild önemliydi, onunla birlikte olmak istiyordum, kaybedecek çok şeyim vardı, böyle bir sorun yüzünden başarısızlığa uğrayamazdım.

İçki içmek de işe yarıyordu, ama aşırı sarhoş olamazdım, ondan yalnızca tek bir şey istediğim düşüncesine kapılabilirdi. Ve bu doğru değildi! Gerçekle en ufak bir alakası bile yoktu.

Önce Jon Olav ve iki arkadaşı, Idar'la Terje geldi. Önceden üç bira içmiştim, ne sözlerimde ne de eylemlerimde öz güvenim eksikti. Bir tabak patates kızartması ve bir tabak fıstık çıkarıp Yazarlık Akademisi'ni anlattım. Ragnar Hovland'ın kitaplarını okumuşlardı, ayrıca Jan Kjærstad'yla Kjartan Fløgstad'yı elbette tanıyorlardı, onların bize ders vermeye geleceğini söyleyince konuklarımın etkilendiği duygusuna kapıldım.

"Bize kendi yazma süreçlerini anlatırlar herhâlde," dedim. "Ama önemli olan bizim yazılarımızı okuyup incelemeleri. Kjærstad'yı beğeniyor musunuz?"

Derken zil çaldı, kapıya bakmaya gittim. Anne'ydi gelen. Siyahlar giymişti, başında minik bir şapka vardı, uzun perçemleri yüzüne düşüyordu. Ona sarılmak için eğildim, sırtıma koyduğu eli kaldırmasını bekledikten sonra doğruldum.

"Seni gördüğüme sevindim," dedi, minik bir kahkaha atarak.

"Ben de seni," dedim. "Girsene."

Küçük sırt çantasını yere koydu, paltosunu çıkarırken öbürleriyle selamlaştı. Bu şen şakrak tavırlarının yaşama bakış açısının ve ilgilerinin karanlık Gotik unsurlarıyla çeliştiğini düşünüyordum. The Cult, The Cure, Jesus and Mary Chain ve Belgian Crammed Discs, This Mortal Coil ve The Cocteau Twins dinliyordu Anne; ama tüm bu sis, karanlık ve ölümcül aşk arasında nereye gitse heyecandan yerinde duramıyor, sürekli gülümsüyordu. Benden büyüktü, ama birlikte çalıştığımız günlerde, Anne camın gerisinde, kontrol odasında düğmelerin başında, ben içeride mikrofondayken, benimle ilgilendiği duygusuna kapılmıştım bir süre, ama bundan emin değildim, böyle konularda emin olunamazdı, neyse,

hiçbir şey olmadı, yalnızca arkadaştık, ikimiz de müzikten hoşlanıyorduk, ben ona oranla popa biraz daha eğilimliydim. Şimdi benim gibi Bergen'de tek başına bir öğrenciydi, öte yandan koltuğun kolçağına yaslanıp içeridekilerle konuşurken söylediklerinden anladığım kadarıyla şimdiden bir yığın arkadaş edinmişti, bunda şaşılacak bir şey yoktu, dışa dönük biriydi ve o akşam küçük öğrenci odamdaki sohbetin odağı olacaktı birazdan.

Söylediklerimi, yaptıklarımı umursamadığım seviyeye ulaşabilmek için durmaksızın içmiştim, özgür ve rahattım, dolayısıyla sekiz sularında çalan kapıyı açmaya gittiğimde üzerimde gerginlikten ve heyecandan eser yoktu, basamaklarda omzunda çantası ve yüzünde gülümsemesiyle duran Ingvild'i gördüğüme sevinmiştim yalnızca.

Kucaklaşıp içeri girdik, herkesle selamlaştı, biraz utangaç, büyük olasılıkla gergindi, çantasından bir şişe şarap çıkardı, ben de tirbuşonla kadeh getirmek için mutfağa koştum. Kanepeye, Jon Olav'la Idar'ın arasına oturdu, tirbuşonu mantara sapladı, dizlerinin arasına sıkıştırıp açtığı şişeden bir *pop* sesi yükseldi.

"Demek burada oturuyorsun," dedi, kadehine beyaz şarap doldururken.

"Evet," dedim. "Sizin için bütün gün temizlik yaptım."

"Tahmin edebiliyorum," dedi.

Kıstığı gözleri kahkahayla dolu görünüyordu.

"*Skål,*" dedi.

"*Skål,*" dedi herkes, şişelerle kadehleri tokuşturduk.

"Bu sıralar ne yazıyorsun?" diye sordu, Idar.

"Roman," dedim. "Çağdaş bir roman. Eğlenceli ama sağlam yapmaya çalışıyorum. Çok kolay değil. Paradokslar beni büyülüyor. Hem güzel hem çirkin, hem üstün hem düşkün olanlar. Biraz Fløgstadvari."

Yan gözle Ingvild'e baktım, o da bana bakıyordu. Ona sırılsıklam âşık olduğumu, gözümün başka kimseyi görmediğini ne ona ne de konuklarıma açık edebilirdim, dolayısıyla olabildiğince az ilgi göstermeye çalıştım.

"Ama artık yazdıklarım bir yerlerde yayımlansın istiyorum," dedim. "Yalnızca birkaç kişinin okuduğu bir yazar olmak istemiyorum.

Bu anlamsız. Öyle olacaksa yazmak yerine pekâlâ başka bir iş de yapabilirim. Anlatabiliyor muyum?"

"Evet," dedi Idar.

"Şu şiirini okudun mu peki?" diye soran Olav kahkaha attı.

"Yok," dedim, gözlerimi ona dikerek. Kahkaha atması hoşuma gitmemişti. Sanki ötekilere bir şey anlatmak istiyormuş gibiydi.

"Nasıl bir şiirmiş bu?" diye sordu, Anne.

"Akademi için yazmıştım, uygulama ödevi," deyip kalktım, müzik setine *The Joshua Tree*'yi koydum.

"Ezbere okumak zor olmasa gerek," dedi Jon Olav, bir kez daha kahkahayı basarak.

Hızla arkamı döndüm.

"Belden aşağı vuracaksak ben de ona göre davranayım," dedim.

Beklediğim gibi gülmeyi kesti, ilkin şaşırmış göründü.

"Sorun ne?" diye sordu.

"İşimi ciddiye alıyorum," deyip oturdum.

"Skål!" dedi Jon Olav.

İçkilerimizi tokuşturduk, kısa süren çatışma söndü, konuşma yine akmaya başladı. Ingvild pek konuşmadı, arada alaycı birkaç yorum yaptı, konu spora gelince canlandı, bu çok hoşuma gidiyordu, öte yandan onu hiç tanımadığımı anladım, ağzıma dayadığım soğuk Hansa birası, elimde de sigarayla onun karşısındaki sandalyede otururken, nasıl böyle âşık olabildiğimi merak ettim, ama bunun yanıtını tüm varlığımla biliyordum, duygularla tartışılmazdı, onlardan iyisini mi bilecektim? Ingvild'i görmüştüm, oradaydı, yaydığı hava oydu ve sözlerinden, eylemlerinden bağımsız kendi yaşamını sürüyordu.

Odamda, arkadaşlarımın arasında, her şeyden çok sevdiğim kızdan bir metre uzakta oturduğum düşüncesiyle ara ara havalara uçuyordum.

Yaşam bundan daha iyiye gidemezdi.

"Başka bira isteyen var mı?" diye sordum, kalkarken. Idar, Terje ve Anne başını salladı, dolaptan dört bira çıkarıp dağıttım, kanepede Jon Olav'la Ingvild'in arasında boşluk gördüm, sıkışıp bana yer açabileceklerini düşünüp oturdum. Açtığım bira köpürdü, üzerime

dökülmesin diye uzaklaştırdım, köpükler masaya yağdı, kahretsin deyip şişeyi bıraktım, mutfaktan bir bez getirip sildim. Pencerelerin arasında, kanepenin üzerinde bir çivi vardı, her nedense bezi oraya astım.

"Aramıza ıslak bez girdi," dedim Ingvild'e, kanepeye yığılırken. Onun şaşkın bakışları altında karnımı tuta tuta kahkaha attım, hahaha.

Karşıdaki telefon kulübesine gidip iki taksi çağırdım, bu sırada onlar basamaklarda durmuş içki içip sohbet ediyordu. Onları izlerken bir kez daha şunu düşündüm: Parti öncesi içkileri için *benim* odama geldiler. Yağmur dinmişti ama gökyüzü bulutlarla kaplıydı. Sokaklara solgun bir karanlık hâkimdi, sonra o karanlığın içinden geçtik, Puddefjorden'e çıkınca gökyüzü birdenbire tepemizde açıldı, işçi blokları arasından Solheimsviken tepelerine tırmanırken tekrar kapanıverdi.

Saat dokuz buçuk olmuştu bile. Oldukça geç kalmıştık. Yngve, ne zaman gelelim diye sorduğumda sekiz-sekiz buçuk gibi demişti, ama bu bizim için kötüydü, onlar için değil, Yngve'nin arkadaşlarıyla tanıdıklarının gözünde bizim varlığımızın bir önemi yoktu.

Taksilerden birini ben, öbürünü Jon Olav ödedi, öne düşüp kısa bahçe yolunu geçtim ve zili çaldım.

Yngve kapıyı açtı. Üzerinde gri çizgili beyaz gömlek ve siyah pantolon vardı, saçları geri taranmıştı, ama perçemlerinden biri alnının yan tarafına inmişti.

"Biraz geciktik," dedim. "Umarım önemi yoktur."

"Hiç de bile," dedi. "Parti fos çıktı zaten. Kimse gelmedi."

Gözlerimi ona diktim. Ne demek istiyordu?

Öbürleriyle selamlaştı, neyse ki Ingvild konusunu büyütmedi, ondan Yngve'ye sıkça söz ettiğimin ortaya çıkmasını istemiyordum. Girişte ayakkabılarımızı çıkarıp paltolarımızı asarak oturma odasına girdik. Televizyon izleyen Ola dışında kimse yoktu.

Gözlerime inanamadım.

"Televizyon mu izliyorsunuz?" diye sordum.

"Ne olmuş? Boş evde parti yapmanın ne anlamı var?"

"Millet nerede?"

Yngve omuz silkip gülümsemeye çalıştı.

"Davet etmekte geciktim. Ama neyse ki siz kalabalıksınız!"

"Evet," dedim, kanepeye, *Once Upon a Time in America* posterinin altına oturarak; içeriyi seçkin genç adamlar ve kızlarla tıklım tıklım dolu bulacağımı, havanın konuşma, kahkaha uğultusuyla duman altı olacağını ummuştum ve karşıma ne çıkmıştı! Yngve'yle Ola, NRK'de cumartesi filmini izliyordu... Ingvild'i getirdiğim gün başıma gelmesi şart mıydı bunun? Ona Yngve'yi ve arkadaşlarını, birkaç yıldır burada oturan, hem kenti hem üniversiteyi hem de dünyayı tanıyan öğrencileri gösterecektim, onlarla hava atacaktım, Yngve benim ağabeyimdi, onun partilerine çağrılıyordum. Peki neyle karşılaştı Ingvild? İki yalnız herif televizyon izliyor, konuklar boy göstermemiş; cumartesi gecesi Yngve'nin evinde partiye gitmektense yapacak başka, çok daha iyi işleri vardır eminim.

Yngve ezik miydi? Aşağılık eziğin biri miydi?

Televizyonu kapadı, Ola'yla birlikte iki sandalyeyi masaya taşıdı, bira getirip oturdu ve sohbete başladı, onlara kendilerini evlerinde hissettirmek için havadan sudan konuştu, Anne, Ingvild, Idar ve Terje'ye ne okuduklarını, nerede oturduklarını falan sordu ve iki saattir kafayı çekiyor olmamıza karşın ilkin çekingen görünen ortam yine gevşemeye başladı. Konuşma bütün masayı ilgilendiren konulardan küçük gruplara bölündü, Anne'yle sohbete girişti, ele avuca sığmıyordu, anlatacak ne çok şeyi vardı, klostrofobiye kapıldım, tuvalete gitmem gerek deyip kalktım. Daha sonra mutfağa uğradım, orada Terje'yle Ingvild sohbet ediyordu, onlara gülümsedim, Ola'yla Yngve'ye uğradım, kapı çaldı, Asbjørn içeri girdi, ondan biraz sonra Arvid geldi, ev dolmuştu, her yerde biri vardı, veya bana öyle geliyordu, nereye dönsem sesler, yüzler ve kıpırtılı bedenlerle karşılaşıyordum, onların arasına karıştım, ileri geri gittim, içki içip sohbet ettim, sohbet edip içki içtim, giderek kafayı buldum. Zaman algım silindi, her şey açıldı, kusurlarımın baskısından kurtuldum, o andan ve Ingvild'i sevdiğimden başka düşüncem yoktu. Ona çok yaklaşmadım, kızların onları ağzı açık izleyip yakalarından düşmeyen kolay birini istemediklerini çok iyi

bildiğimden öbürleriyle sohbet ettim, sarhoşluğun ışıltısı karanlıkta bir el feneri gibi aydınlatıyordu herkesi. Hepsi ilginçti, her birinin söyledikleri benim dinlemek istediklerimdi, beni duygulandırıyordu ve yanlarından ayrılır ayrılmaz benim için yine karanlığa gömülüyorlardı.

Kanepede Ola'yla Asbjørn'ün arasına oturdum. Karşıdaki masada Anne vardı, benden bir sigara istedi, ardından başını eğip sarmaya çalıştı.

"B-bak aklıma ne geldi," dedi Ola. "George V. Higgins, o-okudun mu hiç?"

"Yok," dedim.

"O-okumalısın. Çok iyi. Gerçekten iyi. Neredeyse tamamı diyalog. Oldukça A-amerikan. Sıkı. *The Friends of Eddie Coyle.*"

"Bir de Bret Easton Ellis var," dedi Asbjørn. *"Less Than Zero.* Onu okudun mu?"

Başımı iki yana salladım.

"Yirmili yaşlarında bir Amerikalı. Los Angeles'ta bir çocuk çetesiyle ilgili. Aileleri zengin, onlar da ne isterse yapıyor. İçki, uyuşturucu, partiler. Anlatı soğukkanlı ve özlü. Çok iyi bir roman. Aşırı gerçekçi."

"İyiymiş," dedim. Adı neydi?"

"Bret Easton Ellis. İlk benden duydun bak, unutma!"

Kahkaha atıp başka yere baktı. Yngve'ye bir göz attım, Jon Olav ve Ingvild'le konuşuyordu, derdini anlatmaya çalışırken arada sırada yüzünün böyle kızardığı olurdu.

"John Irving'in son kitabı da çok iyi," dedi Asbjørn.

"Dalga mı geçiyorsun?" dedim. "John Irving ucuz roman yazarı."

"Yine de iyi yazabiliyor," dedi Asbjørn.

"Hadi canım sen de," dedim.

"Okumadın ki!"

"Kötü olduğunu biliyorum."

"Hahaha! Nasıl bilebilirsin?"

"Ben de yazıyorum, Tanrı aşkına. Ayrıca John Irving okudum. Son romanı kötü, bunu çok iyi biliyorum."

"Tanrı aşkına Karl Ove," dedi Asbjørn.

"Düşünsene şimdi neredeyiz, Anne!" dedim. "Boktan Kristiansand'dan ne kadar uzakta!"

"Evet," dedi. "Ama burada ne aradığımı bilmiyorum. Sen ne yaptığını biliyorsun. Yazar olacaksın. Benim olmak istediğim bir şey yok."

"Ben *zaten* bir yazarım," dedim.

"Ne var biliyor musun?" diye sordu Anne.

"Neymiş?" dedim.

"Tek istediğim bir efsane olmak. Gerçek bir efsane. Hep bunu düşündüm. Bunun gerçekleşeceğinden hiç kuşku duymadım."

Asbjørn'le Ola bakışıp kahkaha attı.

"Anlıyor musun? Her zaman emindim bundan."

"Ne tür bir efsane?" diye sordu, Asbjørn.

"Herhangi bir tür," dedi Anne.

"Elinden ne geliyor? Şarkı söylemek? Yazmak?"

"Hiçbir şey," dedi. Yanaklarından yaşlar boşanmaya başladı. Anlamaz gözlerle ona baktım. Ağlıyor muydu?

"Asla bir efsane olamayacağım!" diye inledi.

Herkes ona dönmüştü şimdi.

"Çok geç!" diye bağırıp yüzünü ellerine gömdü. Omuzları sarsıldı. Ola'yla Asbjørn kahkahalara boğuldu; Yngve, Jon Olav ve Ingvild meraklı gözlerle bize baktı.

"Asla bir efsane olamayacağım," diye yineledi Anne. "Asla bir halt olamayacağım!"

"Daha yirmi yaşındasın," dedim. "Geç kalmadın."

"Kaldım işte!" dedi Anne.

"Ne olmuş?" diye sordu Jon Olav. "Ne diye efsane olmak istiyorsun? Anlamı ne bunun?"

Anne kalkıp kapıya yürüdü.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu, Yngve. "Eve değil, herhâlde?"

"Eve," dedi.

"Hadi ama, biraz daha kal," dedi Yngve. "Gece yarısı gidip yatarsan kesinlikle efsane olamazsın. Hadi. Bir damacana dolusu şarabım var. Bir kadeh ister misin? Efsanevi bir rekolte."

Anne gülümsedi.

"Bir kadeh içeyim öyleyse," dedi.

Yngve ona bir kadeh verdi ve parti sürdü. Ingvild elinde bir kadehle duvarın önünde duruyordu, sırtım ürperdi, çok güzeldi. Gidip onunla konuşmam gerek, diye düşünüp kalktım.

"Tam bir öğrenci partisi ha!" dedim

"Öyle," dedi.

"Ragnar Hovland okudun mu? Böyle olayları çok anlatıyor, sanırım."

Başını iki yana salladı.

"Akademideki hocalarımızdan biri. Senin gibi Batı Norveçli. Yeri gelmişken ben de biraz Batı Norveçliyim, annem Sørbøvåglu sonuçta. Yarı yarıya Batı Norveçli sayılırım!"

Bana bakıp gülümsedi. Kadehlerimizi tokuşturduk.

"*Skål,*" dedim.

"*Skål,*" dedi.

Kanepede oturan Anne'yle göz göze geldim. Kadehimi kaldırdım, o da kendi kadehini kaldırarak karşılık verdi. Odanın ortasında sağa sola yalpalayan Jon Olav yaslanacak bir yer arıyordu el yordamıyla, bulamayınca yana doğru birkaç adım sendeledi.

"Kadeh kaldıramıyor!" Kahkaha attım.

Dengesini buldu, bitişikteki yatak odasına giderken sert yüzü ifadesizdi.

Idar'la Terje neredeydi?

Onlara bakmaya gittim. Mutfakta oturmuş, ellerinde bira şişeleriyle masaya eğilmiş sohbet ediyorlardı. Döndüğümde Ingvild'i kanepeye, Anne'nin yanına oturmuş buldum. Anne'nin bulutlu bakışlarıyla tebessümü arasında hiçbir bağlantı yoktu sanki.

Ingvild'e dönüp bir şey söyledi. Ingvild derin bir soluk alıp oturduğu yerde doğruldu, Anne'nin onu şaşırttığı sonucunu çıkardım buradan. Ingvild karşılık verdi, Anne kahkaha atıp başını iki yana salladı. Yanlarına gittim.

"Senin gibileri bilirim," dedi Anne, doğrularak.

"Hiç de öyle değilim," dedi Ingvild. "Beni tanımıyorsun."

"Tanımaz mıyım," dedi Anne.

Ingvild acı acı güldü. Yanımdan geçip giden Anne'nin boşalttığı yere oturdum.

"Ne dedi?" diye sordum.

"Başka kızların sevgilisini çalan biri olduğumu söyledi."

"Gerçekten mi?"

"Siz birlikte miydiniz?" diye sordu, Ingvild.

"Onunla mı? Hayır. Aklını mı kaçırdın?"

"Kimsenin sevgilisini çalacak biri değilim," diye yineleyen Ingvild ayağa kalktı.

"Tabii ki değilsin," dedim. "Ama Anne yüzünden gitme lütfen. Saat daha erken. Ayrıca güzel bir parti, öyle değil mi?"

Gülümsedi.

"Eve değil," dedi. "Yalnızca lavaboya."

Yatak odasına gittim. Jon Olav yüzüstü yatağa yığılmış, kafasını battaniyeye gömmüştü, bir eli yatağın kenarından uyuşukça sallanıyordu. Horluyordu. Arvid kapıda belirdi.

"Selam, Küçük Knausgaard," dedi.

"Gidiyor musun?" diye sordum, birdenbire korkarak; kimse gitmesin, parti hiç bitmesin istiyordum.

"Yok, yok," dedi. "Kafamı toplamak için biraz yürüyeceğim."

"İyi!" deyip oturma odasına döndüm. Ingvild ortada yoktu. Gitmiş olabilir miydi yine de? Yoksa hâlâ tuvalette miydi?"

"Yngve birazdan Queen çalmaya başlar," dedi Asbjørn, müzik setinin başından kalkarken. "Bu hiç şaşmaz. Böyle kafayı bulunca gece bitmiş demektir. En azından onun için."

"Ben de severim Queen'i," dedim.

"Sizin derdiniz ne?" dedi, kahkaha atarak. "Genetik mi yoksa Tromøya'nın havasından mı kaynaklanıyor? Queen! Niye Genesis, Pink Floyd veya Rush değil?"

"Rush da çok iyi," dedi Yngve, arkamızdan. "Bende bir albümleri var hatta."

"Peki ya Bob Dylan? Ne kadar iyi şarkı sözü yazıyor! Haha ha! Nobel Ödülü almaması tam bir skandal."

"Rush'la Dylan'ın tek ortak yanı senin onları sevmemen," dedi Yngve. "Rush pek çok bakımdan iyi. Gitarlar, örneğin. Ama *sen* bunu duyamazsın."

"Beni düş kırıklığına uğratıyorsun, Yngve," dedi Asbjørn. "Rush'ı savunacak kadar düştün, demek. Queen'i beğenmeni sineye çekmiştim, ama Rush... ELO'ya ne dersin peki? Jeff Lynne? Aranjmanlar fena değil, ha?"

"Haha," dedi Yngve.

Mutfağa gittim. Ingvild, Idar ve Terje'yle oturuyordu. Aşağıdaki vadiye karanlık egemendi. Sokak lambaları yağmuru ışıldatıyordu. Ingvild bana bakıp gülümsedi, biraz gizemli bir gülümsemeydi bu, şimdi neler olacaktı?

Ben de gülümsedim, ama söyleyecek söz bulamadım, Ingvild öbür ikisine döndü. Oturma odasında müzik susmuş, konuşma uğultusu yükselmişti ki birkaç saniye içinde yeni bir plağa değen iğnenin cızırtısı duyuldu. *Scoundrel Days'in* ilk notaları. Albümü beğeniyordum, anılarla doluydu, oturma odasına gittim.

Bu sırada yan odadan Asbjørn çıkageldi. Kararlı adımlarla müzik setine gidip eğildi, iğneyi kaldırıp plağı çıkardı. Neredeyse didaktik tavırlarının gösteriş amaçlı olduğu apaçık ortadaydı.

Plağı kaldırıp eğmeye başladı.

Odaya sessizlik çöktü.

Plağı yavaşça eğmeyi sürdürüp sonunda kırdı.

Arvid kahkaha attı.

Asbjørn'ü izleyen Yngve Arvid'e döndü, şarabını kafasından aşağı döküp gitti.

"Neler oluyor ya?" dedi Arvid, kalkarak. "Ben bir şey yapmadım ki."

"Birkaç k-kitap da yakmayacak mısın?" dedi Ola, Asbjørn'e. "Şöyle güzel bir k-kamp ateşi?"

"Niye yaptın bunu?" diye sordum.

"Tanrı aşkına," dedi Asbjørn. "Amma büyüttünüz çocuklar. Ona iyilik yaptım. Yeni bir plak alacağımı biliyor. Belki A-ha albümü değil, ama başka bir plak. Tribüne oynuyordu."

"Belki plağın maddi değerini umursamıyordur," dedi Anne. "Duygularını incitmişsindir belki de."

"Duygular mı? Duygular mı?" Asbjørn kahkaha attı. "Tribüne oynuyor!"

Kanepeye oturup sigara yaktı. Hiçbir şey olmamış gibi davranıyordu, belki de aşırı sarhoş olduğundan umursamıyordu, öte yandan ya yüzündeki ifadede ya da beden dilinde bir değişiklik belirdi, vicdan azabını andırıyordu bu, ardından onu büsbütün ele geçirdi, yaptığına pişman olduğunu hepimiz görebiliyorduk. Müzik tekrar açıldı, parti sürdü; yarım saat sonra Yngve döndü, Asbjørn plağın yenisini alacağını söyledi, çabucak barıştılar.

Biralar bitince şarap yudumlamaya başlamıştım. Meyve suyuna benziyordu ve sınırsız bir kaynak vardı. Zaman duygumu yitirmekle kalmamıştım artık, yer algım da gitmişti, nerede olduğumu bilmiyordum, karanlık çökmüş gibiydi konuştuğum çeşit çeşit yüzlerle arama. Nasıl da parlıyorlardı. Duygularıma çok yaklaşmıştım, konuşurken sınır tanımıyordum, normalde etmeyeceğim ve aklımdan geçirdiğimi bile bilmediğim sözler dökülüyordu dudaklarımdan, örneğin Yngve'yle Asbjørn'ün yanına gidip böyle iyi arkadaş olmalarının beni çok mutlu ettiğini söylemem veya Ola'ya gidip kekemeliği karşısında kapıldığım duyguları açıklamaya çalışmam ve tüm bu sırada Ingvild düşüncesinin yarattığı dalganın içimde sürgit hızlanıp büyümesi. Zafer duygusunu andırıyordu, banyodaki aynanın karşısında, ellerimi yıkayıp dik dursun diye saçımı ıslatırken sürekli gülümsüyordum, düşüncelerim kısa, kesik kesik cümlelerden oluşuyordu, *çok iyi, bu, vay çok iyi oh be, oh aman ne güzel, güzel de kelime mi, canı cehenneme, acayip güzel, hayvan gibi güzel!* Ingvild konusunda girişimde bulunmaya, onu öpmeye, baştan çıkarmaya karar verdim. Onu odama çağırmayacaktım artık, yok, ikinci katta bir oda keşfetmiştim, eski bir hizmetçi odası, kimse kalmıyordu orada, büyük olasılıkla konuk odası işlevi görüyordu, mükemmel bir yerdi.

Oturma odasına döndüm, müzik çok yüksekti, sesler bozulmanın eşiğindeydi, Ingvild orada dans edenlerin ortasında Ola'yla konuşuyordu, göz göze gelene dek onları izledim. Ardından gülümsedim, Ingvild de gülümsedi.

"Konuşabilir miyiz?" diye sordum.

"Tabii," dedi.

"Müzik çok yüksek," dedim. "Koridora falan mı çıksak?"

Başını öne salladı. Dışarı çıktık.

"Çok güzelsin," dedim.

"Söyleyeceğin bu muydu?" Kahkaha attı.

"İkinci katta bir oda var. Çıkalım mı? Eski bir hizmetçi odası, sanırım."

Basamaklara yöneldim, biraz sonra onun da beni izlediğini duydum. Sahanlıkta durdum, onun elini tutup odaya götürdüm, içerisi tam anımsadığım gibiydi.

Onu kucaklayıp öptüm. Bir adım gerileyip yatağın kenarına oturdu.

"Söylemem gereken bir şey var," dedim. "Ben... Seks konusunda tam bir canavarım. Açıklaması biraz zor, ama... Of, kahretsin, boş ver..."

Yanına oturdum, kucaklayıp öptüm, yatırdım, üzerine uzandım, bir kez daha öptüm, çekingen ve ürkekti, boynunu öptüm, saçını okşadım, kazağını yavaşça kaldırıp bir göğsünü öptüm, doğrulup kazağını indirdi ve bana baktı.

"Bu yanlış geliyor bana, Karl Ove," dedi. "Çok hızlı ilerliyor."

"Evet," deyip kalktım. "Haklısın. Üzgünüm."

"Özür dileme," dedi. "Asla özür dileme. Bundan nefret ederim."

Ayağa kalktı.

"Hâlâ arkadaş mıyız?" diye sordu. "Senden çok hoşlanıyorum."

"Ben de senden," dedim. "Diğerlerinin yanına inelim mi?"

Aşağı indik; belki de Ingvild'in karşı koyuşu beni ayılttığından her şeyi daha açık görmeye başladım.

Çok az kişi vardı içeride. Biz hariç sekiz kişiden oluşuyordu parti. Birkaç saattir tartışmalar, dostluklar, sevgiler, sırlar, danslar ve içkilerle bir mutluluk dalgası üzerinde yükselen ve sefa düşkünü insanlık gösterisi gibi görünen parti bir anda çökmüş, gerçek yüzünü göstermişti: Idar, Terje, Jon Olav, Anne, Asbjørn, Ola, Arvid ve Yngve. Gözler kısılmış, bakışlar bulanıklaşmış, eller ayaklar tutmaz olmuştu.

Parti geri dönsün, yeniden ilgi odağı olayım istiyordum, şarap doldurup arka arkaya iki kadeh devirdim, ardından biraz daha, bu işe yaradı, önemsiz düşünceler usulca silindi, kanepede Asbjørn'ün yanına oturdum.

Jon Olav yatak odasından çıktı. Kapıda durdu. Herkes alkışladı.

"Yihu!" diye bağırdı Ola. "Dirildin demek!"

Gülümseyen Jon Olav yanımdaki sandalyeye yerleşti. Asbjørn'le konuşmayı sürdürdüm, sözünü ettiği Amerikalı yazar gibi benim de soğukkanlı ve özlü bir tarzla yazdığımı, içki içip kokain kullanan gençleri anlattığımı açıklamaya çalışıyordum. Jon Olav bize baktı, masadaki yarı dolu bira şişelerinden birini aldı.

"Karl Ove ve Yazarlık Akademisi şerefine!" diye bağırdı. Ardından kahkaha atıp birayı yudumladı. Öyle kızmıştım ki kalkıp onun üzerine eğildim.

"Ne demek oluyor bu şimdi?" diye haykırdım. "Sen bir boktan anlıyor musun sanki? Yaptığım işi ciddiye alıyorum, tamam mı? Bu ne demek biliyor musun? Buraya gelip benimle dalga geçemezsin! Kendini çok akıllı sanıyorsun! Ama hukuk okuyorsun! Unutma bunu! Hukuk!"

Bana baktı, şaşırmıştı, belki biraz da ürkmüştü.

"Evet, bir daha buraya geleyim deme!" diye bağırıp çıktım, ayakkabılarımı giydim, kapıyı açıp kendimi sokağa attım. Kalbim hızla çarpıyor, bacaklarım titriyordu. Bir sigara yakıp ıslak basamağa oturdum. Tepemdeki karanlıktan inen yağmur küçük ön bahçenin sahanlığında pıtırdıyordu.

Keşke Ingvild yanıma gelseydi...

Yavaşlayıp aklımı başıma toplamak için derin derin soludum. Sigara dumanını usulca dışarı üflemeden önce ciğerlerimin ta dibine gönderiyordum. Bir şeyleri kırıp dökme duygusuna kapıldım. Kaldırım taşını alıp ön kapının camına fırlatmak. Bu onlara gününü gösterirdi. Lanet budalalar. Bok çuvalları.

Niye gelmiyordu?

Hadi Ingvild, gelsene!

Yağmurda sırılsıklam olunca sonunda kalkmaya karar verdim, sigaramı bahçeye atıp içeri döndüm. Ingvild kapıda Yngve'yle konuşuyordu, beni görmediler, konuşmalarını işitebilmek için durdum, belki benimle ilgili sorular soruyordu, ama yok, eve en iyi hangi yoldan dönebileceğini öğrenmeye çalışıyordu. Yngve ona dilerse taksi çağırabileceğini söyledi, olumlu yanıt alınca müziği

kısıp telefona davrandı, ben de Ingvild'le karşılaşmamak için yatak odasına geçtim, başlıca gerekçem olanları ona anımsatmak istememdi. Paltosuyla şapkasını giymeye girişti, oturma odasına gidip kanepeye oturdum, hoşça kalın demek için kafasını uzatınca ona el salladım. Bu iyiydi, üst katta onunla seks yapmaya çalışan kişi değil, partidekilerden biriydim.

Kısa süre sonra Yngve iki taksi daha çağırdı, geriye yalnızca Ola, Asbjørn, Yngve ve ben kaldık. Çaldığımız albümlerden konuşuyor, biri kalkıp iyi bir şarkı çalana dek havaya bakakalıyorduk. Sonunda Ola da kalktı, taksi tutacaktı, Asbjørn de onunla gitti, ben Yngve'ye kanepede uyuyabilir miyim diye sordum, yat tabii dedi.

Uyanınca ilk aklıma gelen hizmetçi odasındaki sahne oldu.

Gerçek miydi? Onu oraya sürüklemiş, yatağa yatırıp kazağını sıyırarak göğüslerini açmış mıydım?

Ingvild'i? O hassas, ürkek ve utangaç kızı? Tüm kalbimle sevdiğim kişiyi?

Bunu nasıl yapabilmiştim? Aklım neredeydi?

Lanet olası bir budalanın tekiydim.

Her şeyi berbat etmiştim.

Her şeyi.

Kalktım, battaniyeyi kenara çektim, ellerimi saçlarımda dolaştırdım.

Tanrım.

Kafayı çektiğim bir gecenin ayrıntıları ilk defa silinmemişti, her şeyi hatırlıyordum, ayrıca Ingvild'in imgelerini, o sırada anlamadığım bakışlarını şimdi çok iyi kavrıyordum, bilincimde yer etmiş titreşiyorlardı, özellikle kazağını kaldırışım, bunu istemediğini gösteren bakışları, yine de ses çıkarmayışı, ancak göğüs ucuna yumulduğumda ayağa kalkıp hayır demesi.

Kim bilir neler düşünmüştür. Yapmak istemiyorum, ama Karl Ove çok istiyor, izin versem mi?

Kalkıp pencereye gittim. Yngve uyuyordu herhâlde, evde çıt çıkmıyordu. Başımda bir ağrı vardı, ama ne kadar çok içtiğim düşünülürse bu çok kötü sayılmazdı. Nasıldı o söz? Biradan sonra

şarap ciladır, şaraptan sonra bira fenadır. Ben önce bira, sonra şarap içmiştim, bu yüzden çok kötü değildim.

Lanet olsun!

Lanet, lanet, lanet.

Nasıl da aptallık ettim.

Ingvild nasıl güzel, nasıl coşkuluydu.

Mutfağa gidip bir bardak su içtim. Kenti örten grimsi beyaz bulutlar yoğundu, evlerin arasına düşen ışıklar sütü andırıyordu.

Yatak odasından ayak sesleri yükseldi, arkamı döndüm, Yngve iç çamaşırıyla yanıma geldi, yüzüme bakmadan banyoya gitti. Solgun ve sersem görünüyordu. O duş alırken ben biraz jambon, peynir, salatalık, ekmek dilimleyip kahve demledim.

"Eee," dedi, üzerinde açık mavi gömleği ve kot pantolonuyla banyodan çıkınca. "Güzel miydi parti?"

"Öyleydi," dedim. "Ama Ingvild konusunda feci çuvalladım, tek kötü yanı buydu."

"Öyle mi?" diye sordu. "Fark etmedim. Ne oldu?"

Fincana kahve koyup biraz süt ekledi, masaya oturdu. Yüzüm kızarınca pencereden dışarı baktım. "Onu üst kata çıkarıp yatağa yatırdım."

"Ve?"

"İstemedi."

"Olur böyle şeyler," dedi, bir dilim daha ekmek alıp yağ sürdü. "Bundan bir anlam çıkarmana gerek yok. O an istememiştir yalnızca. Büyük olasılıkla ondan çok daha sarhoştun, nedeni bu olabilir. Ayrıca erken bulmuştur belki. Birbirinizi pek tanımıyorsunuz sonuçta değil mi?"

"Yok."

"Ciddiyse, yani gerçekten ciddiyse diyorum, böyle bir partide olsun istemeyecektir."

"Bilmiyorum," dedim. "Tek bildiğim çuvallamış olduğum. Onu korkuttum. Buna eminim."

Yngve jambon ve salatalık dilimleri koyduğu ekmeğini ağzına götürdü. Ben de fincanıma doldurduğum kahveyi yudumlarken ayakta durmayı sürdürüyordum.

"Ne yapacaksın bu konuda peki?"

Omuz silktim. "Yapacak bir şey yok."

"Kafayı bulan bulmuş, olan olmuş," dedi. "Kötü laf ebeliği, daha iyisini yapabilirim. Üzgünüm. Ama bu yaz iyi bir espri yaptım: Bir kaptan karides avlamaya kalktı, ama kaptaki karidesleri yakalayamadı."

"Haha," diye karşılık verdim.

"En kısa zamanda buluşmalısınız, ondan özür dilemelisin, bu kadar basit. Kendinde değildin, çok sarhoştun, ona benzer bir şeyler söyle, yaptığına pişman olduğunu, böyle biri olmadığını söylemeyi başar."

"Peki."

"Onu buraya çağıramaz mısın? Ola'yla Kjersti saat ikide gelecek. Waffle yapacağım. Çok uygun bir ortam."

"Dün geceden sonra gelir mi dersin? Sanmıyorum."

"Arabayla gidip alabiliriz. Kapıyı çalıp davet edersin, arabada bekliyorum dersin. Olmaz derse de bu dünyanın sonu değil."

"Benim için bunu yapar mısın?"

"Elbette."

Bir saat sonra Yngve'nin arabasına atlayıp Danmarksplass'a indik, sağa dönüp Fantoft'a gittik. Pazar günüydü, trafik yoktu, vadiyi çevreleyen yeşil tepelerde şimdiden sarı lekeler oluşmaya başlamıştı. Sonbahar geliyor, diye düşündüm, parmaklarımı bacağıma vurup müziğe eşlik ederken.

"Sana şarkı sözleri yazdım bu arada," dedim.

"Harika!"

"Evet ama şarkı sözlerinin harika olduğunu sanmıyorum. Bu yüzden göstermedim. Yazalı bir haftayı geçiyor."

"Adı ne?"

"Ne Tatlı Salınıyorsun."

Kahkaha attı.

"Bence pop müzik şarkısı gibi geliyor kulağa."

"Hım, belki," dedim. "Sana söylediğime göre işleri bitmiş demektir, görmen gerekiyor artık."

"İyi değillerse yenilerini yazacaksın, öyle değil mi?"

"Söylemesi kolay."

"Yazar değil misin sen? Şarkıları bitirmek için birkaç dizeyle birer nakarat gerekiyor. Senin gibi biri için kolay."

"Tamam öyleyse, yaparım."

Sola sinyal verdi, apartmanların önünde geniş bir meydana geldik.

"Burası mı?" diye sordum.

"Daha önce gelmedin mi?"

"Yok."

"Babam burada bir yıl kaldı, unuttun mu?"

"Yok, hatırladım. Sen bekle, ben bir çıkıp bakayım."

Adresi ezbere biliyordum, biraz kafa karışıklığının ardından doğru bloku buldum, asansörle Ingvild'in katına çıktım, koridorda ilerleyip kapısına gittim, birkaç saniye yoğunlaşıp kapıyı çaldım.

Ayak seslerini duydum. Kapıyı açtı, beni görünce şaşkınlıktan neredeyse geri sıçrayacaktı.

"Sen miydin?" dedi.

"Dün gece için özür dilemek istedim," dedim. "Normalde böyle davranmam. Gerçekten üzgünüm."

"Özür dileme," deyince dün gece de tam olarak bunu söylediğini hatırladım.

"Yngve'ye gelmek ister misin? Waffle yapacak. Dün geceki partiden Ola'yla Kjersti de geliyor."

"Bilmiyorum ki..."

"Hadi ama. Güzel olur. Yngve dışarıda. Daha sonra seni eve de bırakacak."

Bana baktı.

"Peki öyleyse," dedi. "Biraz daha uygun bir şeyler giyeyim. Bekle biraz."

Yngve dışarıda arabasına yaslanmış sigara içiyordu.

"Seni tekrar gördüğüme sevindim," dedi, gülümseyerek.

"Ben de seni," dedi Ingvild.

"Ben arkaya otururum," dedim. "Sen öne geç."

Yolcu koltuğuna yerleşip kemeri göğsünden geçirip tokayı yerine taktı; ellerine baktım, ne kadar güzellerdi.

Yolda pek konuşmadık. Yngve ona derslerini, Kaupanger'i sordu, Ingvild karşılık verdi, Yngve'ye derslerini, Arendal'ı sordu, ben konuşma sorumluluğundan kurtulduğuma sevinip koltuğa yaslandım.

Çocukluğumuzdan beri her salı Yngve'yle waffle yaptık. İyi becerdiğimiz bir işti bu, kanımıza işlemişti, dolayısıyla o gün oturma odasında waffle yiyip kahve içmek benim açımdan, ötekiler için olduğu gibi tuhaf ve öğrencilik dışı değildi, tam tersiydi, hatta geçen yıl evden taşınırken yanıma aldığım az sayıda eşyadan biri de waffle makinesiydi.

Arabada olduğu gibi burada da konuşmayı bensiz akışına bıraktım. Yngve, Ola, Kjersti ve Ingvild'le masada otururken, dün gece olanlardan sonra, her şeyi kaybedebilirdim. O üçü daha deneyimliydi, ben konuşursam aptalca bir laf edebilirdim ve deneyimsizliğim Ingvild'in gözleri önünde tüm çıplaklığıyla beliriverirdi. Yok, olabildiğince az konuştum, birkaç kez *bence de öyle* türünden laflar geveledim, arada başımı salladım ve gülümsedim. Onu düşündüğümü, gelmesinin benim için değerli olduğunu göstermek için söz aralarında Ingvild'e birkaç soru yönelttim.

"Bir albüm koyar mısın?" dedi Yngve. "Ben biraz daha waffle yapayım."

Başımı salladım, o, mutfağın yolunu tutarken ben albümlerin başına eğildim. Bunu, seçeceğim müziği, bir sınav olarak görüyordum, sonunda R.E.M.'in *Document*'ını karar verdim. Yanlışlıkla plağın ikinci tarafını koymuş, korkunç hatamı ancak Ingvild'in yanına oturunca anlamıştım.

This one goes out to the one I love.

Yüzüm kızardı.

Bu şarkıyı ona duygularımı anlatmak için seçtiğimi düşünecekti. Doğrudan doğruya. *Bu şarkı sevdiğim kız için.*

Tam bir budala olduğumu düşünecek, diye kaygılandım, kızardığımı görmesin diye pencereden dışarı baktım.

This one goes out to the one I've left behind.

Hayır, hayır, hayır. Of, ne kadar utanç verici!

Fark etti mi acaba diye ona baktım.

Etmemişti, ama fark etmiş ve ona gizli bir mesaj gönderdiğimi düşünmüşse açığa vurur muydu?

Hayır.

Bir yudum kahve içtim, tabağımda kalan son waffle parçasıyla ahududu marmeladının çekirdeklerini sıyırıp ağzıma attım, çiğneyip yuttum.

"Harika olmuş waffle," dedim, o sırada içeri giren Yngve'ye.

"Evet, bu sefer çok yumurta kullandım."

"K-konuşmalara bak!" dedi Ola. "Sizi duyan biri iki k-kocakarı olduğunuzu sanır."

This one goes out to the one I love.

Kalkıp banyoya gittim, yüzüme soğuk su çarptım, hafiften Yngve gibi kokan havluyla elimi yüzümü kurularken kendime bakmaktan kaçındım.

Odaya döndüm, şarkı bitmişti. Yarım saat daha oturduk, Ola'yla Kjersti kalkacağı sırada biz de kalksak fena olmaz, yarın çok yoğun bir gün olacak, dedim, Ingvild de kalkması gerektiğini söyledi, beş dakika sonra yine Yngve'nin arabasında, Fantoft'a doğru hızla ilerliyorduk.

Ingvild indi, el salladı, Yngve arabayı döndürüp kente yöneldi.

"İyi geçti bence," dedi.

"Öyle mi dersin?" diye sordum. "Sıkılmadı değil mi?"

"Yok, iyi vakit geçirdiğine eminim."

"Waffle çok iyiydi ama."

"Evet, öyleydi."

Dönüş yolunda başka pek bir şey konuşmadık. Arabadan inip ona teşekkür ettim, kapıyı kapatıp üç basamağa doğru koştum, bu sırada Yngve de arabayı sürüp köşeyi döndü.

Eve dönmenin bana iyi geleceğini varsaymıştım, ama yeni silinmiş yerlerle temiz çarşafların havada asılı kalan kokusu bana önceki akşamki planlarımı, bu sabah burada Ingvild'le birlikte uyanma düşlerimi anımsatınca yeni bir çaresizlik dalgasına kapıldım, kendime öfkem ve akademiyle ilgili duygularım sel olup taştı. Daktilo,

kitaplar, defterimin plastik torbası, kalemler ve akademide giydiğim giysileri görmek bile beni umutsuzluğa sürüklüyordu.

Kitaplardan kamp ateşi, demişti Ola, bunun gerekçesini çok iyi anlıyordum, hoşuna gitmeyen, istemediğin her şeyi, yaşamın tüm pürüzlerini ateşe ver ve yeniden başla.

Ne harika bir düşünce. Tüm giysilerimi, kitaplarımı, albümlerimi parka, çimenlerin üzerine yığmak; ayrıca yatağım, masam, daktilom, günlüklerim, aldığım tüm o lanet mektuplar, doğrusu en küçük bir anı barındıran ne varsa: Tutuştur ve unut! Ah, gecenin karanlığına yükselen yalazlar, pencerelere üşüşen komşular, neler oluyor, yok bir şey, genç komşumuz yaşamını arındırıyor, yeniden başlamak istemiş, hakkı var, kim istemez ki...

Bunun üzerine birbiri ardına yükselen ateşler, gecenin ortasında Bergen baştan uca alevlere bürünüyor, muhabirler bu gece Bergen'in tutuştuğunu, kentlilerin her şeyi ateşe verdiğini anlatıyor dramatik tavırlarla.

Masanın önündeki sandalyeye oturdum, kanepeyle yatak aşırı yumuşak ve esnekti, daha sert bir şey istiyordum. Bir sigara sarıp yaktım, ama kötü sarmıştım, birkaç nefesten sonra söndürdüm, ceket cebimde bir paket sigara yok muydu, evet, çok daha iyiydi bu, ardından gözlerimi masaya dikip durumu gözden geçirmeye, olabildiğince nesnel ve akılcı ele almaya çalıştım. Yazarlık Akademisi'nde bozguna uğramıştım, ama şiir yazamamam gerçekten büyük bir sorun muydu? Hayır. İkincisi, hep böyle mi sürecekti? Yıl içinde kendimi geliştiremez miydim? Evet, elbette geliştirebilirdim. Gelişmek için de yenilgiye açık olmalı, daha da önemlisi, yanlış yapmaktan korkmamalıydım. Ingvild karşısında kendimi küçük düşürmüştüm, önce sıkıcı ve suskun olarak, ardından henüz yolun başında onu yatağa atmaya çalışarak. Başka bir deyişle duyarsızlık yapmış, onun beklentilerini hesaba katmamıştım. Sorun buydu. Onun duygularına aldırmamış, yalnızca kendimi düşünmüştüm. Ama, birincisi, sarhoştum, bu olurdu, herkesin başına gelirdi; ikincisi, Ingvild benden hoşlanıyorsa bu tavrım her şeyi berbat etmeye yetmezdi. Bana karşı olumlu duygular besliyorsa kendisini benim yerime koyabilir, niye böyle olduğunu anlayabilirdi. Neyse ki daha

önce iki kez buluşmuştuk, ilki Førde'deydi, bir rüya gibiydi, ikincisi kafeteryadaydı, orada normal sohbet edebilmiştik sonunda. Dahası mektuplar vardı. Onlar eğlenceliydi, bunu iyi biliyordum, en azından sıkıcı değillerdi. Ayrıca Yazarlık Akademisi'ne gidiyordum, öbür öğrenciler gibi değildim, yazar olacaktım, herkes bunu ilginç ve heyecan verici buluyordu, pek sözünü etmese de belki Ingvild de öyle. Bir de, az önce Yngve'nin evinde yaptığımız waffle oturumu vardı, önceki gece uyandırdığım izlenimi biraz düzeltmişti bu, Ingvild şimdi en azından Yngve'nin ne kadar iyi olduğunu görmüştü, kardeş olduğumuza göre benim de iyi biri olduğum düşüncesinden çok uzaklaşamazdı.

Saat yedi gibi Jon Olav'a gidip kapıyı çaldım.

"Hoş geldin!" dedi, gülümseyerek. "Girsene. Şu meseleyi çözelim."

"Hoş buldum," deyip onu izledim. Çay koydu, oturup konuşmaya başladık.

"Sana bağırdığım için üzgünüm," dedim. "Ama özür dilemek istemiyorum."

Kahkaha attı.

"Niye? Gururuna mı yediremiyorsun?"

"Sözlerin beni öfkelendirdi. Bunun için özür dileyemem."

"Yok," dedi. "Çok ileri gittim. Ama sen de kendini çok abartmıştın. Neredeyse çıldırmış gibiydin."

"Sarhoşluk işte."

"Ben de sarhoştum."

"Barıştık mı?" diye sordum.

"Barıştık. Ama sözlerinde ciddi miydin? Hukukun bir hiç olduğu konusunda?"

"Elbette değildim. Bir karşılık vermem gerekiyordu."

"Ben de yasal çevreleri pek sevmiyorum," dedi. "Hukuk eğitimini bir araç olarak görüyorum."

Bana baktı.

"Şimdi senin de yazmayı bir araç diye gördüğünü söylemen gerekiyor."

"Yine başlıyorsun?" diye sordum.

Kahkaha attı.

Eve dönünce yatağa uzanıp tavanı izlemeye başladım. Jon Olav'la arkadaşlığımı sürdürebilirdim. Bu sorun değildi. Ama Ingvild'le dost olamazdım, bu başka ve çok daha karmaşık bir konuydu. Yapmam gerekenleri belirlemem gerekiyordu temelde. Olan olmuştu, geri alınamazdı. Gelecekte ne yapabilirdim? Hangi yol en iyisiydi?

İki kez girişimde bulunmuş, onu dün ve bugün davet etmiştim. İlgiliyse benimle bağlantı kurması, uğraması gerekirdi, nerede oturduğumu biliyordu, mektup da yazabilirdi. Sıra ondaydı. Bir kez daha davet edemezdim, bu aşırı girişken bir tavır olurdu, ayrıca benimle ilgilendiğinden emin değildim, bunu belli etmesi gerekiyordu.

Buraya gelmesi bunu belli ederdi.

Öyle olması gerekiyordu.

Yngve'nin partisinden sonra pazartesi için bir beklentim yoktu, çok erkendi, Ingvild o akşam benimle bağlantı kurmazdı, bunu da biliyordum, ama umutlanmadan edemedim; ne zaman sokakta ayak sesi duysam pencereye uzanıp dışarı bakıyor, basamaklarda biri dursa donup kalıyordum. Ama elbette gelen o olmuyordu, sonunda yatağa gittim, yeni bir gün başladı, yağmur ve sis doluydu, bekleyiş ve umut içinde bir akşam daha geçti. Salı daha gerçekçi bir tahmindi, olaylardan uzaklaşıp düşünecek, gerçek duygularının farkına varacak zamanı bulmuş oluyordu. Sokakta biri yürüyor: Doğru pencereye. Basamaklarda biri var: Donup kalıyorum. Ama yok, çok erkendi, belki yarın?

Hayır.

Perşembe?

Yok.

Cuma, bir şişe şarapla çıkıp gelir miydi?

Hayır.

Cumartesi bir mektup yazdım, ama göndermeyeceğimi biliyordum, girişimde bulunma, adım atma sırası ondaydı.

Akşam Morten'in bodrumdaki odasından müzik çalındı kulağıma, Høyden'de onu çaresiz durumda gördüğümden beri karşılaşmamıştık, kısa bir süreliğine ona uğrayabileceğimi düşündüm, gün boyu kimseyle konuşmamıştım, dertleşmek için ölüp bitiyordum. Aşağı inip kapıyı çaldım, yanıt vermedi, içeride olduğunu bildiğimden girdim.

Morten dizüstü yerdeydi, ellerini yalvarırcasına açmıştı. Önündeki sandalyede bir kız oturuyordu. Bacak bacak üzerine atmış, geri yaslanmıştı. Morten çılgına dönmüş bakışlarını bana çevirdi, kapıyı kapatıp odama koştum.

Ertesi gün geldi, son bir çaba gösterdiğini ama başarısızlığa uğradığını söyledi, kız onu istemiyordu. Yine de iyi durumdaydı, katı beden dili ve yüzündeki ciddiyetten belliydi bu, çaresizlik değil sıcaklık yayıyordu.

Çocukluğumda okuduğum Stompa kitaplarındaki karakterlere benzetiyordum Morten'i, ellili yıllarda yatılı okula giden Norveçli bir genç.

Ingvild'i anlattım, gidip onunla görüşmemi, oturup her şeyi anlatmamı salık verdi.

"Olduğu gibi söyle," dedi. "Kaybedecek neyin var? Seni seviyorsa bunu duyduğuna sevinecektir."

"Peki ya yaptıklarım?"

"Sarhoştun. Şimdi ayıkken yap. Cesaret ister oğlum. Bu onu etkileyecektir."

"Kılavuzu karga olanın..." dedim. "Aşağıdaki durumunu gördük."

Kahkaha attı.

"Ama ben sen değilim. Birinin işine yarayan başkasına yaramayabilir. Bence Christian'a bir akşam uğramalıyız. Rune'yi de alırız. Erkek erkeğe. Ne dersin?"

"Telefonum yok," dedim. "Ingvild bağlantı kurmak isterse buraya gelmek zorunda. Evden ayrılamam."

Morten kalktı.

"Doğru ya. Ama buradan ayrılmamanın ölüm kalım meselesi olacağını sanmıyorum."

"Ben de sanmıyorum. Ama evde olmak isterim."

"Peki, erteleyelim öyleyse. İyi geceler evlat!"

"İyi geceler."

Çıkıp Yngve'yi aradım, evde değildi, bugünün pazar olduğunu, otelde çalıştığını hatırladım. Annemi aradım. İlkin yaşamımdaki olayların üzerinden geçtik, başka bir deyişle Akademi'yi konuştuk, ardından onun başından geçenleri ele aldık. Taşınacak bir yer arıyordu ve okuluna ileri eğitim getirmek için çok çalışıyordu.

"Yakın zamanda görüşelim," dedi. "Yngve'yle Sørbøvåg'a gelsenize bir hafta sonu. Oraya gitmeyeli çok oluyor. Hep birlikte orada buluşabiliriz."

"İyi fikir," dedim.

"Önümüzdeki hafta sonu meşgulüm. Sonraki haftaya ne dersin?"

"Bakayım bir. Yngve'nin de boş olması gerekiyor."

"Şimdilik öyle diyelim. Bakarız daha sonra."

Gerçekten iyi bir fikirdi. Büyükannemle büyükbabamın çiftliği büsbütün başka bir dünyaydı, çocukluk anılarımla dolup taşıyordu; bir dağın önünde, fiyorda bakan tepede, denizin hemen kıyısında, her şeyin uzağında yer alan konumu nedeniyle ve oraya ender gittiğim için el değmemiş geliyordu bana. Kimsenin şuymuşum buymuşum kafaya takmadığı, olduğum gibi kabul edildiğim bir yerde birkaç gün geçirmek çok iyi gelirdi bana.

Bu hafta Akademi'de kısa düzyazıyı işleyecektik. Puantilist roman çok modaydı, Norveç'te geçmişi Paal-Helge Haugen'in *Anne*'sine dayanıyordu, söylenene göre bu ve öbür puantilist romanlar düzyazıyla, yani satırla, şiir, yani nokta arasında bir yerde konumlandırılıyordu. Haugen'inkini okudum, çok iyiydi, Paul Celan'ın *Ölüm Füg*ü'nü andıran bir karanlık yayıyordu, ama ben öyle yazamazdım, hiç şansım yoktu, karanlığın nereden yayıldığını bilmiyordum. Cümle cümle üzerinden geçsem de bulamadım, olanaksızdı, belli bir yerde değildi, özellikle bir sözcükten kaynaklanmıyordu, bir duygunun ruhun tümüne yayılması gibi her yerdeydi. Ruh durumu

belli bir düşüncede, beynin belli bir bölümünde veya bedenin el, ayak gibi belli bir yerinde değil her yerdeydi, ama kendisinde bir şey değildi, düşüncelerin oluşturulduğu, dünyanın görüldüğü bir renge daha çok benziyordu. Benim yazılarımda ne öyle bir renk ne de öyle hipnotize eden, içine çeken bir hava vardı, doğrusu herhangi bir hava yoktu, sorunun kaynağı, böylesine kötü ve toy yazmamın nedeni de tam buradan kaynaklanıyor diye düşünüyordum. Peki bu renk ve ruh durumu *edinilebilir* miydi? Çabalayarak oraya varabilir miydim, yoksa bu doğuştan mıydı? Evde yazarken iyi iş çıkardığımı düşünüyordum, Akademi'de eleştiri sırası gelince her seferinde aynı yorumlar yapılıyordu, görünüşü kurtarmak için biraz kibarlık yapılıyor, örneğin anlatı biçimi canlı bulunuyor, ardından klişeler, basmakalıp karakterler ve sıkıcı bölümlerin altı çiziliyordu. Ama beni en çok inciten yazılarımın toy bulunmasıydı. Düzyazı derslerinin başında kolay bir ödev verilmişti, bir gün veya günün başlangıcıyla ilgili yazacaktık, ben postacının sesiyle odasında uyanan genç bir adamı anlattım, posta kutularının durduğu duvarın arkasında yattığından gürültüye uyanmıştı. Kahvaltıdan sonra dışarı çıkmış, yolda bir kız görmüştü, kızı da anlattım, genç adam onu takip etmeye karar vermişti. Akademi'de bunu okuyunca ortam biraz gerildi. Her zamanki bulanık övgüler yapıldı, görselleştirilmesi kolay deyip iyi buldular, şunu bunu silmemi önerdiler... Ancak Trude'nin sırası gelince havada hissettiğim şeyler söze döküldü. Aşırı toy, diye karşı çıktı. Dinle: "... kızın biçimli 501 kalçasına baktı." Ne diyeceğimi bilmiyorum, biçimli 501 kalçası mı? Kızı nesneleştirmekle kalmıyor, bir de takip ediyor! Konu toyluğun ve nesneleştirmenin incelenmesi olsaydı ağzımı açmazdım, ama metinde bu yönde bir belirti yok. Kısacası okuması biraz rahatsız edici, diye tamamladı sözlerini. Kendimi savunmaya çalıştım, bazı yerlerde haklı olduğunu söyledim, ama yazım tam olarak onun söylediklerini ele alacak olsaydı yazarın o zaman metne uzaklığını koruyacağı konusunda direttim. Elbette Kundera gibi metne bir meta düzeyi ekleyebilirdim, ama istemedim, karakterin düzeyinde kalmaya çalıştım, dedim.

"Ben okurken bunu göremedim," dedi Trude.

"Evet," dedim. "Yeterince açık değildir belki."

"Bence eğlenceliydi!" dedi Petra, bu eleştiri oturumlarında her nedense beni sık sık savunur olmuştu. Büyük olasılıkla kendisi de düzyazı yazdığı içindi. Ne zaman metinlerimizi ele alsak ortam geriliyor, grup giderek ikiye bölünme eğilimi gösteriyordu: Bir yanda ağırlıklı olarak düzyazıyla uğraşan bizler, öbür yanda şiir yazanlar; iki alanda da çok iyi iş çıkaran Nina'ysa ortada kalıyordu. Pek konuşmuyordu da, görüşlerini sözlü olarak dile getirmekte bir tek o zorlanıyordu, ne düşündüğünü –bir şey düşündüğünü varsayarsak– anlamak neredeyse olanaksızdı. Söyledikleri, bir görüşü olmadığını açığa vuruyordu, bulanıktı, amaçsızdı, sanki edebiyattan değil paltolardan konuşuyordu, ama yazıları kristal gibiydi, görüşleri yazıda açıklık kazandığından değil, hayır, dili ve cümleleri cam gibi berrak ve zarifti. Aramızda en iyisi oydu, ikinci Trude, üçüncü Knut'tü. Cümleleri bir kovanın dibindeki karafatmaları andıran Petra konu dışıydı bence, ötekiler gibi kendisini bulmuş değildi, ama bir gün hepsini gölgede bırakacaktı, yetenekli olduğu ortadaydı, şaşırtıcılığında yatıyordu bu: Metinlerinde her şey olabilirdi, daha önceki yazılarından veya kişiliğinden, olabilecekleri öngörmek olanaksızdı, ötekilerde bu mümkündü, ama Petra'da değil, onun yazılarında her zaman beklenmedik veya sıra dışı bir şey vardı. Ben, Kjetil'le birlikte en dipteydim. Kalan iki öğrenci, Else Karin ve Bjørg bizden üstündü, ikisinin de romanı yayımlanmıştı, bir bakıma olgunlaşmış yazarlardı, derslere getirdikleri metinler her zaman tamamlanmış ve sağlamdı. Ama Nina'nınkiler veya Petra'nınkiler gibi ışıltılı değildi, kışın ormanda kütükleri çeken iki at gibi ağır bir iş yapıyor, bakışları dosdoğru önlerinde, yavaşça ilerliyorlardı.

En dipte olduğuma göre yükselmeliydim. Bunu kabul etmem, oraya, toyluğun ve yetersizliğin korkunç dehlizine ait olduğum, başarısızlığa uğradığım anlamına geliyordu. Başarısızlığa uğrayamazdım. Akademi'de işler ters gidince zayıf düşüyor, söylenenleri hak ettiğimi, bir yazar olmadığımı, oraya boş yere gittiğimi düşünüyordum, ama asla uzun süre değil, en fazla bir akşam sürüyordu, ardından bilincim karşı koyup bu yanlış diyordu, şimdi yazar

olmasam bile bu geçici süreç aşılmak zorundaydı ve aşılacaktı; sabah uyandıktan, duş aldıktan sonra eşyalarımı toplayıp Akademi'nin yolunu tuttuğumda öz güvenim yerine gelmiş oluyordu.

Haftayı Wesselstuen veya Henrik barında bitirmek alışkanlığa dönüşmeye başladı. Son iki cuma gitmemiştim, ama o gün karar değiştirdim, hafta sonlarını evde bekleyerek geçiremezdim, Ingvild'in bu akşam geleceği tutarsa büyük olasılıkla bir not bırakırdı.

Akademi'de geçen bir ay süresince hocaları daha yakından tanıdık, artık kasıntı ve rahatsız görünmüyorlardı, ama huzursuzluklarının hiç geçmeyeceğinden kuşkulanıyordum, kişiliklerinin, doğalarının bir parçasıydı bu, özellikle Fosse'nin; hazırcevaplığı ve biraz çekingen de olsa gözlerinden hiç eksilmeyen ışıltısıyla Hovland ona göre daha dışadönüktü. Fosse ne hazırcevaptı ne de ışıltılı. Yine de bizimle yakınlaştı, tartışmalarımızda görüşlerini bildirdi, başlarda ciddiydi, ama çok geçmeden, kendisine özgü hışırtılı, kıkırdamayı andıran gülüşlere bıraktı bu ciddiyet yerini, bazen deneyimlerini anlatır, bu da bütün olarak ele alındığında bize kişiliğini yansıtırdı. Ama tam olarak değil, çünkü kendisinden hiç söz etmezdi, Hovland da özel yaşamını hiçbir zaman gündeme getirmezdi, ama sınıftaki tavırları onlarla ilgili bir görüş oluşturmama yetmişti. Fosse utangaçlığına karşın neredeyse aşırı derecede kendinden emindi, kim olduğunu, elinden ne geldiğini çok iyi biliyordu, utangaçlığı, sarındığı bir pelerin gibiydi daha çok. Hovland bunun tam tersi diye düşünüyordum: Utangaçlığını sivri dili ve alaycı şaka anlayışıyla gizliyordu. Hovland'la Fosse'nin birbirini sayıp sevdiği ortadaydı, ama yazıları geceyle gündüz kadar farklıydı. O günün sonunda, *"Mavi adam, mavi adam, benim güzel tekem..."* diye başlayan çocuk şarkısını iki kez söylediler.

Nøstet'nin tatlı yokuşunu tırmandık, kapattığımız şemsiyelerimizi silkeleyip Henrik'in ikinci katına çıktık, bir masa bulup biraları söyledikten sonra sohbete koyulduk. Toyluk yorumunun üzerinden epey geçmişti, Borges ve Cortázar'dan okuduğum bir avuç romandan esinlenip yeni bir roman fikri bulmuştum, ayrıca Ingvild'le ilgili düşünceler Akademi'nin heyecanlı olaylarının ortasında

silinip gittiği için neşem nispeten yerindeydi. Bir saatin ardından çoğumuz dilimizi denetlemeyi bırakacak ölçüde içmiştik, ama herkesin gevşeme düzeyi kendisine özgüydü. Jon Fosse çocukluğunu anlattı, bir noktada sokak çocuğu olma tehlikesi yaşadığını söyledi. Petra alay edercesine güldü. Sokak çocuğu olamazdın, dedi. Geçmişini mitolojiye dönüştürüyorsun. Sokak çocuğu! Hahaha. Hayır, hayır, gerçekten öyle, diye ısrar etti Fosse, kendisine özgü sakin tavrıyla masaya bakarak. Sokağa düşebilirmiş. Köylerde sokak çocuğu duyulmuş bir şey mi, diye karşı çıktı Petra. Hayır, Bergen'de, dedi Fosse. Bu konuşmayı dinleyen bizlerin huzuru kaçmıştı. Neyse ki Petra konuyu uzatmadı. Akşam sürdü, yeni biralar içildi, Jon Fosse bara gitmek için ayağa kalkana kadar ortam iyiydi. Sokak çocuğu bira istiyor, dedi Petra. Jon Fosse karşılık vermedi, birasını alıp döndü, yerine oturdu. Biraz sonra Petra yine sokak çocuğu diyerek sataştı ona. Fosse sonunda kalktı.

"Bununla uğraşamam," deyip ceketini giyerek aşağı indi.

Petra masaya bakarak gülüyordu.

"Niye yaptın bunu. Kaçırdın adamı," dedi Trude.

"Aman, kendini beğenmişin biri. Sokak çocuğuymuş..."

"Onu ezmek zorunda değildin. Neye yaradı?" dedim. "Onu yanımızda istiyorduk. Onunla içmeyi eğlenceli buluyorduk."

"Ne zamandan beri grup temsilcisi oldun?"

"Hadi ama, çirkin davrandığını kabul et," dedi Knut.

"Jon arkadaş canlısı, iyi bir adam. Böyle davranman için hiçbir neden yoktu," dedi Else Karin.

"Şimdi hep birlikte üzerime çullanıyorsunuz," dedi Petra. "Hepiniz ikiyüzlüsünüz. Neredeyse sokak çocuğu olacağı iddiasını hepiniz saçma buldunuz."

"Ben bulmadım," dedim.

"Çünkü sen de sokak çocuğu olmak istiyorsun. Sokak çocuğu! Böyle salakça bir şey duydunuz mu hiç!"

"Konuyu kapatalım," dedi Knut. "Cesaretin varsa pazartesi özür dilersin."

"Kesinlikle dilemeyeceğim," dedi Petra. "Ama konuyu kapatabiliriz. Bunda hemfikiriz. Önemsiz zaten."

Fosse gittikten sonra her şey değişti, kısa süre içinde herkes birer birer toplanıp kalktı, Petra'yla ben yalnız kalınca Café Opera'ya gittik. Bende kalmak için izin istedi, elbette dedim, kendimize bir masa bulup içmeyi sürdürdük. Yeni roman fikrimi ona açtım. "Çeşitli konuşmalardan oluşacak; kafelerde, otobüslerde, parklarda falan değişik bağlamda konuşan karakterler, konuşmaların hepsi bu kişilerin yaşamlarındaki temel temalara dayanacak, önemli konular olacak, örneğin birisi kanser olduğunu öğrendiğinden söz edecek, bir başkası cinayet yüzünden oğlunun hapse atıldığından, ama..." dedim Petra'ya, dinlese de bana bakmıyordu, arada sırada şöyle bir göz atıyor, uçucu gülümsemelerinden birini takınıyordu. "Bu konuşmaların bağlamı yavaşça ortaya çıkacak. Onları teybe alan bir adam var. Niye yapıyor sence?" diye sordum. Hadi ama, söylesene, diye karşılık verdi, gülümsedim, o da gülümsedi. "Ben de tam bunun üzerinde çalışıyorum," dedim. "Bir organizasyonda çalışıyor. Belli boyutlardaki tüm kentlerde bu organizasyondan birileri var, konuşmaları teybe alıp kâğıda döküyor, bir yerlerde arşive kaldırıyorlar ve bu yeni başlayan bir iş değil, ezelden beri süregeliyor. Orta Çağ öncesinden bile binlerce konuşma var, hepsi de söz konusu kişiler için önemli."

"Ve?" dedi Petra.

"Ve mi? O kadar. Hepsi bu. İnandırıcı mı?"

"Eğlenceli bir fikir. Ama niye?"

"Ne niye?"

"Niye konuşmaları topluyorlar? Onlarla ne yapacaklar?"

"Emin değilim. Sanırım yalnızca belgeliyorlar."

"Bunun neyi çağrıştırdığını hatırladım şimdi. Wim Wenders'in *Berlin Üzerindeki Gökyüzü* filmi. İzledin mi? Ortalarda dolaşıp insanların düşüncelerini okuyan meleklerle ilgili."

"Ama bunlar konuşmalar. Ayrıca melek falan da yok."

"Tamam, tamam, ama filmi izledin mi?"

"Uzun süre önce. Ama oradan yola çıkmadım. Hiç ama hiç."

Doğruydu bu, filmi bir saniye için bile aklıma getirmemiştim, ama Petra'yı anlıyordum, bir benzerlik vardı.

"Bir bira daha istiyor musun?" diye sordum, kalkarken.

"Evet, lütfen," dedi.

Sırada beklerken Ingvild'i görebilirim belki diye içeriyi taradım, Café Opera'ya girdiğimizden beri yapıyordum bunu, ama görünürlerde yoktu. İki parmağımı havaya kaldırdım, barmenin belli belirsiz seğiren gözünden siparişimin alındığını anlayınca hafiften gururlandım, artık bu işte ustalaşmıştım.

Melek olsalardı ya?

Bu bütün sorunu çözerdi. Anlayamadıkları insanlığı anlatan, İncil'in tam tersi bir kitap için malzeme topluyorlardı. İnsanlık onlar için tam bir gizemdi. Bu yüzden konuşmaları inceliyorlardı!

İki büyük birayı masaya koyup oturdum.

"Yazmayı düşündüklerinden söz etmemen gerektiğini duydum," dedim.

"Niye ki?" diye sordu Petra, pek ilgilenmiyordu, başka bir şey düşündüğünde veya ben öyle yaptığını varsaydığımda olduğu gibi dudaklarını dişlerinin üzerine kıvırmıştı.

"Cephaneyi bitirmemek," dedim. "Gerekeceği güne saklamak için."

"Of, bu yalnızca bir laf. Canın ne istiyorsa yap. Canın konuşmak istiyorsa dilediğin gibi konuşursun."

"Belki de haklısındır," dedim.

Onun yanında kendimi hep saf ve masum hissediyordum, orta sınıftan pırıl pırıl bir oğlandım, öğretmenin gözdesiydim, okulda iyiydim ama yaşamda bir hiçtim. Geçtiğimiz haftalarda neredeyse her akşam kendi başına Wesselstuen'e gittiğini, adamların ona içki ısmarladığını, kendisinin gece boyunca tek kron harcamadığını, karşılık olarak dinlemek dışında hiçbir şey gerekmediğini, bazen onu bile yapmadığını söyledi. Bundan hoşlanıyor, başka türlü asla karşılaşamayacağı bu adamları eğlenceli buluyordu. Bu işten nasıl bir zevk alabildiğini anlayamasam da ona saygı duyuyordum, üstelik hayrandım, barlarda takılıp kafayı çekenlerle ilgili tüm kitapları, Bukowski ve Kerouac'ı okumuştum, gölgelerde ışıldayan bu yaşam tarzını liseden beri çekici buluyor, ama tanımıyordum, kendim gitmemiştim, bir barda yalnız başıma oturup yabancılarla konuşmayı aklımdan bile geçiremezdim, odamda tek başıma waffle yapmak

doğama daha yakındı, diye düşündüm, en azından Petra'nın bana düşündürttükleri buydu, ben annesine telefon etmeyi unutmayan, babasından biraz çekinen o sığ ve neşeli tiptim. Petra benim yanımda düzeyime iniyordu, niye yaptığını bilmiyordum, ama mutluydum, tek yapmam gereken beni gülünç bulmasına, aşağılamasına katlanmaktı. Bunu da zaten herkese yapıyordu.

Arkamda küçük yumruları andıran kafalara baktım.

Ingvild?

Yok.

Tanıdığım başka biri?

Hayır.

Saatime göz attım. On bir buçuk.

İncil'in tersi üzerinde çalışan melekler!

Bunu başarabilir miydim?

"Bir kuaförle ilgili öykü yazıyorum," dedi Petra. "Sepette iki köpek var. Benim fikrim de bu!"

"Eminim çok iyi olur," dedim.

"Yazacaklarından konuşmak sorun değil," deyip gülümsedi, kısık gözlerinde birdenbire saldırgan bir bakış belirmişti.

"Selam," dedi, arkamdan tanıdık bir ses.

Yngve'ydi bu.

"Selam," dedim. "Bu akşam dışarıdasındır diye umuyordum."

"Öylesine bir uğradım. İşten geliyorum, tanıdık biri var mı diye bir bakayım dedim."

"Bir bira al da otur. Bu Petra, akademiden. Bu da ağabeyim Yngve."

"O kadarını tahmin etmek güç olmadı," dedi Petra.

Yngve birkaç dakika sonra birasıyla gelip oturduğunda Petra onun üzerine çullanacak diye kaygılanıyordum, Yngve'yi bağnaz bulurdu kesin, ama sorun çıkmadı, tam tersine, ben arkama yaslanıp bir yandan biramı içip gevşer bir yandan yarı kulakla onları dinlerken sohbet ettiler. Petra ona ne okuduğunu sordu, bu bile beklenmedik bir tavırdı. Belki de Fosse olayı ona kendisini toplaması gerektiğini düşündürtmüştü. Yngve ona Baudrillard'ın Amerika'yla ilgili kitabından söz etti, Petra'nın ilgisini çekmişti ve ben

bundan mutluydum. Tuvalete gitmek üzere kalktı, Yngve ondan hoşlandığını, iyi biri olduğunu söyledi, ben de öyledir, dedim, ama havasını bulunca dili çok sivri.

Wesselstuen önünde taksi sırasına girdik, yirmi dakika bekledik, ardından yere yakın bir Mercedes'in arka koltuğuna yerleşip yağmurda ışıldayan sokaklardan geçerek evime gittik. Taksiyi ödedim, ön kapıda veya odamın girişinde mesaj var mı diye baktım, içeri girdim, Petra'nın içeriyle ilgili görüşlerini umursamıyordum, oysa başka herkesinkini umursardım, çay koydum, Velvet Underground çalmaya başladım, her nedense onları Petra'yla ilişkilendirmiştim, belki de eleştirel ve kentli tavırlarıydı bunun nedeni, Yngve'yi beğendiğini söyleyip aramızın nasıl olduğunu sordu, ilişkimiz iyi dedim, ama Bergen'de ona biraz fazla bağımlı olduğumu, en azından bu düşüncenin aklımdan geçtiğini ekledim, akademidekiler dışında arkadaşım yoktu, Yngve'ye takılmak kalıyordu geriye. Küçük kardeş her zaman küçük kardeştir, dedi. Sigaralarımızı içtik, yedek yorganım olmadığını, benimkini alabileceğini söyledim, yatak örtüsü yeter diye homurdandı, giysileriyle yatacaktı, sorun değildi, sık sık böyle uyurdu. Peki, diye karşılık verdim. Çarşaf ister misin, diye sordum. Yine homurdandı, nasıl istersen deyip kalktım.

Onun önünde soyunacak mıydım, yoksa ben de mi giysilerimle uyuyacaktım?

Yok daha neler, canı cehenneme, burası benim odam, diye düşünüp soyunmaya başladım. Ben yatağa girip dirseğimin üzerine yaslanana dek Petra arkasını dönüp bir şeylerle oyalandı. Sonra bana baktı.

"O da ne? Of, ne iğrenç!" dedi. "Üç meme ucun mu var?"

Ne saçmalıyordu?

Meme uçlarıma baktım.

Haklıydı. İki meme ucumun arasında onlarla aynı boyda bir meme ucu daha baş vermişti.

İşaret ve başparmaklarımın arasında tutarken dehşete düşmüştüm.

Kanser miydi yoksa?

"Böğ," dedi. "Ucube olduğunu bilseydim burada kalmazdım."

"Sakin ol," dedim. "Yalnızca bir sivilce. Kıl dönmesi mi ne. Bak!"

Yeni meme ucumu sıktım, göğsüme sarı bir sıvı fışkırdı.

"Öğ! Öeh! Ne yapıyorsun!"

Kalkıp dolaptan bir havlu aldım, irini sildim, eski durumuna dönen göğsüme baktım ve yatağa döndüm.

"Işığı söndürür müsün?" dedim.

Başını sallayıp düğmeye bastı, kanepeye geldi, bacaklarını uzatıp beyaz örtüyü üzerine çekti.

"İyi geceler," dedim.

"İyi geceler," dedi.

Onun ayak sesleriyle uyanıp doğruldum.

"Gidiyor musun?" diye sordum.

"Yani," dedi. "Saat dokuz. Uyandırdığım için üzgünüm."

"Sorun değil," dedim. "Kahvaltı etmeyecek misin?"

Başını iki yana salladı.

"Dün gece amma gürültü kopardın. Hatırlıyor musun?"

"Yok."

"Kalkıp yorganı yere attın, üzerinde tepinip durdun. 'Ne yapıyorsun?' diye sordum. 'Yorganda sansar var!' diye bağırdın. Gülmekten ölecektim. Ne manzaraydı ama."

"Gerçekten mi? Hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Gerçekten. Kanepeni açtığın için sağ ol. Görüşürüz."

Koridora çıktığını, ön kapının açılıp kapandığını duydum, köşeyi dönen ayak sesleri yokuşun aşağısına doğru silinip gitti. Silik bir hayvan imgesi geldi gözlerimin önüne, yorganla kılıf arasındaydı, hatırlıyordum, korku ve dehşet içinde yorganı yere attığımı da hatırlıyorum. Ama tepindiğim kalmamış aklımda. Ne ürkütücü. Belki her gece böyle şeyler yapıyordum.

İki akşam sonra kapı çalındı, Ingvild'in geldiğine kesinlikle emindim zıplarken, başka kim olabilirdi?

Jon Olav.

Beni merak etmişti, yirmi dört saat yazmaya mı kaptırmıştım kendimi?

Evet, biraz öyleydi.

Bira içmeye gelmek ister miyim diye sordu, pazar iyi bir gündü bunun için, her yer sakin ve huzurluydu.

Yok, dedim, çok işim vardı.

"Peki," deyip kalktı, ceketine davrandı. "Sohbet için sağ ol."

"Sen de sağ ol. Yine de çıkacak mısın?"

"Bakacağım. Bu arada dün Ingvild'le karşılaştım."

"Öyle mi? Nerede?"

"Møhlenpris'de bir parti vardı. Bir yığın insan."

"Ne dedi?"

"Özel bir şey söylemedi. Doğrusu pek konuşmadım onunla."

"Tanıdığım başka biri var mıydı?"

"Evet, bir dolu. Yngve'nin partisindekilerin çoğu. Asbjørn ve Ola mıydı ne, o. Kıyak biri."

"Evet, öyle," dedim. "Partiyi kim veriyordu?"

"Bilmiyorum. Arkadaşlarımın arkadaşlarıyla gittim. Büyük bir partiydi. Høyden'in yarısı oradaydı."

"Ben evdeydim," dedim.

"Öyleymiş ya. Açığı kapatabilirsin şimdi."

"Bira iyi gider aslında, ama yok."

"Peki. Disiplinli bir adama ancak saygı duyabilirim."

O gidince yazmaya giriştim. Üç konuşmayı bitirmiştim, yatmadan önce dördüncüyü bitirmeyi umuyordum. Bu bir kafede geçiyordu, iki karakter de sabıkalıydı, derlemecinin masaya koyduğu mikrofonu görünce gerilip kaçamak konuşmaya başladılar ve çok geçmeden kalktılar.

Erkenden yatağa girdim ve her zamanki gibi hemen uykuya daldım. Sabah yedide bir düşe uyandım, çok ender gelirdi bu başıma.

Yngve ve Ingvild'le bir partideydim. Koridora çıktım, oturma odasının kapısında durdum, onlar uzakta, pencerenin önündeydi. Ingvild bana baktı, ardından başını eğdi, Yngve de onu öptü.

Yeniden yattım.

Yngve'yle çıkıyordu Ingvild.

Bu yüzden gelmemişti.

Sabah boyunca bunu düşünüp durdum. Düşlere inanırdım, yaşamı yansıttıklarını ve derinlerde bir yerlerde her zaman gerçek olduklarını düşünürdüm. Öyleyse bu imge kuşkuya yer bırakmıyordu. Birliktelerdi, Ingvild beni gördü ve Yngve'yi öptü.

Bu gerçek olamazdı.

Tanrım, gerçek olmadığını söyle bana.

Ama gerçekti, gün boyu içimi yakıp durdu. Tüm bedenim ağrıyor, midem yanıyordu, bazen soluk alamıyordum, yüreğim hızla çarpıyordu.

Tanrım, gerçek olmadığını söyle bana.

Birdenbire durum değişiverdi. Bir düş. Büsbütün bir budalaya mı dönüşmüştüm. Düşlere kim inanırdı?

Yalnızca bir düştü.

Spor ayakkabılarımı ve Yngve'nin verdiği eski eşofmanı giydim, bunun uğur getireceğine inanıyordum, ağabeyim asla benim kötülüğümü istemezdi, sokağa çıkıp koşmaya başladım. Kuzey Norveç'ten geldiğimden beri koşmamıştım, daha birkaç yüz metre ilerlemişken soluğum kesildi. Ama bu saçma düşünceyi ezmem gerekiyordu, bunun için geliştirdiğim yöntem kendimi yormaktı, canın çıkana kadar koş, sıcak bir banyo yap, sevgi dışında herhangi bir konuyu işleyen yüksüz bir roman oku, ardından uzun bir gün geçiren bir çocuk gibi yorgun argın, yatağın yolunu tut, ertesi gün tazelenmiş, kıskançlıktan ve temelsiz kuşkulardan arınmış uyanmayı um.

Tasarılarım biraz suya düştü, bu imge hafta boyuna gözümün önünden gitmedi, ama eskisi gibi işkence çekmiyordum, derslere aşırı kafa yormam gerekiyordu, ayrıca Sørbøvåg yolculuğu için Yngve'ye telefon ettiğimde sesinde sıra dışı bir şey sezmemiştim.

Yalnızca bir düştü.

Cuma günü boştu, perşembe akşamından kuzey feribotuna binmeye karar vermiştim, ama Yngve ancak ertesi gün gelebilecekti. Annem cuma günü için izin alıyordu, Rysjedalsvika İskelesi'nde beni karşılayacaktı.

Fisketorget'de otobüsten inip Strandkai İskelesi'ne yürürken sağanak vardı, çalışan motorlarıyla palamarlı feribot yolcuları bekliyordu. Vågen'de deniz yükselmişti, inip çıkan grimsi mavi dalgaların yoğunluğu yüzeyi öfkeyle döven damlalarınkinden çok farklıydı. Dönüş biletimi de aldım gişeden, sonra iskeleyi geçip feribota bindim, ortalık henüz aydınlıkken eğimli geniş camlardan çevreyi görebilmek için en önde bir koltuğa yerleştim.

Deniz otobüsü, katamaran ve hoverkraft çocukluğumun büyülü sözcüklerindendi. Tam emin değilim, ama sanırım ikili gövdesiyle bir deniz otobüsüydü bu. Bu adı güzel bulmayı sürdürüyordum.

Bavulları, çantaları, paltolarının altına sakladıkları kafalarıyla gelen yolcuları gördüm yan pencereden, bir süre sonra çevremi sardılar, hepsi de aynı tavırları sergiliyordu. Yağmurluklar çıkarıldı, şemsiyeler kapatılıp baş üstü raflarına konuldu, çantalar koltukların altına yerleştirildi, servis masaları kapatıldı, derin soluklar eşliğinde açılan boş koltuklara yerleşildi. Gazete, kahve, sosisli sandviç ve çikolata satılan büfe açıktı. Yolcuların çoğu Sogn og Fjordane Bölgesi'nin kırsalından görünüyordu, Bergen'de pek rastlanılmayan türde giyinmişlerdi, davranışları da değişikti, birilerinin onları görebileceği düşüncesi akıllarından geçmiyor gibiydi, ayrıca fizyonomileri, suratlarıyla beden tipleri de durumu ele veriyordu. Burada oturmaya başladığım haftalar içinde belirli Bergen yüzlerini tanır olmuştum; oğlan, yaşlı kadın veya orta yaşlı adam fark etmiyordu, hepsinde başka hiçbir yerde görmediğim özelikler vardı. Yüzlerce, belki binlerce yabancı özellik barındıran bu suratlar yanımdan geçer geçmez silinip giderken Bergen suratları geri dönüyordu, ah, işte o tip! Bergen, Orta Çağ'ın başından beri kentti, o günlerden geriye Håkon'un Sarayı ve Aziz Meryem Kilisesi'yle birlikte birçok tarihî eserin kalmış olması hoşuma gidiyordu, ayrıca elbette köyler de vardı ve Bryggen'deki eciş bücüş evlerin yanı sıra kuşaklar boyu belirip duran çeşitli surat özellikleri de on beşinci yüzyılı çağrıştırıyordu kentte. Feribottakilerde de benzer suratların unsurlarını görüyor, ama onları kuzeyin fiyort köyleri ve çiftlikleriyle ilişkilendiriyordum. Büyükbabamın zamanında belirli kişilik özelliklerinin çeşitli çiftliklerden kişilerle ilişkilendirildiğini

söylerdi annem. Şu aile böyleydi, bu aile öyle, bu alışkanlık kuşaktan kuşağa geçmişti. Bu düşünce büsbütün başka bir dönemden kalmaydı, temelde anlayabileceğim bir yanı yoktu, çocukluğumu geçirdiğim yerler hiç böyle değildi. Oralar her konuda ilk kuşaktı, her şey orada ilk kez oluyordu; ne bedenler, suratlar, gelenekler ne de dil oralıydı, yeterince uzun süre orada bulunmadığı için öyle görülemezdiler.

Doğrusu bence yalnızca iki varoluş biçimi vardı: Biri yere bağlı, öbürü değildi. İkisi de hep olmuştu ve seçilemezdiler.

Kalkıp büfeye gittim, Daim çikolatasıyla kahve aldım, servis masasını açıp kahveyi minik, yuvarlak boşluğa yerleştirdiğim sırada palamarlar güverteye alındı, iskeleler kaldırıldı ve motorların devri yükseldi. Sarsılıp sallanan feribot sola doğru usulca açıldı ve kısa süre içinde pruva Bergen açıklarındaki adalara yöneldi. Teknenin sarsıntısının, inip çıkan düzenli uğultunun tadını çıkararak gözlerimi yumdum ve uykuya daldım.

Uyandığımda kara içlerine doğru uzanan devasa bir orman ve onun arkasında, uzaklarda, sıradağlar gördüm.

Neredeyse geldik demekti bu.

Ayağa kalktım, pupaya gittim, merdivenlerden üst güverteye çıktım. Boştu, tırabzanlara yaklaştım, feribotun korumasından çıkınca öyle sert bir rüzgârla karşılaştım ki neredeyse devrilecektim. Sımsıkı tutunurken içimden sevinçle gülüyordum, yüzüme çarpan yağmur damlalarıyla doluydu rüzgâr, ayrıca karanlık çökmüştü ve ardımızdaki upuzun dümen suyu parlak beyazdı.

İskelenin ışıkları koyu karanlıkta iki küçük titrek nokta olarak belirince ancak o zaman içeri girdim, hâlâ uzaktaydı, ama feribotun yüksek hızı sayesinde birazdan oraya varacak, bekleme salonunu, gişe pencerelerini, iki otobüsü, ya binmek ya da birini karşılamak için oraya gelen arabalarla kalabalığı aydınlatacaktık.

Yağmurda kolları iki yanından sarkan, başı eğik bekleyenlerden biri de annemdi, bana el salladı, yanına gidip sarıldım, biz arabaya doğru yürürken feribot uğuldayarak uzaklaşmaya başlamıştı bile.

"Seni gördüğüme sevindim," dedi.

"Ben de öyle," deyip arabaya bindim. "Nasılsın?"

"İyiyim, sanırım," dedi. "Yapacak çok iş var, ama ilginç işler, dolayısıyla yakınmıyorum."

Ormanın içinden geçip karşıdaki körfeze, Kjartan'ın çalıştığı tersanenin yanına vardık. Kuru havuzda devasa bir gemi gövdesi göze çarpıyordu. Kjartan bacalar ve dar koridorlardan geçip boru döşüyordu, işinden söz ederken sesinden gurur eksik olmasa da vasat, belki de kötü bir tesisatçı olduğunu gizlemiyordu, benliğinden çok uzak, ona hiç uymayan bir işti bu ve yetmişlerin sonunda işçi hareketine katıldığından beri böyleydi. Ayrıca tersanenin iş güvenliği temsilcisiydi, zamanının çoğunu bu alıyordu anladığım kadarıyla.

Ormanlarla örtülü dağa çıkan dik yokuşu tırmandık, doruktan aşağı inip karşı yakaya, Åfjord'un sonundaki Hylestad kasabasına geldik, oradan fiyort boyu ilerleyip Salbu'ya, büyükannem, büyükbabam ve Kjartan'ın küçük bir tepe üzerindeki evlerine ulaştık.

Annem arabayı bahçeye çekerken ışık konilerinde yağmur görülüyordu, farlar sönünce sağanak bir an dinmiş gibi oldu, ama motor durunca kaportadaki tıpırtı kulaklarımızı doldurdu.

Dışarı çıktım, çantamı alıp ıslak çakılları geçtim ve ön kapıyı açtım.

Ah, bu koku.

Ceketimi askıya, büyükbabamın tulumunun üzerine astım, anneme yer açabilmek için birkaç adım ilerledim, o da paltosunu astı, çantasını basamakların dibine koyup oturma odasına yöneldi.

Büyükannem gerideki pencerenin önündeki koltukta, büyükbabam uzun duvar penceresinin altındaki kanepede oturuyordu, sesi sonuna kadar açık televizyona bakıyordu ikisi de.

"Kimler gelmiş," dedi büyükannem.

"Merhaba," dedim.

"Norveçliler giderek uzuyor!" dedi büyükbabam.

"Sanırım uzamam durdu artık," deyip büyükanneme döndüm, onu daha içten selamlamak istiyordum, ama oturduğu yerde öylece kucaklayamazdım, bunu daha önce hiç yapmamıştım, yapmazdım. Alçıdaymış gibi göğsünün üzerinde tuttuğu kolu tir tir titriyordu.

Kafası da titriyordu, ayaklarını bir tabureye uzatmıştı. Her şey yolunda mı, büyükanne? Yok, böyle diyemezdim.

Yanına gidip gülümsedim.

Bana baktı, dudakları kıpırdadı.

Önünde durdum, yüzümü yüzüne yaklaştırdım.

Neredeyse hiç sesi kalmamıştı, hırıltılı bir fısıltı duydum ancak.

Ne dedi peki?

Merhaba.

Gözlerinin içi gülüyordu.

"Gemiyle geldim," dedim. "Şiddetli bir yağmur yağıyor."

Evet.

Annem içeri girerken ben de doğrulup kapıya döndüm.

"Akşam yemeği hazırlayalım mı?" diye sordu.

Ertesi gün on ikiye dek uyudum, burada her zaman bu saatte yenen öğle yemeğinde aşağı indim. Annem patates mantısı yapmıştı, mutfakta yedik, hava pusluydu, bahçedeki yüksek huş ağacının çiğ yüklü sarı yaprakları ışıl ışıldı.

Öğle yemeğinden sonra onlar dinlenirken ben iki hektarlık arazide dolaşmaya çıktım. Karanlık yüzeyi kıyı boyunca nilüfer yapraklarıyla kaplı gölün ilerisinde alaçamlarla örtülü tepeler alçak gökyüzüne doğru sessiz, ağırbaşlı yükseliyordu. Ahıra gittim, hatırladığımdan daha da yıkık dökük tü, giriş katında hayvanların bulunduğu bölümün kapısını açtım, üç inek bölmelerinde kıpırdandı, en uzaktaki başını çevirdi ve yumuşak bakışlarıyla beni süzdü. Onları arkamda bırakıp alçak kapıdan samanlığa geçtim. Her yer saman doluydu, tavan arasının kenarına tırmanıp kendimi yukarı çektim, eskiden kümes olan yere baktım, buraya en son tavuk tünemesinin üzerinden on yıl geçmiş olmasına rağmen yerlerde hâlâ tavuk tüyleri vardı.

Günün birinde Ingvild'i buraya getirmeliydim.

Kanepede oturup büyükbabamla sohbet etmesi, annemle konuşması, bana büyülü gelen bu dünyayı görmesi mutluluk veren bir düşünceydi. Aynı zamanda neredeyse çirkin, kötücül ve ayıp bir yanı vardı büsbütün farklı dünyaları böyle bir araya getirmenin:

Onu kanepede görseydim buraya ait olmadığını bir çırpıda anlardım.

Samanlık rampasına gittim, gittikçe hızlanan yağmurdan elimle koruduğum sigarayı yaktım. Annemin dışarı çıktığını gördüm, arabanın kapısını açıp bindi, dönemeci alabilmek için benden yana geldi, nereye gittiğini öğrenmek için aşağı indim.

"Alışverişe gidiyorum. Gelmek ister misin?"

"Yok, biraz bir şeyler yazmayı düşünüyorum."

"Peki. İstediğin bir şey var mı?"

"Gazete iyi olurdu aslında."

Başını öne sallayıp yokuşu indi. Az sonra arabası aşağıdaki yolda gözden yitti.

Sigaramı kâğıtların yakıldığı çukura atıp içeri girdim. Büyükannemle büyükbabam kalkmıştı, mutfaktaydılar. Kapıyı arkamdan sessizce kapadım, odama çıkıp yazmayı düşünüyordum, ama açık kapıdan gözüme ilişen manzara karşısında çakılıp kaldım. Büyükannem havaya kaldırdığı titrek elini büyükbabama doğru indirdi, büyükbabam sarsak adımlarla kendini kurtardı. Büyükannem tekerlekli sandalyesine oturdu, ayaklarından güç alarak bir tokat daha savurdu. Büyükbabam bir kez daha yana kaçtı. Tüyler ürpertici bir yavaşlıkta ve sessizlikte olup bitiyordu tüm bunlar. Büyükbabam arka kapıdan çıkıp oturma odasına geçti ve büyükannem minik ayak hareketleriyle sandalyesini masaya yanaştırdı.

Üst kattaki odamda yatağa uzandım. Gördüklerimin verdiği rahatsızlık yüzünden kalbim güm güm atıyordu. Bir dans gibiydi, yaşlıların dehşetli dansı.

Büyükbabamla büyükannemin ilişkilerini daha önce hiç düşünmemiştim, bir ilişkileri olduğu bile gelmemişti aklıma. Ama neredeyse elli yıldır evlilerdi, bu küçük çiftlikte yaşamış, dört çocuk yetiştirmiş, iki yakayı bir araya getirmek için çalışıp durmuşlardı. Bir zamanlar onlar da benim gibi gençti, onların da yaşamları önlerinde uzanıyordu. Buna da daha önce hiç kafa yormamıştım.

Büyükannem niye ona vurmaya kalkmıştı?

İçtiği ağır ilaçlar sanrılara yol açtığı, onu paranoyaklaştırdığı için.

Biliyordum, ama bilmek işe yaramıyordu, mutfakta onları öyle görmenin etkisi daha güçlüydü.

Alt kattan gelen radyonun sesini duyabiliyordum, haberler ve hava durumu. Büyükbabamı gözümün önüne getirebiliyordum, bir eli kulağının altında, bir meseleye yoğunlaşmak için gözlerini yummamışsa dosdoğru önüne bakıyor.

Büyükannem mutfakta titriyor.

Gördüklerimin ağırlığı altında ezildiğimden ortamı yumuşatmak için kalkıp aşağı indim, basamaklar ayaklarımın altında gıcırdarken onların yanlarında bulunmam yeniden bir tür normallik algısı sağlayabilir diye düşünüyordum, bu sırada aynanın altındaki sehpada duran gri telefon bana eski telefonlarını anımsattı, siyah bakalitten bir mikrofon ve hoparlörden oluşuyordu ve duvara asılı duruyordu.

Doğru olabilir miydi bu? Çocukluğumda burada on dokuzuncu yüzyıldan kalma bir zımbırtı mı vardı? Yoksa bir filmde görmüş, burada olduğunu sanmış, belleğime yanlış mı yerleştirmiştim?

Oturma odasının kapısını açtım, büyükbabam ona özgü sarsak bir tavırla ânında doğruldu ve bana bakarak küçük bedenini dikleştirdi.

"Ne iyi ettin de geldin," dedi, "ahırın aşağısına yeni çit çekmeyi düşünüyordum, yardım etmek ister misin?"

"Seve seve," dedim. "Hemen şimdi mi?"

"Evet," dedi.

Sessizce üzerimizi giyindik, peşinden bodruma indim, orada yeşil emprenyeli çit direkleri ve bir top tel örgü vardı. Malzemeleri arazinin sınırına, komşuların arazisinin başladığı tepeciğin üzerine taşıdım, büyükbabamın işaret ettiği balyozu getirmek için geri döndüm.

Ağır işlerde, en hafif şekilde söylemek gerekirse, pek becerikli değildim, dolayısıyla elimde balyozla ona doğru ilerlerken gergindim, beğeneceği gibi yapabileceğimden kuşku duyuyordum.

Büyükbabam tulumunun cebinden tel makası çıkarıp eski tel örgüyü kesti, en yakındaki direği ileri geri sallayıp gevşettikten sonra söküp çıkardı. Ben de onun tarifine uyup karşı uçtan

aynısını yapmaya giriştim. Bu iş bitince yerine yerleştirdiği yeni çit direklerinden birini balyozla çakmamı istedi. İlk darbelerim çekingen, sakıngandı; ama ondan bir yorum gelmeyince cesaretimi topladım ve giderek daha sert, daha öz güvenli darbeler indirmeye başladım.

Hiç başından çıkarmadığı siyah kasket yağmur damlalarıyla kaplanmış, tulumunun mavi kumaşı ıslanıp koyulaşmıştı. Gözleri fiyorda dalıp gitti, ellilerde Lihesten Dağı'na düşen uçağı anlatmaya koyuldu, bunu daha önce pek çok kez duymuştum, sis ve çiseleyen yağmur anımsatmıştı ona kazayı sanırım; ama ondan öyküler dinlemeyi seviyordum, anlatmayı bitirince birkaç dakika hiç konuşmadı, sıkıca yere gömülen çit direğine doğru başını eğip öylece durdu, bunun üzerine ona savaşı sordum. Savaş yılları nasıldı, kimse direnmiş miydi, Almanlar buralara dek konuşlanmış mıydı? Bir sonraki çit direğinin çakılacağı yere doğru giderken 1940 Nisan'ından söz etmeye başladı. İşgal bildirisinin ardından bir arkadaşıyla birlikte seferberliğe katılmak için Voss'a gitmişlerdi. Yola yaya çıkmışlar, bir kayık ödünç alıp Sognefjord'u geçmişler, dağları aşmışlar. Söylediğine göre nisan karı katır kutur ve geceleri ay ışığından ışıl ışılmış; sonunda Voss'taki birliğe ulaşmışlar, Batı Norveçlilerin hepsi orada buluşacakmış. Başını iki yana sallayıp güldü. Geldiklerinde herkes sarhoşmuş ve doğru düzgün ne silah varmış ne de üniforma. Subaylar Fleischer Otel'de kafayı çekiyormuş. İçkileri bitince *Stella Polaris* yolcu gemisinin barına el koymuşlar. Bergen'de demirli gemiden alınan içkiler trenle kuzeye gönderilmiş.

"Siz ne yaptınız peki?" diye sordum.

"Önce silah ve üniforma bulmaya çalıştık. Voss'ta dolaşıp durduk ve karşımıza çıkan tüm üniformalı askerlerden yardım istedik. Kimsenin elinden bir şey gelmedi. Arkadaşım muhafızlardan birine üniformamız yoksa da asker olduğumuzu ve birilerine telefon etmesini söyledi. Olmaz diyen muhafız bize telefon kablosunu gösterdi. Kesilmişti. Öylece eve döndük. Sognefjord'da kürek çekerken Almanların bizi izlediğinden korkup kayığı kuzeye sakladık. Ama döndüğümüzde ülke işgal edilmişti bile."

Öyküyü anlatması çok uzun sürüyordu, geceleyin çiftliğe yaklaşırken havlayan köpeğe varana dek her bir ayrıntı önemliydi, anlatmayı bitirdiğinde çakacak tek bir direk kalmıştı geriye. Ben onu balyozladıktan sonra büyükbabamın getirdiği tel örgüyü direklere germeye giriştik, o tutuyordu ben perçinliyordum.

"Almanlar buraya da konuşlanmıştı," dedi. "Birini yakından tanıma fırsatı buldum. Avusturyalıydı, çocukken Kuzey Norveç'te yaşamıştı, otuzlarda yazları buraya gönderilen zavallı çocuklardan biriydi. İyi adamdı. Pek çok ilginç olay anlatırdı."

Büyükbabamın söylediğine göre o yıllarda bir tutsak kampı varmış burada, tutsakların çoğu yol yapımında çalışan Yugoslavlarla Ruslarmış. Büyükbabamın bir kamyonu varmış, Almanlar hemen el koymuş, onu Fure'deki kampa göndermişler sık sık. Tutsaklara yiyecek götürürmüş, büyükannemin yaptığı sandviçleri etraftaki taşların altına saklarmış. Muhafızlar bunu biliyor ama görmezden geliyormuş. Büyükbabam tutsaklardan birinin vurulup öldürüldüğünü görmüş.

"Alman askerlerin önünde durmuş *schiesst, schiesst* diye bağırıyordu. Askerlerden biri onu vurdu. Ama subaylar küplere bindi. Çok disiplinliydiler. Emir almadan ateş eden asker doğu cephesine sürüldü. Alman askerler açısından başka yerlere göre Norveç cennet sayılırdı. Savaşın sonuna doğru buraya çoğunlukla yaşlılarla çocukları gönderir oldular. Yeni bir bölüğün geldiğini görmüştüm, hiç unutmuyorum, subaylardan biri onlara *was wollen Sie hier, alte Leute,* diye sormuştu."

Kahkaha attı. Ben perçinleri çekiçliyor, tel örgüyü sıradaki direğe doğru açıyordum. Büyükbabam öyküler anlatmayı sürdürdü. Söylediklerinden anladığım kadarıyla arkadaşı olan Avusturyalı, Almanların şartlı tesliminden birkaç gün önce kaçmaya karar vermiş, köyden iki çocuklu bir kadını da yanına alıp tekneye binerek ortadan kaybolmuş. Daha sonra çocuklar fiyordun karşı yakasında ölü bulunmuş, başlarına taşla vurularak öldürülmüşler.

Büyükbabama baktım. Bana ne anlatıyordu böyle?

"Yakınlarda bu konuda bir kitap çıktı. Evde duruyor. Çok ilginç. Böylesine korkunç bir şey yapabileceği kimin aklına gelirdi?

Ama çocukları o öldürmüş olmalıydı. Başka bir açıklama mümkün değil. Öylece kayboldu ortadan. Yer yarıldı içine girdi. Belki hâlâ yaşıyordur."

Doğruldum, bir sonraki direğin telinin gerilmesinde büyükbabama yardım ettim, gergin dursun diye var gücümle asıldığım tel örgüyü yukarı tutturduktan sonra perçinledim.

"Nasıl biriydi?" diye sordum ona bakarak; büyükbabam gözlerini fiyordun üzerindeki sise çevirmişti.

"İyi biriydi," dedi. "Kibar, kültürlü ve dost canlısı. Şusu kötüydü diyemem. Ama içinde bir başkalık varmış demek."

"Evet," dedim. "Sence kaçtı mı yoksa öldü mü?"

"Bilemem," dedi. "Büyük olasılıkla kaçmaya çalışırken ölmüştür."

Son direkten sonra büyükbabam tel örgünün uçlarını kesti, o yanımda yürürken ben de tel rulosunu ve balyozu bodruma taşıyordum. İkimiz de yağmurdan kızaran yüzlerimizle oturma odasına girdiğimizde annem mutfakta krep yapıyordu. Büyükannem sandalyesindeydi, beni görünce bir şeyler söyledi. Onun yanına gidip eğildim.

Saat, dedi sanırım. Saati aldı.

"Kim aldı?" dedim.

O, dedi, kanepeye oturan büyükbabama bakarak.

"Saati mi aldı?" diye sordum, büyükbabama duyurmamak için fısıldayarak.

Evet, dedi kısık sesle.

"Sanmam," dedim. "Niye alsın ki?"

Doğrulduğumda midem ağrıyordu, annemin yanına gittim, konuştuklarımızı duymasınlar diye mutfak kapısını yarı yarıya kapadım.

Annem büyük sacın üzerine getirdiği kepçeyi özenle boşalttı, karışım hemencecik cızırdayarak katılaşmaya başladı.

"Büyükbabamın saati aldığını söylüyor büyükannem," dedim. "Çalmış, anladığım kadarıyla."

"Evet, ben de duydum," dedi annem. "İlaçlar yüzünden. Paranoya ve sanrılara yol açıyor. Şimdilerde oldukça kötü. Ama düzelecektir. Merak etme tamam mı?"

"Evet," dedim.

Her nedense ağlamak üzereydim, koridora gittim, botlarımı giydim ve sigara içmek için dışarı çıkıp sundurmanın altında durdum.

Okulun önünden geçen yolda bir otobüs durdu. Birkaç dakika sonra yokuşta Kjartan belirdi; teni beyaz, gözleri koyuydu, bir elinde çanta bir elinde mektuplarla gazete vardı. Klassekampen okuyordu. Kendimi bildim bileli başka gazete okuduğunu görmemiştim.

"Selam," dedi.

"Selam Kjartan," dedim.

"Dün mü geldin?"

"Evet," dedim.

"Hadi, sonra konuşuruz," dedi.

"Aynen," dedim. "Annem krep yapıyor. On beş dakikaya hazır olur herhâlde."

Kendi kapısına doğru yürümeyi sürdürdü, durup yukarı baktı.

"İşte yine o tek bacaklı karga!" dedi.

Ona doğru birkaç adım attım, gösterdiği yöne, ahırın elektrik kablosunu taşıyan direğe baktım. Evet, tepede gerçekten de tek bacaklı bir karga vardı.

"Johannes'in kurşunu bir bacağını götürdü. O zamandan beri buradan gitmiyor."

Kapıyı arkasından kaparken kıkırdıyordu; ben sigaramı yumuşak, çakıl yola atıp ezdim ve izmariti lavabonun altındaki çöpe atmak için elime aldım.

"Az önce Yngve aradı," dedi annem. "Bu akşam mesaiye kalacakmış, ancak yarın sabah gelebilecek. Arabayla geleceğini söyledi."

"Kötü olmuş," dedim. "Masayı kurayım mı?"

"Kur ya," dedi annem.

Yemeği televizyonlu odaya yerleştirilen masada yedik, büyükannem merdiven çıkamadığından yatağı oturma odasına taşımışlardı, daha sonra Kjartan bana döndü ve onun evine geçip sohbet edelim

mi diye sordu. Başımı öne salladım; geniş, ferah ve aydınlık çatı katı dairesine gittik, kahve yaptı, ben kanepeye oturup masadaki kitap yığınını karıştırmaya koyuldum.

Bobrowski. Hölderlin. Finn Alnæs'in önemli külliyatı *Ildfesten'in* ilk cildi *Musica* vardı, anneme göre yazar hızını kaybetmişti, sonuçta vadedilen beş romandan yalnızca ikisi yayımlanmıştı. Kjartan yıllardır bu kitaplara tutkuyla bağlıydı, onlarla ilgili sözlerinden anladığım kadarıyla kozmik varoluşa yaklaşımlarında onu çeken bir tarafları vardı.

"Yazarlık Akademisi'nde bir şeyler öğreniyor musun bari?" diye sordu, mutfaktan.

"Öğreniyorum," dedim.

"Sagen'le tanıştım," dedi. "Sogn Skrivarlag'ın çoğu yazarlık kursunu o yönetiyor."

"Biz henüz tanışmadık," dedim. "Yalnızca Fosse ve Hovland var."

"Onları tanımıyorum," dedi, elinde iki fincanla içeri girerken. Fincanlar ıslaktı, şimdi yıkadığı belliydi, benimkinin dibinde suda yarı yarıya çözülmüş kahve parçacıkları vardı.

"Şiir kursunu bitirdik," dedim.

"Şiir yazdın mı peki?"

"Evet, yazmak zorundaydık. Ama çok iyi geçmedi."

"Karamsar olma," dedi. "Henüz on dokuz yaşındasın. Ben on dokuz yaşındayken şiirin ne olduğunu bile bilmiyordum. Orada okuduğun için şanslısın."

"Doğru," dedim. "Sen bir şeyler yazıyor musun bu aralar?"

"Birkaç şiir."

Ayağa kalkıp yemek masasına gitti, daktilosu oradaydı, eline aldığı kâğıt tomarını şöyle bir karıştırdı, yanıma gelip bana verdi.

"Dilersen bakabilirsin."

"Çok sevinirim!" dedim, beni kendine denk gördüğünü anlayınca birden duygulanmıştım.

Kurumaya Duran Dere

Alalar eşeleniyor
Yeşil taşlarda
Salınan otlar arasında
Gölgeler serinliyor

Güneşin kardeşi
Kırpıştırırken kuyruğunu

"Ala ne?" diye sordum, bakışlarımı kaldırarak.

"Ala mı? Alabalık. Nasıl buldun?"

"Çok iyi," dedim. "Özellikle başını çok sevdim. Sanki şiiri yüceltiyor."

"Evet," dedi. "Bataklığa sıkışan alabalık."

Okumayı sürdürdüm.

Gürbüz otlardan ağzıyla
Yol ayrımına vardım
İçtim inancın ışığından
Sonsuzluğun kıyısında
Bedenimi güderken
Alaca karanlıkta bir doru at gibi
Falanca yerdeki ormana

Yine gözlerim yaşardı, bu kez şiirden, alaca karanlıkta ormana doğru bir at gibi güttüğü bedenin imgesi yüzünden.

İçim gözyaşı doluydu sanki, orada biriken yaşlar taşmak için bir fırsat kolluyordu.

"Olağanüstü bir şiir," dedim.

"Beğendin mi?" diye sordu. "Hangisini okuyorsun?"

Kâğıdı uzattım.

Atlaya atlaya okuyup homurdandı.

"'Sonsuzluğun kıyısında'," dedi. "Orada ironi yapıyordum."

"Evet," dedim. "Yine de."

Kalkıp kahve termosunu aldı, fincanları doldurduktan sonra termosu gazetenin üzerine koydu.

Alt kattan bir kapı sesi duyuldu, kapanış biçiminden annemin geldiğini anladım.

"Yakalandınız!" dedi.

"Şiir okuyorduk," dedi Kjartan. "İstersen sen de bakabilirsin."

"İstemez miyim," dedi.

Ben elimde fincanımla kalkıp odanın uzak köşesine gittim, burada kitaplıklar, bir koltuk ve müzik seti vardı. Elime birkaç kitap alıp karıştırmaya başladım.

Onlar sohbeti koyulaştırırken ben pencerenin önünde durdum, sisten daha yeni sıyrılan Lihesten Dağı'na baktım, denizin başladığı yerde yükselip fiyordun bittiği yerde alçalan kapkara bir duvarı andırıyordu.

Ingvild'in ailesinin kulübesi orada mıydı?

Oturma odasına girdiğimde büyükannem sandalyesinde uyuyordu, kafası geri düşmüştü, ağzı kocaman açıktı. Kendimi bildim bileli Parkinson hastasıydı, onun titremediği bir anı yoktu belleğimde. Öte yandan ben çocukken hastalığı bu kadar ilerlememişti, otuzlu yılların sonunda büyükbabamla evlenince taşındığı bu çiftlikte çalışmasına engel olmuyordu; o zamandan beri hep burada oturmuşlardı. Borghild'e göre çiftliğin ve buralıların küçüklüğü onu şaşırtmıştı. Onun geldiği karasal bölgeye göre burada koşullar daha sertti, yiyecek az olduğu için insanlar da küçüktü. Annemin söylediğine göre büyükannem çocuklarının giysilerinin ve davranışlarının kusursuz olması için didinip dururmuş, bu yüzden de adı başkalarından daha iyi olmak istiyora çıkmış. Büyükbabam şoförlük yapıyormuş, otobüs şoförüymüş; çiftlikte ne varsa büyükannemden sorulurmuş. Ellili yıllardan söz ediyoruz burada, ama annemin çocukluğuyla ilgili anlattıkları bana geçmiş yüzyıldan hikâyeler gibi geliyor. Hayvanları sonbaharda gelen bir adam kesermiş, büyükbabam bu işi asla kendisi yapmazmış. Hayvanın neredeyse her yeri kullanılırmış. Büyükannem sosis yapmak için bağırsakları derede yıkarmış. Kan mutfaktaki büyük tencerelerde

kaynatılırmış. Annemin anlattıkları dışında başka neyle uğraşırmış bilmiyordum. Aramızda yalnızca iki kuşak var, yine de onun nasıl bir yaşam sürdüğü konusunda hiçbir fikrim yok; özünde nesnelerle, hayvanlarla, yaşam ve ölümle nasıl bir ilişkisi olduğunu gerçekten bilmiyorum. Büyükannemle ben karşı karşıya geldiğimizde derin bir uçurumun iki yakasında duruyoruz. Onun için aile yaşamın merkezinde yer alıyor, başka bir deyişle çocukları ve geride bıraktığı kendi ailesi. Anladığım kadarıyla bir kuşak önce iç bölgelerden adalara taşınan büyükbabamın ailesi önemli değildi. Büyükannemin kendi ailesiyse onun varlığının merkezinde yer alıyordu; tabii orada bir de toprak vardı. Kjartan bazen toprağın annesinin dini olduğunu söylerdi, memleketi Jølster'de yaşayanlar toprağa tapıyordu, Hristiyanlık söylemlerine ve ayinlerine uydurdukları kadim bir putperestlikti onlarınki. Astrup'un tablolarına bak, derdi, Yaz Ortası Şenliği'nde yaktıkları kutlama ateşlerine, işte Jølsterliler bu, alevleri tanrılaştırıp çevresinde dans ediyorlar. Kjartan böyle sözler ettiğinde güler ve hafiften küçümser bir tavır takınırdı, ama duygu ikilemi yaşadığı belliydi, çünkü Kjartan annesine çekmişti: O da yaşamı ciddiye alır, sorumluluk duygusundan kaçmazdı, annesi işlediği toprağa tapıyorsa Kjartan da işlediği doğaya, kendisini kuşlar, hayvanlar, dağlar ve gökler olarak gösteren evrensel varoluşa tapıyordu. Annesiyle arasında böylesi bir bağ olduğunu kabul etmeye yanaşmazdı, sonuçta o bir komünist, ateist ve gemi tesisatçısıydı. Ama kuşkuları ortadan kaldırmak için ikisinin de gözlerinin içine bakmak yeterdi. Aynı kahverengi gözler, aynı çekingen bakışlara sahiptiler.

Büyükannemin yaşamı silinip gitmişti artık, hastalık onu tüketmiş, bedenini yiyip bitirmişti, yalnızca titremeler ve nöbetler kalmıştı geriye. Orada ağzı açık uyurken artık bedenine bile söz dinletemeyen güçlü iradesinin, artık dile getiremediği katı ahlakının çocuklarını böyle derinden etkilediğine inanmakta güçlük çekiyordum. Ama etkilemişti.

Annem büyükannemi yatırdı, soydu, saçlarını taradı, geceliğini giydirdi; bu sırada ben son favori kitabım *Seremoniler'i* okuyor,

büyükannem soyunduğu için değil de onu annem soyduğu için bakmamaya çalışıyordum, yaşlı annesinin bakımını yapan kız sahnesi çok samimi ve mahremdi, bakmamam gerekirdi, dolayısıyla gözlerimi kitabıma çivilemiş, kendimi hikâyeye kaptırmaya çabalıyordum.

Bu çok zor değildi, kitaptaki alanlar bütün açıklıklarına karşın birbirleriyle oldukça yakından ilişkiliydi. Yalnızca alanlarla sınırlı değildi bu durum, karakterler için de geçerliydi, genelde kapalı görünen karakterler birdenbire açılıverip iç içe geçebiliyordu. Akvaryumdaki semenderi izleyen adam, akvaryumdan bir adamı izleyen semendere dönüşüyordu gizemli biçimde. Geçmiş çağlardaki bir yangın günümüzde bir yangın oluyordu. Ayrıca süregelen başka ilginçlikler vardı. Adamın biri durup dururken tavşan kusmaya başlıyordu ve bu başına dert açıyor, küçük bir felakete dönüşüyordu, çünkü kiralık evi küçük beyaz tavşanlarla dolmuştu.

Annem anne babasına iyi geceler dedikten sonra dışarı çıkıp sürgü kapıyı kapadı.

"Kahve ister misin, yoksa senin için saat çok mu geç?" diye sordu.

"Bir fincan içebilirim," dedim.

Bu öyküleri çok seviyordum, ama ben böyle yazamazdım, gerekli düş gücünden yoksundum. Büsbütün yoksundum. Yazdığım her şey gerçekliğe, kendi deneyimlerime dayalıydı.

Ama yeni romanım değil.

Bir zevk dalgası kabardı içimde.

Gerçekten çok güzeldi. Gizemli adamlar, bir olasılık melekler, insanların konuşmalarını toplayıp inceliyordu.

Ama bu zevk yalnız gelmiyordu, yanı sıra bir çaresizlik duygusu getiriyordu, çünkü bunun altından asla kalkamayacağımı adım gibi biliyordum. Hikâyeyi yazamazdım, kesinlikle bitiremezdim.

Annem cezve ve iki fincanla geldi, onları sehpaya koydu, dilimlenmiş patatesli kreplerle dolu bir tabak getirdi.

"Borghild yapmış," dedi. "Tadına bakmak ister misin?"

"İsterim."

Borghild, teyzesiydi, çocukluklarını geçirdikleri çiftliğin yukarısında, küçük bir evde yalnız başına yaşayan hayat dolu ve güçlü bir

kadındı. Bölgedeki düğünlerin yemeklerini hazırlardı, eski tarifleri ve aile konusunda her şeyi çok iyi biliyordu, kimin öldüğü kimin kaldığı ondan öğrenilirdi. Özellikle şimdi birbirlerine yakın oturdukları için annemle araları iyiydi.

"Sen nasılsın Karl Ove?" diye sordu annem. "Geldiğinden beri pek konuşmadın. Suskunluk sana yakışmıyor."

"Haklısın," dedim. "Ama iyiyim. Yazarlık Akademisi beni yoruyor, hepsi bu."

"Nesi yoruyor?"

"Orada olmaya yetecek kadar iyi değilmişim gibi geliyor bana. Yeterince iyi yazmadığım çok açık."

"Yirmi yaşında olduğunu unutma," dedi annem.

Bütün bir krepi alıp iki lokmada yedim.

"On dokuz," diye düzelttim. "Ama akademiye şimdi gidiyorum. Yirmi beş yaşında daha iyi olacağım düşüncesi işime yaramıyor."

Annem fincanlara kahve doldurdu.

"Bir de âşık oldum," dedim. "Suskunluğumun nedeni bu olabilir."

"Sonbaharda tanıştığın biri mi?" diye sordu, gözlerini üzerimden ayırmadan fincanı dudaklarına götürüp kahvesini yudumladı.

"Paskalya'da tanıdım onu, senin yanında kalırken. Yalnızca bir kez görüştük. Ardından mektuplaşmaya başladık ve Bergen'de buluştuk. Psikoloji okuyor. Kaupangerli. Benimle aynı yaşta."

"Ama birlikte değilsiniz sanırım."

Başımı iki yana salladım.

"Sorun da bu. Beni isteyip istemediğini bilmiyorum. Kendimi küçük düşürdüm ve... Neyse, boş ver."

Hırlamayı andıran bir homurtu yükseldi yan odadan. Bunu bir öksürük izledi.

"Düzelir mutlaka," dedi annem.

"Belki," dedim. "Göreceğiz. Onun haricinde iyiyim. Odamı ve genel olarak Bergen'i çok seviyorum."

"Birkaç hafta içinde sizi ziyaret gelirim belki," dedi annem. "Görüşmek istediğim birkaç öğrenci arkadaşım da var. Gerd'i hatırlıyor musun?"

"Hatırlamaz mıyım."

"Bir kurs daha alsam mı diye düşünüyordum. Doktora da yapmak istiyorum, ama para meselesi tabii, işten de izin almam gerekiyor ayrıca."

"Evet," dedim, bir krep daha alırken.

Üst kattaki yatak odasında uykuya dalmadan önce uzun süre öylece yattım. Karanlık içerideki küçük alanı dışarıdaki devasa alana bağlıyordu. Eski tahta yatak küçük bir tekne gibiydi, en azından bana öyle geliyordu. Arada sırada dışarıda bir ağaç hışırdıyor, yapraklardan seken yağmur damlaları pencerede tıkırdıyordu. Onun sesi kesilince başka bir yerde, başka bir ağaç hışırdamaya başlıyordu, sanki bu gece rüzgâr kırlarda birçok kola ayrılarak çeşitli yönlerden esiyordu.

Buraya geldiğimde kapıldığım duygu buradaki yaşamın bittiği olmuştu. Ev ölmüş değildi, ama olacaklar olmuştu artık.

Yatakta yan dönüp başımı koluma dayadım. Nabzımın atışı bana büyükbabamın bir sözünü anımsattı, uyumak isteyen nabzını dinlememeliydi. Tuhaf bir sözdü bu, niye söylemişti hatırlamıyorum, ama ne zaman böyle yatsam, ne zaman nabzım kulağımda yankılansa aklıma geliyordu.

Daha birkaç ay önce annemin söylediğine göre büyükbabam altmışlı yılların başlarında anksiyeteye yakalanmıştı, uzunca bir süre çok sıkıntı çekmişti; bazen çok kötüleşiyor, işe gitmiyordu, ölme korkusuyla kanepeden bile kalkmıyordu. O sıralar Kjartan evde kalan son çocuktu, gençti ve olan biteni anlamıyordu.

Bu bilgi huzurumu kaçırmıştı, en kötüsü de bunu daha önce duymamıştım ve aklımın köşesinden bile geçirmezdim. En yakınlarımın yaşamlarında örtülü kalmış, endişe uyandırıcı başka olaylar da var mıydı? Ayrıca bilginin kendisini, büyükbabamı yansıtış biçimini de anlayamıyordum, çünkü büyükbabamla ilişkilendirdiğim bir kişilik özelliği varsa o da yaşam sevgisiydi. Öte yandan onu hiçbir zaman bağımsız yaşamı olan bağımsız bir birey olarak görmemiştim, büyükannemin yalnızca büyükannem olması gibi o da yalnızca büyükbabamdı.

Yaşlı huş ağacı yine hışırdadı ve duvarı döven damlaların minik tıkırtısı yükseldi, sanki ağaç, üzerindeki yağmuru silkeleyen bir köpekti.

Karanlık. Sessizlik. Nabzımın temposu. Tıpıtıp. Tıpıtıp. Tıpıtıp.

Büyükbabamın tersine ben ölümü değil yaşamı duyuyordum. Kalbim genç ve güçlüydü, yirmili yaşlarım boyunca çarpmayı sürdürecekti, otuzlu yaşlarım boyunca çarpmayı sürdürecekti, kırklı yaşlarım boyunca çarpmayı sürdürecekti, ellili yaşlarım boyunca çarpmayı sürdürecekti. Seksen yaşına basan büyükbabam kadar yaşayacağımı varsayarsak şimdilik yalnızca çeyreğini kullanmıştım hayatımın. Bilinmez ve önü açık fırsatların umutlu ışığında neredeyse her şey önümde boylu boyunca uzanıyordu ve kalbim, bu sadık kas, yaşam boyu giderek güçlenen, bilgilenen ve zenginleşen beni sağ salim taşıyacaktı.

Tıpıtıp. Tıpıtıp. Tıpıtıp.

Tıpıtıp. Tıpıtıp. Tıpıtıp.

Yngve'nin arabasını oturma odasının penceresinden gördüm, silecekler kalkıp iniyordu, şoför koltuğundaki karanlık silüet oydu, büyükannemin ayaklarını kucağına alıp ovmaya koyulan anneme Yngve'nin geldiğini söyledim. Büyükannemin ayaklarını usulca yere indirip doğruldu. Büyükannemle büyükbabam saat on ikide yemek yemişti, biz beklemiştik, annem yemek hazırlamak için mutfağa gitti.

Dışarıda arabanın motoru durdu. Hemen ardından kapı açıldı, koridorda sesini duyduğum Yngve'ye döndüm.

"Selam," dedi.

"Norveçliler giderek uzuyor," dedi büyükbabam.

Yngve gülümsedi. Bakışları bana çevrildi.

"Selam," dedim. "Yolculuk iyi geçti mi?"

"Çok iyiydi," dedi ve bana bir tomar gazete uzattı. "Al, sana getirdim."

Annem içeri girdi.

"Açsan yemek hazır."

Mutfağa gidip masaya oturduk. Annem büyük bir tencere tür-

lü yapmıştı. Sanırım artanı buzluğa koymayı düşünmüştü, böylece biz gittikten sonra büyükbabam çıkarıp ısıtabilecekti.

"Yollar boş muydu?" diye sordu annem, tencereyi masaya koyarken. Peksimet, tereyağı ve su sürahisi zaten oradaydı.

"Evet," dedi Yngve.

Sanki onunla doğru düzgün bağlantı kurmamı engelleyen bir zarla kaplıydı. Ama bu önemli olmayabilirdi, bazen böyleydi işte, ayrıca saatlerdir araba kullanıyordu, direksiyon başında kendi düşünceleriyle yalnız kalmıştı, buraya gelmek bir değişiklikti, biz sabahtan beri buradaydık ve oldukça değişik bir tanıdıklık ve doğallık atmosferi oluşturmuştuk.

Yngve derin tabağını türlüyle doldurdu, kepçeyi tencerenin bana bakan yanına yerleştirdi, ben de tabağıma yemek koydum. Tabaktan buharlar yükseliyordu, uzandığım peksimetten bir ısırık aldım, bardağıma su doldurdum, ağzıma götürdüğüm yemek kaşığına üfledim.

"Ann Kristin'in selamı var," dedi Yngve. "Dün görüştük, ona buraya geleceğimi söyledim."

"Sen de ona selam söyle," dedi annem.

"Nerede görüştünüz?" diye sordum, elimden geldiğince aldırmaz bir tavır takınmaya çalışarak. Yngve işe gideceğini söylemişti, dışarı çıkıp Ann Kristin'le görüşmüşse yalan söylüyor demekti, ama niye yalan söyleyecekti ki?

"Sydneshaugen'in kantininde," dedi.

"Hıı," dedim.

Yemekten sonra oturma odasında kahve içtik, büyükbabam konuştu, biz dinledik. Kjartan iki gündür üzerinden çıkarmadığı giysilerle içeri girdi, saçları darmadağın, gözlüğünün ardındaki bakışları alev alevdi. Yngve onun monologlarına eskisi gibi ilgi göstermedi, çekingen ve içe kapanık bir hâli vardı, dışarı değil de içeri bakıyordu sanki. Önemli olmayabilir, diye düşündüm, yalnızca biraz suskun.

Dışarıda yağmur sürüyordu.

Kjartan dairesine döndü, ben gazeteleri okudum, annem bulaşık yıkamak için mutfağa döndü, Yngve valizlerini odasına götürdü

ve bir süre orada kaldı. Döndüğünde elinde bir kitapla şöminenin yanındaki koltuğa oturdu.

Gazetemi indirip pencereden dışarı baktım. Alaca karanlık çöküyordu. Bir taş atımı uzaklıktaki komşuların bahçe lambasından yayılan ışık yağmurda ip ip olmuştu.

Büyükannem sandalyesinde uyuyordu. Büyükbabam da uykuya dalmıştı. Kanepede onun yanında oturan annem kitap okuyordu. Yngve de okuyordu. Ona baktım, baktığımı anladı, çünkü sessiz bir odada birinin sizi izlediğini anlarsınız. Yine de bakışlarını kitaptan ayırmadı.

Ters giden bir şey vardı.

Yoksa paranoyaklık mı yapıyordum?

Kitap okuyordu sonuçta, bir şeylerin ters gittiğini çıkaramazdım buradan.

Gazeteyi kaldırıp okumaya döndüm. Bunun üzerine o beni izlemeye başladı. Ben de bakışlarımı kaldırmadım.

Niye izliyordu beni?

Kalkıp çıktı. Kapı kapanırken büyükbabam uyandı, gözlerini kırpıştırdı, güçlükle doğruldu, sobanın başına gitti, kapağını açıp birkaç kütük attı. Döşeme tahtaları gıcırdadı.

Ardından sessizlik çöktü.

Yngve yatmaya mı gitmişti?

Bu saatte?

Dün gece dışarı mı çıkmıştı yoksa? Söylediği gibi otelde mesaiye kalmamış mıydı?

Fincanımı mutfağa götürüp kahve doldurdum. Gece karanlığı koyulaştıkça fiyordun rengi biraz daha açık görünüyordu. Duvarları ve çatıyı dövüyordu yağmur. Oturma odasına döndüm, tütün paketimi alıp bir sigara sardım. Büyükbabam piposunu temizliyordu, cam küllüğe birkaç kez vurdu, beyaz pipo temizleyicisiyle siyah topakları ve pulları dürttü. Büyükannem uyanmıştı, doğrulmaya çalıştı, öne doğru eğildi, ama gerisin geri ardına düştü. Sonra elini kolluktaki iki düğmeye götürdü, birine basmayı başardı ve sandalye basık bir uğultuyla yükselmeye başladı, büyükannem koltukta ya yükseldi ya da öne itildi, bir an sonra yürütecini yakalayabilecek

kadar doğrulmuştu. Ama yürüyemeyecek kadar kamburdu, annem kalktı, koluna girdi, yürüteci yana itti, sonra öne eğilip ona nereye gitmek istediğini sordu. Titreyen dudaklardan dökülen yanıtı duyamadım, ama mutfak olmalı, çünkü annem onun adımlarını oraya yönlendirdi. Bunlar olup biterken büyükbabam pipo uğraşına kaptırmıştı kendisini.

Üst katın ve basamakların tahta döşemeleri gıcırdadı. Kapı açıldı, Yngve gözlerini bana dikti.

"Şöyle bir yürümeye ne dersin, Karl Ove?" diye sordu. "Konuşmamız gereken bir konu var."

Beni yüzeyde tutan umut eridi, içim darmadağın oldu. Her şey yıkıldı.

Yngve, Ingvild'le çıkıyordu.

Doğruldum ve koridora çıktım. Yağmurluğunu giyerken bana arkasını döndü. Hiçbir şey söylemedi. Ayakkabılarımı ayağıma geçirdim, eğilip bağcıklarını bağladım, ardından kalkıp ceketimi giydim. Yngve kımıldamadan bekliyordu. Ben fermuarımı çekince kapıyı açtı. Eve temiz hava doldu. Kapüşonu kafama geçirip çenemin altından bağladım, Yngve arabaya yürüyüp kapıyı açtı, şemsiyesini aldı. Yağmur çakılların, evin üzerinde düzenli bir tempo oluştururken uçsuz bucaksız karanlığın derinliklerinde, çimenler, yosunlar, ağaçlar ve çalıların üzerine düştüğü yerde daha yumuşak bir tıkırtı çıkarıyordu.

Yngve şemsiyeyi açtı, ben kapıyı arkamdan çektim, tepeye yöneldik. Ona baktım, bakışlarını önünden ayırmıyordu. Dizlerimin bağı çözülmüş, içim dağılmıştı, ama merkezde bir sertlik vardı. Ona hiçbir şey vermeyecektim. Benden zırnık alamazdı.

Bahçe kapısından çıktık, komşu evi geride bırakıp asfalt yola indik.

"İçerilere yürüyelim mi?" diye sordu.

"Peki," dedim.

Üç yolun buluştuğu kavşak lambalarla aydınlatılmıştı, ama onu geçip vadiye giden yola girer girmez kendimizi gecenin ortasında bulduk. Ağaçlar iki yanımızda duvar gibi yükseliyordu. Irmak ve ormana yağan yağmur cılız bir şırıltı çıkarıyordu. Bunun dışında

kendi ayak seslerimizden başka çıt çıkmıyordu. Ona baktım. O da bana baktı.

"Sana söylemem gereken bir şey var," dedi.

"Evet, öyle demiştin," diye karşılık verdim. "Ne diyeceksin?"

Yeniden dosdoğru önüne baktı.

"Ingvild'le ben çıkmaya başladık," dedi.

Hiçbir şey söylemeden ona baktım.

"Yalnızca..." diye söze başladı.

"Daha fazla dinlemek istemiyorum," dedim.

Sustu, yürümeyi sürdürdük.

Yağan yağmur, ayak seslerimiz, karanlıkta ağaç duvarı. Islak alaçamların kokusu, yosunların kokusu, ıslak asfaltın kokusu.

"Olan biteni açıklamak zorundayım," dedi.

"Hayır, değilsin."

"Ama, Karl Ove..."

"Duymak istemiyorum, dedim sana."

Yolun sağında, uzun ve dar bir açıklığın önündeki barakadan müteşekkil poligona ulaştık.

Uzakta trafik uğulduyordu. Vadinin sonundaki dağdan aşağı iniyordu uğultu.

"Planladığım bir şey değildi," dedi.

"Duymak istemiyorum!" diye bağırdım. "Anlamıyor musun? Hiçbir şey duymak istemiyorum!"

Sessizce yürümeyi sürdürdük. Bana bir kez baktı, konuşacak gibi oldu, karar değiştirirdi, bakışlarını indirip durdu.

"Öyleyse ben geri dönüyorum," dedi.

"Dön," deyip yürümeyi sürdürdüm, Yngve'nin ayak sesleri ardımda giderek silindi. Biraz sonra köşeden bir araba çıktı ve karanlığı bir ışık cehennemine çevirdi. Arabanın geçişini izleyen birkaç saniye boyunca retinamdan silinmedi bu ışık, gözlerim yeniden karanlığa alışana, yol ve ağaçlar ortaya çıkana dek körlemesine yürümeyi sürdürdüm.

Yngve'yle bir daha asla konuşmayacaktım. Yarın sabahtan önce gidemezdim, dolayısıyla onu görecektim, Bergen'de de görecektim, bu kaçınılmazdı, er ya da geç ona rastlayacaktım, kent o kadar da

büyük değildi, ama hiçbir şey söylemeyecektim, ne orada ne de burada, bir daha asla tek söz etmeyecektim ona.

Vadinin sonuna yürüdüm, burada dağ yamacından bir şelale dökülüyor ve ırmak yolun altında devam ediyordu, taşlara çarpan ve aşağıda biriken suyun zayıf ışıltısını gördüm, neredeyse saçma bir görüntüydü, su içinde su, buna bir de bardaktan boşanırcasına yağan yağmur ekleniyordu; dönüş yolunu tuttum. Pantolonum ıslaktı, çok üşüyordum ve eve dönmenin de iyi bir yanı yoktu.

Yatmışlar mıydı?

Tüm bedenim kasıldı. Durdum.

Yngve onunla yatmıştı.

Buradan ayrılınca eve dönecek ve onunla bir daha yatacaktı.

Göğüslerini okşayacak, dudaklarını öpecek, külotunu indirip içine girecekti.

Koşuyormuşum gibi kalbim delice çarpmaya başladı.

Ingvild onun adını söylemiş, fısıldamış, onu öpmüş, ona bacaklarını açmıştı.

Yeniden yürümeye başladım.

Nasıl geçtiğini, ne dediğimi soracaktı. Yngve ona söyleyecekti. Ben konuşmalarındaki "o" olacaktım. Küçük kardeş. Ingvild'in kendisini istediğini sanırken dışarıda Yngve'yle eğlendiğini, onun evinde seviştiğini bilmeyen, odasında oturmuş onu bekleyen naif küçük kardeş. Sonrası; geceyi onun evinde geçirmesi, sabah oradaki banyoda yıkanması, masaya oturup kahvaltı etmesi ve giderek bunu daha çok normal ve haklı görmesi.

Onu okşamıştı, bunu yapmıştı mutlaka, gözlerine bakmıştı, bunu da yapmıştı kesin, onu sevdiğini söylemişti, bunu niye yapmayacaktı, paranoyaklık yapmıyordum, böyle olmuştu. Her gün olmuştu.

Tepedeki küçük ev önümde ışıldadı, yoğun karanlık neredeyse hiçbir yönden geçit vermiyordu.

Bir daha asla Yngve'nin yaşamının bir parçası olmayacaktım. Evine gitmeyecektim. O güne dek en az önemsediğim kişi olacaktı. Aramızda her şeyin eskisi gibi olacağını, buna ses çıkarmayacağımı sandıysa bunu yeniden düşünse iyi ederdi.

Şimdi önemli olan bu akşamı atlatmaktı. Buradaydı, ondan kaçınamazdım, ama önemi yoktu, görmezden gelecektim, bu iyiydi, çünkü bunu şimdilik yaptığım bir şey sanacak, her şeyin zaman içinde normale döneceğine inanacaktı ve onunla bir daha asla konuşmayacağımı ancak daha sonra anlayacaktı.

Ön kapıyı açıp koridora geçtim, ceketimi astım ve odama koşturdum, pantolonumu değiştirdim, yüzümü banyodaki havluyla kuruladım ve aşağı inip oturma odasına girdim, herkes televizyon izliyordu.

Yngve orada değildi. Anneme baktım.

"Yngve nerede?" diye sordum.

"Kjartan'a gitti," dedi annem.

Oturdum.

"Sorun nedir?" diye sordu.

"Yok bir şey," dedim.

"Bir şey var, görmüyorum sanma," dedi annem.

"Âşık olduğumu söylemiştim ya," dedim.

"Evet," dedi annem.

"Yngve işte o kızla çıkıyor," dedim. "Az önce söyledi."

Annem derin bir solup alıp içini çekerek bana baktı.

"Benim suçum değil," dedim.

"Küs kalamazsınız," dedi. "Geçecektir, Karl Ove. Şimdi aranız kötü, ama ileride düzelecektir."

"Evet, geçebilir," dedim. "Ama bu, onunla yeniden konuşmak isteyeceğim anlamına gelmiyor."

Ayağa kalktı.

"Akşam yemeği hazırladım," dedi. "Masayı kurabilir misin?"

"Peki,"

Bardaklarla tabakları, ekmekle tereyağını, somonla sahanda yumurtayı, soğuk etlerle peynirleri ve çayla sütü masaya götürdüm. İşim bitince annem benden Yngve'yi çağırmamı istedi. Ona baktım.

"Peki," dedim. Ayakkabılarımı giyip bahçede birkaç metre ötedeki öbür kapıya gittim. Belki beni görünce her şeyin normale döndüğünü sanacaktı ve böyle düşünmekte özgürdü.

Kapıyı açtım, koridoru geçip basamaklara ulaştım. Üst katta yüksek sesle müzik çalıyordu. Oturma odasını görebilmek için

birkaç basamak çıktım. Yngve koltukta oturmuş tavanı izliyordu. Beni duymadı. Bağırabilirdim, ama yapmadım, çünkü yanaklarından yaşlar boşandığını görünce dehşete düştüm.

Ağlıyor muydu?

Beni görmesin diye sessizce aşağı indim. Koridorda çıt çıkarmadan durdum. Çocukluğundan beri ilk kez ağladığını görüyordum.

Ama niye ağlıyordu?

Ayakkabılarımı ayağıma geçirdim, kapıyı arkamdan özenle kapatıp bahçeyi geçtim.

Oturma odasına girerken "Geliyormuş," diye seslendim. "'Siz başlayın,' dedi."

Ertesi sabah annem beni Rysjedalsvika İskelesi'ne bıraktı. Feribot oldukça boştu, gelirken oturduğum koltuğa yerleştim. Gece hava biraz durulmuştu, gökyüzü bulutluydu ama bulut katmanı inceydi ve yağmur dinmişti. Yüksek, kımıltısız dağların arasında uzanan fiyortta, ağır gri suları tuhaf bir hızla yararak ilerledi feribot.

Yngve akşam dönmeden önce ben yatmaya gitmiş, sabah da ondan önce kalkmıştım, Kjartan'ın evindeki koltukta kısaca gördüğümden bu yana karşılaşmamıştım onunla, ama ben yukarıda uyumaya çalışırken alt kattan onun konuştuğunu ve daha sonra yatmaya giderken basamaklardaki ayak seslerini duymuştum. Onunla aynı çatı altında olmaya katlanamıyordum, içimde bir yangın vardı, tek düşünebildiğim buna çok pişman olacağıydı.

Şimdi dönüş yolunda, fiyordun ortasında, ışıklar içinde bir teknedeyken her şey başka görünüyordu. Şimdi Ingvild'i düşünüyordum. Kendini ona vermişti, yüzeysel çekiciliğine kapılmış ve evet demişti. Ondan daha iyi olduğumu anlamamıştı. Hiçbir fikri yoktu. Ama görecekti. Peki o zaman ne olacaktı? Onun yanında mı yer alacaktım? Yoksa kendi yoluna gitmeye mi bırakacaktım?

Yngve'den sonra onunla çıkabilir miydim?

Ah, evet.

Benimle birlikte olmak isteseydi çıkardım.

Bu yıldan sonra Bergen'de kalmak zorunda değildim, ayrılırlarsa Ingvild de orada kalmak zorunda değildi.

Feribotun arkasına, kafeteryaya gittim, bir kahve söyledim, fincanı alıp güverteye çıktım ve çatının altında bir banka oturdum, gelirken dağların dibinde geniş ve derin bir gölgeyi andıran, ama şimdi beyaz göğün altında açıkça seçilen ormanı görebiliyordum buradan. Koyu yeşil, neredeyse siyah alaçamlar engebeli bir alana sıkışmıştı, sonbaharın sarılarına bürünmüş tek tük yapraklı ağaçlar da vardı aralarda.

İskeleden eve taksi tuttum, olup bitenlerden sonra buna hakkım vardı. Ama odama dönüp de kendimi eşyalarımın arasında bulunca umduğum kadar iyi hissetmedim kendimi, çünkü onu günlerce burada beklemiştim ve şimdi, asla beni görmeye gelmeyi düşünmediğini, Yngve'yle birlikte olduğunu öğrendikten sonra nasıl budalalık yaptığımı apaçık görebiliyordum. İşin iç yüzünü, neler olup bittiğini öğrendikten sonra onunla ilgili tüm güzel düşüncelerim, kurduğum düşler ölçüsüz naiflikte görünüyordu.

Yngve kendimi nasıl hissettiğimi, odamda oturmuş beklediğimi, umutlara kapıldığımı biliyor ve onunla buluşup çıkıyordu. Heyecanlarının bir parçası mıydı bu, diye merak ettim. Beni budala gibi bekletmek, gözüm yollarda bırakmak?

Odamda kalamazdım, ceketimi giyip çıktım, ama nereye gidebilirdim? Pazar günüydü, tüm dükkânlar kapalıydı ve açık kafelerde de tek başıma oturmak istemiyordum.

Jon Olav'ın oturduğu blokun önünde durup zile bastım. Yanıt gelmeyince yürümeyi sürdürdüm, yokuşu çıkıp Støletorget'yi geçtim ve biraz sonra Torgalmenningen'e ulaştım, bu süre boyunca içim yanıyordu, bir budalaydım, gidecek yerim, görüşecek kimsem yoktu; olanların utancı içinde kavrulurken yürümeyi sürdürdüm. Nygårdsgaten'e geldim, Realfagbygget'den parka döndüm, oturup sigara içmeyi tasarlamıştım, bugün pazardı, bir pazar yürüyüşüne çıkmıştım, parkta, şu işe bakın ki Ingvild'in elini burada tutmuştum ve şimdi bunu düşünmek istemiyordum, o sırada bile beni istemediğini, ona göre olmadığımı biliyor olmalıydı; Danmarksplass'a da gitmek istemiyordum, Yngve orada oturuyordu, sonuçta belki Ingvild'de onun anahtarları vardı ve hafta sonunu

orada geçiriyordu. Karşı yönde yürümeyi de istemiyordum, Sydneshaugen Okulu oradaydı, orada kahve içmiştik, Morten gelirken kapısında konuşuyorduk hatta. Bunun üzerine ilk yokuştan aşağı indim, Grieghallen'e çıktım, yolu izleyip kütüphaneyi ve istasyonu geçtim, bir zamanlar eski kentin kapısının bulunduğu yerden sağa dönüp yokuşa yöneldim ve Fjellsiden'in yollarına saptım.

Yngve şimdi eve dönüyor olmalıydı. Ingvild onun evinde değilse Yngve dosdoğru Fantoft'a, sevgilisinin onu beklediği yere gidecekti.

Ingvild kapıyı açacak, şefkat ve sevgiyle ona bakacaktı.

Kucaklaşacaklardı.

Giderek tırmanan bir tutkuyla öpüşeceklerdi.

Odaya şöyle bir baktıktan sonra olanca hızlarıyla birbirlerini soyacaklardı.

Ardından birer sigara.

Küçük kardeşin ne dedi?

Kızdı. Ama geçer. Görmeliydin hâlini. Hahaha.

Hahaha.

Ateş dalga dalga yükselince başımı eğdim, yüzüm yanıyordu. Eski itfaiyeyi geçtim, bina tahtadandı ve beyaza boyanmıştı, onun altında kentin renk cümbüşü titreşiyordu, en yüksekteki ev dizisi boyunca yürüdükten sonra yavaşça inmeye koyuldum ve evimin önüne gelip durdum.

İşte burada oturuyor, diye düşündüm. Kendini yazar sanan küçük kardeş. Kapıyı açıp içeri girdiğimde sanki hâlâ sokakta durmuş kendime bakıyordum; dünyayı dışarıda tutmak için perdeleri çeken, kendini beğenmiş budalaya.

Önümüzdeki iki hafta derslere Rolf Sagen girecekti. Kursu yazın türleriyle ilgili değildi; düzyazı, şiir, drama veya denemeyi değil yazmanın kendisini, yazma sürecini ve buna yönelik çeşitli stratejileri ele alıyordu. Bize bir dizi kullanışlı ipucu verdi, örneğin arka bölge dediği alanın düzyazı ve drama yazarlarına yararlı olabileceğini söyledi, arka bölgede karakterler ve ilişkileriyle ilgili her şey yazılıyor, böylelikle davranışları konusunda bitmiş metinde

görünenden çok daha fazlası bilinebiliyordu –arka bölge, anlatının yalnızca şöyle bir gösterdiği tastamam bir dünyaydı– bunun yanı sıra yazı öncüllerinden, başka bir deyişle temelde yatan güdülerden de söz etti. Sagen psikoloji eğitimi almıştı, yazarken bilincin en derin katmanlarına inmenin önemini epey vurguladı. Bizim için birkaç etkinlik de hazırlamıştı. Bunlardan biri bilincimizi düşüncelerden arındırmaktı, bir tür meditasyon gibiydi, düşüncelerimizin önüne geçmeye çalışıp onlara yer bırakmayacak, iyice temizleyip uzaklaştırdıktan sonra onun talimatıyla ilk aklımıza geleni yazacaktık.

"Hadi başlayalım," dedi. Hepimiz başlarımız öne eğik, gözlerimiz kapalı oturuyorduk masanın başında. Ben beceremedim, yalnızca durumu, bilincimi temizlemem gerektiğini düşünerek oturuyordum ama başaramıyordum. İki dakika geçti, üç, belki de dört.

"Şimdi yazın bakalım," dedi.

Benim ilk aklıma gelen bir kent adıydı: Darmstadt. Onunla ilgili minik bir öykü yazdım. Herkes bitirince ara verdik, derse dönünce herkes yazdıklarını okuyacaktı.

İşaret ve başparmağıyla sakalını sıvazlayan Sagen iyice odaklanmıştı, başını salladı, dinlediklerinin ilginç, sıra dışı, çarpıcı ve verimli olduğunu söyledi. Sıra bana gelince övgü dizisi bitti. Okuduklarımı dinleyip beni süzdü.

"Yazarken bilincinin yalnızca yüzeyini kullanıyorsun," dedi. "Bunu yaparsan metinde derinlik olmaz. Aklına gelen ilk sözcük neydi?"

"Darmstadt."

"Hım, bir Alman kenti," dedi. "Oraya gittin mi?"

"Hayır."

"Peki," dedi. "Korkarım metinle ilgili söyleyecek pek bir şey yok. Bilincinin daha derinlerine inmeye çalışmalısın."

"Peki," dedim.

Aslında yazdıklarımın yüzeysel olduğunu söylüyordu. Haklıydı, bunu anlamıştım, ötekilerin yazdıklarıyla benim yazdıklarım arasında bir uçurum vardı. Ben Kristiansand sokaklarında yürüyen

genç bir adamı betimlemiştim. Ne onu ne de dolaştığı sokakları bilincimin derinliklerinden çıkarmıştım. Sagen kuşkularımı doğrulamış, söze dökmüştü, bilincimin derinliklerine, ruhumun karanlığına dalmam gerekiyordu, ama bunu nasıl becerecektim? Karşımda apaçık durmuyordu ki! *Ölüm Füğü'nü* okumuştum, kimse bilincinin derinliklerine Celan kadar dalmamıştır, ama bunun bana ne yararı vardı?

Ertesi gün başka bir çalışma yaptık. Bu kez bize kafamızda yineleyip durmak için birkaç saçma sözcük verdi, ardından işaret verilince aklımıza ilk geleni yazacaktık.

Bir kez daha sekizimiz birden masanın çevresinde başlarımızı eğip gözlerimizi yumduk. Şimdi yazabilirsiniz, dedi Sagen, ben aklıma ilk gelen sözcüğü karaladım.

İki deri koltuk
Rüzgârda

Hepsi buydu.

Sagen çenesini kaşıdı.

"İlginç," dedi. "Rüzgârda iki deri koltuk. Dışarıdalar anladığım kadarıyla. Evet, öyle olmalı."

"Heyecan verici bir başlangıç," dedi Knut.

"Bunun üzerinde biraz daha çalışmalısın, Karl Ove," dedi Trude. "Bir şiire dönüşebilir."

"Kendisini hemen açığa vurmayan bir imge," dedi Sagen. "Gerilim var, zorlama bir yan yok. Evet, gerçekten ilginç. Sanırım doğru yoldasın."

Çocukluğumun geçtiği evdeki iki deri koltuğu düşünüyordum. Yeşil bir tepede duruyorlardı ve denizden meltem esiyordu. Ama tam bir saçmalıktı, bunu biliyordum, yine de bunun bir şeyin, bir şiirin başlangıcı olabileceği yönündeki yorumları bir kenara bırakmak elimden gelmedi.

Eve dönünce yazmayı sürdürdüm.

İki deri koltuk
Rüzgârda
Sarı bir buldozer –aklıma gelen öbür parça buydu–
Bir kentin gürültüsü
Çoktan geride bıraktığın

Bunu yazar yazmaz ne tür yorumlar yapılacağını anlamıştım. Sarı buldozeri sil. Son dizedeki "çoktan"ı kaldır, gereksiz. Bunları yapıp şiiri bitirdim.

İki deri koltuk
Rüzgârda
Bir kentin gürültüsü
Geride bıraktığın

En azından bir şiire benziyordu. Deri koltuk imgesinin kökenini biliyordum, küçüklüğümden beri içeriyle dışarı arasındaki ilişki, içeride olması gerekenin dışarıda olması ve bunun tersi beni büyülemişti. En hipnotize edici anılarımdan biri, Geir'le birlikte yarısı bitmiş bir ev inşaatında suyla dolu bir bodrum bulmamızdı. Bununla da kalmıyordu, zemin yoktu, suyla çevrili bir taşın üzerinde duruyorduk ve *içerideydik!* Akademiye kabul edilmemi sağlayan metinlerden birinde yer alan çöplük anılarım da bu düşünceyi ele alıyordu, ormanda Gordon'la Gabriel'in sandalyelerde oturması, bir masa ve lambalar. Rüzgârdaki iki deri koltuğun kökleri buradaydı, üç sözcüğe sığan çocukluğun büyüsü. *Bir kentin gürültüsü / Geride bıraktığın* dizeleriyse başka bir konuydu, okuduğum şiirlerde bir şeyin hem söylendiğini hem de geçersiz kılındığını birçok kez görmüştüm. Aynının aynıya birleştiği karşıtlık da böyleydi, örneğin *tavşan yağıyor kar gibi tavşana,* ama şimdiye dek kendim böyle bir imge yaratabilmiş değildim.

Şimdiye dek!

Oh!

Hemencecik iki dize daha ekledim

İki deri koltuk
Rüzgârda
Bir kentin gürültüsü
Geride bıraktığın
Kız yitip gidiyor
Kızın içinde

İşte bu kadar. Tam oturmuş bir şiir.

Bunu kutlamak için fotoğraf kitabını pantolonuma soktum, gömleğimi dışarı saldım ve otuz bir çekmek için bodruma indim. Bir yandan aletimi tutup bir yandan da sayfalarını çevirmeyi öğrendiğim kitap sol elimde, aletimse sağ elimde, birbiri ardına fotoğraflara bakmaya koyuldum. Çamaşır sepetli kız hâlâ gözdemdi, ama artık saf değildi, onunla kendimi gözümde canlandırdığım her durum Yngve ve Ingvild'in görüntüsüyle, umursadığım tek kız olan Ingvild'i yitirdiğim düşüncesiyle bulanıyordu. Bu düşünceden sıyrılabilmek için sayfaları karıştırıp durdum –Sagen'in de aşağı yukarı bunu önerdiğini fark ettim– ve sonunda kızların muhteşem bedenlerinden birine, boşalmamı sağlayacak kadar uzun süre odaklanabildim.

Hiç yoktan iyiydi.

Yukarı çıktım, uyku saatim gelene dek zaman öldürdüm. Neyse ki on iki saat deliksiz uyuma konusunda bir sıkıntım yoktu. Yazarlık Akademisi'ne gitmeyi iple çektiğimi söyleyemezdim, gün geçmiyordu ki ya beni ya da yazdıklarımı küçümseyecek bir şey söylemesinler. Kimse bunu kastetmiyordu, adına eleştiri deniyordu ve yapıcı olması gerekiyordu, ama benim durumumda anlamsızdı, çünkü metinlerimde eleştiriyi dengeleyecek başka hiçbir şey yoktu. Toydu, klişeydi, yüzeyseldi ve bilincimin derinliklerine erişmenin yanından bile geçmiyordum, oysa bir yazarın özü orada bulunuyordu. Tüm tartışmalarda bana bu anımsatılıyordu, rolüm biçilmişti, mesela deri koltuklarla ilgili şiir gibi iyi bir şey yazdığımda bu, kişiliğim ışığında değerlendirilip, tıpkı bir maymunun *Hamlet*'i yazması gibi, tesadüfi bulunacaktı.

O günlerde akademinin tek yararı orada tepki gösterecek çok fazla şeyin olup bitmesi ve Yngve'yle Ingvild'in düşüncelerinin

geri planda kalmasıydı. Aynı nedenden ötürü odama katlanamıyordum, orada dikkatimi dağıtacak hiçbir şey yoktu, dolayısıyla yazı ödevimiz yoksa yürüyüşe çıkıyordum, örneğin bir gece kahve içmek için Jon Olav'ın evine, ama arkadaşsızlığım ona yük olmasın diye belli sayıda gün geçene dek onu bir daha ziyaret edemezdim, kendimi bir tür karantinaya almıştım, başka bir gün ise Anne'ye gidiyordum, onun için de aynı kurallar geçerliydi, bir bardak çaydan ve bir saatlik sohbetten sonra dört beş gün, tercihen daha uzun süre, orada boy gösteremiyordum, onlardan başka da ziyaret edecek kimsem yoktu. Tek başıma sinemaya gidemezdim, bu konuda çok fazla ön yargı vardı, Café Opera'ya da ayak basamazdım. Barda tek başıma durmak, kimseyi tanımadığım için utançtan yerin dibine geçmek, kendimi maruz bırakmak istediğim bir durum değildi. Ayrıca orada Yngve ve Ingvild'e veya onların arkadaşlarına rastlama olasılığı çok yüksekti. Onlarla aynı yerde bulunma ve bakışmalarını, birbirlerine dokunmalarını görme düşüncesi bile kanımı donduruyordu. Morten kurtarıcımdı: Ortak bir yanımız olmasa da herhangi bir konuda bir saat sohbet edebiliyorduk, ona uğramam tuhafına da gitmiyordu, sonuçta "komşuyduk".

Bir akşam kapı çalındı. Jon Olav diye düşünüp açtım.

Basamaklarda duran Ingvild'di.

"Merhaba," dedi, bana kısaca bakarak.

Göz göze geldiğimiz o anda sanki olanların hiçbiri olmamıştı. Kalbim eskisi gibi aşkla çarpıyordu.

"Sen ha?" dedim.

"Evet, sanırım konuşmamız gerek."

Bunu söylerken yere bakıyordu, alnına düşen bir perçemi geri attı.

"Buyur," dedim.

Arkamdan gelip kanepeye oturdu.

"Çay ister misin?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Uzun kalmayacağım."

"Ben yine de hazırlıyorum," dedim.

Mutfak bölümüne gidip ocağa su koydum. Beni görmeye gelmesini hiç beklemiyordum, odam ne derli topluydu ne de temiz. Çay yapraklarını çaydanlığın dibine serpip onun yanına döndüm. Bir sigara yakmıştı. Küllüğün yarısı doluydu, alıp onu mutfaktaki çöpe boşalttım.

"Benim için ortalığı toplamana gerek yok," dedi. "Birkaç dakika içinde kalkacağım. Söylemem gereken bir şey var."

Bunu söylerken güldü. Bakışlarını indirip kaldırdı.

"Çay birazdan olur," dedim. "Akademide şiir çalışıyoruz, çok güzel şiirler verdiler. Özellikle bir tanesi bayağı iyi. Duymak ister misin?"

Başını iki yana salladı.

"Şimdi değil, Karl Ove," dedi, kanepede kıvranarak.

"Uzun değil," dedim. "Bekle de bulayım."

"Hayır, lütfen yapma. Şimdi sırası değil."

"Sorun olmaz," dedim, şiir fotokopilerini karıştırarak; aradığımı bulup ona döndüm.

"İşte. Çok sürmez."

Elimde kâğıtla odanın ortasında durup okumaya başladım.

*Ölüm Füg*ü[1]

Akşam vakitlerinde içmekteyiz sabahın kapkara sütünü
ve öğlenlerle sabahlarda bir de geceleri
hiç durmaksızın içmekteyiz, içmekteyiz
bir mezar kazıyoruz havada, rahat yatılıyor
Bir adam oturuyor evde yılanlarla oynayıp yazı yazan
hava kararduğında Almanya'ya senin altın saçlarını yazıyor
Margarete
bunu yazıp evin önüne çıkıyor ve yıldızlar parlıyor
köpeklerini çağırıyor ıslıkla
sonra Yahudilerini çağırıyor ıslıkla toprakta bir mezar
kazdırıyor
bize buyruk veriyor haydi bakalım şimdi dansa

1 Paul Celan, *Ellerin Zamanlarla Dolu*, İş Bankası Yay., İstanbul 2017, çev. Ahmet Cemal. [ed.n.].

Gece vakitlerinde içmekteyiz sabahın kapkara sütünü
ve sabahlarla öğlenlerde bir de akşamları
hiç durmaksızın içmekteyiz, içmekteyiz
bir adam oturuyor evde yılanlarla oynayıp yazı yazan
hava kararduğında Almanya'ya senin altın saçlarını yazıyor
Margarete
senin küç olmuş saçlarını Sulamith, bir mezar kazıyoruz
havada rahat yatılıyor

Adam bağırıyor daha derin kazın toprağı, siz ötekiler
şarkılar söyleyip dans edin
tutup palaskasındaki demiri savuruyor havada gözlerinin
rengi mavi
sizler daha derine sokun kürekleri ötekiler devam edin
çalmaya ve dansa

Gece vakitlerinde içmekteyiz sabahın kapkara sütünü
ve sabahlarla öğlenlerde bir de akşamları
hiç durmaksızın içmekteyiz, içmekteyiz
bir adam oturuyor evde senin altın saçların Margarete
senin kül saçların Sulamith adam yılanlarla oynuyor

Sesleniyor daha tatlı çalın ölümü çünkü o Almanya'dan
gelen bir ustadır
sesleniyor daha boğuk çalın kemanları sonra sizler duman
olup yükseliyorsunuz göğe
sonra bir mezarınız oluyor bulutlarda rahat yatılıyor

Gece vakitlerinde içmekteyiz sabahın kapkara sütünü
sonra öğlen vakitlerinde ölüm Almanya'dan gelen bir ustadır
akşamları ve sabahları içmekteyiz, içmekteyiz hiç durmadan
ölüm bir ustadır Almanya'dan gelen gözleri mavi
bir kurşunla geliyor sana tam göğsünden vurarak
bir adam oturuyor evde senin altın saçların Margarete

köpeklerini salıyor üstümüze havada bir mezar armağan ediyor
yılanlarla oynuyor ve dalın düşlere ölüm Almanya'dan gelen bir ustadır
senin altın saçların Margarete
senin kül olmuş saçların Sulamith

Bana öğretildiği gibi okudum, düzenli ritimle, tek tek sözcükleri vurgulamadan, salt anlam taşıyor diye herhangi bir yeri vurgulamadan; ritim çok önemliydi, ritim her şeydi.

Okurken Ingvild sigara içip önündeki zemini inceledi.

"İyi değil mi?" diye sordum.

"İyi," dedi.

"Bence çok güzel. Kesinlikle harika. Bunun gibisini okumamıştım daha önce."

Kanepenin öbür ucuna yerleştim.

"Yngve sana olanları söyledi, öyle değil mi?" diye sordu.

"Çay," deyip kalktım. "Bir dakika."

Mutfağa gittim, kaynar suyu döktüm, kuru çay yaprakları saniyeler içinde şişip yumuşayacak, büyük olanlarsa topaklanacaktı ve bu arada içlerinde ne varsa çıkacak, suya işleyip onu önce sarıya, sonra gittikçe daha koyu bir renge bürüyecekti.

İki fincanla çaydanlığı getirip sehpaya koydum.

"Biraz demlenmesi gerekiyor," dedim.

"Çok kalamam," dedi. "Sana olanlardan söz etmek için gelmiştim."

"Bir bardak çay da mı içemezsin?" diye sordum.

Fincanını doldurdum, çay çok açıktı, çaydanlığa geri döktüm, yeniden doldurdum. Bu kez demlenmişti, mükemmel değilse de içilebilirdi.

"Süt alır mısın?"

Başını sağa sola sallayıp iki eliyle kavradığı fincanı ağzına götürdü, ardından sehpaya geri koydu.

"Olanların," dedi, "seninle hiçbir ilgisi yok."

"Peki," dedim, kendi fincanımı doldurarak.

"Umarım her şeye karşın dost kalabiliriz. Seninle arkadaş olmayı isterim."

"Elbette arkadaş olabiliriz," dedim. "Niye olamayalım ki?"

Gülümsedi, göz teması kurmadan bir yudum daha aldı.

"İşler nasıl gidiyor peki?"

"İyi," dedi.

"Dersler iyi geçiyor mu?"

Başını iki yana salladı.

"Bilmiyorum," dedi.

"Ben de öyle," dedim. "Ama akademi yalnızca bir yıllık, psikoloji gibi altı yıl değil. Bakalım daha sonra ne yaparım. Belki edebiyat. Ama yazmayı sürdürmek istiyorum."

Sessizlik.

Burada olması bana acı veriyordu.

"Fantoft'ta mı oturuyorsun hâlâ?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Kolektife taşınacağım."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Kalksam iyi olur," deyip doğruldu. "Çay için teşekkürler. Görüşürüz."

Onu koridora çıkardım, gülümseyerek uğurladım, köşede gözden yitişini izledim, içeri döndüm, iki fincanı yıkadım, onun ziyaretini anımsatmasın diye küllüğü boşalttım ve sırtüstü yatağa uzanıp tavanı seyretmeye koyuldum. Saat sekizdi. Uyumama iki saat vardı.

Akademide ders olduğu sürece günüm iyi geçiyordu. Sabah yağmurda sürüne sürüne gittim ve başka bir şey olmasa bile oradaki öğrencilerle buluşmanın tadını çıkardım –birbirimizi öyle çok görüyorduk ki onların yanında nispeten doğaldım– ve öğleden sonra hızla kararan gökyüzünün altında, yağmurdan ıslanarak evin yolunu tuttum. Kendime yemek hazırladım, huzursuzluğum dayanılmaz olup da beni dışarı çıkarana dek oturup kitap okudum, ama dışarıda her zamanki gibi hemen hiçbir şey yoktu, başka bir deyişle kimseyle görüşmedim. Gidecek yerim yoktu, odamda da

kalamıyordum, ne halt edecektim? Kendi başıma sinemaya veya Café Opera'ya beni on yabani at bile sürükleyip götüremezdi. Böyle yaşayıp gitmek bir süre için iyiydi, sorun yoktu, açıklanabilir bir durumdu, az öğrencisi olan bir kursa gidiyordum, oradakiler benden büyüktü, normal koşullarda hiçbiri arkadaşım olmazdı, bu da kendisi gibi binlerce değilse de yüzlerce kişiyle çevrili ortalama bir öğrencinin durumunun tam tersiydi. Evet, mantıklı bir açıklaması vardı: Yazarlık Akademisi'ne gidiyordum, orayı bitirince öğrenci kredisi alıp yazı yazmaya İstanbul'a gidecektim, orada kimseyi tanımam beklenmiyordu, ayrıca egzotik ve yabancı bir kentti, bir serüvendi, vay canına, İstanbul'da kendime ait bir odam olacak!

Mektuplar yazıp tasarılarımı açıkladım. Akademide duyduğum Øystein Lønn, Ole Robert Sunde, Claude Simon, Alain Robbe-Grillet ve Nathalie Sarraute'un romanlarını okudum. Zorlansam da bir şey öğrenirim umuduyla vazgeçmedim. Kent merkezine yürüyüp plak satın aldım, yaşlıların takıldığı pastanelerde kahve içtim, orada nasıl göründüğümü, ne gibi bir etki bıraktığımı ve niye yalnız olduğumun merak edilmesini umursamıyordum. Yaşlılar umurumda bile değildi, kendimi de umursamıyordum. Orada oturup plakları inceledim, kitap okudum, kahveyle sigara içtim. Ardından eve gidip zaman öldürdüm, yatağa girdim ve yeni bir gün doğdu. Okul günleri sorun değildi, hafta sonları daha zordu, öğleden sonra iki üç sularında başka öğrenciler gibi dışarı çıkıp eğlenme güdüsü giderek kendisini hissettiriyor, altı yediye doğru dayanılmaz oluyordu, çevremde herkes parti öncesi içkilerini içerken ben tek başıma oturuyordum. Sekiz dokuz gibi yakında yatmaya gideceğim için kendimi daha iyi hissediyordum. Arada sırada dikkatimi çeken bir şey de oluyordu, örneğin bir kitap veya kendi yazılarım yer ve zaman algısını unutturuyordu, bir bakıyordum saat on iki, bir, hatta iki olmuş. Bu çok iyiydi, çünkü ertesi gün daha uzun süre uyuyabiliyor, böylelikle günü kısaltabiliyordum. Cumartesileri akşam dışarı çıktığım oluyordu, odamda kalmaya dayanamıyordum kimi zaman, adımlarım beni merkeze, Café Opera'ya doğru sürüklüyordu, burada pencereler kahkahalar atarak sohbet edenlerle, altın sarısı biralarla doluydu, tek yapmam gereken kapıyı açıp içeri girmekti belki, kilitli değildi sonuçta, ama

yapamıyordum, öyle ya da böyle yaşamım buna dönüşmüştü. Bir kez yine de girmiştim ve tam beklediğim gibi çıktı, tam bir kâbus, barda içerken içim yanıyordu, göğsüm ve kafam alev alevdi, kimseyi tanımıyordum, hiç arkadaşım yoktu ve herkes bunu görebiliyordu, dünyanın en normal şeyini yapıyormuş gibi davranarak barda tek başıma dikildim, biramı yudumlayıp sakince içeriyi inceledim, bu gece tanıdığım biri var mı? Şu işe bakın, yok, bir kişi bile! Neyse, eve gidip yatmadan önce bir bira içmek iyi olur... Yarın çok işim var, bugün ağırdan alabilirim... Ardından koşar adım eve giderken kendime, aptallığıma çok kızıyordum, orada ne işim vardı, saçmaydı, mutsuzluğumu ne diye böyle sergilemiştim?

Ertesi hafta Yngve'ye telefon ettim. Televizyonu vardı, cumartesi maçını izleyecek mi diye soracaktım, izleyecekse ben de gelebilir miydim? Ingvild konusunu unutmuş değildim, bu yüzden Yngve'yi asla bağışlamayacaktım, ama Ingvild'e âşık olduğumdan çok daha uzun bir süredir Yngve'yle kardeştik, iki ilişkiyi birbirinden ayırmak, kafamda aynı anda iki ayrı düşünce taşımak çok daha yerinde olacaktı.

"Alo," dedi.

"Alo, benim, Karl Ove."

"Epeydir sesini duymamıştım," dedi. "Nasıl gidiyor?"

"İyi. Bu akşamki maçı izleyecek misin diye soracaktım."

"Evet."

"Ben de gelebilir miyim?"

"Evet, elbette. Çok güzel olur."

"Ingvild orada olacak mı? Öyleyse gelmem."

"Yok, bu hafta sonu eve gitti. Çık gel."

"Peki, görüşürüz öyleyse."

"Görüşürüz."

"Toto oynadın mı?"

"Evet."

"Kaç kolon."

"Otuz iki."

"Tamam. Görüşürüz."

Yakındaki dükkândan bira aldım, banyo yapıp giysilerimi değiştirdim, yağmurda yokuşu çıktım, büfeye uğrayıp toto oynadım, otobüs bekledim, bindim, kenti çevreleyen tüm o ışık ve hareketi, sayısız renk ve biçim oynamalarını, suda ışıldayıp yüzen ışıkları, şemsiyeleri, fışırdayan yağmur sileceklerini, eğik başları, bağcıkları sıkılmış kapüşonları, lastik çizmeleri, yağmurlukları, oluklardan, kaldırım kenarlarından akan ve çatılardan taşan suları, tepede halkalar çizen ve sırılsıklam bir hâlde yağmur direklerine konan martıları ve Festplassen'deki saçma derecede yüksek heykeli, payanda üzerinde duran normal boydaki adamı izledim, ne kadardı payandanın boyu, yirmi metre mi? Otuz mu? Christian Michelsen bu yazgıyı hak etmek için ne yapmıştı?

Bergen, fışırdayan sileceklerin kenti.

Bergen, tuvaletsiz ve cereyanlı odaların kenti.

Bergen, insan balığının kenti. Şu açılıp kapanan ağızlara bir bakın.

Çevre kasabalarda kapı kapı dolaşıp kitap satan, küçük kütüphanesini insanlara sunan büyükbabam kazandığı parayla kendisine yeni bir takım elbise alıp buraya gelmişti. Büyükannemle evlenmek için yüzüğü buradan almıştı. Bergen, burası onlar için biricik kentti. Büyükbabam buraya gelirken bayramlıklarını giyer, en iyi şapkasını takardı, büyük olasılıkla bunu hep yapmıştı.

Danmarksplass'tan karşıya, araba tekerleği satılan küçük tahta barakanın oradaki tabelaların altından sağa, daha sonra dosdoğru sola ve işçi evlerinin arasından yokuş yukarı...

Her şey normal, diye düşündüm, zili çalıp Yngve'nin kapıyı açmasını beklerken. Her şey eskiden olduğu gibiydi.

Öyleydi gerçekten.

Yngve, çocukluğumuzda cumartesi günleri televizyonda yayınlanan İngiliz futbol maçlarını izlerken babamın bize verdiği türden çikolata kaplı karamela almış, bir cezve kahve demlemişti, ikinci yarının başında bira ve patates cipsine geçmeden önce kahveyi içtik. Öbür on bir maçın skorlarını da takip ediyorduk, Yngve'nin on maçı istediği gibi gidiyordu, ama sona doğru hepten çuvalladı,

ben yedi tutturmuştum ki ne zaman toto oynasam aşağı yukarı bu sonuç çıkıyordu.

Maçtan sonra Asbjørn'le Ola geldi, bir süre oturup bira içtik, ardından bir taksiye atlayıp Café Opera'ya gittik. Ingvild'in adı bir kez bile geçmedi. İlk birkaç saat boyunca oldukça ağırdan aldım, söyleyecek bir lafım yoktu, konuşmaya katkıda bulunamazdım, ama giderek sarhoş oldum ve kendimi dünyanın merkezinde ışıldar vaziyette bulup ağzıma geleni söylemeye başladım. Önümüzdeki yıl yazmak için İstanbul'a taşınacağımı söyledim, Bret Easton Ellis'ten daha iyi yazdığımı söyledim, ben onun gibi taş kalpli değildim, Jan Kjærstad'nın yazdıklarımı okuyup beğendiğini söyledim. Işıklar söndürülünce bu saatte de eve gidilmez ki diye inledim, neyse ki kimsenin öyle bir planı yoktu, Café Opera'da kim varsa sokaklara dökülüp sohbete koyuldu, bir parti haberi umuduyla herkes kulak kabartmıştı. Erling'le Arvid de oradaydı, Villaveien'de, Studentsenteret'nin arkasındaki büyük evde, bir kolektifte oturuyorlardı; oraya gidebilirdik, belli ki içecek pek bir şey yoktu, ama sorun değildi, çünkü birileri hemen taksiye atlayıp evlerinde içki olarak ne bulabilirlerse getirmeye gittiler, bu arada biz de usulca yokuşu tırmanmaya başladık, Erling'le Arvid başı çekiyordu, biz de kuyruklu yıldızın geri kalanı gibi onları takip ediyorduk.

Erling de Arvid de Tromøyalıydı. Çocukluğumda Erling'in büyükler takımında kalecilik yaptığını anımsıyorum. Her zaman kibardı, hep gülümserdi ve hiçbir zaman alay etmezdi. Boyu pek uzun olmasa da yürüyüşünde bir sarsaklık, neredeyse bir topallık vardı; kalecilik yaptığı günlerde bile fark etmiştim bunu. Arvid iri ve sağlamdı, gittiği her yerde çok fazla yer kaplıyordu. İkisi bir odak noktası oluşturmuşlardı. Sözlerinin bir ağırlığı vardı. Öte yandan belli ki ben güvendeydim, çünkü Yngve'nin kardeşiydim. En azından Bergen'e taşındığım ilk günlerde öyleydim.

Büyük tahta evde dolaştım, odalar genişti ve neredeyse büsbütün boştu, içkiler geldi, içtim, birisi bana bakıyordu, yanına gittim, ne bakıyorsun diye sordum, beni daha önce görmediğini, kim olduğumu merak ettiğini söyledi, elini sıktım ve parmaklarını büktüm, çığlık atınca bıraktım. Ne yapıyorsun, diye tısladı. Hasta

mısın ne? Onu bırakıp bitişikteki odaya gittim, kalabalık bir grup yere oturmuştu, aralarında Yngve'nin sınıf arkadaşlarından biri de vardı, Café Opera'ya ilk gittiğimizde masada oturan. Şıp demiş Jan Kjærstad'nın burnundan düşmüşsün sanki, diye bağırdım onu göstererek. Tıpkı ona benziyorsun! Hiç de benzemiyorum ona, dedi. Benzemiyor, Karl Ove, dedi grupta bulunan Asbjørn. Sen de Tarjei Vesaas'a benziyorsun, dedim, Arvid'i göstererek. Bu bir övgü mü? Kahkaha attı. Hayır, hiç de değil, deyip döndüm, çünkü Yngve arkamda duruyordu. Sakin olsana biraz, dedi. Birinin parmaklarını kırıyormuşsun az kalsın. Bu olmaz. Burada böyle davranamazsın. Herkes herkesi tanıyor, öyle değil mi? Sakin ol biraz. Sakinim, dedim. Eğleniyorum. Edebiyat konuşuyoruz. Kjærstad ve Vesaas. Yanından ayrılıp mutfağa gittim, buzdolabını açtım, alkol beni kurt gibi acıktırmıştı, gördüğüm yarım tavuğu kapıp dişlemeye başladım, tezgâhın üzerine oturup yerken arada viski yuvarlıyordum. Öğrenci evinde tezgâhın üzerine oturup tavuk yerken viski içtiğim o güzel an hatırladığım en son şeydi. Ondan sonrası yok, bir tek, biri beni durdurana dek odaya birtakım kayalar getirip yere koyduğum kalmış aklımda, ondan sonrası silinip gitmiş.

Sonbaharın sonuna dek durum buydu, Yngve ve arkadaşlarıyla takılıyordum, ilk birkaç saat boyunca sessiz, utangaç ama kibar ve dost canlısıydım, sonra alkolün pençesine düşünce ağzımdan çıkanı kulağım duymuyor, ellerimin denetimini kaybediyordum; sonra ertesi gün içsel bir karanlığa uyanıyordum ve söylediklerimle yaptıklarım bir bir aklıma geliyordu, ancak devasa bir irade gücü kullanarak kendimi harekete geçirebiliyor, yavaşça normalliğe çekebiliyordum. Ben normalliğe aittim, sömestir uzadıkça giderek daha iyi anlıyordum ki ben yazar olmak için gereken derinlikle özgünlükten yoksundum, öte yandan tek söz etmeden herkesin arasında boynumu büküp oturmak istemiyordum, çünkü ben o da değildim, dolayısıyla işe yarayan, oradan çıkmamı sağlayan tek şey, beni kendime yaklaştıran, özgür bırakan tek şey kafayı çekmekti. İyi geçtiği de oluyordu, bazen akşam tam doğru anda, benim mutluluğumdan başka sonucu olmayan bir olay çıkmadan bitiyordu,

ama iyi gitmediği de oluyordu ve kendimi kaybediyordum, tıpkı önceki yıl Kuzey Norveç'te olduğu gibi büsbütün kontrolümü yitiriyordum. Edindiğim alışkanlıklardan biri yanından geçtiğim arabaların kapısına dokunmaktı, açık bir tane bulursam şoför koltuğuna oturup motoru çalıştırmayı deniyordum, birtakım kabloları bağlamam gerektiğini biliyordum, ama hangileri olduğundan emin değildim, bir tane bile çalıştırmayı başaramadım, yine de ertesi gün salt denemiş olduğum gerçeği bile korkunç geliyordu bana. Oturduğum yerin yakınında bir tepeye çekili bir arabanın kapısı açıktı ve girip el frenini indirdim, birkaç metre kayıp arkadaki arabaya çarpmasına yol açtım. Zevkten kıkırdayarak kaçtım olay yerinden. Bununla da yetinmedim, sayısız kez bisiklet çalmaya kalktım, arka bahçelere girip kilitsiz bisiklet arıyordum, bulursam eve o bisikletle gidiyordum. Bir gün uyandığımda odamdaki yatağın başucunda bir bisiklet vardı. Ancak hava kararınca dışarı çıkarıp yan sokağa koyabildim, bu arada biri beni görecek ve polis gelecek diye ödüm kopuyordu. Başka bir sefer bir binanın ikinci katında pencerenin önünde oturanları gördüm, merdivenleri çıktım, kapıyı çalıp içeri girdim, başlarını sağa sola salladılar, arkamı dönüp çıktım. İçimde bir kötülük yoktu, yalnızca eşyaları yok etmek istiyordum, insanları değil, ama yargı gücüm o kadar azalmışken her şeyin olabileceğini anlamıştım, izleyen günlerde korkularımın kontrolsüzce artmasının nedeni de buydu büyük ihtimalle. Artık eskisi kadar zaman geçirmeye başladığım Yngve bana içkiyi bırakmamı, esrarı denememi, bunun daha iyi olabileceğini söyledi. Dediğine göre kötü bir ün salmaya başlamıştım ve bu onu da etkiliyordu. Ama beni davet etmeyi bırakmadı, kentte dönüştüğüm kişiden çok normalde olduğum kişiyi görmeyi sürdürüyordu büyük olasılıkla.

Kasım ortasında param bitti, ama bu benim için bir sorun değildi, bir aylık bir yazma dönemimiz vardı, anneme gittim, onun küçük odasında kaldım; o, geceleri bir köşede uyurken ben yazıyor, gündüzleri işe gittiğinde koridorda uyuyordum. Akşamları birlikte yemek yiyor, ya sohbet ediyor ya da televizyon izliyorduk, sonra o yatmaya gidince benim gece mesaim başlıyordu. İki hafta sonra beni Sørbøvåg'a götürdü, orası daha genişti, kendimi oradaki yaşama

bıraktım, Bergen'de sürdüğüm yaşamla ilgisi bile yoktu bunun, ama yaptıklarımın vicdan azabını çekmediğimi söyleyemezdim, hem kırılganlıkla hastalık hem de canlılık ve sıcaklıkla çevrelenince tavırlarımın bayağılığı açıklık kazandı.

Noel'den sonra eski dairesi satışa çıkarılan Yngve Fjellsiden'de bir kolektife taşındı. Burası olağanüstü güzellikte büyük bir villaydı, sık sık uğradım ona, gidebildiğim az sayıda yerden biriydi sonuçta. Üç ev arkadaşı vardı, bunlardan biriyle, Per Roger'le biraz konuşuyordum, edebiyatla ilgileniyordu, kendisi de yazıyordu, ama Yngve'nin çevresinden biriydi, onun yanında kendimi çok küçük hissediyordum ve bir şey sorduğunda ne diyeceğimi bilemiyordum, bu yüzden ilişkimiz gelişmedi.

Akademide makale dersleri başladı, Bram Stoker'ın *Drakula*'sından başka tutkuyla sevdiğim romanlardan biri olan Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi* hakkında makale yazdım, bu, hocaların sevdiği ve öğrettiği türden edebiyata girmese bile Fosse'den biraz övgü aldım, dilimi sıkı ve kesin, fikirlerimi sağlam ve ilginç buldu, kurgu dışı yazı türlerine besbelli yetenekli olduğumu söyledi. Bu iki uçlu bir övgüydü: Geleceğim edebiyatın kendisinde değil de edebiyat hakkında edebiyatta mı yatıyordu?

Metinlerimize bakmak için arada sırada Øystein Lønn de geliyordu, ama ben göstermek istemiyordum, sınıfta daha fazla aşağılanmaya katlanacak gücüm yoktu, bu yüzden, onunla baş başa görüşebilmek için, yazılarımı alıp oteline gittim. Kursun başında sabahtan akşama kadar hizmetimizde olduğunu, kafamıza takılan bir konu olursa ona uğramaktan çekinmememiz gerektiğini söylemişti. Ben de bir akşam saat yedide odamdan çıkıp yokuş aşağı vurdum kendimi, tepemdeki sokak lambaları rüzgârda salınıyor, yağmur duvarlarla çatıları dövüyordu. Tükenmek bilmiyordu gökler, eylülün başından beri yağmur yağmıştı ve sekiz aydır ancak birkaç saat güneş yüzü görmüştüm. Sokaklar neredeyse boştu, duvar diplerine sığınarak koşturan birkaç kişi vardı yalnızca, Bergen'de A noktasından B noktasına olabildiğince çabuk gitmek çok önemliydi. İskele boyunca uzanan yapıların ışıkları Vågen'deki suları parlatıyordu, süzülerek gelen bir feribot kıyıya yanaştı. Ben

terminali geçerken feribotun iskelesi sürüldü ve yolcular inmeye başladı, bekleyen taksilere yöneldi çoğu.

Lønn, köşedeki Hotel Neptun'de kalıyordu, içeri girdim, resepsiyondan oda numarasını öğrendim, yukarı çıkıp kapısını çaldım.

Büyük elleri ve geniş yüzüyle iri kıyım bir adam olan Lønn beni görünce şaşırdı.

"Kafamıza takılan bir konu olursa uğramaktan çekinmeyin, demiştin. Bir metin getirdim. Zahmet olmazsa bir bakabilir misin?"

"Neden olmasın," dedi. "İçeri gel."

Oda karanlıktı, baş ucundaki iki lambayı yakmıştı yalnızca, ayrıca duvardan duvara kırmızı halı bütün ışığı emiyor gibiydi.

"Otur," dedi. "Neye bakmamı istiyorsun? Dilersen yarın da ele alabiliriz."

"Kısa," dedim. "Bir sayfadan biraz uzun."

"Öyleyse bakayım," dedi. Metni ona verdim, gözlüğünü takıp okumaya başladı.

Ben çekinerek çevreme bakındım. Bir köprünün çelik halatlarına tırmanan çocuklarla ilgili bir öyküydü, hava çok karlıydı, çocuklar tipide görünmez olmuşlardı, aralarından biri atlayacaktı. Öykü bunun, çocuklardan birinin atlayıp intihar etmesinin, devamlı gerçekleştiğini sezdiriyordu. Bu öykü veya düzyazı, Julio Cortázar'dan esintiler taşıyordu.

"Ev-veet," dedi Lønn, çıkardığı gözlüklerini katlayıp gömlek cebine koydu. "İyi bir öykücük. Özlü ve sıkı anlatılmış. Üzerinde konuşacak fazla bir şey yok, öyle değil mi?"

"Yok," dedim. "Beğendin mi?"

"Evet, çok beğendim."

Doğruldu. Ben de kalktım. Metni bana uzattı.

"İyi şanslar," dedi.

"Teşekkürler," dedim.

Arkamdan kapıyı kapattı, ben koridorda yürürken kendi aptallığım yüzünden haykırmak istiyordum. Ne ummuştum? Ne beklemiştim. Bir dâhi olduğumu söylemesini mi? Yayıncısına benden söz edeceğini mi?

Hayır, dâhi değildim, buna inanmıyordum, ama benimle ilgilenebilir, yayınevinden birine benden söz edebilirdi, neden olmasın diye düşünmüştüm. Yayıncıların arada sırada akademi öğrencileriyle ilgilendiği bilinen bir durumdu. Pekâlâ benimle de ilgilenebilirlerdi.

Lønn kursunu sonlandırırken akademi öğrencilerini birer birer ele alıp iyi düşünülmüş yorumlar yaptı ve söz etmesinde sakınca görmediği çeşitli edebiyat projelerini gündeme getirdi. Benden başka herkesi övmüş, beni unutmuştu.

Çıkarken kırgın ve öfkeliydim.

Herkesten farklı olarak ben ona metin vermemiştim, tamam, ama yazılarımdan birini okumuştu. Bunu niye gizlemişti? Çok kötü bulduysa bunu söylemesinin önünde ne engel vardı?

Bunun üzerine akademiye birkaç hafta uğramadım. Sonbaharda dersleri epey bir asmıştım, Noel'e doğru iyice suyunu çıkardım, devam mecburiyeti yoktu, karar bizimdi, ne zaman oraya gitsem kafamı tuvalete sokuyorlarmış gibi hissettiğim sürece tüm derslere girmemin gerekmediğini, evde kalıp yazmanın daha iyi olacağını düşünüyordum, başvurumda da bu kurs sayesinde bir yıl oturup yazma fırsatına kavuşacağımı söylemiştim sonuçta.

İlkbaharda daha çok evde vakit geçiriyordum, Lønn olayından sonra derslere girmeyi neredeyse bırakmıştım. Yazı da yazmıyordum, her şey anlamsız görünüyordu, dışarı çıkmak dışında, ona ara vermedim, dilediğimi yapmayı, düşkün ve bohem kent yaşamında masasında şişesiyle tek gözü açık sızıp kalan yazar olmayı sürdürdüm. Kurallarımdan birini bile çiğnedim, bir akşam tek başıma içmeye gittim, bir karaf beyaz şarapla Fekterloftet'ye oturdum. Fekterloftet'nin özelliği orada çalışan bütün kızların aşırı güzel olmasıydı. Ben de bu yüzden, kızlardan biriyle konuşurum umuduyla gelmiştim, ama bu olmadı, servis yapmak dışında bir şeyle pek ilgilenmiyorlardı; dolayısıyla ikinci karafı bitirince kalkıp Café Opera'ya gittim, tanıdığım bir kişiyi bile görmeden kapanışa dek barda oturdum ve sonra evin yolunu tuttum. Birinin beni sarsmasıyla uyandım, gözlerimi açtım, bir yerlerde koridorda yatıyordum,

doğruldum, beni uyandıran Jon Olav'dı. Kapısının önünde sızmıştım. Yağmurluğumun cepleri küçük taşlarla dolup taşıyordu. Penceresine atmak için toplamış olmalıydım. O sırada binada oturan biri gelmişti ve ben de onun arkasından girmiştim besbelli. Jon Olav hâlime güldü; eve döndüm, biraz daha uyumak için ölüp bitiyordum. Birkaç gün sonra Café Opera'ya sabah gittim, akademiye gidecek durumda değildim, evde oturmayı da canım istemiyordu, aşağı inip bir şişe şarap almaya, günü akışına bırakmaya karar vermiştim. Öğleyin kafayı çekmek güzel bir duyguydu, bir yığın özgürlük getiriyordu beraberinde, gün birdenbire açılıyor, hiçbir şeyi umursamadığım için büsbütün farklı fırsatlar sunuyordu. Sarhoşken büfeye gazete almaya gitmek bile başlı başına bir deneyimdi. Sanki dünyada bir delik açılmıştı, tüm o sıradan öteberinin –raflar dolusu ciklet, pastil ve çikolatanın– üzerine bir ürkütücülük gelmişti güpegündüz sarhoş gözlerle baktığımda. Birkaç dakika sonra pencere kenarındaki masamda okuduğum gazete makalelerine ne demeli! Canlı, neredeyse coşkulu duygularla okuduğumda ham ve dehşetli bir havaya bürünüyorlardı. Vay canına, ben önemli biriydim, kimsenin göremediklerini, dünyanın derinliklerini görebiliyordum.

Bütün gün içtim, saat beşe doğru orada yemek yedim, ardından kitapçıya gidip Jayne Anne Phillips'in bir romanını satın aldım ve izleyen birkaç saat boyunca okumaya çalıştım, ama başaramadım, ancak birkaç dakikalığına odaklanabiliyordum, okuduğum her cümleyle duygular kabarıp taşıyordu içimden. Bunu ben de yapabilirim, diye düşündüm. Yok, ben daha da iyisini yaparım. Çok daha iyisini.

Sızmaya başlamıştım, arada sırada gözlerimi yumup kopuyor, sarsılarak kendime geliyordum, ne kadar uyumuştum? Bu sırada Café Opera usulca doluyordu. Birdenbire Per Roger belirdi önümde.

"Merhaba, Karl Ove," dedi. "Kendi başına mı çıktın?"

Reddetmeyi anlamsız bulduğum için başımı öne salladım.

"Öyleyse gel bize katıl," dedi. "Şurada oturuyoruz."

Ona bakakaldım. Ne demişti?

"Ne kadar içtin sen böyle?" Per kahkaha attı. "Geliyor musun? Kızlar da var!"

Kalkıp onun ardından masalarına gittim, sandalyelerden birine yığılıp herkesi başımla selamladım. Beş kişilerdi. Yanımda oturanın sarı saçları omuzlarına kadar iniyordu, gözlüklüydü, favorileri uzundu ve bej keçi derisi ceketinin altındaki tişörtünde bir kurukafa, bir yılan ve bir hançer vardı. Onun yanındaki uzun, koyu renk saçlı ve baygın bakışlıydı. Bir de kız vardı, benden birkaç yaş daha büyüktü; grubun son üyesi, kısa saçlı, buğday tenli, kurnaz görünüşlü ve yakışıklı oğlan besbelli bu kızı beğeniyordu.

"Bu, Karl Ove," dedi Per Roger.

"Seni daha önce görmüştüm," dedi, sarı saçlı oğlan. "Öğrenci misin?"

"Yazarlık Akademisi'ndeyim," dedim.

"Öyle mi," dedi. "O zaman yanlış kişilerle takılıyorsun. Kültür işlerinden pek çakmam. Adım Gaute bu arada."

Bergenliydi, arkadaşı da öyleydi, ama sinsi kumral oğlan Oddalıydı. Kız Doğu Norveç'ten geliyordu. Gaute'yle Per Roger kahkahası bol bir sohbete girişti, ötekiler ağızlarını pek açmadı, arada sırada Gaute'nin sözlerine gülseler de akılları başka yerde görünüyordu. Ben içkimi yudumlayıp dışarıya, sokak lambalarını yansıtan kuru asfalta baktım. Beyaz tişörtlü, yirmi beş yaşlarında ufak tefek biri masaya oturdu. Gözleri mavi, soğuk ve sıkkındı.

Gaute bana baktı.

"Amcığı çevreleyen deriye ne ad veriliyor, biliyor musun?" diye sordu.

"Hayır."

"Kadın."

Kahkaha attı, ben de güldüm ve kadeh tokuşturduk. Yavaş yavaş yeni bir sarhoşluk aşamasına giriyordum, devamlı yükseliyordum sanki, çok güzeldi, artık hiçbir şeyi umursamıyordum. Biraz güldüm, arada lafa karıştım, bardaklar boşaldıkça bara gidip bira aldım.

Gaute'nin güç ve yerleşmişlik kokan her şeyden tüm kalbiyle nefret ettiği hemen anlaşılıyordu. Burjuva karşıtı görünen birçok

kişiyle tanışmıştım, ama onlar öğrenciydi ve sistemin içindeydi, bu herif kendi burnunun dikine gidiyordu, büsbütün dışarıdaydı, hemen her şeyi alaya alıyordu, Yahudiler ve siyahilere yönelik gevezeliklerinin ardı arkası kesilmiyordu, bunlara katıla katıla gülmemek elimden gelmiyordu. Café Opera kapanınca bizi evine müzik dinlemeye, sigara içmeye davet etti; dışarı çıkıp bir taksi çevirdik, Gaute'nin Nordnes açıklarındaki evine gittik.

Taksiden inip merdivenlere yöneldiğimizde Per Roger altı aydır içtiklerini ve bırakmayı düşünmediklerini söyledi. Bunu benim de yapabileceğimi söyledim. Bize takıl öyleyse, dedi, Gaute'nin evine girmeden önce.

"Annemin evi," dedi. "O yüzden ortalık böyle derli toplu. Kusura bakmayın. Hahaha! Ama böğürmek yok, tamam mı! Komşular var."

"Hadi ama, Gaute," dedi Per Roger. "Canım bağırmak isterse bağırırım."

Gaute karşılık vermedi, bir plak çıkardı; ben masaya oturdum. Çaldığı müzik kasvetli ve gürültülüydü. Adını unuttuğum öbür uzun saçlı tip, buzdolabından devasa bir havuç çıkarıp oymaya başladı, sırtını duvara verip yere oturmuş, elindeki işe yoğunlaşmıştı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum.

Karşılık vermedi.

"Pipo yapıyor," dedi Gaute. "Åsane'den geliyor. Orası lavuktan geçilmez, işleri güçleri budur. Bu arada sen Lords of the New Church dinleyenlerden değilsin herhâlde?"

Başımı iki yana salladım.

"Pop ve *indie*," dedim.

"Pop ve *indie*," dedi, başını iki yana sallayarak. "Pipoyu beklemek zorunda mıyız? Sende tütün yok mu?"

"Var."

"Masaya bir at kondurayım istersen?" diye sordu öteki, buz gibi bakışlarıyla.

"Masaya bir at kondurmak mı?" dedi Gaute, gülerek. "O ne demek lan?"

"İçecek bir şey var mı?" diye sordum.

"Birkaç damla kalmış olabilir. Bilmiyorum. İstiyorsan bir bak ortalığa," dedi, mutfağı göstererek. "Ben şimdi tüttürmek istiyorum."

Oddalı tipe baktı.

"Sende biraz vardı değil mi?"

Oddalı başıyla evetledi, yaldızlı kâğıda sarılmış bir esrar yumağı ve bir paket büyük Rizla sigara kâğıdı çıkarıp Gaute'ye verdi. Gaute esrarı ısıtırken ben kâğıda tütün koydum, başkalarından gördüğüm üzere kıymıkları ayıklayıp çakmakla tütsüledim, Gaute'ye verdim, o da esrarı tütünle karıştırıp sardı, kenarını yalayıp yapıştırdığı sigarayı bana uzattı.

Yarısını içtik, ben tuvalete kalktım, kafam bir dünya olmuştu, düşüncelerim darmadağın, kopuk kopuktu, durmuş işerken kendi kendime mırıldanıyordum.

Döndüğümde Gaute'yle Per Roger yüksek sesle, neredeyse bağırarak konuşuyordu, Yahudi şakaları, laf ebelikleri ve başka kabalıklar gırla gidiyordu. Baygın bakışlı tip ortalarda görünmüyordu. Oddalı olan da kucağındaki kızla yiyişiyordu. Uzun saçlı lavuk havuç piposuna tütün doldurdu. Ben de duvarın dibine yığıldım. Masada en korkunç intihar yöntemlerini tartışmaya giriştiler. Gaute eğildi ve sarma sigarayı bana uzattı. Esaslı bir nefes aldım.

"Geri ver," dedi Gaute, sırıtarak. Benden aldı, bir nefes çekti, dumanı dışarı bırakıp sigaralığı Per Roger'e geçirmeden önce hava dolu yanakları uzunca süre şişkin kaldı.

"İntiharcı yılanların yuvasına düştün," deyip güldü. "İçebildiğimiz sürece içeceğiz ve sonra kendimizi geberteceğiz. Planımız bu. Per Roger senin de bize katıldığını söylüyor."

"Evet," dedim. "En azından kafayı çekme bölümüne."

"Öyle yarım yamalak olmaz," dedi Gaute, yine kahkaha atarak. "Sırayla intihar etmemiz gerekiyor, böylece geride kalanlar saçları ve altın dişleri satarak birkaç gün daha idare edebilir. Hahaha!"

Per Roger de bana bakarak kahkaha attı.

Ardından şöyle dedi:

Kıvrılıp takıl yılana
Sürüne sürüne
O nereye giderse

"Bu ne?" diye sordum. "Halk destanı mı?"

"Yok, benim yazdığım bir şiir."

"Öyle mi? Çok **güze**lmiş."

"Hangi yılandan bahsettiğini biliyoruz!" dedi Gaute. "Nereye gittiğini de biliyoruz. Sürüne sürüne ancak gidersin!"

Per Roger onun sözlerine gülerken kocaman açtığı gözlerindeki ciddi bakışlar bana dönüktü. Başımı eğdim.

Oddalıyla kız kalkıp gitmişti. Onları aramaya üşeniyordum. Sızdım, gözlerimi açtığımda, yerde uyuklayan havuçlu tip dışında kimse kalmamıştı içeride. Doğrulup çıktım. Dışarısı zifirî karanlıktı, sokaklar bomboştu. Saatin kaç olduğunu bilmeden merkeze doğru yürürken daha tam ayık sayılmazdım. Ardımda bir araba belirdi, taksiydi, elimi havaya kaldırdım, duran taksiye bindim, adresimi mırıldandım, araç parke taşlı yolda hızlanırken sanki uçmaya başlamıştım, araba tavanının altında bir balon gibi arka koltukta süzülüyordum. Bu duyguyu kontrol altına almalıydım, takside uçamazdım, ama çabalarım sonuçsuz kaldı, kendimi yerde tutamıyordum, eve gidene tek tavanın altında bir balon gibi süzülmeyi sürdürdüm. İçeri girince soyundum, dosdoğru yatağa gidip kütük gibi uyudum. Uyandığımda dışarısı hâlâ kapkaranlık gibiydi. Saatime baktım, beşi gösteriyordu.

Akşam mı sabah mı?

Akşam olmalıydı herhâlde, değil mi?

Eğilip pencereden baktım. Yağmurluklu iki çocuk sokağın karşısındaki parkta top oynuyordu. Akşamdı demek. Bodruma inip duş aldım, ardından, çok acıktığım için dolaptaki bütün yumurtaları pişirip altı dilim ekmeğe paylaştırdım ve kurt gibi yedim. Üstüne de Nesquick'li bir litre süt içtim.

Cehennemin kapılarının açıldığını görmüştüm sanki.

Pencerede yağmur tıkırdar, boş sokaktan arada sırada sarhoş gece kuşları geçerken ben sabaha dek yazdım. Güneş doğunca ev,

güne başlayanların gürültüsüyle doldu, yatağa döndüm, öldüğümü gördüğüm bir kâbustan uyandığımda saat bire geliyordu. Bu sık sık başıma gelmeye başlamıştı, uyanıkken bu kâbuslardaki kadar korkmamıştım hiç. Genelde çok yükseklerden düşsem de arada boğulduğum da oluyordu. Sanki büsbütün ayık ve bilinçliydim, sanki gerçekten öyle oluyordu. İşte şimdi ölüyorum, diye düşünüyordum.

Giyinip birkaç dilim tereyağlı ekmek yedim ve Yngve'nin evine gittim.

Zili çaldım. Kızlardan biri açtı kapıyı.

"Merhaba," dedi. "Yngve dışarıda. İçeride beklemek ister misin?"

"Olur," dedim. "Per Roger evde mi?"

"Yok. Birkaç gündür ortalıkta görünmüyor. Sanırım kendini içkiye vurdu."

Gece onunla birlikte kafayı çektiğimi söylemedim, konuşmak istemiyordum.

"Seni yalnız bıraksam ayıp olmaz, değil mi?" diye sordu kız, başımı sallayınca da odasına gitti. Kanepeye yerleşip sehpadaki dergilerden birini alarak karıştırmaya koyuldum.

Bir süre sonra pencereye doğru yürüdüm, gri bir denizi andıran gökyüzüne ve kent merkezine doğru dip dibe uzanan kırmızı çatılarla beyaz duvarlara baktım. Yngve bütün gün eve uğramayabilirdi.

Kız geri döndü, mutfağa gitti, başını salona uzatıp çay ister miyim diye sordu.

"Yok, teşekkürler," dedim. "Bu arada Yngve nereye gitti, biliyor musun?"

"Bilmiyorum. Ingvild'i görmeye gitti sanırım."

"Öyle mi, o zaman dönmesi uzun sürebilir," dedim. Kızın sözlerinin doğal sonucu benim kalkıp gitmemdi. Ama gitmek istemiyordum. Yarım saat daha beklemeye karar verip Yngve'nin odasına gittim. Burası kolektife dâhildi, normal bir dairedeki yatak odası kadar mahrem değildi, ama yine de orada bulunmak beni biraz huzursuz etmişti. Solheimsviken'deki daireyle aynı kokuyordu, beyaz

Ikea nevresimlerine varana dek eşyalar da aynıydı. Plak koleksiyonunu karıştırdım, onu beklerken müzik çalmak geçti içimden, ama bu haddimi aşmak olur diye düşündüm, eve döndüğünde beni odasında oturmuş müzik dinlerken bulması iyi olmazdı.

En iyisi eve gitmekti.

Koridora çıktım. Ayakkabılarımı bağlamak için eğildiğimde kapı açıldı, bir elinde damlatan şemsiyesi, öbüründe Mekka torbasıyla Yngve önümde duruyordu.

"Çıkıyor musun?" diye sordu.

"Çıkacaktım," dedim. "Yakınlarda dönmezsin diye düşünüp boşuna beklemeyeyim demiştim."

Alışveriş torbasını mutfağa götürdü, ben oturma odasına yerleştim.

"Omlet yapacağım," diye seslendi içeriden. "Sen de ister misin?"

"Olur," diye yanıtladım, bağırarak.

Yemek yerken tek söz etmedik, önündeki uzaktan kumandayla teletekstin spor sayfalarında geziyordu. Daha sonra kahve yaptı, kız aşağıya indi, Yngve bir espri patlattı, kız kahkaha attı, ben sigaramı yakarken gitsem iyi olur diye düşünüyordum, öte yandan burası evden daha iyiydi.

"Şarkı sözlerinin bestesini bitirdim," dedi. "Dinlemek ister misin?"

Onun arkasından odasına gittim. Gitar askısını omzuna attı, amfiyi açıp Echo Box'ını ayarladı, birkaç akor bastı.

"Hazır mısın?" diye sordu.

Başımla evetledim, çalmaya başlayınca biraz utandım. İyi bir şarkıcı değildi, ama bunun önemi yoktu, ben yalnızca ezgiye kulak verecektim, yine de belinde sallanan gitarla başını eğmiş şarkı söylerken ona bakamıyordum. Ama çekici, yalın ve güzel bir pop şarkısıydı.

Düşüncelerimi söyledim. Gitarı başının üzerinden çıkarıp yerine koydu.

"Birkaç şarkı daha gerekiyor," dedi. "Çabucak bir şeyler karalayamaz mısın?"

"Denerim."

Oturma odasına döndük. Yarın, kentin biraz dışında, okuldan birinin verdiği partiye gideceğini söyledi.

"Gelmek ister misin?"

"Olabilir," dedim. "Ingvild de gelecek mi?"

"Sanırım, evet."

Onlarla iki üç kez bir araya gelmiştim. Tuhaftı, ama iyi geçmişti, üçümüz de bir şey olmamış gibi yapıyorduk, artık Ingvild'le birlikte olma şansım kalmadığına inandığımdan onunla konuşurken sorun yaşamıyordum. Bir keresinde Café Opera'da baş başa kaldık, sohbet pürüzsüz ve doğaldı; babasından, onunla ilişkisinden söz etti, lise yıllarını anlattı, ben de kendiminkini anlattım, gözlerinin içinin de güldüğü o güzelim gülüşüyle karşılık verdi. Ona karşı duygularım hâlâ aynıydı, ondan başkasını istemiyordum, gözüm başka kimseyi görmüyordu, ama şimdi bu mümkün olmadığından, önümüzde aşılmaz bir engel bulunduğundan, artık onunla konuşmaktan çekinmiyordum. İlişkilerinin başında onlardan köşe bucak kaçmıştım, onlarla bir daha görüşmek istemiyordum, ama Yngve'yle konuşmaya başladım, yine de Ingvild'i görmek istemiyordum, sonra her şey tersine döndü: Şimdi Yngve'yle buluşacağım zaman onun da gelmesini istiyordum. Onu görmek, onunla aynı yerde olmak, varlığıyla dolup taşmak istiyordum.

Bütün gece oturup Yngve için şarkı sözü yazdım. Eğlenceliydi, akademide okumak üzere metin yazmaya benzemiyordu, önemli olan kulağa güzel gelen cümleler bulmak, kafiye aramaktı. Belirli bir konusu, teması, hedefi yoktu, çok rahatlatıcıydı. Bulmaca çözmek gibiydi.

Saat üçe doğru bir şarkıyı bitirmiştim.

Bir Halt Anlamasam Bile

Kâbuslarda ölüyorum
Geceler zifir gibi
Aşkımız bitti biliyorum
Yine de sanki dün gibi

Dolunayda uluyoruz
Yattığımız yerde
Sınır tanımıyoruz
Gidiyoruz işte

Olur biliyorum
Yapabileceğinizi biliyorum
Olur biliyorum
Bir halt anlamasam bile

Yollarımıza gidiyoruz
Al yanına beni de
Sınır tanımıyoruz
Uçuyoruz işte

Kâbuslarda ölüyorum
Geceler zifir gibi
Nasıl kaçırdım bilmiyorum
Bütün o trenleri

Olur biliyorum
Yapabileceğinizi biliyorum
Olur biliyorum
Bir halt anlamasam bile

Ertesi akşam Yngve'yi görmeye gittiğimde Ingvild'i orada görünce şarkı sözlerini ceketimde bıraktım ve elime bir bira alıp oturarak havadan sudan konuşmaya çalıştım. Mavi çizgili beyaz kazak ve kot pantolon giymişti. Oraya hem aitmiş hem de ait değilmiş gibi görünüyordu; acaba hep bölünmüş müydü, bir yanıyla kendisini mi düşünüyordu, yoksa yalnızca Yngve'nin evinde mi böyleydi? Kanepede yan yana oturuyorlardı ama birbirlerine sokulmuyorlardı. Ben geldiğimden beri birbirlerine dokunmamışlardı. Bunun nedeni de ben miydim? Bana karşı düşünceli mi davranıyorlardı? Yoksa hep mi böylelerdi?

Her şeyin iyi gittiğini, Nygårdsgaten'deki kolektifi çok sevdiğini söyledi. Kolektifin temelleri altmışlı yıllara dayanıyormuş, Kjartan Fløgstad bile oturmuş orada bir zamanlar. Şimdi Yngve'nin arkadaşlarından kimileri orada oturuyordu: Ingvild'e kalırsa biraz tuhaf biri olan Arendallı Frank ve Kristiansandlı Atle'den başka iki kız daha.

Bir süre sonra Ingvild duşa gitti, ben de Yngve'ye yazdığım şarkıyı çıkardım. Şöyle bir baktı. Çok iyi deyip arka cebine soktu.

Ingvild büyük bir havluya sarınmış olarak içeri girdi.

Gözlerimi kaçırdım.

"Birazdan çıkmamız gerek," dedi Yngve. "Acele etmelisin."

"Tamam, tamam," dedi Ingvild.

Birer bira daha içtikten sonra Yngve giyinmeye gitti. Ingvild'in saçlarını kuruttuğu odanın kapısını açtı.

"Hadi ama," dedi.

"Saçlarımı kurutayım hazırım," dedi odanın içinden.

"Biraz daha erken yapamaz mıydın?" dedi Yngve. "Birazdan çıkmamız gerektiğini biliyordun, öyle değil mi?"

Kapıyı kapattı.

"İyi ki daha taksi çağırmamıştım," dedi, benimle göz göze gelmeden.

"Öyle," dedim.

Bir sessizlik oldu. Kolektifteki kız, oturma odasına gelip televizyonu açtı.

Çoğunluğunu Basın ve Yayın öğrencilerinin ve müzisyenlerin oluşturduğu partide ben her zamanki gibi Yngve'nin küçük kardeşinden başkası değildim. Kızlar birbirimize o kadar benzememizi eğlenceli buluyordu, ben neredeyse hiç konuşmadım, ancak biri klasik bir plak çalıp ne olduğunu sorduğunda Basın ve Yayın öğrencilerinden hiçbiri yanıt veremeyince, kendimden utanıp yüzümü kaçırarak Çaykovski olduğunu söyledim. Öyleydi. Yngve bana şaşkın gözlerle baktı. Nereden bildin, diye sordu. Şans, dedim, yalan da değildi, Çaykovski'den tek bir plağım vardı ve çalan da oydu.

Ingvild taksiyle erkenden eve döndü, Yngve partide kaldı, Ingvild'in değerini bilmemesi, gittiğine sevinmesi beni üzmüştü. Onun

yerinde olsaydım kollarımı Ingvild'e dolardım. Ona tapardım. Neyim var neyim yok verirdim. Yngve bunu yapmıyordu. Onu hiç umursamıyor muydu?

Umursuyordu mutlaka. Ama bizden büyüktü, daha deneyimliydi, benim budala ve naif ışığımdan başka bir ışık yanıyordu onun içinde. Ayrıca Ingvild'e gereğinden daha geniş bir alan bıraktığına tanık oldum, ben bunu dünyada yapamazdım, çünkü onunla ben aynı alanı paylaşıyor, kararsızlık ve çekimserlik alanında düşe kalka ilerlemeye çalışıyorduk. Yngve bana gerektiği kadar Ingvild'e de gerekiyordu.

Akademide birçok drama yazarı ve drama geleneğini işledikten sonra, alışageldiğimiz üzere, bu alanda kendimiz de bir şey yazacaktık. Teslim gününden önceki akşama dek bunu erteledim, sonra bütün gece oturmak üzere Verftet'ye gittim. Öğleden sonraları ve akşamları yazı yazmak için sessiz bir yere gerek duyarsak orada masamız hazırdı, daha önce birkaç kez yaptığım gibi anahtarları ödünç aldım, kamusal alanda yalnız kalmak her nedense hoşuma gidiyordu, belki de hiçbir yanıyla bana kendimi anımsatmadığı için seviyordum, bilmiyorum, bu akşam da içeri girip boş koridorları geçtiğimde, boş merdivenleri tırmanıp üst kattaki boş odalara ulaştığımda aynen öyleydi.

Öteki öğrenciler metinlerini çoktan teslim etmişti, fotokopiler yandaki odada, masanın üzerine yığılmıştı. Daktiloyu çıkardım, kahve yaptım, karanlık pencerelerden yansıyan odaya baktım, Vågen'in akıntılı sularından çekip çıkarılmış gibi görünüyordu. Saat dokuzdu, bütün gece de sürse bitirene dek yerimden kımıldamamaya kararlıydım.

Ne yazacağım konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Kahve hazır olunca kendime bir fincan doldurdum, bir sigara yakıp penceredeki yansımama baktım. Arkamı dönüp kitaplıkları inceledim. Acaba yarı çıplak veya çıplak kadın fotoğraflarıyla dolu bir kitap var mıydı...

En azından, sanat tarihiyle ilgili bir kitap vardı. Uzanıp indirdim ve sayfaları karıştırdım. On altı ve on yedinci yüzyıl tablolarının bazıları nüydü. İşime yarayacak bir şey bulabilirdim.

Pantolonuma sokamayacağım kadar büyük bir kitaptı. Kolumun altında taşımak da istemiyordum, bu saatte birine rastlama ihtimali çok düşük de olsa sıfır değildi, sanat kitabını tuvalete götürmeyi nasıl açıklayabilirdim?

Plastik torbaya koydum ve tuvalete ulaşmak için spiral merdivenden indim. Rafael'in tablolarından biri gözüme çarptı hemen, kuyunun önünde iki kadın, biri çıplak, öbürü giyinik, çıplak olan çarpıcı güzellikte, gizemli bakışları yana dönük, küçük göğüsleri diri, bacak arasını küçük bir kumaş parçası örtüyor, ama baldırları görünüyor, hemen sertleştim, sayfaları çevirdim, Rubens'in bir tablosuna baktım, *Leucippus'un Kızlarının Kaçırılışı* (1618), iki çıplak kadından biri kızıl saçlı, solgun tenli, çilli, küçük çeneli ve balıketliydi, daha sonra Boticelli'nin *Venüs'ün Doğuşu* (1485) tablosu geliyordu, orada tek bir çıplak göğüs vardı, Titian'ın *Urbino Venüs'ü* (1538) tablosunda öndeki kadın, bir eli bacaklarının arasında, kışkırtıcı ve kendine güvenli bir yüz ifadesiyle izleyiciye bakıyordu. Çıplak göğüslerine, geniş kalçalarına ve çıplak ayaklarına uzun uzun baktım, ama bakacak daha çok tablo vardı elbette, Bartholomeus Spranger'in *Vulcan ve Maia* (1590) tablosunda, güçlü, sakallı bir adamın ellerinin arasında bir kadın gözlerinde şehvetli bir ışıltıyla kalçalarını ona dayamıştı. Göğüsleri diri, teni bembeyaz, yüzü neredeyse çocuksuydu. Güzeldi. Bir sonraki tablo Delacroix'nın *Sardanapalus'un Ölümü* (1827) idi, öndeki kadının arkası dönüktü, bir göğsü görünüyordu, boğazına bir kılıç dayandığından sağa doğru uzanmıştı, mükemmel biçimli iki kalçası da görünüyordu. Hangi tabloyu seçeceğime karar vermek için sayfaları çevirip durduğum sırada yavaşça, kendimi tutarak mastürbasyon yapıyordum. Delacroix mı? Yok, Ingres olmalı! *Odalisque ve Köle* (1842). Kollarını ensesinde kavuşturmuş, boylu boyunca yatıyor, harika kıvrımları var, veya, ah, elbette *Hamam* (1862). Bunda yalnızca kadınlar var ve hepsi de çıplak. Akla gelebilecek her pozu veriyorlar ve olası tüm tipler sunulmuş: umursamaz, tutkulu, gizemli ve dışa dönük. Göz alabildiğine çıplak ten ve kadın bedeni. Ama hangisini seçmeli, ah, hangisini? Dolgun yüzlü ve ayrık dudaklı olanı mı? Ağzın hafifçe aralık olduğu, dişlerin göründüğü yüzleri

çok seviyordum. Yoksa arkada duran mağrur bakışlı sarışın mı? Peki ya ellerine bakan küçük göğüslü kız? Yoksa, ah evet, onun arkasında oturan, arkaya yaslanmış, kollarını açmış, hazdan gözlerini kapamış olan, o olmalı kesin!

Daha sonra koridorda kimseye rastlamayacağımdan emin olmak için bir süre kımıldamadan durdum, yukarı dönüp kitabı yerine koydum, kendime bir kahve koyup bir sigara yaktım ve boş sayfanın başına oturdum.

Hiçbir şey gelmedi aklıma. Ne yazacağım konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Kısa bir yürüyüş yaptım, kitapları karıştırdım, fotokopi odasına girdim, ötekilerin yazdıklarına göz attım. Beklediğim gibiydi, hepsi de kendi kişiliğine uygun yazmıştı. Çoğuna şöyle bir baktım, ama Petra'nınkini içeri götürüp dikkatlice okudum. Biraz absürt, neredeyse gerçeküstü bir komediydi, karakterler büsbütün gönülsüzdü, oldukça uçuk olaylar vardı, temposu yüksekti, anlamsızlık vurgulanmıştı; genel görüşüm şuydu: kaos ve gelişigüzellik.

Bunu ben de yapamaz mıydım?

Yazmaya başladım, çabucak yazıyordum, sahneler az önce okuduklarımın bir uzantısı gibi kâğıtta birbiri ardına beliriyordu. Kişilerde biraz benzerlik olduğu düşünülebilirdi, benimkiler de gönülsüz ve sıra dışıydı, ama Petra'nınkilerin tıpkısı değildi, sonuçta onlar farklı şeyler yapıyorlardı; saat üçe doğru ilk taslağı bitirdiğimde oldukça memnundum. Biraz cilaladım, hepsini yeni baştan yazıp temize çektim, sabah sekiz olduğunda metnin on kopyasını çıkarıp ötekilerin arasına yerleştirmeyi başarmıştım. Saat onda ilk öğrenci geldiğinde ben sandalyemde uyukluyordum.

Bütün günü metinleri çözümleyerek geçirdik. Çalışmam övüldü, ama Hovland dramatik nitelikleri, başka bir deyişle kişilerle sahneler arasındaki bağlantı yoksunluğunu eleştirmeden edemedi; ben, bağlantı bulunmaması gerektiğini, bunu amaçladığımı söyleyerek kendimi savundum, başını sallasa da tutarsızlığın da bir tutarlılık gerektirdiğini vurguladı, yazma işinin altın kuralı şuydu: Sıkıntı konusunda yazabilirsiniz, ama sıkıcı olamazsınız.

Petra analiz sırasında beni izledi, ama bir şey söylemedi, Hovland dosdoğru onun görüşünü sorduğunda Petra yapacak yorumu bulunmadığı karşılığını verdi. Ancak ders bittiğinde, herkes eşyalarını toplayıp giyinmeye başlayınca fırtına koptu.

"Benim metnimi kopyalamışsın," dedi.

"Hiç de bile," dedim.

"Dün gece buradaydın, metnimi okudun ve kendininkini ona göre yazdın. Buna düpedüz hırsızlık denir."

"Hayır," dedim. "Seninkisini okumadım. Okumadığım bir şeyi nasıl kopyalayabilirim?"

"Beni aptal mı sanıyorsun? Buraya geldin, metnimi okudun ve aynı tema üzerine kendininkini yazdın. Niye kabul etmiyorsun?"

"Sözlerinde doğruluk payı olsa kabul ederdim," dedim. "Ama yok. Metnini okumadım. Kopyalamadım da. Benzerlik varsa da şans eseridir."

"Haha!" deyip kalktı, kâğıtlarıyla kitaplarını siyah çantasına yerleştirdi. "Çalışmalarımı kopyalaman benim için önemli değil, ama yalan söylemene anlayış gösteremem."

"Yalan söylemiyorum," dedim. "İlk kez sen okuyunca karşılaştım metninle."

Gözlerini devirdi, ceketini giyip çıkışa yöneldi. Kafamı toplamak ve Petra'yla arama mesafe koymak için birkaç dakika bekledim, ardından evin yolunu tuttum. Bu olay tanıdıktı, sınıf başkanlığı seçiminde kendime oy vermiş ve yalnızca tek bir oy almıştım, sınıftakilerden biri de herkese kime oy verdiğini sorup soruşturarak durumu ortaya çıkarmıştı. Ben reddetmiştim, hiçbir şey kanıtlayamazlardı; yok, demiştim, doğru değil. Bu kez de herhangi bir şey kanıtlamak olanaksızdı, Petra'nın çalışmasını okuduğumu benden başka bilen yoktu, reddetmeyi sürdürecektim, herkes ona budala gözüyle bakacaktı. Ama yeniden derse gitmeyi canım pek istemiyordu, çünkü yaptığımı kimse bilmese bile ben biliyordum. Dün gece doğal olarak gelişmişti, ondan yalnızca biraz ödünç almıştım, bunda bir terslik yoktu, ama çözümleme ve sonrasındaki görüş alışverişi sırasında işin rengi değişti, Petra'dan çalmıştım, bu beni ne yapıyordu? Nasıl bu kadar alçalabilmiştim? Sınıf arkadaşımın

çalışmasından aşırmakla kalmamış, yazdıklarımın kendi ürünüm olduğuna inanacak kadar yönümü şaşırmıştım.

Bir keresinde günlüğüme bir şiir yazmış, kendim yazmış gibi yapmıştım. O sıralar on iki yaşındaydım, şu işe bakın ki bir kitaptan kopyalamama karşın bunu sen yazdın Karl Ove, diye kendimi açıkça kandırabiliyordum, ama yaşımın küçüklüğü hafifletici etkendi. Şimdi yirmi yaşımda, yetişkin bir adamdım, bu alçaklığı nasıl yapabiliyordum bile bile?

İzleyen birkaç hafta boyunca evde kaldım. Romanım üzerinde çalıştım, umutsuzdu, ama sona yaklaşıyordum, yıl sonuna kadar elle tutulur bir çalışma ortaya koymam çok önemliydi.

Øystein Lønn'ün okuduğu metni Cappelen'in dergisi *Signaler'e* gönderdim. Bir gün yanıt geldi. Zarfı açarken metnimin kabul edildiği yönünde çılgın umutlara kapılmıştım, ama içinden ne çıkabilirdi ki? Okuduklarımda şaşılacak bir yan yoktu:

Sevgili Karl Ove Knausgaard,
Gönderdiğin çalışma için teşekkürler. Büyük bir ilgiyle okudum, ama korkarım *SIGNALER 89'da* kullanamayacağım.
Sevgilerle,
Lars Saabye Christensen

Saabye Christensen'in imzasını görmek beni azıcık da olsa heyecanlandırdı, yazdıklarımı okumuştu demek. Birkaç dakikalığına da olsa onun bilincini kendi bilincimdekilerle doldurmuştum.

XTC'nin *Oranges and Lemons* albümü çıkınca albümü defalarca dinledim, ta ki deLillos *Hjernen er alene'yi* çıkarana dek, ondan sonra gece gündüz o albümü dinlemeye başladım. Dışarıda gökyüzü açılmış, yağmur seyrelmişti. Çocukluğumda kapıldığım, tüm duyularıma seslenen, kışın ağırlığıyla karanlığından sonra hem ruhumu hem bedenimi hafifleten güçlü bahar duygusuna bir kez daha kapıldım. Romanımı yazmayı sürdürdüm, sömestir sonuna dek bitiremeyecektim, ama final ödevi olarak yazdığım kadarını

teslim etmeye karar vermiştim. Akademiye kabul edilmemi sağlayan romanın aynısıydı ve açık bir gelişme göstermemiştim, tıpkı o zamanki üslupla yazıyordum, bütün yıl boşa geçmişti, tek fark şuydu: Buraya kabul edildiğimde kendimi yazar sanıyordum, şimdi kursun sonuna geldiğimdeyse öyle olmadığımı biliyordum.

Bir akşam Yngve ve Asbjørn, basamaklarda belirdi.

"Geliyor musun dışarı?" diye sordu, Asbjørn.

"Çok isterdim," dedim. "Ama param yok."

"İstersen borç verebilirim," dedi. "Yngve'nin kalbi kırılmış durumda, kafasını dağıtmamız gerek."

"Ingvild'le ayrıldık," diyen Yngve gülümsedi.

"Peki," dedim. "Geliyorum, bekleyin biraz."

Ceketimi, tütün paketimi kapıp onlarla yokuşu indim. İzleyen üç gün bulanıktı, gece gündüz içtik, Asbjørn'ün odasında yattık, sabahları kafayı çekiyor, kente inip yemek yiyor, daha sonra yeniden odaya dönüp içmeyi sürdürüyorduk; akşamları Uglen veya Rica'nın barı gibi abuk sabuk yerlere gidiyorduk, harikaydı, güpegündüz Torgalmenningen ve Fisketorget'de zilzurna sarhoş yürümek gibisi yoktu, sanki herkes haksızken ben haklıydım, herkes günlük yaşamın kölesiyken ben özgürdüm, ayrıca Yngve ve Asbjørn'ün yanında yanlış yaptığımı, aşırıya kaçtığımı düşünmüyordum, eğleniyordum yalnızca. Son gece –onun son gece olduğunu bilmiyorduk– ceplerimizi sprey boya tenekeleriyle doldurduk. Ayaklarımızın bizi götürdüğü Hulen daha dolmamıştı, tuvalete gittim, kabinin duvarına bir slogan yazdım, çok geçmeden, çalışanlardan biri elinde bez ve kovayla boyayı silmeye gitti, onun arkasından yine yazdım, kahkahayı bastık ve sonuna dek gitmeye karar verdik, kentteki yapıların duvarlarını gözümüze kestirmiştik, Møhlenpris'e gittik, yüksek bir taş duvara, adam boyu harflerle U2 STOPS ROCK'N ROLL yazdım, çünkü çok yakında bir çatı konseri vermişlerdi, iyi değildi, Bono U2 STOPS TRAFFIC diye bir slogan uydurmuştu, bu onları daha da ezik yapıyordu; bu arada Asbjørn tramvay hangarının duvarına RICKY NELSON RULES OK yazdı, Yngve de bir başka duvara CAT, WE NEED YOU TO RAP yazdı, Yngve'nin kolektifine varana dek duvarlara yazılar yazmayı sürdürdük,

oraya varınca da biraz daha içki içtik. Bir saat sonra sızmıştık. Ayılınca yaptıklarımızın korkusu sardı içimizi, çünkü tüm izler bizi gösteriyordu: Graffitiler Hulen'in dışında başlayıp buraya dek uzanıyordu, kapının yanındaki duvarda YNGVE TAM BİR... yazıyordu. Møhlenpris'i baştan aşağı boyayan vandalları bulmak için etraflıca bir soruşturma yürütmek gerekmezdi. Özellikle Asbjørn çok kaygılıydı, öte yandan ben da rahat sayılmazdım, ne tuhaftı, tüm istediğim içmeyi sürdürmek, hayatımı yaşamak, hiçbir şeyi umursamamaktı, ama ne zaman bunu yapsam baltayı taşa vuruyordum, küçük burjuva ve orta sınıfın görgü kurallarından oluşan bu taşı ancak devasa korkular ve azaplarla yerinden oynatabiliyordum. Yapmak istiyordum, ama elimden gelmiyordu. Derinde uslu, terbiyeli şapşalın tekiydim ve yazamayışıma neden olarak da bunu görüyordum. Yeterince çılgın, sanatçı değildim, başka bir deyişle yazmaya başlamak için fazlasıyla normaldim. Ne diye başka düşüncelere kapılmıştım ki? Ah, yaşam denilen yalan buydu işte.

Yazarlık Akademisi'nde yıl içinde şunu öğrendim: Gerçek bir edebiyat vardı, Homeros'un epikleriyle Yunan dramalarından başlayan ve Ole Robert Sunde, Tor Ulven, Eldrid Lunden, Kjartan Fløgstad, Georg Johannesen, Liv Lundberg, Anne Bøe, Ellen Einan, Steinar Løding, Jon Fosse, Terje Dragseth, Hans Herbjørnsrud, Jan Kjærstad, Øystein Lønn, Svein Jarvoll, Finn Øgeland, Danimarkalı Søren Ulrik Thomsen, Michael Strunge, İsveçli Katarina Frostenson ve Stig Larsson gibi yazarlarla günümüze uzanan gerçekten yüce bir edebiyat. Bu yüzyılın büyük İskandinav şairinin Gunnar Ekelöf olduğunu biliyordum, Fin-İsveçli modernist Gunnar Björling'i tanıyordum, bizim Rolf Jacobsen'imiz onların eline su dökemezdi, Olav H. Hauge de onlara göre aşırı derecede geleneklere bağlıydı. Romanda son büyük yeniliğin altmışlı yıllarda Fransa'da ortaya çıktığını ve özellikle Claude Simon'un romanlarıyla bunun süregeldiğini biliyordum. Romanı yeniden icat edemeyeceğimi de biliyordum, yenilikçileri kopyalayamazdım bile, çünkü romanın özünü anlayamıyordum. Kördüm, okuyamıyordum; Stig Larsson'un *Introduktion'unu* okuduğumda örneğin, neresinin yeni olduğunu ya da özünün nerede olduğunu anlamıyordum, bir zamanlar polisiye

ve gerilim okuduğum gibi okuyordum romanları; on üç-on dört yaşlarında, Siyah Eylül grupları, Çakal, İkinci Dünya Savaşı casusları ve Afrika'da fil avlayan arsız avcılarla ilgili bitmek tükenmek bilmeyen diziler okumuştum. Bu yıl benim açımdan değişen şey, arada farklar bulunduğunu artık görebilmemdi. Ama kendi yazılarıma bir etkisi olmamıştı. Bu sorunu çözmek için çağdaş romanın bir alt türünü benimsemiştim, Amerikalı yazarlar Bret Easton Ellis, Jayne Anne Phillips, Jay McInerny, Barry Gifford'ın romanlarıyla öykülerini idealim olarak gördüğümü söylüyor, kendi yazılarıma bunu gerekçe gösteriyordum.

Bir içgörü kazanmıştım. Pahalıya patlamıştı, ama hem gerçek hem de önemliydi: Ben bir yazar değildim. Yazarlarda ne varsa bende yoktu. Bu içgörüye karşı mücadele verdim, yazarlarda olanı benim de edinebileceğimi, yeterince uzun süre çabalarsam ona erişebileceğimi söyledim kendime, ama gerçekte bunun yalnızca bir avuntu olduğunu biliyordum. Jon Fosse büyük olasılıkla haklıydı, ben edebiyatta değil, edebiyat üzerine yorum yapmakta yetenekliydim.

Yngve ve Asbjørn'le yaptığım âlemlerden birkaç gün sonra, akademiye metnimi teslim etmiştim, eve yürürken son durum böyleydi. Roman bitmemişti, baharın kalanıyla yaz aylarını ona ayırmaya karar vermiştim. Bitince bir yayıncıya gönderecektim. Cappelen'e karar vermiştim, Lars Saabye Christensen'den kişisel bir ret mektubu alınca yayınevine karşı bir bağlılık geliştirmiştim. Bir ret yanıtı daha alacağımı varsayıyordum, ama büsbütün emin değildim, yazılarımda Jon Fosse'yle Ragnar Hovland'ın göremediği bir cevher bulabilirlerdi, sonuçta o ikisi de beni akademiye kabul edecek kadar bir cevher görmüşlerdi bende; küçük bir umuttu bu, ama içimde duruyordu ve Cappelen'in mektubu posta kutuma düşene dek orada durmayı sürdürecekti. O zamana kadar hiçbir şey bitmiş sayılmazdı.

Baharla birlikte kentin ışığı nitelik değiştirmeye başlamıştı. Sonbaharın ve kışın nemli, kasvetli tonları silinmişti. Renkler artık hem kuru hem aydınlıktı; ışığı, hatta güneş bulutların arasında parlarken

düşen titrek ve keskin ışığı bile yansıtan beyaz evlerle tüm kent yükselmiş gibi görünüyordu. Sonbahar ve kış süresince Bergen bir kâse gibiydi, kımıltısız duruyor, üstüne ne gelirse katlanıyordu; bahardaysa dağlar, bir çiçeğin taç yaprakları gibi geri kıvrılıyor, kent titreşip mırıldanarak kendi başına öne çıkıyordu.

Evde oturulamazdı böyle akşamlarda.

Morten'in kapısını çaldım, Christian'a gelmek ister mi, gelecekse bana biraz borç verebilir mi diye sordum, kabul etti, bir masaya yerleştik ve dışarıda yürüyen güzel kızları izlemeye koyulduk, siyah giysili entelektüelleri değil, güzel elbiseli geleneksel sarışınları izliyorduk, bir yandan da yaşamın güçlüklerinden dem vuruyor, giderek sarhoş oluyorduk, sonunda akşam eriyip o bildik karanlığa karıştı. Lille Lungegård Gölü kıyısında, bir çalının altında uyandığımda biri beni dürtüyordu, polisti, orada uyuyamayacağımı söyledi, kalkıp sersem adımlarla evin yolunu tuttum.

Yeni kolektifine taşınan Ingvild'in kapısını çaldım, beni gördüğüne şaşırmıştı, ama sevindiğini de hissedebiliyordum, ben de mutluydum. Köşe penceresi Nygårdsgaten ve Grieghallen'e bakan büyük bir kolektifti, orada oturan diğerleriyle selamlaştım, daha önce gördüğüm ama konuşmadığım kimselerdi bunlar, hepsi şu veya bu biçimde Yngve'yle bağlantılıydı. Ingvild öğrenci yaşamına büsbütün alışmıştı, bunu görmek beni sevindirdi, ama bu aynı zamanda ona ulaşmamı güçleştiriyordu, ben dışarıda kalmıştım, benimle arkadaş kalmak istediğini iki kez söylemişti, ben de bundan beni erkek arkadaş olarak istemediği sonucunu çıkarmıştım.

Büyük kanepeye yerleştik, bana çay yaptı, mutlu görünüyordu, ona baktım, birlikte olmadığımız ve asla olamayacağımız için ne kadar üzüldüğümü, yıkıldığımı belli etmemeye çalışıp gülümsedim ve daha neşeli konulardan konuştum, oradan ayrıldığımda benim açımdan sorunun bittiğini, artık gerçekten arkadaş olduğumuzu düşünecekti kesinlikle.

Evden çıkmadan önce birkaç yüz kron borç istedim. Dibe vurmuştum, sigara alacak param bile yoktu.

"Olur, elbette," dedi. "Ama geri isterim!"

"Söylemene gerek yok," dedim. "İki yüz kronun var mı?"

Yngve'yle Asbjørn'e çok borcum vardı, onlardan daha fazlasını isteyemezdim. Morten'e, Jon Olav ve Anne'ye de epey bir borçlanmıştım. Yüz oradan yüz buradan dilendiğim de olmuştu, çoğu Yngve'nin arkadaşıydı, içki içerken kimse dikkat etmediğinden herkese borcumu ödemem gerekmiyordu.

Ingvild'in iki yüz kronu vardı. O, odasına dönerken ben parayı cebime sokup basamaklardan indim.

Dışarı çıktığımda yüzüme sıcak hava çarpınca ve Grieghallen'in ardında yaprağa duran dizi dizi ağaçları görünce ne tuhaf diye düşündüm. Ingvild yanımdan ayrılır ayrılmaz onu özlemeye başlıyordum. Daha birkaç dakika önce görüşmüştük, bir metre yakınımda oturuyordu, dizlerini kavuşturmuş, sehpaya doğru eğilmişti, şimdi odasında yalnız başına oturuyor olabileceği düşüncesi ve yalnızca var olduğunu bilmek bile beni hem heyecanlandırıyor hem de üzüyordu.

Mayıs sonunda Yngve sınavlarını verdi, ben de akşamları onun ve arkadaşlarının kutlamalarına katıldım. Kent hıncahınç doluydu, her yer kaynıyordu, hava sıcaktı, ağaçlar yemyeşildi ve akşamları asla tam kararmayan puslu sokaklarda açık göğün altında yürürken tüm bunlar beni güçlendiriyor, neşelendiriyordu, güçlü bir yaşam sevgisiyle dolmuştum ve daha çok yaşamak istiyordum.

Öğretim yılı bitmişti, yarın Akademi'de yıl sonu yemeği yenilecek, kursa katıldığımızı gösteren bir sertifika falan alacaktık. Ben gidecektim, herkesle vedalaştıktan sonra sırtımı dönecek, akademiyi bir daha düşünmeyecektim.

Yngve'nin öğrenci arkadaşları çok neşeliydi, masamıza birbiri ardına biralar geliyordu, ben çok konuşmasam da, geçici olarak sessiz kendim olsam da oradaydım, içip gülümsedim ve havadan sudan konuşmalarını izledim. Aralarından bir tek Ola'yı önceden tanıyordum, öbürlerini yalnızca şurada burada görmüştüm, dolayısıyla Ola'nın yanında oturuyordum, beni hep kanatlarının altına alırdı, başka bir deyişle beni ciddiye alır, sözlerimde mantıklı veya ilginç bir yan varmış gibi dinlerdi, oysa kendisi benden kat kat üstündü. Şakalarıma bile gülüyordu. Ama ben kendimi ne ona ne

de başını kaldırmış, kadeh tokuşturup sohbet eden Yngve'ye dayatmak istiyordum.

Işıklar söndürülüp yakılınca bardaklarımızı kafaya dikip aşağı indik, her zamanki gibi herkes tek bir grup oluşturana dek dışarıda takıldık, aşırı sarhoştum, bir tünelde gibiydim, her yanım karanlıktı, tek ışık önümde, nereye bakıyor veya nereyi düşünüyorsam oradaydı. Özgürdüm.

"İşte bizim Kjærstad!" dedim.

"Kes artık," dedi. "Sana eğlenceli geliyor olabilir, ama değil."

"Bence çok eğlenceli," dedim. "Gidelim mi? Daha ne bekliyoruz?"

Yngve yanıma geldi.

"Sakin ol," dedi.

"Peki," dedim. "Ama gidelim artık ya, gitmiyor muyuz?"

"Birini bekliyoruz."

"İyi geçtiğine sevinmiyor musun?"

"Sevinmez miyim!"

Öbürlerine döndü. Ben sigara bulabilmek için ceplerimi karıştırdım, çakmağımı çakamayınca yere fırlattım.

"Ateşin var mı?"

Kjærstad'ya benzeyen tipe sormuştum, başını sallayıp çakmağını çıkardı, sigaramı yakarken alevi koruyabilmek için ellerini siper yapmıştı.

Yere tükürüp sigaramdan bir nefes aldım ve etrafımdakilere baktım. Yanımızdaki kızlar benden dört beş yaş daha büyüktü, ama ben yakışıklıydım ve yirmilik birinin yirmi beşlik birini hiç becermemiş olduğunu sanmıyordum.

Öte yandan, şu sarhoş hâlimle bile onlarla ne konuşacağımı bilmiyordum, dolayısıyla orada umut yoktu. İlkin konuşmak gerekiyordu, o kadarını öğrenmiştim.

Birdenbire herkes yürümeye başladı, onları takip ettim, sürekli grubun ortasında kalmaya çalışıyordum, birkaç metre ileride Yngve'nin kafasının inip çıktığını gördüm, ışıltılı mayıs gecesinde tüm o kokular, canlı sesler ve sokakları dolduran insanların arasında her şeyin ne kadar güzel olduğu düşüncesiyle dolmuştum.

Bergen'de bir öğrenciydim, başka öğrencilerle çevriliydim, partiye gidiyorduk, Høyden sokaklarından Nygårdsparken'e gidiyorduk, yollarla binaların arasındaki karanlık park sakindi, usulca soluyordu, 1989 yılıydı, yirmi yaşındaydım, yaşam ve enerji doluydum. Benimle birlikte yürüyenleri izlerken onların benim gibi olmadığını düşündüm, ben giderek ilerliyor, yükseliyorken onlar yerlerinde sayıyordu. Kahrolası Basın ve Yayın öğrencileri. Medya dangalakları. Medya teoricileri. Yaşamdan ne anlarlardı? Önemli olanlar konusunda ne biliyorlardı?

Yüreğimin çarpışını bir dinleyin.

Dinleyin nasıl çarpıyor yüreğim, sizi ezik bok çuvalları. Yüreğimin çarpışını dinleyin!

Bana bakın. Nasıl güçlüyüm bir görün!

Her birini ezebilirdim. Hiç de zor olmazdı. Kimse durduramazdı. Beni küçümseyebilir, aşağılayabilirlerdi, hep yapıyorlardı, ama asla teslim olmayacaktım, yapımda yoktu bu, öteki budalalar kendilerini çok uyanık sanıyorlardı belki, ama içleri bir şey barındırmıyordu, büsbütün boştu.

Park.

Vay canına, parkın girişi! Ne kadar da güzel! Alaca karanlıkta neredeyse siyah görünen gür yeşillik, gölet. Çakıllar ve banklar.

Hepsini özümsedim. Parkla bir oldum. İçimde taşıdım onu.

Durdular, birisi pantolon cebinden bir anahtar demeti çıkardı, parkın karşısındaki sokakta müstakil bir evin kapısını açtı.

Eski, yıkık dökük bir merdivenden çıktık; eski, yıkık dökük bir daireye girdik. Tavan yüksekti, köşede bir şömine vardı, tahta döşemelere kilimler serilmişti, ellili yıllardan kalma mobilyalar ya bitpazarından ya da Selamet Ordusu'ndan alınmıştı, Madonna posterinin yanı sıra Warhol'un yaptığı silahlı Elvis ve ilk Baba filminin posterleri vardı.

Oturduk. Masada içkiler ve bardaklar belirdi. Yngve masanın bir ucunda, ben öteki ucunda oturuyordum, kanepelerde yakınımda birileri olmasını sevmiyordum.

İçtim. Karanlık yoğunlaştı. Tartışıyorlardı, ben de katıldım, Yngve arada sırada bana bakış fırlatıyordu, ya söylediklerimi ya da söyleyiş

biçimimi beğenmediğini görebiliyordum. Onu rezil ettiğimi düşünüyordu. Ne düşünürse düşünsündü, umurumda değildi.

Kalkıp tuvalete gittim. Lavaboya işedim; ertesi sabah tıpayı takıp su dolduracakları ve yüzlerini yıkayacakları düşüncesiyle kahkaha attım.

Geri dönüp biraz daha viski doldurdum, neredeyse her şey kararmıştı artık.

"Parka bakın!" dedim.

"Ne olmuş?" diye sordu birisi.

"Biraz sakin ol bakalım Psycho," dedi Yngve.

Sendeleyerek doğruldum, kadehimi kapıp bütün gücümle ona fırlattım. Yüzüne çarptı. Yngve yere düştü. Herkes haykırarak onun yanına gitti. Bir an durup olan biteni izledim. Ardından koridora çıktım, ayakkabılarımı ve ceketimi giyip yalpalayarak sokağa attım kendimi. Sonunda harekete geçmiş olma duygusu güçlüydü. Güzelim gökyüzünün parlaklığına, parkın gür yeşilliğine baktım ve sızdım, sanki kontağım kapatılmıştı.

Bir koridorda uyandım.

Ortalık aydınlanmıştı, pencerelerden güneş sızıyordu.

Oturdum. Koridorda pek çok kapı vardı. Yaşlı bir kadın durmuş bana bakıyordu, onun arkasında biraz daha genç, yaklaşık kırk yaşlarında başka bir kadın daha vardı bana bakan. Bir şey söylemediler, ama korkmuş görünüyorlardı.

Güçlükle doğruldum. Hâlâ sarhoştum, bedenim kurşun gibi ağırdı. Hiçbir şey anlamıyordum, bir düşte gibiydim, ama bilinçli olduğumu, koridorda sendelediğimi, arada sırada duvara tutunduğumu hatırlıyordum.

Bir itfaiye aracı vardı. Bir yangın ve itfaiye aracı. Öyle değil mi?

Koridorun bir ucunda basamaklar, öteki ucunda üst kısmı buzlu camlı bir kapı vardı. Basamaklardan inip kapıyı açtım, güneşte gözümü kıstım.

Önümde Realfagbygget duvarlarının köşesi vardı. Lungegård Gölü solda kalıyordu.

Arkamı döndüm, sızdığım binaya baktım. Beyaza boyanmış tuğla bir binaydı.

Bir polis arabası geldi, önümdeki çakıllı alanda durdu, bu sırada az önceki iki kadın arkamdaki kapıdan çıktı.

İki memur bana doğru gelip durdu.

"Sanırım bir yangın var," dedim. "Şuraya doğru bir itfaiye aracı gitti," dedim, ileriyi göstererek. "Burada değil. İleride. İleride olmalı."

"Buydu," dedi arkamdaki kadın.

"Ne işin var burada?" diye sordu polislerden biri.

"Bilmiyorum," dedim. "Burada uyandım. Bence acele etmeniz gerekiyor."

"Adın ne?"

Ona baktım, bir yana doğru sendeledim, polis düşmemi engellemek için elini omzuma attı.

"Adımın ne önemi var?" diye sordum. "Ad dediğin nedir ki?"

"Bizimle gelsen iyi olur," dedi.

"Arabayla mı?"

"Evet, gel hadi."

Koluma girip beni arabaya götürdü, kapıyı açtı, arka koltuğa oturdum, bütün bu geniş alan bana kalmıştı.

Artık bu da gelmişti başıma. Bergen sokaklarından, bir polis arabasının içinde geçiyordum.

Tutuklanmış mıydım?

Ama bugün yıl sonu yemeği vardı!

Siren falan çalmıyordu, direksiyondaki polis yavaşça sürüyor ve bütün trafik ışıklarında duruyordu. Karakola gelince yine kolumdan tutup beni içeri götürdüler.

"Telefon etmem gerekiyor," dedim. "Çok önemli. Bir yere gitmem gerekiyordu. Gelemeyeceğimi haber vermem gerekiyor. Bir telefon hakkım var, bunu biliyorum."

İçimden kahkaha atıyordum, bir film gibiydi: Ben, iki polisin arasında, telefon etme hakkımı kullanmak istiyorum.

İstediğimi aldım da. Koridorun köşesinde telefonun önünde durdular.

Yazarlık Akademisi'nin telefonunu bilmiyordum. Alt rafta bir rehber vardı, numarayı bulmaya çalıştım, ama başaramadım.

Polislere döndüm.

"Pes ediyorum," dedim.

"Peki," deyip beni bir bölmeye soktular, ceplerimi boşalttırıp kemerimi aldıktan sonra nezaret olduğunu sandığım yere götürdüler, en azından koridorun iki yanında demir parmaklıklar vardı, bir parmaklığı açıp beni içeri attılar. Büyük mavi bir yatak dışında hiçbir şey yoktu içeride.

"Burada uyuyup kendine gel. Ayıldığında biri gelip seni sorguya çekecek."

"Yes, sir!" dedim, hücrenin ortasında durup, onlar kapıyı kilitledikten sonra mavi yatağa uzandım ve uykuya dalmadan önce uzun süre kendime güldüm.

İkinci kez uyandığımda da sarhoştum, dışarıda ve yolda olup bitenlerin düşsel bir yanı vardı. Ama demir kapı ve beton zemin yeterince somuttu.

Kapıya vurdum.

Bağırmam gerekirdi, ama ne diyeceğimi bilmiyordum. Gardiyan?

Evet.

"Gardiyan, uyandım!" diye bağırdım. "Gardiyan! Gardiyan!"

"Kapa çeneni!" diye bağırdı birisi.

Biraz korkup yatağa oturdum. Bir süre sonra kapı açıldı ve bir polisle göz göze geldim.

"Ayıldın mı artık?" diye sordu.

"Evet, sanırım," dedim. "Ama tam değil. Yine de eskisinden daha iyiyim."

"Benimle gel," dedi.

Bodrumdan çıktık, o önde gidiyordu, asansör bizi üst katlara götürdü. Polis bir kapıyı çaldı, bir ofise girdik, elli-elli beş yaşlarında sivil giysili bir adam bana baktı.

"Otur," dedi.

Masanın önündeki sandalyeye oturdum.

"Seni Florida'da bulmuşlar," dedi. "Bir huzurevinin koridorunda sızmışsın. Ne işin vardı orada?"

"Bilmiyorum," dedim. "Çok sarhoştum. Hiçbir şey hatırlamıyorum. Orada uyandım."

"Bergen'de mi oturuyorsun?"

"Evet."

"Adın ne?"

"Karl Ove Knausgaard."

"Sabıkan var mı?"

"Sabıka?"

"Bir suçtan kaydın var mı? Uyuşturucu, haneye tecavüz?"

"Yok, yok, yok!"

Kapının önünde duran adama baktı.

"Bir kontrol eder misin?"

Adam yandaki ofisine gitti. Bu sırada beni sorgulayan adam başını eğmiş, tek söz etmeden bir form doldurmaya girişmişti. Pencerelerin jaluzileri kapalıydı; şeritlerin arasından mavi gökyüzü görünüyordu.

İkinci adam geri döndü.

"Bir şey yok," dedi.

"Hiçbir şey hatırlamıyor musun?" dedi, beni sorgulayan adam. "Akşamın erken saatlerinden hiçbir şey kalmadı mı aklında? Nereye gittin?"

"Bir partideydim. Parkın yanında."

"Başka kim vardı?"

"Abim ve arkadaşları."

Bana baktı.

"Onu çağırsak iyi olur öyleyse."

"Kimi?"

"Abini."

"Onun bu konuyla ne ilgisi var? Ayrıca konu nedir? Bir huzurevinin koridorunda uyudum, tamam, bu iyi bir şey değil, haneye tecavüz diye görebilirsiniz, ama tek yaptığım bu."

"Hiçbir şey hatırlamıyor musun?" diye sordu. "Dün gece huzurevinde hırsızlık olmuş, ayrıca hemen yakınlarda bir trafik kazası

var. Anladığın üzere olaylı bir gece. Seni de söz konusu yerin koridorunda bulduk. Konu işte bu. Abinin adı ne?"

"Yngve Knausgaard."

"Adresi? Seninki?"

Söyledim.

"Seninle irtibata geçeceğiz. Artık gidebilirsin."

Beni alt kata götürdüler, eşyalarımı verdiler, ardından otoparka çıktım. Yorgunluktan zor yürüyordum. Soluğumu toplayabilmek için birkaç kez durdum, Steinkjellergaten'e gelmeden önce basamaklara oturmam gerekti, büsbütün tükenmiştim. Yokuşu çıkmayı başarabilecek miydim? On dakika boyunca gelip geçen herkes bana baktıktan sonra doğrulup kendimi yokuşa vurdum. Karakoldan eve yürümek yaklaşık bir saatimi aldı. Odamda yatağa uzanıp o günkü üçüncü uykuma daldım. Çok uzun sürmedi. Gözlerimi açtığımda hâlâ ikindi saatleriydi. Bedenimdeki ağırlık kalkmıştı, korkunç bir açlık dışında kendimi normal hissediyordum. On dilim peynir ekmek yedim, Nesquik'le bir litre süt içtim ve akademiye telefon etmek için telefon kulübesine gittim. Neyse ki Sagen oradaydı. Tutuklandığımı ve akşam yemeğine gelemeyeceğimi söyledim. Tutuklandın mı, diye sordu. Şaka mı yapıyorsun? Yok, dedim, geceyi nezarette geçirdim. Daha kendime gelmiş değilim korkarım. Sertifikayı eve yollayabilir misin? Elbette, dedi. Yemeğe gelememen çok yazık. Tutuklandın demek. Evet, dedim. Neyse, bu güzel yıl için sağ ol. Eminim tekrar görüşürüz.

Telefonu kapadım ve kalan son bozuk paralarımla kente giden otobüse atladım. Gökyüzü lacivert, güneş kırmızıydı ve Askøy sırtlarında doğu yönüne uzanan bulutlar tutuşmuş gibiydi. Studentsenteret'nin önünden Møhlenpris'e indim, olan bitene açıklık kazandırır umuduyla Yngve'ye uğramayı düşünüyordum.

Apartman kapısı açıktı, kolektifin katına çıkıp zile bastım.

Doğu Norveçli güzel sarışın, benden birkaç yaş büyük Line açtı kapıyı.

Gözlerinde korkuyu andıran bir bakışla bakıyordu bana.

"Yngve içeride mi?" diye sordum.

Başını öne salladı.

"İçeri gir," dedi. "Odasında."

Girdim, ayakkabılarımı çıkardım, ceketim üzerimde Yngve'nin kapısını usulca çalıp açtım.

Müzik setinin yanındaydı, beni duyunca döndü.

Öylece bakakaldım.

Yüzünün yarısı bandajla kaplıydı.

Birdenbire her şeyi hatırlayıverdim.

Var gücümle bardak fırlatmıştım ona.

Gözüne.

Hiçbir şey söylemeden bana baktı.

"Ben mi yaptım bunu?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Hatırlamıyor musun?"

"Şimdi hatırlıyorum," dedim. "Gözüne mi çarptı? Kör mü oldun?"

Sandalyeye oturdu.

"Yok, gözüm sağlam. Tam yanına denk geldi. Dikiş atılması gerekti. Yara izi kalacak."

Ağlamaya başladım.

"İstemeden oldu," dedim. "İstemeden oldu. Niye yaptığımı bile bilmiyorum. İstemeden oldu. Beni affedebilir misin? Of, Yngve, beni affeder misin?"

Odasında, dimdik sırtı, ayrık bacakları ve dizine koyduğu eliyle sandalyeye oturmuş bana bakarken tahtındaki bir imparatoru andırıyordu.

Göz göze gelemedim, ona bakamıyordum.

Başımı eğmiş hıçkıra hıçkıra ağlıyordum.

YEDİNCİ BÖLÜM

Üç buçuk yıl sonra, 1992 Noel'iyle yıl sonu arasında, Studentsenteret'nin uzak köşesinde, öğrenci konseyinin toplandığı konferans salonunun merdivenlerinin başında, Öğrenci Radyosu'nun program menajerini bekliyordum. Sivil hizmetimi orada yapacaktım, Molde yakınlarında bir kıyıda bulunan Hustad'da, birkaç ay boyunca, öbür Batı Norveçli yükümlülerle birlikte, barış zamanı görevlerini ve vicdani retçiliğin çeşitli yanlarını öğrenmiştim. Katıksız bir saçmalıktı; sivil hizmetin idealist yanlarını umursayan pek yoktu. Çoğunluk savaşa kuşkusuz karşıydı, ama ilkeleri onların içine işlememişti, ben de kendimi sekizinci sınıftaki kilise Konfirmasyon kampına dönmüş gibi hissettim, orada da herkes yalnız kalmayı, evden uzaklaşmayı eğlenceli buluyordu, ama kimsenin mantık, Tanrı ve İsa'yla ilişki kurmaya zamanı yoktu, dolayısıyla öğretileri sabote etmek, özgürlüklerimizi kendi amaçlarımıza uydurmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyorduk. Aslında oradan buraya tek fark yaş, kurs süresi ve tesislerdi, Hustad'dakilerin çoğu ya yirmili yaşlarının başında ya da ortalarındaydı, ayrıca bu kurs iki gün değil iki ay sürüyordu ve tesisler daha iyiydi, iyi donanımlı bir müzik odası, rafları dolu bir kütüphane, bir karanlık oda ve video gereçlerinin yanı sıra kanolar ve dalgıç araç gereçleri vardı, dalgıç sertifikası da alabiliyorduk. Bölgeye turlar düzenleniyor, bir otobüs gelip bizi alıyordu; bir akşam Kristiansund'e götürüldük, dışarı çıkıp kafaları çekmek serbestti. Ama orada en önem verilen şey derslerdi.

Eskiden gençler böylesi konularda tutkulu, ideallerle doluyken, vicdani reddin ciddiye alınması için birileri gerçekten çok çalışmıştı. Bizse hiç umursamıyorduk. Katılım zorunluydu, ama kendisini iyi hissetmeyen veya başı ağrıyanlar eğitmenlerin sözlerini güçlükle takip edebiliyordu, ayrıca eğitmenin vicdani ret tutkusu ve idealistliğiyle bizim bilgisizliğimiz arasındaki uçurum arada sırada dayanılmaz oluyordu.

Ortak temel dersler dışında film, müzik veya çeşitli teorik alanlarla ilgili ileri seviye dersler de vardı, önerilerle gelmemiz istenince ben elimi kaldırıp bir yazarlık dersi oluşturmayı önerdim. Edebiyat yazarlığı kursu mu? Önerim coşkuyla karşılandı; ilgilenen çıkarsa kesinlikle düzenlenecekti. Küçük yazarlık grubunun liderliğini üstlendim, söylediğim ilk şey de diğerleri gibi saat yedide kalkamayacağımız oldu, çünkü esinlenilen zaman geceydi ve geç saatlere kadar oturup yazı yazmak gerekebilirdi, şu işe bakın ki bizim grubumuzdan sorumlu eğitmen bu sözlerimi yuttu, elbette saat yedide kalkamazsınız, dedi, bir şeyler ayarlamaya çalışacağım. Ayarladı da; yazı grubu geç saatlere kadar uyuyabiliyordu. Kendimi suçlu hissettim, iyi niyetli biriydi ve kullanılmıştı, öte yandan buraya gelmeyi ben istememiştim, bize böylesine iyi davranmaları da benim suçum değildi.

Üstelik bir konuk yazar bile getirdi. Arild Nyquist bize ders vermek için uçakla Oslo'dan getirildi. Kederli bakışlarıyla karşımıza oturup aramızda kaç kişinin cidden yazdığını, yazar olmak istediğini sordu. Kimse elini kaldırmadı. Burada rahat etmek için katıldık gruba, dedi birisi. Anlıyorum, dedi Nyquist, bu çok sağlam bir kriter olmasa da elimizden gelenin en iyisini yapmak zorundayız. Bunun üzerine kendimi daha da kötü hissetmiştim, Hustad'daki ateşli genç vicdani retçilere ders verebilmek için ailesini arkasında bırakıp gelmiş olabilirdi, belki bir zamanlar kendisi de ateşliydi ve şimdi karşısında bizi bulmuştu. Ama büyük olasılıkla ona iyi para veriyorlardı, dolayısıyla bunların önemi yoktu.

Bir gün spor salonunda *role-playing* oturumu yaptık. Herkese değişik dünya kimlikleri verildi: Kimisi Amerika, kimisi Rusya, kimisi Çin, kimisi Hindistan, kimisi Avrupa Birliği, kimisi İskan-

dinav ülkeleri ve kimisi de Afrika; ayrıca rollerimizi açıklayan kitapçıklar dağıtıldı. Öğretmen benim B.M. Genel Sekreteri olmamı ve konferansı yönetmemi istedi. Niye beni seçtiğini bilmiyordum, ama böyle şeyler oluyor, bazen beni seçip birtakım niteliklerle donatıyorlardı. Edebiyat öğrencisiyken hocalardan biri beni aklının bir köşesine kaydetmişti ve derslerinde birdenbire parmağını bana yöneltip acaba Karl Ove bu konuda ne düşünüyor, diye sorardı.

İşte böyle, spor salonunda oturmuş dünya savaşının patlak vermesini engellemeye çalışıyor, çeşitli gruplar arasında toplantılar düzenliyor, arabuluculuk yapıp ödünler öneriyordum. Hustad'da önceden tanıdığım tek kişi olan Johs, Rusya'yı temsil ediyordu. Johs, büyükbabamın deha diyeceği kimselerdendi, sosyoloji okumuştu ve yıllar boyunca kimsenin alamadığı, belki de hiç verilmemiş en yüksek notları aldığı söyleniyordu. Paris'te eğitim görmüştü, öteki öğrencilerin ancak rüyasında görebileceği bir seviyedeydi. Öte yandan yeteneğiyle göze batmazdı, alçak gönüllüydü, çekingen bile denebilirdi, arkadaş canlılığı ve iyiliği içtendi, kimse onun için kötü bir söz etmezdi, hem anlayışlı hem duygudaştı ve bu yüzden de birçok kez kırılgan duruma düştüğünü görmüştüm. Aynı zamanda iyi arkadaşları da vardı, onun çevresinde koruyucu bir halka oluşturmuş, bir bakıma koruyucuları olmuşlardı. Johs'un ailesi Jølster'de, annemin oturduğu yerin yalnızca birkaç kilometre aşağısında çiftçiydi. Kendisi güçlüydü, ama gücü bir bakıma ikinci plandaydı, hemen hiç fark edilmezdi. Dikkat çeken yanı hassaslığıydı. Kendi gözünde belki sıradan biriydi, bilemem, ama gerçekte değildi, tüm bu niteliklerin bileşimine sahip başka biri görmemiştim daha önce.

Oyunumuzda Rusya'yı temsil ediyordu ve ben de dâhil herkesi ezip geçmişti, böylece günün sonunda kendisi, yani Rusya, hem Avrupa hem Asya'da geniş alanlar kazanmış ve büyük bir güce dönüşerek tüm dünyanın kontrolünü ele geçirme noktasına gelmişti.

İyi eğlenmişti.

Akşam, herkesin oturup oyunlar oynadığı, dergi okuduğu, sigara ve bira içtiği rahat resepsiyonda, Bergenli suça eğilimli serserilerden biri yanıma geldi, asma katın tırabzanlarına dayanmış duruyordum, öyle yaklaştı ki korkuya kapıldım.

"Kendini önemli biri sanıyorsun, değil mi?" dedi. "BM Genel Sekreteri falan. Kitaplarınla burada caka satıyorsun. Ama bir halt değilsin."

"Önemli biriyim, demedim hiç."

"Kapa çeneni," deyip gitti.

Onunla ilgili öyküler dolanıyordu ortalıkta, kamp yöneticisinin ofisinde *Fuck you and your family,* diye bağırmıştı, aileyi işe karıştırması çok komikti. Onun gibi iki üç kişi vardı burada, kıyıcı tiplerdi ve isteseler benim pestilimi çıkarabilirlerdi, ama öte yandan geri zekâlı ve bilgisizlerdi, derslere katıldıkları ender durumlarda engin bilgisizlikleri, eğitimi alabildiğine tuhaf biçimde etkileyebiliyordu.

Onlar gibi saldırgan kişilerin barış ve pasifistlik bayrağının dalgalandığı bu yere gelmesi kuşkusuz ironikti, ama aynı zamanda tipikti, çünkü bir bakıma alternatif kişilerdi, toplum sınırlarının hem içinde hem dışında kalıyorlardı ve yetmişlerin alternatif hareketinin en önemli kısmı da o alana düşüyordu. İdeolojilerini çekip alırsanız geriye dışlanmış konumları ve uyuşturuculardan başka bir şey kalmıyordu.

Bergenli bir başka grup daha vardı: müzisyenler. Loddefjord, Fyllingsdalen ve Åsane'den geliyor, sürekli birlikte takılıyor, kanepede oturup ya çizgi roman okuyor ya da televizyon izliyorlardı, ama birlikte müzik yapmaya başlayınca tümden değişiyorlardı, birtakım iblisler gibi karmaşık armonileri yoktan var ediyorlardı, enstrümanlarını mükemmel düzeyde öğrenmişlerdi; ama sonra, bu patlamaların ardından ya bir yere yığılıyor ya da sızıp kalıyorlardı. Öte yandan Calle bir istisnaydı, Bergen'in yıldızlarından biriydi, grubu albümler çıkarmış, turnelere katılmıştı, Calle o sıralarda The Aller Værste! grubundan efsane Lasse Myrvold'la, Kong Klang adında bir grupta çalıyordu. Öbür müzisyenlerden farklıydı, ilgi alanları müzik dünyasının ötelerine uzanıyordu, oldukça açık görüşlü ve yetenekli olmasına karşın benim bilgili olduğum alanlarda konuştuğunda, örneğin edebiyatta, naifti ve güçlülerin her tür zayıflığı gibi bu da beni etkiliyordu.

Hustad'da elimden geldiğince geride durup kendi başıma zaman geçirdim, kitap okudum, en önemlisi de Thomas Mann'ın

Büyülü Dağ'ıydı, Norveççe çevirisi kısaltılmış olduğundan Dancasını almıştım. Yıllardır okuduğum en iyi romandı, hastalıkla sağlık arasındaki ilişkiyi ilginç bulmuştum. Bu, kendisini ilk olarak, Hans Castorp sanatoryumdan çıkıp güzelim dağ yamaçlarına gezmeye gittiğinde ve birdenbire burnu kanamaya başladığında göstermişti; özellikle hastalıklı kadınlara aşklarında sürüyordu; tüm o ateşliler, ıslak gözler, öksürükler, kambur sırtlar ve çöküк bedenler, yeşil vadilerle ışıl ışıl karlı doruklarca çerçevelenmişti. Daha sonra da Cizvit'le Hümanist arasındaki upuzun tartışmalar geliyordu, her şeyin tehlikede olduğu, ölüm kalım düellolarını andıran bu tartışmalar da çok ilgi çekiciydi. Sanırım sanatoryum yaşamının betimlemeleriyle ilişkili, oranın bir parçasıydılar, ama nasıl olduğunu açıklayamıyordum, tartışmaların referans çerçevesine yabancıydım.

Doktor Faustus'u on sekiz yaşımda okumuştum. Tek aklımda kalan Adrian Leverkühn'ün, en büyük sanat çabalarıyla kendisini içinde bulduğu çocuksu durumun çakışması ve Zeitblom'la Leverkühn'ün çocukluğunu ele alan olağanüstü açılışta, bestecinin babasının onlara birtakım deneyler yapması, nesnelere canlıymışlar gibi davranmasıydı. Daha sonra da *Venedik'te Ölüm'ü* okumuştum: Ayağı çukurda yaşlı adam kılık değiştiriyor, genç ve güzel delikanlıyı etkilemek için saçlarını boyuyordu.

Her şeyi ölüm çerçevesinde ele alan bu kitaplar, öte yandan, sanat ve felsefeye yönelik düşünceler, teoriler içeriyordu, büyük Avrupa geleneğinin kalbinde yer almalarına karşın Joyce'un veya Musil'in romanları gibi deneysel değillerdi, belli bir biçimsel bağımsızlıktan yoksunlardı ve ben bunun nedenini çok merak ediyordum, Mann bunu yapamaz mıydı? Avangart hakkında yazıyor, ama bunu Zeitblom gibi gelenekçi birinin kaleminden yapıyordu. En iyi arkadaşım Espen'in Mann'a ayıracak zamanı yoktu, muhtemelen bunun nedeni Mann'ın romanlarındaki geleneksel ve burjuva karakterin Espen'in ilgi alanına girmemesiydi. Espen bir şairdi ve edebiyatta eline ne geçerse okurdu, aşırı meraklıydı, bilgiye susamıştı, ama genellikle en ilerici edebiyata düşkündü, ağırlıklı olarak gerçekçi romanlara yanaşmıyordu. Espen Amerikalı ve Fransız şairlerini kendisine saklıyordu, ben de popüler romanlarımı

kendime saklıyordum ve Thomas Bernhard, Tor Ulven, Claude Simon, Walter Benjamin, Gilles Deleuze, James Joyce, Samuel Beckett, Marguerite Duras, Stig Larsson, Tomas Tranströmer gibi yazarlarda ortada buluşuyorduk. Thomas Mann'dan söz ettiğimde Espen dinlerdi, ama ona Mann okutmayı başaramazdım, kötü edebiyat diye görmesinden çekindiğim için buna kalkışmazdım bile, çünkü böyle bir düşünce bana ve beğenilerime kesinlikle yansırdı. Dostluğumuzu, *Doktor Faustus*'taki Leverkühn'le Zeitblom dostluğuna paralel görüyordum; Espen sanatçıydı, çalışma odasında gizemli kitaplarına gömülmüş şair ve dehaydı, ben ise yalın, sıradan adamdım, şans eseri dostu olmuştum, çalışmasını izlediğim arkadaşımın eşsiz biri olduğunu anlamaya yetecek bilgim vardı, ama aynısını üretmeye yetecek kadar bilgim kesinlikle yoktu. Zeitblom'un müzik konusunda yazması gibi ben de edebiyat üzerine yazabilirdim, ama edebiyat yaratamazdım. Espen'e bu türden bir söz etseydim şiddetle karşı çıkardı, kendisini böyle görmüyordu, bunu biliyordum, ama aramızda çok büyük ayrımlar vardı: O, Ekelöf, Celan, Ahmatova, Montale, Ashbury, Mandelstam gibi benim adını bile duymadığım şairleri sıradan bir işmiş gibi okuyabiliyordu ve bunu hava atmak için yapmıyordu, oysa ne yazık ki ben öyle yapıyor, yazar adlarını Orta Çağ şövalyelerinin sancakları gibi sağa sola savuruyordum, Espen benim gibi değildi, dürüsttü.

1989 güzüyle 1990 bahar sömestirlerinde ikimiz de edebiyat derslerine girmiştik. İlkin, orada kimseyi tanımadığım gibi birileriyle bağlantı kurmaya da kalkışmamıştım, başka bir deyişle tıpkı lisedeki gibiydim, kafeteryada tek başıma oturmuş kahve içerken kitap okurmuş gibi yapıyor, ders aralarında koridorda sigara içiyor, akşamları etüt salonunda vakit geçiriyordum ve bedenimde hafif bir panik duygusu oluyordu sürekli, her şey normalmiş gibi yaparak dolaşırken zihnimde ağzım açık kalıyordu. Akşamları kitapları kapattıktan sonra Yngve'ye uğradığım oluyordu, Realfagbygget'nin aşağısında, Hans Tanks Gate'de oturan Asbjørn'ün yanına taşınmıştı, ya oturma odalarında birlikte kahve içiyor ya da televizyon izliyorduk. Ben Yngve'nin eski kolektifinin yer aldığı binada bir odaya taşınmıştım, büyük bir yerdi ve altından kalkamayacağım kadar pahalıydı,

ama yine de kiralamıştım, sömestir sonuna doğru öğrenci kredim suyunu çekince biraz para kazanmanın yollarını arayabilirdim nasılsa. Geçen bahar Yazarlık Akademisi'nde okurken param bitince Sørbøvåg'a taşınmış ve birkaç hafta boyunca Kjartan'ın yanında çalışmıştım. Ben ahırın duvarlarından birini boyarken o merdivenin altında durmuş bana bakmış, çalıştırdığı birini izlemenin çok güzel olduğunu söylemişti. Sonra traktörüyle gübre ambarından getirdiği dışkılarla çiftlikte küçük tepeler oluşturdu, ben daha sonra bunları yabayla yaydım. Ağır bir işti, geceleri yatağa girdiğimde kollarım ve sırtım ağrıyordu, ama aynı zamanda işin fizikselliği doyurucuydu, yabayı kısmen katılaşmış, kısmen ıslak gübreye saplamak, çekip kopardığım parçayı yaymak bana kendimi iyi hissettiriyordu, yığınlar birbiri ardına eriyip giderken aldığım yolu görebiliyordum, ayrıca ikindileri yabayı bırakıp eve gitmek, büyükbabam ve anneannemle yemek yemek çok güzeldi. Saat yedide kalkıyor, kahvaltı ediyor, on ikiye kadar çalışıyordum ve öğle yemeğinden sonra da dörde kadar çalışıyordum; tam bir arınmaydı, Bergen'deki korkunç yaşamımın izi bile yoktu burada, bambaşka biriydim, kimse beni eleştiremezdi. Yemek pişiriyor, anneannemin yürümesine yardım ediyordum, annem ve Kjartan'dan gördüğüm gibi bacaklarına masaj yaptığım oluyordu, dedeme eşlik ediyordum ve işten saat beşte dönen Kjartan belki bu sayede kendisine biraz daha çok zaman ayırabiliyordu. Anneannemin durumu kötüydü, çalışmak için evden ayrıldığımda sanki onun titremeleri ve kasılmaları benim içimde kalıyordu, onları bastırıp dindirmem gerekiyordu, ama yapamıyordum. Onunla konuşmak neredeyse olanaksızdı, sesi çok zayıftı, fısıltıyı andırıyordu, sözcükleri seçmek güçtü. Bir akşamüzeri dedem büyük bir zevkle okumuş olduğu Hamsun'den söz ediyordu, bu sırada anneannem sandalyesinden bir şeyler fısıldadı, dinlemek için eğildim, hiçbir şey anlamıyordum, sonunda jeton düştü: Duun! Yazar Olav Duun. Başka bir akşam anneannemi üzgün gördüm, dikkatimi çekmeye çalışıyordu, yanına gidip üzerine eğildim, büyükbabamı gösterip bir şeyler mırıldandı, anlamadım, tekrar et anneanne, bir daha söyle...

Sanırım büyükbabamın birini öldürdüğünü söylüyordu.

"Büyükbabam birini mi öldürdü?" diye sordum.

Bunu duyunca kahkaha attı. Sessiz, hırıltılı, belli belirsiz bir kahkahaydı, ama göğsü inip kalkıyor ve gözleri parlıyordu.

Yanlış duyduğumu düşünerek ben de güldüm. Ama öyle demişse de bu o kadar da tuhaf sayılmazdı, anneannemle dünya arasına paranoyak bir gölge düşüyordu bazen, kafası çok karıştığında büyükbabamın bir hırsız olduğunu söyleyebiliyorsa birini öldürdüğünü neden söylemesindi?

Anneannemin kahkaha attığını görmek çok güzeldi. Normalde aşırı sıkıcı ve ağrılarla dolu geçen günlerine tanıklık etmek üzücüydü. Bir gece, dedemin Kjartan'a seslenmesiyle uyandım, alt kata koştum, yemek odasındaki ikiz yatakta beni bekliyorlardı, anneannem titriyordu, gözleri koskocaman açılmıştı, büyükbabamsa yatağın kenarında oturuyordu.

"Kjartan'ın annesini tuvalete götürmesi gerekiyor," dedi. "Gidip çağırabilir misin?"

"Ben de götürebilirim," dedim.

Anladığım kadarıyla geceleri altını bezliyorlardı, ama bakıcılığın giysi değiştirmek gibi mahrem alanlarıyla ilgilenmiyordum, bana düşmezdi, ben torunuydum, dedemin veya Kjartan'ın göreviydi bunlar. Öte yandan bu kez ne gerekiyorsa yapmak zorundaydım.

Bir elimle sırtına destek olup diğeriyle koluna girerek onu kaldırmaya başladım. Kaskatı olduğundan uzun sürdü, ama sonunda yatağın kenarına oturttum. Bir şeyler fısıldadı. Çenesi titriyordu, ama berrak mavi gözleri dosdoğru bana bakıyordu. Öne eğildim.

"Kjartan," dedi.

"Ben götürebilirim seni," dedim. "Böylece Kjartan'ı uyandırmamız gerekmez. Ben nasılsa uyanığım."

Koluna girip doğrulttum. Ama fazla hızlı davranmıştım, katılığı yüzünden gerisin geri düştü. Yeniden, bu kez daha yavaş bir şekilde denedim, boşta kalan elimle yürütecini önüne çektim ve usulca, neredeyse belli belirsiz bir kımıltıyla ellerini tutacaklara götürüşünü izledim.

Sonunda iki eliyle kavradı ve yürümeye yetecek kadar dengesini buldu. Üzerinde ince beyaz bir gecelik vardı yalnızca, kollarıyla bacakları çıplaktı, ak saçları dağınıktı, kendimi içinde

bulduğum durumdan hoşlanmamıştım, ona yanlış bir konuda aşırı yakınlaşmıştım. Banyoya ulaşınca tuvalete oturmasına ve üzerini çıkarmasına yardım etmem gerekecekti. Olamaz, olamaz. Olamaz, olamaz. Ama bir kez yola çıkmıştık; minik adımlarıyla ilerliyordu, önce uyudukları yemek odasını, ardından televizyonun bulunduğu oturma odasını geçtik. Elleriyle kafası tir tir titriyordu, usulca ve binbir güçlükle birbiri ardında sürüklediği ayakları da titriyordu. Köşede parlayan lamba dışında her yer karanlıktı. İleri atılıp koridorun kapısını açtım. Ardından banyo geliyordu.

"Geldik sayılır," dedim.

Titrek bir adım attı ve baldırından sızmaya başlayan idrar hızlanarak yere aktı. Bu sırada kılı bile kıpırdamamıştı. Öne eğilmiş hiç kımıldamadan durarak işerken bir hayvanı andırdığını düşünmüştüm. Önünde olduğum için göz göze geldiğimizde bakışlarının acıyla dolup taştığını gördüm.

"Önemli değil, anneanne," dedim. "Olur böyle şeyler. Önemi yok. Dur ben Kjartan'ı çağırayım."

Dışarı koştum, zili art arda iki kez çaldım, kapıyı açıp yukarı seslendim. Kjartan birkaç saniye içinde koşarak merdivenleri indi, kendisini en kötü duruma hazırlamıştı.

"Anneanneme yardım etmen gerekiyor," dedim. "Ciddi bir şey değil. Tuvalete gitmek istiyor."

Tek söz etmeden benimle geldi, anneannemi aldı, kararlı tavırlarla onu banyoya götürüp kapıyı kapattı. Ben bir kovaya su doldurdum, bezi ıslatıp yerleri sildim.

Bergen'e döndüğümde sömestirin kalanını çıkarmaya yetecek param vardı. Deneyimlerimi kimseye anlatmadan boğucu Bergen yaşamına gömüldüm; Sørbøvåg'u kapalı bir oda, kilitli bir anı olarak, şimdiki yaşamımla uyumsuz ve ilgisiz başka deneyimlerle birlikte arkamda bıraktım. Özellikle Yngve'nin kafasına bardak fırlattığımdan beri durum böyle görünüyordu: O sıralar olduğum kişiyle, zarar vermek, yok etmek, abisini kör etmek isteyen kişiyle, tüm bunlardan habersiz anneannemler veya annemin yanındaki kişiyi bağdaştırmak olanaksızdı. Tek düşündüğüm buydu, yoğun bir güç barındırıyordu, beni içimde daha önce gitmediğim, varlığını

bile bilmediğim bir yere sürüklemişti. Yngve'nin kafasına bardak fırlatabildiysem başka neler yapabilirdim? Kontrol edemediğim bir şey vardı içimde, çok korkunçtu: Kendime güvenemezsem kime güvenebilirdim?

Bu da başkalarıyla konuşabildiğim bir konu değildi. Yngve'nin kolektifinde o gün suçumu anladığımda oturup ağladım ve beni bağışlaması için yalvardım, öylesine sarsılmıştım ki eve gidemedim, orada yattım, kolektifteki kanepede; çevremdeki öğrenciler beni görünce ne yapacaklarını bilemediler. Daha önce görmediğim biri, ben kanepede başımı eğmiş otururken yanıma geldi, demek Karl Ove sensin, dedi, Morten'in üzerindeki odada kalıyorsun, değil mi? Evet, dedim. Bir gün sana uğrarım, dedi. Sizin karşınızdaki dairede oturuyorum. Bakışlarımı kaldırıp onu süzdüm. Gülümsemesi çok genişti, yüzü ikiye ayrılacakmış gibi görünüyordu. Adım Geir, dedi.

İki gün sonra kapımı çaldı. Yazı yazıyordum, ön kapının zili çalmadığına göre gelenin Morten olduğunu sanıp kapı açık diye seslendim.

"Yazı mı yazıyordun?" dedi. "Seni rahatsız etmeyeyim."

"Yok, yok, gel. Rahatsız etmiyorsun," dedim.

Oturdu, ortak tanıdıklarımızdan söz ettik çekingen tavırlarla, aynı yaşta olduğumuz ortaya çıktı, Hisøyalıydı, ilk ve ortaokulda birlikte okuduğum ve o zamandan beri görmediğim birçok çocukla aynı liseye gitmişti. Harp Akademisi'ne girmiş, eğitimini yarıda bırakıp Bergen'e taşınmış ve sosyal antropoloji okumaya başlamıştı. İlkin ne kadar mutlu olduğundan, Bergen'de oturmanın iyi yanlarından konuşmak istedi. Kendi parası, kendi dairesi vardı ve üniversite kızlarla dolup taşıyordu, yaşam daha iyi olabilir miydi?

Yok, olamaz herhâlde, dedim.

Kahkaha attı ve benim kadar kasvetli birini görmediğini söyledi. Sanırsın Eyüp Peygamber Bergen'de bir oda kiralamış! Hadi gel, seni kendine getirmek için bir yürüyüşe çıkalım!

Neden olmasın, dedim, kent merkezine doğru yokuştan inmeye koyulduk. Fekterloftet'deki bara gidip bir karaf beyaz şarap ısmarladık; tanımadığım kişilerin yanında kapılıp durduğum utancın ve

sıkıcı, sıradan biri olduğum, benden uzaklaşmak istedikleri düşüncesinin yerinde yeller esiyordu. Bana güven veren bir yanı vardı. O akşam Geir'le konuştuklarımı Bergen'de tanıştığım kimseyle, Yngve'yle bile konuşamazdım. İçsel düşüncelerle tutkular içe atılır, belki bir sevgiliyle paylaşılır –çok anlarım ya bu konulardan– en azından kentte dolaşmaya çıkılan bir akşam gündeme getirilmez, bu her şeyi öldürür, karşıdaki kişiyi utandırıp uzaklaştırır. Çünkü arkadaşlık iyi zaman geçirmek, gülmek, öyküler anlatmak veya kıvılcımlar çakana dek tartışmaktır; arkadaşlarla içsel yaşamın dışında kalanlar, kişiler arasında paylaşılanlar konuşulur. Müzik grupları, filmler, kitaplar, öbür öğrenciler, hocalar, kızlar, eğlenceli deneyimler veya şakalara dönüştürülen çeşitli deneyimler...

O akşam bunların hiçbiri yoktu.

Kuzey Norveç'te geçirdiğim yılı, on üç yaşında bir kıza hafiften vurulduğumu, başka bir kızı öptüğümü, on altı yaşında bir kıza sırılsıklam âşık olduğumu, neredeyse onunla çıkmaya başladığımı, sürüklenip durduğumu, kafayı çektiğimi, kontrolümü yitirdiğimi, bunu Bergen'e de taşıdığımı, kendimden korktuğumu anlattım ve bu korkunun uydurma olmadığını, kendimi ilginç göstermeye çalışmadığımı, yapabileceklerimin gerçekten beni ürküttüğünü söyledim. Abime zarar vermeye kalkabiliyorsam her şey mümkündü. Bıçağım olsaydı ona saplar mıydım? Anneannemden, sıkışıp kaldığı sefaletin içindeki onurundan da söz ettim. Ama çoğunlukla Ingvild'den bahsediyordum. Tüm buluşmalarımızı, onun ne kadar iyi biri olduğunu anlattım ve en başından beri her şeyi yanlış yaptığımı kabullendim. Teğmen Glahn gibiyim, dedim. Ingvild'in dikkatini çekmek, beni düşünmesini sağlamak için kendimi ayağımdan vurabileceğimi söyledim. Evet, bir yara izim var, deyip ayağını bar taburesinin ayaklığına koydum, bak, Hannelerin bahçesinde bir havai fişeği tekmelemeye çalışırken oldu. Hanne de kim yahu, diye sordu, âşık olduğum biri dedim, bu da başka mı deyip kahkaha attı. Kendisiyle ilgili anlattıkları yalnızca değişik değil aynı zamanda çelişkiliydi de.

Aslında militarist olduğunu, Harp Akademisi'ndeki yaşamı, sabahları kalk borusunu, tüfek yağı ve deri kokusunu, üniformaları,

silahları ve disiplini çok sevdiğini söyledi, ömrü boyunca bunu düşlemişti ve liseyi bitirdikten sonra Arendal'daki acemi birliğine katıldığında kariyer seçimi konusunda hiç kuşkusu yoktu.

"Bu kadar seviyorduysan niye bıraktın?"

"Bilmiyorum. Yapabildiğimi gördüğüm için olabilir, ben yapamayacağım bir şey istiyorum. Ayrıca bireysellik yoksunluğu konusu var. Komutanla bu konuyu konuştum, boynunda çanıyla bir koyun olmak istemiyorum, dedim. Güdülmenin değil güdülen yerin önemli olduğunu söyledi. Temelde haklıydı. Ama kuralları görünce aklım başıma geldi. O zaman her an birilerinin nerede olduğumu bileceğini anladım. Bu olmazdı. Dolayısıyla okulu bırakıp vicdani retçi oldum."

"Sen *vicdani retçi* misin?"

"Evet. Ama yine de uygun adım yürüyen postalların sesini çok seviyorum."

Orduyu sevmek benim aklımın köşesinden bile geçmemişti; benim karşı olduğum ne varsa onu savunuyordu ordu. Savaş, şiddet, otorite, güç. Ben mutsuz bir pasifist, Geir mutlu bir militaristti. Kim haklıydı, söylemesi zordu. Uzun süredir ilgilendiği bir kızla bir sabah eve gidişlerini anlattı. Güneş yeni doğmuştu, kent ıssızdı, parkı el ele geçmişlerdi, Geir'in odasına, oradaki büyük su yatağına gidiyorlardı, her açıdan mükemmel bir andı. Sosyal antropolojide öğrendiklerinden de söz etti, insanların bazı tuhaf ritüellerine güldü. Bana da güldü, ama beni rahatsız eden bir gülüş değildi bu, ilgisi bile yoktu, ben de kendime gülebilir oldum. Burada yeni bir arkadaşım var, diye düşündüm. Öyleydi gerçekten, ama uzun süreliğine değil, çünkü yazın ardından Uppsala'ya taşınacağını söyledi. Üzülmüştüm, ama bir şey söylemedim. Fekterloftet kepenkleri indirdiğinde kafayı bulmuştuk, gece kulüplerini dolaştık, soluğu yine Slakteriet'de aldık, Bergen'in en son kapanan yeri burasıydı; haziran başında sokakları dolduran onca mutlu insan ve aydınlık gökyüzüyle heyecana kapıldım ve Ingvild'e uğramayı önerdim, böylece hem Geir onu görebilir hem de ben onunla ilgili sayısız düşüncemden bir kısmını Ingvild'e söyleyebilirdim. Geir önerimi kabul etti, Nygårdsgaten'e yöneldik, konuk olarak elimiz boş gide-

meyeceğimizi hatırladım, Grieghallen'in çiçek tarhlarına koştum, bir orman gülü çalısına asıldım, yeni açan tomurcuklar çok güzeldi, benimkini kopardığımda Geir hâlâ çalıyla uğraşıyordu. Ardından karşıya geçtik, elime geçen çakıl taşlarını Ingvild'in camına atmaya başladım. Saat sabah dört buçuk suları olmalıydı. Ingvild camı açtı, ilkin bizi içeri almak istemedi, ama ben yalvarınca peki, geliyorum aşağıya, dedi. Kapı açıldığı sırada sokakta beliren polis arabası yanımızda durdu. Bir polis dışarı çıktı, Ingvild kapıyı kapadığı gibi gözden kayboldu, memur bize ne yaptığımızı sordu, ben genç bayana çiçek getirdiğimizi söyledim, çiçekleri Grieghallen'den almamızın yanlış olduğunu bildiğimi söyledim, bak, kökleri yerinde duruyor, koşup geri dikebiliriz, sorun olmaz, dedim. Tamam, dedi polis, biz çiçekleri dikmeye giderken ekip arabası bizi izledi ve işimiz bitene dek yolun ortasında durdu.

"Şanslıydık," dedim.

"Şanslı mı? Polise yakalandık."

"Evet, ama bizi cezalandırabilir veya nezarete atabilirlerdi. Gel hadi."

"Sanırım anlamaya başlıyorum," dedi Geir. "Ingvild'in yanına dönmek istiyorsun, değil mi?"

"Evet, gel hadi."

Başını iki yana sallasa da beni izledi. Pencereye çakıllar attım, ama Ingvild bu kez camı açmadı, Geir de beni dürttü, eve gitmek istiyordu, ona gidebileceğini söyledim, ben yatmak istemiyordum henüz. O gidince Høyden'e yöneldim, oradan Møhlenpris'e geçtim, araba kapılarını yokladım, kilitsiz bisiklet bulabilmek için arka bahçeleri dolaştım, basamaklara oturup sigara içtim, birazdan sabah olacaktı, tan yeri ışıldamaya durmuştu. Futbol sahasının arkasındaki telefon kulübesine gidip Ingvild'in kolektifini aradım. Adamlardan biri açtı telefonu, Ingvild'le konuşmak istediğimi söyledim, saatin kaç olduğunu biliyor musun, Ingvild uyuyor, herkes uyuyor, gece yarısı telefon edemezsin, kapatıyorum, dedi. Ahizeyi telefon kutusuna birkaç kez indirdim, ama kırılmadı, kapıyı açıp cam panelleri tekmeledim.

O sırada lanet olası bir polis arabası daha belirdi!

Önümde durdu, polis camı indirip ne yaptığımı sordu. Bunaldığımı, kız arkadaşımın beni o akşam terk ettiğini, telefon kulübesini bu yüzden tekmelediğimi söyledim, üzgünüm, dedim, bir daha yapmayacağım.

"Peki, derhâl gidip yatsan iyi olur."

"Tamam," dedim.

"Hadi bakalım. Düş önümüze."

Onların bakışları altında Hulen'e yöneldim. Köşeyi dönerken arkamdan geldiler ve ancak parka vardığımda gittiler.

Uyandığımda korkumla utancım çok büyüktü, yerin dibine girdiğimi hissediyordum. Ayağa kalkıp çığlık atabilirdim, dersimi almamıştım; yine oraya, denetimle sınırdan yoksun, her şeyin mümkün olabildiği yere gitmiştim. İçimde bir şey acıyla inliyordu, ama geçecekti. Ya dişimi sıkarak ya da başkalarıyla konuşarak. Yatıştırıcı, dindirici bir etki gösterdi bu. Aşağıya, Morten'in yanına indim, kanepeye yaslanıp dinledi, görünüşü büsbütün değişmişti, mokasen ayakkabılarla kırmızı deri ceketler giymiyordu, hukuk eğitimini de bırakmıştı, bir U dönüşü yapmış ve güzel sanatlar fakültesine girmişti, bu da siyah pantolon, siyah tişört, siyah ayakkabılar, bir kulakta küpe ve müzik setinde Raga Rockers anlamına geliyordu. Şimdiden konuya egemendi ve akıl yürütmelerini sık sık, bizler Nirvana'da makineleriz, Karl Ove, Nirvana'da makineleriz, diye bitiriyordu.

Ertesi gün Cappelen'den mektup geldi. İlkin kılımı bile kıpırdatmadım, mektuba Schrödinger'in kedisi kafasıyla yaklaşıyordum: Zarfı açıp içindekileri okuyana dek ret mektubu olduğunu varsayabilirdim. Sabah boyunca masada durdu, arada sırada göz ucuyla bakıyordum, alışverişe çıktığımda aklımda bir tek o vardı, sonunda, saat dört sularında daha fazla dayanamayıp açtım.

Evet, gerçekten de bir ret mektubuydu.

Bekliyordum, ama yine de hayal kırıklığına uğradım, üstelik öyle derinden sarsıldım ki yalnız başıma kalmaya katlanamadım. Morten'e indim, evde yoktu. Jon Olav'ı düşündüm, ama yenilgimi ona açmak istemiyordum. Yngve de olmazdı. Geir aklıma geldi,

yalnızca birkaç dakika uzaklıkta oturuyordu, onu görmeye gittim. Şimdiden toplanmıştı, yerde birkaç taşınma kolisi vardı, ama her nasılsa iki fincan hazır kahve getirmeyi başardı, yere oturduk, ona reddedilmemi anlattım.

"'Romanını ilgiyle okuduk, ama üzülerek belirtmeliyim ki basma işini üstlenemeyeceğiz. Yer yer hem eğlendirici hem de sürükleyiciydi, öte yandan, bütününü ele aldığımızda, söyleyeceklerini pek az, romanı da temposuz bulduk. Bu bağlamda, ilişikte bulabileceğin taslağını okuma fırsatını bize sunduğun için sana teşekkür ediyoruz,'" dedim.

Geir kahkaha attı.

"Öncelikle bunu ezbere aktarabilmenden etkilendiğimi belirtmeliyim," dedi. "İkincisi de bir roman yazmayı başarmandan. Bunu aklının köşesinden geçirebilecek başka birini tanıdığımı sanmıyorum."

"Pek avutucu değil," dedim.

Burnundan soludu.

"Başka bir tane yaz!"

"Senin için söylemesi kolay," dedim.

"Sanırım. Bende biraz disleksi var. Buralara gelmeden önce pek roman okumadım. Okumayı düşünseydim bana ne önerirdin bu arada?"

"Erling Gjelsvik'in *Død Løp, Ölüm Koşusu,* romanı."

"Okuduğun en iyi roman o mu?"

"Yok, yok. Senin için iyi bir başlangıç olacağını düşündüm."

"Beni çok da hafife alma. Hadi ama. Okuduğun en iyi roman hangisi?"

"Mykle'nin *Lasso Rundt Fru Luna* romanı olabilir. Hamsun'ün Pan'ı veya Agejev'in *Kokainli Roman*'ı da olabilir."

"İlk Mykle'den söz ettiğine göre onu okuyacağım. Pan'ın tüm kurgusunu zaten anlattın bana."

"Evet, sonunda intihar etmesi dışında. Onu anlatmamıştım."

"Haha!"

"Gerçekten intihar ediyor."

"Tüm okuma zevkimi kaçıracak mısın?"

"Kendi canına kıydığını herkes biliyor."

"Ben bilmiyordum."

"Artık biliyorsun."

"Bilmem gereken başka bir şey var mı sence Bay Edebiyat?"

"Doğrusu var," dedim. "Birkaç hafta önce keşfettim. Yatakta yatarken kitaplık gözüme takıldı. Yazarların kimilerinin adını tersten okumaya başladım."

"Öyle mi?"

"Evet. T.Eliot nasıl okunuyor?"

"Bilmem."

"Toilet. Ama arada S olması kötü. T'den önce olsaydı 'toilets' diye okunurdu."

"Bir de edebiyat okumaya başlayacağını söylüyorsun."

"Evet, ne var?"

Bir sessizlik oldu.

"Taşınmana üzülüyorum," dedim.

"Bergen defterini kapattım. Artık burayı tanıyorum. Şimdi başka bir şey denemem gerek."

"Bu sonbahar İstanbul'a gitmeyi düşünüyordum," dedim. "Bir oda kiralayıp bir yıl boyunca yazı yazmayı."

"Niye gitmiyorsun?"

Omuz silktim.

"Burada yoluna koymam gereken işler varmış gibi geliyor bana. Ayrıca yazacak hiçbir şeyim yok. Üstelik yazı yazma düşüncesini bunaltıcı buluyorum. Öğrenmem gerek. Onu da pekâlâ burada yapabilirim."

"Uppsala'ya gel öyleyse!"

"Hayır. Orada ne halt edeceğim?"

"Ben ne halt edeceğim? Konu da bu. Tanımadığın bir yere gidip olacaklara bakmak."

"Ama ben hiçbir şey olmasını istemiyorum," dedim. "Gerçekten. İstemiyorum bunu."

Fincanı kolilerden birinin üzerine koyup doğruldum. Penceresinden benim oturduğum binaya giden yol ve park görünüyordu, ileride de fiyort ve adalar. Güneş bulutların arasından çıkmış, lacivert

gökyüzünde yoğun bir turuncuya bürünmüştü, parktaki ağaçların gölgeleri de iyice uzamıştı.

"Sana iyi şanslar diliyorum öyleyse. Mektup yazarsan ben de yanıtlarım, anlaştık mı?"

"Olur."

Tokalaştık, yokuştan odama indim. Kapımı açarken, onu bir daha ancak on dört yıl sonra göreceğimi bilmiyordum elbette, anısı kafamda henüz birkaç dakikalıktı, ayrıca Uppsala'da bir yıl geçirdikten sonra onun Bergen'e döneceğini varsayıyordum; her şeyi geride bırakıp gitme düşüncesini arada sırada aklıma getirsem de bunu gerçek bir olasılık olarak görmemiştim hiç. Ben, Bergen'de bir yıl daha geçirmeye, daha sonra başka bir şey yapmaya, başka bir yere taşınmaya karar vermiştim.

Ret mektubunu bir kez daha okudum. Ardından sobanın önüne oturup birkaç kâğıt buruşturdum, onları tutuşturduktan sonra kâğıtları birer birer ateşe atmaya başladım. Romanın üç kopyasından ikisini yaktım. Sonuncuyu Ingvild'e verecektim. Ona karşı son hamlem bu olacaktı. Artık ne ziyaret ne telefon edecektim, saçmalıklar falan son bulacaktı. Roman, son veda olacaktı.

İşe girişmişken günlüklerimi de yaktım, ardından son taslağı torbaya koyup kent merkezine doğru yokuştan aşağı vurdum.

Bina kapısı açıktı, ikinci kata çıkıp kapısını çaldım, açtı.

"Merhaba," dedi. "Seni gördüğüme sevindim."

"Ben de öyle," dedim.

"Yemek yiyoruz," dedi. "Gelmek ister misin, bilmiyorum."

"İsterim, teşekkürler," dedim.

İçeri girdim, ayakkabılarımı çıkardım, torbayı koridora bırakıp arkasından oturma odasına gittim. Masanın çevresinde sekiz kişi vardı. Kolektifte oturanlar ve birkaç arkadaş. Herkesi tanıyordum. Ama onlar davetliydi, ben çat kapı gelmiştim, üzerimde gezinen bakışlar ortamı biraz gerdi.

"Bizimle yemek yemez miydin?" diye sordu Ingvild.

Başımı iki yana salladım.

Köşede elime küçük bir tabak tutuşturulması, davetsiz misafirin küçük tabağı, küçük düşürücüydü.

"Yok, seninle biraz konuşmak istemiştim yalnızca, ama başka zaman da olur."

"O zaman öyle yapalım," dedi.

Yüzüm kızardı, her şey ters gitmişti. Gelmiş, içeri girmiştim ve şimdi hiçbir şey olmadan gerisin geri dönecektim.

"Hoşça kal," dedim, bunun kulağa ne kadar budalaca geldiğini duyabiliyordum.

"Güle güle," dediler.

Ingvild beni uğurlamaya geldi.

"Bir tuvalete girecektim," deyip yolumu değiştirdim. Ingvild mutfağa girince romanın bulunduğu torbaya koştum, odasına girip torbayı yatağına bıraktım, Ingvild döndüğünde ayakkabılarımı bağlıyordum.

Merdivenlerden aşağı koşar adım inip sıcak yaz akşamının gün ışığına doymuş sokaklarına çıkarken, tam bir sürpriz olacak, diye düşündüm, zaten amacım da buydu.

Üniversite yeni bir başlangıçtı. Ayrıca tutunacak bir daldı. Dersler değişmez bir noktaydı, okuma salonu değişmez bir noktaydı, kitaplar değişmez bir noktaydı. Ne olursa olsun, kendimi ne kadar sefil hissedersem hissedeyim her zaman okuma odasına çıkabilir, kendime bir yer bulup dilediğim kadar kitap okuyabilirdim, kimse buna karşı çıkamaz, bunda bir yanlışlık görmezdi, sonuçta üniversite yaşamının özü buydu. İki ciltlik bir dünya edebiyatı ansiklopedisi satın aldım ve okumaya giriştim, Homeros'tan başlayıp altmışlı yıllara dek yazarları birer birer okudum, her birinin yazdıklarından birkaç satır ezberlemeye, nelerle ilgilendiklerini aklımda tutmaya çalıştım. Kittang'ın klasik şiir, Buvik'in klasik epikler, Linneberg'in klasik drama derslerine girdim. Onca ad ve karakter arasında birkaç büyük duygusal içgörü vardı. Odysseus, adının "hiç kimse" olduğunu söyleyerek Tepegöz'ü kandırıyordu. Kendini yitirmiş ama yaşamı kazanmıştı. Sirenlerin şarkıları... Onları işitenler de kendilerini yitiriyorlardı, onlara doğru çekiliyor, yakınlaşmak için var güçleriyle çabalıyor ve ölüp gidiyorlardı. Sirenler hem Eros hem de Thanatos'tu, hem arzu hem de ölümdü, hem en büyük arzu hem

de en büyük tehlikeydi. Güzel şarkılarıyla duyanları kendisinden geçiren Orfeus, Eurydike'yi kurtarmak için yer altına inmişti, ona bakmadığı sürece bunu başarabilirdi, ama baktı ve onu sonsuza dek kaybetti. Blanchot adında bir Fransız felsefeci yazılarında bu konuya değinmişti, Orfeus'la ilgili makalesini okudum, sanatın geceyi açan güç olduğunu, Orfeus'un Eurydike'yi arzuladığını, sanatın elde edebileceği en görkemli şeyin Eurydike olduğunu yazıyordu. Blanchot'ya göre Eurydike ikinci geceydi.

Bu düşünceler beni aşsa da çekiciydi; onları anlamaya, yakalamaya, özümsemeye çalışıyordum, ama boşuna, çünkü dışarıdan bakıyordum ve tam anlamlarını kavrayamadığımı biliyordum. Kutsalı kutsala bırakmak? Gecenin gecesi? Aynı anda hem var hem yok olan ana figürü veya olanı ve onu ortadan kaldıran ötekinin eş zamanlı varlıklarını tanıyordum, o dönemden birçok şiirde vardı, ayrıca gece, ikinci gece ve ölümle ilgili düşünceler bana özellikle çekici geliyordu, ama bu konuda bağımsız düşünmeye kalktığım anda, başka bir deyişle düşünceleri sunan biçimin ötesine geçmeye çalışınca hem banal hem de budalaca bir durum ortaya çıkıyordu. Tıpkı dağcılık gibiydi, ayak tam olarak ya şuraya ya buraya konmalı, el ya şurayı ya burayı yakalamalıydı, yoksa kişi ya olduğu yerde kalır ya da kayıp düşerdi.

En yüce olan, göründüğünde ya da tanındığında silinip gidendi. Orfeus mitinin çekirdeğinde bu vardı. Ama *bu* neydi?

Akşamüzerilerinde eski, az buçuk kasvetli okuma salonunda oturmuş Blanchot okurken içimde büsbütün yeni bir duygu uyanmıştı, daha önce hissetmediğim, bir tür yüce heyecan denebilecek bir şeydi bu, sanki kendimi bir eşsizliğin kıyısında bulmuştum, bir yandan da aşırı sabırsızlığa kapılmıştım, oraya gitmek zorundaydım ve bu iki duygu öylesine uyumsuzdu ki hem zıplayıp haykırarak koşmak hem de kımıldamadan oturup okumayı sürdürmek istiyordum. İşin tuhafı, anlayıp özümsediğim iyi bir şey okuduğum anda sarıyordu içimi bu dayanılmaz huzursuzluk. Böyle zamanlarda sık sık ara verip kalkıyor, koridoru geçip üst kattaki kafeteryaya gidiyordum, heyecan ve sabırsızlık, bu yolda yalnız ilerlemekten kaynaklanan bilinç şaşkınlığına karışıyordu ve bu durumda,

ruhum kavranamaz isyanlarla çalkalanırken kendime bir kahve alıyor, bir masaya yerleşip elimden geldiğince sakin görünmeye çalışıyordum.

Bilgi edinme arzumda panikçi bir yan da vardı, birdenbire baskın veren korkunç sezgiler bana gerçekte hiçbir şey bilmediğimi söylüyordu, elimi çabuk tutmam gerekiyordu, tek bir saniye bile yitiremezdim. Öte yandan bu ivedilikle, okumanın gerektirdiği yavaşlığı bağdaştırmak neredeyse olanaksızdı.

Eylül ortasında Yngve'yle trene atlayıp Floransa'ya gittik, önceki yaz Lars'la çıktığımız otostop yolculuğunda kaldığım, katedralin yakınındaki Pensione Palmer'de dört gün geçirdik. Aramızda geçenlerden söz etmedik, bunu bir yana bırakmıştık, kardeştik, aramızdaki bağ başka her şeyden daha güçlüydü, ama yine de bir şeyler değişmişti, özellikle ben değişmiş olabilirdim, doğallığın son kalıntılarını da yitirmiştim, birlikteyken tüm söylenenlerle yapılanların bilincindeydim. Çöken sessizlikler dayanılmazdı, sonuçta kardeştik, havadan sudan zorlanmadan konuşabilmeliydik, ama bir sessizlik vardı ve ben bunu bozmak için söyleyecek doğal bir şey düşünerek oturuyordum. Bir müzik grubu olur muydu? Asbjørn veya arkadaşlarından biri? Futbol? Çevremizdekiler, trenin geçtiği kent, pansiyon penceresinin baktığı sokaktaki bir olay, oturduğumuz bara giren güzel bir kadın? Bunun işe yaradığı oluyordu, örneğin memleketimizdeki kızlarla burada gördüklerimizi karşılaştırıyorduk, buradakiler inanılmaz zarifti, yalnızca elbiseleri, dar ceketleri, üzerilerine oturan paltoları, uzun çizmeleri ve minik güzel eşarplarıyla değil, bilinçli ve soylu yürüyüşleriyle bizim kızların yalnızca ileri doğru hareket etme duygusu uyandıran hafif kambur yürüyüşleri, sağanak yağmura, koşmaya, dolaşmaya her zaman hazır, yalın ve erkeksi Fjällräven Kånken gidişleri arasında dağlar kadar fark vardı. Öte yandan İtalyan kadınlarının –onlara kız demek yanlış olur– görüntüsü bizi depresyona sokuyordu, başka bir ligdeydiler, Norveçli kızların incelikten yoksun mayasını kuşkusuz paylaşan bizler açısından ulaşılmazlardı, İtalyan erkeklerine şöyle bir bakmak yeterdi bunu anlamak için, onlar da kadınlar gibi iyi

giyimli ve zarifti, bu işin kitabını yazmışlardı, dahası, bütün yıl günbegün çalışsak başaramayacağımız bir beceriyle flört ediyorlardı, doğrusunu söylemek gerekirse, üniversitede altı yıl boyunca görgü ve zarafet eğitimi görsek bile onların eline su dökemezdik.

"İlk bifteğimi yediğimde yirmi iki yaşındaydım," dedi Yngve, önümüzde espressolarla bir kaldırım kafesinde otururken; kahvelerimizi ayakta içmemiz gerektiğini biliyorduk, ama yine de oturup yudumlamayı seçmiştik. Norveçli olduğumuza göre bara kafamızı dayayarak bile içebilirdik.

"Ben biftekle pirzolayı aynı sanıyordum," dedi.

"Değiller mi?"

Ona takıldığımı düşünerek kahkaha attı.

"Öyleyse ben hiç yemedim," dedim. "Öte yandan henüz yirmi yaşındayım."

"Gerçekten mi?" dedi. "Öyleyse bu akşam kesinlikle biftek yiyoruz."

Bergen'e sonbahar gelmişti, ama Floransa'da sıcak yaz havası sürüyordu. Öğleyin güneş bulut katmanlarının ardından bile ortalığı kasıp kavuruyordu, bitkilerin sararmasının tek nedeni kuraklıktı. Uffizi Galerisi'ne gittik, tablolara bakarak birbirinin tıpkısı uçsuz bucaksız koridorlarda dolaştık, Michelangelo'nun Davut heykelini ve yarım kalmış çalışmalarından bazılarını gördük, figürler onları barındıran mermer bloklardan fırlayıp çıkacakmış gibiydi. Ulu katedralin çevresinde gezindik, yukarı çıkıp çatının altında durduk, dar bir koridordan geçip en tepede dışarı çıktığımızda tüm Floransa'yı ayaklarımızın altında uzanır bulduk, küçük kafelerde kahve içtik, dondurma yiyip birbirimizin fotoğraflarını çektik, Yngve fotoğrafa çok hevesliydi, siyah Ray-Ban gözlüklerim, siyah bol pantolonum ve çeşitli desenlerdeki tişörtlerimle olası her tür duvarın önünde poz verdim. Manchester'da şimdi moda buydu, İtalya'ya henüz uğramamışsa bile Bergen'i ıskalamamıştı. Stone Roses'ı ilkin dergide okumuştum, ardından plakçıya gidip dinlemiştim, ama ses biraz tuhaf diye düşünmüş, iyi mi değil mi bilememiştim, Yngve yine de satın almıştı ve çok iyi bulmuştu, bunun üzerine ben de aldım ve ona hak verdim. Dinledikçe güzelleşiyordu. Tuhaf ama

The Smiths'te de aynısı olmuştu, onlarla ilgili NME'de yazılanları okuduktan sonra ilk albümlerini Kristiansand'da dinlemiştim, garip gelmişti bana, ama sonra moda Norveç'e ulaşmıştı ve artık garip değil, doğru geliyordu kulağa.

Kentte bu şekilde dolaşıp durduk, her yer canlı olduğu kadar güzeldi, nereye baksak insanlar, küçük mekânlar, mobiletler ve saraylar görüyorduk; akşam olunca yürüyerek pansiyona döndük, üzerimizi değiştirip bir restorana gittik. Biraz kalburüstü bir lokantaydı, kendimi huzursuz hissediyordum, garsonlarla konuşmayı, bana servis yapılmasını, görülmeyi sevmiyordum, şarap tatmak veya tabağımdaki peçeteyi kullanmak gibi kendimi içinde bulduğum durumlarda ne yapacağımı bilemiyordum, neyse ki Yngve her şeyi halletti de çok geçmeden bifteklerimizi yiyip şarabımızı içmeye koyulduk.

Daha sonra sigaralarımızla birlikte, tadı düşük kalite kaçak içkiye benzeyen grappa içtik ve babamdan söz ettik. Sık sık yapıyorduk bunu, onunla ilgili küçük anılarımızı, güncel olayları paylaşıyor, Kuzey Norveç günlerinden konuşuyorduk, yılda birkaç kez görüşsek ve ayda bir telefonda konuşsak da orası bize uzak gelmiyordu, çünkü babam bilincimizde büyük bir yer kaplıyordu. Yngve ondan neredeyse nefret ediyordu, uzlaşmaya asla yanaşmadığı kesindi, değiştiği ve bizle başka türlü bir ilişki kurmak istediği yönünde tek söz duymak istemiyordu, değiştiği doğru değildi, aynı kişiydi, bizim için kılını bile kıpırdatmamıştı, bize karşı en küçük bir ilgisi bile yoktu, şimdi değişik bir surat takınıyorsa bunun nedeni gerçekten öyle olması değil, öyle yapması gerektiğine kendisini inandırmasıydı. Yngve'ye katılıyordum, ama daha zayıftım; gerçekte var olmasın, ölüp gitsin istiyor olsam bile babamla telefonda konuştuğum zaman onun gözüne girmeye çalışıyordum, ona bir mektup yazıp Yazarlık Akademisi'nin fotoğraflarını göndermiştim.

Zayıf diye buna deniyordu işte.

Yngve'nin yanında da zayıftım. Bir sessizlik varsa bu benim suçum, benim sorumluluğumdu. Yngve'nin böyle düşünmediğini, sessizlikleri umursamadığını, ne pahasına olursa olsun onları doldurma gereği görmediğini biliyordum, kendinden emindi. İşte

tam bu nedenle onun arkadaşları vardı, benim ise yoktu. Kendini kasmıyordu, sözlerine ve eylemlerine önem vermiyordu, bir cumartesi sabahı Asbjørn'le dışarı çıkıyordu örneğin, kentte şöyle bir dolaşıyor, birkaç saatliğine bir kafede oturuyordu, abartacak bir durum değildi, öte yandan ben bunu yaptığımda bütün bu süre öylesine önemliydi ki herhangi bir pürüzde, uyumsuzlukta ölümcül tehlike görüyor, bu yüzden bir tür yapay sessizliğe ya zorlanıyor ya da kendimi zorluyordum. Duruma egemen olan bu sıkıntıya kim katlanmak isterdi? Böylesine kasıntı ve zorlama tavırlara kim dayanabilirdi? Kimseyi incitmek de istemediğimden ya mesafemi koruyor ya da Yngve'nin kanatları altına, kibarlık pelerinine saklanıyordum.

Aynı zorlama durum onunla ilişkime de damga vuruyordu, ama burada belirleyici bir ayrım söz konusuydu, şöyle ki onunla ilişkimiz dalgalı durumlara bağlı değildi; ne kadar budalaca davranırsam davranayım ben onun kardeşiydim, bunu asla göz ardı etmezdi ve asla etmek istemeyebilirdi. Bardak fırlatma olayı onun eline bir koz vermişti, artık her zaman onun altında olacaktım, zaten ben de bunu mantıklı buluyor, hak ettiğimi düşünüyordum.

Hesabı ödeyip kendimizi İtalya gecesine bıraktık, keyfim az buçuk yerindeydi, uygun bir bar arandık, bulduk, yeni ve büsbütün boştu, ama iyi müzik çalıyorlardı, ayrıca Floransa'da bir tanıdığımız yoktu nasıl olsa. Orada birer içki içmeyi tasarlamıştık, ama bar çalışanları coşkuluydu, Norveç ve Bergen konusunda konuşmak istediler, ne tür müzikler dinlediğimizi sordular ve bunun hemen ardından Stone Roses binayı sallamaya başladı. Orada oturup kaldık ve giderek kafayı bulduk, bu arada benim bütün engellerim, zincirlerim, sessizliğim ve zorlama tavırlarım eriyip gitti, abimle oturuyordum, aklımıza ne eserse konuşuyor, gülüşüyorduk, mutluyduk.

"Tanıdıklarının hiçbiri kendi başına bir şey başaramıyor," dedim. "Ama sen başarabiliyorsun. Gitar çalabiliyor, müzik yapabiliyorsun. Neden bir grup kurmadığını, müziği ciddiye almadığını anlamıyorum. Çok güzel şarkılar yapıyorsun."

"Öyle mi düşünüyorsun?" diye sordu.

"Elbette," dedim. "Ötekiler müzikten ve gruplardan konuşmakla yetiniyor. Bu senin için yeterli değildir herhâlde?"

"Yok, elbette çalmak istiyorum. Ama birlikte çalacak birilerini bulmak gerekiyor."

"Pål iyi, öyle değil mi?"

"Evet, iyi. İki eder. Davula sen geçersen üç. Bu durumda bir vokal gerekiyor."

"Bergen'de yirmi bin öğrenci var. Aralarından şarkı söyleyecek biri bulunur herhâlde."

"Arayıp bulmaya çalışacağım."

Artık sipariş vermek için bara gitmemiz gerekmiyordu, bardaklarımız boşaldığı anda yeni içki getiriyor, şakalaşıyor ve başka hangi albümleri dinlemek istediğimizi soruyorlardı. Gitmek üzere kalktığımızda biraz sendeledik. Ama dışarı çıkıp pansiyonun yolunu bulmayı başardık, yeni müzik grubundan biraz daha konuştuk, ışığı kapatıp ertesi gün geç saate dek uyuduk.

Akşam olunca yine o harika bara gittik. Ama bu kez kalabalıktı ve çalışanlar bizi tanımadı. Bizi hatırlamamaları olanaksızdı, daha dün gelmiştik, başka kimse yoktu, demek ki rol yapıyorlardı. Ama niye? Birer bira ısmarlayıp içtikten sonra kalktık, gezi rehberinde önerilen diskoteğe gitmeye karar verdik, mekân kıyıda olduğu için ırmağı izliyorduk, yürüdüğümüz geniş bulvarda ilerledikçe trafik seyreliyordu. Yağmur yağmaya başladı, sokaklar ışıldadı, yanı başımızda ırmak karanlıkta usulca akıyordu, görünürde hiç kimse yoktu. Çoktan varmış olmamız gerekirdi, dedi Yngve. Geçmiş olabiliriz, dedim. En az kırk beş dakika yürümüş olmalıydık, dolayısıyla geri döndük. Biranın etkisi çoktan geçmişti. Yağmur yoğundu. Irmağın karşısındaki tepelerin ışıkları havada yüzüyormuş gibiydi. Artık konuşmuyorduk, yürümek yeterince yorucuydu. Yarım saat sonra Yngve durdu. Aşağıda bir tür tahta platform vardı, üzerinde ampullerle dolu kablolar asılıydı, ışıklar yanmıyordu, kenarlara sandalyeler yığılmıştı. Burası mı acaba, diye sordu Yngve? Burası mı, dedim. Sezon dışında geldik. Gel hadi, gidip yatalım.

İki gün sonra huni kent Bergen'de trenden indik, dönmek güzeldi, her şey tanıdık ve cana yakın görünüyordu, dünyadaki yerim burasıydı. Akşamın erken saatleriydi, bir hafta yoldaşlıktan sonra odamda yalnız kalmanın ani bir düşüş olacağını bildiğimden Yngve'yle Asbjørn'ün yanına gittim, dönüşte getirdiğimiz viski şişesini açıp içmeye başladık. Asbjørn bize kötü bir haber vermek zorunda kaldığı için özür diledi. Öyle mi, dedik, ona bakarak. Evet, anneanneniz ölmüş. Ölmüş mü? Evet, anneniz siz İtalya'ya giderken aradı. Cenazenin ne zaman kaldırılacağını söyledi mi? Evet, cenaze töreni yapıldı. Anneniz size ulaşmanın mümkün olmadığını söyledi.

Sarhoş olduk, Hulen'e gittik, hafta içi olduğundan pek kalabalık değildi, barda içki içtik, mekân kapanınca da eve dönüp içmeyi sürdürdük. Ortam iyiydi, kendimi insan ve eylem fırtınasının kalbinde hissediyordum. Bir noktada Süpermen kostümü giydim, kırmızı peleriniyle tastamam kostümümle oturup viski içtim veya müzikle hoplayıp zıpladım. Bir partiydi, sanki içerisi hıncahınç doluydu, sendeledim, buzdolabına çarptım, içki içtim, müziği değiştirdim, şarkıya eşlik ettim, Yngve ve Asbjørn'le sohbet ettim, bu sırada Süpermen kostümü hâlâ üzerimdeydi, ancak sonunda her şey tıpkı güçlü gelgit suları gibi çekildi ve geriye çıplak gerçekler kaldı: Yngve, Asbjørn ve benden başka kimse yoktu orada. Yalnızdık. Parti benim kafamın içindeydi. Ve anneannem, anneannem ölmüştü.

Müziğe karşın bir sessizlik çökmüştü sanki.

Yüzümü ellerime gömdüm.

Ahhhhhhhh.

"Ne oldu, Karl Ove?"

"Yok bir şey," dedim, ama omuzlarım sarsılıyor, yanaklarımdan süzülen yaşlarla parmaklarım ıslanıyordu.

Müziği kapadılar.

"Neyin var?" diye sordular, bir kez daha.

"Bilmiyorum," dedim, onlara bakarak. Ağzımdan bir hıçkırık kaçmasını engelleyemedim. "Bir şey yok."

"Burada uyumak ister misin? Senin için daha iyi olur," dedi Asbjørn.

Başımı öne salladım.

"Kanepeye uzan. Saat de geç oldu zaten."

Dediklerini yaptım, kanepeye uzandım, gözlerimi yumdum. İkisinden biri üzerime bir yün battaniye örttü, sonra uyumuşum.

Ertesi sabah, onların önünde ağladığım için duyduğum utanç dışında her şey normale dönmüştü yeniden. Çok tercih edeceğim bir şey olmasa da Yngve'nin önünde ağlamaya aldırmıyordum, ama Asbjørn?

Peki ya üzerimdeki budala Süpermen kostümü?

Üzerimi değiştirdim, oturma odasında onlarla bir fincan kahve içtim, Asbjørn sütü buzdolabına koymayı sürekli unuttuğu için Yngve'yi azarladı, bir bardak soğuk süt içmeyi dört gözle beklerken sütü hoşaf gibi bulduğunu söyledi.

Gülümsedim ve evli bir çifte benziyorsunuz, dedim. Bundan hoşlanmadılar. Eski bavulumla Møhlenpris'e gittim, içeri girip duş aldım. Islak saçlarım, omuzlarım ve göğsüme yapışan gömleğimle oturup kitap okudum. On sekizinci yüzyılın sonuna gelmiştim, bu dönem İngiliz şairlerle romancılarla kaynıyordu, bir de Fransız tiyatro yazarları vardı, onlardan Racine'in önemli olduğunu biliyordum, ayrıca kimi felsefecilerin ve mektup yazarlarının da adı geçiyordu. Gözlerimi yumdum ve yazarların her birinin bir yapıtının adını hatırlamaya çalıştım, ardından on dokuzuncu yüzyıla geçtim, kitabı bıraktım, ders programını gösteren kâğıtları çıkardım, öğleden sonra bir ders vardı, ona girmeye karar verdim. Çağdaş edebiyat teorisiyle ilgiliydi, kalkmadan önce dersin kapsamına giren metin seçkisini bulup şöyle bir karıştırdım. Stanley Fish. Ne ad ama. Bir de Harold Bloom. Ben, Fish. Gerçekten mi? Ben de Bloom. Bir de Paul the Man vardı. Onu tanıyor musun? Evet, ben Paul the Man'i çok severim.

Bunu yazmalıydım.

Ben Paul The Man'i çok severim.

Metni yazmayı bitirdikten sonra torbaya birkaç kitap ve bir defter koyup üniversiteye yürüdüm. Parkın çimenleri kuru, gökyüzü mavi, dallardaki yapraklar ise sarıya çalan solgun yeşildi. Ağaçlardan

birinin dibinde bir grup keş oturuyordu, onların görüntüsünden veya tacizinden kurtulmak için yolumu değiştirdim, keşleri hiç sevmiyordum, uyuşturucu alıp bitkisel yaşama girmemişlerse bağırıp çağırıyor, saldırgan davranıyorlardı, uyuşturucu aldıklarında da insanlıktan çıkıyorlardı, dünyadan kopup orada ya öylece oturuyor ya da yatıyorlardı, gözleri açıktı, ama bu gözlerden herhangi bir şey okunmuyordu. Ayrıca çevrelerine şırıngalar, deri kayışlar, meyveli veya çikolatalı süt kutuları, yemek kapları ve plastik torbalar saçılmış oluyordu, üzerileri başları hem leş gibi hem pejmürdeydi, sanki bir uçak kazası geçirmiş ve insanlardan uzak bir ormanda tek kat giysiyle birkaç yıl yalnız yaşamış gibi görünüyorlardı. Onlarınki yaşam değil, sürüklenmekti. Evet, yaşamayı değil, sürüklenmeyi istiyorlardı.

Onları bırakıp kapıdan çıktım, Studentsenteret'yi geçtim, yokuşu tırmanıp botanik bahçesinin çakıl yoluna geldim, Sjøfartsmuseet'yle üniversitenin kütüphanesi arasından ilerleyip Güzel Sanatlar Fakültesi'ni geride bıraktım ve Sydneshaugenskolen bahçesinde durdum, torbayı bacaklarımın arasına sıkıştırıp bir sigara yaktım.

İleride, benimle aynı bölümden biri, basamaklarda durmuş sigara içiyordu. O sırada başını kaldırdı, ardından bakışlarını başka yere yöneltti. Adının Espen olduğunu biliyordum, liseyi yeni bitirmişti, onunla tanıştığımızda çok konuşmamıştı, ama yakınlarında olduğum birkaç ortamda neredeyse ürkütücü ölçüde kültürlü biri olduğunu anlamıştım. Bir keresinde, yine bölümden bir öğrenci olan Ole'yle, Beckett'i konuşuyorlardı, ondan iki yaş büyük olmama karşın derinden etkilenmiştim. Uzun, kumral saçlarını bazen at kuyruğu yapıyordu, kahverengi gözlü, ince yapılıydı, kahverengi deri ceketinin altına çoğunlukla yün kazak giyiyor, derslere bisikletle geliyor ve okuma salonunda saatler geçiriyordu. Utangaç görünüşlüydü, tetikteydi ama paranoyak değildi, daha çok dikkatli bir hayvan gibiydi.

Torbamı alıp ona doğru yürüdüm.

"Derse mi gireceksin?" diye sordum.

Sanki kendisine gülümsemişti.

"Sanırım," dedi. "Sen?"

"Öyle düşünüyordum. Ama yolda hevesim kaçtı. Sanırım gidip kitap okuyacağım."

"Ne okuyorsun?"

"Ivır zıvır. Özel bir şey değil. Stanley Fish."

"Hım."

"Peki sen?"

"Şu aralar Dante. Sen okudun mu?"

"Henüz değil. Ama okuyacağım. İyi mi?"

"Çok iyi," dedi.

"Peki."

"Mandelstam'ın İlahi Komedya'yla ilgili gerçekten çok iyi bir makalesi var."

"Öyle mi?"

"Evet."

"Öyleyse ben de bir bakarım. Mandelstam dedin değil mi?"

"Evet. Oku. Bulmak zor olabilir, istersen senin için fotokopisini çekebilirim."

"Zahmet olmazsa," dedim. "Çok sevinirim."

Gülümsedim, sigaramı yere atıp üzerine bastım.

"Görüşürüz," deyip eski okul binasına girdim.

Eve dönerken anneme telefon ettim. Şansa evdeydi. Nasılsın, diye sordum, iyi olduğunu söyledi, ama anneannemin öldüğüne inanamıyordu. Çok hızlı olmuştu. Bir akciğer enfeksiyonuna yakalanmış ve birkaç gün içinde son nefesini vermişti. Hastalığı çiftlik ortamında sağlanamayacak kadar çok ilgi ve bakım gerektirdiğinden, yaz sonunda kaldırıldığı huzurevinde ölmüştü. Belki de artık evde olmadığı için çok çabuk ölmüştü, onu yaşama bağlayan hiçbir şey yoktu, kırk yıldan fazla yaşadığı evinin sıcaklığından uzaktaydı. Ama ölürken korkmamış, Kjartan onun yanındaymış.

Annemin üzgün olduğunu duyabiliyordum, ama nasıl tepki vereceğimi bilmiyordum. İtalya gezisinden konuşmak istiyordu, iyi geçtiğini söyledim, ayrıntılara giremedim, sonuçta anneannemiz ölürken biz hayta gibi gezip kafayı çekmiştik, yakışık almazdı ve annemin bilmesi gerekmiyordu. Birkaç hafta içinde anneannemin

mezarını görmeye gitme konusunda sözleştik, fiyordun karşısındaki eski mezarlığa gömülmüştü, annem oranın güzel olduğunu söyledi, güzel bir düşünceydi gerçekten.

Telefonu kapattık, yaklaşan alaca karanlıkta eve gittim, yatağa uzandım, Ragnar Hovland'ın sözünü ettiği Mark Twain'i okumaya başladım, arada sırada gerçekliğe, okuma lambasının cılız ışığını çevreleyen karanlığa, açık mavi yastığın kumaşına, anneannemle ilgili düşüncelere dönüyordum, yakınlarımdan ilk ölen o olmuştu. Anlamak olanaksızdı. En azından artık huzura ermişti. Çok acı çekiyordu, artık rahata kavuşmuştu. Okumayı sürdürdüm, anneannemin düşüncesi bilincimin gölgelerini hiç terk etmiyor, arada sırada öne çıkıyordu, ölmüştü, artık yoktu, anneannem, anneanneciğim... Onu yakından tanımamıştım, ama tanıyacak ne vardı? Çocukluğumdan beri kim olduğunu, benim için önemini biliyordum. Şimdi aklım bunlarla dolup taşıyordu, onun yumuşak varlığı, gözleri... Sırf bedeni artık ona boyun eğmediği, gerekli temel desteği vermediği için yaşama gözlerini yummak zorunda kalmak nasıl da üzmüştür onu.

Bu konuda bir şeyler yazmam gerekiyordu, onu anlatmalıydım.

Ayağa kalktım, üzerimde iç çamaşırımla masaya oturup bir şiir yazdım:

Giderek Büyüyor

Günden çekildi gözlerin
Solup gittin usulca
Aynalara döndü düşüncelerim
Yitirdim denetimi
Hissedince içimde seni

Yumuşak geceler sokuluyor
Karanlık gözlerime sızıyor
Uçmak istiyorum
Mucizelere inanmak
Hissedince içimde seni

Ne karanlık ne aydınlıktayım
Kim bilir ne görüyorsun
Ne olacağını kim bilir
Sessizlik, sessizlik
Giderek büyüyor

Gün dökülüp siliniyor
İz bırakmadan
Uykusuz bekliyorum
Hissedince içimde seni
Hissedince içimde seni

Ne karanlık ne aydınlıktayım
Kim bilir ne görüyorsun
Ne olacağını kim bilir
Sessizlik, sessizlik
Giderek büyüyor

Ertesi gün Espen okuma salonunda yanıma gelip Mandelstam makalesini verdi. Kahve içmeye gittik, derslerden ve bizi etkileyen bazı yapıtlardan konuştuk, kendisiyle ilgili birkaç soru sordum, nereli olduğunu ve neler yaptığını, Yazarlık Akademisi'ne katıldığımı söyledim. Biliyormuş. Fincanı iki elle tutuyordu, ama kucaklar gibi değil, orada bir fincan bulunduğunu elleriyle onaylıyor gibiydi daha çok, bu sırada başı hafifçe eğikti, dosdoğru masaya bakıyordu. Bu oturuşu durumu çürütüyor, ortadan kaldırıyor gibiydi. Büyük bir güç yansıtıyordu, beni kıskıvrak yakalamıştı, saçma bir laf mı etmiştim? Sıkıcı? Aptalca?

Ardından saate baktı, gülümsedi ve makaleyi beğeneceğimi umduğunu, benimle makale konusunda konuşmak için sabırsızlandığını söyledi.

Okuma salonuna döndük, Olof Lagercrantz'ın Dante'yle ilgili kitabına başladım, ikindiye kadar okudum, ardından yemek yemek için kafeteryaya gittim. Cuma günleri her zaman pirinç lapası vardı.

İkinci katta bir masada Ann Kristin oturuyordu. Beni görünce gülümsedi, iki elimde pirinç lapası, meyve suyu ve kahvemin bulunduğu tepsiyle yanına gittim.

"Merhaba Karl Ove," dedi. "Görüşmeyeli epey oldu. Otursana. Arkadaşım Rolf'le tanıştırayım seni."

Masanın karşısındaki adamı gösterdi başıyla.

"Demek Karl Ove sensin," dedi, "Lisede babanın derslerine girmiştim. Onun kadar iyi öğretmenim olmadı. Harika biriydi."

"Gerçekten mi?" diye sordum. "Hangi lisede?"

"Vennesla."

"Hadi ya," deyip oturdum, pirinç lapası kâsesini, kahve fincanını ve meyve suyu şişesini alıp tepsiyi ittikten sonra yemeğe başladım.

"Şimdilerde ne yapıyor?"

"Kuzey Norveç'te çalışıyor. Yeniden evlenip baba oldu."

"Tipik orta yaş krizi," dedi Ann Kristin. "Yngve'yle İtalya'ya gittiğinizi duydum bu arada."

Başımı öne sallayıp yutkundum.

"Floransa."

"Cenazeye katılamamanız yazık oldu."

"Evet ya. Nasıl geçti?"

"Oturaklı ve sevimliydi."

Ann Kristin, Kjellaug teyzemin kızı ve Jon Olav'ın ablasıydı. Çocukluğumuzda o hep Yngve'yle, ben de Jon Olav'la takılırdık, bu durum eğitimimiz süresince de değişmedi, en azından ilk zamanlar Yngve ve Ann Kristin birlikte epey zaman geçirdiler. Ama sonunda birbirlerinden soğudular, özel bir durumdan dolayı mı bilmiyordum, ama aile buluşmaları dışında görüşmediklerinin farkındaydım.

Ann Kristin'in güçlü bir kişiliği vardı, biraz sert görünebilirdi, özellikle Jon Olav'a karşı, ama bana karşı da yumuşak davranmıyordu, yine de ondan çekinmiyordum, bu tavırları yüzeyseldi, derinde iyi ve aşırı anlayışlı biriydi. Onu seviyordum, hep sevmiştim.

Şu Rolf onun erkek arkadaşı mıydı?

"Sen de mi Rusça okuyorsun?" diye sordum.

Başıyla evetledi.

"Okulda tanıştık," dedi.

"Rolf bölümün harika çocuğu," dedi Ann Kristin.

"Lisede hep en yüksek notları alan öğrenci sen miydin yoksa? Babam bir süre öyle bir çocuktan söz etmişti."

"Korkarım bendim." Gülümsedi.

"Onun en sevdiği öğrencisiydin gerçekten," dedim.

"Evet, ne beklersin başka?" diye sordu Ann Kristin. "Öğretmenler hep en yüksek notları alan öğrencileri sever."

"Babam sevmez," dedim, Rolf'e iltifat etmek için.

"Ona selamımı ilet,"

"İletirim," dedim.

"Yngve neler yapıyor?" diye sordu Ann Kristin. "Uzun zamandır görüşmedik. Hâlâ o kızla mı birlikte, neydi adı..."

"Ingvild mi?"

"Evet."

"Yok, baharda ayrıldılar," dedim.

"Annene ne kadar benziyordu."

"Öyle mi?"

"Fark etmedin mi?"

"Hayır. Neresi benziyor?" diye sordum.

"Gözleri, Karl Ove. Aynı gözler."

Gülümseyip Rolf'e döndü, Rolf kaşlarını kaldırdı ve sandalyenin arkalığındaki ceketini aldı.

"Kendi başının çaresine bakabilecek misin?" diye sordu, Ann Kristin. "Yoksa kalıp sana göz kulak olalım mı?"

"Sanırım idare ederim," dedim. "Sizi gördüğüme sevindim. Güle güle!"

İkinci katta, binanın çeşitli kısımlarına uzanan koridorlara açılan kapıdan çıkıp gittiler, ben de pirinç lapamı tek başıma yedim.

Ertesi pazar bir rastlantı sonucu Gunvor'la tanıştım, Yngve'yle bira içmeye çıkmıştım, Yngve'nin çalıştığı yerden birileri bizi evine çağırmıştı, mum eşliğinde çay içiyor, kısık seste müzik dinliyorduk. Bir tür taburede oturuyordum, gitmek için sabırsızlanıyordum, o

sırada yanıma bir kız oturdu. Ufak tefek, sarı saçlı, küçük, kalkık burunluydu, güzel gözlerinde yumuşak bir bakış vardı. Çok enerjikti, cana yakındı.

"Sen kimsin?" diye sordu.

"Yngve'nin kardeşiyim," dedim.

"Bu bana durumu açıklamıyor. Yngve kim?"

"Şurada durmuş kur yapan adam."

"Aa. Onu da daha önce görmemiştim. Ama kardeş olduğunuzu anlamak zor değil!"

"Evet."

"Bergen'de ne yapıyorsun?"

"Edebiyat."

"Ragnar Hovland'ı seviyor musun? Benim en sevdiğim yazar. *Sjølvmord i Skilpaddekafeen*, *Kaplumbağa Kafe'de İntihar*, ne ad ama!"

"Evet, eğlenceli biri. Sen ne okuyorsun?"

"Yönetim-Organizasyon. Ama Noel'den sonra tarihe başlayacağım."

"Tarih mi? Ben de ona girmek istiyorum."

Açık sözlü olsa da naiflikten uzaktı, anlamadığı bir şey karşısında patlayacak biri değildi, ama kendine epey güveniyordu.

Herkes birer birer giderken biz oturup sohbet ettik, insanın kendisiyle ilgili her şeyi söyleyebildiği gecelerden biriydi, üstelik anlamlıydı, çünkü karşımdaki dinlemeye hevesliydi. Batı Norveç'te bir çiftlikten geliyordu, iki erkek bir kız kardeşi vardı, ata binmeyi seviyordu, özellikle İzlanda atlarına, İzlanda'da bir yıl boyunca bir çiftlikte çalışmıştı ve İzlandacayı iyi konuşuyordu. Bana İzlandaca bir şeyler söylemesini istedim. *Thad er ekki gott ad vita hver Karl Ove er!, Karl Ove'yi tanımak kolay değil!* Güldüm, onu anlamıştım. İzlanda atlarının fazladan iki yürüyüş türü daha olduğunu söyledi, yine güldüm, hayvanlar konusunda böylesine tutkulu olabilmeni anlamıyorum, dedim. Biraz ata binmeyi dene, o zaman anlarsın, dedi.

Bulunduğumuz dairenin sahibi yatmaya gideceğini söyleyene dek oturduk. Ardından benimle eve kadar yürüdü, tüm yol boyunca ve daha sonra kapımın önünde yarım saat konuştuk, sonra bir daha görüşebilir miyiz diye sordu, olur, dedim, bu beni de sevindirir.

"Yarın?"

"Evet, çok iyi olur."

"Sinemaya gidelim mi?"

"Olur, gidelim."

Onu gönderdikten sonra yatağa girdim, tuhaf bir hafiflik vardı üzerimde.

İki hafta sonra onun odasına çıkan merdivenlerde durup döndü.

"Biz birlikteyiz, öyle değil mi Karl Ove?"

"Evet," dedim. "En azından ben senle birlikteyim."

Tanıştığımızdan beri neredeyse her akşam birlikteydik. Onun odası, benim odam, Café Opera, Fekterloftet, Bergen sokaklarında uzun yürüyüşler... Durmaksızın konuşuyorduk, bir gece öpüştük, ardından geceyi birlikte geçirdik, ama hiçbir şey olmadı, beklemek istiyordu, kararını vermeden önce benden emin olmak istiyordu. Benden yana emin olabilirsin, dedim, çünkü arzudan çatlamak üzereydim, sızılarım hiç dinmiyordu, onun yanında iki büklüm yürüyordum, ama hayır, zaman bizim yanımızdaydı, zaman bizim dostumuzdu. Kötü bir dost, dedim, hadi ama, ne kadar tehlikeli olabilir? Hayır, tehlikeli değildi, ama beklemek istiyordu, beni tanımıyordu. Ama sana her şeyi gösterdim! Gösterecek başka bir şey kalmadı! Ben küçücüğüm. Kahkaha atıp başını iki yana salladı, beklemek zorundaydım. Onun sıcak, çıplak bedeninin yanında.

Zor durumlardı benim açımdan, ama geri kalan her şey bir sanrı, bir düş gibiydi, Gunvor gelip gidiyordu, gerisi uykuya dalmaya benziyordu, önemli değildi, dünyaya biçim ve ağırlık veren oydu, o benim kız arkadaşımdı.

Jon Olav sinemanın yanında büyük bir daireye taşındı, Gunvor'la onu uzun süre önce tanıştırmıştım, şimdi birkaç günlüğüne gidecekti, onun dairesini kullanmak ister miydik? Ah, evet. İki gün iki gece kaldık orada, yalnızca yemek almak için dışarı çıktık, birbirimizden uzaklaşamıyorduk, ama Gunvor yine de yanaşmıyordu, beni yeterince tanımıyordu.

Küçük kız kardeşi ve onun erkek arkadaşı bizi Hardanger'de yaşadıkları büyük, eski eve davet ettiler. Otobüsle gittik, hava karan-

lıktı, kırlar ay ışığında parlayan karlarla kaplıydı ve tepemizde sayısız yıldız gökyüzünü aydınlatıyordu. Sıfırın altında yirmi dereceydi, yukarı çıkarken karlar çıtırdıyor, soğuk hava ciğerlerimizi yakıyordu, yüzümüzün derisi kurumuştu ve çevremizde çıt çıkmıyordu.

Ev sahipleri şömineyi yaktı, yemek hazırladı, sohbet edip yemek yedik, sohbet edip kırmızı şarap içtik, mutluydum. Çatı katında bir odamız vardı, yorganın altı bile buz gibiydi, arzum öyle yoğundu ki ne yapacağımı şaşırdım, Gunvor'a sokuldum, güzelim göğüslerini, güzelim karnını, güzelim ayaklarını öptüm, ama hayır, beklemek zorundaydık, beni yeterince tanımıyordu, kim olduğumu bilmiyordu daha.

"Ben Karl Ove Knausgaard'um ve seni istiyorum!" dedim, bunun üzerine.

Kahkaha atıp bana sarıldı, yumuşacık ve esnekti, gözleri sevecendi, benimdi.

Ama tam değil, kesin değil, hâlâ onunla bendik, biz değildik.

O haftalarda pek kitap okumadım. Önemsemedim, ama Gunvor her gün üniversiteye gitti, ben de görünüşü kurtarmak için gittim, cümleler gözümde anlamsızdı, her şey iç içe geçiyordu, onun gelişini ve dünyayı güvenli, anlaşılır kılışını görene dek her şey yoruma açık ve tanımsızdı. O, Gunvor, benim sevgilimdi.

Bir ders arasında Espen geldi, Mandelstam makalesini okudum mu diye sordu, okumamıştım, ilkin *İlahi Komedya*'yı okumayı düşünüyordum, o da bana hak verdi.

"Hangi baskısını okuyorsun? Yeni Norveççe olanı mı? Ben ona başladım, ama çok kök bir dil, okunmuyor. O yüzden İsveççesini aldım. Çok daha iyi."

"Ben Yeni Norveççesini aldım," dedim. "Bakalım nasıl gidecek."

Şimdiye dek açık, masum duran bakışları birdenbire ciddileşip içe döndü ve aşağıda önümüzde uzanan koruya yöneldi.

Aramızda konuştuklarımızı gözden geçirdim çabucak. Bir süre ikimizden de ses çıkmayınca bana döndü.

"Bir akşam Alrek'e gelmek ister miydin? Satranç falan oynayabiliriz. Satranç biliyor musun?"

"Kuralları biliyorum," dedim. "Ama tam olarak oynadığımı söyleyemeyeceğim."

"Bilgilerini tazelersin," dedi.

"Evet, neden olmasın," dedim. "Zaten oraya uğramak isterim."

Ertesi akşam orada buluşmak üzere sözleştik. Okuma salonunda İlahi Komedya'nın çevirisini çıkardım, not almadan okumaya başladım, aklımda ne kalırsa kendi başına kalacaktı. Konusunu üç aşağı beş yukarı biliyordum, Lagercrantz'ın Dante kitabının üçte birini okumuş, neye benzediği konusunda açık bir izlenim edinmiştim. Yine de ilk sayfaların bende uyandırdığı zaman duygusuna hazırlıklı değildim, çünkü kitap on dördüncü yüzyılla ilgili değildi, o zamandandı, o yüzyılın bir *parçasıydı* ve ben de bunu deneyimleyebiliyordum.

Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate.

Cehennem kapıları, 1300 yılı Paskalya Yortusu. Yolunu yitiren Dante orta yaşta ve görülecek ne varsa görerek kurtuluşa erecek.

Her şeyi görecek ve kurtulacak.

Ama ilk kantonun başında yolunu yitirdiği yer yaşam değil, bir orman ve ona saldıran hayvanlar günahlarla ihanetler değil, dişlerini gösterip hırlayan kanlı canlı yaratıklar. Cehennem içsel bir yer değil, girişi orada, dünyanın ortasında, uçurumun dibinde, dört bir yanı ağaçlarla, yabani yaşamla çevrili.

Hayvanların, yerlerin ve olayların tek tek neyi simgelediğini, açıklayıcı dipnotların içeriğinden anlamıştım, yeterince gerçeklerdi, ama bedenimin her hücresinde içimi kemiren bir açlık gibi hissettiğim açılış bölümünü sıra dışı kılan, idealar dünyasına düşen gölgeler değil, anlatılanların elle tutulur fiziksel ve maddesel doğasıydı. Venedik tersanelerinden birinde gemi yapmaya benzetiliyordu bir şey ve birdenbire, yoğun bir güçle anladım ki Dante orada bir yerde oturmuş bunu yazıyordu, belki havaya bakıyor ve ne tür bir karşılaştırma yapabileceğini anlamaya çalışıyordu, sonra bir zamanlar Venedik'te gördüğü tersane geliyordu aklına, *ve bunları yazdığı sırada tersane hâlâ oradaydı.*

Öğleden sonra Gunvor'la buluşacaktım, eşyalarımı topladım ve elimde sallanan plastik torbayla koridorları geçip binalar arasındaki

avluya çıktım, onun geldiğini görünce bir sigara yakmak için durdum. Bütün bedeniyle gülümsedi, parmak uçlarında yükselip dudağımdan öptü beni. Yokuşu el ele inip Nøstet'ye gittik, odası oradaydı. Arnhild diye bir kızla paylaşıyordu odasını. En iyi arkadaşı da Karoline'ydi, bu ağır, demode adlarla –Gunvor, Arnhild ve Karoline– ürkütücü bir üçlü oluşturuyorlardı, ama gerçekte mutlu, neşeli ve olağanüstü normallerdi. Arnhild işletme yüksekokulunda okuyor, kuzu yünü kazaklar giyip inci kolyeler takıyordu, üniversiteye giden Karoline biraz daha bıçkındı, Gunvor'a yakındı, aynı mizah anlayışını paylaşıyorlardı, kız arkadaşlara özgü biçimde birbirlerini izlediklerini düşünmüştüm. Bir keresinde bize ona bir oğlanın asılmasını anlatmıştı, oğlan gelmiş ve ona odasına gitmeyi teklif etmişti, Karoline niye diye sorunca da onu bayıltana kadar becermek için, karşılığını vermişti. Buna gülüyorlardı! Sorumluluk sahibi, makul kızlardı, yaşamlarını asla boşa harcamazlardı ve bunun sağladığı güvence çevremizdeki hiçbir şeyin onları etkilemeyeceği anlamına geliyordu. Örneğin onlar için akşam kente inmek eğlenceliydi, hiçbir kötücül yanı yoktu kesinlikle.

Ben epeyce geniş bir odada kalıyorsam da Gunvor'un odasını yeğliyorduk, benim odam hem karanlık hem kasvetliydi, hemen hiç mobilyası yoktu, onunki aydınlıktı, daha iyi durumdaydı ve döşenişinde kızlara özgü, kadınsı bir hava vardı, tüm o süslü yabancılıkla çevrelenmeyi seviyordum, benim kız arkadaşım olduğu tam bir açıklık kazanıyordu o zaman. Orada, sık sık yağmur sokağı döverken, sabahın karanlığında uyanmak, onlarla kahvaltı etmek, Gunvor'la birlikte okuma salonuna gitmek, bunu daha önce yaşamamıştım ve zavallı kalbimin her zerresiyle seviyordum bunu.

Gunvor'u Yngve'yle, Asbjørn'le ve ağabeyimin başka arkadaşlarıyla tanıştırdım, bir bakıma benim de arkadaşım sayılırlardı, belki tam anlamıyla arkadaşım değillerdi, ama Bergen'deki güvencem Yngve sayesinde sık sık onlarla birlikteydim; hepsi de Gunvor'a bayıldı. Bu çok tuhaf değildi, Gunvor'u beğenmemek olanaksızdı, başkalarının sözlerine her zaman gülüyordu, cana yakın ve yumuşak başlıydı, kendisini aşırı ciddiye almıyordu, ama vurdumduymaz değildi, çok çalışkandı ve büyük ciddiyetin yabancısı değildi,

aynı zamanda biraz da tutucu bir yanı vardı, ona göre çalışılmalıydı, derslere gidilmeliydi, kitaplar okunmalıydı, ancak o zaman ara vermek hak edilirdi. Ama, benim de yakından tanıdığım ve karşı konulması gereken bir düşman diye gördüğüm bu etik sorumluluk onu ezmiyor, kişiliğini etkilemiyordu, daha çok bir tür kılavuz çizgiydi: İnce, dosdoğru ve güçlüydü, ruhunda bir kirişti, görünmüyordu ama önemliydi, ona hem güç hem güvence veriyor, bulunduğu yerden, yaptığı işin doğruluğundan asla kuşku duymamasını sağlıyordu.

Onunla birlikteyken sanki içimden bir şey çekilip çıkarılıyordu. Karanlık aydınlanıyor, sakatlık düzeliyordu ve işin tuhafı bu değişim dışarıdan gelmiyordu, karanlığı aydınlatan o değildi, hayır, içimde olagelen bir şeydi, çünkü kendimi yalnızca kendi gözlerimle değil onunkilerle de görüyordum ve onun bakış açısından bende bir terslik yoktu, tam tersiydi... Böylece dengeler değişiyordu. Gunvor'la birlikteyken artık kendime zarar vermek istemiyordum.

Anlaştığımız gibi ertesi gün Espen'e gitmek üzere tren istasyonunun arkasındaki tepeyi tırmandım, Alrek'e uzanan düzlüğü geçtim, buraya daha önce bir kez, dört yıl önce, on altı yaşımdayken, Yngve'yi ziyaret etmek için gelmiştim.

Ben geldiğimde Espen ortak mutfakta yemek pişiriyordu. Domates soslu tavuk yemeği, dedi, ister misin?

Aşırı baharatlıydı ama güzeldi, bunu benden duyunca sevindi.

Daha sonra kahve yapmaya girişti, kullandığı kap tuhaf ve parlaktı, neredeyse heykeli andırıyordu, üzerinde şapkalı küçük bir adam resmi vardı, resimli hazneyi söken Espen kalan yarısına su doldurdu, huni biçimli bir zımbırtının içine ince çekilmiş lüks kahve koydu ve onu suya daldırdı, ardından ortasında siyah toplu bir kapak olan üst bölmeyi yerine vidalayıp kabı ocağın üzerine koydu. Ne tür kahve yaptığını sormayı düşünmüyordum, ne sunarsa güngörmüş bir tavırla kabul edecektim.

Elimizde kahve fincanlarıyla odasına gittik.

Of, çok sertti, tadı biraz espressoya benziyordu.

Espen albümlerini karıştırdı.

"Caz sever misin?" diye sordu.

"Olur," dedim. "Çok sık dinlemiyorum, ama sorun değil."

"O zaman bir klasik seçelim, ne dersin? *Kind of Blue?*"

"Bana uyar," dedim, albümün sahibini görmek için kapağı okumaya çalışarak. Miles Davis.

Espen yatağa oturdu.

"Oslo'da konserine gittim. Biletim yoktu, kaçak girdim."

"Kaçak mı girdin? Nasıl başardın bunu?"

"Yan binaya girdim, bodruma indim, orada bulduğum sandalyeleri taşıyarak konser salonunda çalışıyormuş gibi yaptım. Kapıyı açtım ve kendimi konser salonunun ortasında buldum."

Kahkaha attı.

"Doğru mu bu?"

"Evet. Efsane bir konserdi."

Soluk, melankolik bir müzik odayı doldurmaya başladı. Espen satranç takımını çıkardı, tahtayı aramıza yerleştirdi, eline aldığı bir siyah bir beyaz piyonu arkasında karıştırdı, ardından yumruklarını önüme uzattı.

"Bu," dedim.

Avucunu açtı. Siyah.

"Taşları nasıl yerleştireceğimi tam bilmiyorum," dedim. "Öne piyonlar, değil mi?"

"Evet," deyip kendi taşlarını hemen dizdi. Onu kopyaladım.

Satrançtan nefret ediyordum, satrançta yenilmek benim açımdan, örneğin, teniste yenilmekten çok daha önemli, açığa vurucu ve aşağılayıcıydı. Çok zeki ve becerikli değildim, kulaklarımdan duman çıkacak kadar beynimi zorlasam da oyunu çözemiyor, iki hamleden daha ötesini kurgulayamıyordum, en azından çocukluğumda babamla veya Yngve'yle oynadığımda durum böyleydi, ikisi de beni her seferinde yenerdi. O zamandan beri oynamamıştım, ama şimdi bir yetişkinim, diye düşündüm. Edindiğim deneyim bir şekilde işime yarayabilirdi. Sonuçta konu sorun çözmekti.

"Süre tutmayalım mı?" diye sordu.

"Yok," dedim.

Oyuna başladık ve üç dakika sonra şah-mat oldum.

"Rövanş istiyor musun?"

"Olur."

Üç dakika sonra yine şah mat.

"Üçe ulaşan kazanır. Böylece yakalama şansın olur."

"Peki."

Üçüncü seferinde de beni ezip geçti. Ama satranç tahtasını toplayıp sessizce bir sigara sararken onda zafer sarhoşluğunun izini bile göremedim.

"Profesyonel oynadın mı?" diye sordum.

"Ben mi? Yok, yok. Hoşuma gidiyor, o kadar."

"Gazetedeki satranç köşesini okuyor musun?"

"Bazen. Ustalar arasındaki eski oyunları izlemek çok ilginç olabiliyor."

"Öyledir," dedim.

"Öğrenebileceğin bazı standart hamleler var. Açılışlar falan. Dilersen sana gösterebilirim."

Başımı öne salladım.

"Gelecek sefer bakarız, olur mu?"

"Tabii."

Dışarıda, güneş bulutların arasından ışıldıyordu. Havayı çaprazlamasına kesen ışıklar altında uzanan kırların renkleri, onu sarmalayan mat gri çerçevede bir kontrast oluşturuyordu.

"Ne tür kitaplar okumaktan hoşlanıyorsun? Çağdaş Norveç edebiyatından?" diye sordu.

"Hemen her şey," dedim. "Kjærstad, Fløgstad, Jon Fosse. Her türden doğrusu. Ya sen?"

"Benim yelpazem de geniş. Öte yandan Øyvind Berg iyi. Tor Ulven gerçekten olağanüstü. Ole Robert Sunde'nin kitaplarını okudun mu? Bütün bir roman büfeye gidip dönen karakterle ilgili. *Odysseia* değil mi? Dili her yöne çekilebilir. Beklenmedik, neredeyse denememsi. Okumalısın."

"Duymuştum," dedim. "Sanırım *Vinduet'de* bir yazı çıkmıştı onunla ilgili."

"Bir de Ekelöf var elbette. Ve Jan Erik Vold! *Entusiastiske Essays, Çoşkulu Denemeler*. Sanırım en sevdiğim kitap. İnanılmaz zengin. Gördün mü hiç?"

Başımı iki yana salladım. Zıplayarak kalktı, masasındaki kitap yığınlarından birinin yanına gitti, bana uzattığı tombul mavi kitabın kapağında Vold'un yüzerken bir fotoğrafı vardı.

"Al," dedi. "Her konuda yazıyor. Yalnızca edebiyat değil. Caz konusunda da epey bir şey var."

"Çok iyi," dedim, kitabı karıştırarak.

Müzik durdu, Espen plağı çıkardı.

"Şimdi ne dinleyelim?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedim.

"Bak bakalım hoşuna giden bir şey var mı?"

"Olur," deyip diz çöktüm.

Şu işe bakın, *Heaven Up Here* vardı onda.

"Echo and the Bunnymen'i seviyor musun?" diye sordum.

"Evet, sevmez miyim! Ian McCulloch'ın harika bir sesi var. Ayrıca olağanüstü kendini beğenmiş biri."

"Bunu çalalım mı? Biraz tuhaf. Bende de var, bayağı iyi bence."

"Evet, koy hadi. Uzun zamandır dinlememiştim ben de."

Bir saat sonra solgun kasım havasında ışıldayan tepelerden inerken içim içime sığmıyordu. Espen fark edilen biriydi. Güçlü bir havası vardı, çok zayıf biri olduğumdan girdiği her tür ruh durumundan etkilenmiştim ve büyük olasılıkla kendisi bunu fark etmemişti. Bir yanıyla da içe dönüktü, bazen bakışları gözlerinden uzaklaşmıyor, orada kalıyordu sanki, sert ve uzlaşılamaz görünüyordu, ama kendisini bıraktığında ondan daha saydamı, daha dost canlısı yoktu, üstelik kendisinin bunların bilincinde olduğundan kuşkuluydum, çünkü coşkusu onu ele geçiriyordu ve o, zihnindeki akıntıları izliyormuş gibi görünüyordu.

Ondan etkilenmiştim, dahası, benden iki yaş küçüktü. Ancak şunu anlayamamıştım: Başkasını değil de niye beni çağırmıştı odasına? Edebiyat Bölümü ilginç ve kültürlü öğrencilerle dolup taşarken Espen ilgisini edebiyat konusunda derinlikten ve içgörüden yoksun tek öğrenciye yöneltmişti.

Ama buna seviniyordum. Şimdilik beklentileri karşılayamasam da günün birinde bunu başarabilirdim.

Odamda kapı arasına bir mektup sıkıştırılmıştı. Açtım. Evden çıkmam isteniyordu. Bakım-onarım çalışması nedeniyle aralık ortasından önce odayı boşaltmam gerekiyordu.

Yasal mıydı bu?

Lanet olsun, neyse. Zaten buranın kirasına güç yetiremiyordum. İyi olmuştu. Ama yeni bir yer aramaya başlamam gerekiyordu.

Erkenden uyudum, ardından cama vuran biri beni uyandırdı. Kalkıp baktım. Gunvor'du. Gülümseyip kapıyı gösterdi, başımı sallayıp açmaya gittim.

Beş dakika sonra dar yatakta yanıma uzandı, ellerimi dolduran göğüsleri beni arzuyla doldurup taşırıyordu.

"Henüz değil," dedi. "Ama yakında."

Kalacak yer konusunda şansım yaver gitti. Jon Olav'ın arkadaşı Ben'in, Danmarksplass yakınlarında dört odalı bir daireyi yeni boşalttığı ve yerine henüz kimsenin taşınmadığı ortaya çıktı. Burası daha önceden Solheimsviken'deki tersaneye aitmiş, idari yapıların uzantısıymış ve şimdi bir bankanın eline geçmiş. Telefon ettim, evet, daire boştu, ama binanın yakında yıkılacağını ve bildirildiğinde bir ay içinde çıkmam gerektiğini söylediler. Ne zaman yıkılacaktı bina? Telefondaki kadın bilmiyordu, ama hemen bu sıralar değildi. Koşulları kabul ettim, bir akşam Gunvor'la birlikte oraya gittik, Ben bizi karşıladı, dört odalı evi gösterdi. Orada tam bir çete olarak kalıyorlarmış, ama kira o kadar düşükmüş ki iki kişi bile altından kalkabilirmiş. Eskiden çift daireymiş burası: mutfağın arkasında iki oda ve banyonun arkasında iki oda. Yerler duvardan duvara halıydı, bunlar kaldırılabilirdi, belli ki yerde güzel tahta döşemeler vardı, eski pencerelerin camları egzoz dumanlarıyla kirlenmişti ve üst geçidin trafiği buradan duyuluyordu, ama Ben'e kalırsa buna kolayca alışılıyordu. Dairenin genel durumu iyi değildi, mutfak eskiydi, ocak altmışlı yıllardan kalmış gibi görünüyordu, ama banyoda duş kabini vardı ve Ben'in hatırlattığı üzere, evin kirası düşüktü.

Anahtarları verip gitti.

Gunvor'la birlikte odaları bir kez daha dolaştık. Hoşuma gitmişti. Salon yapmaya karar verdiğim odanın ortasında kucaklaştık.

"Yanıma taşınmak istemez misin?" diye sordum.

"Yok," dedi. "Kesinlikle hayır! Belki ileride bir gün. Kim bilebilir?"

"Bu durumda yanımda kalacak birilerini bulmam gerekiyor. Kalacak yer arayan birini tanıyor musun?"

"Hayır. Ama gözümü dört açarım. Ancak kız almak yok. Riske girmek istemiyorum."

"Risk mi? Korkacak bir şey yok. Gerçekten böyle mi düşünüyorsun? Ciddi misin?"

Pencereye gitti. Peşinden gittim, arkasında durdum, boynunu öptüm, göğüslerini usulca okşadım.

"En çok neyi seviyorsun?" diye sordu.

"Nasıl yani?"

"Yemek. En sevdiğin yemek hangisi?"

"Karides, sanırım. Niye sordun."

"Merak ettim."

Odadaki halılardan birini söktüm, tutkal artıklarını temizledim, eğimli yerleri düzelttim ve bir gemi güvertesiymiş gibi yeşile boyadım. Sahip olduğum bir iki parça mobilyayı Yngve kiraladığımız bir minibüsle getirdi, öğrenci kredim gelince gerek duyduğum diğer öteberileri Ikea'dan alacaktım. Yngve prova için stüdyo ayarladığını söyledi, Verftet'deydi, haftada iki gece kullanabilirdik. Kapıldığımız coşkuyla ezgilerden, şarkı sözlerinden ve vokal bulmaktan konuştuk. Ertesi gün Verftet'deki kafede buluştuk. Ben bir çift bagetle, Yngve gitarıyla, Pål de basıyla gelmiştik. Gergindim, lisenin ilk günlerinden bu yana davul çalmamıştım ve en temel ritimlerden fazlasını çalamıyordum. Yngve bu durumumun farkındaydı; ama muhtemelen üç müzisyenle dört dörtlük bir "jam" bekleyen Pål'le işimiz vardı.

"Doğrusu ben pek çalamıyorum," dedim. "Yngve sana söyledi mi? Lisedeyken bir iki vuruyordum öyle. Gerçekten kötü durumdayım. Ama öğrenebilirim."

"Sakin ol Küçük Yngve," dedi Pål. "Sorun yok."

Pål uzun, ince, kumral saçlı, soluk tenliydi ve yaşama biraz çocuksu yaklaşıyordu. Ufak tefek tuhaflıklarını sergilemekten çekindiği

söylenemezdi, onları özellikle geliştirmiş gibi görünüyordu. Sıra dışı biriydi, öğrenci gösterilerinde saçlarında çanlarla şiir okumakla ünlüydü. Biraz şiir okuyor, çanları çalmak için başını sallıyor, ardından biraz daha okuyordu. Tezahüratların ardı arkası kesilmiyordu. Arendal'daki Shit Tape kafasındaki deneysel bir grupta çalıyordu, adları Coalmine Five'dı, büyük olasılıkla bu adı politikacı Kullmann Five'den almışlardı, Pål tuhaf, uçuk kaçık ne varsa bayılıyordu. Yngve'yle ilkokuldan beri arkadaşlardı, tüm yaşamım boyunca adını duyduysam da ancak geçen yıl kendisiyle tanışmıştım. Kendi yayınevinden iki şiir kitabı çıkarmıştı ve deniz biyolojisi okuyordu. İlk gençlik yıllarında Selamet Ordusu'yla çalmıştı ve Yngve'ye göre standart, tın-tıncı bir basçı değildi; melodikti, kendince buluşlar, doğaçlamalar yapıyordu. Çalmaya başladığımız anda işini bildiği hemen belli oldu zaten. Onlar çalmaya başladığında demek daha doğru olur. Ben cesaret edemedim. Onlar iki yanımda çalarken ben elimde bagetlerle taburede, davulun ve zillerin önünde kalakaldım; kımıldamaya cesaretim yoktu, kendimi rezil ederim diye ödüm kopuyordu.

"Ne Tatlı Salınıyorsun" şarkısını çalıyorlardı. Pål çeşitli parmak teknikleri denedi, bir şey arıyor, aradığını bulunca biraz takılıyor, ardından başka girişimlerde bulunuyordu ve yeni ölçülerle döndükten sonra tatmin olana, şarkı oturana dek yeni arayışlar içine giriyordu.

Yngve durup bana baktı.

"Hadisene," dedi.

"Siz biraz çalın," dedim. "Ben nasıl gittiğini bir duyayım."

Çaldılar. Yarıya geldiklerinde çekinerek çalmaya başladım. Hiç yoktan tempoyu tutturabilmem gerekirdi.

"Çok iyi, Karl Ove," dedi Pål. "Ama bas davulun ritmini benim basımın ritmiyle senkronize etmeye çalış. Sana işaret vereyim istersen. DUM dum DUM DUM dum. Tamam mı?"

"Ayrıca biraz güçlü çal," dedi Yngve. "Duyamıyoruz seni."

Yüzüm kızardı, çabucak bitmesini umarak çalmayı sürdürdüm. Pål bana baktı, senkron kısım yaklaştığında tüm üst bedenini

kabartıyordu. Bir süre sonra arkasını dönüp çalmayı sürdürdü, ama o zaman da o yer geldiğinde göz göze gelmeyi ve omzuyla işaret etmeyi bırakmadı.

Aynı şarkıyı iki saat boyunca tekrar tekrar çaldık. Konu beni eğitmekti, elbette onlar çoktan yalayıp yutmuştu. Günlük çalışmamız bittiğinde, onlar kabloları söküp askılarla kutuları toplarken benim gömleğim sırtıma yapışmıştı.

"Yerime başka birini bulsanız daha iyi olur," dedim.

"Hiç de bile," dedi Yngve. "Sorun yok."

"Çok iyi geçti," dedi Pål. "Neden yakındığını anlamıyorum. Şimdi bize bir tek vokal ve grup adı gerekiyor. Ben Çeşitli Ç. öneriyorum. Böylece her plak dükkânında kendimize ait bir yerimiz olur."

"Ben Odd & Bent'i düşünüyordum," dedi Yngve. "Hem İngilizce hem Norveççe geliyor kulağa."

"Birinin çükünü tarif ediyormuş gibi," dedim.

"Kendi adına konuş," dedi Yngve.

"Öyle yapıyor zaten. Kendi hasta çükünden söz ediyor." Pål kahkaha attı.

"Mao nasıl?" diye sordum. "Kısa ve öz olmalı bence."

"Barutçular," dedi Pål. "Bu da iyi. Barutçuları yatıştırmalı! Barutçu ne demek biliyor musunuz?"

"Yok," dedim. "Okuma salonunda yanımda adı fiyakalı biri oturuyor. Finn Iunker. Tanımadığımız birinin adını kullanamaz mıyız? Finn Iunker ve başka bir şey. Finn Iunker ve Deniz Uçakları?"

"Fena değil," dedi Yngve. "Smith Tozu geldi aklıma."

"Etnik Temizleme Kremi nasıl?" diye sordu Pål.

Yngve öyle çok güldü ki kendine gelebilmek için biraz yürümesi gerekti.

"Veya Holokostik Soda?" dedim.

"Kafkatrakterne?" dedi Pål, bas gitarının askısını oturtabilmek için omzunu bükerek. "Kafkatrakterne, Kafka Makinesi!"

"Evet," dedi Yngve. "Adımız Kafkatrakterne.

"Kafkatrakterne," dedim. "Çok iyi."

Kaldığım son iki oda da sokak seviyesindeydi, gelip geçen kafalarla şemsiyeleri görebiliyordum yalnızca. Yeni daire çok farklıydı. Eski, tuğladan bir binanın tepesindeydi, oturma odasından Danmarksplass'ın büyük üst geçidi, onun gerisindeki ofis binaları, eski büyük sinema, yeni REMA 1000 adındaki süpermarket ve yolun karşısında da *Açlık* romanını –şimdi kavrayamadığım bir naiflik ve hamlıkla– satın aldığım kitapçı görünüyordu. Süpermarketin önündeki otoparkın yanındaki banklarda bir grup alkolik oturuyordu genelde, bir de taksi durağı vardı, kısık çınlama sesinin oradan geldiğini anlamam iki gecemi aldı, telefonları sürekli çalıyordu, ayrıca kentin bütün giriş çıkışı bu yoldan olduğundan sürekli hareketlilik vardı. Hastane de yakındı, dolayısıyla ambulanslar bazen sirenleri ve mavi ışıklarıyla, bazen onlar olmaksızın gece gündüz ara vermeden gidip geliyorlardı. Benim için bu güzel bir manzaraydı, ahırından dışarı uzanan bir inek gibi sık sık pencereden dışarı bakıyordum, çünkü o sıralar içim bomboştu, hareketleri izleyip olan bitene bakmak dışında bir işle uğraşmıyordum. Şuraya bak, bir pikap ucuna beyaz bir eşarp bağlanmış uzunca bir tahta taşıyor arkasında! Meleşen koyunlarla dolu bir kamyon, bu da ne, birdenbire Yugoslavya'da mı bulmuştum kendimi? Boynunda tilki kürküyle bir kadın, kürkün kafası da var, kadın belli ki deli, kaskatı tavırları kuşkuya yer bırakmıyor, önce yolun bir tarafını baştan başa geçti, ardından öbür tarafını. İlkin üç, sonra dört, en son beş adam sabah üç buçuk sularında metro yokuşunun dibinde toplandı, neler çeviriyorlardı acaba? Kadın adamı azarlıyor, adam kadını azarlıyor, bu temanın sayısız varyasyonu. Sendeleyen birçok silüet de gördüm, bazen öyle kötü durumda oluyorlardı ki gözlerime inanamıyordum, sallana sallana üç şeritli otoyolun ortasında yürüyenler bile oluyordu, tıpkı çocukluğumuzun doğum günü partilerinde izlediğimiz sessiz filmlerdeki sarhoşları taklit ederken yaptığımız gibi kimileri dengesini yitirip bir yana koşuyor, kendilerini toplayınca durup öbür yana koşuyorlardı.

Bu odanın eski odalarımdan bir başka iyi yanı da çekilen telefon hattıydı. Bir telefon hattım ve kendi numaram vardı artık.

İlk arayan Gunvor'du.

"Yarın evde misin?" diye sordu, bir süre sohbet ettikten sonra.

"Gelirsen bir yere gitmem."

Saat on iki gibi sözleştik. Tam on ikide zili çaldı. Elinde bir alışveriş torbası vardı.

"Karides aldım," dedi. "Taze kalmamış, dondurulmuş vardı."

Bir torba dolusu dondurulmuş Grönland karidesi çıkardı, daha hızlı çözülsünler diye onları bir tabağa koydum. Tereyağı, mayonez, ekmek ve limon da getirmişti.

"Özel bir gün mü bugün?" diye sordum.

Gülümseyip başını eğince birdenbire anladım. Bugün o gündü. Kucaklaştık, yatak odasına gittik, üzerindekileri usulca çıkardım, duvarın yanındaki şilteye uzandık. Bacaklarımdan birinin titremesi geçmek bilmiyordu. Bulutlu gökyüzünün ışığı odayı dolduruyor, beyaz bedenlerimizin, gözleriyle sürekli beni izleyen Gunvor'un yüzüne düşüyordu.

Daha sonra birlikte duş alıp karideslerin durumuna bakmaya gittik, tuhaf bir utangaçlık çökmüştü üzerimize, sanki birdenbire yabancılaşmıştık. Ama bu çok uzun sürmedi, aramızdaki uzaklık kapandı, hiçbir şey olmamış gibi sohbet etmeye başladık kısa sürede, ama gözlerimiz buluşunca ortam bir kez daha ciddileşti. Birbirimizi ilk kez görüyor gibiydik. Değişmemiştik, ama ilişkimizin bağımsız doğası bir bakıma her şeyi değiştiren biçimde bağımlılaşmıştı. Birbirimize oldukça yoğun bir ciddiyetle bakarken Gunvor'un yüzünde bir gülümseme belirdi, karideslerimizi yiyelim mi artık?

Gelecek, ilişkimizde ilk kez kendisini gösteriyordu. Artık gerçekten bizdik, ama bu ne anlama geliyordu?

Ben yirmi yaşındaydım, Gunvor yirmi iki, elbette eskisi gibi devam edebilirdik. Planlayacak bir şey yoktu, her şey kendiliğinden gelişmişti. Şimdiye dek neredeyse bütün zamanımızı birlikte bir şeyler yaparak ve birbirimizi keşfederek yan yana geçirmiştik, hem yaşamlarımızla hem de çevremizde olan bitenlerle ilgili anlatacak çok şey vardı. Neyi niye yaptığımızı düşünmüyorduk, en azından ben düşünmüyordum, tanıdıklarım arasında da düşünen yoktu. Herkes arada sırada sinemaya, film kulübüne gidiyordu, herkes

Café Opera'ya veya Hulen'e gidiyordu, herkes herkesi ziyaret ediyordu, herkes albümler satın alıp konserlerde boy gösteriyordu. Herkes herkesle ya yatmak istiyor ya da yatıyordu, kimileri bir gece öylesine dışarı çıktıktan sonra, kimileri, örneğin ilişkisi olanlar, düzenli olarak. Arada sırada bir çocuk doğuyordu, ama bu çok ender ve özel bir durumdu, anne babalarımızın kuşağındakilerin pek çoğu gibi yirmili yaşlarda çocuk sahibi olmak bizim için kabul edilemezdi. Öğrencilerin çoğu hafta sonlarında ya Fløyen'e ya da Ulriken'e gidiyordu, ben gitmiyordum, orası kırmızı çizgimdi, doğa yaşamı bana göre değildi, onun için Gunvor da gitmiyordu, en azından yaşamının bu rutininden büyük oranda vazgeçmişti. Olanlar bundan ibaretti, ama bana zengin ve anlamlı geliyordu, bu duyguyu hiç sorgulamıyordum, başka seçenek yoktu, arabanın bulunuşundan yüzyıllar önce at arabasını sorgulamayanlar gibiydim. Ayrıca gerçekten zengin ve önemliydi, çünkü tüm minik ilgi alanları sonsuz zenginlikle nüans ve özellik içeriyordu, örneğin bir müzik grubu yalnızca bir müzik grubu değildi, sayısı binlerle dile getirilebilecek yığınla ayrıntısı vardı. Bir edebiyat öğrencisi yalnızca bir edebiyat öğrencisi değildi, uzaktan böyle görünse bile yaklaştıkça her birinin kendi eksiksiz dünyası olduğu görülüyordu, ben Espen'de bunu görmüştüm, üstelik yüzlerce edebiyat öğrencisi ve binlerce başka öğrenci vardı. Ayrıca tüm o kitaplar ve içerdikleri tüm o bilgiler ve aralarındaki bağlantı... Milyonlarca. Bergen yağmur alan bir yer değildi yalnızca, dünyanın dört bir yanında düşünülen ve yapılan ne varsa gelmişti buraya, sokaklarında yürüdüğümüz kentin temeline ulaşmıştı. 808 State'in *808:90,* Pixies'in *Doolittle,* Neneh Cherry'nin *Raw Like Sushi,* Golden Palominos'un *A Dead Horse,* Raga Rockers'ın *Blaff* albümleri çıktı. Herkes kendi bilgisayarlarını almaya başladı. Bergen merkezli olacağı düşünülen özel bir televizyon kanalından söz ediliyordu. Raga Rockers, Maxime'de sahneye çıktı. Adamın biri sahneye çıkıp dinleyicilerin üzerine atılınca Arvid, "Hey, bu Yngve değil mi!" diye bağırdı. Bunu ondan hiç beklemediğimiz için hepimiz güldük. *İlahi Komedya*'yı Yeni Norveççeden okudum, onunla ilgili yazdığım ödevin sunumunu Buvik'in dersinde yaptım, kırk dakika konuştum, haftalardır

kâbuslarıma girmişse de iyi geçmişti, en azından Espen öyle düşünüyordu. Buvik, Lagercrantz'ı koltuk değneği olarak kullandığımı, ama buna izin verdiğini söyledi, ondan sonra derslerde bana bulaşmaya başladı, şu veya bu konuda benim görüşümü duymaya istekli gibiydi. Yüzüm kızarıyor, kekeliyordum, ne kadar rahatsız olduğum apaçık belli oluyordu, ama beni seçtiği için bir yandan gurur duyuyordum. Buvik'i seviyordum, tarzını beğeniyordum, uzun yıllardır hocalık yapıyor olsa da ve biz hiyerarşinin dibinde yer alsak da o, hâlâ her şeye çabucak heyecanlanabiliyordu. Saçları kısaydı, yuvarlak gözlük takıyordu, her zaman zarif giyimliydi, jest ve mimiklerinde biraz kadınsılık okunan yakışıklı bir adamdı, ama söylenene göre doktorasını Fransa'da yapmıştı, sanırım bu kadınsılık büyük ölçüde zarifliğinin dışa yansımasıydı, görgülü olduğu beden dilinde görülebiliyordu. Linneberg ise birçok bakımdan onun tam tersiydi: Kendine has bir tür Oslo işçi sınıfı ağzıyla konuşuyor, bunu vurgulamaktan geri durmuyordu, kulağında küpe vardı, kafası çok büyüktü, gülümsemesi çoğunlukla alaycıydı ve kostümleri seviyordu, kırmızı palyaço burnu veya maymun maskesiyle derslere girdiği olmuştu. Brecht'ten söz etmesi gerektiğinde devasa bir puro tüttürerek yapıyordu bunu. İki hoca da üzerimizde çok etkiliydi, önemli kişilerdi, birinci sınıfların partilerine gitseler diledikleri kızı tavlayabilirlerdi, sık sık düşünüyordum bunu, ders verdikleri salonda bir enerji oluşuyordu ve bu yalnızca öğrencilerin entelektüel merakı ve bilgi açlığından kaynaklanmıyordu. Konumları öyle yüceydi ki sanki tanrılar Olimpos Dağı'ndan inmiş, kantinde yanımıza oturmaya gelmişti. Elbette asla kantine gelmiyorlardı. Buvik'in bir derste bana iki soru sorması benim gözümde Güneş Tanrısı'nın yüzüme gülmesiydi. Başkalarının ne düşündüğünü bilmiyordum, Espen ve Ole dışında kimseyle pek konuştuğum yoktu. Ama konuyu anlamaya başlamıştım, bu kez Fløgstad'nın estetiği üzerine bir ödev daha yazdım ve gerçekten de şifreyi kırdığımı anladım. Akademik yazı bilmediklerini gizlemekten ötesi değildi. Bir dil, bir teknik vardı, ve ben onlarda ustalaşmıştım. Nasıl yapılacağı bilinirse her şeydeki delikler dille kapatılabilirdi. Örneğin Adorno'yu daha önce okumamıştım, Frankfurt Okulu'yla ilgili şurada burada

kulağıma çalınanlar dışında neredeyse hiçbir şey bilmiyordum, ama ödev yazarken sahip olduğum azıcık bilgiyi, olduğundan daha büyük ve kapsamlı göstermek için eğip bükebiliyordum. Gözde olan bir başka teknik de bir alandan öbürüne, tercihen şaşırtıcı biçimde, bilgi aktarabilmekti; bu çok kolaydı, tek gereken arada köprü kurmaktı, böylece çalışmanın özgün bir unsuru varmış gibi görünüyordu, oysa özgünlükle ilgisi bile yoktu. Dâhice veya çok iyi olması gerekmiyordu, yazanın konuyu bildiğini, kendi başına düşündüğünü, kendi fikirleri olduğunu kanıtlaması yeterdi.

Dante ve Fløgstad'yla ilgili hazırladığım bu ödevlerden makale diye söz ediyordum. Şöyle diyordum mesela; bu arada Fløgstad'yla ilgili bir makale yazdım. Dante makalemde de değindiğim gibi...

Bir gün, karanlık gökyüzünden bardaktan boşanırcasına yağmur yağarken, Güzel Sanatlar Fakültesi'nin çatısının altında, Espen'le oturmuş, sigara içiyorduk, Espen'in üzerinde bir başkalık vardı, tetikte görünüyordu, tam ona nesi olduğunu soracakken bana baktı.

"Yazarlık Akademisi'ne başvurmayı düşünüyorum," dedi.

"Öyle mi?" dedi. "Çok iyi. Yazı yazdığını bile bilmiyordum. Ama kuşkulanmıştım. Haha."

"Yazdıklarıma şöyle bir bakar mısın? Ne göndermem gerektiğini bilmiyorum. Göndermeye değer mi acaba."

"Tabii, bakayım," dedim.

"Yanımda metinler var. Akşama verebilirim istersen."

O akşam büyük bir gizlilik içinde verdi metinleri bana. Casus gibiydik, metinler yalnızca ülkemizin değil NATO'daki tüm ülkelerin güvenliğini ilgilendiren gizli belgelerdi. Yan yana duruyorduk, çantasından çıkardığı plastik dosyayı arkasına hafiften gizleyerek bana aktardı, ben de aynı gizlilikle torbama attım. Bunu yapar yapmaz başka konulardan konuşmaya başladık.

Yazarlık utanılacak bir şey değildi, tersine, edebiyatta üstünlüğü, en büyük başarıyı simgeliyordu, ama bununla övünmek utanç vericiydi, çünkü hemen herkes yazıyordu ve yazdıkların bir dergide veya –büyük şans eseri– kitap olarak yayımlanmadıkça değersizdi, bir hiçti ve insan durup dururken bu gerçeği açığa vurursa

bulunduğu yerden başka bir yerde olmak istediğini ve daha da önemlisi, henüz gerçekleştiremediği bir düşü olduğunu belli edip yerin dibine girerdi. Aksini gösteren delil yokluğunda edebiyat öğrencilerinin yazdıkları çekmecede gizlenmeliydi. Benim durumum biraz farklıydı, ben Yazarlık Akademisi'ne gitmiştim, yazma lisansım vardı, ama kötü çalışmalarımı sergilersem güvenilirliğimi bir çırpıda yitirirdim.

Dolayısıyla önlemi elden bırakmamak gerekiyordu. Espen'in büyük gizlilik içinde bana verdikleri bir bakımdan bir hiçti, görünmezdi, böyle ele alınması gerekiyordu, ama başka bir bakımdan, Espen açısından muhtemelen daha önemliydi, NATO ülkelerinin güvenliğiyle ilgili belgelerden çok daha önemli bile olabilirdi.

Gerekli saygı ve onuru ondan esirgemedim. Evde yalnız kalana dek dosyayı açmadım. Şiirlerden oluşan metinleri okuyunca, Espen'e, Yazarlık Akademisi'ne katılmış olsam bile bu işi beceremediğimi, dolandırıcılık yaptığımı söylemediğime pişman oldum, şiirlerin iyi olduğunu görebiliyordum, ilk dizede nitelikli şiir belirtilerini görmüştüm, ama bu konuda tek söz edebilecek durumda değildim. Şiirlerin niye iyi olduğunu, nasıl daha iyi olabileceğini bilmiyordum. Yalnızca iyi olduğunu söyleyebilirdim.

Espen durumu fark etmedi, daha fazla yorum yapmamı istemedi, beğenmem ona yetmişti.

Bir hafta sonunda Gunvor'u, Førde'nin on beş kilometre dışındaki Jølster'de, müstakil bir eve çıkan annemle tanışmaya götürdüm. Eski, güzel bir evdi, yüksek dağ yamaçlarına kurulmuş büyük çiftliklerin altında bir ovacıktaydı. Yolun hemen karşısından Jølstra Irmağı geçiyordu. Otobüsle gittik, ineceğimiz durak annemin evine yalnızca yüz metreydi, ırmağın üzerine çöken buzlu siste yürüdük, annem buharı üstünde yemekle bizi bekliyordu, karşılamak için kapıya çıktı, Gunvor'la tokalaşıp gülüştüler, ben biraz gergindim, ama Gunvor kadar değildim, yol boyunca dilinden düşürmediği bu buluşmadan epeydir çekindiği belliydi. On altı yaşıma gelip büyüdüğümden beri eve getirdiğim ilk kız arkadaşımdı, kim bilir, belki sonuncu da o olacaktı. Gunvor'la ben, annemin onu beğenmesini çok önemsiyorduk.

Elbette beğendi. Gunvor'da gerginliğin, gerilimin izi bile kalmadı, her zamanki kendisine dönüştü ve çok geçmeden birbirlerine ısındılar. Birbirlerinden hoşlandıklarını gördüğüme ve annemle aramızda süregelen teklifsiz ilişkiyi Gunvor'a gösterebildiğime seviniyordum. Uzun uzun konuştuğuma tanık oldu ve böylece, ona her nasılsa daha da yaklaştığım bu ortamda, annemle birlikteyken daha gerçek, daha tutarlı olduğumu gördü.

Alevlerin çıtırtıları eşliğinde masada oturup sohbet ettik. Dışarıda, buz gibi ırmak havasında, uzaklardan hızla geçen arabalar duyuluyordu.

"Ne kadar olağanüstü bir annen var," dedi yatağa gittiğimizde.

"Senden hoşlandı," dedim.

"Gerçekten mi?"

"Evet, çok bariz."

Ertesi gün hep birlikte, annemin teyzesi Borghild'i görmeye gittik. Kıvırcık beyaz saçlı, dolgun kollarıyla iri gövdeli bir kadındı, gözlüğünün kalın camları gözlerini ürkütücü ölçüde büyük gösteriyordu. Uzun zamandır duldu ve cin gibi uyanık bir kadındı, dünyanın dört bir yanından şaşırtıcı öykülerle dolup taşıyor, beğenmediğini bir çırpıda söylemekten çekinmiyordu.

Tanışmaları sırasında Gunvor'u birkaç saniye boyunca utanmadan inceledi.

"Demek genç öğrenciler beni ziyarete gelmiş!" dedi. Küçük oturma odasına kurulduk, sehpadaki dergi yığınının üzerinde irice bir büyüteç vardı, Borghild mutfağa gidip krep ve kahve hazırlamaya girişti, beş dakika sonra bunları bize sunarken ikramının yetersizliği yüzünden özür dileyip durdu.

"Teyzem bölgedeki düğünlerin yemeklerini hazırlıyor," dedi annem, Gunvor'a.

"Eskidendi," dedi Borghild.

"Sonuncusunun üzerinden daha altı ay geçmedi, öyle değil mi?" diye sordu annem, gülümseyerek.

"Evet, ama küçük bir şeydi," dedi. "Düğünler eskisi gibi değil artık. Eskiden üç gün sürerdi!"

Ardından annemin çeşitli akrabalarla ilgili sorularını yanıtladı.

"Anneannem şu aşağıdaki çiftlikten geliyor," dedim Gunvor'a. Görebilmek için kalktı. Onun arkasında durdum. Ne zaman arkasında dursam içimde kabaran, göğüslerini avuçlama arzumu bastırmam gerekti, ellerimi omuzlarına koymakla yetindim.

"Çocukluğumda orada on altıncı yüzyıldan kalma binalar vardı," dedi Borghild.

Sırtımda bir ürpertiyle ona baktım.

On altıncı yüzyıl Dante'den hemen sonraydı.

"Ama hepsini yıktılar."

"Tüm o süre boyunca aynı aile mi yaşadı orada?" diye sordum.

"Evet, öyle sanıyorum."

Buraya pek sık gelmemiştim, anneannemin kardeşlerinin hepsinin adını bilmiyordum, anne babalarını tanımıyordum, ama büyük büyükbabamın her fırsatta İncil okuduğunu ve uzun saatler boyunca çalıştığını biliyordum; dahası, ağır işi başka her şeyden daha çok seviyormuş. Büyük anneannem, Borghild'in annesi ve annemin anneannesi hakkında hiçbir bilgim yoktu. On bir çocuk doğurmuştu ve bilgimin erişemediği derinliklerde yaşamıştı. Bilgisizliğim vicdanımı sızlatıyordu, sorumluluğumu yerine getirmemiş gibi hissediyordum kendimi, bu kadar cahil biri akraba olmayı hak etmiyordu.

Günün birinde Borghild'in yanına tek başıma gelmeye, anlattığı her şeyi yazmaya kararlıydım; yalnızca kendim için, ailemi daha yakından tanımak için değil, onun sahip olduğu tüm o bilgi kendinde ilginç olduğu için.

Büyük, derin ve sessiz göl kıyısından eve döndük; Borghild'in anlattığına göre balıkçılar bu gölde horozların yardımıyla balık avlıyor, ağlarını onların öttüğü yerlere atıyormuş. Dışarısı zifirî karanlıktı. Sokak lambalarının sarı ışığı altında uzanan yol, ağaçlar ve göl dışında yalnızca dağların karlı dorukları görünüyordu. Yıldızlı bir geceydi, her şey açık ve ferahtı.

Bergen otobüsü sabah dörtte kalkacaktı, onu kaçırmamak için uyumamıştık, durakta beklerken üşümemek için ayaklarımızı yere vuruyorduk, yukarımızdaki dönemeçlerden gürleyerek geldi otobüs. Dört buçuk saatlik yol boyunca birbirimize yaslanarak uyuduk,

ısıtıcının vızıltısı, motorun homurtusu, yolculardan arada sırada yükselen öksürükler ve kapının açılıp kapanması uzak bir düş gibi bizi çevrelerken feribota binen taşıtların kendine özgü seslerini duyduk, ardından yolun yeknesaklığıyla birlikte bir sessizlik çöktü.

Otobüs durağından dosdoğru üniversiteye gittik, vedalaştık, ben birkaç saat kitap okudum, Yngve geldi, beni kafeteryaya çağırdı, iyi haberleri varmış. Hafta sonunda dağlardaki kulübelerden birinde Öğrenci Radyosu'ndan öğrencilerle kalmış, aralarından biri gitar çalıp şarkı söylüyormuş, sesi öyle güzelmiş ki Yngve hiç vakit kaybetmeden, gruba katılmak ister misin diye sormuş. Olur demiş. Tanışmak için bir gece dördümüzün bir araya gelmesi konusunda sözleşmişler. Adı Hans'mış, Geirangerliymiş, tarih okuyormuş ve Neil Young seviyormuş; bir tek bunları öğrenebilmiş Yngve.

Garage'da buluştuk, burası birinci katta küçük bir salonu ve uzun bir barı, büyük ve karanlık bodrumunda sahnesi olan yeni bir rock bardı. Pek çok iyi İngiliz ve Amerikan grubu getirmeye başlamışlardı, ayrıca grupların mantar gibi türediği Bergen'den de birçok müzisyen sahne alıyordu, bunların arasında Mona Lisa Overdrive tartışmasız en iyisiydi, Pogo Pops da ikinci en iyi gruptu.

Yngve'nin anlattıklarından sonra oduncu gömleği, yırtık pantolon, işçi botları giymiş, dağınık saçlı ve deli bakışlı biri bekliyordum, Neil Young'dı bunları bana düşündürten, ama elinde sular damlatan kapalı şemsiyesiyle gelen ve içeri girer girmez gözleriyle Yngve'yi aramaya başlayan kişinin zihnimde canlandırdığım ve Hans masamıza gelir gelmez ortadan kaybolan hayaletle ilgisi bile yoktu.

Elini uzatarak kendisini tanıttı. "Yngve'nin kardeşi ve davulcumuz sen olmalısın."

"Evet," dedim.

Gözlüğünü çıkarıp camların buharını sildi.

"Pål'ü bekliyoruz," dedi Yngve.

"Ben de bu arada gidip kendime bir bira alayım," diyen Hans barın yolunu tuttu. Biri müzik kutusuna The Clash'ın "London Calling" albümünü koyunca sırtım ürperdi, iyi bir belirtiydi bu.

"Bu, efsanevi bir an olmak için gerekli tüm potansiyeli taşıyor," dedi Yngve, Hans dönünce. "Vokalistin, Kafkatrakterne grubunun üyeleriyle tanıştığı gece."

"Birbirimizi güzel sanatlar fakültesinde daha önce görmüşüz, ama pek hoşlanmamışız," dedi Hans. "Kavga etmiş bile olabiliriz. Ama gitarist beni şarkı söylerken duyunca rock tarihine yön verecek o sezgiye kapılmış."

"Bu arada davulcu hiçbir şey söylemezken basçı da geç kalmış," dedi Yngve.

"Davulcular konuşmak zorunda değil," dedi Hans. "Onlar grubun en önemli işlevini üstleniyor. Sessiz ve sert olmak zorundalar. Küp gibi içmek, çenelerini kapatmak ve herkesle yatıp kalkmak..."

"Aslında ben sessiz ve yumuşak başlıyım," dedim. "Umarım yine de işinize yarayabilirim."

"Pek yumuşak görünmüyorsun," dedi Hans. "Ama madem ısrar ediyorsun, öyle olsun. Temada çeşitlilik iyidir. Beklenmedik nüanslar işe daha çok heyecan katar. Bir de Charlie Watts gibiler var. Karısıyla vakit geçiren ve boş zamanlarında caz yapan. Bahçeyle uğraşan falan."

"Çalmayı da bilmiyorum," dedim. "Yngve muhtemelen sana söylememiştir, ama korkarım öyle."

"Bak bu ilginç olabilir," dedi Hans.

"Kafkatrakterne'nin şerefine!" dedi Yngve.

Kadehlerimizi kaldırıp içtik, aşağı indik, sahnedeki grubu izledik bir süre, Pål sonunda gelince barda sohbete daldık. Ben tek söz etmiyordum, sohbeti yürütenler onlardı, ama yine de bir parçasıydım, kendimi dışarıda bırakılmış hissetmiyordum.

Anladığım kadarıyla Hans yaşamı boyunca gruplarda çalmıştı. Öğrenci gazetesi *Studvest'te* yazıyor, Öğrenci Radyosu'nda programlar hazırlıyordu, politikayla ilgiliydi, A.B.'ye karşıydı, Yeni Norveççe yazıyordu, öz güveni yüksekse de hiç kendini beğenmiş değildi, öyle olmaktan çok çok uzak bir kişiliği vardı. İroni duygusu güçlüydü, şaka yapmayı seviyordu, genelde sivri dilliydi, ama çok dost canlısı olduğu için dilinin sivriliği bir şekilde etkisiz kalıyordu. Onu gerçekten beğenmiştim, iyi biriydi. Ha o beni

beğenmiş miydi, bu başka bir konuydu. Güçlükle ağzımdan birkaç laf çıktıysa da karanlık, gıcırtılı bir kuyunun dibinden geliyorlardı sanki.

Garage kapandıktan, gecemiz son bulduktan sonra eve değil, Gunvor'a gittim. Bystasjonen'in yakınlarındaki apartmanlardan birine taşınmış, orada bir çatı katı odası kiralamıştı. Bana verdiği anahtarla içeri girdim, başını biraz kaldırdı, yüzünü örten saçlarının arasından gülümsedi ve iyi zaman geçirdim mi diye sordu. Evet, deyip yanına uzandım. Yeniden uykuya daldı hemen, ben ise tavanı izleyerek ve sokaklardan arada sırada geçen arabaları, çatıya ve çatı pencerelerine düşen yağmuru dinleyerek uyanık kaldım. Kentte bir yerlere gittikten sonra buraya, kendime ait olmayan ama bana kucak açılan bu odaya gelmeyi, ona sokulmayı ve çıplak tenini tenimde hissetmeyi çok seviyordum. O da aynı duyguları paylaşıyor mu, tenimi teninde hissederek uyanık yatarken ruhu huzura kavuşuyor mu diye merak ediyordum bazen. Yabancı, neredeyse ürkütücü bir duyguydu bu, çünkü kim olduğumu bilmeme karşın kendimi onun gözleriyle görüyordum.

Alarmlı radyo çalmaya başladı, uyku sersemi gözlerimi açtım, Gunvor kalkıp koridordaki banyoya gitti, gözlerimi yumdum, duşun cılız tıslamasını, Bystasjonen'in ilerisindeki trafik uğultusunu dinleyerek uykuya daldım, uyandığımda Gunvor ayakta durmuş, sırasıyla sütyenini, bluzunu ve pantolonunu giyiyordu.

"Kahvaltı edecek misin?" diye sordu.

"Hayır," dedim. "Biraz daha uyuyacağım."

Sanırım biraz sonra, üzerinde yağmurluk ceketi ve pantolonuyla yanıma gelip yanağımı öptü.

"Ben çıkıyorum. Öğleden sonra görüşelim mi?"

"Görüşelim," dedim. "Bana gelebilir misin?"

"Olur. Hoşça kal."

O, Bergen'in gri göğünün altında uzanan ıslak sokaklarda bir düş gibi yitip giderken ben saat on bire dek yataktan çıkmadım. Okuma salonuna gitmek yerine günümü kentte geçirdim. Eskicilere, kitapçılara gittim, birkaç albüm ve eski romanın yanı sıra

Yazarlık Akademisi'nden Else Karin'in yeni çıkan romanını aldım. *Ut* adındaki romanın beyaz kapağında diz çökmüş bir kadın vardı, bedeninin yarısını açıkta bırakan bir soytarı kostümü giymişti. Beklentim yoktu, yazarı tanıdığım ve tarzını kendiminkiyle karşılaştırmak için almıştım.

Arka kapakta şunlar yazıyordu: KISKANÇLIK – HASTALIK – DELİLİK?

Bakın şu işe.

Yaşlı kimselerle dolu kafeye gidip okumaya başladım. Daha ikinci sayfada sürprizle karşılaştım. Roman benimle ilgiliydi!

Hiç yaklaşmadın, Karl Ove.
Jüri de benim gibi düşünüyor
Değmedi parmakların, inan bize.
Sularım akmadı üzerine
Yalan söylemediysen.

Sayfalar boyunca kendi adımı arayarak okumayı sürdüm. Oy, oy oy.

Karl Ove, gelip beni sevmen gerek.

Karl Ove, yaklaşmadın yanıma.

Tam bir felakettin, Karl Ove –
Ben de zaten incelmiştim.

Çük ve rahim doluydu satırlar. Çığlıklar ve enjekte edilen yumurtalıklar. Kırbaçlamalar ve yakmalar. Korku tünelini andırıyordu. *Günün birinde anlayabilirsin, Karl Ove,* yazıyordu. *Lanet olsun, Karl Ove.* Ardından küçük harflerle, *niye karl ove, niye âşık olman gerekiyordu bana.*

Kitabı masaya koyup Torgalmenningen'e baktım. Romanın benimle ilgili olmadığını elbette anlasam da sarsılmıştım, adımı büsbütün nötr kalarak okumam olanaksızdı, ayrıca konu nötr falan

değildi, Else Karin'in seçimi buydu, geçen yaz kursa gittiği birinin adını seçmişti, başka birini seçse sorun olmazdı, adların köküne kıran girmemişti sonuçta.

Öte yandan bu iyi bir öykü diye düşünmüştüm, başkalarına anlatabilirdim. Yazarlık Akademisi'ne gittim ve bitirdikten sonra ilk kitabımı yayımlatamasam da en azından bir roman karakteri oldum. *Karl Ove kıvranıp durmuş, korkmuştu. Dışarısı çok güzeldi –biliyordu Karl Ove– perdeleri sımsıkı kapattı, öyle sıkı ki güneşle alaçamların izi bile kalmadı. Bugün bir damla içki içmeyecekti.*

O akşam Hans'la prova yaptık. İlk işi, şarkı sözlerimi Yeni Norveççeye çevirmek oldu. Kulağa iyi geliyordu, öncekinden daha iyi. Yanında birkaç şarkı getirmişti, onlardan biri üzerinde çalışmaya başladık, "Ata Yurdumuz." Daha sonra fabrikanın arkasındaki mekâna gittik, kurulan sahnede birkaç yerel grup çalacaktı. Işıklar söndürüldü, ilk grup çalmaya başlayacaktı ki Morten'in sahneye çıkıp mikrofonu eline aldığını görünce çok şaşırdım.

Morten!

Zayıftı, siyahlar giymişti, şarkı söylerken mikrofonu iki elle kavrıyordu. Gözlerime inanamıyordum. Onu son gördüğümde, daha altı ay önce, aynı binada kalıyorduk, o sıralar çok açık görüşlü ve duyarlı olmasına karşın geleneksel bir Doğu Norveçliydi; şimdi sahnede şarkı söylüyordu, beden dili Michael Krohn'unki gibi vurdumduymazdı. Ayrıca tıpkı Michael Krohn gibi şarkı söylüyordu ve grup da Raga Rockers gibi çalıyordu, bu iyi değildi, özgünlükten yoksunlardı, ama benim bakış açımdan konu bu değildi, Morten'in metamorfozuydu.

Daha sonra karşılaştığımızda, tarih okuduğunu söyledi. Ama çoğunlukla grubuyla prova yapıyormuş. Ya sen, diye sordu. İlk kitabın çıktı mı? Yok, dedim, çıkmadı, her şey altüst oldu. Şimdi ben de bir grupta çalıyorum. Kafkatrakterne.

Kahkaha attı ve artık komşu olmamamız nedeniyle aramızda oluşan devasa boşluğun içinde yitip gitti.

Ocak başlarında o zamana dek kirasını üstlenmek durumunda kaldığım ikinci dairede kalacak birini bulabildim sonunda. Adı Jone'ydi, Stavangerliydi ve Asbjørn'ün yeni kız arkadaşının eski sevgilisiydi. Bir petrol şirketinde çalışıyordu, ayrıca ek iş olarak bir plak şirketi işletiyor, albüm fuarları düzenliyordu, o sıralarda işletme okumak için izne çıkmıştı ve benim yanımda kalacağına çok seviniyordu. Ben de mutluydum, beyaz bir yük arabasını dışarı park ettiği akşam, eşyalarını taşımaya yardım etmeye gidene dek dairenin kötü durumunu aklıma getirmemiştim.

Daha önce birbirimizi hiç görmemiş olmamıza karşın "Merhaba, Karl Ove," deyince dışa dönük biri olduğunu anladım.

Kızıl saçlar, beyaz ten, az çok uyuşuk tavırlar.

"Merhaba," diye mırıldandım. Onu doğru düzgün tanıyana dek ilk adını kullanmak aklımın köşesinden geçmezdi.

"Ne biçim bir ahır burası?" dedi, pis ve kırık dökük tuğlalarla kaplı cepheye bakarak.

"Ucuz," dedim.

"Şaka yapıyorum yalnızca," deyip kahkaha attı. "Gel hadi. Ağır eşyaları taşımama yardım edebilir misin?"

Kapıları açtı, eldiven giyip kamyonun arkasına tırmandı. Gördüğüm kadarıyla her şey en iyi kaliteydi. İyi bir su yatağı, iyi bir sehpa, iyi bir kanepe, büyük ekran televizyon ve olağanüstü bir müzik seti. İlkin yatağı taşıdık. Merdivenleri geçip dairesine gelince vicdan azabımdan onun yüzüne bakamıyordum. Eski mutfağı ve eski banyosuyla bu iki oda ona uymuyordu; nasıl bir daireye taşınacağını önceden açıklamalıydım, ama çok geçti, artık gelmişti ve çevreye bakınıyordu. Öte yandan hiçbir şey söylemedi, mobilyalarla kutuları bir bir yukarı çıkarırken şakalaşıp gülüyordu, genelde de böyle biri olduğu ortaya çıktı çok geçmeden, kalacağı yerin kötü durumu onu rahatsız etmiyordu, oysa ben başka bir şey düşünemiyordum. İkinci gün yerleşmeyi bitirmiş, eşyalarını düzene koymuştu; dairenin ona ait bölümü çelişki yaratıyordu: yepyeni bir diskotekte yaşlı bir adam, kız gibi giyinip makyaj yapmış bir kocakarı, bembeyaz kaplanmış çürük bir diş.

Ama evini sevmişti. Ben de onu beğenmiştim, koridorun karşısında oturduğunu bilmek güzeldi, sabahları ve akşamları ona rastlamak da güzeldi, bunun dışında pek alışverişimiz olmasa da artık pek yalnız olmadığımı düşünüyordum.

Birkaç hafta sonra alt kattaki dairenin boş olduğunu fark ettim. O kış giderek daha sık zaman geçirmeye başladığım Espen'e söyledim bunu; mal sahibi olan bankayı aramasını ve kiralık mı diye sormasını önerdim. Kabul ettiler ve birkaç gün sonra komşu olduk. Espen tutumlu biriydi, kenti dolaşıp eski mobilyaların atıldığı konteynerleri karıştırdı, tüm dairesini döşemek için eline ne geçerse kullandı, burası benim oturduğum yerin tıpkısıydı, ama bitişik daireden büsbütün ayrılmıştı ve koridordaki tuvaleti, bin dokuz yüz kırklardan beri tek bir dairenin bile onarılmadığı kentteki tüm öğrenci tuvaletleri gibi hem soğuk hem rüzgârlıydı. Kahve sehpası, üzerine tahta konmuş briketlerden oluşuyordu, öbür mobilyalar da eskiydi ama kullanışlıydı, Espen'in biriktirdiği onca kitap içerisini çok iyi gösteriyordu.

Artık yaşamım buydu. Yirmi bir yaşındaydım, edebiyat bölümü birinci sınıf öğrencisiydim, yan komşum bir yabancıydı, alt katta henüz yakından tanımadığım bir arkadaşım kalıyordu ve bir sevgilim vardı. Hiçbir şey bilmesem de biliyormuş gibi yapmakta giderek ustalaşıyordum. Beni dünyasına kabul eden bir abim vardı. Ayrıca, Jon Olav ve Ann Kristin'le arada sırada görüşüyordum, anneannem ölünce Kjartan da Bergen'e taşınıp üniversiteye başlamıştı. Studentsenteret'nin kafeteryasında arada sırada karşılaşıyorduk, onca gencin arasında, masasında yalnız oturan, ağarmış saçlarıyla kırk yaşındaki adam göze batıyordu. Sydneshaugen'in kafeteryasında da görüyordum onu, genelde bölümden gençlerle birlikte oturuyordu, Sørbøvåg'da tüm o filozoflarından söz ederken gözlerinde beliren ışıltı artık sönmüştü. Heidegger, Nietzsche, Presokratikler ve Hölderlin'den konuşmayı sürdürüyordu, en azından benimle, ama gelecek artık bu düşünürlerin elinde değildi, Kjartan'ın yaşamının bu kıvılcımın çevresinde döndüğü günler geride kalmıştı.

Benim de geleceğim yoktu, başka bir yerde olduğundan değil, gözlerimin önüne getiremediğimden böyle düşünüyordum. Gele-

ceğimi denetleyebileceğim, istediğim yöne çekebileceğim düşüncesi beni büsbütün aşıyordu. Her şey şimdiyle ilgiliydi, her şeyi geldiği gibi karşılıyor ve böyle yaptığımın bilincinde olmaksızın benim bile anlamadığım kurallar çerçevesinde davranıyordum. Yazmaya çalıştım, ama iyi gitmedi, birkaç cümlenin ardından her şey darmadağın oluyordu, yazmak yapımda yoktu. Öte yandan Espen tam bir şairdi ve bu onun ruhuna işlemişti. Yazarlık Akademisi'ne kabul edileceği sugötürmezdi, kabul edilmeliydi, yaptıklarında hiç yapmacık bir yan yoktu, edebiyat söz konusu olduğunda onda saflık ve içtenlik dışında hiçbir şey göremiyordum.

Alt kata taşındıktan sonra birlikte epey zaman geçirir olduk. Canı sıkıldığında veya tatmamı istediği bir yemek pişirdiğinde – sık sık yemek yapardı, şiirde olduğu gibi mutfakta da deneysel ve seçiciydi– süpürgesini tavana vuruyordu, ben de aşağı iniyordum. Satranç oynuyor, bazen caz plakları bazen de benim ona tanıttığım grupları dinliyorduk, çünkü popla rock konusunda beğenilerimiz göreli olarak benziyordu, ikimizinki de ergenlik yıllarımızı seksenli yıllarda geçirmekten etkilenmişti, bu da yığınla post-punk ve Happy Mondays, Talking Heads, Beastie Boys gibi ritmik müzik anlamına geliyordu. İlk bakışta anlaşılmıyordu, ama dans etmeyi de seviyordu, öte yandan hiçbir şey müzik kadar heyecanlandırmıyordu onu. En çok yaptığımız şey sohbet etmekti. İkimiz de kendi alanlarımızla ilgili çok okuyorduk ve ya bunu konuşuyor ya da onu sıçrama tahtası olarak kullanıyorduk, çünkü bitmek tükenmek bilmeyen sohbetlerimize deneyimlerimiz de işliyordu, gece yarılarına kadar oturup sürdürdüğümüz bu sohbetlere ertesi gün akşam da kaldığımız yerden devam ettiğimiz oluyordu ve bunda ne bir zorlama ne bir sıkıntı vardı, ikimiz de bilgiye susamıştık, yüreklerimiz öğrenme arzusuyla çarpıyordu, ilerlemenin zevkini tadıyorduk, sonuçta olan buydu, birbirimizi ilerletiyorduk, birimiz öbürünü götürüyordu, daha önce hiç düşünmediğim bir konuda konuşurken bulduğum oluyordu kendimi, nereden çıkıyordu bunlar?

Önemsiz kişilerdik, dünyanın bir köşesinde, hiçbir zaman önemli bir olaya ev sahipliği yapmamış ve muhtemelen asla yapmayacak olan küçük bir kentteki salaş dairelerinde sohbet eden iki edebiyat

öğrencisiydik, yaşamlarımıza daha yeni başlamıştık, bir halttan anladığımız yoktu, ama okuduklarımız bir hiç değildi, en önemli konuları ele alıyordu, Batı medeniyetinin en önemli düşünürlerince yazılmıştı ve bu hemen hemen bir mucizeydi, tek yapmanız gereken bir kütüphane kartı başvurusu doldurmaktı ve ardından Platon, Sapfo veya Aristofanes'in zamanın kavranamaz uzak sisinde yazdıklarına, Homeros, Sofokles, Ovidius, Lukullus, Lukretius, Dante, Vasari, da Vinci, Montaigne, Shakespeare, Cervantes, Kant, Hegel, Kierkegaard, Nietzsche, Heidegger, Lukács, Arendt veya günümüz yazarlarından Foucault, Barthes, Lévi-Strauss, Deleuze, Serres'e erişebiliyordunuz. Ayrıca milyonlarca roman, oyun ve şiir de vardı. Hepsi bir kütüphane kartı ve birkaç gün uzaklıktaydı. Bunları, müfredattaki edebiyat derslerindeki gibi içeriğini özetleyebilmek için değil bize bir şeyler verebilecekleri için okuyorduk.

Neydi bu şeyler?

Bana göre açılan bir şeydi. Bütün dünyam, kanıksadığım, aklın kayalıkları, dağları gibi sarsılmaz gördüğüm varlıklarla kavramlardan oluşuyordu. Yahudi Soykırımı ve Aydınlanma Çağı bunlardandı. İmgeleri belirgindi, başka herkes gibi onları açıklayabilirdim, ama hiç düşünmemiştim, hangi koşulların onları getirdiğini, niye o zamanda olageldiklerini kendime hiç sormuyordum, aralarında bağlantı var mı diye sorgulamak aklımın köşesinden bile geçmezdi. Horkheimer ve Adorno'nun pek azını anlayabildiğim *Aydınlanmanın Diyalektiği* çalışmasını okumaya başlar başlamaz bir şeyler açıldı, burada bir şekilde görülebilenler başka şekilde de görünebiliyordu, sözcükler güçlerini yitirdi, Yahudi Soykırımı diye bir şey yoktu, çünkü bu terimin kapsamı inanılmaz ölçüde karmaşıktı, depodaki ceket yığınının içindeki bir ceketin cebindeki tarağa varana dek uzanıyordu, o tarak küçük bir kızındı, tüm yaşamı Yahudi Soykırımı terimine indirgenmişti ve burada yine kötülük, vurdumduymazlık, suç, kolektif suç, bireysel sorumluluk, yığınlar, seri üretim, soykırım gibi büyük kavramlar karşımıza çıkıyordu. Böylece dünya görecelendirilmiş ve daha gerçek duruma getirilmişti: Yalanlar, yanlış anlaşılmalar ve kandırmalar hakikatin sunuluşundaydı, dille erişemeyeceğimiz hakikatin kendisinde değil.

Espen, Leonardo da Vinci'nin elin hareketi konusunda yazdığı bir pasajı bana okuduğunda yalından daha yalın ve apaçık olandan daha açık olan, yalınlığını ve açıklığını yitiriyor, gerçek doğası olan gizemine bürünüyordu.

Evet, birbirimize kitap okuyorduk. Daha çok Espen okuyordu, konuşmanın ortasında zıplayarak kalkabiliyor, kaptığı bir kitabı okumaya başlayabiliyordu, ben de ender durumlarda ona yarar sağlayacağını düşündüğüm bir şey bulduğumda bunu yapıyordum. İlişkimizde bir dengesizlik vardı, Espen önderdi, yol göstericiydi, onu izliyordum ve bir sözümü eğlendirici veya ilginç bulduğunda seviniyordum, canlanıyordum, kendimi daha özgür gördüğümden takip eden konuşma hep daha iyi geçiyordu; ama, bazen yaptığı gibi, karşılık vermezse geri çekiliyor, içime kapanıyordum, her zaman onun ruh durumunun denetimindeydim, oysa Espen benim düşüncelerime ve duygularıma hiçbir zaman bu kadar ağırlık vermiyordu, bana katılmıyorsa bunu hemen dile getiriyordu, meydan okuma olarak görüyordu, öte yandan kendi becerileriyle konu arasında bir bağlantı asla kurmuyor, benim gibi kendinden kuşku duymuyordu.

Konuşamadığımız tek şey aramızda oluşan bu türden durumlardı. Tepkisizliği beni kendimden kuşkuya düşürdüğünde, bu konuda artık konuşamam, diyemezdim ona; o, Leverkühn'dü, ben ise Zeitblom'dum, edebiyat eleştirmeni veya kültür muhabiri olmaya yazgılıydım, Espen kendisi neyse onu –şair, yazar, sanatçı– olmaya yazgılıydı.

Bergen'de hiç kimse Espen'le Gunvor kadar birbirine uzak olamazdı. En azından benim aklıma kimse gelmiyordu. Onları bir araya getirmek boş bir uğraştı, havadan sudan konuşmanın ötesine asla geçemiyorlardı, birbirleriyle konuşacak hiçbir şeyleri olmadığı gibi birbirleriyle de azıcık bile ilgilenmiyorlardı. Dolayısıyla büsbütün ayrı iki yaşam sürüyordum, Gunvor'la geçirdiğim süre yakınlık, birlikte bir şeyler yapma, örneğin sevişme, kahvaltı etme, onun arkadaşlarını ziyarete gitme, film izleme, yürüyüşe çıkma, aklımıza esenler konusunda sohbet etme, doğrudan bedenlerimize yönelik

konular, saçının kokusu örneğin, teninin tadı, yatakta koyun koyuna yatmak ve sigara içmekle, başka bir deyişle yaşamı paylaşmakla ilgiliydi. Kardeşlerimizden, anne babalarımızdan, arkadaşlarımızdan konuşuyorduk, gündemimizde ne teorisyenler ne de teoriler vardı, konu üniversiteye gelince okuma salonunda, Gunvor'un da bir kere yaptığı gibi uyuyakalan, birdenbire uyanıp gitmeye çalışınca yere yıkılan öğrenciden söz ediyorduk. Felç oldum felç oldum, diye bağırmış, ama bacaklarının uyuşukluğu geçince, içeridekilerin kahkahaları arasında süklüm püklüm doğrulmuştu; anlatışındaki neşeye bakılırsa Gunvor da gülenlerin arasında olmalıydı.

Yngve'yle Espen'in de konuşacak hiçbir şeyleri yoktu, bir araya getirmek istediğim kişiler değillerdi ve bu uçurumu kabullenmem daha zordu, çünkü Espen'le Gunvor arasındaki ayrım onların erkekle kadın, arkadaşla sevgili olmasından kaynaklandığı için doğal ve anlaşılırdı, Yngve'yle Espen arasındaki ayrım bambaşka şeylere dayanıyordu. Bazen Espen'le yaptıklarımızı Yngve'nin gözünden görüyordum ve yalnız başlarına oturup yüksek sesle kitap okuyan, satranç oynayıp caz dinleyen iki inek öğrenciye dönüşüyorduk; müzik grupları, kızlar, gece dışarı çıkmalar dünyasının toplumsal rahatlığından alabildiğine uzaktık. Yngve kendim gibi davranmadığımı görebiliyordu, bu görüşü ben de paylaşıyordum, ben futbolu ve pop müziği seven sıradan biriydim, tüm bu çağdaş, elitist edebiyatla ne işim vardı? Ama bunun tersi de geçerliydi, çünkü Yngve'nin sözleri her zaman inandırıcı gelmiyordu bana, öte yandan bu öylesine acı bir düşünceydi ki ortaya çıktığı anda bastırıyordum.

O baharda birkaç kez Kjartan'la buluştum ve ondaki değişiklik gözümden kaçmadı. Her zamanki gibi konuşmayı sürdürse de ateşi sönmüştü, gözlerine daha önce görmediğim bir umutsuzluk yerleşmişti. Bir akşam annem telefon etti ve Kjartan'ın ruh ve sinir hastalıkları hastanesine yatırıldığını söyledi. Psikoza girmişti, durumu ciddiydi, odasını altüst etmiş, tüm eşyaları kırıp dökmüş, televizyonunu camdan aşağı atmış, ardından hastaneye kaldırılmıştı. Førde'deydi ve üç kız kardeşi –annem, Ingunn ve Kjellaug– onu olası en iyi biçimde tedavi ettirebilmek için var güçleriyle uğraşıyordu.

Annemin içi içini yiyordu. Psikoz çok uzun sürebilirdi ve Kjartan'a hâlâ yanaşılmıyordu.

Final sınavında Dante soruldu. Kâğıtlar dağıtılırken birçok öğrenci dönüp bana baktı, kendimi Dante hayranı olarak pazarlamış, küçük bir Dante uzmanı olmuştum, ancak bu kadar dört ayak üzerine düşebilirdim.

Bununla birlikte, çözümlenmesi gereken kıtayı ne okumuş ne de onunla ilgili çalışmıştım, dolayısıyla, rüzgârda bir kuş sürüsü gibi süzülüp duran günahkârlar arasında ileri geri savrulan ve asla kavuşamayan iki sevgiliyle ilgili bu pasajı ele almak yerine Dante üzerine yazdığım makaleyi elimden geldiğince, neredeyse sözcüğü sözcüğüne, yeniden yazdım ve sorudaki bölüme yanıtımın başında ve sonunda bulanık göndermeler yaptım. Espen de Dante'yi seçmişti, iyi geçmediğini ama bir felaket de olmadığını düşünüyordu.

Sonuçlar enstitünün dış duvarına asıldığında yalnızca 2.4 aldığımı gördüm. Geçer nottu, en yüksek notun 1 olduğu düşünülürse oldukça iyiydi, ama umutla beklediğim sonuçtan çok uzaktı. En azından bu yılın en yüksek notunu almak istiyordum. Öte yandan Espen 2.2 aldı, bu sömestirin en iyi notlarından biriydi. Niye böyle olduğunu anlayabiliyordum: Espen sorudaki bölümü ele almış, okuyup ondan bir yanıt çıkarmıştı, oysa ben hazır malzemeyi metne yamayıp görünmez yapmıştım.

Hak ettiğimi bulmuştum, ama hazmetmek zordu; edebiyat okumayı seçmemin tek nedeni, bence, en iyi olmaktı. Ortalama bir edebiyat öğrencisi olmanın ne anlamı vardı? Büsbütün anlamsızdı.

Kendimi toparlayabilmek için zorunlu dersleri bırakıp edebiyata yoğunlaşmaya karar verdim. Espen, Yazarlık Akademisi'ne başlayacaktı, orada bana bir tehdit oluşturamayacak olmasına seviniyordum. Rekabetçi değildi, ama yine de kazanıyordu ve buna karşı bir güvenliğim yoktu.

Yaz önümde uzanırken her zamanki gibi ne yapacağımı, nereye gideceğimi bilmiyordum. Biraz para kazanmam gerekiyordu, o kesindi. Yaz boyunca huzurevinde çalışan Gunvor, eviyle Haugesund arasında

yer alan ve öğrencilere daima iş imkânı sunmasıyla bilinen, ruh ve sinir hastalıkları hastanesine müracaat etmemi önerdi. Gunvor'un bölümünden iki öğrenci yaz boyunca orada çalışacaktı, oralı bile değillerdi, belediyenin bir okuldan ayarladığı odalarda kalacaklardı.

Telefon ettim, daha önce benzeri bir enstitüde çalıştığımı, bir yıl da öğretmenlik yaptığımı anlattım, konuştuğum kadın altı hafta geçici iş verebileceklerini söyledi. Böylece haziran ortasında çantamı toplayıp güneye giden otobüse atladım. Birkaç saat sonra kent merkezinde indiğimde Gunvor babasının arabasına yaslanmış gülümsüyordu. Güneş gözlüğünü çıkardı, kucaklaştık.

"Seni çok özledim," dedikten sonra uzanıp beni öptü.

"Ben de seni özledim," dedim.

Çevremizdeki evler beyaz, ardımızdaki deniz maviydi ve dört bir yanı çevreleyen yeşil orman güneşe doymuştu. Arabaya bindik, Gunvor ilk kez arabayla beni bir yere götürüyordu, bunun getirdiği küçüklük duygusunu hissettim bir an, o araba sürebiliyordu, ben süremiyordum. Ezelden beri yolcuydum. Şimdi de sevgilimin arabasında yolculuk yapıyordum.

"Çok uzak mı?" diye sordum, bacaklarıma yer açabilmek için koltuğu geriye iterek.

"Üç kilometre," dedi. "Seni yemeğe bekliyorlar. Gergin misin?"

"Yok," dedim. "İyi geçeceğine eminim."

Bana gülümsedikten sonra yeniden dosdoğru önüne baktı. Mutlulukla dolup taştığı yalnızca dudaklarıyla gözlerinden değil, bütün bedeninden belliydi. Araba sürmeye yoğunlaşırken bile mutluluk saçıyordu.

Yol boyunca gördüklerimizi anlattı. Şurası okuldu, en iyi arkadaşı şurada oturuyordu, kayakla atlama rampası oradaydı, ilk öpüşmesini şurada yaşamıştı... Birkaç dakika sonra yavaşlayıp bir şose yola girdi; tarlalar, eski, beyaz evler geçtik ve orman kıyısından fiyorda inen tatlı yokuşun dibindeki evlerine ulaştık.

"İşte geldik," dedi. "Ne güzel, değil mi?"

"Harika," dedim.

Arabayı park etti, indik, onun ardından kapıya yürüdüm, Gunvor'un annesi olduğunu düşündüğüm kadın hemen o sırada kapıyı açtı.

"Merhaba, evimize hoş geldin," dedi, gülümseyerek. Uzattığı elini sıktım.

"Hoş bulduk," dedim.

"Sonunda seni konuk edebilmek ne güzel!"

"Davet edildiğime çok sevindim," dedim. "Burayla ilgili çok şey duydum."

"Babam dışarıda mı?" diye sordu Gunvor.

"Evet," dedi, annesi. "O dönünce yemek yeriz diye düşünmüştüm."

"Öyleyse sana yatacağın yeri göstereyim," diyen Gunvor elimi yakaladı. "Gel hadi."

Koridora girdik, karanlık ve serin evin içinden en uçtaki odaya gittik, çantamı yere bırakıp ona baktım. Düzgünce yapılmış yatağa oturup beni kendisine çekti. Aynı odada kesinlikle kalamayacağımız konusunda beni peşinen uyarmıştı.

"Gece gelemez misin odama?" diye sordum. "Gizlice?"

Başını iki yana salladı. "Annemle babam evdeyken olmaz. Ama yarın erkenden çıkacaklar. O zaman gelirim."

Hepimiz masaya oturunca babası ellerini kavuşturup kısa bir dua okudu. Gunvor'la annesi de aynı şeyleri yaptı. Huzursuz oldum, kimse göremesin diye ellerimi kucağıma koydum ve tıpkı onlar gibi bakışlarımı indirdim.

"Âmin," dediler ve bir abrakadabrayla başka bir yerde bulduk kendimizi, eller yemeklere uzandı, sorular sorulup yanıtlandı, lokmalar çiğnenip yutuldu, neşeli kahkahalar masayı sardı. Tanımadığım kişilerle bir araya geldiğimde hep yaptığım gibi kendimi onlara büsbütün açtım. Anne rahat görünüyordu, ama beni incelemeyi sürdürüyordu, daha ciddi ve ağırbaşlı olan baba efendi biriydi; onlarla aramda yer alan Gunvor, anne babasıyla benim, birbirimiz hakkında ne düşüneceğimiz konusunda kaygılıydı. Sordukları soruları yanıtladım, benden beklendiğini düşündüğüm tavrı sergilemek için kibar ve dost canlısı görünmeye çalıştım. Konuşma birdenbire kesildiğinde veya yüzlerde beliren bir ifadeyle ortam gerildiğinde bunu ya hoşnutsuzluk ya da olası hoşnutsuzluk olarak görüp fazladan çaba gösterdim.

Yemeğin ardından fiyorda yüzmeye gittik.

"Söylesene," dedi Gunvor, elimi yakalayarak. "Yemek duası seni şaşırttı mı?"

"Yoo," dedim. "Ama biraz alışılmadıktı. Seninkiler benimkilerden daha önceki bir kuşağa aitmiş duygusuna kapıldım."

"Muhtemelen öylelerdir," dedi. "Nasıl buldun onları peki?"

"Çok iyiler," dedim. "Belli ki değişik huyları var, ama aynı dalga boyunda görünüyorlar, anlatabiliyor muyum?"

"Sanırım," dedi, bana bakarak. "Burada olman ne tuhaf."

"Benim için de öyle," dedim.

Banyoda dişlerimizi birlikte fırçaladık, iyi geceler öpücüğünün ardından odalarımıza çekildik. Dışarıda yağmur başladı. Yattığım yerde, yağmurun ormandan kopan esintilerle kesilen tıpırtısını dinledim. Oturma odasında bir saat tıkırdıyor, her saat başı devreye giren mekanizmayla zarif bir çınlama yükseliyordu. Benim bakış açımdan burası her şeyin düzgünce işlediği, yaşamların düzen içinde yaşandığı bir evdi. Gunvor'u baba evinde görünce daha iyi anladım. Bir öğrenciydi, Bergen'de yaşıyordu, ama aynı zamanda buranın bir parçasıydı, anne babasına bağlıydı, onlara hem yakın hem uzaktı. Oradayken kapıldığım duygu, kendimi sahte ve kötü hissetmem, onları kandırdığımı düşünmem, Gunvor'un doğasına yabancıydı bence.

Saat on ikiyi vurdu. Biri koridora çıktı, bir kapı açılıp kapandı, sifon çekildi. Başkalarının evlerinde kalmayı çok sevdiğimi düşündüm, hep sevmiştim, ama oralarda gördüklerim dayanılmaz olabiliyordu, çünkü görmemem gerekenleri görüyordum. Kişisel yaşam kişilere özgüydü. Bunun içerdiği sevgi ve umutsuzluk başkalarından gizlenirdi genelde. Ah, ıvır zıvırlar, ayrıntılar, aile alışkanlıkları, bakışmalar... Bunlar aşırı kırılgan şeylerdi. Onlar açısından değildi tabii, bunun içinde yaşıyorlardı, orada yaşamayan biri görene dek onlarda bir kırılganlık yoktu. Ama ben bunu görünce haneye tecavüz ettiğim duygusuna kapılmıştım. Orada olmaya hakkım yoktu. Ama aynı zamanda onlara karşı bir şefkat de besliyordum.

Saat bir kez daha çınlamaya hazırlandı. Gözlerimi açtım, çabucak

uykuya dalmak söz konusu bile değildi. Pencereden görünen ağaçlar siyahtı, aralarındaki karanlık solgundu. Yağmur dinmişti, ama ormandaki rüzgâr, hava dalgaları gibi yükselip alçalmayı sürdürüyordu.

Saat bir olmuştu.

Çocukken hastaneye kaldırılışım geldi aklıma. Köprücük kemiğimi kırmıştım, çok acıdığından ağlıyordum, ama akşam anneme yakınana dek bir terslik olduğunu anlamamıştım, annem beni iş yerine, Kokkeplassen'deki doktora götürdü, kızıl saçlı ve çilli genç adam kemiğin muhtemelen kırılmış olduğunu, hastaneye gidip röntgen çektirmemiz gerektiğini belirtti. İşlemlerim bittikten sonra hastane doktoru geceyi orada geçirebileceğimi söyledi. Buna çok sevinmiştim, arkadaşlarıma anlatabileceğim bir serüven gözüyle bakıyordum olaya, ama öneriyi kabul edersem annem hastaneyi eve yeğlediğimi düşünebilir, üzülebilirdi, dolayısıyla başımı iki yana salladım, bir sakıncası yoksa eve dönmek istediğimi söyledim. Evet, elbette anlıyorum, diyen doktor omzuma sekiz biçimli sıkı bir askı yaptıktan sonra iyi dileklerle beni uğurladı.

O sırada bile kendimi dolandırıcı gibi hissetmiştim, kimsenin düşünmediği düşüncelerimi kimseye söyleyemezdim. Bunların geldiği yer benim kendimdi, ben olan şeydi. Başka bir deyişle içimdeki, başkalarının bilmediğini biliyordu; içimdekini başka kimseyle paylaşamazdım. Kapılmayı sürdürdüğüm yalnızlık da o zamandan beri tutunduğum bir şeydi, çünkü ondan başka bir şeyim yoktu. Ona sahip olduğum sürece kimse beni incitemezdi, çünkü incitebildikleri, başka bir şey olurdu. Kimse yalnızlığımı elimden alamazdı. Dünya, içinde hareket ettiğim bir yerdi, orada her şey mümkündü, ama o yerde benim içimde kendim olan şey vardı, ve her şey hep aynıydı. Bütün gücüm oradan kaynaklanıyordu. Oraya girebilen tek kişi babamdı, giriyordu da, düş görürken bile ruhuma işliyor, bana bağırıp çağırıyordu.

Geri kalan herkes açısından erişilemezdim. Evet, düşüncelerime ulaşabilirler, onları karıştırabilirlerdi, ama düşünce önemli miydi? Bilinç, ruh okyanusunun yüzeyinden başka nedir ki? Günün getirdikleri, neşeli renklerde küçük tekneler, plastik şişelerle tahta

parçaları, dalgalarla akıntılar binlerce metre derinliğin üzerinde yüzer.

Derinlik yanlış sözcük olabilir gerçi.

Bilinç, karanlık bir ormanda el fenerinin yarattığı ışık konisi değildir de nedir?

Gözlerimi yumup yan döndüm. Yedi sekiz saat sonra Gunvor bana gelecekti; onu kucaklayınca bedenini kendi bedenimde duymayı istemiştim. Son birlikteliğimizin üzerinden çok geçmişti, kavuşmak için yanıp tutuşuyordum. Ah bir de uyuyabilsem, diye düşündüm, uyandığımda onu yanımda bulurdum. Ama uyuyamadım. Arzu ve beklentinin yarı bilinçli ruh durumuna girdim, dayanılmazdı, onu istiyordum, saatin çınlamalarını duyarak uyuyordum, ah, daha iki, daha üç, daha dört... Kapı sonunda açıldığında ve Gunvor kendisine özgü yarı girişken yarı çekingen tavrıyla üzerime tırmandığında uyandığım uyku öyle derindi ki olan bitenler bir rüya gibiydi.

Kahvaltı ettik, tıpkı annesi gibi yemekten sonra hemen bulaşıkları yıkamaya girişti, ben elimde bir kahveyle bahçeye sigara içmeye çıktım, yanıma geldi, basamaklara oturdu ve çoktan yükselmiş güneşin altında gözlerini kıstı.

"Biniciliğimi henüz görmedin," dedi. "Bence bu tam bir skandal."

"Az önce görmedim mi" diye sordum.

Kızardı, bakışlarını indirdi. Ardından bana bakıp gülümsedi.

"Ucuz bir şakaydı, Karl Ove," dedi.

"Tutamadım kendimi."

"Ama ben ciddiydim," dedi. "Gel hadi. Dilersen sen de binebilirsin ata."

"Hayatta olmaz. Ama seni izlemeyi isterim."

Yarım saat sonra tepeye çıktık, Gunvor elinde bir eyer taşıyordu. Çitlerle çevrili bir alana geldik, bir fiyort atı bize doğru koştu, Gunvor elini uzatıp ata bir şeyler mırıldandı, eline doğru eğilen atın başını okşadı, eyeri sırtına yerleştirip üzerine çıktı ve parlak güneşin altında, yeşil çimenlerde ileri geri at koşturmaya başladı,

ben de onu izleyip fotoğraflar çektim. Arada sırada, onu güldürmek için ellerimi çırpıyordum, durumda zorlama bir yan vardı, nasıl at bindiğini bana gerçekten göstermek istiyordu, ama huzursuzdu, gösterişe düşkün değildi, yine de iyi geçti, mutlu bir andı, atı durdurup önüme atladığında sevinçten ışıldıyordu.

"Sirke katılmalısın," dedim; bir elinde yular öbüründe havuçla fotoğrafını çektim.

"Sen de benimle bir binicilik yarışmasına gelmelisin," dedi. "İzlanda atlarıyla. Tercihen İzlanda'da."

"Kendini fazla kaptırma," dedim. "Buraya geldiğime şükret."

"Daha yeni başlıyoruz," dedi. "Seninle işim bittiğinde tam bir *hestemadur*a dönüşeceksin."

"O neydi, at ustası mı demekti?"

"Evet, öyle bir şey. İzlanda'da yüksek bir unvan."

"Eminim öyledir."

"Epeydir bir şey düşünüyordum," dedi. "Lisansüstünü Reykjavik Üniversite'sinde yapayım diyorum. Gidersem sen de gelir misin?"

"Gelirim."

"Gelir misin? Gerçekten mi?"

"Evet."

Akşam beni altı hafta boyunca kalacağım yere götürdü. Kent dışında yer alan enstitüye uğradık ilkin, anahtarlarımı aldık, ardından, lojmana gittik, iskeleye birkaç yüz metre uzaklıkta bir tepedeydi. Çıplak sıvalı duvarlar, parlak muşamba kaplı yerler, bir yatak, çam tahtası bir masa ve dolap, küçük bir mutfak bölmesi ve klozetli ufak bir banyo.

Elinde araba anahtarlarıyla kapıda duran Gunvor, "Artık dönsem iyi olur," dedi.

"Evet," dedim. "Hafta sonu görüşürüz."

Kısaca öpüştük, çok geçmeden motoru çalışan, sesi duvarlarda yankılanan araba, yokuşu inip gözden yitti.

Gunvor'lardan ödünç aldığım nevresimi geçirdim, çarşafı serdim, giysilerimi dolaba yerleştirip kitaplarımı masaya koyduktan

sonra iskele dolaylarına doğru yürüyüşe çıktım, büfenin önüne çekilmiş havalı arabaların sahiplerinin oturduğu tahta masalar hariç etraf boştu. Masadakiler uzun saçlıydı, kot ceketler ve yelekler giymişlerdi, aralarından biri takunyalıydı, yanlarından geçerken beni incelediler. İskelenin ucunda durdum ve dalgakıran yakınlarında kapkara, buz gibi görünen suya baktım. Arabalardan birinden müzik taşıyordu, kapısının açık olduğunu gördüm. "Forever Young". Yine yanlarından geçtim, küçük kent merkezine doğru yürüdüm, büyük bir kooperatif dükkânı ve Narvesen büfesinden başka küçük bir alışveriş merkezi, Çin lokantası ve ana yol boyunca birkaç dükkân vardı. Sokaklar bomboştu, ama bunda şaşılacak bir şey yoktu, pazar günü saat gecenin onuydu.

Kaldığım binaya çıkan yokuşta arkamı döndüm ve bulunduğum yerden, dik bir yamacın eteğindeki ormanda ışık noktaları olarak görünen müstakbel iş yerime baktım. İşe başlamayı iple çekmediğimi söyleyebilirdim, işin kendisinde bir terslik yoktu, ama tanışacağım kişileri düşünüyordum, tüm olası durumlarda sayaç sıfırdaydı ve iyi etki bırakmak zorundaydım.

Ertesi sabah duşumu alıp çıktım, yokuşu indim, kent merkezini geride bırakıp ırmağın karşı yakasına geçtim ve yukarıdaki ormana yöneldim; ağaçların arasında on kadar bina vardı. Gökyüzü bulutluydu, hava dingin ve sıcaktı. Yanımdan geçen otobüs yolun sonundaki dönemeçte durdu; inen bir dizi yolcu söz konusu binalara yöneldi. Onları izledim. Engelli oldukları açıkça görünen iki hasta durmuş bizi izliyordu, bunu her sabah yaptıklarını düşündüm. Kimse konuşmuyordu; iki yanda uzanan ormanın sessizliğinde usulca ilerleyenlerin ayak sesleri...

İlkin büyükçe bir tuğla yapı çıktı karşımıza, önceki akşam anahtarlarımı aldığım yönetim blokuydu burası. Kimse oraya gitmedi. Dağıldık, çember biçiminde yayılan öbür bloklara yöneldik. Dar asfalt patikaların arasında kuruyup sararmış çimenlikler vardı. Toprak setler arasında asfalt bir hentbol sahası vardı. Ağaç adacıkları şuraya buraya saçılmıştı, şimdi çeşitli yapıların birkaç metre gerisinden başlayan orman bir zamanlar buraya dek uzanıyor olmalıydı.

Beni neyin beklediği konusunda hiçbir fikrim yoktu, içeri girdiğimde gergindim. E Bölümü'ne başvuracaktım, soldaki bloklardan biriydi, onu buldum, tıpkı öbürleri gibi uzundu, tuğladan yapılmıştı, beyaza boyanmıştı ve iki katlıydı. Ben üst katta çalışacaktım. Giriş arkadan, yarısına kadar dolu otoparktandı. Kapıyı açtım, ucu merdivenlere çıkan bir koridoru geçtim. Kokuyu tanımıştım, üç yıl önce çalıştığım Eg Hastanesi'ndeki ve yetmişli yıllarda gittiğim okuldaki aynı kokuydu bu; yeşil sabun ve bodrumlarla lağımı çağrıştıran cılız bir kokunun karışımıydı, titiz temizlik kokusunun karanlık, nemli ve yer altına özgü bir yanı vardı.

Duvarın önünde bir bank vardı, onun üzerinde de ceketlerle tulumların asılı durduğu bir dizi askı vardı. Karşı duvarda, ellili yıllar tarzında, tavana yakın yerleştirilmiş dar pencerelerin altında tekerlekli sandalyeler duruyordu.

Üst kata çıktım, kapıyı açtım ve iki yanı kapılarla dolu bir koridorda buldum kendimi. Duvar kenarındaki koltukta oturan bir adam keskin bakışlarıyla beni inceledi. Görebildiğim kadarıyla bacakları dizden kesilmişti. Bunun dışında normal görünüyordu. Yüksek alınlı, kızıl saçlı ve çilliydi, üst gövdesi güçlüydü. Kırmızı eşofman altı ve Dole muzları logosu taşıyan beyaz bir tişört giymişti.

"Merhaba," dedim.

Bana çevirdiği bakışları nefret doluydu. Ellerini yere uzattı, alt gövdesini savurarak kollarının arasına indirdi, sonra ellerini tekrar ileri uzattı, alt gövdesini yine onların arasına savurdu ve bu sıra dışı ama etkili yöntemle koridorun sonuna doğru uzaklaştı.

En yakın kapıdan dışarı bir kadın kafası uzandı. Otuzlarının ortasında olmalıydı, kumral kıvırcık saçlı ve hafiften dişlekti.

"Karl Ove?"

"Evet. Merhaba," dedim.

"Marianne," dedi. "Gel. Biz burada oturuyoruz."

Küçük odaya girdim; renkli bol pantolon ve atlet giymiş, bıyıklı, permalı bir adam önünde bir fincan kahveyle oturuyordu, onun yanındaki gözlüklü, hafiften dağınık sarı saçlı, kot pantolon ve ceketli, aşağı yukarı yirmi beşlerindeki tıknaz, tombul kadın da kahve içiyordu.

"Merhaba," dedi adam. "Benim adım Ove. Bu da Ellen; Marianne'yle tanıştın zaten, onun mesaisi şimdi bitti, bugün biz üçümüz varız."

Ellen adındaki kadın bir sigara yaktı.

Ceketimi çıkardım, tütün paketimi bulup oturdum.

"Daha önce burada çalıştın mı?" diye sordu Ove.

Başımı iki yana salladım.

"Biz ne yaparsak onu yap, çabucak öğrenirsin," dedi. "Değil mi, Marianne?"

Ceketini giyen kadına bakıp göz kırptı. Kadın gülümsedi.

"Hoşça kalın," deyip kapıdan çıktı.

"Sigaran bitince başlarız," dedi Ove.

Bacaksız adam içeri girdi, bir köpek gibi sehpanın yanına yerleşip Ove'ye baktı.

"Bu da Ørnulf," dedi, Ove. "Kahve ister misin, Ørnulf?"

Ørnulf yanıt vermek yerine dişlerinin arasından soludu. Gözleri alev alevdi. Korkunç kokuyordu. Sigaramı yakıp kanepeye yaslandım. Ove fincanı termosun altına yerleştirdi, iki kez pompalayıp doldurdu, süt ekleyip Ørnulf'ün önüne koydu; sakat adam iki eliyle kavradığı kahveyi üç koca yudumda bitirdi. Fincanı masaya koyduktan sonra hırıldayarak geğirdi, fincanı tutup yalvarırcasına Ove'nin önüne uzattı.

"Hayır, hayır, iki tane içtin," dedi Ove. "Kahvaltıyı beklemen gerek."

Ørnulf fincanı bırakıp odadan çıktı, koridorun karşısındaki duvarın dibine gitti, ellerini kesik bacaklarının altına yerleştirip otururak gözlerini bize dikti.

Konuşamıyor muydu, yoksa konuşmak mı istemiyordu?

"Kahvaltı sekizde," dedi Ove. "Ardından konuklarımızdan dördü atölyeye gidiyor. Üçü burada kalıyor. Onlardan biri olan Are'yle ilgilenmek gerekiyor. Öbür ikisi kendileri idare edebiliyor, ama yine de göz kulak olmak gerek. Atölyedekiler öğle yemeğine buraya geliyor. Gerisini sırası geldikçe öğrenirsin. Anlaştık mı?"

"Anlaştık," dedim.

Yanındaki masadan yeşil bir defter çıkarıp açtı, çizgili sayfalar ve küçük yazıdan anladığıma göre kayıtlar orada tutuluyordu.

"Daha sonra bir göz atabilirsin," dedi, bana bakarak.

Başımı öne salladım.

Benden hoşlanmamıştı, bunu hemen anlamıştım. İyi niyetli konuşuyordu, ama sesindeki sıcaklık zorlamaydı ve tavırlarından – bakışlarından mı yoksa beden dilinden mi bilmiyorum– benimle ilgili düşüncelerinin pek olumlu olmadığı anlaşılıyordu.

Öte yandan Ellen kayıtsızdı.

Lezbiyen olabilir miydi?

"Evet," dedi Ove, ayağa kalkarak. "Gidip herkesi uyandırsak iyi olur. Gel de konuklarımızla tanış."

Onu izledim; mutfak, koridorun sonunda, soldaydı ve sağda küçük bir yemek odası vardı; bu odanın içinden bir kapı, duvarları yarıya dek camdan yapılmış ofise açılıyordu.

Arkamızdan gelen Ørnulf mutfağın kanatlı kapısının önünde durdu.

"Yemek hazırlanana dek hep orada oturur," dedi Ove. "Değil mi, Ørnulf?"

Ørnulf sırıtarak dişlerini gösterdi ve ürkütücü bir tıslama sesi çıkararak derin derin soludu.

Evet mi demek istiyordu?

"Dışarı çıktığımızda Ørnulf tekerlekli sandalyeye oturuyor. Ama içeride oldukça iyi dolaşabiliyor. Değil mi, Ørnulf?" dedi Ove, ona bakmadan. "Kanatlı mutfak kapısını görüyor musun, biz burada yokken onu kilitli tutmak çok önemli. Anladın mı?"

"Evet," dedim.

"Öyleyse Hans Olav'la başlayalım. Burada onun kendi küçük koğuşu var," deyip koridorun sonundaki kapıyı açtı. "Kibarca söylemek gerekirse bazen biraz başa çıkılmaz olabiliyor, o yüzden kendi koğuşunda kalıyor. Anlıyorsun ya? Ama genelde uslu bir çocuktur."

İçeride yemek masalı küçük bir antre ve üç kapılı bir koridor vardı. En yakındaki kapı açıktı, odanın dibinde kırklı yaşlarında bir adam yatmış mastürbasyon yapıyordu. Penisi kalın ve sönüktü. Ove koridorda durdu.

"Merhaba, Hans Olav," dedi.

"Osbi!" dedi Hans Olav.

"Hayır, şimdi otuz bir çekmek yok," dedi Ove. "Kahvaltı etmek için kalkıp giyinmen gerek.

"Osbi, osbi," dedi Hans Olav. İri, dolgun bir burnu, yanaklarında derin kırışıkları vardı ve neredeyse büsbütün keldi. Kafası yuvarlak, gözleri kahverengiydi, onu görünce irkildim, Picasso'nun ileri yaşlarda çekilmiş fotoğraflarına çok benziyordu.

"Karl Ove'yle tanış," dedi Ove. "Bu yaz bizimle çalışacak."

"Merhaba," dedi.

"Kalkmana yardım edeyim mi?" diye sordu Ove.

Yanıt beklemeden Hans Olav'ın yanına gitti, bir kolunu yakalayıp oturttu. Bundan rahatsız olan Hans Olav ona vurdu, ama saldırgan değildi, bir sineği savuşturmaya çalışır gibiydi, usulca ayağa kalktı, pantolonunu alıp giydi. Benden uzundu, neredeyse iki metreydi, ama ayakta duramayacak kadar zayıf görünüyordu.

"Hans Olav çalışanlardan biriyle birlikte burada kahvaltı ediyor," dedi Ove. "Bugün ben yapacağım, ama yarın senin sıran."

"Bana uyar," dedim.

Ana koğuşa döndük, hızla ilerleyen Hans Olav'ın kambur ve savruk yürüyüşü çevikti, parmakları çenesinin altında eşinip duruyordu ve kolunu uzatıp üç kez duvara vururken boğuk boğuk kıkırdadığı gözümden kaçmadı. Ørnulf'ün yanından geçerken sanki ondan korkuyormuş gibi epeyce açıktan dolaştı ve koğuşta gözden yitti.

Ove bir sonraki kapıyı açtı, içeride yaşlıca bir adam, yatağa oturmuş giyiniyordu. Gözlüklüydü, yumuşak yüzlü ve dolgun dudaklıydı, tepesi açılmış saçlarını kelini örtecek şekilde bir yandan ötekine taramıştı, görünüşü ve giysilerinden bir muhasebeci veya market çalışanı, belki de bir marangozluk öğretmeni olduğu düşünülebilirdi.

"Kalkmışsın bile!" dedi Ove. "Aferin Håkon!"

Håkon adındaki adam çekingen bir kız gibi boynunu eğdi. İhtiyar yanaklarına inceden inceye bir kızıllık yayıldı.

"Teşekkürler," diye mırıldandı.

Bir sonraki odada da yaşlı bir adam vardı, altmış-altmış beş yaşlarındaydı, kel kafasını çelenk gibi çevreleyen saçları beyazdı, bir

dergi yığının sayfalarını koparmakla uğraşıyordu. Sırtındaki kamburu öyle büyük, öyle genişti ki üzerine bir tepsi konabilirdi.

"Nasılsın Kåre?" diye sordu Ove.

"Huu hu," dedi Kåre, dışarıyı göstererek.

"Evet, birazdan yemek gelecek. Sana seslenirim gelince."

Odalar tıpkı huzurevlerindeki odaları andırıyordu, battaniye, masa örtüsü, duvarlardaki Ikea tabloları gibi birkaç eşya enstitüye aitti, onun dışında masada fotoğraf çerçeveleri, birkaç süs veya pencere pervazındaki vazoda duran plastik çiçek gibi kişisel eşyalar da vardı.

Herkesi kaldırana dek koridoru dolaştık. Kimileri uyumayı sürdürüyordu, kimileri çoktan kalkmıştı; Egil adında bir adam onu uyandırdığımız için bize bir güzel sövüp saydı. Hepsi de erkekti, kırkla altmış yaş arasındaydılar, ancak Ellen'in ilgilendiği, özel bakım gerektiren hasta yirmi beş yaşından daha büyük olamazdı. Başka açılardan da özeldi, büsbütün felçliydi, devasa tekerlekli sandalyede yatıyordu, besleniyordu ve bezleniyordu, bir çift göz olmaktan öteye geçmeyen bakışları büsbütün boştu, en ufak bir kişilik özelliği yansıtmıyordu. Bunu görünce kapıldığım rahatsızlıkla donakaldım. Yüz çizgileri düzgündü, sürekli açık ağzının köşelerinden salyalar akmasaydı yakışıklı bile denebilirdi. Arada sırada yankılı homurtular çıkartıyordu, ama görebildiğim kadarıyla bunların özel bir anlamı yoktu, en azından ben ne anlam ne de bir sistem buldum.

Son oda Ørnulf'ündü. Ove onun uyanık olmasına, koridorda oturmasına aldırmadan bana içeriyi gösterdi. Ötekilerden daha küçük bir odaydı. Mavi yatak dışında büsbütün boş olduğundan okuldaki spor salonunu andırıyordu. Ne bir mobilya ne bir süs ne bir fotoğraf ne de başka bir şey. Nevresim veya yorgan bile yoktu.

"Bu odada niye mobilya yok?" diye sordum.

Ove aptalmışım gibi baktı bana.

"Niye yok sence? Canı istediğinde eline ne geçirirse ya kırıp döküyor ya da parçalıyor. Anlıyor musun? Birkaç gün uslu dursa bile bir noktada patlıyor."

"Anladım," dedim.

"Tek kuralımız var: Konuklar yanımızdayken onlardan asla söz etmiyoruz. Ne kadar az anladıklarını düşünürsek düşünelim. Onlara arkadaşlık etmeliyiz. Anlıyorsun, değil mi? Elbette denetim bizim elimizde, ama onlara karşı hem açık görüşlü hem de samimi olmalıyız."

"Anlıyorum," dedim, onun arkasından koridora çıkarken.

"Duş alıp giyinmelerine yardım edeceğim," dedim. "Bu arada sen kahvaltıyı hazırlayabilir misin?"

"Tamam," dedim. "Ne yiyorlar?"

"Yalnızca ekmek ve kahvaltılıklar. Ayrıca kahve. Kahveyi çok seviyorlar, fark etmişsindir."

"Peki," deyip mutfağa gittim. Konukları ilgilendirmeyen, belli ve mekanik bir iş yapmak rahatlatıcıydı. Gördüklerim beni büsbütün iğrendirmişti.

Buzdolabını açtım ve kahvaltılık ne varsa çıkardım. Doğradığım birkaç domatesle dilimlediğim salatalık ve biberleri bir tabağa koydum, başka bir tabağa jambon ve salam dilimlerini dizdim, üçüncü tabağa da kaşar peyniriyle keçi peynirini yerleştirdim. Çalışanlar üzerinde iyi bir izlenim bırakmak için hevesle iş görüyordum. Kahve makinesini çalıştırdım, sütle meyve suyunu çıkardım ve iki masaya servis açtım. Konuklardan biri üzerinde yalnızca iç çamaşırıyla odasından çıktı, atletikti ve yüzü hem ciddi hem erkeksiydi, ilk bakışta olağanüstü bir insan gibi görünüyordu, ama yürüyüşünde bir tuhaflık vardı, ayaklarının dış kenarlarına basıyordu, bunu görünce onda bir terslik olduğu anlaşılıyordu. Banyonun eşiğinde durdu, içeri girdi, dışarı çıktı, içeri girdi, dışarı çıktı, Ove gelip onu omuzlarından içeri çekmese bunu yapmayı bütün gün sürdürürdü muhtemelen. Çekingen Håkon kambur sırtıyla koridorda boy gösterdi. Egil masaya gelirken kafası iyice geri eğikti ve gözlerini tavandan bir kez bile ayırmamıştı. Titreyen elini çenesinin altında yumruk yapan Hans Olav duvarın önünde kımıldamadan duruyordu. Ørnulf yarım saattir oturduğu gibi, elleri kesik bacaklarının altında oturuyordu. Dişlerinin arasından keskin soluklar almayı da sürdürüyordu. Hiperventilasyon onda kafa yapıyor olabilirdi.

Kahve doldurduğum pompalı termosu masaya yerleştirdim, ekmek dilimledim ve kızartma makinesine bakındım; ama yoktu herhâlde. Pencereden dışarı baktım, bir grup konuk asfalt patikadan binaya doğru geliyordu, çoğu kırklı yaşlarında görünüyordu, aralarında sohbet eden iki bakıcıdan birinin elinde yanan bir sigara vardı. Tepede gökyüzü güneşsiz ama aydınlıktı.

Hans Olav'ın odasına bir tepsi yemek götürdü Ove, Ellen bağırarak kahvaltının hazır olduğunu haber verdi, biz çalışanlar ayrı masalara oturduk ve konuklar koridora doluştu. Alf adındaki atletik adam tuhaf, robotumsu seğirmelerle yürümeye başlamıştı. Onun hemen arkasından gelen kadınsı yaşlı adam Håkon'un dudaklarında mahcup bir gülümseme vardı. Dergilerle uğraşan kel kafalı adam Kåre'nin yürüyüşü kamburdu, omuzlarında çuval varmış gibi görünüyordu ve bir eli yüzünün hemen altında ileri geri sallanıp duruyordu.

"Nerelisin?" diye sordu Egil, öne eğilip dosdoğru yüzüme bakarak.

"Arendal," dedim.

"Kaç yaşındasın?"

"Yirmi bir."

"Ne tür bir araban var?"

"Arabam yok ne yazık ki."

"Niye? Neden araba almadın?"

"Sıkıştırma çocuğu Egil," dedi Ellen.

Egil hemen geri yaslandı.

"Yok," dedi. "Yok, sıkıştırmam. Yok, yok, yok."

Bir süre tavanı izledikten sonra yemeye başladı. Tüm bu süre boyunca ağır soluklar alıyordu ve ağzında yemek varken küçük bir buhar makinesini andırıyordu. Gömleğini pantolonunun içine sokmamış, üzerine hafiften lekeli kırmızı bir hırka geçirmişti, gür kıvırcık saçlarının arkası kabarıktı. Yanakları kıpkırmızıydı, kılcal damarları çatlamış olabilirdi, gözleri de kanlıydı. Bir bilim adamı izlenimi uyandırmıştı bende veya bir lise öğretmeniydi, çok uzun süredir yalnız yaşamıştı ve hakkı olduğunu düşündüğü başarıyı bir türlü yakalayamamıştı, ama öğretmenliği seviyordu ve bu yüzden

dış görünüşünü hiç umursamıyordu. İşte böyle görünüyordu Egil. Öte yandan bununla kalmıyordu, beklenmedik hamleler yapıyor, koridorda bir arkadaşını görmüş gibi birdenbire kaldırdığı elini sallıyor veya ansızın öne eğilerek çevresindekileri irkiltiyordu. Tabii tavanı izlemesi vardı bir de.

Durup dururken kahkahalara boğulduğu da oluyordu.

"Hahahaha," diyordu, sanki bir şaka duymuştu ve şakayı yapana hakkını vermek istiyordu.

"Kız arkadaşın var mı?" diye sordu.

"Var," dedim.

"Adı ne?"

"Gunvor?"

"Güzel mi?"

"Egil," dedi Ellen.

"Bugün yüzmeye gidecek misin?" diye sordu, Ellen'e dönerek.

"Hayır," yanıtını aldı.

"Niye?" diye sordu.

"Bugün hava pek iyi değil," dedi Ellen.

"Niye ama," dedi, derin derin iç çekip sandalyesine yığılarak. Tüm soruları mekanikti, sesinde merakın izi bile yoktu. Anlamadığı birtakım kavramları ezberden söyleyen bir çocuğu andırıyordu.

"Yemek güzel miydi, Håkon?" dedi Ellen.

"Evet," diye mırıldandı Håkon, başını eğip. "Elinize sağlık. Sağ olun."

Are'nin yanında oturan Ellen onu beslemekle uğraşıyordu. Sandalyesinde yarı yatar konumda oturan Are'nin açık ağzından yulaf lapası akıyordu. Kåre sık sık minik sesler çıkarıyordu, konuşamıyordu besbelli, ama hem sesler hem de jest ve mimiklerle iletişim kuruyordu. Ørnulf sandalyesinde ileri geri sallanıyor, bana dişlerini gösteriyordu.

"Biz arkadaş mıyız?" diye sordu Egil. "Seninle ben. Arkadaş mıyız?"

Buna nasıl karşılık verecektim? Arkadaş olmadığımız ortadaydı. Ama hayır demek korkunç bir rahatsızlığa yol açabilirdi.

"Evet, öyleyiz ya," dedim.

"Öyleyse gelip Kral fotoğraflarıma bakabilirsin," dedi.

"Tamam, çok sevinirim," dedim.

"Güzel," dedi. "Anlaştık öyleyse."

Koridorun kapısı açıldı ve Hans Olav dışarı koştu. Omzunun üzerinden bize bakıp güldü, eli çenesinin altındaydı, ağzı sürekli kıpırdanıyordu ve koridorda var gücüyle koşarken iri kıyım bedeni sendeliyordu. Ove elinde tepsiyle onun arkasından atıldı. Hans Olav'ın Picasso'ya benzerliği rahatsız ediciydi, bana kalırsa dünyanın dengesini altüst ediyordu. Öte yandan öbürlerinin buna aldırdığı yoktu, büyük olasılıkla zamanla ben de alışacaktım.

"Masayı toplayabilir misin Karl Ove, ben milleti atölyeye götüreceğim."

Başımla onayladım.

Çalışmaya gidecek dört kişi ayağa kalkıp odalarının yolunu tuttu. Ørnulf sandalyesinden aşağı süzülüp koridordaki yerini aldı. Ellen, Are'nin ağzını silip onu odasına götürdü. Ben yiyecekleri buzdolabına, kap kacağı bulaşık makinesine kaldırdım, masaları ıslak bezle sildim ve el süpürgesiyle yerleri süpürdüm.

İşim bitince Ellen'i görmeye gittim. Yatakta çırılçıplak, kaskatı ve bembeyaz yatan Are'yi bezle temizlerken havadan sudan konuşuyordu. İşte, dedi, bu aşağıları temizlemek önemli. Şimdi biraz daha su dökelim, ne güzel, sıcacık.

Are boş gözlerle tavanı izliyordu.

"Benim yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordum.

Kalın gözlük camlarının arkasından bana baktı.

"Yok," dedi. "Bizi beklerken oturup bir fincan kahve iç. Birkaç gündür kabızlık çekiyor, ilerleyen saatlerde bir lavman yapmayı düşünüyorum. O zaman yardım edebilirsin."

"Tamam," dedim.

"Sabahleyin Ørnulf'le yürüyüşe de çıkabilirsin. Çok uzaklaşmadan."

Başımı salladım; Ellen bezi sıkıp Are'yi temizlemeyi sürdürdü.

Baldırıyla kalçasında büyük bir yara izi vardı.

"Bu da ne?" diye sordum. "Doğum lekesi falan mı?"

Başını iki yana salladı.

"Yanık izi. Biri onu ısıtıcının önünde unutmuş. Yıllar önce."

"Gerçekten mi?"

"Ne yazık ki. Kımıldayamıyor, biliyorsun. Konuşamıyor. Öylece kalmış orada."

"Ne kötü," dedim.

"Evet," dedi. "Ama çok oluyor. O bölüm kapatıldı artık. Şimdi kendi dairesi var, özürlüler yasası reformunu biliyorsun. Ama inşaat bitene dek bizimle kalacak. Öyle değil mi, Are?"

Ellen konuşurken Are'nin yüzünde tek bir ifade bile belirmedi. Duygusuz görünmemek için bir süre bekledim, ardından nöbet odasına gidip kendime bir fincan kahve koydum. Koridorda el şapırtıları ve yere sürtünen giysilerin hışırtısı yükseldi. Ørnulf geliyordu; sehpanın yanında durdu ve yalvaran gözlerle bana baktı. Termosun sesi onu harekete geçirmişti büyük olasılıkla.

"Kahve mi istiyorsun?" diye sordum.

Göz açıp kapayana dek kaptığı fincanı bana uzattı.

"Kahvaltıda bir fincan içtin ama," dedim. "Bugünlük o kadar yeter."

Bir sigara sarmaya giriştim. Bana uzattığı fincanla duruşunu değiştirmeden uzun süre oturdu. Ardından bir büyü bozulmuş gibi fincanı sehpaya koyup derin soluklar almaya başladı.

"Koridorda otursan iyi olur," dedim. "Daha sonra ikimiz bir yürüyüşe çıkarız."

Nefretle mi bakıyordu bana?

Kımıldamamıştı.

Dilimle ıslattığım kâğıdın kenarını yapıştırdıktan sonra ağzıma yerleştirdiğim sigarayı yaktım. Dışarı taşan bir tütün kıymığı hemen tutuştu ve parlayarak yere düştü, bir an sonra geri kalanlar da yandı ve bir duman bulutunu ciğerlerime doldurup balkon kapısının penceresinden dışarıyı izledim. Her biri tekerlekli sandalye iten üç kişilik bir bakıcı grubu bize doğru geliyordu. İdare binasının karşı ucuna bir araba yanaştı. Alt kattan uzun bir uluma yükseldi, bu sesi insana özgü bir şeyle bağdaştırmak güçtü, bu sırada Ørnulf yarım metre uzaklıkta tıslayıp hırlamayı sürdürüyordu.

Başımı ondan yana çevirir çevirmez kaptığı fincanı yalvarırcasına bana uzattı.

"Hayır," dedim.

Fincanı uzatmayı sürdürdü, yine uzun süre kımıldamayacaktı.

"Kahve mi istiyorsun, Ørnulf?" diye sordu, içeri giren Ellen. "Getir bakalım, doldurayım sana."

Fincanı aldı, eşit ölçüde süt ve kahve koydu, Ørnulf çabucak kahvesini bitirip sürünerek koridora çıktı. Ellen iç çekti, sehpanın karşısındaki kanepeye çöktü, bir sigara yakıp gözlerini yumdu.

Ben konukları aklımdan geçirdim. Koğuşta yedi kişi vardı. Dördü az çok normal görünüyordu ve aralarından ikisi konuşabiliyordu. İkisi aşırı özürlüydü ama kımıldayabiliyordu ve biri büsbütün felçti. Zekâ özürlüler deyince mongoloidleri ve felçlileri düşünmüştüm. Bu ikisi arasında her türden hasta bulunduğunu bilmiyordum, ama onları görünce hiç şaşırmadım ve hemen anladım.

Bahçede Hans Olav'la Ove bize doğru geliyordu.

"Are nerede şimdi?" diye sordum.

"Odasında yatıyor," dedi Ellen. "Birazdan onu kaldıracağım, yürüyüşe çıkacağız."

"Uyuyor mu?"

"Yok, yok. Yatakta uzanmanın tadını çıkarıyor."

Alt kattan yine ulumalar yükseldi. Koridorda Ørnulf'ün tısladığını duyabiliyordum. Bunların dışında ortalık sessizdi. Ørnulf'le yürüyüşe çıkmayı hiç istemiyordum. Onlardan biriyle ilk kez yalnız kalacaktım ve nasıl davranılması gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu, ne diyecektim, neler olacaktı? Tuvalete gitmek isterse ne yapacaktım? Kendi başına gidebiliyor muydu, yoksa ona yardım etmem mi gerekecekti? Tekerlekli sandalyesine kaldırmalı mıydım, kendi başına yapabiliyor muydu? Giyinebiliyor muydu? Sandalyeyi itmeli miydim? Nereye gidecektik? Konuşamıyordu sonuçta, istediklerini anlayamazsam ne yapacaktık?"

Bunlar yetmezmiş gibi bir de korkuya kapılmıştım. Bana bakışı nefret doluydu, odasında bir yatak dışında mobilya yoktu, çünkü eline geçeni ya kırıp döküyor ya da parçalıyordu, Ove öyle demişti.

Dışarıdayken böyle şeyler yapmaya başlarsa ne yapardım? Onu durdurabilir miydim? Ya bana saldırırsa? Tamam, bacakları yoktu, ama kolları güçlüydü.

Koridorun merdiven kapısı gürültüyle açıldı. Başı öne eğik, elleri çenesinin altında eşelenen Hans Olav bir an sonra koşar adım önümüzden geçti. Onu izleyen Ove kapı aralığında durdu.

"Bir süre yanında kalacağım," dedi. "Belki sonra uyur."

Ayağa kalktım, gidip Ørnulf'e baksam iyi olacaktı. Ove'nin koridorda gidişine baktım, epey ufaktı, ama kolları öyle güçlüydü ki gövdesine yaslanmak yerine dışa açılıyordu ve bu nedenle biraz kırıtarak yürüyordu. Ağırlık kaldırmaya çok zaman ayırıyor olmalı, diye düşündüm.

Ørnulf odasında çökmüş, duvarı izliyordu.

"Merhaba," dedim. "Yürüyüşe çıkmak ister misin?"

Bana bakmadan yan döndü ve merdivenlere doğru atılıp uzanarak kapıyı açtı. Büyük bir böcek gibi bir koluyla bir basamak iniyordu, ayrıca becerikli ve hızlıydı. Ben koridorun sonuna geldiğimde Ørnulf tekerlekli sandalyenin önünde, kolları yana açık bekliyordu.

Bundan nefret ediyordum.

Askılarda onun adını bulup ceketini aldım.

"Ceketini giymen gerekiyor," dedim. "Sana yardım edeyim mi?"

Tepki vermedi, yüzü ifadesizdi, düşüncelerini ele veren hiçbir şey yoktu.

Eğildim, ceketin koluna sokmak için elini özenle tuttum. Sertçe geri çekti.

"Yürüyüşe çıkacaksak ceketini giymen gerekiyor," dedim. "Yoksa yürüyüş falan yok."

Kımıldamadı.

"Peki," dedim. "Yukarı dönelim."

Yürümeye başladım. Arkamı döndüm, bıraktığım gibi duruyordu. Yukarı çıktım, beni izliyor mu diye duymak için durdum, çıt çıkmıyordu.

Ellen kanepeden bana baktı.

"Ceketini giydiremiyorum," dedim. "Giymek istemiyor."

"Giymesi gerekiyor mu? Dışarısı oldukça sıcak."

"Tamam," dedim. "Bilmem gereken başka bir şey var mı?"

Başını iki yana salladı, çabucak aşağı indim, ona bıraktığım bu kısacık zamanı fırsat bilip kaçmış olabilirdi.

Ama tekerlekli sandalyenin yanında, kolları, kesik bacaklarının çevresinde, çenesi göğsüne dayanmış durmayı sürdürüyordu.

"Gidelim mi?" diye sordum.

Sandalyeye tırmandı, deneyimli tavırlarla tekerlekleri döndürdü, kapıya doğru gidip bana baktı. Ben kapıyı açar açmaz büyük bir hızla dışarı fırladı. Ona yetişebilmek için var gücümle yürümem gerekiyordu. Çevirmek için hızlı, düzenli hareketlerle tekerleklere bastırıp döndürdükten sonra havaya kaldırdığı elleriyle bir tür tempo tutuyordu. İdare binasını geçtik. İleride bir grup bize doğru geliyordu, bunların iki bakıcı ve dört konuk olduğunu hemen anladım, hareketlerini görünce yanılmak olanaksızdı.

Bakıcılar bana baktı.

"Merhaba," dedim.

"Merhaba," dediler. "Sana da merhaba, Ørnulf."

Onları görmezden geldi, çok geçmeden hem o grubu hem de binaları ardımızda bıraktık. Dişlerini gösteren bir sırıtışın yerleştiği yüzü, gösterdiği çabadan kızarmıştı. Yolun iki yanında yemyeşil ve gür yapraklı ağaçlar diziliydi, arada daha kalın gövdeli, koyu renkli alaçamlar yükseliyordu. Önümüzde ana cadde, onun yanında bisiklet yolu vardı, Ørnulf oradan gider diye düşündüm.

İstemedi, solu gösterdi, orada yol bir sitenin çevresini dolaşıyordu. Beni büsbütün parmağında oynatmasına izin veremezdim, tekerlekli sandalyenin tutacaklarına sarılıp itmeye başladım. Elleriyle fren yapmaya çalıştı. Gözlerinden panik okunuyordu. Ne salaktı.

"Karşı çıkmanın yararı yok," dedim. "Bu yöne gideceğiz."

Sandalyeden atladı ve yolun sonuna doğru kendi başına gitmeye başladı. Bu çok tehlikeliydi, ana caddeyi geçiyordu, bir köpekten daha uzun değildi, bir araba gelirse sonu çok kötü olabilirdi, dönmesi için bağırarak sandalyeyle arkasından koşturdum.

Karşıya geçince durup bana baktı. Bacaklarını asfaltta sürüklemekten etkilenmişe benzemiyordu.

Tekerlekli sandalyeyi önüne koydum. Üstüne tırmandı. Teslim olmaya niyetim yoktu, onu aşağı doğru itmeye başladım. Yeniden yola atladı ve avuçlarını asfalta koyup alt gövdesini kollarının arasında savurarak karşı yöne kaçmaya başladı. Onu izledim, ama bu kez sandalyeye oturmaya yanaşmadı, artık kendi başına gidiyordu, o kuru ve kumlu asfaltta dimdik önüne bakarak, ben arkasında tekerlekli sandalyeyi iterek siteye girdik. Bu çok kötüydü, biri bizi görürse beni işten atarlardı, ayrıca öfkeden köpürüyordum, niye sözümü dinleyip sandalyeye oturmuyordu? Ne vardı bu sitede bu kadar önemli olan? Aptallıktı yaptığı, ben onun bakıcısıydım, sabah yürüyüşüne çıkmıştık, hangi yöne gittiğimiz önemli değildi, ayrıca tekerlekli sandalyenin rahatlığını bırakmaya değer miydi?

Birkaç adım koşturup onu yakaladım ve sandalyeyi önüne koydum. Yan dönüp geçmeye çalıştı, yolunu kestim, tekerlekleri kapıp itmeyi denedi.

"Bu yöne gideceğiz," dedim. "Bu yöne, diyorum. Sandalyene otur da gidelim."

Yukarı tırmandı, konumunu alır almaz ellerini tekerleklere koyup bir kez daha hızla uzaklaştı. Sitenin içinde onu izledim, görece yeni evler ve henüz ilgi görmemiş bahçeler geçtik. Yolda bir otobüs durdu, birkaç yolcu inip yürümeye başladı. Kavşağa vardık, çılgınlar gibi tekerlek çeviren Ørnulf burada birdenbire durdu.

"Seni iteyim mi?"

Soruma tepki vermediğinden yüzünden bir yanıt okumak olanaksızdı, ama sandalyeyi tutup itmeye başlamama ses çıkarmadı. Elimden geldiğince hızlı yürüdüm, enstitüye çabucak yanaştık.

İdare binasını geçerken tekerlekli sandalyeden birdenbire atladı, ana giriş basamaklarının birkaç metre önünde yere oturuverdi.

"Burada oturamazsın," dedim. "Gel. Bizim bölüm hemen şurada bak."

Beni görmüyor, görmezden geliyor, kollarını sımsıkı yere bastırarak hızlı hızlı soluyordu.

"Koğuşa gitmek istemiyor musun yoksa?" diye sordum.

Tepki vermedi.

Onu kaldırmayı denedim, ama sandalyeyi sımsıkı yakaladığından başaramadım.

"Herkes güzelce kahve içerken sen burada mı oturmak istiyorsun?"

Tepki vermedi.

"Bana uyar," dedim. "Nasılsa aynı maaşı alıyorum. Burada da durabilirim, sorun değil."

Bir saçağın altına sığınıp sigara yaktım, ama bir konuk yolun ortasında dururken bakıcısının on metre ileride sigara içmesinin pek iyi görünmediğini anladım birkaç dakika sonra, sigaramı yere atıp ezdikten sonra onun yanına gittim.

"Gel artık," dedim. "Derdini anlattın. Terslenmene gerek yok artık. Atla da gidelim."

Tepki vermedi.

Elleri dizlerinde, yüzünde bir sırıtışla dişlerinin arasından solumayı sürdürdü.

"Peki, peki," dedim. "Nasıl istersen."

Kollarımı göğsümde kavuşturdum ve içine düştüğüm duruma bir çözüm aramak üzere çevreyi taradım. İradeli, inatçı olabilirdi, ama ben de ondan aşağı kalmazdım. Hava kararana dek kalabilirdim orada, mecbur kalırsam gece sabaha dek bekleyebilirdim. İşin sırrı başka şeyleri düşünmekti. Onu veya geçmek bilmeyen zamanı değil.

Ama bu kolay değildi, Ørnulf'te bir başkalık vardı, onda hissettiğim saldırganlıkla ve güçlü kişiliğiyle düşüncelerime gölge düşürüyordu. Kafasında pek bir düşünce olamazdı, neredeyse tüm tavırları refleks güdümlüydü, örneğin termosun pompasını duyunca içeri koşmuş ve fincanı mekanik hareketlerle uzatmıştı. Kahvenin tadını çıkarmıyordu; içmek, yapılması gereken bir işten ötesi değildi, çabucak aradan çıkarılmalı, geride bırakılmalıydı. Ardından yeniden yapmak istiyordu. Dışarıda da yalnızca bir yön önemliydi. Yürüyüş önemli değildi, öyle olsaydı öbür yöne de gidebilirdi.

Onu inceledim. Her yönüyle aşırı rahatsız edici buluyordum, özellikle köpeksi özelliklerini ve aptallığını. Ama burada oturmakla kaybeden oydu, ben değildim. Maaşımı alıyordum, burada

beklememiz veya ağaca tırmanmamız arasında fark yoktu, her şeye hazırdım.

Bir an benimle göz göze geldi ve yeniden başını eğdiğinde gülümsedi.

Gülümsediğini ilk kez görüyordum.

Beni cezalandırdığını düşünüyordu gerçekten. Durumu kendisinin yönettiğini.

Biraz uzaklaştım ve otoparkta bir kenar taşına oturdum. Hareketlerinde yengeçsi bir yan vardı, yerde şimşek hızındaki bir sarkaç gibi görünüyordu. Geri kalanını unutabildiğimde yüzü aklımı karıştırıyordu, çünkü büsbütün normaldi. Kırklı yaşlarında, kızıl saçlı ve çilli bir adam. Yalnızca özürlü olsaydı, yalnızca sakat olsaydı ona böyle tepki vermezdim. Ama düşüncelerinin de hem özürlü hem sakat olduğu besbelli bir gerçekti. Ruhu da sakatlanmıştı. Bu durumda ne oluyordu?

Ah, lanet, lanet olsun.

Karşımda duran adam dünyanın en düşkün, en zayıf kişisiydi ve ben onu hor görüyordum.

İnsanlıktan çıkan gerçekte bendim. Ama başka türlü davranmak elimden gelmiyordu. Aptallığı, orada oturması, kımıldamak istememesi, beni cezalandırdığını sanması, alnından damlayan terler ve sıkılı sarı dişlerinin arasından soluması beni çileden çıkarıyordu.

Bulutlar usulca, neredeyse hiç fark ettirmeden dağıldı. Soluk mavi gökyüzünde güneş parlamaya başladı. Otoparktaki araçlar çalıştırıldı, yokuş aşağı sürüldü, başka araçlar geldi, park etti, motorlar durduruldu, kapılar açıldı. Herkes bizi orada otururken gördü, kimse tek söz etmedi. Bu normal miydi bilmiyordum, yalnızca benim başıma mı geliyordu yoksa Ørnulf'ün bakıcısı her gün aynı durumla mı karşılaşıyordu?

"Hadi otur sandalyeye de gidelim," diyordum sık sık. Tepki vermiyordu. Yaklaşırsam onu kaldırmamı engellemek için sımsıkı sandalyeye yapışıyordu.

Bir buçuk saat öylece oturdu. Ardından Are'yi gezdiren Ellen geldi, ona güneş gözlüğü takmıştı. Yanımızda durdular.

"Öğle yemeği zamanı geldi," dedi. "Hadi Ørnulf, zıpla sandalyene!"

Ørnulf sandalyesine çıktı, ellerini kucağına koydu. Şimdi onu benim itmem mi gerekiyordu?

Evet, besbelli öyle.

Tekerlekli sandalyeyi Ellen'in yanı sıra ittim. Hava sıcaktı, güneş yakıyordu. Kendimden ve tüm varlığımdan nefret ediyordum.

O gece daldığım uyku boş ve anlamsızdı, yavaş çarpan kalple yavaş solukların kan dolaşımıyla birleşip yaşattığı bir bedenden ötesi değildim uzun süre; ardından düşler, biz uyurken beynimizi yöneten imgelerin ve ruh hâllerimizin emareleri belirmeye başladı, benimkiler hep aynıydı: Yalnızdım, sırtımı duvara vermiştim, ya çok korkuyordum ya da küçük düşmüştüm. Birileri bana gülüyordu, birileri beni yakalamaya çalışıyordu, ama en çok öne çıkan, sayısız ve çeşit çeşit kılığından, biçiminden birine bürünmüş babamdı. En sık gördüğüm kâbusta hâlâ Tybakken'de oturuyorduk, babam evde benimle birlikteydi; öte yandan en kötü kâbuslarda annemi ziyaret ediyordum ve babamın ona geri döndüğünü görüyordum, oysa annemin evinde özgürdüm, dilediğimi yapıyordum ve babamı en çok bu davranışım çileden çıkarıyordu.

Her sabah bir aşağılanmışlık duygusu oturuyordu içime, güne böyle başlıyordum ve rutinler beni başka bir dünyaya, gerçek dünyaya tuttururken aşağılanma ve küçük düşürülme duyguları çözülse bile kesinlikle tümden silinmiyordu ve yeniden alevlenip tüm bedenimi sarmaları, zavallı kişiliğimi yakıp kül etmeleri için en ama en küçük gerekçe bile yeterliydi.

O sabah alarm çalmadan yarım saat önce uyandım, düşümde öldüğümü görmüştüm, uyandığımda ölmediğimi anlayınca öyle rahatladım ki kıkırdamadan edemedim.

Yataktan çıktım, bir parça ekmek yedim, üzerimi giydim, kapıyı kilitleyip enstitünün yolunu tuttum.

Kapıyı açtığımda Ørnulf duvarın dibinde oturmuş, kollarını bacaklarına dolamış ileri geri sallanıyordu. Bana kısaca bakıp yeniden

başını eğdi, büsbütün kayıtsızdı. Nöbet odasında Ellen benim yaşımda bir kızla birlikteydi. Kız ayağa kalkıp elimi sıktı. Adının Irene olduğunu söyledi. Uzun ve inceydi, sarı saçları kısa kesilmişti, mavi gözlüydü ve elmacık kemikleri çıkıktı. Bana hep çekici gelen o havalı güzellerdendi. Onun gibi bir kızın gelmesi her şeyi allak bullak edecekti, kendime bir kahve koyup oturduğumda anlamıştım bunu. Sürekli onun farkına varacak, dolayısıyla kendimin, onun gözünde görünüşümün bilincinde olacaktım.

Irene Ørnulf'le ilgilenmeyi önerdi, Ellen Are'yle ben de Hans Olav'la ilgilenecektik. Onunla kahvaltı edeceğim, ardından biraz dinlenip "dairesini" temizleyeceğim ve uyumak istemezse öğlene dek yanında kalacağım anlamına geliyordu bu. Bayağı uyuyormuş gibi görünüyordu.

Ona ve kendime birkaç dilim ekmek hazırladım, iki bardak meyve suyu ve iki fincan kahve koydum, bunlardan biri yarı yarıya süttü, sonra her şeyi tepsiye dizip Hans Olav'ın yemek masasına götürdüm, ana koğuşun kapısını kapadım, yatak odasının kapısını çalıp içeri girdim.

Yatağında yatmış sönük çükünü çekiştiriyordu.

"Merhaba, Hans Olav," dedim. "Kalkma zamanı. Sana kahvaltı getirdim."

Mastürbasyon yapmaya ara vermeden bana baktı.

"Biraz bekleyeyim istersen," dedim. "İşin bitince kalkarsın."

Kapıyı kapadım, sandalyelerden birine oturdum, yemek masasının yanındaki kapı küçük bir balkona açılıyordu, dışarısı eski ve griydi, boyalar dökülüyordu, aşağıda hentbol sahası vardı, onun ilerisinde, toprak setin arkasında içinde bulunduğumun tıpkısı birkaç yapı vardı. Onların arkasında ve aralarında çamlar ve tek tük yapraklı ağaçlar göze çarpıyordu.

Birkaç konuk bize doğru geliyordu, onların hemen arkasında tekerlekli sandalye iten iki kadın vardı. Ayağa kalkıp dolaştım. Oturma odasında bir Monet tablosu vardı, mağaza zincirlerinde satılan çerçeveli baskılardandı. İri kırmızı desenli kanepe, yuvarlak ayaklı alçak bir kahve sehpası ve kitaplıktan oluşan mobilyalar çam tahtasıydı. Bir köpek biblosu, ince bir şamdan ve camdan bir kap

içinde çay mumu dışında kitaplık bomboştu. Burayı döşeyenler bir eve benzetmeye çalışmış ama kesinlikle başaramamışlardı.

Bir kez daha yatak odasının kapısını çalıp açtım. Az önceki gibi yatıyordu.

"Artık kalkman gerek," dedim. "Sana kahvaltı hazırladım. Kahven soğuyor!"

Yanına gittim.

"Hadi ama, Hans Olav. Bu işle sonra uğraşabilirsin."

Bir eliyle beni uzaklaştırdı.

Omzunu yakaladım.

Hırıltılı ama yüksek bir çığlık attı, irkilip geriledim.

Ama teslim olamazdım, kimin borusunun öttüğünü ona göstermem gerekiyordu, yoksa sonra sıkıntı çekerdim, kolundan çekip kaldırmaya çalıştım. Bir eliyle benden kurtulmaya çalışırken öbür eliyle mastürbasyon yapmayı sürdürüyordu.

"Peki," dedim. "Kahvaltını geri götüreyim mi? Bunu mu istiyorsun?"

Yine çığlık attı, bu da tıpkı önceki gibi hırıltılı, boğuk bir çığlıktı, öte yandan ayaklarını yere savurdu, elleriyle yataktan destek aldı ve zorlansa da usulca doğruldu. Ayağa kalkınca pantolonu yere düştü. Bir eliyle yukarı çektiği pantolonunu tutmayı sürdürerek odadan çıktı. Sandalyesine oturdu, kahvesini bir dikişte bitirdi. Ben ekmeği yerken hiçbir şey olmamış gibi davranmaya çalışıyordum, ama kaburgalarımın arasında yüreğim gümbür gümbür çarpıyordu ve tüm duyularımla Hans Olav'a yoğunlaşmıştım.

Elini hızla savurarak meyve suyunu, boş fincanı ve kahvaltı tepsisini yere fırlattı. Irene'nin önlemleri kapsamında tüm bunlar plastikti, hiçbiri kırılmadı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum. "Bunu yapamazsın!"

Ayağa kalktı, masayı kavradı, iki ayağının üzerine kaldırıp devirdi.

Ne yapacağımı şaşırmıştım. Ondan ödüm patladığını anlamış olabilirdi. Neyse ki hemen çıktı, bitişikteki banyoya gitti, ben de masayı yerine çekip yerdeki yiyecekleri toplamaya başladım, o sırada koğuş kapısı açıldı, Irene içeri baktı.

"Sorun mu var?" diye sordu.

"Masayı devirdi," dedim.

"Devralmamı ister misin?"

"Yok," dedim, oysa tek istediğim buydu o sırada. "İdare ederim. Birbirimize alışmamız gerekiyor. Biraz zaman alacaktır."

"Peki," dedi. "Gerektiğinde buradayız, unutma. Tehlikeli değil. Bir yaşında çocuk gibi düşün."

Kapıyı kapattı, en son ekmek dilimini de tabağa koydum ve yerdeki meyve suyu birikintisini silmek için bir şeyler aramaya gittim.

Banyoya girdiğimde küçük pencerenin önünde durmuş dışarı bakıyordu.

"Silecek bir şey arıyorum," dedim. Beni fark etmez olmuştu, ama rahatsız etmediği sürece bunu umursamıyordum.

Sabahları zaten yerleri silmem gerekiyordu, pekâlâ şimdi de yapabilirim diye düşündüm. Kırmızı kovaya su doldurdum, biraz yeşil sabun damlattım, bezle fırçayı aldım ve önce oturma odasını, ardından koridor, yatak odası ve küçük mutfağı temizlemeye giriştim. Ben bununla uğraşıyorken Hans Olav geldi, birkaç metre uzağımda durup izlemeye başladı. Bir süre sonra yaklaştı, ayağını uzatıp özenle kovaya dokundu, canı isterse devirebileceğini anlatmak ister gibiydi.

Kıkırdar gibi bir kahkaha attı, birden telaşa kapıldı, çabucak dışarı çıktı, bir yandan çenesinin altında parmaklarını oynatırken bir yandan gürültüyle gülüyordu. Elimde kova ve fırçayla odasına girdiğimde yine yatağına yatmış ve mastürbasyon yapmaya başlamıştı, çükü eskisi gibi sönüktü.

"Osbi! Osbi!" dedi.

Onu görmezden gelip temizliği bitirdim, bezi kovanın kenarına asıp oturma odasına geçtim. Yorgundum, gözlerimi yumdum, kapı açılırsa veya ondan bir ses gelirse sıçrayıp kalkmaya hazırdım.

Koltukta yarım saat uyumuşum. Uyandığımda yemekler bitmişti ve Hans Olav yatağındaydı.

Oturma odasının penceresi önünde durup dışarı baktım. Küçük bir tepe vardı, kimi yerler çıplaktı, kimi yerler otlar ve çalılarla örtülüydü. Gerisinde orman yükseliyordu.

Yan odada yatak gıcırdadı, Hans Olav'ın kendi kendine mırıldandığını duyup yanına gittim. Ayaktaydı, bütün sabah yaptığı gibi pantolonunu tutuyordu.

"Yürüyüşe çıkalım mı, Hans Olav?" diye sordum. "Temiz hava şimdi sana iyi gelir, öyle değil mi?"

Bana baktı.

"Pantolonunun düğmelerini ilikleyeyim mi?"

Tepki vermedi.

Yanına gidip eğildim, pantolonunun belini tuttum, iki parmağını gözlerime uzattı, parmaklarından biri gözüme geldi, çok acıttı.

"Hey! Kes şunu!" diye bağırdım.

İlkin, ışıklı noktacıklarla dolu karanlık dışında hiçbir şey göremedim, birkaç saniye sonra gözüm yine çalışmaya başladı. Gözümü kırpıştırarak durdum, bu sırada Hans Olav koridora çıktı ve ana koğuşun kapısını iki eliyle yumruklamaya başladı.

Benden hoşlanmadığı belliydi, ötekilerin yanına gitmek veya beni başkasıyla değiştirmek istiyordu. Ama benim buna izin vermeye niyetim yoktu.

"Hadi," dedim. "Dışarı çıkalım. Ceketini giy de gidelim."

Kapıyı yumruklamayı sürdürdü. Ardından bana döndü, beklediğimin tersine gözümü parmaklamak için bana gelmedi, yanımdan geçip yatak odasına gitti.

"Gel çabuk buraya!" diye bağırdım. "Hadi. Duymuyor musun!"

Yatakta yatıyordu, ama bakışları gergin görünüyordu, onu kaldırabilmek için elini tutup var gücümle çektim. Direnmemiş, üstelik bana yardım etmeye çalışmıştı, ama yine de devrilen bir tekne gibi usulca yere inmişti.

Tam bir felaketti bu.

Gözlerinde yaşlarla yerde yan yatıyordu. Bir elini yere koyup doğrulmaya çalıştı, izlemekten başka bir şey gelmiyordu elimden, tam bu sırada kimsenin gelmemesini umuyordum. Oturmayı başarınca yeniden ellerini tuttum, artık direnmeyi bırakmıştı, ayaklarından güç alıp sonunda kalktı.

Bana bakıp kedi gibi tısladı ve koridora kaçtı. Ben oturma odasına geçip koltuğa oturdum. Onun ortalığı karıştırmasını dinledim.

Saat dokuza on vardı.

Bir şey yere düştü. Dışarı koştum, tepsiyle fincandı. Hans Olav köşede durmuş yere işiyordu.

Hiçbir şey söylemedim, bezle kovayı almaya gittim, eldivenleri giyip temizledim. Ben çalışırken çevremde dönüp durdu, sakinleşmiş görünüyordu.

"Yürüyüşe çıkalım mı?" diye sordum.

Ceketini almaya gitti, ayaklarına kocaman ayakkabılarını geçirdi. Fermuarını çekemedi, yanına gittim, benden kaçtı, koridor kapısını açtı ve dikkatli küçük adımlarla basamakları inip beni bekledi. Ben ön kapıyı açınca dışarı çıktık. Yürürken on adım önümden gidiyordu. Birkaç dakika sonra döndü, onu ilerletmeye çalıştım, ama "Hayır! Hayır!" deyince dairesine geri döndük, yatağına uzandı ve mastürbasyon yapmaya başladı. Koltuğa oturdum. Günün üçte biri bile geçmemişti daha.

Enstitünün yalnızca yaşamı farklı değildi dışarıdan, zaman kavramı da öyleydi. Pencerenin önünde durmuş ormanı izlerken, orada olsaydım, bir ağacın altında durup buraya baksaydım, geçen zamanı algılamayacağımı, günümü gökyüzündeki bulutlar gibi hafifçe geçireceğimi biliyordum, oysa enstitünün içinden bakarken zaman çok daha ağırdı, kil gibiydi, burada engellere çarpıyordu sanki, denize kavuşmak için düzlüğü geçen ırmağın zikzaklar çizmesi gibi yolunu uzatması gerekiyordu âdeta, labirenti andıran sayısız dönemeçten geçtiği düşünülebilirdi.

Mesaim sonunda bittiğinde beni hep şaşırtıyordu, sıkıntıya katlanmamda bana yardımı dokunan bir deneyimdi bu: Her şey geçerdi. Sabahları işe gitmekten nefret ediyordum, ama mesai bitince yeniden özgürdüm, sanki aradaki zaman yoktu, hiç olmamıştı ve besbelli silinip gitmişti.

Burada zamanın çok daha yavaş geçmesinin şaşılacak bir yanı yoktu, hiçbir şeyin olmaması gerekiyordu, herhangi bir gelişme olanaksızdı, kapıdan girer girmez anlaşılıyordu, burası bir depoydu, istenmeyen kişilerin saklandığı bir ambardı ve bu öylesine korkunç bir düşünceydi ki insan durumun böyle olmadığına kendisini

inandırabilmek için var gücüyle uğraşıyordu. Konukların kendi odaları, eşyaları vardı; bunlar dışarıda yaşayanların odalarıyla eşyalarının tıpkısıydı, koğuşlarda kalanlarla bakıcılar birlikte yemek yiyordu, bu onların ailelerini simgeliyordu, konuklar her gün "işe" gidiyordu. Orada yarattıklarının kendinde bir değeri yoktu; değer, bu işin hastaların yaşamlarına, dışarıdaki yaşamın taşıdığı anlamın bir benzerini sağlamasında yatıyordu. Dünyalarındaki her şeyde geçerliydi bu. Onları çevreleyenler bir şeyleri andırıyordu, değer işte bu dışsal benzerlikteydi. Akşam mesaisine kaldığım, gün sonunda tüm koğuşun akşam yemeğinden sonra "diskoya" gideceği o ilk cuma gününde bunu apaçık anlamıştım. Büyük bir salonun yarısına masalar ve sandalyeler yerleştirilmiş, öteki yarısı dans pisti olarak ayrılmış, böylece bir tür eğlence salonuna dönüştürülmüştü. Işıklar kısılmış, perdeler çekilmişti. Hoparlörlerden pop müzik yükseliyordu ve mongoloidlerden kimileri dans pistinde ileri geri salınıyordu. İçerisi tekerlekli sandalyeler, açık ağızlar, devrilen gözlerle doluydu. Benim koğuşumun konukları pencere kenarında bir masaya yerleşmişti, hepsinin önünde kola vardı. Arada sırada bana yorgun bakışlar atan Ellen'in yanında oturuyordum. Egil önü ketçap lekeleriyle dolu buruşuk bir beyaz gömlek giymişti. Saçları dimdikti. Ağzını oynatarak tavanı izliyordu. Håkon özenle içeceğini yudumluyordu. Alf karanlık gözlerle masaya bakıyordu. Yanımızdan geçen bir bakıcı, tekerlekli sandalyedeki konuğu piste götürdü ve müziğe uydurarak ileri geri salladı. Konuğun salyalı ağzından mutlu, kof sesler çıkıyordu. Duyabildiğim kadarıyla öbür bakıcılar masalarda oturmuş sigara içiyor, kendi aralarında konuşuyorlardı. Arada sırada "Hayır, yapma!" veya "Rahat dur!" veya "Bu konuda ne dediğimizi biliyorsun!" türünden haykırışlar yükseliyordu. Picasso suratıyla Hans Olav köşede durmuş, bir duvar lambasını açıp kapatıyordu. Bu çok rahatsız edici bir durumdu. Çünkü tüm bu sakat bedenler ve özürlü ruhlar –gençliğin en önemli alanına, romantik sevgiye yönelik düşler için oluşturulmuş, gelecek ve potansiyel yüklü– diskoteğe sürüklenmişlerdi, oysa ne düşleri, özlemleri tanıyorlardı ne de heyecan doluydular, tek gördükleri sosisli sandviç ve içeceklerdi. Bedeni neşeyle, mutlulukla doldurması gereken

müzik de yalnızca bir gürültüydü. Dansları yalnızca kımıltılardan ibaretti ve gülümsemeleri de bir taklidin ötesine geçmiyordu, işte, normal insanlar gibi yapıyorlardı şimdi... Her şey dünyada olması gerektiği gibiydi, ama tüm anlam çekip çıkarılmış, geriye grotesk ve dokunaklı bir parodi, bir rezalet kalmıştı.

"Dilersen şurada kahve var," dedi Ellen.

"Sağ ol," deyip termosun durduğu masaya gittim, bir fincan doldurdum ve kırk yaşlarında görünen mutlu mongoloidleri izledim. Yaşlarını kestirmek zordu, yüzleri neredeyse hep genç görünüyordu, çocuk çizgileri vardı, sanki yaşlanmıyor gibiydiler, ama her yerlerine yayılan kırışıklıklar onları progeria hastası çocuklar gibi gösteriyordu.

Benim koğuşumun konuklarıyla birlikte oturdum, bir sigara yaktım ve perdeleri yırtmaya girişen Hans Olav'ı izledim.

Alf başını kaldırıp benimle göz göze geldi. Sırtım ürperdi. Sanki benimle ilgili ne varsa biliyordu, en gizli düşüncelerimi öğrenmişti ve benden tüm varlığıyla nefret ediyordu.

"Hans Olav!" diye bağıran Ellen ayağa kalktı. Alf yeniden bakışlarını önüne indirdi. Ellen önüne gelip konuşmaya başlayınca Hans Olav başını eğdi. Birdenbire yan döndü ve Ellen'in geldiğini, onunla konuşmaya başladığını fark etmemiş gibi yürüyüp gitti. Onun bir parçası olduğuna inanması güç kamburunun altında ezilen Kåre başka bir masaya gitti. Ona merhaba diyen bakıcıları görmezden geldi, başını eğdi, elini kulağının yanında salladı, dolu mu boş mu anlamaya çalıştığı bir teneke sallıyordu sanki. Ørnulf'ün ardından Irene girdi içeri. Onu görünce rahatladım, bir şekilde beni etkiliyordu. Birkaç gündür aralarda sohbet ediyorduk, niye enstitüde işe başvurduğumu sordu, sonuçta ne burada doğmuştum ne de burada oturuyordum, sevgilimin yakınlarda oturduğunu söyledim, adını sordu, Gunvor dedim. Gunvor mu, dedi, aynı lisede okuduk. Bu bilgi beni rahatsız etti, Irene'yi inceliyor, düşünüyordum, fark etmediğini umuyordum, ama bu işler belli olmazdı. Gunvor'u aldattığım duygusuna kapıldım. Odalardan birinde yatağın çarşaflarını değiştirirken ona şöyle bir bakmıştım, koridor boyunca her kapının önünde eski çarşaf yığınları vardı. Öylesine bir bakış

atmak suç değildi, sonuçta aynı koğuşta çalışıyorduk, ama düşünceler de geldi bununla birlikte, onu biraz fazla beğeniyordum. Bir gün, yemek arabasını itip masalara servis açan Irene'yle göz göze gelmiştik, beni bir iş arkadaşından daha fazlası olarak görmediğini belirten masum ve profesyonel bir gülümseme belirmişti yüzünde. Çok aşağılayıcı bir durumdu. İki küçük aşağılanma arasında sıkışmıştım: Bir yandan, Gunvor'la birlikte olmama karşın Irene'den aşırı hoşlanıyordum, öbür yandan Irene'nin bana yönelik küçücük bir ilgisi bile yoktu. Elbette tüm bunları gizledim, ne bir eylemim ne de sözüm oldu, her yönden makul davrandım, yüreklendirmek şöyle dursun, mesafe koyuyordum, olan biteni benden başkası bilmediğine göre yok varsayabilirdim, öyle değil mi?

Irene sosisli sandviç ve içecek getirince Ørnulf hemen eğilip sarı kamışla içeceği içmeye girişti. Kamıştan yeterince içecek gelmediğine karar verip kamışı yere attı ve kafasına diktiği şişeyi koca bir yudumda içip bitirdi.

Irene bana bakıp tatlı tatlı gülümsedi.

"Bu hafta sonu ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Gunvor'un yanına gideceğim. Mesai sonunda beni almaya gelecek."

"Selam söyle."

"Söylerim. Sen ne yapacaksın?"

"Büyük olasılıkla Stavanger'e giderim. Burada da kalabilirim. Havaya bağlı."

"Pek iyi görünmüyor," dedim, çünkü gün boyu yağmur dinmemişti.

"Öyle," dedi.

The Beach Boys'un "Good Vibrations" şarkısı çalmaya başladı. Mongoloid konukların kimi konsantre olmuş yüzlerle kimi gülümseyerek salınıyordu. Dört bir yandan kükremeler, inlemeler yükseliyordu. Ellen, açık ağzıyla tavanı izleyen Are'nin salyalarını sildi.

"Çok güzel yaz müziği," dedi Irene.

"Hım," dedim.

Ağaçların üzerinde sis asılı kalmıştı, sağanak yağmurun dövdüğü yerler pencere ve sokak lambası ışıklarıyla parlıyordu. İdare binasının önünde, gelip beni alacak olan Gunvor'u bekliyordum. Akşam gökyüzü griydi, kırlara doğru emeklercesine uzaklaşıyordu. Çok güzeldi. Asfalt ıslaktı, çimenler ıslaktı, ağaçlar ıslaktı ve griler onların yeşili altında kalsa bile hem güçlü hem parlaktı. Çarpık uzuvlar ve dağınık ruhlar ormanı. Pencere ışıkları ve ağaçların sessizliğiyle bir yandan ürkütücü, bir yandan çekici bir yerdi. Her şey ikircikli duygular uyandırıyordu, hiçbir şey tek değildi: Tüm rutinler ve olan bitenin yavaş temposu arada sırada beni neredeyse kayıtsız bir bezginliğe sürüklese de orada bulunmak ruhumu ayaklandırıyordu. Sanki sürekli hem koşuyor hem oturuyordum, bedenim kımıltısızken soluğum hızlanıyor, yüreğim göğsümü sıkıştırıyordu. İyi biri olmayı, benden daha kötü durumdakilere duygudaşlık geliştirmeyi istiyordum, ama çok yaklaştıklarında kapıldığım duygu ya nefret ya da öfkeydi, sanki yetersizlikleri içimde bir yere dokunuyordu.

Uzun araba yolculuğunun ardından Gunvor'la evlerinin önündeki yola ayak bastıktan sonra bile enstitüyü bedenimde taşımayı sürdürüyordum, ağır bataklık suları gibi içimde kalmıştı. Ciğerlerimi tertemiz havayla doldurduğumda bile geride bıraktığım yer tüm duygularıma bulaşıyordu. Gunvor'un anne babası yatmıştı, mutfakta kendi başımıza yemek yedik, bana çay yaptı, oturma odasına geçip uzun süre sohbet ettik, iyi geceler öpücüğünün ardından odalarımızın yolunu tuttuk, ama bu konuda şakalaşmadan edemedik. Orada, kendilerininkinden farklı bir etik anlayışta, yasaklar, reddetme, sıkıntı içinde yaşayagelen genç çiftleri anlatan bir yeni yüzyıl romanında hissediyordum kendimi, oysa biz fokurdayan yaşamın ortasındaydık, arada sırada yüzeye çıkmayı başaran bastırılmış arzularla dolup taşıyorduk. Bu duyguyu seviyor, alabildiğine romantik buluyordum.

Ertesi sabah onlardan ödünç aldığım çizmelerle yağmurluğu giydim, Gunvor ve erkek kardeşiyle kaygan iskeleye indik, dörtbeş metrelik bir tekneye bindik, Gunvor'la ben ön tahtaya oturduk,

kardeşi kıçtan takma motorun çalıştırma ipine asıldı, dönüp hızlanacağı açıklığa gelene dek tekneyi geriletti. Şakır şakır yağmur yağıyordu. Teknenin burnu, yemyeşil orman duvarının önünde uzanan grimsi suların çarşaf gibi dümdüz yüzeyini yarıyor, onu alt katmanları saydam, neredeyse camı andıran ak köpüklü girdaplara dönüştürüyordu ve içimi saran o belirgin derinlik duygusu, engin derinliklerin üzerinde bulunma duygusu, balık ağlarının önünde duran tekne kendi dalgaları üzerinde inip çıkarken toplanan ağların derinliklerinde beliren bir balık sırtıyla güçlendi. Döne döne yüzen balık gitgide yükseldi, çok büyüktü. Bir çocuk boyundaydı ve gümüş gibi parlaktı. Yaklaştıkça yaklaştı, sonunda tekneye alındığında öyle direnç gösteriyordu ki biz ikimiz olanca gücümüzle tutmaya çalışırken Gunvor'un kardeşi at gibi üzerine binip kafasını defalarca tokmaklamak zorunda kaldı. Balığın narin bedenindeki güç ürkütücüydü.

Eve dönerken ayaklarımızın dibinde kımıltısız yatıyor, yalnızca arada sırada seğiriyordu, ben onun sudan çıkışını düşünüyordum. Sanki bizimkinden başka bir çağdan gelmişti, zamanın derinliklerinden yükselen bir yaratık, bir canavar, kadim bir güçtü, ama oldukça yalın ve anlaşılır bir yanı vardı. Sular, derinliklerde gümüş bir ışıltı, sahip olduğu yoğun gücün ölüm kasılmalarıyla dalgalanışı...

Artık ölen balığın üzerine yağan yağmur, pulların ve bembeyaz karnın üzerinden süzülüyordu.

Gunvor'un o pazar nöbeti vardı, ben öğlen otobüsüne bindim ve saat beş sularında lojmanıma geldim. Yatmadan önce biraz yazı yazabileceğimi düşünüyordum, ama yarım saat sonra vazgeçtim, böylesine yabancı bir yerde yeni bir şey canlandırılamaz gibi geldi bana. Kent merkezine doğru yürüyüşe çıktım, içimdeki sesi dinleyip Çin lokantasına girdim, pazar yemeğine çıkan ailelerin arasında tek başıma karnımı doyurdum. Ardından yatağıma uzandım ve V.S. Naipaul'ün birkaç gün önce, bir kitapçının önündeki indirim kutusunda bulduğum *Gelişin Bilmecesi* romanını okumaya başladım. İçinde hiçbir olay geçmemesine karşın beğenmiştim, İngiltere'nin

uzak bir köyünde bir eve taşınan bir adamla ilgiliydi, her şey ona yabancı geliyordu, ama taşrayı usulca fethetmeye başlamıştı, ya da belki de taşra onu fethediyordu. Bir ağacın altında veya bahçedeki sandalyede dinlenir gibi yazıda da dinlenilebileceğini anladım ve bu kendinde değerliydi. Niye olayları yazmak gerekiyordu? X, Y'yi seviyor; Z, V'yi öldürüyor; G, yolsuzluk yapan F'yi yakalıyor... Babasının yolsuzluğu karşısında utançtan yerin dibine giren A başka bir kente taşınıyor, orada B'yle tanışıyorlar, birlikteliklerinden C ile D adında iki çocukları oluyor... Çayırın ortasındaki bir ağacın betimlemesi karşısında bir babanınki ne? Kuş bakışı görülen bir orman betimlemesi karşısında çocukluğun?

Bir ormanı kuş bakışı betimleyebilseydim keşke... Yapraklı ağaçların üzerindeki açıklığı, özgürlüğü, üst dalların uzaktan dalgalar gibi görünen yemyeşil, görkemli, capcanlı salınışlarını, ama bizim gibi canlı değil, yok, onlarınki kendilerine özgü, gizemli ve yalın bir canlılık. Alaçamların dümdüz, dimdik duruşları; tutumlu, gururlu çamlar, solgun huşların açgözlülüğü ve kavaklar, yamaçlardan akan meltemde titreşen kavaklar!

Yeşil, boz, kara. Orman gölleri ve toprak, devrilmiş gövdeler, bataklıklar, açıklıklar, korular ve manzaranın içine işlemiş gibi görünen eski taş duvarlar. Çamurlu dipleri ağaç iskeletleriyle dolu, nilüfer açmış göletler. Otlaklar, uçurumlar, kuytular, çamlıklar, bozkırlar, ırmaklar, dereler, şelaler ve derin göller. Dişbudak, kavak, kayın, meşe, üvez, huş, söğüt, akçaağaç, karaağaç, çam, alaçam... Hepsi kendi kişiliği, kendi biçimiyle aynı şeyin temsilcileri.

Ama ben bu konuda yazamazdım, beni büsbütün aşıyordu, dilim yetersizdi, onları ne ele alabilir ne de dile getirebilirdim, bu da yetmezmiş gibi gerekli bilgiden de yoksundum. En son kendimi bir ormanın ortasında bulduğumda dokuzuncu sınıfa gidiyordum. Akçaağaçla karaağacı birbirinden ayırt edemezdim; yalnızca beyaz ve mavi dağ lalesini tanıyordum, bir de bizim düğünçiçeği dediğimiz vardı, ama büyük olasılıkla adı bambaşka bir şeydi.

Ormanı ne içinden ne kuş bakışı betimleyebilirdim.

Gittiğim bir yeri, Naipaul gibi anlatabilir miydim?

Hayır, onda ve tüm iyi düzyazıcılarda bulunan kendine hâkimiyet, öz güven ve dinginlik bende yoktu, bunun pastişini bile yapamazdım.

Naipaul'ü okuma deneyimim, neredeyse tüm iyi yazarları okuma deneyimime benziyordu: tadını çıkarmak, kıskançlık, mutluluk ve umutsuzluk, hepsi eşit ölçüde.

Neyse, en azından enstitüyü kafamdan uzaklaştırmıştı ve haftayı göğüslemeye hazırlanırken ben de yalnızca bunu istiyordum. O yerin, önümde uzanan onca günün düşüncesi, günlerin kendisinden çok daha kötü ve dayanılmazdı, ama sonunda onlar da hep geçip gidiyordu. Mutfakla nöbet odası ve koğuşla banyo arasında başka hiçbir şey yokmuş gibi koşturmak, keskin ışıkları ve muşamba yerleri, ağır kokuları ve çaresizlik, saplantı yığınlarıyla koğuş başlı başına bir varoluştu, kendimi onun içinde bulmuştum, beni çepeçevre sarıyordu, koridorun eşiğini geçmek bir başka alana girmek gibiydi. Sorunsuz değildi, ama sorunlar oradaki yaşamı, kişileri –hem bakıcıları hem de hastaları– ilgilendiriyordu. Sıkışıp kalmamız, daracık bir alanda dolaşmamızla ilgiliydi bu, orada herhangi bir yöne doğru en küçük kımıltının bile çok büyük etkisi vardı ve bu sırada hem zamanın yavaş ilerleyişi hem de bu bunaltıcı yaşamın dışını gösteren şeylerin yoksunluğu bu yaşamı bir tür sakinliğe, durağanlığa indirgiyordu.

Hafta sonlarını çoğunlukla Gunvor'la geçiriyordum, yüzmeye gidip gevşiyor, televizyon izleyip ormanda yürüyüşe çıkıyor veya –evde içemediği için– sigara içebilsin diye arabayla bir yerlere gidiyorduk. Onu seviyordum, ama sürekli bir şeylerin olup bittiği Bergen yaşamından uzaktayken yalnızca onun bana yetmediği açıklık kazandı, çok acı veren bir düşünceydi bu, özellikle onu canlarından çok seven anne babasıyla yemek yerken veya televizyon izlerken veya akşamları *Trivial Pursuit* oynarken, çünkü Gunvor bu gerçeği göremese, görmek istemese de annesi görüyordu, bundan kesinlikle emindim. Öyleyse kimdim ben?

Bir akşam kayaların oradan denize girmeye gittik. Hava sıcaktı, ortalık börtü böcek kaynıyordu, yakıcı güneş ağaç doruklarının hemen üzerindeydi. Ardından denize karşı yan yana oturduk. Gunvor ayağa kalktı, arkama geçip elleriyle gözlerimi kapadı.

"Gözlerim ne renk?" dedi.

Kaskatı kesildim.

"Bu ne şimdi? Beni sınıyor musun?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Söyle. Ne renk?"

"Kes şunu," dedim. "Beni sınaman gerekmiyor. Elbette gözlerinin ne renk olduğunu biliyorum!"

"Söyle o zaman!"

"Hayır. Söylemeyeceğim. Sınanmak istemiyorum."

"Bilmiyorsun."

"Elbette biliyorum."

"Söylesene o zaman. Zor değil ya."

"Hayır."

Ellerini çekti, yukarı doğru yürümeye başladı. Ayağa kalkıp onu izledim. Onu sevdiğimi söyledim, bunu kesmemi istedi, doğru söylüyorum, kalbimin derinliklerinden konuşuyorum, dedim. Kendini düşünen, ilgisiz, uzak biri olduğumu, ama bunun onunla ilgisi olmadığını söyledim.

Onunla geçirdiğim hafta sonlarında yığınla fotoğraf çekiyor, pazartesi günleri bunları bir fotoğrafçıda tabettiriyordum. Birkaçını mektupla babama yolladım. İşte yeni kız arkadaşım Gunvor, diye yazdım, onun yaşadığı çiftlikteki atının yanında duran da benim. Gördüğün gibi pek değişmedim. Bu yaz sana uğramayı düşünüyorum, uğrayacak olursam önceden telefonla haber veririm, kendine iyi bak, Karl Ove.

Enstitüde altı haftayı bitirince feribotla Stavanger'e geçtim, oradan Kristiansand trenine bindim. İlk birkaç gün Jan Vidar'da kaldım, kız arkadaşı Ellen'le kent dışındaki sitelerden birinde teraslı bir eve çıkmıştı. Bahçede bira içip eski günlerden ve şimdi yaptıklarımızdan konuştuk. Söylediğine göre benim eski düşümü gerçekleştirip dalgıçlık sertifikası almış, epey bir dalış yapmıştı, onun dışında zamanının çoğunu iş alıyordu. Hep böyleydi, meslek lisesinde okurken fırıncılık ve pastacılık işlerini yapmak için her gece uyanırdı. Onunla sinemaya gitmek umutsuz bir durumdu, perdede ne gösterilirse gösterilsin karanlıkta geçen birkaç dakikanın ardından gözleri kapanıveriyordu.

Ev bir tepedeydi, arka bahçeden fiyort görünüyordu, gökyüzü maviydi ve yamaç boyu uzanan ağaçlar her akşamki gibi hışırdıyordu. Bir kedileri vardı, Jan Vidar bana kedinin doğum yapışını anlattı. Anne olmak için ya çok küçüktü ya da başka bir sorun vardı, bir akşam Ellen eve geldiğinde onun bütün yavrularını öldürdüğünü görmüş. Evde kan gövdeyi götürüyormuş. Jan Vidar anlatırken gülüyordu, ben, halının üzerinde tıslamaları, çığlıkları ve sürünüşleri gözümün önüne getirdiğimden sarsılmıştım.

Ertesi gün boş evde uyanıp Kristiansand otobüsüne bindim, eski panik duygusu sarmıştı içimi, olağanüstü bir gündü, tek bir bulut bile yoktu, kentten ayrılmadım, ben dar sokaklarda kan ter içinde dolaşırken herkes teknesiyle adaları geziyor, denize giriyor, bira içip eğleniyordu. Bunu yapma fırsatım olmamıştı, hiç kimse davet etmemişti beni ve böyle şeyler tek başına yapılmazdı. Kristiansand'da sımsıcak bir günde müzik dükkânına mı gidilirdi? Ya kütüphaneye? Oturup aval aval etrafına bakınmak da neyin nesiydi?

Babaannemle büyükbabamı ziyaret ettim, beni görünce şaşırdılar, onlara Bergen'den söz ettim biraz, kız arkadaşım olduğunu ve Yngve'yle sık sık görüştüğümü anlattım, onun da durumu iyi dedim. Babaannemlerde hiçbir değişiklik yoktu, her şey eskisi gibiydi, sanki son çağlarına girmişler, diye düşündüm otobüsle Jan Vidar'lara dönerken, artık tek bir gün daha yaşlanmayacaklar.

Kristiansand'la hiçbir bağlantım yoktu, orası artık "evim" değildi. Bergen de değildi, oraya gidip yeni bir sömestire başlamak mutlu bir düşünce sayılmazdı, ama başka ne seçeneğim vardı?

Kısa Güney Norveç tatilimin son gününde babamla Unni'yi ziyaret ettim. E18'de otobüsten inip onların sitelerinin sokaklarında yürürken neşem yerindeydi, ama yaklaştıkça, babamın her zaman içimde uyandırdığı korku yine kendisini gösterdi. Merdivenleri çıktığımda kanepede oturuyordu, nereye bakacağımı şaşırdım, aşırı kilo almıştı. Bir fıçı gibi oturmuş bana bakıyordu. Marsık gibi yanmıştı, şort ve bol gömlek giymişti, gözlerinin altında siyah torbalar vardı.

"Demek geldin," dedi. "Görüşmeyeli çok oldu."

"Mektubun için sağ ol," dedi Unni. "Gunvor'u öğrendiğimize çok sevindik. Onu da yanında getirirsin diye umuyorduk."

"Ne biçim ad ama!" dedi babam.

"Yaz boyunca çalışacak," dedim. "elbette sizinle tanışmayı isterdi."

"Tarih mi okuyordu?" diye sordu, Unni.

"Evet," dedim.

"Ata binmeyi seviyor demek? Yoksa öylesine bir at fotoğrafı mıydı o?"

"Yok, atları çok seviyor. Sırf atlar yüzünden İzlanda'da bir yıl geçirmiş," dedim.

Babamla Unni uzun uzun bakıştılar.

"Doğrusu biz de bir süre orada yaşamayı düşünüyoruz. Önümüzdeki yıl belki," dedim.

"Ne güzel, Karl Ove," dedi Unni.

Babamın karşısındaki koltuğa oturdum. Önündeki biradan bir yudum aldı. Unni mutfağa gitti. Ne ben ne de o tek söz ettik.

"Kuzeyde yaşam nasıl?" dedim bir süre sonra ve bir sigara sarmaya giriştim.

"Çok iyi," dedi.

Bana baktı.

"Bira ister misin?"

"Evet," dedim.

"Mutfaktan alabilirsin."

Ayağa kalktım, içeri girdiğimde Unni masada oturmuş gazete okuyordu. Buzdolabını açıp bir bira çıkardım. Bana gülümsedi.

"Gunvor çok çekici bir kıza benziyor," dedi.

"Evet, öyle," dedim, onun gülümsemesine karşılık verip babamın yanına döndüm.

"Afiyet olsun," dedi.

"Şerefe," dedim.

Karşılık vermedi, ama şişesini kaldırıp içti.

"Karalamalar nasıl gidiyor," diye sordu, sonunda.

"Çoğunlukla okul var gündemimde," dedim.

"Edebiyattan daha fazla karın doyuran bir bölüme girmelisin," dedi.

"Evet," dedim. "Sonunda öyle yapacağım."

"Yngve ne okuyor?"

"Basın ve Yayın."

"Bak bu hiç de aptalca sayılmaz," dedi, bana bakarak. "Karnın aç mı?"

"Eh, biraz."

"Az sonra yemek yapacağım. Ama hava çok sıcak. Şimdi yemek yenmez. Sıcak insanın iştahını kapatıyor. Güney Avrupa'da o kadar geç yemek yemelerinin nedeni bu."

Akıl yürütmesini benimle paylaşmasına sevinmiştim. Biramı bitirdim, bir tane daha açtım, sarhoş olma arzusu beni ele geçirmeye başladı. Epeydir içmemiştim.

Ve kafayı buldum. Babam pirzola pişirip patates haşladı, yemek yedik, Unni erkenden yattı, biz alaca karanlıkta oturup içki içtik. O, ışıkları açmak istemiyordu dolayısıyla ben de açmadım. Unni'yle sürekli birlikte olduklarını, ayrılamadıklarını, birkaç saat sonra birbirlerini özlemeye başladıklarını söyledi. Kristiansand'a sınav gözlemcisi olarak geldiği gün de tam olarak böyle olmuştu, biz onu ziyaret edecektik, babam Unni'den ayrılmaya dayanamamış ve kendi başına içki içmiş, sonunda sızıp kalmıştı. Hatırlıyor musun, Karl Ove? İki gün sonra Hotel Caledonien yanıp kül olmuştu, orada olabilir, ben de ölebilirdim. Evet, hatırlıyorum, ben de öyle düşünmüştüm, dedim.

İçine kapandı, bir bira daha aldım, işemeye gittim, döndüm, babam kalktı tuvalete gitti, geri geldi, içmeyi sürdürdü. Anneannemin sonbaharda öldüğünü söyledim; evet, çok hastaydı, dedi. Şişemi bitirdim, babam kendisininkini bitirdi, iki şişe daha getirdim, onunla zaman geçirmenin oldukça iyi olduğunu düşünüyordum. Kendimi güçlü hissediyordum. Şimdi üzerime atılsa onunla pekâlâ başa çıkabilirdim. Ama üzerime atılmadı, niye atılsın ki, kendi içine dalıp gitmişti; bir zamanlar doğruluğun simgesi –iyi giyimli, tığ gibi, yakışıklı, saygıdeğer bir öğretmen ve politikacı– olan, babam dediğim sakallı şişko adam sonunda yarı karanlıkta

önüme dikildi, bu gecelik benden bu kadar, yarın yeni bir gün bizi bekliyor, dedi.

Unni alt odada bana bir yatak hazırlamıştı, kafamda vızıldayan duygular ve düşüncelerle yattım, tertemiz soğuk çarşafların, yabancı odanın tadını çıkardım, burası benim değildi, ama kendimi biraz olsun evimde hissedebileceğim bir yerdi. Ağaçlarda rüzgâr hışırdadı, üst katın tahtaları gıcırdadı, ben yatakta uyurken dışarıda aydınlık yaz gecesi gittikçe aydınlandı ve gökyüzünde beliren ilk mavi çizgiyle yeni bir gün doğdu.

Yazın son haftalarını annemle geçirdim. Genelde beni bocalatan ne varsa kurtulduğum bir sığınaktı orası benim için. Annemin, hastaneye yatırıldığından beri hemen her gün ziyaret ettiği Kjartan sonunda taburcu edilmişti, annemin evinde ona denk geldim. Yorgun, bitkin görünüyordu, davranışları biraz katılaşmıştı ama bunların dışında sağlıklıydı. Yeni şiirlerinden birkaçını gösterdi, olağanüstüydü. Bergen'e dönüp eğitimini tamamlayacağını söyledi. Ona olan bitenlerle ilgili sorular sormadım, doğrudan dile getirilemeyecek konulara giriyordu bu, ama bir süre sonra kendiliğinden anlattı. Oturduğu daireyi yerle bir ederken kırk yaşında olduğunu haykırmış. Ben kırk yaşındayım diye bağırıp önüne ne çıkarsa kırıp döküyormuş. Førde Hastanesi'ne vardığında kendisini Japonya'da, onu karşılayanları Japon sanıyormuş ve Japon geleneği uyarınca onları eğilerek selamlamış. Psikoz geçirdiğinde sesler duymuş, bir tanrı ona sürekli talimatlar göndermiş; ben, başka birinin onunla ilgilenmesinin o kadar da kötü olmadığını düşündüm, ama bu başka birinin gerçekte o, onun bir bölümü olması ürkütücüydü.

Bergen'e dönünce yeni bir romana başladım. Olaylar dizisi bin dokuz yüz yirmilerde bir fiyort kıyısında geçiyordu, ilk bölümün başkişisi dağlarda bir kulübede iskambil oynuyordu, evlenmek üzereydi ve kumarda kazandığı parayı düğüne harcamak istemiyordu, dolayısıyla neyi var neyi yoksa ortaya sürmüş ve arkasına yaslanıp ötekilerin bu büyük para karşısında heyecanlanmalarını yoğun bir zevk içinde izlemişti. İkinci bölümün başkişisi Bergen'de bir genç

adamdı, seksenli yıllardı, kız arkadaşını beklerken odasındaki kitapları karıştırıyordu, mutfakta espresso cezvesi kaynıyordu, fiyordun kıyısındaki çiftliğinde oturan anneannesiyle büyükbabasını düşündü, yaşlılardı, anneannesi hastaydı, yaşamları yakında son bulacaktı. Sömestir başladığında bu kadarını yazabilmiştim, çünkü her cümle sayısız kez silinip yeniden yazılmıştı, her satır ince elenip sık dokunmuştu, zaman alan bir süreçti ve birkaç ay içinde önemli bir ödev teslim etmem gerektiğinden romanı bir kenara bıraktım.

Ödevime geçici olarak "James Joyce'un *Ulysses*'indeki Metindeşlik" adını vermiştim. Kulağa hırslı geliyordu, biliyordum, ama bir hedefim vardı ve ona ulaşmak istiyordum, sansasyonel bir not alma arzumu gerçekleştirmek için bu gerekiyordu.

Metindeşlik kavramını Julia Kristeva bulduğundan ilk ona yoğunlaştım, *Şiir Dili Devrimi* çalışmasını okudum, ama anlayamadım, aşırı zordu. Lacan'dan epey söz ediyordu, kaynağa gitmeyi istedim, Lacan'ın İsveççeye çevrilen bir kitabını okudum, aynı ölçüde zordu, çünkü iki yazarın düşünceleri de yabancısı olduğum bir tür temel yapısalcı duruştan yola çıkıyordu. Böyle yüksek metinlerle uğraştığım için bir yandan gurur duyuyordum, bir yandan çaresizliğe kapılıp öfkeleniyordum, çünkü fikirleri bir türlü tam kavrayamıyordum. Biraz anlıyordum ama asla tam değil. Dahası, göndermelerini tanımamam da sorun yaratıyordu; tanıdıklarımı da şöyle böyle biliyordum, bir işe yaramıyordu; oysa edebiyatın partikül düzeyindeki bu etkinliğinin temel koşulu kesinlikti. Öte yandan romanın kendisini, *Ulysses*'i, anlamak güç değildi, üç kişinin yaşamlarının bir günü alabildiğine çeşitli biçimlerde yazılmış bölümlerle anlatılıyordu. *Ulysses*'teki tüm Dante göndermelerini işleyen bir kitap geçti elime, hocaların bundan haberi olduğunu sanmıyordum, dolayısıyla serbestçe kullanabilir, belki de Joyce'ta Dante varlığını kitabın metindeşliğine temel örnek olarak gösterebilirdim.

Öğrenci kredim çıkınca Yngve'nin arkadaşı Borghild'den ikinci el Olivetti marka bir bilgisayar satın aldım. Onunla Café Opera'ya ilk gidişimde tanışmıştık, şimdi *Syn og Segn*'de editörlük yapıyordu ve kısa bir süre Asbjørn'le takılmıştı. Bilgisayar için beş bin kron

istedi, öğrenci kredimin dörtte biriydi bu, ama geleceğim söz konusuydu, kabul ettim ve hayatımda ilk kez bir kâğıda değil de ekrana yazdım. Yeşil ışıklı fütüristik harfler ufacık, disket denen zımbırtılarda saklanıyordu ve dilediğim zaman ekrana getirilebiliyordu. Bilgisayarda bir de Yatzy oyunu vardı, saatlerce zar attığım oluyordu, onlar da yeşil ve parlaktı. Bazen güne böyle, kahvaltıdan önce bir saat Yatzy oynayarak başlıyordum. Yngve'yle Asbjørn de öyle yapıyordu, yeni bir rekor kırarsam buluşmalarımızda çıtlatmaktan geri durmuyordum.

Gunvor da bilgisayar almıştı, arada sırada disketlerimi alıp onun bilgisayarında yazıyordum; o ya okuma salonuna gitmiş ya da yatmış oluyordu, uyuyan herkes gibi derin derin soluyor, yatakta dönüp duruyordu, benimkinden bambaşka bir dünyadaydı. Üniversitede boy göstermiyordum, bu sömestirin odak noktası ödevler olduğuna göre evde de okuyup yazabileceğimi düşünüyordum. Gerçekte hiçbir şey yapmamış oluyordum genelde; alışveriş ve kahvaltı yaparak, gazete okuyarak, pencereden bakarak, müzik dükkânı veya sahaflara giderek, öğle yemeği için eve dönerek, akşamları hızla suyunu çeken paramla içki içmeye gitmediysem ya Espen ya da Gunvor'la takılarak geçiyordu günlerim. Espen veya Gunvor'la arkadaşlarına gittiğimde günüm hep iyi geçiyordu, eve kendimi kaybetmemiş olarak dönüyordum, ama başkasıyla, Yngve ve arkadaşlarıyla takılmak riskliydi. Bir sabah beşte eve anahtarsız döndüm, zili çaldım, neyse ki Gunvor bende kalıyordu, kapıyı açtı, gözlerindeki korkuyu görebiliyordum, tek isteğim uyumaktı, onu geçip gittim, ne geceyi ne de eve dönüşümü hatırlıyordum, kapının önünde anahtarlarımı bulamadığım dışında hiçbir şey kalmamıştı aklımda.

"Kimin ceketi bu?" diye sordu Gunvor.

"Benim elbette," dedim.

"Hayır, değil," dedi. "Böyle bir ceketin yoktu. Ayrıca bu ne? Üzerinde kan var! Ne oldu?"

İnceledim. Mavi kot ceketti. Yakası kanlıydı.

"Benim ceketim. Yıllardır giyiyorum. Neden söz ettiğini bilmiyorum. Şimdi gidip yatacağım. Yorgunluktan ölüyorum."

Kalktığımda saat öğlen birdi ve yatak boştu, Gunvor her zamanki gibi dokuz dersine gitmişti.

Garage'dan çıkana dek geçen saatlerden geriye hafızamda hiçbir şey kalmamıştı.

Korkudan ürpererek koridora çıktım ve askıdaki ceketi yeniden inceledim. Onu daha önce hiç görmemiştim.

Önemli olmayabilirdi. Muhtemelen bir partiye gitmiş ve yığının arasından yanlış ceketi seçmiştim, sarhoştum, bunda bir tuhaflık yoktu.

Ama ya kan?

Yüzümü incelemek için banyoya gittim. Bir şey yoktu, burnum bile kanamamıştı.

Ceketteki kan lekesi eski olmalıydı.

Soğuk suyla yüzümü yıkayıp mutfağa gittim. Jone'nin radyosunu duyabiliyordum, kapısını çalıp kafamı içeri uzattım. Elinde bir albüm kapağıyla koltukta oturuyordu.

"Kahve ister misin? Kendime yapacağım da."

Kahkaha attı.

"Şu hâline bak! Dün gece dışarıda mıydın?"

Başımı öne salladım.

"Evet, kahve iyi gider," dedi.

"Hiçbir şey hatırlamıyorum," dedim.

"Yusuflamalar başladı mı?"

"Evet."

"Geçer. Eminim sorun çıkmamıştır. Parfüm kokuyor musun?"

"Hayır."

Yine güldü.

"Öyleyse sorun yok. Birini öldürdüğünü de sanmıyorum."

Şu işe bakın ki ben de tam olarak bundan korkuyordum.

Espresso cezvesini ocağa koyup bir kap da süt ısıttım. Cezve tıslamayı bitirdiğinde Jone geldi, dolaptan bir fincan aldı, kahve doldurdu, ayağını sandalyeye koyup kahvenin dumanını üfledi.

"Bu sabah çıkarken polisle karşılaştım," dedi.

"Haha."

"Doğruyu söylüyorum. Aşağı iniyordum, posta kutularının önünde iki polis. Levyeyle kapıyı açıyorlardı. Hiçbir şey söylemediler, sesleri çıkmadı, bana bakmadılar bile. Kapıyı kırıp girdiler. İnanılmazdı."

"Baskın mı yapıyorlardı?"

Omuz silkti.

Birinci katta göçmenler kalıyordu, içerisi hep kalabalıktı, Espen onların uyuşturucu sattığını düşünüyordu, polisin varlığı da onu haklı çıkarmıştı. Öte yandan göçmenlerin oturma izni olmayabilirdi. Herkesle konuşmayı seven Jone onlarla da sohbet etmeye çalışmış, ama pek başarılı olamamıştı.

"Grubunuz Kafkatrakterne nasıl gidiyor?"

Yine kahkaha attı. Bu adı pek bir öğrenci işi buluyordu.

"İyi gidiyor," dedim. "Bu gece çalacağız."

"Bu arada kuzeyde birkaç kelepir buldum," dedi. "Görmek ister misin?"

Hafta sonunda, sırf müzik fuarına gidebilmek için otobüsle Trondheim'a kadar gidip dönmüştü.

Bana geceyi unutturabilecek her şeye vardım, onun arkasından odasına gittim. Birkaç single çıkardı, plastik kaplı albümlerin çoğu ya *Norveç punk* ya da *new wave* idi.

"Bunu hatırlıyor musun?" dedi, Blaupunkt'un *La meg være ung, Bırak Genç Olayım* single albümünü uzattı.

"Evet, unutur muyum."

Betong Hysteria, Kjøtt, Wannskrækk, Lumbago, The Cut ve birkaç DePress singleları onu izledi.

"Bu sana," dedi ve yusyuvarlak bir XTC albümü çıkardı, *The Big Express* tren tekeri biçiminde hazırlanmıştı.

"Kaç para istiyorsun?"

"Ucuz. Yüz elli? İki yüz?"

"Niye iki yüz elli değil?" diye sordum.

Güldü.

"Almayayım," dedim. "Bende var."

Alnımı tokatladım.

"Daha doğrusu vardı." Fuardaki budala standım aklımdan çıkıp gitmişti.

Geçen sömestirin sonunda durumum çok kötüydü, gırtlağıma kadar borca batmıştım ve sonunda dayanamamış, Jone'nin de gideceği Bergen albüm fuarında birkaç metrelik bir satış alanı kiralamış, albümlerimin hepsini satmıştım. Her birini. Karşılığında aldığım birkaç bin kronu bir haftada içkiye yatırmıştım, o sıralar Bergen kıpır kıpırdı, herkes dışarıdaydı, işte böylece, altı yıllık koleksiyonum bir çırpıda gitmişti. Tüm ruhum o albümlerdeydi. Kısmen de bu yüzden satmıştım, kendimi her şeyden arındırmak istiyordum, zaten çoğu boktandı. Müzikler değil elbette, onlarla ilintili anılarım.

"Koleksiyon yapmak istiyorsan artık CD dönemi," dedi Jone. "Satman akıllıca olmuş. Pişmanlık gereksiz."

Bir kahkaha daha attı.

"Bu sabah eve döndüğümde ceketimde kan vardı," dedim. "Ayrıca benim ceketim değildi. Hiçbir halt da hatırlamıyorum. Tek bir şey bile."

"Sen olabilecek en normal adamsın, Karl Ove. Sakin ol. Ters bir şey yapmış olamazsın."

"Birini öldürmüşüm gibi geliyor bana."

"Hep öyle olur. Eminim karşına çıkan herkesi övüp durmuşsundur."

"Evet."

"Ben derse gidiyorum. Bugün akşam dersi var."

"Peki. Benim de gitmem gerek. Görüşürüz."

Artık Verftet'de prova yapmıyorduk, Pål bize Høyteknologisenteret'nin bodrumunda bir yer ayarlamıştı, benim oturduğum yerden köprüyle çıkılıyordu oraya, mavi logolu ve mavi kenarlıklı gri bir binaydı, gri plastikten yapılmış, tırtıklı ve mavi kapaklı bir şampuan şişesini andırıyordu başka her şeyden çok. Pål'ün laboratuvarı buradaydı, bir kez gitmiştim, tüm o araçlarla dolu küçük odalarda hayranlıkla dolaşmıştım, "bilimi" seviyordum, daha doğrusu çalışmanın havasını seviyordum, bilimin kendisini değil, ondan

hoşlanmıyordum, teknikti, insanlık dışıydı ve hem araç gerecc hem de kısıtlayıcı bir mantığa dayanıyordu. Benim için bilim Kaptan Nemo'nun denizaltısı, Darwin'in gün gün anlattığı Beagle Yolculuğu, canlı canlı yakılan Bruno, kiliseye gerekli tüm itirafları yapan Galileo, Marie Curie'nin geriye dönüp bakıldığında ürkütücü radyasyon deneyleri, Oppenheimer ve arkadaşlarının atomu parçalamasıydı. 1880'lerde kafasına demir çubuk saplanan bir adam büsbütün kişilik değiştirmişti, kazadan önce iyiyken sonra kötü olmuştu ve tıp bilimini bir adım ileriye taşımıştı; belli işlevlerin beynin belli yerlerinde barındığı öğrenilmişti ve bu kaza sayesinde bunlardan birinin yeri bulunmuş ve lobotomiyi olası kılan teoriler geliştirilmişti. Lobotomiden daha umutsuz ve çılgın bir şey var mıydı? Varsa onu bulanlar da kesin, hastalarını depresyondan kurtarmak için yatağa bağlayıp yüksek elektrik dalgalarına maruz bırakan kişilerdir. Öte yandan yararlıydı bu, doğru yolda gidiyorlardı, ben de bunu seviyordum, birinin elektriği, denetlemeyi, evcilleştirmeyi ve depolamayı öğrenmesi ve dünyaya yeni bir şey kazandırmasını... Öte yandan açığa çıkan onca hızın ve her yere yayılan ışığın çılgınca bir yanı vardı. İnsan bedenleri arena olarak görülüyor, ne tepki vereceğine bakmak için elektrik şoklarına maruz bırakılıyor veya daha uyumlu bir kişilik türü üretmek için beynin bağlantıları kesilip biçiliyordu. Bu gerçek dışı gelebilir size, İsa'dan önce yapıldığını düşünebilirsiniz, ama bunu bizler yaptık, büsbütün çılgınlık havası burada, araştırma gemisiyle denizin dibinden toplanmış her türden su altı canlısı örneğiyle mikroskoplarla dolu bu küçük odalarda da vardı. Yapılanları ne anlıyor ne de umursuyordum, benim "bilim" diye gördüğüm, mavi lateks eldivenlerin romantikliğiydi.

Pål'ü kafamda oraya yerleştiremiyordum, tanıdığım en bilim dışı kişiydi, ama belki de işinde bu kadar başarılı olmasının nedeni buydu.

Yngve ve Hans'la resepsiyonda buluştum, Pål her zamanki gibi geç kalmıştı, asansörle onun departmanına çıktık, masasına eğilmişti, uzun saçları minik bir perde gibi yüzünü örtüyordu.

"Ah, doğru ya," dedi. "Müzik zamanı."

Köşede duran bas gitarını kaptı, asansörle bodruma indik, Pål kapıyı açıp bizi içeri aldı. Oda genişti, beton zemin sarı keçe halıyla kaplıydı, davul kurulmuştu, ayrıca amfiler ve ses sistemi vardı.

Üç müzisyenin kutuları açması, enstrümanları, kabloları, askıları, penaları, amfileri çıkarması, amfileri bağlayıp çalıştırmaları, gitarları akort etmeleri ve sesi ayarlamalarını görmek bile beni heyecanlandırıyordu, hep bunun, grupta çalmanın ve grupla ilgili işler yapmanın hayalini kurmuştum. Gerçek bir davulcuyu kendimce taklit ederek trampete birkaç keşif vuruşu yaptım, nasıl akort yapacağımı bilmesem de deriyi gerdim, ne zaman iyi duyulduğunu anlayamıyordum, bas davulu çaldım, kendimce gerçek bir davulcuyu taklit ederek vidasını sıktığım crash zilini önüme çektim.

"Yeni yılda büyük bir parti planlayan biriyle konuştum bugün," dedi Yngve.

Ona baktım, yine o gizemli ifade belirmişti yüzünde, bir şeyler gizleyen bir çocuk gibi gülümsedi.

"Biri seni kandırmış," dedi Pål, "Yılbaşına daha çok var."

"Partiye gelmemen için sana para mı verdiler?" diye sordu Hans.

"Haha," dedi Yngve. "Çalmamızı istiyorlar."

"Yeni yıl dansında mı çalacağız?" diye sordum.

"Kesinlikle," dedi Yngve. "Rick'in yerinde, yığınla kişi geliyor, prova yapmamız gerek."

"Ne çalacağız peki?"

"Bilmiyorum," dedi Yngve. "Repertuvarımızdaki şarkıları çalamaz mıyız?"

Neredeyse bir yıldır çalıyorduk ve giderek daha iyi çalar olmuştuk, özellikle ben; kötü bir davulcuydum ve hep öyle kalacaktım, ama ötekilerin yardımıyla çeşitli şarkılar için çeşitli ritimler ve her biri çalınırken tutturacağım sabit bir tarz geliştirmiştim. Gruba gereken minimum ritim ve akışı verebilmek için evde günde birkaç kez baldırlarımı döverek ve ayağımı yere vurarak her şarkıyı etraflıca çalışıyordum, onları en son zil dokunuşuna varana dek avucumun içi gibi ezberlemiştim. Provalardan birinin yarısı bana senkop öğretmekle geçmişti. Bir saat boyunca aynı temayı çalıp durmuştuk,

bir türlü ritmi tutturamıyordum, herkesin sabrı tükeniyordu, tam bir budala mıydım, çok kolaydı, derken jeton düştü. Bu sırada beni kovacaklarından korkuyordum, sonuçta Yngve, Pål ve Hans yetenekli müzisyenlerdi, benden kurtulurlarsa çok daha iyi olurdu, bunu söyleyip durdum, ama hayır, saçmalamayı kes, davulcu sensin, konu kapanmıştır, dediler.

Provadan sonra Yngve, Hans ve ben kente gittik, Pål otobüse atlayıp eve döndü. Kafayı çektiğim o gecenin düşüncelerinden daha kurtulamamıştım, en korkunç imgeler yüzeyin altında dolaşmayı sürdürüyor, korkudan midem kasılıyordu ve bunun gerçekten tek bir çaresi vardı: Gunvor'la bir akşam geçirmek. Ama Yngve dışarı çıkıp kutlamayı önerdiğinde dudaklarımda "hayır" sözünün izi bile yoktu.

"Önce eve uğramam gerek," dedi Hans. "Sonra gelirim. Garage'a mı gidiyorsunuz?"

"Evet, değil mi?" diye sordu Yngve, bana bakarak.

"Evet." Başımı salladım.

Yağmur yağmaya başladı, hafifti, yüzüme arada sırada birkaç damla düşüyordu, ama gökyüzü çabucak kararadı, dağlardan bu yana doğru kesif bir kara duvar kapanıyordu üzerimize.

"Acele etsem iyi olur," dedi Hans. "Görüşürüz birazdan."

O, yokuşun tepesinde gözden kaybolurken biz Garage'ın yolunu tuttuk. Hans, Dragefjellet Mahallesi'nin öbür yakasında, sevgilisi Tone'yle paylaştığı bir dairede oturuyordu. Daha önce Sandviken'de en iyi arkadaşlarından ikisiyle, Ingar ve Kjetil ile bir kolektifteydi, onlar da tıpkı Hans gibi Öğrenci Radyosu ve *Studvest*'te etkinlerdi. Yngve beni o kolektifteki bir partiye götürmüştü, Yngve ve Gunnhild de o gece birlikte olmuşlardı; daha birkaç hafta önce Marken'de bir daireye çıkmışlardı. Utangaç, yumuşak güzellikteki Gunnhild biyoloji okuyordu, Hardanger'de bir çiftlikten geliyordu ve Yngve'nin, bu anlamda herhangi bir gencin, düşlerindeki kızdı. O gece ben de oradaydım, içerisi tıklım tıklımdı, birkaç gün sonra da gittim oraya, bu kez tek başımaydım, ne yapacağımı bilmeden kentte dolaşırken Hans'a bir uğrayayım diye düşünmüştüm. Onu

tanımıyordum, ama grupta birlikte çaldığımıza göre ziyaretim tuhaf görünmezdi. Bryggen'i çıktım, Sandviken yolu boyunca ilerledim, dar sokaklardan geçip ikinci katını kiraladıkları çarpık eski eve ulaştım. Zili çaldım, yanıt yoktu. Yine çaldım, belli ki evde değillerdi, arkamı dönüp gitmeye hazırlandım. Yolun sonunda Ingar'ı gördüm. O da beni gördü, çünkü göz göze geldik, ama beni görmezden gelip yürümeyi sürdürdü.

Niye yapmıştı bunu?

Eve gelmiyor muydu?

Herhâlde alışverişe gidiyor, diye düşündüm, yokuşu çıkarken. Aynı zamanda, karşılaşmak ve içeri davet etmek zorunda kalmamak için benden kaçındığı kuşkusu içimi kemiriyordu. Dolayısıyla kent merkezine gitmek yerine yan sokağa geçip onu bekledim.

Birkaç saniye sonra belirdi, evin girişine kalan son birkaç adımı atmadan önce yolun iki ucuna baktı, anahtarlarını çıkardı ve yokuşa son bir kez göz attıktan sonra kapıyı açtı.

Oradan ayrılırken kalbim göğsümü sıkıştırıyordu, gerçekten benden kaçındığı sugötürmezdi, ama niye, ne terslik vardı bende?

Ah, biliyordum elbette, başından beri hissediyordum, kimsenin hoşuna gitmeyen, ellerinden geldiğince kaçındıkları bir yanım vardı benim. Üzerimde, tavırlarımda bir şey vardı.

Ama neydi?

Bilmiyordum.

Çok konuşmuyordum elbette, bunun gözden kaçmadığını ve eleştirildiğini rahatlıkla varsayabilirdim. Ayrıca söylediklerim de uygunsuz konulara yönelik olabilirdi. Sözlerim çoğunlukla içtendi, en azından biriyle baş başa kaldığımda, çoğu kişi de bu tür bir yapışkanlıktan kaçınırdı. Öbür seçenek hiçbir şey söylememekti. Başka bir yaşam tarzım yoktu, kapasitem bununla sınırlıydı.

Ama Gunvor'la birlikteyken değil. O, beni tanıyordu.

Yngve'yle, Nygårdsgaten'e koştururken yağmur hızlandı.

"Gunvor'u aramam gerek," dedim. "Beni bekliyor olabilir."

"Tamam," dedi Yngve. "Ben de Gunnhild'e haber versem iyi olur."

"Yakınlarda bir telefon kulübesi yok mu?"

"Festplassen'de vardı ya. Garage'ın köşesinde."

"Oradan mı arayalım diyorsun."

"Evet."

"Yer değiştirmeye ne dersin?" dedi Yngve, kulübenin önünde durmuş, ceplerimizde bozuk para aranırken. "Sen Gunnhild'i ara, ben de Gunvor'u? Bakalım seslerimizi tanıyacaklar mı?"

Yngve'yle benziyorduk, ama yalnızca ilk bakışta, onu yakından tanımayanların beni o sanmalarına yol açabilecek yüzeysel bir benzerliğimiz vardı. Ancak seslerimiz neredeyse bir örnekti. Eski kolektifine telefon ettiğimde Yngve'nin onlarla dalga geçtiğini sanıyorlardı genelde.

"Olur," dedim. "Önce ben Gunnhild'i arayayım mı?"

"Evet, seninle Garage'a gittiğimizi, ne zaman döneceğimi bilmediğimi söyle."

Ahizeyi kaldırıp numarayı çevirdim.

"Alo?" dedi, Gunnhild öteki uçta.

"Merhaba, benim," dedim.

"Merhaba," dedi.

"Gunnhild, Karl Ove'yle Garage'a gidiyoruz," dedim. "Ne zaman dönerim bilmiyorum. Beni bekleme."

"Bekleyebilirim," dedi. "Ama sen eğlenmene bak. Karl Ove'ye de selam söyle."

"Söylerim," dedim. "Görüşürüz."

"Görüşürüz."

Yngve kahkaha attı.

"Daha birkaç aydır birliktesiniz," dedim. "Gunvor'la ben bir yılı aştık. Anlayacaktır."

"Bahse girmek ister misin?"

"Yok, kaybedebilirim."

Yngve ahizeyi aldı, parayı atıp numarayı çevirdi.

"Merhaba, benim, Karl Ove," dedi.

Sessizlik.

"Yngve ve Hans'la bara gidiyoruz. Sonra uygunsa sana geleceğim. Bilmiyorum ne kadar otururuz, ama... Evet... Evet... Ben de seni seviyorum. Hoşça kal."

Telefonu kapatıp yüzünde bir gülümsemeyle bana döndü.

"Onu sevdiğini mi söyledin?" diye sordum.

"Evet, ne olmuş? Beni sevdiğini söyledi."

"Lanet olsun. Keşke yapmasaydın," dedim.

Kahkaha attı. "Onlara işlettiğimizi söylememiz gerekmiyor. Bilmedikten sonra..."

"Ama ben biliyorum."

Burnundan soludu.

"Çok hassassın," dedi. "Yalnızca bir şakaydı."

"Tabii, tabii," dedim ve Garage'a doğru yürümeye başladık.

Altı saat sonra Fosswinckels Gate'de bir partideydim, ne kadar yetenekli olduğumu düşünüyordum, yazmak hiç sorun değildi, enerji doluydum, dünya *gerçekten* benimdi. Hiç öyle görünmüyordu, bunu herkesten önce itiraf edecek kişi bendim, ama *aslında* öyleydi. Garage'ın bodrumunda birkaç kız bana bakmıştı, uzun süren aç bakışlardı bunlar, ama elbette hiçbir şey yapmadım orada, kız arkadaşım vardı sonuçta, evde uyuyan Gunvor beni bekliyordu. Ama bu kaçırılmış bir fırsat, bir pişmanlık gibiydi, dairenin sahibi Bendik Happy Mondays şarkısını çalmaya başladı ve çevremdekiler heyecanla bağrışıp kahkahalar atarken ben tavanı seyrederek düşünüyordum, sorun değildi, tek yapmam gereken ilişkiyi bitirmekti, ardından özgür kalırdım, dilediğimi yapmamın önündeki bütün engeller kalkardı.

Saat dört buçuğa yaklaşıyordu, herkes gitmeye başlamıştı, yine çekirdek kadro, Bendik, Arvid, Erling, Atle kalmıştı geri; en son eğlence umutları da tükenince kadehimi bitirip kalktım ve hoşça kalın demeden aşağı indim, yan bahçeye geçtim, bisikletleri çekiştirerek dolaştım, ama hepsi kilitliydi, bitişikteki bahçede de kilitsiz bisiklet bulamazsam yürümek zorunda kalacaktım.

Yoktu.

Yokuştan inerken bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Boş ve karanlık Garage'ın önünde, güzelim yağmur damlaları usulca pencerelerden süzülürken, Høyden'in altından geçen tünelden birbiri ardına taksiler çıkarken, ben durmuş, ne yapacağıma karar vermeye

çalışıyordum. Eve gitmek istemediğim ortadaydı. Slakteriet'ye yürüdüm, ama orası da kapanmıştı. Yaktığım sigarayı avucumla yağmurdan korudum, tiyatroya açılan hafif yokuşu tırmandım. Canım biriyle yatmak istiyordu, daha önce yatmadığım bir kızla, bana bakan iki kızdan biriyle. Ne diye tepmiştim o fırsatı, nasıl bu kadar aptal olabilmiştim? Gunvor asla öğrenemezdi, ayrıca ona zarar vermek için yapmayacaktım, yalnızca istiyordum ve öyle çok istiyordum ki gece boyunca başka bir şey düşünememiştim. Bir kadının yumuşak bedeni, hazin bakışları, yabancı göğüsleri, yabancı kalçaları, önümde eğilmesi, elleriyle dizleri üzerinde bir köpek gibi durması ve benim, evet benim, kökleyivermem. Tek istediğim buydu, ama umutsuz bir istekti, yağmurun acımasızca yağdığı, birkaç karanlık taksi dışında ıssız görünen bu kentte, saat sabah dört buçukta nasıl olabilirdi?

Nøstet'de biri vardı, eskiden bana âşıktı, büyük olasılıkla bana kucak açardı.

Oraya gittim. Saçlarım kafama yapışmıştı, pantolonumla ceketim sırılsıklamdı, sokaklar boştu, ayakkabılarımın gıcırtısından başka etraftan çıt çıkmıyordu.

Ön kapıyı yokladım. Kilitliydi.

İkinci katta oturuyordu, çakıl taşı toplamak için diz çöktüm, odasının üç penceresini taşladım.

Yanıt yok.

Ne yapacağımı düşündüm. Bağırsa mıydım? Yok, bütün mahalle ayağa kalkardı.

Kapının kenarını kavradım, ayağımı dayayıp kendimi yukarı savurdum. Duvarın çeşitli yerlerinde girintiler, çıkıntılar vardı, pencereler pervazlıydı, kolay görünüyordu, ikinci kata çıkıp onun camını tıklatabilir, olur da şansım yaver giderse pencereyi açık bulabilirdim, o zaman içeri girer ve ona tam bir sürpriz yapardım.

Üç metre kadar tırmanmıştım ki elim kaydı, şans eseri az çok kontrollü düştüm, kötü bir yerimi vurmadım, yalnızca dizimi vurmuştum, kalkıp yeniden tırmanmaya başladığımda çok sızlıyordu. Yine düştüm, bu kez kötü, göğsümün üzerine, çarpmanın etkisiyle soluğum kesildi. Boğuluyor gibiydim, bin bir yerden acı yayılıyordu beynime. Yıldızlar gibi parlıyordu acılarım.

AAAAAHHHHH, dedim.

AAAAAHHHHH.

AAAAAHHHH.

Yattığım yerde soluk almaya çalışıyordum. Giysilerimden sızan su birikintisini hissettim. Bacaklarım, kollarım ve göğsüm buz gibi olmuştu. Buna karşın gözlerimi yumup orada uyuyabileceğimi düşündüm. Birazcık yalnızca...

Hemen sonra, vay arkadaş, o ne acı!

Bocalayarak dizlerimin üzerine doğruldum, başımı yağmura doğru kaldırdım. Ayağa kalkıp usulca yürüdüm, kasılmaların da yavaşça geçmeye başladı. Her nedense Klosteret'ye tırmanıyordum, yolda yanıma bir polis arabası yanaştı, camı indiren memur ne yaptığımı sordu.

"Partiden geliyorum," dedim. "Şurada bir adam gördüm. Eve tırmanmaya çalışıyordu. Bilmiyorum niye, ama bana iyi niyetli görünmedi."

Beni bırakmalarına yetecek kadar ayık görünüyor olmalıydım, ihbarımı değerlendirmek için aşağı doğru gittiler.

Hahaha, diye güldüm, Torgalmenningen'e doğru giderken

Hahaha.

Hahaha.

Gunvor'un yanına gidemezdim, bu berbat durumumla olmazdı, sağa dönüp taksi durağına el sallayıp bir taksi çağırdım. Beş-altı dakika sonra arabadan indim, oturduğum binanın girişine yürüdüm, göçmenlerin kapısı çivilenmiş ve plastik bir şeritle mühürlenmişti, omzumu posta kutularına dayayıp biraz dinlendim, merdivene yöneldim, iki kat tırmanıp kapıyı açtım ve kalakaldım.

Mutfak dolabından hışırtılar geliyordu.

Sonunda onları görmeyi başarabilecek miydim? Etkinliklerinin kanıtlarını bulmaktan, onları görememekten bıkmıştım, kedi gibi çevik adımlarla mutfağa koştum, dolabın kapağını hışımla açtım. Hiçbir şey yok. Bomboş.

Ama çöp torbasında diş izleri vardı, ayrıca yumurta kabukları ve kahve artıkları yerlere saçılmıştı.

Kesin sıçandı, başka bir şey olamazdı, fareler böyle davranmazdı, öyle değil mi? O gün gidip fare kapanı veya zehri almaya karar verdim, ardından giysilerimi çıkardım ve bir an sonra yatakta uykuya daldım.

Telefonun sesine uyandım. Gunvor arıyordur, açmasam iyi olur, önce bir mazeret bulmam gerek, diye düşündüm; ama telefonun çalması kesilmeyince dayanamayıp açtım, kalbim hızla çarpıyor, her yanım ağrıyordu.

"Benim, Yngve."

"Merhaba."

"Partiden sonra dağıtmışsın."

"Kimden duydun?"

"Bendik. Seni pencereden görmüşler. Bahçede bisiklet aramışsın. Sonra dosdoğru yan bahçeye geçmişsin. Kardeşin pek iyi değil, dedi Bendik. Ne oldu? Başka bir şey yaptın mı?"

"Hayır. İyiydim. Eve geldim. Ama biraz kaygılıyım."

"İçkiyi kaldıramıyorsun. Sorun bu. Beceremiyorsun. İçmeyi bilmiyorsun."

"Doğru."

"Neyse, ahlak dersi vermek istemiyorum. Kendi hayatın sonuçta."

"Evet, öyle."

"Buraya gelebilirsin istersen. Bizden başka kimse yok. Televizyon falan izleriz."

"Yok, sanmıyorum. Çalışmam gerek. Sömestir kısa sonuçta."

"Peki. Sonra konuşuruz."

"Aynen. Görüşürüz."

"Görüşürüz."

Kafayı bulduktan sonra kapıldığım korkunun geçmesi genelde bütün gün sürerdi; sıra dışı bir şey olduğunda bu iki üç günü buluyordu. Ama her zaman geçerdi. Niye korktuğumu, böylesine büyük bir utanç ve korku duyduğumu bilmiyordum, ama her seferinde kötüleşiyordu; kimseyi öldürdüğüm, incittiğim yoktu oysa.

Aldatmamıştım da. Canım seks istemiş, ona ulaşabilmek için aptalca şeyler yapmıştım, ama hiçbir şey olmamıştı, yalnızca bir duvara tırmanmıştım, bu yüzden üç gün korkmam mı gerekiyordu? Her yanımdaki ağrılar dayanılmaz yoğunluğa ulaşırken evimde volta atıp en küçük seste irkilecek, sokakta ne zaman bir siren duysam zıplayacak mıydım, evet, her seferinde, sürekli...

Yalancı, haindim, kötü biriydim. Ama bununla başa çıkabiliyordum, benden başka kimseyi ilgilendirmediği sürece sorun yoktu. Ama şimdi Gunvor'la birlikteydim, yalancı, hain ve kötü biriyle birlikte olduğu için o da etkileniyordu artık. Böyle düşünmüyordu, tersine, onun gözünde ben sevimli biriydim, iyi niyetliydim, ona anlayış ve sevgi gösteriyordum, ama acılarım da tam buradan kaynaklanıyordu, çünkü gerçekte öyle değildim.

Düğmesini açtığım bilgisayarımın ısınmasını beklerken şimdiye dek yazdıklarıma şöyle bir göz attım. Ödev umurumda bile değildi, bu durumdayken dilin kökenleri konusuna kafa yoramazdım, önceliğim elli sayfaya yaklaşan, birçok yöne dağılan romanımdı, bu yönlerden en azından bazıları umut vericiydi. Ama bin dokuz yüz yirmileri tutturamıyordum, dönemle ilgili yığınla yazı yazmıştım, ama pek bilgim yoktu, bu bilgisizlik bana mani oluyordu, doğru olmayacağı korkusuyla artık tek bir cümle dahi yazamıyordum. Dahası, o yıllar kendi yaşamımla, damarlarımda dolaşan güçle şişiremeyeceğim kadar uzaktı bana. Dolayısıyla yazdıklarım tatsızlaşıp cansızlaşmıştı, bunu görebiliyordum, ama elimde başka bir şey yoktu, son dayanağım onlardı.

Alt katın tavanına vuruldu. Yazdıklarımı kaydettim, ayakkabılarımı giyip Espen'in yanına indim. Beni kapıda karşıladı, işaret parmağını dudağına götürdü, mutfağa gelmemi istedi. Yerde bir sandalye vardı, tavanı gösterdi, oradaki çatlaktan içeri bakmamı istedi.

Sandalyeye çıktım, uzanıp çatlağa baktım.

Kocaman kapkara bir sıçanla göz göze geldim.

"Görebiliyor musun? Orada mı?" diye sordu, Espen fısıldayarak.

"Vay canına," deyip aşağı indim. "İğrenç bir şey!"

"En azından artık suçluyu biliyoruz," dedi.

"Yarın zehir alsak iyi olur."

"Veya kapan. Zehirle duvarların arasında çürüyüp kokuyorlarmış, bulup çıkarmak olanaksızmış."

"Ben farklı duydum," dedim, "zehir onları susatıyormuş, dolayısıyla evden uzaklaşıyorlarmış." Bunun kulağa ne kadar tuhaf geldiğini duyunca çekinerek gülümsedim ve omuz silktim. "Kapanın sorunu şu: Sıçan orada yatıyor ve insanın eliyle tutup atması gerekiyor. Bunu yapmayı istediğimi sanmıyorum."

"Ben de istemem," dedi Espen. "Ama mecbursak yapacak bir şey yok."

"Sıçan sıçmık sıçıp saçar," dedim.

"Ha?" dedi Espen, bana bakarak. "Bir fincan kahveye ne dersin?"

Başımla onayladım.

"Senin çalıştığını duyabiliyorum buradan. Ses dosdoğru aşağı geliyor. Bir süre parmaklarınla tıp tıp davul çalıyorsun sandım. Jeton sonradan düştü, hey, Karl Ove yazı yazıyor!"

"Elli sayfa yazdım," dedim. "Yakında okuman gerekecek. Bütün bir yılı değersiz bir romana harcamak istemiyorum."

"Hemen şimdi de okuyabilirim," dedi Espen.

"Ne? Şimdi mi?"

"Neden olmasın?"

"Önce kahve, ardından gidip çıktısını alırım. Tamam mı?"

Espen başını öne salladı, ardından oturma odasına gittik.

"Sıçan olduğundan emindim," dedi. "Tavan tahtaları arasında süründüklerini duyabiliyordum. Ayrıca çöp torbanı kemirmişler. Başka bir şey yapmaz bunu."

"Oldukça akıllı sıçanlar olmalı. Birkaç gün önce Gunvor bende kalırken, sabah uğraşmamak için öğle yemeğini akşamdan hazırlamış. Erken kalkması gerekiyormuş..."

"Sonra?" diye sordu Espen.

Ona baktım. Sabırsızlanıyor muydu?

Öyle görünüyordu.

"Neyse, sandviçini çantasına koymuş. Ertesi gün yemek saatinde bir bakmış ki yerinde yeller esiyor. Ama kâğıt bozulmadan duruyormuş. Sıçanlar çantasına girmiş, paketi açmış, sandviçi alıp

kaçmışlar. Birkaç lokma ayırmışlar yine de... Bence epey kalabalık olmalılar. Kapsamlı planlama gerektiriyor. Delikte gördüğümüz liderleridir belki."

"Demiurgos'un ta kendisi mi diyorsun?"

"Evet, olabilir. Ama onları haklamamız gerekiyor. Her yer sıçan kaynıyorken Gunvor burada kalmaya dayanamıyor."

"Prenses, desene."

"Haha."

"Telefonun mu çalıyor?"

Birkaç saniye sessizce durup kulak kabarttım. Evet, çalıyordu.

"Çıkıp bakayım. Gitmişken çıktıyı da alırım!" deyip basamaklara koştum.

"Alo?"

"Alo, benim," dedi Gunvor. "Evdesin demek? Kapatmak üzereydim."

"Espen'e inmiştim."

"Gece bana geleceğini sanıyordum."

"Gelecektim, ama çok geç oldu, epey de sarhoştum, seni rahatsız etmeyeyim dedim."

"Buraya gelmeni seviyorum. Sarhoş olman önemli değil."

"Bazen önemli," dedim. "Artık gerçekten korkuyorum. İki gece arka arkaya. Sen gelemez misin? Waffle falan yaparız. Sıradan ve normal bir işle uğraşmak için ölüp bitiyorum."

"Peki. Şimdi mi?"

"Evet, ne güzel olur. Gelirken süt alır mısın?"

"Tamam, görüşürüz. Biraz da kirli çamaşır getireceğim, olur mu?"

"Elbette."

Kâğıt rulosunun deliklerini yazıcının dişlilerine geçirdim, yazdığım son cümlelere çabucak göz attım, başını neredeyse ezbere biliyordum, masaya yapıştırdığım not kâğıdındaki kodları okuyup yazdırma düğmesine bastım. Yazıcı hemen ileri geri çalışmaya başladı, öte yandan ben, bu buluşa henüz alışamadığımdan, sözcüklerimin, cümlelerimin ve sayfalarının makinenin içindeki gizli bir yerden geliyormuş gibi belirmelerini hayranlıkla izliyordum.

Disketle ekran arasında ne bağlantı vardı, bilmiyordum; klavyedeki n harfinin ekrandaki n'ye dönüşmesi gerektiğini makineye söyleyen bir şey olmalıydı, ama cansız bir nesneyi nasıl konuşturabiliyorduk? Peki ya ekrandaki o harflerin ince minik bir diskete kaydedilmesi ve tıpkı buzun içinde yüzlerce yıl sıkışıp kalan tohumların belli koşullarda, tüm o süre boyunca içlerinde sakladıklarını birdenbire ortaya sermesi, çimlenip çiçeğe durması gibi bir parmak tıklamasıyla yaşama döndürülmesine ne demeli? Kaydettiğim bu harfler yüzyıl sonra da şimdiki gibi kolayca canlandırılabilirlerdi, öyle değil mi?

Perfore kenarları yırttım, sayfaları sıraya sokup Espen'in yanına indim.

"Gunvor geliyor," dedim. "Gece evdeyim. İşte taslak metin. Ne zaman okuma fırsatın olur sence?"

"Yarından sonra sanırım. Bitirince sana haber veririm."

Yukarı döndüm, Gunvor gelince waffle karışımını hazırlamaya giriştim; o, sandalyede oturmuş beni izlerken ben waffleları makinede pişirdim, çay demledim ve hazırladıklarımı oturma odasına götürdüm. Waffle kokusunun evcimenliği yüzünden mi bilmiyorum, ama birdenbire çocuk sahibi olmaktan konuşmaya başladık. Bize ve tanıdığımız herkese yabancı bir düşünceydi bu, ama Kristiansand'dayken Jan Vidar birlikte ortaokula gittiğimiz kimi kızların şimdi anne olduğunu söylemişti, bir tanesi çocuğun babasını bile tanımıyordu.

Çocuk sahibi olup bütün geleceğimizi belirleyebileceğimiz düşüncesi hem heyecan verici hem de korkunç bir düşünceydi.

"Bunun çok büyük sonuçları var," dedim. "Yaşamın geri kalanını büsbütün belirliyor. Yaptığımız başka hiçbir şeye benzemiyor. Örneğin tarih mi sosyal antropoloji mi okuduğun çok önemli değil."

"Hayır, bu doğru olamaz."

"Doğru, bakış açını değiştirirsen görürsün. Geçerli not alıp almamızın önemi yok. Ama bu ayrıntılar için ne kadar uğraşıyoruz. Gerçekten önemli, belirleyici olanların sayısı çok az oysa."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Yazarken benim için bu bir ölüm kalım meselesi. Ama değil elbette! Yalnızca oturmuş karalıyorum."

"Evet," dedi. "Ama yaptığımız her şey de ölüm kalım meselesi olamaz ki. Her şey ya öyle ya da böyle değildir. Arada eğlenmek de gerekir."

Kahkaha attı.

"Senden alıntı yapabilir miyim bu konuda?"

"Evet, ama gerçekten öyle değil mi? Diyelim bir çocuk yaptık. Çok büyük bir olay olur. Dediğin gibi, bu yaşamımızın geri kalanını belirler. Ama yine de yaşamlarımız aynı kalır. Bez değiştirmek, pusetle dolaşmak falan gerekir, yaparız da, ama bu önemli mi?"

"Hayır, haklısın."

Ağzını açtı ve waffledan bir ısırık aldı.

"Güzel mi?"

Ağzı dolu olduğundan başını öne salladı.

Benimkinin üzerine şeker serptim, katlayıp büyük bir lokma aldım.

"Evet, çok iyi," dedim, yuttuktan sonra.

"Olağanüstü," dedi. "Çay da mı yaptın?"

Bardağını doldurdum.

"Dün ne oldu anlatsana!" dedi. "Kimler vardı?"

Başımı göğsüne dayadım. Ellerini saçlarımda dolaştırdı, kalbinin çarpışını duyabiliyordum. Tam bir kız gibiydi, devasa masumluğu beni etkiliyordu, öte yandan ben, böylece yatarken, bir köpek gibi uysaldım, ayırdına varmadığım bir şeyin tadını çıkarıyordum, böyle avutulmayı hem seviyor hem sevmiyordum, bir yanıyla güzel bir yanıyla onur kırıcıydı.

Bir süre sonra kalktık, oturma odasında sigara içtik, Gunvor çarşafa sarınmıştı. Kız kardeşinin kocası Robert'ten söz ettik, benden beş-altı yaş büyüktü, güçlü ve erkeksi bir havası vardı, birkaç hafta önce karşılaştığımız bir partide bana o yakınlarda bir grup adamla arasında geçen olayı anlattı. Eline bir sopa geçirmiş, haykırarak kendini kaybetmiş, sonunda çete dağılmış ve Robert sopayı bırakıp yoluna gitmiş. Bir şey istiyorsan, dedi sonra, harekete

geçmen gerekir. Korkmamalısın. Her şeyin önemsizleştiği bir eşiği geçmen, korkmadığın yere gelmen gerekiyor. O zaman ne istersen yapabilirsin. Daha önce ressammış, ama çıldırmaktan çekindiği için bırakmış.

"Gerçekten böyle mi dedi?" diye sordu Gunvor.

"Evet, tam olarak böyle dedi. Ona inanıyor muyum, bilmiyorum. Biraz abartı geliyor. Çıldırmaktan çekinip ressamlığı bırakmak. Ama onunla tanışınca büsbütün inanılmaz görünmüyor. Sanki nereden geldiği belli oluyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Pek öğrenciye benzemiyor. Yaşamaya bizim gibi üniversiteyle başlamamış. Onun için bir şeylerin sonu, fırtınadan sonra sakinleşmeye geldiği bir yer."

"Kardeşimle benim Robert'le seni bulmamız ne tuhaf. Ortak yanlarınız var, değil mi?"

"Yok."

"Yok mu?"

"Hayır. Ben bir oğlanım, o bir adam."

"Senden daha yaşlı o kadar."

"Bununla kalmıyor."

Robert birlikte olduğu kızla, Gunvor'un kardeşiyle gurur duyuyor, onunla nereye gittiğini biliyordu. Her zaman saygılıydı ve aralarındaki başkalıkların tadını çıkarıyormuş gibi görünüyordu. Ben Gunvor'la o şekilde gurur duymadığım gibi onunla ne yapmak istediğimi de bilmiyordum, ayrıca her zaman ona saygı gösterdiğim de söylenemezdi. Robert erkeklere özgü belirgin, yalın bir dille konuşuyordu; ben bulanık, anlaşılmaz ve ürkektim. Belki Gunvor'la baş başayken değil, ama başkalarının yanında öyleydim. Ayrıca başkalarının isteklerine kulak veriyor, boyun eğiyordum.

Birbirimize bakıp gülümsedik.

"Çamaşır makinesini çalıştıralım mı?" diye sordum. "Yanında kirli çamaşırlarını getirdin değil mi?"

Başıyla evetleyip kalktı.

"Ben hallederim," dedim.

Gülümseyerek başını iki yana salladı.

"Hayatta olmaz. Benim yapmam gerek."
"Peki," dedim.

Fare kapanı satan bir dükkân bulana dek aramayı bırakmadım. Birkaç kapanın yanı sıra zehir de aldım, hepsini küçük bir torbaya koyup evin yolunu tuttum. Hesabımda iki-üç yüz kron ya vardı ya yoktu, yürürken kaygılıydım, her güz ve bahar döneminde hortluyordu bu sorun, sonraki krediye aylar kala paramı bitiriyordum, baharda bunun altı ayı bulduğu oluyordu. İlk bahar sömestirinde Kjartan'ın yanında çalışmış, sonrakinde plaklarımı satmış, sonbaharda ya şundan bundan borç almış ya da annemin yanına gidip ondan geçinmiştim. Ama uzun vadede bu böyle gidemezdi, yapısal bir sorundu, geçici çözümler gerçek çözümü geciktirmekten öteye geçmiyordu. Başka bir deyişle bir iş bulmam gerekiyordu. Bu da ya bağlantılar ya da niteliklerle yapılırdı. Bende ikisi de yoktu. Evet, bir yıl öğretmenlik yapmıştım, ilkokullarda yedek öğretmenlik yapabilirdim herhâlde, ama kent merkezinde değil, sanmıyordum, başvuruların ardı arkası kesilmiyor olmalıydı burada, kent dışında bir yer olması gerekiyordu. Başka bir seçenek de sağlık sektörüydü. Daha önceki deneyimlerimi yinelemeyi hiç canım istemese de ne gerekiyorsa yapacaktım. Kentte iki büyük enstitü vardı; biri, Sandviken Hastanesi deliler içindi, öbürü, Vestlandsheim zekâ özürlüler için; anladığım kadarıyla bu iki yer de vasıfsız eleman eksiği çekiyordu. Bana kalsa Sandviken'i seçerdim; ruh hastaları, zekâ özürlülerden daha iyiydi.

Eve varınca telefon ettim. Okullardan başladım, belediyeden bir kadın bana birkaç numara verdi, çoğu yer vekil çalışanları çoktan işe almıştı, birisi o iş için fazla genç olduğumu söyledi, öte yandan birkaç kişi adımla numaramı aldı, ama söz veremiyorlardı, yedek öğretmen listeleri uzundu. Sandviken'de, personele ihtiyaçları vardı, ama önce benimle konuşmaları gerekiyordu, hafta içinde öz geçmişimi yanıma alıp uğrayabilir miydim?

Evet, elbette uğrayabilirdim.

Perşembe uygun muydu?

Uygundu.

Yatmadan önce lavabonun altındaki dolaba iki kapan kurdum, Jone'nin kapısını çaldım, geç yatıyordu, aldığım önlemleri anlattım, bir şeye dokunmaması gerektiğini söyledim. Kendisine özgü o neşeyle güldü ve sıçanların yalnızca kafamda dolaştığını söyledi. Ama dolaba el sürmeyecekti.

Jone'nin tarafındaki sıçanların sorumluluğunu alamam, diye düşündüm, yatakta uyumaya çalışırken, nabzım kulaklarımda atıyordu, ama sorumluluk almadan edemedim, sıçanları kafamdan atamıyordum, elimden gelmiyordu, yapım böyleydi.

Sıçanlar, evde sıçanlarımız vardı.

Ertesi sabah kapanlara bakmayı erteledim, ilkin kahve koydum, oturma odasında bir sigara eşliğinde içtim, Jacques Lacan'la ilgili İsveççe makaleler derlemesini karıştırdım, pencereden dışarıyı izledim, ışıklar kırmızıya döner dönmez araçlar kuyruk oluşturuyor, yeşil ışıkla seyreliyorlardı. Sürekli akış hâlindeydiler, içlerindeki insanlar da öyle, ama parçası oldukları dokular değişmeden kalıyordu. Ölümün de dokuları vardı. Yağmur damlaları camlardan süzülüyordu, kumlar tepecikler oluşturuyordu, dalgalar kıyıya vurup çekiliyordu. Yakından bakılınca, örneğin bir kum tanesinin içine, yine dokular görülüyordu. Atom çekirdeğinin çevresinde dönen elektronlar. Dışarıda gezegenler yıldızların çevresinde dönüyordu. Her şey akış hâlindeydi, her şey her şeyin hem içinde hem dışındaydı. Ama boyutun gerçekte ne olduğunu ne biliyorduk ne de bir gün öğrenebilecektik. Örneğin evren; evren ve sonsuzluk kavramımız küçük olsaydı. Minicik. Başka bir dünyada bir kum tanesinin içinde olsaydı. Bu dünya da minicik olsaydı ve bir başka kum tanesinin içinde yer alsaydı...

Büyük fikrim buydu. Doğru da olabilirdi, en azından tersini kanıtlayacak hiçbir şey yoktu. Ama doğru olsaydı her şey anlamını yitirirdi. Burada yaptıklarımızın anlamlı olabilmesi için başka bir dünyanın bulunmamasına, bizimkinin tek dünya olmasına bağımlıydık. Bu yüzden edebiyat yapmaya devam etmek önemliydi. Başka bir dünya olsaydı, kapsam büyüseydi edebiyat evrendeki bir saçmalıktan öteye geçmezdi.

Mutfağa gittim, fincanımı koydum, dolabın kapağını açtım, diz çöktüm ve kapanlardan birine yakalanan sıçanla karşılaştım. Metal çubuk onu sırtından yakalamıştı. Midem bulandı. Alt çekmeceyi açtım, bir plastik torba aldım, kapanın tahta tabanını işaret ve başparmağım arasında tutarak özenle kendime çektim. Sıçanı çıkarmakla uğraşmak yerine hepsini birden atmayı tasarlamıştım.

Sıçanın sırtı seğirdi.

Kapanı elimden bıraktım, kolumu hızla kendime çektim, doğruldum.

Canlı mıydı?

Hayır, kasılma olmalıydı. Kas spazmı.

Yeniden çömeldim, kapanı kendime çevirmek için parmağımla dürttüm.

Sıçan minik kara gözleriyle bana bakıyormuş gibi görünüyordu.

Tüysüz bacaklarından biri yine seğirdi.

Canlı mıydı?

Ah, olamaz.

Canlıydı.

Dolabı kapatıp mutfakta volta atmaya başladım.

Elimi çabuk tutmam gerekiyordu, daha fazla düşünmeden ondan kurtulmalıydım.

Kapağı açtım, kapanı tuttum, torbaya attım, aşağı koştum, çöp kutusuna ulaştım, kapağını açtım, torbayı içine attım, yukarı döndüm, banyoda ellerimi yıkadım, oturma odasına geçip bir sigara yaktım.

Görev tamam.

Yedi sularında annem aradı, büyükbabamın pazartesi günü kente geleceğini, birkaç hafta boyunca hastanede kalacağını hatırlattı. Onu iskelede karşılayıp taksiyle hastaneye götürmemi istedi. Olur, dedim. Ayrıca, biz Bergenli torunların, yükü olabildiğince paylaşmak için ziyaret saatleri belirlememiz gerekiyordu. Annem de gelebilirdi, ama ancak büyükbabamın hastanedeki son günlerinde.

Telefonu kapattım, oturma odasına döneceğim sırada kapı çalındı. Espen'di.

"Gelsene," dedim. "Kahve içer misin?"

"Hazırda varsa alırım," dedi.

"Olmaz mı."

Fincanları getirdim, oturduk. Espen kendinde değildi, düşüncelere dalmış görünüyordu.

"Taslak metnini okudum," dedi.

"Ne güzel," dedim. "Konuşacak zamanın var mı?"

Başını öne salladı.

"Yürüyüşe çıkalım mı? Konuşması kolay oluyor. Kımıldamadan oturmak kısa sürede klostrofobi yaratıyor."

"Evet, ben de gün boyu evdeydim, biraz çıkmak iyi olur."

"Hadi gidelim," diyen Espen kalktı.

"E kahve?"

"Dönünce içeriz."

Yağmurluğumu, çizmelerimi giydim, alt katın sahanlığında Espen'i bekledim, eski kalın yağmurluğu üzerinde dışarı çıktı, kapıyı kilitledi.

"Dün gece tuvalet kâğıdı kayboldu yine," dedi, anahtar demetini cebine tıkıştırırken. Tuvaleti koridordaydı, herkes kullanabilirdi.

"Kimin aldığını biliyorum. Sesini duyunca pencereden baktım. Bahçenin karşısında klasik, cimri bir Sunnmøringli oturuyor, tanıyor musun?"

Başımı iki yana sallayıp aşağıya inmeye koyuldum.

"Neyse, o alıyor. Ellerinde birer ruloyla gittiğini gördüm. Düşünsene, tuvalet kâğıdı çalacak kadar alçalıyor."

"İnanılmaz," dedim.

"Çok sinir bozucu. Ne yapmalıyım sence? Yüzleşmeli miyim? Onun çaldığını bildiğimi söylemeli miyim?"

"Hayır, aklını mı kaçırdın? Boş ver."

"Ama inanılmaz seviyesiz!" dedi Espen.

"Adam bir hırsız," dedim. "Uğraşmaya kalkarsan kim bilir başka ne yapar."

"Haklı olabilirsin," dedi Espen. "Çok da iğrenç. Sapığın biri bence. Sifonu da çekmiyor. Girince onun bokuyla karşılaşıyorum."

"Of, rezil," dedim.

Alt kata indik ve tuğlaları yıpranmış, çatlamış basamaklara çıktık. Epeydir yağan yağmur dinmemişti. Hem bizimki hem de üç metre önümüzde yükselen bina, sokak lambalarının ışığında ıslaklıktan parlıyordu ve tüm çıkıntılar, pervazlar ve oluklardan sular damlıyordu. Önümüzdeki ot bürümüş dar geçit çöplerle doluydu; iki bina arasındaki geçidin üzeri kapatılmıştı, yeşil lekeleri ve çatlaklarıyla daha çok bir tüneli veya mağarayı andırıyordu.

Çöp kutularını görünce sıçanı hatırladım, oysa bu anıyı bastırmayı başarmış, gün boyu aklıma getirmemiştim.

Hâlâ yaşıyor olabilirdi. Orada dolaşıp lezzetli çöpleri mideye indiriyordu belki. Kapana yakalanmış olmasının ne önemi vardı? Arka ayaklarını kullanarak şişkin plastik torbaların arasında gezebilir, onları dişleyerek ortaya saçtığı hazineleri tıkınabilirdi. Ya yiyecek bulamazsa? O zaman da dolaşmayı sürdürürdü.

Bizimkilerin tıpkısı dairelerden oluşan öteki tuğla binaların yanından yürüyerek geçip sola açılan alt geçide indik. Her yerden sular akıp damlıyordu, duvarlar grafitiyle ve anlamsız simgelerle kaplıydı, tavandaki lambalardan kimileri kırılmıştı, Narvesen büfesinden alışveriş yapmayacak kimse burada durmazdı, ben her sabah gazetemi tünelin ortasındaki bu büfeden alıyordum. Tüneli geçip karşı yakaya çıktık ve kente giden yolu izledik.

"Sağa dönüp merkeze gidelim mi? Güzel bir bölge," dedi Espen.

"Olur," dedim.

Yolun açıldığı hastane binası dağların önünde, baştan uca aydınlatılmış bir şato gibi sisin üzerine tırmanıyordu. Kentin en büyük mezarlıklarından biri hemen onun altındaydı, hastalara sonsuza dek yaşamayacaklarını unutturmamak için stratejik bir yer seçilmişti.

Yan yana kente yürüdük. Ne Espen ne de ben tek söz ettik.

"Nasıl başlayacağımı bilemiyorum," dedi Espen, sonunda. "İlkin acaba gençlik romanı mı yazıyorsun, diye düşündüm."

İçim allak bullak oldu.

"Gençlik romanı mı?" diye sordum. "Niye öyle düşündün?"

"Havasıyla ilgili," dedi. "Kişilerin konuşmasıyla. Gençlik romanları da iyi!"

Yanıt vermedim, yeri inceledim, ıslak asfaltta ışıklar oynaşıyordu.

"Gerçekten pek çok olağanüstü yeri var," diye sürdürdü. "Doğa betimlemelerinin bazılarını çok beğendim."

"Ama?" diye sordum.

Espen bana baktı.

"Ama bence bütünü bir yere varmıyor," dedi. "Yeterli değil sanki. Onca başka öykü arasından neden bunun anlatıldığını anlamak güç. Dürüst olmak gerekirse bir pırıltı yok içinde."

"Dil nasıl peki?" diye sordum.

"Üzgünüm," dedi. "Ama biraz yavan. Kişiliksiz. Bunu söylemek bana acı veriyor. Başka bir şey söylemek isterdim. Ama yapamam. Dürüst olmam gerekiyor."

"Dürüst olman beni gerçekten sevindiriyor," dedim. "Çoğu kişi bunu yapmazdı. Suyuma gidip beğendiğini söylerdi. Düşüncelerini söylediğin için çok cesursun. Sağ ol."

"Ama *kötü* değil," dedi Espen. "Bundan söz etmiyoruz. Bence sen elindeki malzemenin hakkını vermiyorsun."

"Verebilir miyim sence? Üzerinde çalışıp iyileştirebilir miyim?"

"Yapabilirsin," dedi. "Ama çok büyük bir iş. Yeniden başlaman daha iyi olabilir."

"Demek öyle?"

"Korkarım," dedi. "Bunu söylemek gerçekten hoşuma gitmiyor, inan bana. Bütün gün içim içimi yedi."

"Ama söylemen iyi oldu. Sevindim. Haklı olduğunu biliyorum. İçimden bir ses bunu söyleyip duruyordu. Doğrusu bu duyguyu onaylatmak çok güzel. Önemli değil."

"Böyle karşılamana sevindim," dedi.

"Elçiye zeval olmaz sonuçta."

"Bak öyle diyorsun ama gerçekten böyle mi düşünüyorsun? Çoğu kişi buna gücenir. Hakaret olarak alır. Biliyorsun, bir yıl akademide okudun."

"Evet," dedim. "Ama biz arkadaşız. Bu dürüstlüğünün arkasında bir şey yatmadığını biliyorum."

Sessizce yürüdük.

Sözlerimin arkasındaydım gerçekten. Cesurdu, ona güveniyordum. Ama canımın sıkılmasını engellemedi bu. Son umudumu da yitirmiştim. Bundan daha iyi yazamazdım.

Eve dönünce Espen'in okuduğu taslağı çöpe attım, disketteki belgeyi sildim. Artık geriye yalnızca ödev kalmıştı. "James Joyce'un *Ulysses*'i Odağında Metindeşlik Kavramı" olmuştu artık adı.

Sandviken Hastanesi kent merkezine uzak değildi, hemen yamaçtaydı. Binalar, o yıllardaki tüm enstitülerde olduğu gibi çok büyüktü, anıtsaldı. Otobüsten inip tepeye çıktım. Tepemde pencereler ıslak siste ışıldıyordu. Blokların arasında birkaç dakika dolandıktan sonra doğru yeri bulup içeri girdim.

Görüşmenin çoğu bir kadının bilgilerimi sisteme girmesinden oluştu, hangi bölüme daha acil yardım gerektiğine baktı, onları arayıp adımı verdi, ahizeyi yerine koyup bana döndü ve yarın öğleden sonra bir nöbet alabilir misin, diye sordu.

"Evet, olur tabii," dedim.

"Her şey yolunda giderse ki eminim gider, daha çok nöbet alırsın. İstersen elbette."

"Teşekkürler," deyip kalktım.

"Bir şey değil," dedi ve ilgisini önünde yığılı kâğıtlara yöneltti.

Ertesi gün öğleden sonra aynı durakta otobüsten indim, atandığım koğuşa doğru yüreğimde çarpıntılarla yürüdüm. Nöbet odasına girince kızıl saçlı, yüzü hafiften çocuksu, otuz beşlerinde ince bir kadın beni karşılayıp merhaba diyerek elimi sıktı. Adı Eva'ydı. Onun arkasında sarı saçlı, mavi gözlü, Akdenizli gibi koyu tenli, yumuşak kıvrımlı, otuzlarında bir kadın ayağa kalktı. Göz ucuyla görebildiğim kadarıyla harika göğüsleri vardı. Biraz vurdumduymaz, hatta patavatsız bir yanı vardı, çünkü burnunun ucuna inmiş küçük gözlüğünün üzerinden beni incelerken şöyle demez mi:

"Hayret, bu kez yakışıklı bir genç adam yollamışlar."

Kızaran yüzümü devamındaki eylemlerimin ardına saklamaya çalıştım: Yağmurluğumu çıkardım, büyük termosun altına bir fincan

yerleştirdim, pompayı birkaç kez gıcırdattım, köpüklü kahveyi dudaklarıma götürdüm, usulca gülümseyerek oturdum.

"Seni utandırdım mı?" diye sordu. "Amacım bu değildi. Yapım böyle. İçim dışım bir. Adım Mary, bu arada."

Gülümsemeden bakıyordu bana."

"Zavallıcık. Şimdi iyice afalladı," dedi Eva.

"Yok canım," dedim. "Hemen her şeye alışkınım."

"İyi," dedi. "Geçici çalışan ihtiyacımız çok büyük. Ben koğuş yöneticisiyim. Burada epey bir gelip giden oluyor. Çekirdek kadromuz olsa da hafta sonunda çalışan bulmakta zorlanıyoruz."

"Öyle mi," dedim, bir yudum daha kahve içerek. Sakallı bir adam girdi içeri, yirmili yaşlarının sonunda olmalıydı, kollarıyla bacakları inceydi, gözlüklüydü, solcu tipi vardı. Adı Åge'ydi ve yanıma oturdu.

"Öğrenci misin?" diye sordu.

Başımı öne salladım.

"Ne okuyorsun?"

"Edebiyat," dedim.

"Burada pek işine yaramaz," dedi Mary.

"Jeologlar, mimarlar, tarihçiler, sosyal bilimciler, sanatçılar, sosyologlar ve antropologlar çalıştı burada, evet, her türden öğrenci. Çoğu daha iyi bir iş bulup gitti. Ama kimileri kaldı. Öyle değil mi, Åge?"

"Evet," dedi Åge.

"Sigaran bitince benimle gel, sana çevreyi gezdirip rutinlerimizi anlatayım," dedi Eva. "Bu arada gidip ilaçları hazırlayacağım."

Gelir gelmez sigaraya davranmam iyi karşılanmamıştı sanırım. Öte yandan mesaimin başlamasına daha on dakika vardı.

Mary deftere bir kayıt girdi. Åge kalkıp çıktı. Peşinden gittim, Mary'yle baş başa oturmaya çekiniyordum, çarpıcı bir havası vardı.

Yaz işim sayesinde koğuşları epey tanımıştım, tek fark odalarda kalanlardı, buradakiler hastaydı ve bakıcılara çok daha yakındı. Öte yandan ortam daha basıktı ve sessizlik daha tekinsizdi. Pencerelerin önünde ileri geri sallananlar, kanepelerde sigaraların birini söndürüp

öbürünü yakanlar ve yataklarında kımıldamadan yatanlar vardı. Çoğu epeydir buradaydı. Beni, yeni birinin geldiğini, hemen hiç kimse fark etmedi, yenilere alışkın olmalılardı. Göze batmamaya çalıştım, elimden geldiğince ayak işleriyle uğraştım, hastalar dışındaki konularda girişkenlik göstermeye çalıştım, haddimi bilmenin göze iyi görüneceğini umuyordum. Yerleri sildim, yemek servisi yaptım, tabak çanağı bulaşık makinesine yerleştirdim, yapabileceğim bir iş var mı diye sorup durdum. Zaman alabildiğine yavaş geçiyordu, ama geçiyordu. Günün sonunda Åge'yle Eva'nın mesaisi bitti, hastalar odalarına çekildi ve ben nöbet odasında Mary'yle yalnız kaldım. Şimdiye dek sergilediği kişilikle bağdaştıramadığım minik, gergin tavırlarla sigara yaktı, ama ciğerlerinin dibine kadar çekip üflediği dumanı elini sallayarak gözlerinden uzaklaştırırken kendine güvenen tavırları geri döndü.

Nerede oturduğunu sordum, Handelshøyskolen yakınlarında bir dairede oturduğunu söyledi. Başta kullandığı cana yakın ses tonunun yerinde yeller esiyordu. Ama bir iş vardı bunun içinde, bana bakmaktan kaçınması, beklenmedik gülümsemeleri çok daha fazlasını gizliyordu, cana yakın tavırlar aşırı açık olduğundan güvenliydi, oysa şimdiki tavrıyla bir şeylerin üstünü örtmeye çalışıyordu.

Psikiyatri hemşiresi olduğunu, beş yıldır burada çalıştığını söyledi. Bana sır verir gibi konuşuyordu.

"Neyse," dedi sonunda, ayağa kalkarak. "Kontrollerimi yapmam gerekiyor. Dilersen sen gidebilirsin."

"Ama daha yarım saat var."

"Boş ver. Kendi başıma idare edebilirim. Sana da kız arkadaşınla geçirecek daha çok zaman kalır."

Dönüp ceketimi giydim, yanaklarım hafiften kızarmıştı.

"Kız arkadaşım olduğunu nereden anladın?"

Kapıda duraksadı.

"Böyle yakışıklı birinin yalnız kalacağını sanmıyorum," deyip koridora geçti.

Otobüsün arkasına oturup Walkman'imi çalıştırdım, Sonic Youth dinliyordum, onları epeydir beğenmeye çalışmış, ama başaramamıştım; sonra Goo albümünü çıkardılar. Bir gece alt katta Espen'le dinliyorduk, esrar içmiştik, müziğin içinde kendimi kaybettim, müziği odalar, koridorlar, zeminler, duvarlar, çukurlar, yokuşlar, apartmanlar arasında minik korular ve tren yolları olarak görüyordum, şarkı bitince bu duygudan sıyrıldım, daha çok bir soluklanmaya benziyordu, çünkü bir an sonra başlayan yeni şarkıda yine kendimi kaptırdım. Ama Tunic şarkısı farklıydı, sürekli ilerliyordu, ben de gözlerimi yumup onunla süzülüyordum. Şimdi ses kulaklıklarımı doldurunca, ne tuhaf ya, diye düşündüm, çünkü şarkı sözleri, en azından nakarat bölümü, bunun tam tersini belirtiyordu.

You aren't never going anywhere
You aren't never going anywhere
I ain't never going anywhere
I ain't never going anywhere

Gunvor otobüs durağına yakın oturduğundan ve ertesi günkü mesaim sabah yedide başladığından geceyi onda geçirdim. Hastaneden söz ettim biraz, ama gönülsüzdüm, çünkü işin özü atmosferde, o kişilerin bedenlerine sıkışan umarsızlıktaydı ve bunu söze dökmek olanaksızdı. Gunvor'un bakışları birden ciddileşti, bana sokuldu, gözlerini üzerime dikti ve boylu boyunca yağmurun süzüldüğü eğimli pencerelerin altındaki odada, yokuşlardaki sokaklarda insanlar ileri geri koştururken birkaç dakikalığına yalnızca ikimiz vardık, ama sonra, kendimizi kurtarıp uyumak için yan döndüğümüzde, uyku bastırıp beni her şeyden kurtarana dek yine yalnız kaldım.

Alarm çalmadan önce uyandım, gördüğüm kâbus beni neredeyse paramparça etmişti, neyse ki gözümü açar açmaz silinip gitti. Ama ruh durumu kaldı. Kalktım, Gunvor'un soğuk mutfağında bir dilim ekmek yedim, elimden geldiğince sessizce üzerimi giyindim, kapıyı özenle arkamdan kapadım ve yağmurla karanlığın içine atıldım.

İşe vardığımda "Otur da bir sigara iç," dedi Mary. "Burada pazar günleri bitmek bilmez. Zorunlu olmadıkça kendimizi tüketmeye gerek yok."

"Akıllıca," dedim. "Dün biraz kafam karışıktı. Ne yapacağımı bilemedim. Sen bana yapacağım işleri söyleyebilir misin?"

Gülümsedi.

"Her zaman yıkayacak çamaşır var. Ama önce kendinden biraz söz et."

"Anlatacak bir şey yok," dedim. "En azından sabahın köründe."

"Dün Eva senin için ne dedi, biliyor musun?"

"Yok."

"Durgun sular dipsiz olur,"

"Teveccüh göstermiş," dedim, yüzüm kızarmıştı.

"Burası bize insan sarrafı olmayı öğretiyor." Göz kırptı. "Gidip çamaşır makinesini çalıştır. Daha sonra kahvaltı turuna başlayabilirsin."

Dediğini yaptım. Kimi hastalar çoktan uyanmıştı, salonda, nikotin lekeli parmaklarıyla masaların etrafında sigara içiyorlardı. Aralarında kendi kendine mırıldananlar vardı. Onlar kronik hasta, demişti önceki akşam Eva, yıllardır oradalardı, dıştan sakin görünüyorlardı, ama bir şey olursa ve alarm çalarsa elimdeki işi bırakıp olay yerine koşmam gerekiyordu. Hastalar konusunda yalnızca bu talimat verilmişti bana. Önceki enstitüde de kimse başka bir şey söylememişti, ama burada durum daha çok göze batıyordu, çünkü hastalarla konuşulabiliyordu ama bambaşka biçimde. Gelip önemli bir şey konuşmak isterlerse ne yapacaktım? Sularına mı gidecektim? Düşüncelerimi mi dile getirecektim? Bu konuda eğitimli birini mi bulacaktım?

Dolaptaki tüm peynir, süt ve meyve sularını çıkardım; tabak yığını, tereyağı bıçakları, bardaklar ve fincanlarla birlikte servis arabasına dizdim ve masaları kurmaya başladım. Bugün pazar olduğu için yumurta haşladım ve her masaya bir çay mumu koydum. Ludwig Wittgenstein'a benzeyen ince yapılı kumral bir adam çoktan yerini almıştı. Dua edercesine dosdoğru önüne bakıyordu.

Önüne bir tabak koydum.

"Lanet olası bir ibne değilim!" dedi.

Peynir tabağını, süt ve meyve suyu kutularını masaya koydum. Başka bir şey söylemedi, benim ayırdıma varmış görünmüyordu. Mary geldi, ona küçük birkaç hap verdi, bardağına meyve suyu doldurdu, hapları yutana dek bekledikten sonra içerideki öbür hastaların yanına gitti. Yumurtaları ocaktan aldım, soğuk suyla yıkadım, kahve makinesini çalıştırdım, ıslak bir bezle tezgâhı ve ekmek tahtasını sildim. Dışarıdaki otoparkta farları yanan boş bir araba vardı. Åge salona girdi, elini kaldırıp selam verdi, ben de el salladım.

Ceketiyle çantasını nöbet odasına bırakıp yanımda durdu. "Eee, anlat bakalım, cumartesi gecen iyi geçti mi?"

"Evet," dedim. "Sakindi. Erken yattım."

"Sorumluluk sahibi birine benziyorsun," dedi.

"Eh," dedim.

"Bu sabah birkaç hastayı gezmeye götürmeyi düşünüyorum," dedi. "Ne dersin?"

"Bana uyar," dedim. "Ama ehliyetim yok. Senin var mı?"

"Var. Böylece şu karı milletinden biraz uzaklaşırız."

Bu aptalca bir laftı, ama böyle düşündüğümü anlayıp kendisini yalnız hissetmesin diye biraz daha takıldım, sonra yumurtaları ve yumurtalıkları almaya gittim.

Kahvaltıdan sonra bir araba getirdi, dört hastayı yanımıza alıp gittik. Bergen merkezini geride bırakıp karşı yakaya geçtik, yamaçta, çakıllarla kaplı büyük bir parkta durdu; burası Svartediket, yani Karasu Gölü, dedi, bu yerinde bir addı, çünkü, özellikle güzün son günlerinde manzara neredeyse tümden renksizdi. Arabadan indik, hafif eğimli tepede gezindik, Åge sürekli konuşuyordu, mızmız bir sesi vardı, Sandviken Hastanesi'ndeki kötü koşullardan yakınıp durdu. Özellikle koğuştaki bakıcılardan hiç memnun değilim, entrikacılar, insanın arkasından konuşuyorlar, dedi, ben başımı sallayıp durdum, ama ne salak bir adam, hiç susmayacak mı, tüm bunların benimle ne ilgisi var, diye düşünüyordum.

Durup çevremize, az ileride zift gibi simsiyah görünen göle, onun ardında neredeyse dimdik yükselen dağlara baktıktan sonra arabaya döndük. Åge Nesttun'den geçip dönüş yoluna saptı. Yol boyunca arabanın teybinde Bob Dylan çalıyordu, ben de kendisi gibi gıcık birini dinliyor, diye düşünüyordum.

"İşte, üç saat geçti bile," dedi, kentin Sandviken yakasına tırmanırken.

"Doğru," dedim.

"Seninle sohbet etmek güzeldi," dedi. "Bu meselelerden anlıyorsun belli."

"Sağ ol, bilmukabele," dedim.

Tam bir budalaydı.

Öte yandan Mary başkaydı, diye düşündüm ve sırtım ürperdi. Evet, otuz yaşındaydı, evet, bir hemşireydi, evet, onunla en çok beş cümle konuşmuştum, ama bunların hiçbiri önemli değildi, çünkü başka bir şey olmayacaktı. Onunla aynı odadayken gerginlikle dolup taşmamın bir önemi var mıydı?

Birkaç saat sonra eve dönmek üzereyken Eva daha fazla nöbet ister miyim diye sordu. Başımı öne salladım, adımı hastane içi geçici çalışan listesine yazdı. Otobüs durağında, sağanak yağmurun altında maaşımı hesapladım. Eve varır varmaz yatağa girdim, derin bir uykuya daldım, telefon sesine uyandım, her yer zifirî karanlıktı, ilkin uyuyakaldığımı sandım, ama saat daha beş buçuktu. Arayan Yngve'ydi, otelde çalışıyordu, mesaisi bitince onunla bara gelmek ister miyim diye soruyordu. Elbette gelirim, dedim, Café Opera'da saat ondan sonra buluşmak üzere sözleştik.

Ona bir şarkı yazma sözü vermiştim, neredeyse bitmişti, yemekten sonra müziği açıp çalışmaya giriştim. Jone, Stavanger'deydi ve aşağının sessizliğine bakılırsa Espen dışarıda olmalıydı, dolayısıyla sesi açıp müziğin tadını çıkardım; Yngve'ye şarkı sözü hazırlarken sınır tanımadan yazıyordum.

Bir saat sonra bitirmiştim.

KIZ, KÖPEK, KIZ

Kız arabayı durduruyor
Dışarı çıkıyor
Köpek bir cesedi kokluyor
Gözlerin bunu görüyor
Ayrıntıları kaçırmazsın
İki sözün arası
Her seferinde açılıyor

Adam onun ayakları dibinde yatıyor
Uyuyormuş gibi görünüyor
Köpek çemberler çiziyor
Kız kalkıp giyiniyor
Sessizce çıkıp gidiyor

Arabayı durduruyor
Dışarı çıkıyor
Köpek cesedi kokluyor
Daha kimse parçalanmadı

İlk söz, küçük adam
Her seferinde uzaklaşıyor
Elinin uzanamayacağı yere

İlk söz küçük adam
Giderek yaklaşıyor
Sandığından daha da yakına

Adam onun ayakları dibinde yatıyor
Uyuyormuş gibi görünüyor
Köpek çemberler çiziyor
Kız kalkıp giyiniyor
Sessizce gidiyor

Sokaklarda yürüyor
Yanıp sönen ışıklar geçiyor
Sokak sokak adımlıyor
Birinden öbürüne yürüyor
Bir sokaktan öbür sokağa yürüyor
Bir sokaktan öbür sokağa yürüyor
Yürüyor da yürüyor

Duş aldım, dışarı çıkacağım için mastürbasyon yaptım, ihanet riskini azaltan bir önlemdi bu, kendimi yine o noktada bulmak, arzularının kölesi olmak istemiyordum. Kendime güvenemezdim, bir bira sorun değildi, ama ikinciyi içince daha çoğunu istiyordum ve daha çoğunu içince hemen her şey olabiliyordu.

Elimde çükümle duştayken yatağında mastürbasyon yapan Hans Olav'ın imgesi ikide bir gözlerimin önüne geliyordu, sanki kirlenmiştim, tüm arzum yitmişti. Yine de başardım. Ardından duşta neredeyse yarım saat daha kaldım. Su soğumasaydı bir yarım saat daha kalırdım, gücüm tükenmişti, iradem yoktu, suyun altında sonsuza dek durmak istiyordum.

Güçlükle kurulandım, üzerimi giyebilmek için tüm gücümü toplamam gerekti. Daha sonra kendimi daha iyi hissettim. Bir kadeh içmek, biraz kafayı bulmak, başka şeyler düşünmek iyi olacaktı.

Pencerelerin dışında okyanus gibi yoğun bir karanlık vardı, içerinin soluk ışığında camları çocukluğumdaki gibi gördüm. Onlarda ne varsa bana yüz çevirmiş, kendine dönmüştü sanki. Yabancı, büsbütün yabancıydılar. Her şey öyle, diye düşündüm, pencereye yaklaştım, bu algıyı genişletmeye, dışarıdaki her şey yabancı mı; bana, bize, dünyada dolaşan insanlara yüz çevirmiş mi diye görmeye çalıştım.

Ah, bu ürkütücü bir algıydı. Ölüm bizi çepeçevre sarıyordu, ölümün içinde dolaşıyorduk, ama onu görmüyorduk, tersine, onu çıkarlarımıza uyarlamış, amaçlarımız için kullanmaya başlamıştık. Yaşam adalarıydık. Ağaçlarla bitkiler ve bir de hayvanlar bizim akrabamızdı, ama hepsi bu kadardı. Geriye kalanlar ya düşmanımızdı ya da bize yabancıydı.

Giyinip merdivenlerden indim, ölüydüler, kapıdan çıktım, ölü, yokuşu tırmandım, ölü, alt geçidi geride bıraktım, ölü, yolu geçtim, ölü, fiyort kıyısına vardım, ölü, canlı ama uyuyan karanlığıyla beni saran parka girdim...

Yngve'yi beklerken birkaç bira içtim, iyi geldi, hem içerisi kalabalık değildi, hem de dışarısının karanlığı, içerinin aydınlığı ve insanlar arasındaki alanlar çok özel bir hava yaratıyordu, ayrıca alkol usulca etkisini göstermeye başlamıştı, umut vericiydi, tırmanmaya başlamıştım, beni bekleyen doruğa ulaştığımda her şey olabilirdi.

Ayrıca son zamanlarda biraz para kazanmıştım ve kazanmayı sürdürecekmişim gibi görünüyordu.

"Selam," dedi Yngve, arkamdan.

"Selam," dedim. "Ne var ne yok?"

"Ne olsun. Çok bekledin mi?"

"Yarım saat. İşten uzaklaşmanın tadını çıkarıyordum."

"Çalışmanın en iyi yanı bu," dedi. "Mesai sonu çok güzel."

Şemsiyesini küçük sırt çantasına soktu, bira almaya gitti, yanıma oturdu.

"Nasıl gidiyor? Yani Sandviken nasıl gidiyor."

"Oldukça kötü doğrusu. Ama parası iyi."

"Ben de çalıştım orada," dedi, üst dudağındaki köpükleri silerek.

"Evet, çalışmıştın."

"Birkaç nöbetten sonra alışırsın, değişir."

"Eminim öyledir," dedim.

"Kafkatrakterne'yi düşündün mü hiç?"

"Evet, şarkı sözü yazdım."

"Yanında mı?"

"Evet. *Kız, Köpek, Kız* adı." deyip cebimden çıkardım. Yngve kâğıdı açıp okudu.

"Çok iyi," dedi. "İki şarkı daha yaparsak yeni yıla tam bir albümümüz olacak."

Bir süre bu konuda sohbet ettikten sonra bir sessizlik çöktü. Yngve çevresine bakındı, o geldiğinden bu yana birkaç kişi daha girmişti içeri, ama yine de geniş boş alanlar vardı.

"Christian'a gidelim mi?" diye sordu. "Orası daha kalabalık olabilir."

"Olur," dedim.

Pazar günleri barlarda, restoranlarda çalışanların dışarı çıktığını ve çoğunun Christian'da takıldığını söyledi yürürken. Giriş paramızı ödedik, dans pistine yakın bir masaya oturduk, Yngve bir çift cin tonik getirdi, meyve suyuymuş gibi içtim. Ardından bir tane daha, bir tane daha...

İki kızla konuşmaya başladık, bir tanesi çarpık dişli ve kızıl saçlı güzel bir kızdı, otuzlarında görünüyordu, postanede çalıştığını söyledi, onunla ilgili her sözüme gülüyordu. Çok genç olduğumu söyledi, ayrıca iri kıyım, güçlü ve aşırı kıskanç bir erkek arkadaşı olduğunu ekledi, ama bu beni korkutmadı, kahkahasına vurulmuştum. Ama sonunda kalkıp gittiler, onların arkasından gitmek isteyince Yngve beni durdurdu.

Orada da ölüm vardı, içinde bulunduğumuz salon, dans edenler dışında orada ne varsa ölüydü. Ölüm âleminde dans ediyorlar, diye düşündüm. Ölüm âleminde dans ediyorlar, ölüm âleminde dans ediyorlar.

Biraz daha içtik, birkaç şarkıda dansa bile kalktık, grubumuzdan söz ettik, ne kadar iyileşmeye başladığını, çabalarsak ne gibi şansların bizi beklediğini konuştuk. Grupta çalmayı yazarlığa yeğlediğimi söyledim. Yngve şaşkın şaşkın baktı, bunu beklemiyordu. Ama doğruydu. Yazmak yenilmek, aşağılanmaktı, kişinin kendisiyle yüzleşmesi, yeterince iyi olmadığını görmesiydi. Grupta çalmak çok farklıydı, birkaç kişiyle birlikte kendini salmak, işleri oluruna bırakmaktı. Kötü bir davulcuydum, buna karşın aramızda birkaç kez bir şey oluşmuş, kendimizi birdenbire akıntının ortasında bulmuştuk; akıyordu, bizim denetimimizde değildi, kendimizi akışa bırakmıştık ve kişinin kendisini bunun ortasında bulma duygusu çok ama çok zevkliydi.

Sırtım ürpermişti, gülümsüyordum. Bu an kabardıkça kabardı ve sonra bitti. Bir sonraki şarkıda enstrümanların, nakaratların ve davul vuruşlarının tek tek duyulduğu o yere döndük.

"Çalmayı sürdürmeliyiz," dedim Yngve'ye o gece. "Yapmamız gereken bu. Güvenlik ağı olmadan. Okulu bırakıp *full time* çalalım. İki yıl her gün prova yapalım. Vay canına, ne harika olur!"

"Evet, ama Hans'la Pål asla yanaşmaz buna."

"Öyle, ama yapmamız gerekiyor. Tek yol bu."

O sırada büsbütün sarhoştum, ama her zamanki gibi dışarıdan pek belli olmuyordu. Yürürken sendelemiyordum, konuşurken sözcükler ağzıma dolanmıyordu. Ama kuşkum yoktu, tüm güdülerime boyun eğmeye, karşı çıkmalara kızmaya başlamıştım. Christian kapanınca gecenin tadına sonuna dek varabilmek için Slakteriet'ye gittik, benim tek bir amacım vardı: Evine gidebileceğim veya benim evime gelebilecek bir kız bulmak.

Masaya oturduk, birkaç kız bize baktı, onları göz ucuyla fark edince döndüm, dolgun dudaklı ve parlak bakışlı bir kızla göz göze geldim, bana gülümseyince sertleştim. Balıketindeydi, kimse ona güzel demezdi, ama bu önemli değildi, tek istediğim onunla yatakta yuvarlanmaktı.

Birkaç kez daha baktım, kısa bakışlardı bunlar, hâlâ ilgileniyor mu diye yokluyordum, ilgileniyordu. Bir süre sonra yanımıza geldi ve masamıza oturmak için izin istedi. Yanıtı Yngve'ye bıraktım. "Elbette, buyur," dedi, "ama biz de tam kalkacaktık..."

"Öyle mi?" dedi.

"Evet," dedi Yngve, "birazdan."

Kız bana muzip bir bakış attı.

"Sen de mi?"

"Duruma bağlı," dedim. Heyecandan sesim çıkmayacaktı neredeyse.

"Hangi duruma?" diye sordu.

"Özel bir şey olacaksa..."

"Özel mi?" diye sordu.

Kalbim göğsümde deli gibi çarpıyordu, çünkü kız arzulu bakışlarla bana bakıyordu, o da istiyordu.

"Evet," dedim.

"Ne gibi?"

"Bir parti örneğin. Nerede oturuyorsun?"

"Nøstet'de. Ama parti falan yok."

"Öyle mi," dedim.

"Sen nerede oturuyorsun?"

"Danmarksplass," dedim, bir sigara yakarak.

"Demek hemen yakında," dedi. "Yalnız mı yaşıyorsun?"

"Evet."

"Evde parti mi vereceksin?"

Yngve beni süzdü.

"Yok, sanmıyorum," dedim.

"Yarın büyükbabamızı hastaneye götürmen gerekiyor, unutma," dedi Yngve.

"Unutur muyum," dedim. "Hemen gidip yatacağım."

Yngve o sırada kalkıp tuvalete gitti.

"Seninle biraz özel konuşabilir miyim?" dedim. "Dışarıda. Gelsene biraz. Seninle baş başa konuşmak istiyorum."

"Ne söyleyeceksin acaba?" dedi, gülümseyerek. Arkadaşına baktı, o da sandalyesinin önünde çöken bir adamla konuşuyordu.

Kalktım, kız da kalktı.

"Bana gel," dedim. "İster misin?"

"Evet, ilginç olabilir," dedi.

"Taksi tutalım," dedim. "Hemen."

Başıyla evetledi, ceketini giydi, çantasını omzuna attı.

"Ben çıkıyorum," dedi arkadaşına. "Yarın görüşürüz, tamam mı?"

Arkadaşı başını salladı, çıktık, parke taşlı yolda bir taksi belirdi, elimi kaldırdım ve otuz saniye içinde kent yollarına düştük.

"Abin ne olacak?" diye sordu.

"Başının çaresine bakar," dedim, elimi bacağına koyarak.

Tanrım.

Yutkundum, elimi bacağından yukarı doğru, gittiği yere dek götürdüm, gülümsedi, eğilip onu öptüm. Kollarını bana doladı. Parfüm kokuyordu, bedeninin ağırlığını üzerimde hissettim. Onu öyle çok arzuluyordum ki evin ve yatağın yalnızca birkaç dakika uzağında, takside ne yapacağımı şaşırdım.

Elimi ceketinin altına sokup bir memesini kavradım. Kulağımı öptü. Soluğu ağırlaşmıştı.

Danmarksplass'a döndük.

"Buradan sola," dedim şoföre. "Oradan yine sola. İkinci kapı."

Araba durunca cebimden bir yüzlük çıkarıp uzattım, kendimi dışarı attım, elinden tuttuğum kızı girişe sürükledim. Kahkaha attı. Merdivenleri kol kola çıktık, ona sımsıkı sarılıyordum, kapıyı açtım, birkaç saniye sonra yatak odasına girdik, kazağını çıkardım, sütyenini açtım, fermuarı indirip pantolonunu çıkardım. Siyah külotu vardı, yüzümü bacak arasına gömüp kalçalarına sarıldım. Yatağa düştü, külotunu çıkardım ve yine yüzümü oraya gömdüm, sonra, evet, göz göze gelince yapmayı düşlediğim şeyi yaptık.

Uyanır uyanmaz suçumu anladım ve dehşete kapıldım.

Yanımda mışıl mışıl uyuyordu.

Elimden geldiğince durumu kurtarmak zorundaydım. Onu düşünecek durumda değildim.

Uyandırdım.

"Gitmen gerek," dedim. "Kimseye bir şey söyleme. Kentte karşılaşırsak hiçbir şey olmamış gibi yap. Kız arkadaşım var. Bu asla olmamalıydı."

Oturdu.

"Bu konuda hiçbir şey söylememiştin," dedi, sütyenini bağlamak için kollarını kaldırarak.

"Sarhoştum," dedim.

"Hep aynı hikâye," dedi. "Ben de beyaz atlı prensimle karşılaştığımı sanmıştım."

Yan yana sessizce giyindik. Giderken ona güle güle dedim, karşılık vermedi. Ama bunu kafaya takmadım.

Saat ondu, büyükbabamın feribotu yanaşmak üzereydi. Çarşafları makineye atıp çabucak duş aldım. Hâlâ sarhoştum, beni bekleyen işin altından kalkabilmek için kalan son irade gücü kırıntımı da kullanmam gerekti.

Ben çıkmak üzereyken Jone dairesine giriyordu.

"Dün konuğun mu vardı?" diye sordu.

"Hayır," dedim. "Neden sordun?"

Kahkaha attı.

"Sizi duyduk, Karl Ove," dedi. "Senin sesini ve bir kızın sesini. Gunvor değildi, yanılıyor muyum?"

"Hayır, değildi. Aptallık yaptım. Nasıl oldu bilmiyorum."

Göz göze geldik.

"Lütfen bunu Gunvor'a söyleme. Veya herhangi bir kişiye."

"Söyler miyim," dedi. "Ne duydum ne gördüm. Sen de duymadın, değil mi, Siren?"

İçeri doğru seslenmişti.

"Siren de mi evdeydi?"

"Evet, ama sorun yok. Aramızda kalacak. Kaygılanma."

"Sağ ol, Jone," dedim. "Şimdi gitmem gerekiyor."

Kendimi aşağı sürükledim, dışarı çıkınca hızlandım, başım hem ağrıyor hem dönüyordu, ama sorun bu değil, gücümün tükenmesiydi. Forum durağında otobüse bindim, on dakika sonra Sogn feribotu limana girerken Fisketorget'de indim.

Güneş parlaktı, gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu, çevremdeki tüm renkler keskin ve canlıydı.

Hiçbir şey olmamış gibi yapmam gerekiyordu. Ne zaman aklıma gelse kendi kendime böyle bir şey olmadı demek zorundaydım.

Bu aslında olmadı.

Olmadı.

Feribot terminalinin önünde başım zonkluyordu, Sogn gemisinin yanaşmasını izlerken dün geceki olayın olmadığını düşünüyordum.

İskeleler verildi, yolcular karaya çıkma işaretini sabırsızca bekliyordu.

İşte iskeledeler.

Karaya çıkmaya başladılar.

Hiçbir şey olmadı.

Masumdum.

Aldatmamıştım.

Yapmamıştım.

Yolcular birbiri ardına çıkışa yığıldı, çoğunun birkaç valizi vardı. Büyükbabam ortalarda görünmüyordu.

Esintiyle bayraklar çırpınıyor, deniz dalgalanıyordu. Feribotun motoru limanın kayalarında yankılanıyor, egzoz dumanları beyaz güverte boyunca yükseliyordu.

İşte geliyordu. Koyu renkli takım elbisesi, siyah şapkasıyla çıkışa yürüyen ufak tefek adam. Bir eliyle bavulu ötekiyle tırabzanı tutarak kıyıya çıktı. Birkaç adım ilerledim.

"Merhaba büyükbaba," dedim.

Durup bana baktı.

"Demek geldin," dedi. "Taksiye binelim mi?"

"Evet," dedim. "Söyleyeyim de telsizle çağırsınlar."

Taksisinin bagajına bavul yerleştiren bir şoföre doğru gittim. Az sonra pek çok taksi geleceğini söyleyip bagajı kapattı.

"Biraz beklememiz gerekiyor," dedim, büyükbabama. "Başka taksiler gelecekmiş şimdi."

"Acelemiz yok nasılsa," dedi.

Takside tek söz etmedi. Bunu ona yakıştıramadım, ama çevresini yabancıladığını düşündüm. Ben de konuşmadım. Danmarksplass'ı geçerken olanları hatırlamamak için, taksi durduğunda kapıya koşuşumuz gözümün önüne gelmesin diye, evden yana bakmadım. Olmadı, yok, diye düşündüm, bu arada sola, Haukeland Hastanesi yönüne döndük. Büyükbabam iç cebinden cüzdanını usulca çıkardı ve banknotları karıştırmaya başladı. Benim ödemem gerekirdi, ama param çok az olduğu için onun ödemesine ses çıkarmadım.

Taksiden inip ana girişin önündeki açıklığı geçerken tepemizde yükselen pencerelerden güneş yansıyordu. Kapıdan girince içerisi karanlık geldi. Asansöre yürüdük, düğmeye bastım, binada yükselmeye başladık. Asansör durdu, bir kadın bindi, kolunda serum takılıydı, sıvı dolu poşet bir tür tekerlekli askıda asılıydı. Yanımızda durup öbür eliyle tırabzanı yakalayınca serum borusunun alt bölümü kanla bulandı.

Midem bulandı, arkamı döndüm. Büyükbabam bakışlarını yere indirmişti.

Korkuyor muydu?

Bilemezdim. Öte yandan otoritesi eriyip gitmişti. Bunu daha önce –yıllar, yıllar önce– Tybakken'e bizi ziyarete geldiğinde de görmüştüm. Kendi evinden uzaklaşması neden oluyordu buna sanırım. Evinde başka biriydi, değişik bir sakinlik ve güvenlik duygusu saçıyordu.

"Geldik," dedim, kapı açılınca.

Dışarı çıktık, tabelaları okudum, sola gitmemiz gerekiyordu. Karşıma bir zil çıktı, çaldım, kapıyı bir hemşire açtı.

Büyükbabamın adını söyledim, hemşire başını salladı, elini uzattı, ben büyükbabamla vedalaştım, olabildiğince yakın zamanda onu ziyarete geleceğimi söyledim, peki deyip hemşireyle içeri gitti ve önümdeki kapı kapandı.

Utançtan yerin dibine girmiştim. Değersiz bir yaşam sürüyordum, değersiz biriydim, büyükbabamla karşılaşınca bu iyice açığa çıkmıştı, hastaydı adam, hastanedeydi, bir ayağı çukurdaydı. Seksen yaşını geçmişti, şansı yaver giderse bir on-on beş yıl daha yaşayabilirdi, ama kim bilir, iki-üç de olabilirdi bu.

Boğazında küçük bir tümör vardı, şimdilik ciddi değildi, ama alınması gerekiyordu, bu nedenle gelmişti.

Büyükannem ölmüştü, yakında büyükbabam da ölecekti. Tıpkı anne babaları gibi yaşam boyu çalışıp çabalamışlardı. Karınlarını doyurmak, iki yakalarını bir araya getirmek için. Büyük kavgaya atılmışlardı ve şimdi yolculuk ya bitmiş ya da sonuna yaklaşmıştı. Benim yaptığım ne varsa değersiz, kötü, soyut ve büsbütün iğrençti. Kız arkadaşım vardı, çok iyi, olağanüstü biriydi ve ben ona bunu yapmıştım.

Niye?

Ah, bir nedeni yoktu. Yapmak istememiştim. Şimdi, yaptığım şeyin farkında olsaydım yapmazdım.

Hastanenin önüne çıktım, sigara içerken gri asfaltta durup çevreme bakındım. Hiçbir şey olmamıştı, konu buydu; hiç ama hiçbir şey olmamıştı, Yngve'yle dışarı çıkmış, tek başıma eve dönüp yatmış, sabah büyükbabamı karşılamaya gitmiştim.

Gunvor'la buluşacaksam, onunla göz göze gelebileceksem olaylara böyle bakabilmem gerekiyordu.

Hiçbir şey olmadı.

Bir saat sonra, Sundt'ün pastanesinde, Torgalmenningen'deki kalabalığı izlerken kahvemi yudumluyordum. Kentte yalnızsam genelde burada, Bergenli ihtiyar hanımlarla beylerin arasında oturuyordum, kimse benden bir şey beklemiyordu, tam bir huzura kavuşuyordum ve havada, pasta ve kurabiye aromasının bastıramadığı çürük bir koku olsa bile burada oturmak her nedense hoşuma gidiyordu. Oturup okumak, aklıma gelen bir fikri deftere yazmak, ileri geri koşturan insanlara bakmak arada sırada ve onların gölgesinde yaşayan, oldukça küçük ölçekte de olsa benzeri hareketleri yapan, yere düşen veya çöpe atılan yiyecekleri –bir dondurma, sosis veya yarım ekmeği– kapabilmek için birbiriyle yarışan güvercinleri izlemek... Zaman zaman çocuklar tarafından kovalandıklarında kendilerine özgü yürüyüşleriyle çember çizip kurumlanmaları ve bu yetmezse kanatlanmaları, havada beş altı metre süzüldükten sonra yere konup yiyecek aramayı sürdürmeleri...

Eve dönmek istemiyordum, ama sonsuza dek burada oturamazdım, özellikle böyle acılar içindeyken. En iyi seçim okuma salonuna gitmek, dişimi sıkıp Gunvor'la yüzleşmekti. İlk birkaç dakika iyi geçer de bir terslik olduğunu anlamazsa artık sorun çıkmazdı, bunu biliyordum. Dişimi gerçekten sıkmam gerekiyordu.

Dışarı çıktım, güneş gözlüğümü takıp Høyden'e giden çileli yola düştüm.

Kitap okuyordu, bir kolunu kitabın yanına masaya koymuş, öbürünü başına destek yapmıştı.

Önünde durdum.

Başını kaldırıp gülümsedi, tüm bedeni ışık saçıyordu.

"Merhaba!" dedi.

"Merhaba!" dedim. "Kahve içelim mi?"

Başını öne salladı, ayağa kalkıp beni takip etti.

"Dışarı oturalım mı?" diye sordu. "Hava süper."

"Olur," dedim. "Ama yine de kahve içmem gerek. Sana da alayım mı? Sen bekle ben alıp geleyim istersen?"

"Olur, tamam," dedi ve tuğla duvara oturdu, güneşte gözlerini kısmıştı.

"Dün gece dışarıdaydım," dedim döndüğümde, ona kahveyi uzattım ve saklandığımı düşünmesin diye güneş gözlüğümü çıkardım.

"Fark ettim," dedi. "Biraz yorgun görünüyorsun."

"Evet, geç saate dek oturduk."

"Kim kim?"

"Yngve'yle ben."

Yanına oturdum. Kendimden nefret ediyordum, ama tehlike geçmiş, Gunvor benden kuşkulanmamıştı.

"Çalışmak zorunda mısın?" diye sordum. "Dolaşmaya çıkabiliriz. Canım dondurma istiyor."

"Evet ya, dersin canı cehenneme, hadi gidelim."

Üç gün sonra, büyükbabamı ziyarete gitmek için otobüse bindik. Hastanenin önünde, yolun kenarındaki bir barakadan oluşan çiçekçide indik, korkunç bir yerdi, cenaze çelenklerinin yanı sıra çoğu hastane ziyaretçisinin aldığını düşündüğüm çiçek demetleri satılıyordu. Yağmur yağıyor, rüzgâr esiyordu, yokuşu el ele çıktık, ruhum kapkaranlıktı, ikiyüzlülüğüm derin bir uçurum gibi önümde uzanıyordu, ama başka seçeneğim yoktu, ona söyleyemezdim, ayrıca korkunç davranışımın anısı, öbür anılar gibi er ya da geç solacak, başka bir dünyada gerçekleşmiş bir olaya dönüşecekti.

Büyükbabamı televizyon odasında bulduk. Yüzü aydınlandı, güçlükle ayağa kalkıp Gunvor'la tokalaştı, odasına geçebileceğimizi, orada masa sandalye olduğunu söyledi. Kendisi yatağına oturdu. İki kişilik bir odaydı, yanındaki yatakta zayıf düşmüş yaşlı bir adam, gözleri kapalı yatıyordu.

Büyükbabam uzun uzun bize baktı.

"Bir filmde oynamalısınız," dedi. "Öyle güzelsiniz ki artist olmalısınız. Geleceğiniz orada yatıyor."

Gunvor gülümseyip bana baktı. Gözleri ışıldıyordu.

"Onca yolu tepip beni ziyarete gelmeniz ne güzel," dedi.

"Lafı mı olur," dedim.

Yan yataktaki cılız adam kalkıp öksürmeye başladı; önce bir homurtu çıkardı, boğazını temizledi, sonunda öksürüğü bir nöbete dönüştü.

Pek ömrü kalmamış olmalı, diye düşündüm.

Karanlık penceredeki yansıması onu korku filminden fırlamış gibi gösteriyordu. Sonunda yeniden uzanıp gözlerini yumdu.

"Geceleri beni uyutmuyor," dedi büyükbabam, fısıldayarak. "Konuşmak istiyor. Öleceğine kesin gözüyle bakıyor. Ama ben kendimi bu düşünceye kaptırmak istemiyorum."

Gülümsedi. Ardından bize bir dizi öykü anlattı. Birbiri ardına gelen öyküler karşısında Gunvor'la ben büyülenmiştik, ya ortam onun anlattıklarına özel bir yoğunluk katıyordu ya da eskisine göre daha iyi öykü anlatıyordu. Hipnotize ediciydi. Amerika'da Kızılderili akınlarına karşı yaşam mücadelesi veren ilk kolonicilerden söz etti. Gençliğini, bölgede gittiği dansları ve Sørbøvåg yakınlarında, Dike'de bir çiftlikte kardeşi Johanna'yla çalışan büyükannemle tanışmasını anlattı. Büyükbabam bir gece yanına bir arkadaşını alıp oraya gitmiş. Büyükannemle Johanna tavan arasında uyuyormuş, büyükbabam merdiveni tırmanırken arkadaşı paçasını çekiştirmiş, korktuğu için eve dönmek istiyormuş. Ertesi gün yalnız gelip yukarı çıkmış. Arkadaşı daha sonra orgcu olmuş. Amiyane tabirle söylemek gerekirse çalmayı pek beceremiyormuş ve evde kalmış. Bu anıları gülerek anlatan büyükbabamın gözleri yaşarmıştı. Sanki kendi durumunu, bulunduğu yeri, konuştuğu kişileri unutmuş, öykülerin içinde yitip gitmişti, çünkü onu ilk denemesinde elde edemediğini söyledi durup dururken, büyükannem olmaz demiş, ama ikincisinde yelkenleri suya indirmiş; büyükbabamın bunu torununa ve onun kız arkadaşına niye anlattığını anlamak olanaksızdı. Belki tam da bu yüzden yapıyordu. Neyse ne, ben bunu duymak istemiyordum, konuyu değiştirmek için ona bambaşka bir soru yönelttim. Beni dinledi ve yeni bir öykü anlatmaya koyuldu. İçinde bulunduğu durumu unutan yalnızca o değildi, ben de unutmuştum, birkaç gün önce Gunvor'dan habersiz yaptıklarım, onun burada kendinden geçerek kulak kabartması, karanlık ve rüzgâr, ölümcül öksürük nöbetlerine tutulan korkunç bakışlı zayıf adam, büyükbabamın bin dokuz yüz yirmilerde babasıyla gezip ev inşaatlarında çalışması, sırt çantasında bir yığın kitapla buralarda dolaşması, onları satması, otuzlarda ringa balıkçılığı yapması,

Bulandet Adaları'nda kışlamaları, kırklarda dağ yolları yapımında dinamitçilik yapması, savaşı, Liesten Dağı'na düşen uçağı, erkek kardeşinin Amerika'daki yaşamını anlatışı; tüm hepsi iç içe geçmeye başlamıştı. Yaşamında ileri geri dolaşıyordu ve bu önemli bir olay örgüsü oluşturmaya başlıyordu, sanki eşsiz bir şey dinliyorduk. Hastaneden mutlu, heyecanlı ayrıldık, mezarlığı ve siteleri geçtik, Danmarksplass'a inip eve, daireme çıktık, orada dehşet duyguları geri döndü, ama beni etkilemelerine izin vermedim, o gece hiçbir şey olmadı, Yngve'yle dışarı çıktım, taksiyle tek başıma eve döndüm, bunun tersini iddia eden varsa kesinlikle yalan söylüyordur.

Ertesi sabah uyandığımda Gunvor derse gitmişti. Ödevim üzerinde çalışmaya başladım, teslim tarihine yalnızca birkaç hafta kalmıştı ve ben daha ancak bir iki sayfa yazmıştım. Bu da yetmezmiş gibi nasıl bağlayacağımı bilmiyordum. Her şey anlaşılmaz biçimde büyüyüp genişliyor, birbirinden bağımsız bir şekilde dört bir yana dağılıyordu ve bazı bilgiler ışığında onlara bakış açımı korumakla kalmayıp hepsini düzene sokmamın gerekmesi beni paniğe sürüklüyordu. Saat on ikide telefon çaldı, Sandviken'den arıyor, o gece fazla mesai yapabilir miyim diye soruyorlardı. Olur, dedim, hem para gerekiyordu hem de metindeşlik konularından uzaklaşmak iyi bir fikir gibi görünüyordu. Akşama doğru biraz kestirdim ve otobüsle on buçukta iş yerine vardım. Hafta sonlarında çalıştığım koğuşta değildi nöbet, ama blok başka olsa da ortam aynıydı. Ellilerinde bir adam beni karşıladı, yapacaklarımı anlattı. Kolaydı, bir hastayı yakın markaja almam gerekiyordu, intihara eğilimliydi ve yirmi dört saat gözlem altında tutulmalıydı. Şimdi bir yığın ilacın etkisiyle uyuyordu ve muhtemelen gece boyu uyuyacaktı.

Duvarın kenarındaki yatağında sırtüstü yatıyordu. Tek ışık odanın uzak köşesindeki duvar lambasından geliyordu. Hasta bakıcı kapıyı arkasından kapatınca yatağın birkaç metre önündeki koltuğa oturdum. Hasta gençti, on sekiz-on dokuz yaşlarındaydı. Kımıldamadan yatıyordu, çektiği acılar yüzünden ölmek istediğini yüzünden okumak olanaksızdı. Narin çehreli, soluk tenliydi. Çenesindeki sakallar biraz uzamıştı.

Onu tanımıyor, adını bile bilmiyordum.
Ama yine de oradaydım ve onun gardiyanıydım.

Sonunda o gece de bitti, sabahın kasvetli karanlığında yokuşu inip otobüse bindim, kente çalışmaya giden yolcular arasında oturdum, Danmarksplass'ta indim, sular damlatan alt geçidi ardımda bıraktım, döküntü tuğla binaları geçtim, çarpık bir mağaraya benzeyen aralıktan evime ulaştım. Hava aydınlanır, gün başlarken yatağa gitmek yanlış geliyordu, ama kütük gibi uyudum ve ancak akşam dörtte, güneş batmak üzereyken kalktım.

Kızarttığım balık köftelerini biraz soğan ve ekmekle yedim. Ödevimi inceledim, *Ulysses*'i anlatarak başlamaya, metindeşliği daha sonra tanıtıp ele almaya karar verdim, daha önce planladığım gibi bunun tersini yapmayacaktım. Yazdıklarımın biçim kazanmaya başlamasına sevinerek bir kez daha hastanenin yolunu tuttum. Büyükbabam orada yapayalnızdı, sosyal biri olduğu düşünülürse onu ziyaret etmeme sevineceği kesindi.

Tepeye yanaşınca hastane önümde belirdi, bir helikopter alçalarak çatılardan birine kondu. Bir ekibin hazır beklediğini görür gibi oldum, belki kutuda bir organ taşıyorlardı, başka bir kentte, beyin kanaması geçirmiş veya trafik kazasında ağır yaralanmış birinden yeni çıkarılmış bir kalp, şimdi onu bekleyen başka bir göğse yerleştirilecekti belki de.

Bir Narvesen büfesi, bankamatik ve kuaförün bulunduğu geniş giriş katında, çatıdaki hareketlilik yoktu, ambulansların herkesin gözü önünde hastalar getirip durduğu acil servisteki veya üst katlarda yer alan geniş ameliyat odalarındaki etkinlikler de yoktu burada, ama onları bilmek her yere iz bırakıyor, ortama ilginç bir ağırlık katıyordu.

Büyükbabamın koğuşuna asansörle çıktım, apaydınlık koridorda, geçici perdelerin arkasında meraklı bakışlardan yarı yarıya gizlenmiş, tavanı seyreden hastaların metal yataklarını geçip kapıya ulaştım, durup zili çaldım. Bir hemşire açtı, ziyarete geldiğim kişinin adını verdim, ziyaret saatinin bittiğini, ama madem buraya kadar gelmiştim, birkaç dakika görüşmemde sakınca olmadığını söyledi.

Yine televizyon odasındaydı.

"Merhaba büyükbaba," dedim.

Bana döndüğü sırada ruh durumu yüzüne yansımayı sürdürüyordu, sert ve neredeyse düşmanca bir ifadeydi bu, benden nefret ettiğini düşündüm. Ama yüzü aydınlanınca düşüncelerimi bir kenara bıraktım.

"Odama gidebiliriz," dedi. "Kahve ister misin? Getirtebilirim. Bana iyi davranıyorlar burada."

"Hayır, sağ ol," dedim, onu izlerken.

Zayıf adam yine yatağında yatıyordu, karanlık yine pencerelere dayanmıştı ve büyükbabamın yüzü, Gunvor'la iki gün önce buraya geldiğimizdeki gibi kıpkırmızı ve neredeyse çocuksuydu; ama ortamda bir değişiklik vardı, yalnızdım, huzursuzdum, laf olsun diye birkaç soru sordum, doğrusu bir an önce kalkıp gitmek istiyordum.

Yarım saat oturdum. Milenyumdan söz etti, anlatış biçimi günün birinde insanların bin yıl yaşayacağına inandığı izlenimi uyandırdı bende. Tıp bilimi çok hızlı ilerliyor, herkes daha çok yaşıyordu, onun gençliğinde ölümcül olan hastalıkların hemen hepsinin şimdi tedavisi vardı. Gelişme konusunda aşırı iyimserdi, ama bunun bir nedeni vardı, bir keresinde annem ve büyükbabamla en küçük teyzem Ingunn'ü ziyarete gitmiştik ve büyükbabam bize gençliğini anlatmıştı. Aşırı yoksulluk vardı, yaşam koşulları çetindi, ama şimdi çevrenize bir bakın, demişti, kollarını açarak, bu bolluğu aklım almıyor. Onun gözlerinden görmüştüm o zaman, herkesin arabası, kocaman gösterişli evi, güzel bir bahçesi vardı, kentlerin kıyılarına dizi dizi alışveriş merkezleri yapılmıştı ve önünden geçtiğimiz köyler zenginliklerle dolup taşıyordu.

İnsanların bin yıl yaşamasından söz etmesi karşısında ölümden korktuğunu düşünmemek olanaksızdı. Yakında ona yine uğramaya karar verdim, başka şeyler düşünmesini sağlamak önemliydi. Geldiğim için teşekkür etti, güçlükle kalkıp sendeleyerek televizyon odasına yöneldi, ben de asansörle aşağı indim. Büfeden Stimorol marka ciklet aldım, *Verdens Gang* ve *Dagbladet'nin* manşetlerine göz attım, cikletin ambalajını açmak için durdum, ağzıma iki parça attım ve ferah tat beni biraz olsun rahatlattı.

Karşıdaki pencerelerin önünde taksi şoförü üniformalı iki adam oturuyordu. Resepsiyonun ardındaki televizyon ekranı titreşiyordu. Yanında bir tabela vardı. *Klinik Biyokimya Laboratuvarı, Beyin Cerrahi, Patoloji.* Tatsız bir yan vardı bu sözlerde, beni huzursuz ettiler. Gördüklerim bana tek bir şeyi hatırlatıyordu: kendi bedenim üzerindeki güçsüzlüğüm. Belki işte bu kadar basitti. Narin damar ağı bedenime yayılıyordu ve içlerinden akan kanın basıncı günün birinde yükselirse o minik damarlardan biri patlayabilir ve beynime kan dolabilirdi, öyle mi? Çarpan kalbim öylece durur muydu?

Otoparktan çıktım. Saçakların altı egzoz dumanı dolmuştu. Sokak lambalarının ışığında sağanak yağmur damlaları minik şimşekler gibi parlıyordu. Siyah ağaçlar parmak gibi uzanmıştı, tepelerinde yoğun bir karanlık vardı. Yokuşu indim, sıkışık trafikten geçtim, mezarlığın önünden yürüyüp evlere ulaştım, bu sırada kapüşonumda sürekli yağmur tıpırdıyordu.

Hastaneler tuhaf yerlerdi. Düşüncesi bile tuhaftı, ne diye tüm fiziksel sıkıntılar tek bir yerde toplanıyordu? Üstelik birkaç yıllığına bir deney olarak değil, hayır, zaman sınırı yoktu burada, hasta ve yaralıların toplanması kesintisiz bir süreçti. Biri iyileşip taburcu edilirse veya ölüp gömülürse ambulanslar başka bir hasta getirmeye yollanıyordu. Büyükbabamı ta fiyordun ağzından çağırmışlardı, bütün bölge için geçerliydi bu: Adalardan, kasabalardan, köylerden, çiftliklerden hastalar toplanıyordu, üç kuşaktır süregelen bir sistemin ürünüydü bu. Hastaneler bizi iyileştirmek için vardı, birey açısından durum böyle görünüyordu, ama madalyonun öbür yüzünden, hastanelerin açısından bakıldığında bizden beslendikleri düşünülebilirdi. Örneğin organlara katlar atamışlardı. Akciğerler altıncı, kalp beşinci, beyin dördüncü, kollarla bacaklar üçüncü, kulak-burun-boğaz ikinci kattaydı. Bu durumu eleştirenler vardı, uzmanlıkların kişinin bütününün unutulmasına yol açtığı iddia ediliyordu, oysa kişinin yalnızca bütün olarak tedavi edilebileceği söyleniyordu. Ama bunu öne sürenler hastanelerin bedenle aynı ilkeler doğrultusunda organize edildiğini anlamamışlardı. Böbrekler komşu dalağı tanıyorlar mıydı? Kalp kimin göğsünde çarptığını biliyor muydu? Kan kimin damarlarında aktığını? Ah, hayır. Kan

açısından bizler yalnızca bir kanallar sistemiydik. Bizim açımızdan kan da yalnızca bir kaza olduğunda ve bedenimiz kesilip açıldığında gördüğümüz bir şeydi. Telefon edilir, helikopter kalkar, yaralıyı almak için kentin üzerinde pata pata hareket eder, kaza yerine bir yırtıcı kuş gibi konar, avını kapıp götürür, ameliyat masasına yatırılıp uyuşturulan kişi saatler sonra uyandığında eldivenli ellerin onun içine girdiğini, o gözlerin ameliyat ışıkları altında parlayan çıplak organlara sahibini umursamadan, utanmadan baktığını düşünür.

Hastaneler açısından bütün kalpler aynıdır.

Büyükbabamın hastane günlerinin sonuna doğru annem Bergen'e geldi. Bir gece bende, bir gece Yngve'de kalıp gitti ve onun gidişinin ertesi günü Gunvor bana geldi. Kanepede oturmuş havadan sudan sohbet ediyorduk, birdenbire kalkıp birkaç adım attı.

"Bu ne?" diye sordu.

"Neden söz ediyorsun?" dedim.

"Yerde bir saç var."

Eline alıp kaldırdı. Onu izlerken yanaklarım ısınmaya başlamıştı.

"Senin saçın değil," dedi. "Benim olmadığı da kesin."

Bana baktı.

"Kimin saçı? Biri mi geldi?"

"Bilmiyorum," dedim. "Seni aldattığımı mı ima ediyorsun?"

Yanıt vermek yerine bana bakmakla yetindi.

"Bakayım," dedim, her nedense kendi hareketlerimin bilincine varmaya başlamıştım.

Saçı bana uzattı. Griydi. Elbette. Ah, Tanrı'ya şükür!

"Annemin," dedim, elimden geldiğince sakin bir sesle. "Saçını taramıştı burada. Bak, gri."

"Üzgünüm," dedi Gunvor. "Başkasının sandım. Bir daha kuşkuculuk yapmayacağıma söz veriyorum."

"Peki," dedim. "Bu iki oluyor. Sonbaharda mektubumu açtığını unutma."

"Özür dilemiştim ya," dedi.

Gunvor bir akşam gelmiş ve lise ikinci sınıftaki kız arkadaşım Cecilie'den gelen mektuplardan birini okuduğunu itiraf etmiş, kıskançlığa kapıldığını söylemişti.

Bir şeylerden kuşkulandığı kesindi. Öyle olmasa saçta şüpheli bir yan görmezdi. İlk tepkisi annemin bana ziyarete geldiğini hatırlamak olurdu. Ama öyle olmadı.

"Üzgünüm, Karl Ove," dedi yine ve bana sarıldı. "Bağışlayabilecek misin? Böyle kuşkuculuk yapmak istemezdim."

"Önemli değil," dedim. "Ama bir daha yapma."

Ödevi teslim edeceğim günden önceki gece daha ödevin yarısını yazmıştım. Hafta sonu Sandviken Hastanesi'nde çalışmıştım, yazmak için masaya oturunca içimden vazgeçmek geldi. Yat ve uyu, boş ver gitsin. Ama sonra nasıl aktığını gördüm, sanki üzerimdeki baskı daha kolay odaklanmamı sağlamıştı, tek yapmam gereken yazmaktı, ben de yazdım, sabaha dek, ama sonra kazara bir tuşa bastım ve yazdığım her şey silinip gitti. Üniversiteye koştum, durumumu Buvik'e anlattım, beni bilgisayar verileri üzerinde çalışan bölüme götürdü, yitirdiklerim geri getirilebilir mi diye bakmak için disketi aldılar. Şifremi sordular, duraksadım, her nedense ananastı, özel yaşamımın bu küçük parçasının muhtemelen ülkenin önde gelen bilgisayar uzmanlarıyla ülkenin önde gelen edebiyat akademisyenlerinden birinin önünde açığa çıkmasını dayanılmaz derecede utanç verici buldum.

"Ananas," dedim, yanaklarımın kızardığını hissederek.

"Ananas mı?" diye sordu.

Başımı öne salladım, dosyayı açtı, ama kayıp sayfaları bulamadı ve ben, son şansımı yitirdiğimi, bütün sömestirin boşa gittiğini düşünüp çaresizlikten yıkılmış bir durumda Buvik'le birlikte enstitüye gittim, orada beklememi söyledi, konuyu çalışma arkadaşlarıyla konuşacaktı. Döndüğünde bana yirmi dört saat daha süre verdiklerini bildirdi. Işıltılı gözlerle ona teşekkür edip eve koştum, birkaç saatlik uykunun ardından Joyce ve metindeşlikle dolu cehennem gibi bir geceye daha bıraktım kendimi. Gün ağarırken ben daha bitirmemiştim, ödevdeki her şey bir ana fikri işaret ediyordu, ama

bu fikir kendini göstermedi, iki satırlık bir sonuç bölümü yazmak zorunda kaldım, alt kata koştum, bisikletini ödünç almak için Espen'in kapısını çaldım, deli gibi pedal çevirerek üniversiteye ulaştım ve saat tam dokuzda ödevimi teslim ettim.

Birkaç hafta sonra enstitünün önündeki tahtaya notlar asılınca bir kez daha 2.4 aldığımı gördüm, düş kırıklığına uğramamıştım, daha kötüsünü bekliyordum, ayrıca sözlü sınavla notumu 0.2 yükseltebilirdim. Gerekli okumaları yapmış olsaydım. Ama yapmamıştım ve onca kişi arasından Kittang'ın önünde doğaçlama yapmak zorunda kaldım. Buvik bana iyi davrandı, sıkıştığımı gördüğü yerlerde yol gösterdi, ama Kittang'ın bu mesele hakkında yazdıklarını sorduğunda, içine düştüğüm bu felaketten beni o bile kurtaramazdı. Okuma listesinde Kittang'ın pek çok makalesi vardı, ama ben onları okumamıştım, salonda o varken de lafı dolandıramazdım, benim üretemeyeceğim açık ve anlaşılır yanıtlar gerekiyordu.

Yine de önemli değildi. Akademisyen olmayı hiç düşünmemiştim. Yazmak istiyordum, tek isteğim yazmaktı, bunu istemeyenleri de anlayamıyordum, öğretmenlik, kameramanlık, bürokratlık, akademisyenlik, çiftçilik, televizyon programcılığı, gazetecilik, tasarımcılık, girişimcilik, balıkçılık, kamyon soförlüğü, bahçıvanlık, hemşirelik veya astronomluk gibi sıradan işlerle nasıl mutlu olabiliyorlardı? Nasıl yetinebiliyorlardı? Tamam, norm buydu, çoğu kişi sıradan işlerle uğraşıyor, kimisi bütün enerjisini işine ayırıyordu, ama bana çok saçma geliyordu bu. Böyle bir işte çalışsaydım ne kadar iyi olursam olayım, ne kadar yükselirsem yükseleyim yaşamım anlamsız gelirdi bana. Asla yetinemezdim. Gunvor'a bundan birkaç kez söz ettim, benim tam tersimi düşünüyordu, duygularımı anlasa da onlarla özdeşleşemiyordu.

Neydi bu duygular?

Bilmiyordum. Araştırmaların, açıklamaların veya temellendirmelerin ötesindeydi; akla yatkın bir yanı yoktu, ama yine de gün gibi ortadaydı ve her şeyden daha parlaktı: Yazmak dışında ne varsa anlamsızdı benim gözümde. Başka hiçbir şey yetmez, susuzluğumu gideremezdi.

Ama neye susamıştım?

Nasıl böyle güçlü olabiliyordu? Kâğıda birkaç sözcük yazmak? Üstelik tez, araştırma, rapor veya yazının başka bir alt türü değil de edebiyat...

Bir çılgınlıktı, çünkü ben de tam bunu yapamıyordum. Akademik ödevlerde, makalelerde, değerlendirme ve röportajlarda iyiydim. Ama yaşamımı büsbütün adamak istediğim, yeterince anlamlı olarak gördüğüm tek uğraş olan edebiyatı yazmaya kalktığımda beceremiyordum.

Mektuplar yazıyordum; cümleler, sayfalar birbirini kovalıyordu. Çoğunlukla yaşamıma yönelik pasajlar, deneyimlerim ve düşüncelerimi içeriyordu. O duyguyu, ruh durumunu, akışı edebî düzyazıya aktarabilseydim her şey çok iyi olurdu. Ama yapamıyordum. Masama oturuyor, bir satır yazıp duruyordum. Bir satır daha yazıp yine duruyordum.

Beni, mektup yazdığım zamanlardaki gibi sözlerin, cümlelerin içimden aktığı duruma getirsin diye bir hipnozcuya gitmeyi düşündüm, bu işe yarayabilirdi, hipnozla sigarayı bırakanlar duymuştum, akıcı ve hafif yazmayı da sağlayabilirdi pekâlâ.

Rehberde hipnozcuları aradım, bu meslek grubuna yer verilmemişti, kimseye sormaya cesaret edemedim, Yngve'nin kardeşi yazar olabilmek için hipnoza başvurmak istiyor, diye herkesin diline düşeceğimden korktuğumdan bu düşünceden vazgeçtim.

Yılın son günü öğleden sonra enstrümanlarımızı, amfilerimizi Ricks'in üst katındaki salona taşıdık. Organizatörler masaları düzenleyip süslemelerle uğraşırken biz ses kontrollerimizi yaptık. Tam bir konser olmayacaktı, ses sistemi yoktu, davullara mikrofon bağlamadık ve sahne olmadığından yerde çalacaktık; ama yine de çok gergindim.

Hans salonun ucuna gidip çalışımızı dinledi, iyi olduğunu söyledi; üzerimizi değiştirmek için evlere dağıldık.

Grupta çalıyor olmasaydım bu partiye asla davet edilmezdim. İki tane yirmi beş yaş kutlamasının birleştirildiği bir elli yaş günü partisiydi, katılanların hepsi benim Batı Norveç mafyası dediğim

topluluktandı, *Syn og Segn* ve *Dag og Tid* dergilerinde çalışıyorlardı ve A.B.'ye karşı gelip Yeni Norveççeyi savunan *Mållaget'yle* bağlantılıydılar. Benden yalnızca birkaç yaş büyük olmalarına karşın başarıya ulaşmış kişilerdi. Söylentilere göre Ragnar Hovland da gelecekti ve bu da gelinmesi gereken yerin burası, tanınması gerekenlerin bu kişiler olduğunun kesin kanıtıydı.

Ricks'e yalnız döndüm, geniş ve görkemli basamakları çıkıp salona girdim, içerisi parti elbiselerini giymiş genç kızlar ve koyu takım elbiseli genç erkeklerle, kendine güvenen kentli, güngörmüş Batı Norveçlilerle dolmuştu. Konuşma uğultusu, kahkaha çağıltısı ve kutlama öncesi beklenti dolu ortam. Gerileyip Yngve'yi aradım.

Yngve, Yngve, tam sana ihtiyaç duyduğum sırada nereye kayboldun?

Neyse, Hans oradaydı. Ama o da onlardan biriydi; kentli, güngörmüş ve kendine güveni tamdı, her zaman hazırcevaptı. Onunla aynı grupta çalmaktan gurur duyuyordum, ama Yngve için aynısı geçerli değildi, çünkü herkes onun sayesinde gruba katıldığımı ve buraya gelebildiğimi biliyordu.

Usulca kalabalığa karıştım. Yüzlerin çoğu tanıdıktı, onları Høyden, Café Opera, Garage ve Hulen'de görmüştüm, ama ancak bir avuç kişinin adını biliyordum.

Ragnar Hovland'ı gördüm, yanına gitsem mi diye düşündüm. Onunla konuşurken görülmek konumumu epey yükseltirdi.

Ona doğru yürüdüm. Otuzlu yaşlarının ortasında bir kadınla konuşuyordu, yanlarına varana dek beni görmedi.

"Merhaba," dedi. "Günün adamı gelmiş!"

"Evet," dedim. "Kokteylin ardından çalacağız."

"Grupta çalıyorsun! Bunu duyduğuma sevindim."

Gözleri gülümsüyordu, ama aynı zamanda oynaktılar.

"Akademi nasıl gidiyor?"

"İyi. Sen ayrıldıktan sonra devam mecburiyeti getirdik. Yeni öğrenciler uslu duruyor."

"Espen'i tanıyorum," dedim. "Yakın arkadaşım."

"Öyle mi?" diye sordu.

Bir sessizlik oldu. İkimiz de odayı taradık.

"Üzerinde çalıştığın bir kitap var mı?" diye sordum, sonunda.

"Yapıp bozduğum bir tane var," dedi.

Doğal karşılık benim yazılarımın nasıl gittiğini sormak, bir kitap üzerinde çalışıyor muyum diye merak etmek olurdu, ama böyle yapmadı. Nedenini anlayabiliyordum, onu suçlamıyordum, ama yine de içime dert oldu.

"Neyse," dedim, "Görüşürüz. Ben biraz dolaşayım."

Bana gülümseyip kadına döndü. Yngve'nin geldiğini, girişe yürüdüğünü ve çevreye bakındığını gördüm. Elimi kaldırıp yanına gittim.

"Heyecanlı mısın?" diye sordu.

"Evet, hem de ne biçim," dedim. "Ya sen?"

"Çok değil. Belki zaman yaklaştıkça heyecanlanırım."

Bir sigara yaktım, Hans'ın yanına gittik, bir süre sohbet ettik, sonra bir kız ellerini çırptı ve sessizlik kanatlanan bir güvercin sürüsü gibi yayıldı. Herkese hoş geldin dedi kız. Yemek yenecek, konuşmalar yapılacaktı, eğlenceler vardı ve son olarak Kafkatrakterne bir konser verecekti.

Karnımdaki düğüm beni öldürüyordu.

Masalara gittik, üzerilerinde isim kartları vardı, kendi adımı bulup oturdum, ne yazık ki Hans'la Yngve'nin çok uzağındaydım.

Her kartta ad sahibinin kişiliğiyle ilgili bir cümle vardı. Benimkinde "*Dışı yirmi, içi bin yaşında.*" yazıyordu.

Böyle mi görüyorlardı beni? Dışarıdan böyle mi görünüyordum?

Bu yıl giderek daha az konuşur olmuş, daha çok içime kapanmıştım, kart büyük olasılıkla buna dokunduruyordu.

Yanımdaki kız eteği dantelli kısa bir siyah elbise, siyah çoraplar ve yüksek topuklu kırmızı ayakkabılar giymişti, peçetesini açıp kucağına yerleştirdi. Ben de onu taklit ettim.

Bana baktı.

"Kimleri tanıyorsun? Parti organizatörlerinden yani."

"Kimseyi," derken yüzüm kızardı. "Grupta çalıyorum."

"Ah," dedi. "Ne çalıyorsun?"

"Davul," dedim.

"Öyle mi," dedi.

Bir süre bakışlarımı kaçırınca soruları kesildi.

Kimseyle konuşmadan yemeğimi yedim, yanlarındakilerle sohbete girişen Yngve'ye ve Hans'a bakıyordum arada sırada.

Yemek bitmek bilmiyordu.

Dışarıda fırtına vardı. Rüzgâr öyle güçlüydü ki çöp kutuları sokaklarda yuvarlanıyordu, gümbürtülerini duyabiliyordum, bazen de pencereler uğulduyordu.

Yemek biter bitmez Yngve'yle Hans'ın yanına gittim ve çalma zamanımız gelene dek orada kaldım.

Adımızı duyurup tanıttılar bizi, ayakta durmakta güçlük çekiyordum, alkışlandık, enstrümanlarımızın başına gittik, minik davul tabureme oturdum, izleyicilere jest yapmak için yanımda getirdiğim Felleskjøp Kooperatifi şapkamı taktım, parlak bir akademik kariyer onları bekliyor olabilirdi, ama hepsi de traktörler, biçerdöverler ve böcek ilaçlarıyla büyümüştü, ellerimi havluya kurulayıp bagetleri kavradım. Durmuş bizi izliyorlardı. Saymak benim görevimdi, ama Pål veya Yngve hazır olmayabilir diye düşündüğümden cesaret edemiyordum.

"Hazır mısınız?" diye sordum.

Yngve başını salladı.

"Hazır mısın, Pål?"

"Saymaya başla, Karl Ove," dedi.

Ne Tatlı Salınıyorsun şarkısının ilk nakaratını mırıldandım.

Tamam.

Saymam bitince çalmaya başladık. Bas davulun her vuruşta benden uzaklaştığını görünce dehşete düştüm. Çok değildi, ama şarkının sonunda bacağımı sonuna dek uzatmıştım, ayrıca *hi-hat* ve *trampet* eş zamanlı çalındığından bir tür uzun bacaklı örümcek canavarı gibi görünüyor olmalıydım.

İzleyiciler alkışlarken bas davulunu kendime doğru çektim geri, sıradaki şarkının ritmini sayıp örümcek pozumu yeniden takındım. Dans etmeye başladılar, iyi gidiyordu, özellikle Hans'ın sayesinde, çünkü gözü pek bir gösteri adamıydı ve benim şansıma eleştirel biri değildi.

Sabahın erken saatlerinde kentin rüzgârlı sokaklarından geçip eve gittiğimde ağladım. Nedensiz yere, her şey iyi geçmişti, bizim görebildiğimiz kadarıyla konser başarılıydı, ama bunun bir yararı olmadı, başımı yastığa koyar koymaz yaşlar boşandı gözlerimden.

Yeni yılda, hastane bana hafta sonları düzenli çalışmamı teklif edince kabul ettim. Ayrıca adımı yedek listesine koydular ve ben farkına varmadan orada tam zamanlı çalışmaya başladım. Eğitimimi bir kenara bırakıp her şeye evet demeye başladım, hevesliydim, neredeyse kendime engel olamıyordum, olabildiğince yoğun çalışmak istiyordum ve ertesi yıl da öyle yaptım. Bazı günler çift mesai yapıyor, sabah bir koğuşta işe başlayıp akşam başka bir koğuşa geçerek on altı saat kesintisiz çalışıyordum. Bazı haftalar en zorlu koğuşlarda görev aldım, orada çalışmak koruma görevlisi olmaktan aşağı kalmıyordu, huzursuzdum, açıkçası sürekli korkuyordum, birkaç hasta aşırı tehlikeliydi, ama koruma görevlileri onlara gülüyordu ve bazen televizyonun karşısına geçip onları kedi gibi kucaklarına alarak okşuyorlardı.

Hastalardan biri özellikle çok korkutucuydu. Adı Knut'tü, otuzlu yaşlarının sonundaydı, ama on beşinde görünüyordu. Zayıf ve kaslı bir bedeni vardı ve tıraşlı kafası güzeldi. Saçlarını koparıp yediği için tıraş ediliyordu kafası. Bulduğu toz topaklarını da yiyordu, bir gün buzdolabını açıp bir soğan çıkardığını gördüm. Dişlerini geçirdi, gözleri yaşarmaya başladı, ama ısırıklar birbirini izledi, ağlaya ağlaya tüm soğanı kabuğuyla birlikte yiyip bitirdi. Saldırganlaşabiliyordu. Sık sık kendini yaralıyordu, bir keresinde kafasını duvara öyle sert vurmuştu ki kafatası çatlamıştı. En çok yürümeyi seviyordu. Kimse durdurmasa Sibirya'ya kadar giderdi, makine gibiydi, yürüdükçe yürüyordu. Koğuşta karanlıktan başkasını yansıtmayan o kara gözleriyle yanıma geldiğinde korkuyordum. Bir keresinde küvette yıkanırken onu tıraş etmem gerekiyordu, korktuğumu sezmiş olmalı ki elimi yakaladı, kımıldayamadım, ardından beni ısırdı. Tetanos aşısı olmam gerekti. Eve gidebileceğimi söylediler, ama çalışmayı sürdürdüm, elbette korkuyordum, ama bunu kimseye göstermek istemiyordum.

Sık sık intihar nöbeti tutuyordum, bu kişilerle iletişim kurmak, zorlu koğuşlardaki kronik hastalara göre daha kolaydı, çoğunun uyuşturucu sorunu vardı, kimileri ciddi ölçüde paranoyaktı veya psikoz geçiriyordu, aralarında manikler ve depresifler de vardı, çoğu da gençti.

Sürekli çalıştığım koğuşta iş arkadaşlarımla gitgide yakınlaşıp samimi oldum ve zaman içinde onlarla dışarı çıkmaya başladım. Kimileri Åsane Alışveriş Merkezi yakınlarında oturuyordu, cuma ve cumartesileri parti öncesi içkilerini genelde orada içiyorduk, ben yirmi beş-kırk yaşları arasındaki bu kadınlarla kafayı çekiyor, otobüse binip kentte barlara gidiyordum. Öğrenciler merkezin güneyine, Høyden yakınlarındaki mekânlara giderken hastane milleti kuzeyi, Bryggen dolaylarını mesken tutuyordu; öğrenciler, özellikle sosyal bilimler okuyanlar, alay etmek dışında hiçbir nedenle buralara ayak basmazdı. Piyano barları, karaoke barlarında Bergenlilerden taşralılara kadar her türden insan vardı. Beni seviyorlardı, işten kaytarmıyordum ve anladığım kadarıyla fazla konuşmamam da hoşlarına gidiyordu. Arkadaş canlısı ve kibar kimselerdi, sarhoş olduğumda ben de öyleydim, onlara uyum sağlıyordum, bir seferinde kahkahalar, tezahüratlar eşliğinde birini sırtımda taşıyıp merdivenlerden çıkarmış, başka bir seferinde gözümde şefkat gözyaşlarıyla birlikte onlara duyduğum hayranlığı dile getirmiştim. Vibeke adındaki hasta bakıcıyla özellikle iyi anlaşıyorduk, koğuş sakinse sabaha dek oturup sohbet ettiğimiz oluyordu, sık sık içini dökerdi, her nedense bana güveniyordu. Güçlük çıkaranlar da vardı. Åge özellikle yorucuydu. Eğitimini bırakmış bir öğrenciydi, Sandviken'de tam zamanlı çalışıyordu. Bana yakınlaşmaya çalışıyor, parazit gibi yapışıyor, beni tartışmaların içine çekiyordu; beni, birincisi, yakınmalarını, dedikodularını dinlemem için, ikincisi, ona destek olmam için istiyordu, ben de bazen başımı sallayıp evet haklısın, bazen de vay canına, öyle mi diyordum ve bu ona gerçekten arkadaş olduğumuzu düşündürtüyordu. Genelde hastaları gezmeye götürüyorduk, Åge sızlanmaya ve o yoğun bakışlarıyla bana bakmaya başlıyordu, o da sakallı ve solgundu, pısırıktı, zavallı bir ezikti, kendi gözünde bir öğrenciydi, hastanedeki ev kadını gibi

bakıcılardan ve onların üstünde çalışan psikiyatri hemşirelerinden üstündü, hemşireler sürekli onun kötülüğünü istiyordu, bir gün durup dururken beni evine çağırdı, birlikte bara gidecektik, bunun üzerine, çocukluğumdan bu yana ilk kez, benden bir şey isteyen birine apaçık ve kesin bir hayır karşılığı verdim.

"Yok, olmaz," dedim.

Geri çekildi ve benden kaçınır oldu.

Ardından beni ona ihanetle suçlamaya başladı.

Ne sırnaşık herifti.

O gece eve dönerken korkunç bir düşünceye kapıldım: Åge gerçekte ben miydim? Onun gibi mi olacaktım? Treni kaçırdığını anlamadan yıllar boyu sağda solda çalışan ve tüm seçenekleri tükenince yaşamı buna dönüşen eski öğrenci?

Burada sıkışıp kalacak mıydım, kırk yaşıma bastığımda buraya geçici işlere gelip giden öğrencilere aslında bir yazar olacağımı mı anlatacaktım? Bir öykümü okumak ister misin? Kabul edilmedi, ama bunun tek nedeni yayıncıların kahrolası yobazlıkları, risk alan birine şans vermemeleri. Üzerine otursalar bile bir dâhiyi tanımazlar. Şu şansa bak, öykü çantamdaymış. Evet, yaşamımla ilgili, betimlediğim enstitünün tuhaf ayrıntıları tanıdık gelir büyük olasılıkla, ama buradan söz etmiyorum aslında. Ne okuyorum demiştin? Felsefe mi? Evet, ben de düşünmüştüm onu. Ama sonra edebiyatı seçtim. Joyce üzerine yazdım. Metindeşlik falan. Çok iyi olduğunu söylediler. Ama ne bileyim. Bir bakıma eski geliyor bana, ama edebiyatın –evet– çağlar aşan evrensel bir yanı var. Al şu öyküyü, yarın nöbette hakkında ne düşündüğünü konuşuruz. Olur mu?

Kırk değil yirmi iki yaşımda olduğumu saymazsak bu imge oldukça iyi uyuyordu bana. Hayatımı kazanmak için orada çalışıyordum ve yazmak için yaşıyordum, ancak yazmıyordum, yazmaktan söz ediyordum. Ama yazamasam da okuyabiliyordum. Bu yüzden bir yığın gece mesaisine kalıyordum ve sabah dörde kadar genelde hiç rahatsız edilmeden kitap okuyordum, kalan son iki saatte de koğuşu temizliyordum, çünkü o zaman zaten kitaba konsantre olamayacağım kadar uykulu oluyordum. Stig Larsson'un *Autisterna* ve *Komedin 1* romanlarını okudum, beni hayran bırakan doğal

gerçekçiliğinin de her zaman tehditkâr bir yanı vardı. Tehdit, anlamsızlığın bir anda vurmasıydı. Flaubert'in *Üç Öykü'sünü* okudum, şimdiye dek okuduklarım arasında açık ara en iyisi oydu, öyküler hedefi on ikiden vuruyor, öze dokunuyordu, özellikle de karşısına çıkan her hayvanı öldüren avcının kana susamışlığını anlatan öykü; bunu anlayabiliyordum, seslendiği şeyi içimde hissediyordum, önemli olduğunu biliyordum, ama rasyonel terimlerle dile getirip açıklayamıyordum, çünkü açıklayacak bir şey yoktu, anlatı her şeydi. Tarihsel romanı *Salambo*'yu okudum, tam bir başarısızlık örneğiydi, ama saygıdeğer bir başarısızlıktı bu, Flaubert her şeyini o kitaba yatırmış, tüm becerilerini ve yeteneğini kullanmıştı, ama çabası boşa gitmişti, romanda hayat yoktu, her şey ölüydü, karakterler ruhsuzdu, hikâyenin geçtiği yer teatraldi, ama bu yapaylığın çekici bir yanı da vardı, bir şey katıyordu, yalnızca sonsuza dek yitip gitmiş bir zamanı yansıtması değildi bu, romanın kendisi de eski bir kalıntı, yapay bir sanat eseri olarak iz bırakıyordu. Aptallıkla ilgili romanı *Bouvard ile Pécuchet*'yi okudum, dâhiceydi, çünkü Flaubert aptallığı toplumun tabanında, işçi sınıfında değil, orta sınıfta buluyordu ve onu tüm görkemiyle sergiliyordu. Tor Ulven'i de okudum ve eşsiz, neredeyse insanüstü kesinlikteki cümlelerinin, her şeyi eşit ölçüde önemli yapmasının tadını çıkardım. Bunu, Tor Ulven'in yazısını bu kadar iyi yapan, onu hedefine ulaştıran özelliklerini Espen'le sık sık konuşuyorduk. Maddeyle insan arasında bir tür denklik vardı, burada psikolojiye yer yoktu, varoluş dramı aralıksız sürüyordu, yalnızca bir krizde, örneğin kişiler ayrıldığında, babalarını veya annelerini yitirdiğinde, âşık olduğunda, çocuk yaptığında değil, her zaman vardı, bir bardak su içtiklerinde, karanlıkta bisikletlerinin titreşen farıyla giderken veya orada değilken, yazarın ustalıkla betimlediği boş alanlarda bile... Ve bu ne dile getiriliyor, ne yazılıyordu; metinde değildi, metnin kendisiydi. Söylemekten hoşlandığımız gibi, konuşmanın kipleri ve kalıplarıyla, dil aracılığıyla ortaya seriliyordu, doğrudan anlatıyla değil, kendi biçimiyle. Jon Fosse'yi okudum, *Naustet,* yani *Kayıkhane* yayımlanınca yalınlığı ve dinamikliğiyle onun kitaplarının kapısını araladı bana. Claude Simon'un *Les Géorgiques* romanını

okudum, Espen'le birlikte yazarın üslubunun kapsamına, herhangi bir bakış açısını öne çıkarmamasına, her şeyi bir şekilde aynı derinliğe indirgemesine, o kaosa, dünyanın gerçek karmaşasını yansıtmasına hayran olduk. Ama o dönemde okuduğum en iyi kitaplar Borges'indi, hem neredeyse sınırsız kapsamlarıyla yalın imgelerin önem kazanmasını hem de çocukluğumdan tanısam da onu okuyana dek özlediğimi bilmediğim masalsılığı çekici buluyordum.

Hemen hiçbir şey yazmadım. Danmarksplass'ta bir apartman dairesinde sandalyeye bağlanmış bir adamın öyküsünü karaladım, işkence görüyor ve sonunda kafasından vurularak öldürülüyordu, bu sırada zamanı neredeyse durdururcasına yavaşlatmaya çalışıyor, kurşunun deriyi, kemiği, kıkırdağı, sıvıları geçip beyne ve oradaki çeşitli bölümlere ulaşmasını anlatıyordum, çünkü kulağa taşradaki vadiler, ovalar gibi gelen Latince terimleri çok seviyordum, ama tam bir saçmalık olduğu ve hiçbir yere varmadığı için yazdıklarımı sildim. Altı ayda iki sayfa. Gjøvik'e gidip bir demo kaydettik, şarkılardan ikisi NRK'de çalındı, festival sırasında Hulen'de ön grup olarak çıktık. İyi geçti, *Studvest'te* adımız posterde olmasa bile akşamın bombası olduğumuz yazıldı, bir konser daha ayarlandı, bu kez tüm gece bizimdi. Kalabalık bir izleyici kitlesi vardı, biraz fazla heyecanlıydık, neredeyse her şey ters gitti, kendimiz için aldığımız kayıtta birinin *bu tam bir felaket,* diye bağırdığını duyduk. Ama *Studvest* yine hakkımızda iyi bir yorum yaptı. Bu kez grubumuz adına o kadar gururlanmamıştım, çünkü makalenin yazarı Hans'ın memleketindendi ve üstelik birkaç grupta onunla birlikte çalmıştı. Bir gitarist daha alma durumu söz konusu olunca onun adı geçti ve kimse karşı çıkmadı, böylece provalara katılmaya başladı, içine kapanıktı ama çekingen değildi, şarkıları hemen kaptı. Adı Knut Olav'dı, uzun kızılımsı saçları, açık bir yüzü ve sınırları belirgin, yalın, üstün bir müzik zevki vardı. Benden çok daha iyi davul çalıyordu, bas gitarda Pål'den daha iyi olabilirdi ve Hans'tan daha iyi şarkı söylüyorsa buna hiç şaşırmazdım. Onun katılımıyla grup biraz daha ilerleme kaydetti, ben de kendime örnek alabileceğim birini bulmuş oldum. Kendisinden pek söz etmiyordu, öne çıkmaya çalıştıklarını belli etmemeye çalışanların dolaylı yöntemleriyle bile

kendini övmüyordu. Yüzü açık, bakışları açıktı, toplumsal bağlamda içe kapanık denemezdi, yine de kapalı, gizemli bir yanı vardı. Sabaha dek içebilen, bir olay varken asla eve gitmeyenlerdendi, bu niteliğimiz ortaktı, dolayısıyla sayısız kez onunla Bergen'de bir yerde, sabahın sekizinde sarhoş hâlimizle kahve içip ertesi gün hatırlamadığımız konularda sohbet ettiğimiz olmuştur. Öte yandan bu sohbetlerden biri kaldı aklımda, evrenle ilgili bir şeyler geveliyordum, gelecekte açılabileceğini, onu ve dolayısıyla kendimizi giderek daha yakından tanıdığımızı, yıldız tozundan yapıldığımızı söyledim, alkol ve yıldızlı gökyüzünün birleşimi beni ışıltılı kutlama ruh hâlinin derinliklerine sokmuştu, ama Knut Olav, bunun tam tersi olacağını, yeni keşiflerin içe yöneleceğini, geleceğin içeride yattığını söyledi. Nanoteknoloji. Genetik manipülasyon. Atom enerjisi. Tüm güç ve patlayıcılık minik, mikroskobik varlıklardaydı, büyük ve teleskopik olanlarda değil. Ona baktım, elbette haklıydı, içe doğru gidiyorduk. Dışa gitmek artık içe gitmekti.

Ölen birinin öyküsünü yazdım, birinci tekil şahıstan anlattım, Danmarksplass'taki alt geçidin kıyısında ambulansa konduğunda kalbi durmuştu, ama öykü patoloğun sedyesinde, tabutta ve mezarlıktaki toprağın altında sürüyordu. Üç aylık çalışma, anlamsız iki buçuk sayfa, sildim gitti. Bir gece polis karşı daireye baskın yaptı, mutfak pencereleriyle aramda iki metre vardı, ertesi gün *Bergensavisen'de* haberi çıktı, bir yığın silah ve elli bin kron ele geçirmişlerdi. Gazeteyi Espen'e götürdüm, şaşkınlıktan kahkahalara boğulduk; daha birkaç gece önce eve sarhoş dönmüştük, benim mutfağımda kahve içiyorduk, karşı dairede perdenin arkasında gölgeler kımıldıyordu, ben pencereyi açtım ve onlara doğru bir ciğer ezmesi kutusu fırlattım, gürültüyle cama çarptı, saklandık, bir adam perdeyi çekip dışarı baktı, bunun dışında bir şey olmadı. Demek banka soyguncularıydı!

Yine de zamanımın çoğu Sandviken Hastanesi'nde geçiyordu. Bazen sadece orada yaşıyormuşum gibi geliyordu bana. Orada çalışanlar düşük seviyeden kimselerdi, bu bana gerekiyordu. Kazandığım para bana gerekiyordu. Ayrıca başka bir şey yapmak, üniversitenin dışında sıradan bir işle uğraşmak kendimi değişik bir

gözle görmemi sağlıyordu ve ayakta kalmak için buna gerek duyuyordum: Yaptıklarımın gerçek amacı yazı yazmaktı. Her şey bu gerçekte buluşuyordu veya buluşmalıydı.

Bir cumartesi gecesi işte yalnızdım, gece mesaisi başlamak üzereyken Mary aradı.

"Merhaba," dedim. "Bir şey mi unuttun?"

"Yok," dedi. "Burada yapayalnızım, belki işten sonra uğramak istersin. Bir şişe şarap açabiliriz."

Ateşimin yükseldiğini hissettim. Ne diyordu böyle?

"Sanmıyorum," dedim. "Korkarım eve gitmem gerekiyor."

"Açık konuşacağım, Karl Ove," dedi. "Seninle yatmak istiyorum. Biliyorum kız arkadaşın var. Kimseye söylemeyiz. Kesinlikle güvenli. Söz veriyorum. Yalnızca bir kez."

"Yapamam," dedim. "Kötü olur. Üzgünüm."

"Kesin emin misin? Son kararın mı?"

Olur, olur, olur diye bağırıp ona koşmayı nasıl istiyordum.

"Evet, yapamam. Kötü olur."

"Anlıyorum," dedi. "Umarım böyle doğrudan sorduğum için aptal olduğumu düşünmezsin. Aptal olduğumu düşünmeni istemiyorum."

"Yok, delirdin mi?" dedim. "Aklımın köşesinden bile geçirmem."

"Söz veriyor musun?"

"Evet."

"Yarın görüşürüz öyleyse. Hoşça kal."

"Hoşça kal."

Sabah oldu, onunla karşılaşma konusunda gergindim, ama davranışlarında özel bir durumu çağrıştıran bir şey yoktu, her zamanki gibiydi, belki bana karşı biraz daha çekingendi, hepsi bu.

Birkaç hafta boyunca onun teklifini her gün düşündüm. Baştan çıkmadığıma seviniyordum bir bakıma, Gunvor'u aldatmak istemiyordum ve ayık olduğum sürece bu zor değildi. Ama başka bir açıdan baktığımda pişmanlık içimi yakıp kavuruyordu, çünkü büsbütün özgür olsaydım Mary'nin teklifini kabul ederdim. Ama

edemedim. Gelecek yıl Gunvor'la İzlanda'ya taşınacaktım, tarih bölümü bitirme sınavına orada girecekti, ben de tam zamanlı yazacaktım. Bu arada Sandviken'de elimden geldiğince çok çalıştım. Duvarlardan dışkılar sildim, nöbet geçiren hastaları dizginledim, biri yüzüme yumruk attı, hastane bahçesinde bitmek tükenmek bilmeyen yürüyüşlere çıktık veya minibüsle bölgede dolaştık.

Studvest'tin yayın yönetmenliğini üstlenen Hans onun için kitap değerlendirmesi yapmakla ilgilenir miyim diye sordu. İlgileniyordum, işi kabul ettim. Atle Næss'in Dante'yle ilgili romanını yerden yere vurdum ve *American Psycho'yla* ilgili tam sayfa yazı yazdım, başkişi taksiyle kentte dolaşırken *Buraya giren ummayı bırakmalıdır,* diye bir duvar yazısı okuduğundan bu roman da Dante'yle bağlantılıydı. Cehennemin kapıları burada, vay canına, çok iyiydi. Ne romandı ama. Ne roman. Hans dergi için bir Noel öyküsü yazmamı istedi. Kabul ettim, ama beceremedim. Noel'de otobüsle eve giden bir adamla ilgili birkaç cümleyi geçemedim. Noel'de kaçırılma, bağlanıp işkence görmeyle ilgili bir öykü tasarlıyordum, ama yaptığım başka her şey gibi bu da saçmalıktı. Paul Auster'ın *New York Üçlemesi'ni* okuyunca asla böyle bir şey yazamayacağımı düşündüm. Bir cumartesi akşamı hastalara pizza yaptım, böyle yaparak onları küçümsüyormuşum gibi geldi bana. Noel'de annemin yanına gittim, İzlanda'da kalacağım süre için evime kiracı buldum, Yngve'nin Arendallı arkadaşlarından biriydi bu, ardından Bergen'e gittim, iki bavul dolusu eşya topladım, Espen'le vedalaştım ve önce Fornebu'ya, ardından Kastrup'a giden uçaklara bindim, en son uçak akşamın geç saatlerinde Keflavik'e indi. Kesif bir karanlık vardı, bir saat sonra havaalanı otobüsüyle giderken hiçbir şey görmedim, Reykjavik kentine girerken tek bir izlenimim bile yoktu. Bir taksiye bindim, şoföre Gunvor'un adres notunu gösterdim, Gardastræti Sokağı'na gidecektik, önce bir gölü, ardından bir tepeyi geçtik, koskocaman anıtları andıran evlerden birinin önünde durduk.

Demek burada oturacaktık. Atlantik Okyanusu'nun ortasında zarif bir kent evinde.

Taksinin parasını ödedim, şoför bavulları indirdi, kapıyı ve eve uzanan bahçe yolunu geçtim. Bodrum katının kapısı açıldı, Gunvor beni sevinçle karşıladı. Kucaklaştık, onu ne kadar özlediğimi hissedebiliyordum. Bir hafta önce gelmişti, bana evi gösterdi, büyüktü ve ruhsuz döşenmişti, ama bizimdi, altı ay boyunca burada oturacaktık. Yatağa gittik, ardından duş almak istedik, ama su çürük yumurta gibi kokuyordu, dayanamadım, Gunvor bütün suların böyle olduğunu, magmaya yakın su kaynaklarının sülfür koktuğunu söyledi.

Birkaç hafta sonra Reykjavik'teki başka her şey gibi suyun kokusunu da, orada yaşamayı da sevmeye başladım. Gunvor sabahları üniversiteye gidince ben tek başıma uzun uzun kahvaltı ediyor, ardından ya kentte yürüyüşe çıkıp bir kafede elimde defterim veya bir romanla oturuyordum –buralıların güzelliği her gün etkiliyordu beni, kızlar inanılmaz güzeldi, onlar gibisini daha önce görmemiştim– ya da mayomu alıp yakındaki açık havuza gidiyordum ve gökyüzünün altında yağmur, kar demeden bir kilometre yüzdükten sonra İzlandalıların *heitapottur* dediği küçük sıcak su havuzlarından birine giriyordum. Sonra da yazı yazmak üzere evin yolunu tutuyordum. Akşamları televizyon izlemeyi de çok seviyordum, dil Norveççeye çok benziyordu, hem tınısı hem sesi çok yakındı, ama büsbütün anlaşılmazdı. Gunvor üniversitede arkadaşlar edinmişti, çoğu onun gibi yabancı öğrencilerdi, ayrıca Einar adında İzlandalı bir komşumuz da vardı, yirmi dört saat hizmetimizdeydi ve haftada en az dört akşam uğruyordu. Gözlerinin altında büyük siyah torbalar vardı ve göbek bağlamaya başlamıştı, çok çalışıp çok içiyordu, ama bize uğrayıp bir isteğimiz var mı diye soramayacak kadar değil. Ne beklediğini hiç anlayamadım, çabalarının karşılığını almıyordu, en azından benim gördüğüm kadarıyla, bu durumdan çok memnun değildim, sülük gibi yapışkandı, ama birlikte içki içebildiğim tek kişi oydu, umduğumla değil bulduğumla yetinmek zorundayım diye düşündüm ve onunla İzlanda barlarına gidip sessizce kafayı çektim.

Gunvor'un yabancı arkadaşları aracılığıyla benimle yaşıt bir Amerikalıyla tanıştım, müzikle ilgileniyordu, kendi şarkılarını yazdığını söyledi, coşkulu ve naifti, grup kurmaktan söz ettik, enstrüman çalan bir İzlandalı tanıyordu, bir gece onu görmeye gittik, rutubetli bir bodrumda oturuyordu, geçen yüzyılı çağrıştıran bir yanı vardı, madenci gibi öksürüyordu ve zayıftı, kucağında bebeğiyle sigara içen karısı ona bağırdı, adam omuz silkip bizi daha da küçük bir odaya aldı, içerisi her türden çerçöple doluydu, burada çalabilirdik, ama *first of all,* dedi, esrar içmeliyiz. Esrarlı sigara aramızda dönüp bittikten sonra gitarını çıkardı, Amerikalı arkadaşım Eric kendi gitarını çıkardı, bana da davul olarak kullanmam için bir kova verdiler. Oldukça sıradan, beyaz saplı, kırmızı bir kovaydı, ters çevirip bacaklarımın arasında koydum ve onlar gitarlarında bluesumsu bir melodi tıngırdatmaya başlayınca kovaya vurarak ritim tutmaya giriştim, bu sırada yan odadaki bebek ciyak ciyak ağlıyordu.

Bunu anlattığımda Gunvor gözlerinden yaşlar gelene dek güldü.

Onun çalıştığı çiftliğe ziyarete gittik, onu sıcak karşıladılar, bana karşı utangaçlardı, İngilizcelerinin zayıf olduğunu söylediler, ama akşamın ilerleyen saatlerinde, bölgedeki herkesin katıldığı kutlamaya giderken açıldılar. Teke yumurtalığı, köpek balığı turşusu ve başka tuhaf şeyler yedim, yanında yerel içkiler içtik, ev sahiplerimizin –kendim de öyle olduğum için beni rahat ettiren– utangaçlığı ve suskunluğu bir çırpıda silinip gitti, herkesi bir coşku sardı, bir bakmışım ki yanımdakiyle kol kola girmiş sağa sola sallanırken onların şarkılarına eşlik etmek için benzeri sesler çıkarıyorum... Herkes sarhoştu, herkes mutluydu, bu kadar bana benzeyemezlerdi, sabaha karşı parti bitince herkes eve sarhoş döndü. Bizim ineklere bakmamız gerekiyordu, çiftçinin mutfağında viski içtikten sonra birlikte ahıra gittik. Kendisi gübre küreklemekle ve yemlemek için saman yığmakla uğraşırken bana ineklerin dişlerini temizlememi söyledi, önerisini öyle gülünç bulmuştu ki gülmekten yere yıkılmamak için oturması gerekti.

Dışarıda rüzgâr uğulduyordu. İzlanda'da rüzgâr hiç dinmiyor, denizden karaya gece gündüz esiyordu. Bir gün, Norveççe gazeteleri

okumak için Nordens Hus'e giderken yolda yaşlı bir kadının rüzgârdan devrildiğini gördüm. Üç öykü yazdım, onlarla ilgili yorumların ve yazılarımla, elde etmek istediğim şeylerle tam bir defter doldurdum. Geceleri babam kâbuslarıma giriyordu, uyanıkken hiç öyle korkmuyordum. Gunvor'un kız arkadaşları sıkıcıydı, elimden geldiğince kaçınıyordum onlardan. Gunvor'la benden on yaş büyük bir İsveçli öğrenci Einar'la birlikte bizi akşam yemeğine çağırdı, arkadaş canlısı, utangaç, iyi kalpli biriydi, olağanüstü bir apartman dairesinde oturuyordu ve büyük olasılıkla hazırlaması bütün gününü alan, birinci sınıf bir yemek sundu bize. Biz de onu davet ettik, lezzetli görünen bir kuzu tarifi buldum, Gunvor'un çiftliğindekiler bize bir torba kuzu, bir torba da at eti vermişti. Torbalar aynı görünüyordu, şansımı denedim, yanlış olanı seçtim, yemek tarifindeki fotoğrafla ilgisi bile yoktu yaptığımın, kitapta etleri kemikten ayrılan bir kuzu budu mantar, soğan ve havuçlarla süslenmişti, o cumartesi akşamı masa başında toplanan konuklarımızın yediği şeyse bir at eti çorbasıydı. Ah, korkunç bir tadı vardı, tuzdan yenmiyordu. Ama İsveçli Carl başını sallayıp gülümsedi ve yemeğin çok iyi olduğunu söyledi. Bunun at eti olduğunu anlayacak kadar İzlandalı olan Einar hiç sesini çıkarmadı ve gizemli ama dost canlısı gülümsemesini takınmakla yetindi. Onu anlamaya başlamıştım, hiç arkadaşı yoktu. Tek arkadaşı bizlerdik.

Sarhoş olup dışarı çıktık. Bütün gece Carl'ı düşündüm, ince bir yanı vardı, bir çiftçi gibi görünmesine karşın ince ve belki biraz da kadınsıydı, ayrıca İsveç'teki sevgilisinden asla adıyla söz etmiyordu ve bu tavrı bana bu sevgilinin bir erkek olabileceğini düşündürttü.

Bunu Gunvor'la Einar'a söyledim, tıklım tıklım bir bardaydık, bangır bangır müzik çalıyordu, duyurabilmek için sesimi yükseltmem gerekmişti.

"Bence Carl bir homo!" diye bağırdım.

Einar dehşetli gözlerle baktı bana. Ardından arkama.

Döndüm. Olamaz, Carl arkamdaydı!

Ağlıyordu.

Koşarak dışarı çıktı.

"Karl Ove," dedi Gunvor. "Arkasından koş ve özür dile."

Onun sözünü dinledim. Korkunç rüzgârların estiği sokağa çıktım, yukarı baktım, kimse yok, aşağı baktım, Carl koşarak eve gidiyor.

Arkasından koşup yakaladım.

"Dinle, Carl. Üzgünüm," dedim. "Öylesine düşünüyordum, birden söyleyiverdim. Çok sarhoşum, gördüğün gibi. Seni incitmek istemedim. Bence çok iyi birisin. Seni çok seviyorum. Gunvor da çok seviyor."

Bana bakıp burnunu çekti.

"Bunu gizlemeye çalışıyordum," dedi. "Kimse bilsin istemiyorum."

"Ne önemi var!" dedim. "Hadi, gel onların yanına dönelim. Bir daha bu konuyu konuşmak zorunda değiliz. Gel. Birer cin tonik daha yuvarlayalım."

Gözlerini kurulayıp benimle geldi. Tanıdığım ilk homo oydu. Daha sonra sevgilisinden adıyla söz etmeye başladı, birkaç hafta sonra o da Reykjavik'e geldi, bizi akşam yemeğine çağırdılar, sevgilisinin bizimle ilgili her şeyi bildiği ortaya çıktı. Carl bizi çok övmüştü, sevgilisinin gözünde önemli kişilerdik ve anladığım kadarıyla ben biraz gizemli biriydim. İzlanda'da ne iş yaptığımı söylememiştim, ne Einar'a ne de doğrudan sorduğunda Carl'a. Boş boş geziyor, yüzüyor, kitap okuyordum ve bir keresinde şöyle demiştim: Geceleri fırının önünde durup pişirdiğim ekmeğin kabuğunun usulca sararıp gevrekleşmesini izliyorum.

Benim açımdan durum bunun tam tersiydi, ben Carl ve sevgilisini gizemli buluyordum, çünkü birbirlerine benziyorlardı. Aynıyı aramak, aynıyı istemek, aynıyı sevmek nasıl mümkün olabiliyordu?

Çok geçmeden her nasılsa bir gay-bara düştü yolum. Einar'la kafayı çekiyordum ve sık sık yaptığım gibi, onunla vedalaştıktan sonra kepenkleri indirmemiş yer var mı diye aramaya koyuldum, bir şey olsun, herhangi bir şey diye düşünerek kenti dolaşıp durdum ve o gece bir bodrum barı buldum, aşağı indim, ilkin sıra dışı bir şey çarpmadı gözüme, bir içki alıp içeriyi taradım, Bronski Beat çalıyor, birçok kişi dans ediyordu, işemek için tuvalete gittim ve

orada, kabin duvarında devasa bir penis posteri vardı. Çok sarhoştum, bir düş görüyor gibiydim, dışarı çıktım, evet, yalnızca adamlar vardı. Dışarı çıkınca rüzgâra karşı kafamı eğdim, biri bana seslendi. Döndüm. Otuzlu yaşlarda bir adam koşarak yanıma geldi.

"Sean!" dedi. "Sen misin bu gerçekten?"

"Adım Sean değil," dedim.

"Dalga geçme benimle," dedi. "Nerelerdeydin? Seni bir daha göreceğim aklıma bile gelmezdi!"

"Benim adım Karl," dedim.

"Niye öyle diyorsun?"

"Bak," dedim, iç cebimden pasaportumu çıkarıp. "Karl. Görüyor musun?"

"Sen Sean'sın," dedi. "Sean'sın. Sean."

Birkaç adım gerileyip beni inceledi, ardından topukları üzerinde dönüp sokağın köşesinde gözden yitti.

Başımı iki yana salladım, ıssız ve rüzgârlı sokakları geçip eve geldim, birazdan kalkıp okula gidecek olan Gunvor'un yanına uzandım ve beynime kurşun yemiş gibi bir anda uykuya daldım.

İzlanda'ya taşınmaya karar verir vermez orada makaleler yazıp gazetelere satma düşüncesine kapılmıştım. Einar'ın Sugar Cubes'un basçısı Bragi'yi tanıdığı ortaya çıkınca hiç duraksamadım, bir röportaj ayarlayıp evine gittim. Kısa süre önce baba olmuştu, bana bebeğini gösterdi, mutfak masasına oturduk, sorularımı sordum, yanıtladı; yeni bir albüm çıkarmışlardı, belki ilk albümleri kadar iyi değildi, ama ikincisinden daha iyiydi, ayrıca açılış şarkıları "Hit" inanılmaz güzeldi, röportajı gazetelere satmakta hiç zorluk çekmeyecektim. Aklımdaki gazetenin *Klassekampen*, *Sınıflar Savaşı*, olduğunu söyleyince Bragi gülümsedi, bir yabancının kulağına büsbütün delice geliyor olmalıydı bu. Çıkmak üzereyken bana yakında Reykjavik'te konser vereceklerini söyledi, konser sonrası mutlaka sahne arkasına gelmeli, onları görmeliydim.

Gunvor çiftlikte olduğundan yalnız gittim, konserden önce içtiğim likörlerle kafayı bulmuştum, sendeleyip duruyordum, kocaman aydınlatma direklerinden birine yaslandım, çok tehlikeliydi,

ama ben bunu düşünecek durumda değildim. Bir güvenlik görevlisi koşarak yanıma geldi ve uzaklaşmamı söyledi, yes, sir, deyip gittim. Norveç'te olsaydım yaka paça sokağa atılırdım, burada her türden insana alışkınlardı; geçmişte bira yasak olduğundan herkes likör içiyordu, bira sonunda serbest bırakılmıştı, ama alışkanlık o kadar yerleşmişti ki herkes birayı egzotik bir içki olarak görüyordu. Ayrıca bir kutu bira ateş pahasıydı. Yerel içki likördü, dolayısıyla kentte yalnızca ben sendelemiyordum. Geceleri ana caddenin ucu gençlerle dolup taşıyordu. Bunu ilk gördüğümde ne haltlar dönüyor diye merak etmiştim, Gunvor hep öyle olduğunu söylemişti. Omuz omuza vermiş gençlerin hepsi sarhoştu. İzlanda gördüğüm ama anlamadığım böyle tuhaflıklarla doluydu.

Grup konsere başladı. İyi çalıyorlardı, ayrıca kendi izleyicilerinin önündelerdi, çok iyi bir konserdi. Çalmaları bitince sahne arkasına gittim. Durduruldum, kendimi Norveç gazetesi *Klassekampen'in* muhabiri diye tanıttım ve Bragi'yle randevum olduğunu söyledim. Güvenlik görevlisi geri döndü, geçebileceğimi söyledi, koridoru geçtim, kalabalık bir odaya girdim, herkes heyecanlı ve coşkuluydu, ortam çığırından çıkmak üzereydi, bir sandalyenin kenarına tünemiş duran Bragi bana el salladı. Davulcuya İzlandaca bir şeyler söyleyip beni tanıttı, *Klassekampen* adı geçince ikisi de kahkahaya boğuldu.

Söyleyecek bir şeyim yoktu, ama yine de mutluydum, Bragi bana bir bira uzattı, tuhaf ve gürültücü kalabalığa baktım, özellikle Björk'e, insan gözünü ondan ayıramıyordu. O sıralar Sugar Cubes dünyanın en iyi gruplarından biriydi, içinde bulunduğum bu oda rock müziğin merkeziydi. Bunu Yngve'ye anlatmak için sabırsızlanıyordum.

Bragi kalktı.

"Partiye gidiyoruz. Gelmek ister misin?"

Başımı öne salladım.

"Just stick to me," dedi.

Öyle yaptım. Müzisyenler, sanatçılar kalabalığının arasında onun yanından ayrılmıyordum, Björk'ün evinin bulunduğu liman bölgesine yürüdük. Ortasında geniş merdivenleri bulunan bir

dubleksti, çok geçmeden içerisi tıklım tıklım doldu. Björk CD'lerle çevrili bir müzik setinin yanına, yere oturdu ve birbiri ardına şarkılar çaldı. Yorgunluktan ayakta duramıyordum. Üst basamaklardan birine oturdum, başımı tırabzana dayayıp gözlerimi yumdum. Ama uyumadım, içimde bir şey kabarıyordu, midemden göğsüme doğru, çok geçmeden boğazıma ulaşacaktı, sıçrayıp kalktım, son iki basamağı çıktım, banyoya koştum, kapıyı açtım, klozete eğildim ve kustuğum sarı, turuncu renkli büyüleyici bir şelale her yere sıçradı.

Birkaç hafta sonra annem bizi ziyarete geldi, onunla bir gün Gullfoss, Geysir ve Thingvellir'e, başka bir gün de güney kıyısına gittik, orada kumlar siyahtı ve denizin ortasında kocaman kayalar vardı.

Birlikte sanat müzesine gittik, yerlerle duvarlar bembeyazdı ve geniş çatı pencerelerinden dolan güneş ışığıyla içerisi neredeyse yanıp tutuşmuş gibi parlıyordu. Pencerelerden denizi, tepeleri beyaz köpüklü mavi dalgaları, uzakta yükselen beyaz doruklu dağı görebiliyordum. Bu ortamda, dünyanın kıyısındaki parlak beyaz odada sanat yitip gidiyordu.

Sanat içsel bir fenomen miydi? İçimizde ve aramızda kımıldanan, göremesek de bizde iz bırakan ve gerçekte biz olan bir şey? Manzara tabloları, portreler ve heykellerin amacı özünde bize yabancı olan dış dünyayı, iç dünyamıza yansıtmak mıydı?

Annemin dönme zamanı gelince onu Keflavik Havalimanı'na götürdüm, vedalaştık, eve dönerken James Joyce'un *Stephen Hero'sunu* okudum, ilk bu kitabını almıştım ve açıkçası en zayıf çalışması da buydu, bitmemişti ve yayımlanması düşünülmemişti, ama ondan da ders çıkarabilirdim, bu metinde apaçık kendisini gösteren otobiyografik unsurları *Ulysses*'te usulca başka bir şeye dönüştürmesi... Stephen Dedalus güçlü bir genç karakterdi, babasının telgrafı onu Dublin'e çağırıyordu, "Annen ölüyor, eve gel," ama *Ulysses* romanında bu küstah ve zeki genç adam evvela ve her şeyden çok, olayların geçtiği bir yerdi. *Stephen Hero*'da bir kişi olarak çevresinden ayrıyken *Ulysses*'te dünya onun içinden akıp gidiyordu ve Augustine, Thomas Aquinas, Dante, Shakespeare ve öyküde ne varsa onun içinden geçiyordu, bu durum minik Yahudi

Bloom için de geçerliydi, ama onun içinde olagelen, onun içinde akan en yüce ve iyi olan değildi, kişileri ve olaylarıyla, reklamları ve gazeteleriyle bir kentti akan, herkes ne düşünüyorsa o da onu düşünüyordu, *Everyman*'di. Öte yandan onların üzerinde, gözlemlendikleri başka bir seviye vardı, bu seviye dil ve onun çeşitli biçimlerinin neredeyse gizlice kucakladığı sezgiler ve ön yargılardı.

Stephen Hero'da bunların hiçbiri yoktu, yalnızca Stephen, başka bir deyişle, Joyce karakteri vardı, betimlenen ama asla birleştirilmeyen dünyadan ayrı tutulmuştu. Anladığım kadarıyla bu gelişim son kitabı *Finnegans Wake*'te doruğa ulaşıyordu, satın aldığım ama okumadığım bu romanda karakterler, kendi *sıradan adam* yaşamını süren dilin içinde kayboluyorlardı.

Üniversiteyle Perlan Binası arasındaki durakta indim ve elçilikler bölgesinden geçerek eve yürüdüm. Hava sisli ve yağmurluydu, hiç kimseymişim gibi bir boşluk duyuyordum içimde, belki de vedalaşmanın etkisiydi bu. Evde Gunvor koltuğa oturmuş, yanındaki sehpada bir fincan çayla kitap okuyordu.

Paltomu asıp içeri girdim.

"Ne okuyorsun?" diye sordum.

"İrlanda Büyük Kıtlığı," dedi. "Anneni uğurladın mı?"

"Evet."

"Onu ağırlamak güzeldi."

"Evet, öyleydi."

"Bu akşam ne yapacaksın?"

Omuz silktim.

Üzerinde eşofman ve altına hiçbir şey giymediği bir gömlek vardı. Onu arzuluyordum, üzerine eğildim. Çok uzun zaman geçmişti, bundan rahatsız oluyordum, ama kendi adıma değil onun adınaydı bu rahatsızlık, ben çünkü biraz kafa dinlemek istiyordum, o ise bir terslik olduğunu, onu istemediğimi sanabilirdi.

Ama terslik yoktu. Bana geniş bir alan gerekiyordu yalnızca ve burada ona kavuşmuştum, yabancı bir kentte gün boyu yürüyüp yüzüyor, kafelerde oturuyordum ve geceleri Gunvor yatak odasında uyurken ben masamda yazıyordum, ama bu alan bile çok küçüktü, orada bile bana fazla yaklaşıyordu.

Bu yüzden başka her şeyi bir yana itecek kadar arzulu olduğuma sevinmiştim. Neden kendimi geri tuttuğumu anlayamıyordum, bundan daha çok istediğim bir şey yoktu, ardından yeniden yakınlaşmış, birlikteliğimizin ilk günlerindeki gibi olmuştuk, yalnızca ikimiz kalmıştık geriye ve böyle olması için tek bir söz edilmesi gerekmemişti. Her şey zevkte ve çekimde gizliydi, kendi başlarının çaresine bakıyorlardı. Ama onların yokluğunda uzaklığın aşılması, sözler veya eylemlerle giderilmesi gerekiyordu, arzumu korumak istemezsem, koruyacak güçten yoksun düşersem birlikte yaşamaktan, yaş ve kültürü paylaşmaktan öteye geçemeyen iki gence dönüşürdük.

Gunvor bana hiçbir kötülük yapmamıştı. Bana iyi davranmış, her zaman iyiliğimi istemişti. Herhangi bir kusuru, yanlışı ve yetersizliği yoktu. İyilik istiyor, iyilik yapıyordu. Kusurlar, yanlışlar ve yetersizlikler benim sorunlarımdı. Onları saklayabilmek için elimden geleni ardıma koymuyordum ve genelde başarıyordum, ama hep orada, içimde duruyor, gölgem gibi yakamı bırakmıyorlardı, dolayısıyla hep vicdan azabı çekiyordum. Bundan kurtulmak, yalnız kalmak istiyordum, o zaman kimseyi etkilemediğim, sorunlarımla baş başa kaldığım için vicdan azabından kurtuluyordum. Ama yalnız kalabilmek için Gunvor'dan ayrılmam, onun onca yatırım yaptığı bu ilişkiyi bitirmem gerekiyordu, üstelik bir bakıma ben de çok yatırım yapmıştım. Sık sık beni sevdiğini söylüyordu, onu incitmek istemiyordum, onu hiçbir şey için incitmek istemiyordum; ona, bana böylesine sıcak bakan birine sırtımı dönmek istemiyordum.

Bu akşam her şey yeniden güzel olmuştu. Duş aldım, duvardan duvara halının üzerinde yalın ayak yürüdüm, bu duyguyu çok seviyordum; Gunvor televizyon izliyordu, onun yanına oturdum, ayaklarımı onunkilerin üzerine koydum, ne zaman istesem bana çevirmenlik yapıyordu, ama bunu pek sık istemiyordum, İzlanda haberleri hemen her zaman balıkçı gemileri ve balık pazarlarıyla ilgiliydi.

O yatmaya gidince bilgisayarımı açıp yazmaya başladım. Telefon çaldı, açtım, hattın öbür ucu sessizdi.

"Kim arıyor?" diye bağırdı Gunvor, yatak odasından.

"Kimse," dedim. "Uyumuyor muydun?"

"Uyuyordum, ama telefon sesine uyandım."

Bazen ahizeyi kaldırdığımızda kimse bizi aramamış, biz bir numara çevirmemiş olsak bile sesler duyuyorduk. Tuhaftı, ama çevremiz elçiliklerle doluydu ve hemen yolun aşağısında Rusya Elçiliği vardı, bana kalırsa bölgedeki telefonlar yakından izleniyordu ve İzlandalı yetkililer hatları karıştırmıştı. Ülkenin nüfusu yalnızca iki yüz elli bindi, günümüz devletlerinin gerek duyduğu tüm alanlarda çağı yakalamaları olanaksızdı.

Koridorun ışığını söndürüp bilgisayar masasını karanlıkta küçük bir ışık adasına dönüştürdüm ve kulaklığımı takıp yazmaya başladım.

Öykülerden biri yüzme havuzundaki bir adamla ilgiliydi, burada yine protezlerden söz ediyordum, soyunma odasının duvarına dayalı duruyorlardı; ama oradan anlamlı bir yere varamadım. Betimlemeler güzeldi, haftalar boyu çalışmıştım üzerilerinde, ama yeterince iyi değillerdi. Bir buçuk ayda bir buçuk sayfa. Şöyle bir bakıp kenara koydum, sıradaki öyküyü açtım, fotoğraf makineli adam kentte dolaşıp fotoğraflar çekiyor, aşağı yukarı on yıldır görmediği bir tanıdığını görüyor fotoğraflardan birinin kenarında, birlikte geçirdikleri yazı ve resimdeki adamın kız arkadaşının boğulup öldüğünü hatırlıyor. Denizin dibinde iki yıl önceki iskele inşaatından kalan beton direkler ve çelikler varmış, kız birkaç metre açılmış, üç metre kadar dibe dalmış ve ellerini oradaki çeliklerden birine bağlamış. Onu böyle bulmuşlar, elleri bağlı, saçları akıntıda dalgalanıyor ve bu sırada adaya bir fırtına sokuluyor, engin gökyüzü kapkara...

Üç sayfa, iki aylık çalışma.

Bu öykünün sorunu ona inanmamamdı, bir kadının kendisini boğarak öldürmesini nasıl gerçekçi gösterebilirdim?

Onu da kenara bıraktım, yeni bir dosya açtım, not defterimi çıkardım, karaladığım fikirlere göz attım ve şunda karar kıldım: Bir kompartımanda bavuluyla bir adam.

Ertesi sabah bitirmiştim. On sayfa. Mutluydum, iyi bir öykü yazdığım için değil de bitirdiğim, bu kadar çok sayfa yazdığım için. Son iki yılda toplam on beş-yirmi sayfa yazdığım düşünülürse bir gecede on sayfa yazmak çok iyiydi. Belki yaza doğru bir kitap edecek kadar öykü yazabilirdim.

Ertesi hafta sonu Vestmanna Takımadaları'na gitmek üzere güney kıyısına giden otobüse, ardından da feribota bindik. Güverteye çıkıp birbirimizin fotoğrafını çektik, Gunvor mavi yağmurluğunun kapüşonunu kafasına geçirmişti, gözlüğünün camlarında yağmur damlaları vardı; benim bir elim tırabzanlardaydı, öbürüyle Leiv Eiriksson gibi uçsuz bucaksız okyanusu gösteriyordum.

O sırada adalar belirdi, birdenbire ortaya çıkmışlardı, yüksek kayalar etkileyici bir manzara oluşturuyordu, bir yanlarını örten çimenler siste ışıldıyordu, orada otlayan koyunlar küçük bulutları andırıyordu, öbür yaka dik ve çıplaktı, kayalar dimdik denize iniyordu, tüm girinti ve çıkıntılara kuşlar tünemişti.

Feribot iki kayanın arasına usulca süzüldü, doğal bir limana yanaşıp kıyıya çıktık, eşyalarımızı konukevine bırakıp minik adayı dolaştık. Evler yanardağın hemen altındaydı, yetmişlerin başındaki bir patlama yüzünden üst sıradaki yapılar lavla kaplanmıştı. Dağın tepesine tırmandık, küller hâlâ sıcaktı.

"Burada yaşamayı isterdim," dedim, konukevine doğru inerken. "Çok güzel olurdu."

"Ne yapardın burada?"

Omuz silktim.

"Öylesine yaşardım. Denizin ortasında bir adada. İnsan daha ne isteyebilir."

Gunvor güldü.

"Başka bir dolu şey."

Ama ciddiydim. Denizin ortasında, ışıltılı otlakların arasında, dumanı üstünde yanardağın altında bir ev kiralamak. Bunu gözümün önüne getirebiliyordum.

Gunvor bir akşam Einar'ı aradı, bilgisayar işinde çalışıyordu, bizimki sorun çıkarmaya başlamıştı, gelip bakabilir miydi? Hiç vakit kaybetmeden geldi, bir saat sonra oturma odamızdaki bilgisayarın başına geçmiş, çalışmaya başlamıştı. Gunvor ona çay götürdü, ben durumun nasıl göründüğünü sordum, büyük bir sorun olmadığını, kısa sürede üstesinden geleceğini söyledi. Bir süre oturdu, havadan sudan konuştuk, yaptığımız her şeyle ilgileniyordu, ama kendisinden pek söz etmiyordu. Tek başına yaşadığını, çok çalıştığını, gece dışarı çıktığımızda sohbet ettiği onca kişi düşünülürse Reykjavik'in yarısını tanıdığını biliyordum.

"Ağabeyin ne zaman geliyor?" diye sordu, koridorda ceketini giyerken.

"Haftaya," dedim. "Bize kenti gezdirir misin?"

"Lafı mı olur," dedi. "Zevkle. Bir telefon yeter."

Ardından gitti.

Yngve arkadaşı Bendik ve onun sevgilisi Åse'yle geldi. Onları havaalanında karşıladım, ziyaretime gelmelerine, bizimle kalacaklarına seviniyordum, ama aynı zamanda dehşete kapılmıştım, burada yaklaşık bir hafta kalacaklardı ve benim söyleyeceğim, yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Akşam yemeği hazırladım, Bendik beğendi, başımı eğdim, yüzümün kızardığı kimsenin gözünden kaçmadı. Araba kiraladılar, Geysir Bölgesi'ne gittik. Bendik yanında getirdiği yumurtaları küçük bir sıcak su havuzunda haşladı. Gayzerin kendisi ölüydü, artık fışkırmıyordu, ama uyandırılabilir durumdaydı, yeterince sıvı sabun dökülürse eski günlerdeki gibi püskürebilirdi. Ama bana söylenene göre, yalnızca özel günlerde, resmî ziyaretlerde falan yapıyorlardı bunu, dolayısıyla, yaklaşık on beş dakikada bir fışkıran küçük kardeş Strokkur'e gittik. Püskürdükten sonra sular duruluyor, gökyüzünü yansıtan yüzeyiyle herhangi bir su gibi görünüyordu, ama çok geçmeden yerler yine kükremeye başlıyor ve sular bir kubbe gibi yükselip devasa bir su direği oluşturuyorlardı. Su ve buharla çevrelenmiştik. Her yer köpüklü küçük pınarlarla doluydu. Toprak çoraktı.

Bütün gün Strokkur'ü izleyebilirdim, ama gitmemiz gerekti, yüzecek bir havuz aradık. Kuş uçmaz kervan geçmez bu yerde, yakıcı sularda yüzme düşüncesi herkese çekici geliyordu. Birkaç kilometre uzakta buharlar çıktığını gördük, bir havuz vardı, onunla yetinmeye karar verdik; ben sessiz, ciddiydim ve ciddi ve sessiz olduğum düşüncesinin altında eziliyordum. Özellikle sürekli sohbet edip gülen, aklına geleni söyleyen birine benzeyen Bendik'in yanında. Hiç sesin çıkmıyor, Karl Ove. Ne oldu, yoksa altına mı yaptın? Reykjavik'teki dükkânların ne kadar iyi olduğunu görünce kendilerini kaybettiler; spor ayakkabılar, kot pantolonlar, eski eşofmanlar, ceketler ve moda olmaya başlayan İzlandalı grupların CD'lerini aldılar. Barları da sevdiler, her gece dışarı çıktık; Yngve, Bendik ve Åse'ye ilk akşam eşlik eden Einar onların yanında bizim yanımızda genelde yaptığı gibi öne çıkmıyor, çekingenleşip geride duruyordu. Barın birine yaslanmış likör içiyorduk, Einar gitmesi gerektiğini söyledi; biriyle buluşacağım, size iyi eğlenceler, görüşürüz dedi bana ve gecenin içine daldı. Onun için biraz üzüldüm; Gunvor'la ben belli ki onun sahasıydık, önemli olabildiği bir yerdik, ama yine de anlayamıyordum, birçok yerde birçok kişiyi tanıdığı ortadaydı, bize *nasıl* gerek duyabilirdi? Ama onun gidişinin üzerinden birkaç dakika geçince tüm bunlar aklımdan çıktı, alkol etkisini gösteriyor, buzlarım çözülüyordu, konuşmaya başladım, gece ilerledikçe giderek yükseliyordum, ama bir noktada işler tersine döndü, bir şeyleri yok etme, birine vurma gereği duyuyor, her şeyden, kendimden ve lanet yaşamımdan nefret ediyordum, ama ne bir şey söyledim ne de yaptım, öylece içmeyi sürdürdüm ve giderek kafayı buldum, eve gittiğimde bir yıldır düşündüklerimi Gunvor'a söylemem gerektiği duygusuna kapıldım, beynim büsbütün uyuşmuştu, çevremi algılamıyordum, durup dururken tek bir düşünce takılmıştı aklıma: Gerçeği söylemek.

Gunvor uyuyordu, ben mutfakta kafayı çekiyordum, gidip onu uyandırdım ve her şeyi ama her şeyi söyledim.

"Sarhoşsun, Karl Ove," dedi. "Böyle demek istemiyorsun. Lütfen aslında bunları söylemek istemediğini söyle."

"İstiyorum," dedim. "Şimdi de gidiyorum."

Pencereyi açıp dışarı atladım. Aydınlık mayıs göğünün altında kente gittim, ıssız sokaklarda ileri geri yürüyüp durdum, sonunda yorulunca uyuyacak bir yer bakındım. Birkaç sokak ileride müstakil bir evin yanında düz çatılı bir garaj gördüm, tırmanıp uzandım ve uykuya daldım.

Uyandığımda soğuktan donuyordum, yağmur yağmıştı, sırılsıklamdım. Olanları şöyle böyle anımsıyordum. Ama söylediklerimi unutmuştum.

Bitmiş miydi artık? Her şeyi berbat mı etmiştim?

Sersem gibiydim, oturdum, orada yakalanmamak için bir saniye sonra aşağı indim ve sendeleye sendeleye evin yolunu tuttum.

Geldiğimde kahvaltıya oturmuşlardı. Bendik gülümsedi, Yngve ciddiydi, Gunvor benimle göz göze gelmedi ve Åse hiçbir şey olmamış gibi yapıyordu.

"Üzgünüm," dedim, karşılarına geçip. "Dün aşırı sarhoş oldum."

"Ne demezsin," dedi Bendik.

"Neredeydin?" diye sordu Gunvor.

"Kentte bir yerde bir çatıda uyudum," dedim.

"İçkiyi bırakman gerekiyor, Karl Ove," dedi Yngve. "Bizi korkutuyorsun. Anlıyor musun?"

"Evet," dedim. "Üzgünüm. Ama şimdi yatağa gitmem gerek. Yıkılmak üzereyim."

Uyandığımda Gunvor'la konuşmaya çıktık. Söylediklerimin hiçbirini kastetmediğimi, ne dediğimi bilmediğimi, içtiğimde bambaşka birine dönüştüğümü anlattım, bunu bildiğini söyledi; ama seni seviyorum, gerçekten seviyorum, dedim, ne olduğunu bilmediğim sözlerim büsbütün ortadan kalkmasa, aramızda dursa bile ayrılmadık, ilişkimiz özellikle benim açımdan çok değerliydi. İçkiyi azaltmaya karar verdim, sorun oradaydı, ama hemen ertesi gün yine dışarı çıkmıştım, son gecemizdi, ertesi gün Yngve, Bendik ve Åse'yle Norveç'e dönecektim, Gunvor birkaç hafta daha kalacaktı, buna çok önceden karar vermiştik, seviniyordum, buradaki yaşamı bitirmiştim, daha önce bana çok güzel görünen engin gökyüzü, tek başıma yürüdüğüm rüzgârlı sokaklar, yüzme havuzları,

kafeler, gece yazı yazmak ve hafta sonları Reykjavik yolculukları, içsel yaşamımın karanlığına, ruhumun yetersizliğine bulaşıp bozulmuştu, dolayısıyla Sandviken Hastanesi'ndeki işle Bergen ve yaşamıma karşı sorumsuzluğum bana çekici geliyordu.

Gunvor'la Åse erkenden eve döndü; Yngve'yle Bendik de gitmek istiyordu, Yngve neredeyse sürükledi beni, ama barlar hâlâ açıktı, şimdi kalkmak saçmalık olurdu, siz gidin, ben birazdan gelirim, dedim. Tek başına ne yapacaksın, diye sordu Yngve. Tanıdığım biriyle karşılaşabilirim, dedim. Kim bilir?

Karşılaştım da. Filmbarin'e girdiğimde Einar bardaydı. Beni görünce gülümseyip el salladı, yanına gittim, bir saat sonra bar kapanana dek sohbet edip kafayı çektik. Parti veren birini tanıyordu, beş-altı kişiyle birlikte kendimizi bir çatı katı dairesinde bulduk, herkesin elinde bir kadeh viski vardı.

Bir sigara yaktım, Einar dudaklarında bir gülümsemeyle bana sokuldu.

"Güzel öyküler yazmışsın," dedi.

Ona baktım.

"Neden söz ediyorsun?" diye sordum.

"Yazdığın öyküler. Çok iyiler. Yeteneklisin."

"Nereden biliyorsun?" dedim, ayağa kalkarak. "Okudun mu? Nasıl..."

"Bilgisayarını onarırken kopyaladım," dedi. "Burada ne iş yaptığını söylemedin. Merak ettim. Dosyalarını görünce kopyaladım."

"Ne!" dedim. "Hayvan herif!"

Arkamı dönüp gittim, bir elimde kadeh, öbüründe sigarayla arka bahçeye çıktım, kadehi duvara fırlatacaktım, ama vazgeçtim, o kadar sarhoş değildim, duvardaki elektrik kutusunu andıran şeyin üzerine koydum, sokağa çıktım, minik parlamento binasına doğru yürüdüm, yokuşu çıktım ve herkesin derin bir uykuya dalmış olduğu evimize döndüm.

Atlantik Okyanusu'nun ortasındaki ağaçsız, kapkara ve ıssız adada altı ay geçirdikten sonra uçağın aşağısında ağaçlar gerçeküstü görünüyordu ve birkaç saat sonra Kopenhag'ın sıcak, kalabalık sokak-

larında, yemyeşil gür parklarıyla bulvarlarında dolaşırken kendimi cennette hissettim, dünya gerçek olamayacak kadar güzeldi sanki.

Einar'ın tuhaf öyküsünü Yngve'ye anlattım, başını iki yana salladı ve yakından tanıma fırsatı bulamasa da adamın pek güven uyandırmadığını söyledi. Öykülerimi okuması, doğrusunu söylemek gerekirse çok önemli değildi, onu öyle terk ettiğime pişman olmuştum, birkaç soru sorup öyküleri daha kapsamlı değerlendirmesini isteyebilirdim. Ama asıl konu bu değil, onları elde ediş biçimi ve gerekçesiydi.

Nasıl biri, başkalarının özel dosyalarını kopyalardı? Ayrıca niye bunu itiraf etmişti?

Bizden ne istiyordu?

Bazı sorunlar coğrafidir, bu da onlardan biriydi. O akşamın ilerleyen saatlerinde Flesland Havalimanı'nın döner kapısından çıkıp otobüsün bizi beklediği meydana giderken ne Einar'ı ne de İzlanda'yı düşünüyordum. Bergen'de mayıs sonu, yeşil yamaçlar, aydınlık geceler ve yaşamla dolup taşan insanlar anlamına geliyordu. Eve gidip yatamazdık, dışarı çıkmalıydık, hava aydınlık ve sıcaktı, tüm kafelerle restoranlar doluydu ve usulca kararmaya başlayan gökyüzünde ilk yıldızlar göz kırpmaya başlamıştı bile.

Ertesi gün ikindiye doğru Espen'in kapısını çaldım. Altı aydır görmemiştim onu, çok uzun geliyordu bu süre bana, daha önce hemen her gün konuşurduk.

Ben İzlanda'dayı anlattım, o burada olan bitenden söz etti. Bu yıl felsefe okumuş, biraz yazı yazmıştı.

"Taslak nasıl gidiyor?" diye sordum.

"Bitti," dedi.

"Çok iyi!" dedim. "Gönderdin mi?"

Başıyla evetledi.

"Kabul ettiler."

"Kabul mü ettiler? İlk kitabın çıkacak mı demek istiyorsun?"

Kıskançlıktan kıpkırmızı kesildim ve gülümsemeye çalışarak ona baktım.

Yine başını salladı.

"Ne kadar güzel!" dedim.

Gülümsedi, sehpa olarak kullandığı tahtanın üzerindeki çakmakla oynadı.

"Hangi yayınevi?"

"Oktober. Çok iyi bir editörüm var. Torleiv Grue."

"Başlığı ne olacak?"

"*Sakte dans ut av brennende hus, Yanan Bir Evin Usul Dansı,* sanırım."

"Güzel. Çok iyi bir başlık. Ne zaman çıkacak? Sonbahara mı?"

"Evet, büyük olasılıkla. Ama üzerinde biraz daha çalışmak gerekiyor."

"Doğrudur, peki şaşırdık mı?" dedim.

Mutfaktaki espresso cezvesinin tıslaması kesildi. Espen kalkıp gitti, buharı üstünde iki kahveyle döndü.

"Senden ne haber?" diye sordu. "İzlanda'da bir şeyler yazdın mı?"

"Biraz. Birkaç öykü. Çok iyi olmadılar ama... En azından boş durmadım."

"*Vinduet* sonbaharda yeni yazarlar için bir tanıtım sayısı çıkaracak. Duyar duymaz aklıma sen geldin. Bir öykü yollamak istemez misin? Ben yolladım bile."

"Denemekten zarar gelmez," dedim. "Gerçek bir ret, sahte on kabulden iyidir."

"Haha."

Bir saat süren kıskançlığım boyunca Espen için pek de iyi şeyler düşünmedim, ama sonra geçti, her zaman benden ilerideydi, tanıştığımızdan beri çok iyi yazıyordu, tanıdıklarım arasında bunu hak eden bir tek o vardı.

Yirmi bir yaşındaydı ve ilk kitabı çıkacaktı. Harikaydı. Bana edebiyatın kapılarını açmıştı. Çok cömertti, hiçbir şeyi kendine saklamaz, yazılarını özenle korumaz, sezgilerini içine atmazdı, asla yapmazdı bunları, her şeyi paylaşırdı ve eli açık olmak, iyi etki uyandırmak, iyilik yapmak için değil, sadece öyle olduğu için yapıyordu bunları, benimle paylaşmak istediği bir coşkuyla dolup taşıyordu.

Kitabının yayımlanmasını ona çok mu görecektim?

Tüm içtenliğimle başarılı olmasını istiyordum. İçime dert olmasının tek nedeni beni ve yaşamımı birdenbire boşaltmasıydı.

"Yazın ne yapacaksın?" diye sordu.

"Sandviken Hastanesi'nde çalışacağım. Bir ara Kristiansand'a babamı ziyarete gidebilirim. Evet, Jølster'de birkaç hafta geçirmeyi düşünüyorum. Sen?"

"Oslo'ya gideceğim kesin. Ayrıca yeni bir ev bulmam gerekiyor."

"Niye?"

"Duymadın mı? Bildirim geldi. Binayı yıkacaklar."

"Ne?"

"Yaz bitmeden çıkmamız gerekiyor."

"Lanet olsun. Kötü bir habermiş."

"Birlikte bir yer bakalım mı?"

"Oda arkadaşı mı olalım diyorsun?"

"Evet."

"Olur, neden olmasın?"

Sandviken'de bir aylık iş sözleşmesi yaptım, koğuşta beni gördüklerine sevinmiş gibilerdi, hastalar değil elbette, onlar her zamanki gibi kayıtsızdı, orada çalışanlar, demek istiyorum; ben de sanki hiç gitmemiş gibi enstitü yaşamına geri döndüm. Bavullu adamın öyküsünün çıktısını aldım ve pek iyimserliğe kapılmadan *Vinduet'ye* gönderdim, hem çalışmak gücümü tükettiği hem de pek istemediğim için yazmayı bıraktım. Gunvor memleketine çalışmaya gittiğinden akşamları boş zamanlarımı çoğunlukla okuyarak geçiriyordum. Yngve'yle birkaç kez kente gittim, grupla bir iki prova yaptık, ama gönülsüzdük. Birlikte olduğumuz iki yıl içinde Hulen'de iki, Garage'da bir kez çalmış, bir demo kaydetmiştik, düzgün bir stüdyoda yaptığımız şarkımız Bergen grupları seçkisinde yer almıştı, bütün bunlar iyiydi, ama ilerlemek istiyorsak daha çok zaman ayırmamız, varımızı yoğumuzu bu meseleye koymamız gerekiyordu ve belli ki kimse bunu yapmak istemiyordu.

Bir gece evde duramadım, yaz havası çok güçlüydü, evde oturup kitap okumayı sağlıksız bulduğumdan dışarı çıktım, parkı geçip Café Opera'ya gittim. Ben İzlanda'dayken evimi kiralayan, Yngve'nin tanımadığım arkadaşı Geir oradaydı, kendime bir bira alıp ona ve arkadaşlarına katıldım. İş günü olduğundan pek kalabalık değildi, ama üniversite birinci sınıftan az biraz tanıdığım birkaç kız geldi, onlarla sohbet ettim, aralarından biri sarışın ve güzeldi, zamanında gözüme kestirmiştim, okuma salonunda çevreme bakınırken sadece güzel olduğu için yüreğimi hızlandıranlardan biriydi; Café Opera kapanırken, neşem çok yerinde olduğundan, orada hemen hemen kim varsa bana davet ettim. Geir, bir arkadaşı, iki kız ve altı Afrikalı çağırmıştım, Duty Free'den aldığım içkilerin birazı duruyordu daha. Altı Afrikalıyı tanımıyordum, ama kafede konuşmuşluğumuz vardı, pek Norveçli tanımadıklarını, buradaki yaşama alışmadıklarını düşündüğümden, sohbet edip içmeyi sürdürmek için partime gelmelerini istedim. Benimle konuşan gülümseyip başını salladı, evet, çok kibarsın, geliriz elbette, dedi. Ancak aydınlık ve sıcak gecede taksiyle eve giderken Afrikalıları değil, sarışın kızı düşünüyordum; o da, arka koltuğun köşesinde beni düşünüyor olmalıydı, çünkü ben üç taksinin parasını ödedikten sonra eve girip içkilerimizi alınca –Café Opera'daki kalabalık küçük görünüyordu, ama evimi doldurdular, ne zaman on bir kişi gelmişti ki buraya?– kız, bana baktı, neler yaptığımı, nasıl olduğumu, ilk yılla ve onlarla ilgili ne düşündüğümü sordu.

"Sizle ilgili mi?"

"Evet. Sen biraz kendini beğenmiş görünüyordun."

"Kendini beğenmiş mi? Ben mi?"

"Evet. Dante'yi okumuş, Yazarlık Akademisi'ne gitmiştin. Edebiyattan anlayanlardan biriydin."

"Anlamak mı? Bir şey bildiğim yoktu."

Kahkaha attı, ben de güldüm, mutfağa gittik, duvara yaslandı, ben tezgâha iliştim, sohbet ettik, ama ben onun söylediklerini duymuyordum bile, bir an sonra uzanıp onu öptüm. Yaklaştım, onu tutup kendime çektim, yumuşak ve güzeldi, ayrıca istekliydi. Yan daireye geçebileceğimizi söyledim. Jone, Stavanger'e gitmişti,

onun devasa su yatağına yığıldık. Ah, çok güzel bir kızdı. Üzerine yattım, kollarını bana doladı, o sırada arkamızda bir kımıltı duyup döndüm.

Afrikalılardan biriydi. Yarı karanlıkta bizi izliyordu.

"Gitmen gerek," dedim. "Yalnız kalmak istiyoruz."

Yerinden kımıldamadı.

"Orada öylece duramayacağını biliyorsundur herhâlde," dedim. "Lütfen çıkar mısın?"

Kımıldamadan durmayı sürdürdü.

"Boş ver onu," dedi kız. "Gel buraya."

Geldim, çabucak bitti. Sırtüstü devrildiğimde Afrikalının çıkmak üzere olduğunu gördüm.

"Çok kısa sürdü," dedi kız.

Dalga mı geçiyordu?

Hayır, gülümseyerek yanağımı okşadı.

"Uzun zamandır bunu yapmak istiyordum," dedi. "Kısa sürmesine üzüldüm. Ama şimdi gitmem gerek. Geç oldu. Görüşürüz."

O gittikten sonra uykuya daldım, kendime geldiğimde başım ağrıyordu, evde kimse kalmamıştı. İki şişe likör bitmişti, ayrıca şapka rafına koyduğum cüzdanımın yerinde yeller esiyordu.

Tüm param içindeydi.

Oturdum ve başımı ellerime dayadım.

Niye yapmıştım bunu? Niye, niye, niye?

Suçluluk duygum sınır tanımıyordu. Uyanık olduğum süre boyunca içimi kasıp kavuruyordu utanç. Yaptıklarım gözümün önünden gitmiyordu. Hep karşımdaydı.

Cehennemde gibiydim. Vicdan azabı altında ezilmekti cehennem. Kendi suçumdu, yapan bendim.

Niye, niye, niye?

Bunu istememiştim. Gunvor'la sakin, sessiz, sıcak bir yaşam sürmek istiyordum, tek dileğim buydu, elde etmesi kolay olmalıydı, büyü gerekmiyordu, herkes başarabilirdi bunu, hep başarmıştı. Gunvor da aldatıyor muydu beni? Hiç aldatmış mıydı?

Hayır, elbette yapmamıştı.

Aldatmayı hiç düşünmüş müydü?

Hayır, elbette düşünmemişti.

Düzgün, dürüst, içten, kibar ve iyi kalpliydi.

Olanları asla öğrenmemesi gerekiyordu.

Sarışın kız o yaz Hardanger'de bir otelde çalıştığını söylemişti, ertesi gün arayıp ona ulaştım. Bundan nefret ediyordum, aşağılayıcı ve küçük düşürücü bir davranıştı, ama yapmak zorundaydım, başka yolu yoktu.

Aradığıma sevinmişti.

"Merhaba," dedi. "Dün gece için teşekkür ederim!"

"Arama nedenim de bu," dedim. "Bir kız arkadaşım var. Olanları öğrenmemeli. Kimseye söylemeyeceğine söz verebilir misin? Söz verebilir misin aramızda kalacağına?"

Sustu.

"Elbette," dedi. "Bunun için mi aradın?"

"Evet."

"Peki," dedi.

"Peki mi?"

"Hoşça kal."

"Hoşça kal."

Gunvor'u aramadan önce birkaç saat bekledim, konuşmamızın olan bitenden alabildiğine uzak ve alabildiğine temiz olmasını istiyordum.

Elbette sesimi duyduğuna sevinmişti. Elbette beni özlemişti. Elbette bir araya gelmemizi iple çekiyordu.

Ona layık olmadığımı biliyordum. Ama sımsıkı tutundum. Yalan söyledim, aramızdaki uzaklık arttı, ama Gunvor bunu bilmiyordu. Kendimden nefret ediyordum, ondan ayrılmalıydım, kendim için değil, onun için, benden daha iyisini hak ediyordu.

Neden yapmamıştım?

Kıyısına dek gelmiştim, ama yapamamıştım.

Ertesi sabah otobüsle Sandviken'e gittim, enstitünün kokusu, oraya kapatılanların kasvetli görüntüsü bile biraz rahatlatıcıydı. Yaşam buydu, yaptığım şey de yaşamdı. Kaçamazdım, kabul

etmeliydim. Ne yaptıysam yapmıştım. Evet, şimdi canım sıkkındı ve haftalarca öyle olacaktı, ama zaman her şeyi, en dehşetli korkuları bile uyuşturur ve dakika dakika, gün gün, ay ay araya girip büyüklüğüyle onu silerdi. Olanlar oradaydı, ama araya öyle çok dakika, saat, gün ve ay girmişti ki artık hissedilemezdi. Önemli olan da duygulardı, düşünceler veya anılar değil. Gunvor bilmediği sürece olmamıştır düşüncesine, o kurtarıcı düşünceye dört elle sarılarak usulca meselenin üstesinden geldim.

Böyle bir olay olmamıştı, ama Gunvor Bergen'e dönünce ilkin suçluluk duygum yine kabardı, yalancı, hain, kötü biriydim, onun yanındayken haftalarca böyle düşündüm, ama bu da geçti ve bilincimin hemen gerisinde, sabit ama idare edilebilir bir duyguya dönüştü.

Gülümsediğinde canım yanıyordu, beni sevdiğini ve onun başına gelen en güzel şey olduğumu söylediğinde canım yanıyordu.

Sonra acıtmaz oldu.

Espen'le birlikte birkaç hafta gönülsüzce ev aradık, birkaç yere gidip baktık, ama hiçbiri uygun değildi, dolayısıyla ayrı yerlere çıktık: Espen kent dışında bir daireye, ben Asbjørn'ün Nøstet'deki eski odasına taşındık.

Bir gün *Vinduet'den* bir mektup geldi. Zarfı açtım ve koridordaki posta kutularının önünde mektubu bir çırpıda okudum. Bin beş yüzü aşkın öykü gönderilmişti ve bunlardan otuzunu seçmişlerdi. Benim öykümün de seçilenler arasında yer aldığını bildirmekten kıvanç duyuyorlardı.

Anlayamadığım için bir kez daha okudum.

Evet, gerçekten öyle yazıyordu. Tanıtım sayısında öykümü basacaklardı.

Yeni odamın basamaklarını indim, koltuğa yığıldım ve elimdeki mektubu bir kez daha okudum.

Bir yanlışlık olmalıydı. Veya gönderilen öykülerin kalitesi inanılmaz düşüktü. Bin beş yüz öykü? Beş yüz yazar? Hepsi de o kadar kötü olabilir miydi?

Bu olanaksızdı.

Beni biriyle karıştırmışlardı herhâlde. Kramsgaard veya Knutsgaard falan.

Kahkaha attım.

Öykümü kabul etmişlerdi!

Birkaç gün sonra beni askere, sivil göreve çağırdılar. Sonbahar biterken Hustad'ya gidecek, sonraki on altı ay boyunca bir yerlerde çalışacaktım. Bu bana uyuyordu, Sandviken Hastanesi'nde iki yıldan çok çalışmak yeterliydi, okula gitmek istediğim de yoktu.

Çalışmayı sürdürdüm, bir yandan da *Studvest* için kitap değerlendirmeleri yazıyor ve Hans'ın önerdiği röportajları yapıyordum, bunların çoğu benim alanımdaki yazarlarlaydı, ama akademisyenler ve bir öğrenci gazetesinin ilgisini çekebilecek başkaları da vardı aralarında. Gazetenin geri kalanıyla hiçbir bağlantım yoktu. Gidip küçük bir ses kaydedicisi alıyor, röportajı yapıyor, yazıp teslim ediyordum, hepsi buydu. Hans çalışmamı kendisinin de ötekilerin de beğendiğini söylemişti.

Hustad'ya gitmeden hemen önce, *Vinduet'nin* tanıtım sayısından iki kopya, posta kutuma düştü. Öykümü buldum, adı *Déjà Vu'ydü,* başlığın yanında fotoğrafım vardı, küçük bir vesikalığı büyütmüşlerdi, tanıtımda yalnızca adım, doğum tarihim ve mesleğim vardı, buraya "işsiz" yazmıştım. İyi görünüyordu; poz kesmek, övünmek yoktu, evet, bir tanıtımda bundan daha azı yazılamazdı

Derginin tanıtım sayısı tüm büyük gazetelerde ele alındı, çünkü bir önceki 1966 yılında çıkmıştı ve Øystein Lønn, Espen Haavardsholm, Knut Faldbakken, Kjersti Ericsson, Olav Angell ve Tor Obrestad gibi sonradan ünlü olan yazarların öykülerine yer vermişti, dolayısıyla, *Vinduet* yirmi altı yıl sonra bunu yineleyince, herkes aynı ölçüde güçlü bir kuşak çıkabilir diye düşündü. Öte yandan çoğu gazete durumun böyle olmadığı sonucuna vardı. Tüm değerlendirmelerde kimi adlar ötekilerden daha parlak bulunuyordu, benimki onlardan biri değildi. Anlaşılabilir bir durumdu bu: Benim öyküm en zayıflardan biriydi ve hiç basılmaması gerekirdi belki de. Uçakla Molde'ye gidip oradan Hustadvika otobüsüne bindiğimde tüm bunları aklımın gerisine itmiştim. Yakında yirmi dört

yaşıma basacaktım ve son birkaç yılda yaşamım durmuş, herhangi bir yöne doğru gelişme göstermemişti, yeni bir şey yapmak yerine Bergen'e gelişimin ilk birkaç ayında oluşan davranışlar bütününü sürdürmüştüm. Artık çevreme bakındığımda yeni açılışlar değil eski şeyler görüyordum. Askerlik imdadıma yetişmişti. Kararlarımı ertelemek için on altı ay veriyordu bana. Bir buçuk yıla yakın bir süre boyunca kararlarımı başkaları alacaktı, yaşamımın iş, eğitim ve kariyeri ilgilendiren bölümlerinde sorumluluk taşımayacaktım.

Bir sabah erken saatlerde Hustad'da çalışanlardan biri gelip beni uyandırdı. Bana telefon vardı. Saat daha altıydı, önemli olduğunu anlayıp koridorun sonundaki telefon kulübesine koştum, ahizeyi kulağıma götürdüm.

"Alo?" dedim.

"Alo, benim oğlum, annen."

"Merhaba."

"Korkarım kötü bir haberim var, Karl Ove. Büyükbaban. Dün gece öldü."

"Aaa."

"Hastaneye giderken öldü. Akşam Kjellaug'u aramış, o da bir ambulans çağırmış ve Jon Olav büyükbabanı götürmüş. Öldüğünde yanındaymış. Acı çektiğini sanmıyorum. Çabucak olup bitmiş."

"İyi bari," dedim.

"Evet," dedi annem.

"Yaşlıydı epey," dedim.

"Evet, sonuçta öyleydi."

Cenaze bir hafta sonraydı, izin başvurusu yaptım, birkaç gün sonra onay çıkınca uçakla Bergen'e gittim, Gunvor'la birlikte Rysjedalsvika feribotuna bindik, annem bizi karşıladı, yağmurlu kasım havasında arabasıyla götürdü, küçük dağlık bölgeyi geçtik ve büyükbabamın tüm yaşamını sürdüğü Åfjorden'e geldik. 1908'de doğmuştu. Anne babası yoksuldu. Buradaki herkes yoksuldu. Annesi o küçükken ölmüştü. Babası ev inşaatlarında ve balıkçı teknelerinde çalışıyordu. Daha sonra yeniden evlenmiş ve bir kız çocuk sahibi olmuştu. Otuzlu yılların başında bir kış günü

balık tutarken hasta düşmüş ve hemen sonra Florø Hastanesi'nde ölmüştü, bunun üzerine büyükbabam onun kızıyla ikinci karısının yaşadığı evde hak iddia etmişti. Mahkemelik olmuşlardı ve büyükbabam temyize gidip kazanmıştı. Üvey annesiyle kız kardeşi evi boşaltmak zorunda kalınca büyükbabam şimdiye dek oturduğu eve taşınmıştı. 1940'ta anneannem Kirsti Årdal'la evlenmişler, 1942 ile 1954 arasında dört çocuk sahibi olmuşlar ve küçük çiftliği yürütmüşlerdi, büyükbabam şoförlük yapmış, vizon, birkaç inek ve tavuk edinmiş, arıcılık yapmış ve orman meyveleri yetiştirmişti. En küçüğü dışında bütün çocukları evden ayrılmış ve büyükbabam emekli olmuştu; en büyük kızı ortaokul, ortancası hemşirelik okulu öğretmeniydi, küçük kızı bir psikologdu ve tek oğlu gemi tesisatçılığı yapan bir şairdi. Büyükbabam için böyle gelişen olaylar artık bir son bulmuştu.

Evin yokuşunu çıktık, kapıları açıp kendimizi dışarı attık. Yağmur yağıyordu, bavulu ve küçük çantayı almak için bagajı açarken ayakkabılarımın topukları yumuşak çakıllara gömüldü.

Büyükbabamın mavi tulumuyla kısa siperlikli siyah şapkası koridorda asılıydı. Çizmeleri yerde duruyordu.

Oturma odasından sesler geliyordu. Bavulu bırakıp içeri girdim. Kjellaug, Ingunn, Mård ve Kjartan oradaydı, kucaklaştık, Gunvor'la Bergen'deki durumumuzu sordular. Ingunn aç mıyız diye yokladı. İçeriye bir mutluluk egemendi, bir araya geldiklerinde hep öyle olurdu. Büyükbabamın geride bıraktıklarını düşündüm: Kjellaug, Sissel, Ingunn ve Kjartan; kızlarının eşleri: Magne, Kai Åge ve Mård; torunları: Ann Kristin, Jon Olav, Ingrid, Yngve, Karl Ove, Yngvild, Odin ve Sølve. Ertesi gün onu gömecektik. Şimdi yemek ve sohbet zamanıydı.

Bataklığın karşısındaki yamacın koyu yeşil alaçamları boyunca uzanan gür yeşillik kat kat sise bürünmüştü. Saat dokuzdu, annem bahçe kapısının önüne alaçam filizleri serpmemi istedi. Eski bir gelenekti bu. Yağmura çıktım, çakılların üzerine alaçam filizleri serdim, eve baktım, pencereler sabahın alaca karanlığında ışıldıyordu. Ağladım. Ölüme ve onun soğukluğuna değil, yaşama ve onun

sıcaklığına ağlıyordum. Var olan iyiliğe ağlıyordum. Sisin ortasındaki ışığa ağlıyordum, ölü adamın evindeki yaşayan insanlara ağlıyor ve yaşamımı boşa harcayamayacağımı düşünüyordum.

Jon Olav kilisede konuşma yapacaktı, ama ağlamaktan tek sözcük telaffuz edemedi. Denemeleri başarısızlıkla sonuçlandı, ne zaman konuşmak için ağzını açsa hıçkırıyordu. Ayin bitince tabutu dışarıda bekleyen cenaze arabasına götürdük. Annemin arabasına bindik, yavaşça köyden ve evin önünden geçtik, fiyorda karşı bir tepede yer alan mezarlığa gittik, orada kazılmış bir mezar vardı. Tabutu oraya taşıdık. İlahi söyledik, devasa alanda tuhaf ölçüde kırılgan çıkıyordu sesimiz. Fiyort ayaklarımızın altında boz bulanık uzanıyordu; karşı yakada sis ve bulut içindeki dağlar dosdoğru denize iniyordu. Rahip tabuta toprak serpti. Toprak toprağa, küller küllere, tozlar tozlara. Annem açık mezarın önünde bir süre tek başına durdu. Başını eğmişti, yeniden hıçkırmaya başladım, ama bu son oldu, et suyuna çorbanın bizi beklediği halkevine döndüğümüzde ortam hafifledi, cenaze bitmişti, yaşam büyükbabam olmaksızın sürecekti.

Hustad'ya döndüm, Bergen'de vicdani retçilere iş veren yerlere telefon etmeye başladım, yerel radyoda iki yıl deneyimim olduğundan Öğrenci Radyosu benimle hemen ilgilendi ve Jølster'de, annemin yanında birkaç gün Noel tatili yaptıktan sonra sivil hizmetimin ilk gününü geçirmek üzere Studentsenteret'ye gittim. Öğrenci Radyosu, *Studvest* ve başka birçok öğrenci organizasyonunun yer aldığı açık ofis katının kapısı kilitliydi, alt katta volta atarak, duyuruları okuyarak, Studia vitrinindeki kitaplara bakarak, oturup sigara içerek yöneticinin gelmesini bekledim, neredeyse bir saat geçti, bu da neydi, yanlış bir günde mi gelmiştim?

Sözleştiğimizden bir buçuk saat sonra geldi.

Bu muydu?

Gözlüklü, şişko, uzun saçlı bir adam yaklaştı. Üzerinde kot ceket ve kot pantolon vardı, çocukken, futbol organize edilmeden ve doğru düzgün kramponlar almadan önce giydiğimiz türde,

sarı-siyah renklerde yüksek konçlu ve kauçuk çivili kramponlar geçirmişti ayağına. Üç yıl önce bir gece onun odasında kafayı çekip esrar içmiştim. Sanki cehennemin kapıları açılmıştı. Yönetici nasıl o olabilirdi?

"Merhaba, merhaba," dedi.

"Merhaba," dedim. "Öğrenci Radyosu'nun yöneticisi sen misin?"

"Ta kendisiyim."

"Senin odanda bir partiye katılmıştım, hatırlıyor musun? Uzun zaman önce."

"Evet, iyice kafayı bulmuştun, değil mi?"

"Hiç de bile. Asıl sen bulmuştun!"

Güldü, sessiz bir kıkırdamaydı bu. Gülmek onun bir parçasıydı, sürekli çevresinde dolaşıyordu; söylenen hemen her şeye gülüyordu.

Ardından ciddileşti.

"O gece bir şeyler oldu. Aşırı ileri gittiğimizi anladık. Sanırım birkaç gece daha dışarı çıkmayı sürdürdük, ama bıraktık. Per Roger yurt dışına gitti ve döndüğünde kendisine çekidüzen vermişti. Ben de... Görüyorsun neyle uğraştığımı! Gel, sana çevreyi gezdireyim," dedi, bir demet anahtarı sallayarak.

Merdiveni çıkıp ofis katına geldik. Öğrenci Radyosu'nun kabinleri arkadaydı. Yandaki ofisten üç masa, bir köşe kanepe ve birkaç dolapla ayrılıyordu.

"Senin masan burası," dedi, en yakındakini göstererek. "Ben burada oturuyorum. Öbür çalışanlar sonuncuyu paylaşıyor. İşimizin çoğu stüdyoda geçiyor. Orayı gördün mü?"

Başımı iki yana salladım.

"Çoğunlukla orada çalışacaksın. Başlıca görevin kayıt arşivini bilgisayara geçmek."

"Gerçekten mi?" diye sordum.

Kahkaha attı.

"Yayın programlarını arşivlemek. TONO şemaları. Kayıtların arşivleri. Zamanın varsa DAT kayıtları. Kahve yapmak. Kahve satın almak. Bakalım, başka ne var? Postaneye gitmek. Aşırı çok mektup

alıyoruz. Hahaha! Can sıkıcı başka işimiz kaldı mı? Editör toplantılarının raporunu tutmak. Stüdyonun temizliği. Yerleri süpürmek. Broşür kopyalamak. Toplantı belgelerinin fotokopilerini çekmek. Yanımızda bir vicdani retçi çalıştırdığımıza o kadar seviniyoruz ki inanamazsın. Hiyerarşinin en dibinde sen varsın. Bizim köpeğimizsin. İşin bu. Köpeklik yapmak ve ben çağırınca gelmek! Burada patron benim."

Gülümsedi. Ben de gülümseyerek karşılık verdim.

"Peki," dedim. "Nereden başlayayım?"

"Her şey kahveyle başlar. Kahve koyabilir misin?"

Alt kattaki banyodan su getirdim, filtreyi kahveyle doldurup makinenin düğmesine bastım, bu sırada Gaute bilgisayarının başına oturup çalışmaya başladı. İkimizden başka kimsecikler yoktu ortada. Masama yerleştim, ne var ne yok bakmak için çekmeceleri açtım, rafları taradım, pencerelerden parkı izledim, siyah ağaç dalları gökyüzüne doğru uzanıyordu. Kahve demlenince doldurduğum iki fincandan birini Gaute'nin masasına koydum.

"Sağ ol," dedi.

"Ne üzerinde çalışıyorsun?" diye sordum.

"Wolfenstein," dedi.

"Wolfenstein mı?"

"Evet. Hitler'in sığınağında geçiyor. Katları tırmanmak gerekiyor. İhtiyar, en üst katta. Ama oraya ulaşmak kolay değil, her yer Nazi dolu. Yükseldikçe zorlaşıyor."

Arkasına geçtim.

Ekranın dibinde bir makineli tüfek namlusu vardı, boş koridorda ilerliyordu. İleride bir asansör görünüyordu. Birdenbire kapılar açıldı, beyaz giysili askerler dışarı fırladı.

"Olamaz," dedi Gaute.

Askerler "onu" gördü, çatışma çıktı, köşedelerdi, birkaçı yere düştü, ama bir asansör dolusu asker daha geldi, "Gaute" vuruldu ve ekran kanla doldu.

Ürkütücüydü, çünkü koridorlarla askerler insanın bakış açısından görünüyordu ve ekranda kan belirince, işte ölmek böyle bir şey diye düşündüm; gözlere kan dolar ve oyun biter.

"Yalnızca birkaç kez oynadım," dedi. "Senin bilgisayarında da yüklü. Ayrıca Doom da var."

Gerindi.

"Bugünlük bu kadar çalışma yeter, öyle değil mi?"

Ona baktım.

"Günde sekiz saat çalışmam gerekiyor. Bu konuda çok sıkılar. Form doldurup sana imzalatmam gerekiyor."

"Kim sıkı? Ben burada 'kimse' göremiyorum."

"Bana uyar," dedim. "Ama yine de kahvelerimizi içebiliriz bence."

Kısa sürede, Gaute'nin hiç de göründüğü gibi biri olmadığı çıktı ortaya. Dalgacı, kaytarmayı seven ve aylak biri olduğunu sanmıştım, ama öyle değildi. Tutkuluydu, radyo kanalını geliştirme konusunda hemen her alanda fikirleri vardı, ben sivil hizmetimi yaparken bütün radyoyu yeniden organize etti, yönetimden müzik seçimlerine varana dek her yeri profesyonelleştirdi, bütün teknik donanımı yeniledi, çalışmamın ilk aylarında düzenlemesini yaptığım tüm o analog programlar gitmiş, on altı ay sonra oradan ayrıldığımda her şey yerini dijitallere bırakmıştı. Wolf yalnızca mesai bittikten sonra oynanıyordu, ama takıntı yapmıştım, genelde akşam dörtte başlayıp gece ikiye dek ara vermeden oynuyordum ve bazen sabah programcıları geldiğinde beni oyunun başında buluyorlardı. Futbol menajerliği oyunumuz da vardı ve ona bağımlı olmak daha bile kolay denebilirdi, tüm boş zamanımı, takımım Avrupa Şampiyonu olana dek –bu haftalar sürebiliyordu– futbolcular alıp satarak ve maçlar yaparak geçiriyordum. On iki saatlik böyle bir oturumun ardından serseme dönen kafam bomboş oluyordu, anlamsızlığın sistemleştirilmesiydi bu, ama kendimi alamıyordum, bağımlı olmuştum.

Studentradion'de karşıma çıkan yeniliklerden biri de Internet'ti. O da bağımlılık yapıcıydı. Bir sayfadan ötekine atlamak, Kanada gazetelerini okumak, Los Angeles'ta trafiğin durumuna veya Playboy'un orta sayfa güzellerine bakmak; ama onlar aşırı yavaş açılıyordu, önce fotoğrafın alt bölümü beliriyordu, bu herhangi bir

şey olabilirdi, sonra fotoğraf bardağa doldurulan su gibi ekranda giderek yükseliyordu, işte baldırlar ve işte, ah, olamaz, külotunu çıkarmamış mı? Böylece, gece yarısı, Öğrenci Radyosu'nun boş ofisindeki bilgisayar ekranında memeler, omuzlar, boyun ve yüz ortaya çıkıyordu. Rachel'la ben. Toni ve ben. Susy ve ben. *Hustler*'ın da mı Internet sayfası vardı? Rilke... *Duino Elegies* konusunda ne yazmışlardı? Tromøya'nın fotoğrafı var mıydı?

Noel'den sonra yerine baktığım vicdani retçi geri döndü ve benimle birlikte tüm işlerin üzerinden geçti. Editörlükten anlamadığımı, yayın teknikleriyle ilgili hiçbir şey bilmediğimi, doğrusu hiçbir şeyden çakmadığımı görünce şaşkına döndü. Kristiansand'daki radyoda kendi teknikerim vardı, ister dışarıda röportajda ister stüdyoda kendi programımda olayım, tek yapmam gereken mikrofona konuşmaktı. Tekniker geri kalan ne varsa hallediyordu. Burada durum başkaydı. Söyleyeceğim her şeyi, "Merhaba, Öğrenci Radyosu'na hoş geldiniz," türünden basit lafları bile yazmama, kendisi ve orada çalışan başka herkes gibi doğaçlama yapmamama da şaşırıyordu. Ama çabuk öğreniyordum. Tatillerde programı sivil görevli yönetiyordu, başka bir deyişle kendi başıma çalışmam gerekiyordu, vericiyi açıp giriş müziğini çalıyor, tekrar yayını yapmaya karar vermişsem programın tanıtımını yapıyor veya albüm çalıp sohbet ediyordum, birilerini arayıp yayına konuk ettiğim de oluyordu, bunu giderek daha çok sevmeye başlamıştım, tek başıma canlı yayın yapmak çok heyecanlıydı ve program ne kadar karmaşık olursa heyecan o kadar artıyordu. Ama genelde tek başıma yürütmüyordum radyoyu, tek programım her gün yayınlanan öğrenci haberleri bülteniydi, her sabah gazeteleri tarayıp öğrenci haberleri buluyor, program yazıp kaydediyordum. Ayrıca kültür programları için malzeme topluyor, yazarlarla röportaj yapıyor veya kitap değerlendirmeleri kaydediyordum ve Sandviken veya başka bir enstitüde değil de burada çalıştığım için ne kadar şanslı olduğumu düşünüyordum her gün. Olav Angell, *Ulysses*'i çevirmişti, çalışmasını konuşmak için ona telefon ettim. Fredrik Wandrup bir değerlendirmesinde Ole Robert Sunde'yi yerden yere vurmuştu, önce Wandrup'ü,

ardından Sunde'yi aradım ve kendi yorumlarımı da ekleyip bir program yaptım. Dag Solstad Bergen'e geldi, oteline gidip onunla röportaj yaptım. İlk kez gerçekten hoşuma giden bir iş yapıyordum. Ayrıca işini seven bir tek ben değildim, çok hevesli bir ortam vardı, ama herkes rahattı, kendine kariyer yapmak isteyen öğrencilere göre bir yer değildi burası, tersine, stüdyoda ve ofistekilerin kahve sigara içerek, sohbet ederek, yeni gelen CD'lere bakarak veya gazeteleri karıştırarak günlerini geçirdiği oluyordu. İlk birkaç hafta hiçbir şey söylemedim, elimden geldiğince sıkı çalıştım, karşıma çıkan herkese selam verdim, on beş dakika boş zaman bulduğumda bilgisayara albüm adı giriyor, postaneye gitmişsem merdiveni koşarak inip çıkıyordum. Yöneticiler toplantısında tek söz etmiyor, söylenen her şeyi not alıyordum. Sonunda çeşitli yüzleri tanımaya başladım, üstelik adları bile hatırlıyordum. Sürekli orada bulunan tek kişi bendim, bu yüzden herkes beni tanıyordu, giderek havadan sudan konuşmaya başladık, şakalaştığımız bile oluyordu. Bir toplantı sırasında Gaute birdenbire bana döndü ve sen ne düşünüyorsun, Karl Ove, diye sordu. Herkesin, gerçekten bir katkıda bulunabilirmişim gibi beklentiyle bana baktığını görüp şaşırdım.

Sömestir başlarında yeni çalışanlar alınıyordu. Gaute bir broşür yapmamı istedi, bana verilen ilk gerçek görev buydu, yeterince iyi yapamayacağımdan kaygılandım, yalnızca başlığı üzerinde bütün akşam çalıştım, Bedava Stüdyo Kredisi olmasına karar verdim, Doré illüstrasyonlu Dante kitabındaki en sevdiğim resmi kurban ettim, Tanrı'yı, hem ilk hem son ışığı gördükleri resmi kesip bir kâğıda yapıştırdım ve iki yüz fotokopi çektim, ertesi gün sabahtan akşama dek, yeni öğrencilerle dolup taşan Studentsenteret'de durup broşür dağıttım. Birkaç gün sonraki tanıtım toplantısında içerisi tıklım tıklımdı. Çoğu kişi sessizce durmuş Gaute'yi dinliyordu, ama kimileri sorular soruyordu, bunların arasında kafası tıraşlı, Adorno gözlüklü biri dikkatimi çekti, ayrıca önünde Ole Robert Sunde'nin *Naturligvis måtte hun ringe* romanı duruyordu. Bu bir sinyal ve bildiriydi, az sayıda seçilmiş kişinin şifresiydi ve bu yüzden özel bir anlamı vardı. Sunde okuduğuna göre kendisi de bir yazar olmalıydı.

Toplantıyı takip eden günlerde iş başvurusu görüşmeleri başladı. Ben toplantı odasında Gaute'nin yanında oturdum ve birbiri ardına gelip giden adaylara sorular sorup kısa notlar aldım. Tuhaf bir işti, çünkü hiçbir şey bilmiyordum, onlardan daha azını bildiğim kesindi, yine de karşımda düzgünce oturup soruları olabildiğince iyi yanıtlamak için ter döküyorlardı, ben böyle bir süreçten geçmemiştim. Daha sonra adların üzerinden geçtik, izlenimlerimizi paylaştık, bu da tuhaftı, seçmek çok hoşuma gidiyordu. Kızlardan üçü oldukça çekiciydi, bir tanesi siyah rimelli kirpiklerinin altından kaygılı mavi gözlerle bize bakmıştı, çıkık elmacık kemikleri, uzun sarı saçları vardı, yaklaşık yirmi yaşındaydı, onu mutlaka işe almalıydık. Öbürü kumral saçlarını uzun bir örgü yapmıştı, sürekli dudaklarını oynatıyordu, bunlar belki de gördüğüm en güzel dudaklardı. Elleri kucağında, dimdik oturuyordu, her yönden zarifti, bir de davul çaldığını söyleyince beni kazanmıştı, o da işe alınmalıydı. Gaute güldü ve o kızın da yerel radyo deneyimi olduğunu, dolayısıyla zaten işe alınacağını söyledi. Sunde okuyan adamın yanı sıra işletme fakültesinden gelen adamı da almalıydık ki sadece edebiyat fakültesi öğrencileri olmasın; ayrıca klasik müzik konusunda çok bilgili olan kız da kesinlikle alınmalıydı...

Birkaç haftalık eğitimin ardından çeşitli bölümler oluşturuldu. İşi öğrenmeye başlamıştım, ofisin basamaklarını çıkarken gerilmiyordum artık. Tersine, çalışmaya başlamayı iple çekiyordum. Öğrenci Radyosu Bergen'de kendime ait ilk çevremdi, o zamana dek yaşamımda ne varsa ya Yngve'den ya da Gunvor'dan kaynaklanıyordu, burası başkaydı, buna seviniyordum, ama sorunlar da çıkarıyordu. Yaşamımda yeni bir şey başlamış gibiydi ve bu, Gunvor'la benim dışımızda, ilişkimizin dışında gerçekleşmişti; dört yıldır birlikteydik, birbirimizin en yakın dostuyduk, birbirimizle ilgili her şeyi biliyorduk, elbette ona karşı işlediğim korkunç suçları saymazsak, onlar hâlâ içimdeydi, onun içinde değil, Gunvor bir şey bilmiyor, beni iyi biri olarak görüyordu. Ama Öğrenci Radyosu'nda ziyaretime gelince bir terslik duygusuna kapıldım, huzurum kaçtı, sanki salt burada olarak ona ihanet ediyordum. İlişkimizin bittiğini anladım, ama ayrılamadım, onu incitmek, düş kırıklığına

uğratmak, dünyasını altüst etmek istemiyordum. Dahası yaşamlarımız başka biçimlerde de iç içe geçmişti, Gunvor aileden biriydi, özellikle onu kendisine yakın gören annemin ve çok seven Yngve'nin gözünde; ayrıca annemin kardeşleri gibi daha uzaktakiler de benimsemişti onu ve bu durum Gunvor'un akrabaları için de geçerliydi. Bu da yetmezmiş gibi geçen sene Ingvild'le tanışmıştı, arkadaş olmuşlardı, Gunvor onun eski kolektifine taşınmıştı, geçmişi Fløgstad'nın Bergen dönemine dek uzanan bu kolektif son yıllarda Arendallılarla, başka bir deyişle Yngve'nin arkadaşlarıyla dolup taşıyordu.

Tüm bu bağları kesip atabilir miydim?

Hayır.

Çok zayıftım.

Dolayısıyla ikili bir yaşam sürmeye başladım, çeşitli bölümler arasına duvarlar çekip her şeyin kendi başına çözüleceğini umdum.

İlk toplantıya Ole Robert Sunde'nin romanını getiren kişinin adı Tore'ydi, Stavangerliydi ve bölüm toplantılarını zengin fikirleriyle şenlendiriyordu. Bir sabah ofiste sohbet etmeye başladık. Sunde'yi nasıl bulduğunu sordum, düş kırıklığına uğrayıp kitabı duvara fırlattığını ve şimdi tam da bu konuda bir makale yazdığını, bunu bir dergiye satmaya çalışacağını söyledi.

"Sen okudun mu?" diye sordu.

"O kitabını değil. İlk yirmi sayfayı geçemedim. Ama O'yla ilgili olanı okudum, bilirsin, Odyssey tarzındaki romanı. Adını hatırlamıyorum."

"Kontrapunktisk," dedi.

"Evet, o. Birinci sınıf ödevim Joyce'tu. Dolayısıyla bu akım ilgimi çekiyor."

"Ben daha çok Beckett'i beğeniyorum."

"Çırağı ustadan daha çok mu beğeniyorsun?"

Gülümsedi.

"Sen böyle deyince kulağa çok iyi gelmiyor. Ama Beckett gerçekten çok iyi."

"Evet, evet, öyle."

"Doğrusu şu aralar Beckett tarzı bir roman yazıyorum. Yok, biraz abarttım. Absürt unsurları var diyelim."

"Roman mı yazıyorsun?"

"Evet, baharda yayınevlerine yollayacağım. Ardından her zamanki ret mektupları gelecek. İlginç falan filan, ama üzülerek bildiriyoruz ki falan filan. Böyle on altı mektubum var."

"On altı ret mektubu mu?"

"Evet."

"Kaç yaşındasın ki?"

"Yirmi. Sen?"

"Yirmi dört. Benim yalnızca bir *ret* mektubum var."

"Demek sen de yazıyorsun."

"Evet... Yani hayır, tam öyle denemez."

"Yazıyor musun, yazmıyor musun?"

"Yazmaktan ne anladığına bağlı..."

"Nasıl? İnsan ya yazıyordur ya da yazmıyordur, öyle değil mi? Bildiğim kadarıyla bunun ortasında bir şey yok."

"O durumda yazıyorum diyebilirim. Ama pek iyi değil."

"Yayımlanan çalışman var mı?"

"Bir öykü. *Vinduet'nin* tanıtım sayısında. Senin?"

Başını iki yana salladı.

"Ret mektuplarında ben on altıya bir öndeyim, kabul mektuplarında sen bir sıfır öndesin."

"Evet," dedim. "*Vinduet'de* yayımlanmak iyi olsa da öyküm iyi değil."

"Konuşmaya başlayalı daha üç dakika oldu ve ikinci kez iyi olmamaktan söz ediyorsun. Burada bir motif görüyorum. Bir kişilik özelliği."

"Gerçeği söylüyorum. Kişiliğimle bir ilgisi yok. Nesnel bir gerçek."

"Peki," dedi, saatine bakarak. "Şimdi derse gitmem gerek. Daha sonra birer bira içelim mi? Ne zaman bitiyor çalışman?"

"Dört buçukta."

"Beşte Café Opera'da?"

"Olur, neden olmasın," dedim ve onun ofis kabinleri arasındaki koridoru geçip basamaklarda gözden yitişini seyrettim.

O akşam Café Opera'ya girdiğimde birinci katta bir masada tek başına oturuyordu. Kendime bir bira alıp yanına gittim.

"Öykünü okudum. *Déjà Vu,*" dedi, gülümseyerek. "Çok iyi."

"Okudun mu? Bugün mü? Nereden buldun?"

"Üniversite kütüphanesinde vardı. Borges'ten etkilenmişsin, sence de öyle değil mi?"

"Evet. Veya Cortàzar."

Ona bakıp gülümsedim. İnce eleyip sık dokumayı seven biriydi. Tanımadığım bir adamla buluşmadan önce yazdığı bir öyküyü bulmak için kütüphaneye bakma zahmetine girer miydim? Asla. Ama Tore bunu yapmıştı.

Tıknaz yapılıydı, ama aşırı enerjikti, bir yanıyla açık ve cana yakındı, güldüğünde çevresine bakınan ve hemen her konuda yorum yapan biriydi, nasıl karşılanacağını hiç umursamıyordu, öte yandan üzerinde bir sertlik vardı, sık sosyallik nöbetlerinin birinin ardından içine kapanmasıyla kendisini gösterebiliyordu bu, düşüncelere gömülüyordu, gözleri büsbütün dalıp gidiyordu, söylenen hiçbir şeyi duymuyordu, ama bu durum yalnızca birkaç saniye sürüyordu, çok belirgin değildi, ama radyodaki ilk editörlük oturumumuzda bunu fark etmiş ve çok ilginç bulmuştum.

"Epeydir burada mısın?" diye sordu, yudumladığı bira bardağının üzerinden bana bakarak.

"Dört buçuk yıl," dedim. "Ya sen?"

"Daha altı ay oldu."

"Ne okuyorsun?"

"Edebiyat. Sanırım ardından felsefeye geçeceğim. Sen?"

"Edebiyat lisansı yaptım. Ama çok oldu. Üç yıldır bir durağanlık yaşıyorum. Hiçbir şey olmuyor."

"Eminim doğru değildir bu."

İşlerin kötüye gidebileceğini duymak istemiyormuş gibi görünüyordu. Karşılık vermedim, biramı içip pencereden dışarıya,

soğuk ve gri sokaklara, paltolu ve yağmurluklu yayalara baktım; birkaçı şişme mont giyiyordu.

Yeniden Tore'ye döndüm. Gülümsüyordu, sanki gülümseme ve onu izleyen kahkahayla açılmış, yükselmişti.

"Stavanger'de bir grupta çalıyordum," dedi. "Orada herkes herkesi tanıyor. Lisede tanıştığım adamlardan birinin kendi plak şirketi ve Stavanger'de küçük bir dükkânı var. Adı Jone. Bir yıllık eğitim için Bergen'e gelmiş. Delinin biriyle ev paylaştığını söyledi. Adam davul çalıyor ve kitap okuyormuş, yazar olacakmış. Başka bir şeyle uğraşmıyormuş. Evi kitaplarla dolup taşıyormuş, tam bir uçukmuş. Mutfak dolabında Dostoyevski romanları, tuvaletinde Sandemose'nin toplu eserleri varmış. Bir grupta çalıyormuş. Bir öğrenci grubunda."

"Adı neymiş grubun?"

"Kafkatrakterne," dedi. "Tanıyor musun?"

Başımı öne salladım.

"Evet, davulcuları bendim."

Sandalyesinde ardına yaslanıp bana baktı.

"Sen misin o? Jone'yle oturan?"

"Evet. Tüm bunları bu yüzden anlatmadın mı? Ben olduğumu anladığın için."

"Yoo, harbiden bilmiyordum."

Sustu.

"Şu işe bak, demek senden söz ediyormuş," dedi sonunda.

"Şaşılacak bir yanı yok," dedim. "Bergen küçük bir kent. Yakında sen de anlarsın. Jone'ye selamımı ilet, söyle de abartmayı bıraksın. Oldukça normal bir evdi. Kitap okuyordum doğru, ama her yer kitaplarla dolup taşmıyordu. Kendisi pek düşünce adamı olmadığı için ona öyle gelmiş olabilir."

"Peki evde sıçan olduğu doğru mu?"

"Doğru."

Güldüm. Burayı nasıl anlatmıştı Jone? Onu dükkânında, lise öğrencilerinin arasında gözümün önüne getirebiliyorum: *Bergen, çocuklar, tam bir cehennem.*

Üstelik o kadar kitap okuduğum da yoktu. Sayfaları karıştırıyordum, ama, Espen gibi derinlemesine okumuyordum. Davulu da nadiren çalıyordum. Sıçan vardı, evet, iki tane. Biri kapana yakalanmış, öbürü zehirlenmiş ve merdivenin arkasındaki duvarın içinde çürümeye yüz tutmuştu.

"Kafkatrakterne devam ediyor mu çalmaya?" diye sordu Tore.

Başımı iki yana salladım.

"Sen çalıyor musun?" diye sordum.

"Yok, Bergen'de değil."

Kafede iki saat oturduk. Aynı türden müzikleri –İngiliz pop ve indie tarzlarını– beğeniyorduk, ama onun beğenisi benimkinden daha belirgin ve kategorikti. Gözde grubu The Kinks'ti. Hemen arkasından XTC geliyordu. Smiths, Japan, R.E.M., The Stone Roses, Bowie, Depeche Mode, Costello ve Blur'dan da epey söz etti. Onun duymadığı bir gruptan ne zaman söz etsem aklının bir köşesine kaydettiğini gördüm. Boo Radleys'e mutlaka bakman gerek, dedim. Ayrıca The Aller Værste! Gerçekten duymadın mı onları? Norveç'in en büyük grubunu?

Ardından edebiyat konuştuk. Yayımlanan tüm kitapları biliyordu. Romanları, şiir kitaplarını, her şeyi...

"Espen Stueland'ı tanıyor musun?" diye sordum, bir süre sonra.

"*Sakte dans ut av brennende hus* mü?" diye sordu.

"En iyi arkadaşım," dedim.

"Gerçekten mi!" dedi. "Müthiş. Uzun zaman sonra çıkan en iyi genç şair. Demek tanıyorsun?"

"Evet, birlikte lisans yaptık. İki yıl benim alt katımda oturdu."

"Nasıl biri? Tam bir harika çocuk, değil mi?"

"Evet, öyle denebilir. Oldukça azimli. Okuduğu her şeyi olağanüstü özümsüyor."

Tore birkaç saniye boyunca usulca gülüp mırıldanarak uzaklara daldı. Ardından doğruldu.

"Rune Christiansen. Herhangi bir kitabını okudun mu?" diye sordu.

"Duydum. Ama okumadım," dedim.

"Son şiir kitabını vereceğim sana. Peki ya Øyvind Berg?"

"Onu da duydum. *Totschweigetaktikken, Budala Taktiği* ve *Et foranskutt lyn, Peşin Şimşek.* Ama iyi bir şiir okuru olmadığımı bilmelisin. Espen, Berg'i çok sever bu arada. Ulven'i de tabii."

"Of!" dedi Tore. "Ulven çok iyi"

Tor Ulven'in kitaplarının ne kadar iyi olduğunu konuşurken neredeyse gözlerimiz yaşarmıştı. Tore, Jan Kjærstad'yı ve Kjartan Fløgstad'nın *Kniven på strupen, Gırtlağa Dayanmış Bıçak* kitabını da beğeniyordu, ama benim aksime, öbür kitaplarını beğenmiyordu. Sanırım bunun akademik bir nedeni vardı. Norveçli şairlerden en çok Eldrid Lunden'i beğendiğini söyledi.

"Lunden'i okumadın mı? Oha, mutlaka okuman gerek. Çok önemli. *Mammy, blue* tüm zamanların en iyi Norveç şiir kitabı. Obstfelder'den sonra elbette. Obstfelder, Lunden, Ulven. Sana hepsini getireceğim. Ayrıca *Det omvendt avhengige, Ters Bağımlı,* çalışmasını da okumalısın."

Ertesi gün öğle yemeğinden döndüğümde masamın üzerinde bir şiir kitapları yığını vardı. Üzerindeki notta şöyle yazıyordu:

Karl Ove,
Bunlar okuman için,
Dostun Tore.

Dostum mu?

Kitapları eve götürdüm, Tore söz ederken genel bir fikrim olsun diye sayfaları karıştırdım, Espen'e de bunu yapıyordum. Ertesi gün geldi, kafeteryada kahve içtik, kitaplardan ne anladığımı bilmek istiyordu, özellikle anladığım kadarıyla onun için çok önemli olan *Mammy, blue*'dan. Şimdi benim için de önemli olmasını istiyordu.

Ne biçim bir enerjisi vardı.

Bu enerji o sırada bana yönelmişti, hoşuma gidiyordu, iltifat olarak alıyordum, bir yanıyla beni sayıyordu, dört yaş büyüktüm, Yazarlık Akademisi'ne gitmiştim, *Vinduet'de* öyküm yayımlanmıştı ve yakında aynı dergide kitap değerlendirmelerim çıkacaktı. Bu birkaç hafta önce gündeme gelmişti, *Studvest* için Merete Morken

Andersen'le röportaj yapmıştım, o da *Vinduet'nin* editörlüğünü üstlenmek üzereydi ve eski bir Bergenli öğrenci olduğundan onunla röportaj yapmak istemem doğaldı. Edebiyat Fakültesi binasında buluşup bir saat konuştuk, röportaj sonunda kayıt cihazı kapandıktan sonra, editörlük görevi sırasında dergiye yeni adlar katmayı düşündüğünü, eski, bildik adlara takılıp kalmanın kolaya kaçmak olduğunu söyledi, kendisi dergide ciddi yenilikler istiyordu ve onun için yazmayı düşünür müyüm diye sordu.

Tore'nin gözüyle baktığımda nasıl göründüğümü anlıyordum. Ama bu yalnızca birkaç hafta sürerdi, daha sonra beni yakından tanır ve söyleyecek hiçbir şeyi olmadığından yazamayan, kendisine karşı bu sonucu kabul edecek kadar dürüst olmayan, ne pahasına olursa olsun edebiyat dünyasına tutunabilmeye çalışan bir özenti olduğumu anlardı. Kendi yaratan, yazan ve yayımlatan biri değil, başkaları gibi yazan bir parazit, ikinci sınıf bir insan olduğumu görürdü.

İkinci sınıf biriydim, bu yüzden Tore'nin benimle ilgilenmesi canımı yakıyordu. Ama ne yapabilirdim. Hayır, defol git, yanılıyorsun mu diyecektim?

Arada sırada Öğrenci Radyosu'na uğramayı sürdürdü, birlikte kantine gidip sohbet ediyorduk, bazen yayından sonra bizimle dışarı çıkıyordu veya cumaları iş yerinde bira içmeye toplananlara katılıyordu, sonrasında ya barlara ya da çalışanlardan birinin verdiği partiye gidiliyordu. Ama Tore radyoya düşkün değildi, bunu hemen anlamıştım, orada olup bitenlerin hiçbiri ilgisini çekmiyordu, hiçbir şeyi merak etmiyordu, süregelen kişilik çatışmalarından haberi yoktu, kim kimle öpüşüyor, sevişiyor veya ayrılıyor umurunda bile değildi, ayrıca radyo yapımcılığının günlük gereksinimleri konusunda ne bir şey biliyor ne de öğrenmek istiyordu. Haftalık yükümlülüklerini yerine getiriyordu, işinde iyiydi, örneğin Jon Fosse röportajı tüm bir programı doldurmuştu; kitap ve tiyatro değerlendirmeleri de yazıyordu; ama hepsi buydu. Öğrenci Radyosu'nda çalışanlar iki türdü, Tore gibiler oraya deneyim kazanmaya geliyor, sonra kendi yollarına gidiyordu. Öbür türdekiler orada yıllar geçiriyordu, onlar için radyo bir tür eğlence kulübüydü, zaman

geçirilen ve akşamları içki arkadaşı bulma sıkıntısı çekilmeyen bir yerdi. Bunların arasında birçok inek ve ezik vardı, başka hiçbir yere uyum sağlayamayan bu tipler inek ve ezik odalarında, inek ve ezik arkadaşlarıyla yaşayıp gidiyorlardı. Onların Öğrenci Radyosu'nda olması, örneğin, herkesin bir şeyler öğrenip yoluna devam etmek istediği *Studvest'e* göre burayı çok eğlenceli bir yer yapıyordu; ama beni biraz gerdikleri de bir gerçekti, radyodaki sosyal yaşama onlar kadar bağımlıydım, dışarıdaki yaşamla onlar kadar az bağlantım vardı ve karanlık anlarımda, ben de tıpkı onlar gibiyim, diye düşünüyordum. Ama artık böylelerinin sayısı eskisi kadar çok değildi, radyo istasyonunda bir yığın iyi insanla tanışmıştım, örneğin kültür bölümünde çalışanlar; uyanık, yaramaz ve çekici bir Kuzey Norveçli olan editör Mathilde veya Arendallı neşeli Therese ya da Bergenli uzun boylu, güçlü, hem geveze hem akıllı Eirik veya Trondheimlı pek konuşmayan Ingrid – bu Tore'nin de gözünden kaçmamıştı, Ingrid'ye Garbo adını takmıştık. Bir akşam yayın sonrası stüdyoda oturuyordum, Ingrid temizlik yapıyordu, yanıma gelince yeni konuşma tanıma programına bir cümle yazdım, farenin tuşuna tıklayınca otomatik ses bunu okudu.

Ingrid öldü, dedi ses.

Ingrid öldü.

Ingrid donakaldı, korku dolu gözlerini bana dikti.

Ingrid öldü.

Karanlık odada onunla benden başka kimse yoktu, ürkütücü bir sesti, ölüler âleminden geliyormuş gibiydi.

"Kapa şunu," dedi. "Hiç komik değil. Hiç ama hiç değil."

Kahkaha attım. Bence çok komikti. Ama onu cidden korkutmuştu, özür diledim. O gidince yalnız kaldım, eve gitmek istemediğimden ofise çıktım ve saat üçe dek Wolfenstein oynadım, ardından Nygårdsgaten'deki kolektife gittim, içeri girdim, yatakta Gunvor'un yanına uzandım, uykusunda bana sarıldı ve anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.

Ertesi akşam Tore'ye yemeğe gidecektim. Davet etmek için uğramıştı, sevinerek kabul ettim, bildiğim kadarıyla Tore'nin tüm arkadaşları Bergen'de oturuyordu, beni de onların arasına davet

etmesi sıradan bir durum sayılmazdı. İş çıkışı bir şişe şarap aldım, bir saat kestirdim, duşa girdim ve kente gittim, Sandviken'e doğru tırmanmaya başladım, Tore en yukarıdaki binalardan birinde oturuyordu. Yokuşu çıkınca arkamı dönüp Bergen'e baktım, dağların arasındaki karanlık denizinde ışıl ışıldı.

Tore ikinci katta oturuyordu, giriş kapısı açıktı, merdivenleri çıktım, içerisi çok soğuktu, keskin ışıkta soluğumun buharını görebiliyordum, rutubetli bir koridoru geçip kapıya ulaştım. Zilin üzerindeki kâğıtta Renberg/Halvorsen yazıyordu. Tore'nin soyadı Renberg'ti, öyle değil mi?

Zili çaldım.

Kapıyı açıp gülümsedi.

"Hoş geldin, Karl Ove," dedi.

Ayakkabılarımı çıkardım, ceketimi astım ve oturma odasına girdim. İçerisi bomboştu. Masada yanan üç mum dışında kapkaranlıktı.

"İlk ben mi geldim?" diye sordum.

"Nasıl?" diye sordu Tore. "Tek konuk sensin."

"Öyle mi?" dedim, kaygıyla çevreme bakınarak. Masaya örtü serilmişti, iki tabak vardı, titreşen mum ışığı kadehlerden yansıyordu.

Tore gülümseyerek bana bakmayı sürdürüyordu.

Siyah bir gömlek ve siyah pantolon giymişti.

Homo muydu?

Bu yüzden mi çağırmıştı beni?

"Yemek hazır," dedi. "Dilersen hemen başlayabiliriz."

Başımı öne salladım.

"Kırmızı şarap getirdim," deyip ona şişeyi uzattım. "Buyur."

"İstediğin bir müzik var mı?" diye sordu.

Başımı iki yana salladım, bu arada belli etmeden çevremi inceliyor, başka belirti var mı diye bakıyordum.

"David Sylvian olur mu? *Secrets of the Beehive?*"

"İyi bir albüm," dedim, duvara doğru yürüdüm. XTC'nin büyük ve çerçeveli bir posteri vardı.

"İmzalı, gördün mü?" diye sordu Tore, arkamdan. "Bir yaz Swindon'a gittim ve Andy Partridge'in kapısını çaldım. Açtı, selam

verdim, Norveç'ten geliyorum dedim ve birkaç imzasını alabilir miyim diye sordum."

Kahkaha attı.

"Yıllardır hiçbir hayranının kapıya dayanmadığını söyledi. Sanırım bu hoşuna gitmişti."

"Peki şu kim?" dedim, güzel sarışın bir kızın fotoğrafını göstererek.

"O mu? Inger. Kız arkadaşım."

Öylesine rahatlamıştım ki gülmeden edemedim.

"Çok güzel, değil mi?" diye sordu.

"Evet, gerçekten güzel," dedim. "Nerede şimdi?"

"Arkadaşlarıyla dışarı çıktı. Ben sen geleceksin diye evi temizledim. Hadi yemek yiyelim!"

Akşam boyunca sohbet ettik, birini yakından tanırken âdet olduğu üzere yaşamlarımızın sunumunu yaptık. Tüm zamanların en iyi on albümü üzerine bir program dizisi yapma konusunda anlaştık, her albüme bir program ayıracaktık, altmışlı yılların havasına uyarak diziye *Popkarusellen* adını verdik ve hazır kolları sıvamışken popun on kuralını belirleyecektik. Bir de grup kurmaya karar verdik. Tore şarkı besteleyip söyleyecekti, şimdiden birçok şarkı hazırlamıştı, ben davul çalacaktım, Yngve gitar çalabilirdi, tek gereken bir basçıydı.

Sandalyesiyle müzik seti arasında mekik dokuyordu; sevdiği, benim de dinlememi istediği grupların yeni single albümlerini çaldı, bazı ayrıntılara, örneğin melodinin serimine veya şarkı sözlerinde özellikle çok iyi kısımlara dikkatimi çekiyordu. Ah, bu çok iyi, diyordu. Dinle, vay canına, çok iyi değil mi? İşte burası, duydun mu?

Alt komşusunun delinin biri olduğunu söyledi, sabahları cama çıkıp onların gidişini izliyor, geceleri de uluyup kükrüyormuş. Inger'le lise arkadaşı olduklarını da anlattı, o zamanlar Tore ondan rahatsız oluyor, kendini beğenmiş çevreci kızlardan biri olarak görüyormuş onu, ama sonra sırılsıklam âşık olmuş. Tore'nin ağabeyi varmış, anne babası boşanmış, annesi çok iyi biriymiş ve Tore anneannesini çok seviyormuş, babasıysa bir alkolikmiş ve raydan çıkmış.

Ayrıca öğretmenmiş. Benimkilerin de boşandığını, benim babamın da bir öğretmen ve alkolik olduğunu söyledim. Uzun uzun bu konuyu konuştuk. Kardeş gibiydik. Ona çok kanım kaynamıştı.

Kalkıp yatak odasına gitti ve elinde bir roman taslağıyla döndü.

"İşte," dedi. "Romanım. Dün bitirdim. Ben göndermeden önce bir okuyabilir misin?"

"Okumaz mıyım," dedim. "Çok sevinirim."

Romanı bana uzattı. Başlık sayfasına baktım.

Takk'ın Küpü
Roman
Tore Renberg

O sırada kapı açıldı, fotoğraftaki kız içeri girdi. Ya soğuktan ya da yokuş çıkmaktan yanakları kızarmıştı.

"Merhaba," dedi.

"Merhaba," dedim.

İçeri girdi, elimi sıktı, Tore'nin yanındaki sandalyeye yerleşip bacaklarını altına topladı.

"Demek Karl Ove'yle sonunda tanışabildik!" dedi. "Ne kadar da uzun boyluymuşsun!"

"Biz kısa boyluyuz," dedi Tore. "Bodur türden geliyoruz seninle ben."

Kahkaha attılar.

"Evet," dedi. "Ben açım ya. Yemek kaldı mı?"

"Mutfakta biraz var," dedi Tore.

Inger kalkıp mutfağa gitti.

"Saat kaç oldu bu arada?" diye sordum.

"Yarım," dedi Tore.

"Evin yolunu tutsam iyi olacak," deyip ayağa kalktım. "Her şey için çok teşekkür ederim!"

"Benim için zevkti," dedi Tore, beni yolcu etmek için kapıya gelirken. "Okuman ne kadar sürer sence?"

"Hafta sonu okurum. Pazartesi uğra da konuşalım."

"Harika!"

Inger koridora geldi, onlarla vedalaştım, kapı arkamdan kapandı ve yokuştan aşağı kente doğru yola çıktım.

Tore'nin romanında neredeyse hiçbir şey olmuyordu, kurgusuzdu, her şey Takk adındaki başkişi ve onun evindeki yalnız, tekdüze yaşamı çevresinde dönüyordu. Kötü değildi, ama Beckett'ten aşırı etkilendiğinden özgün değilmiş gibi görünüyordu. Tore'yle ilgisi bile yoktu, metinde ne onun karizması ne de kişilik özellikleri göze çarpıyordu. Romanı konuşmak için buluştuğumuzda bunları doğrudan söylemedim, onu gücendirmeyi, kırmayı istemiyordum, dolayısıyla şöyle bir dokundurdum ve Tore'nin bu tepkiye yabancı olmadığı ortaya çıktı. Yine de yazdıklarını hiç değiştirmeden yayıncıya gönderdi ve editörden olumlu geri bildirim aldı.

İlk kitap değerlendirmem *Vinduet'de* yayımlandıktan kısa bir süre sonra *Morgenbladet* benimle bağlantıya geçti ve gazete için kitap değerlendirmekle ilgilenir miyim diye sordu. İstiyordum elbette. Ama bu büsbütün iyi bir şey değildi, çünkü bu yol beni yazarlığa değil, eleştirmenliğe götürüyordu, bambaşka bir iş yapmayı yeğlerdim, çünkü ne zaman kitap eleştirisi yazsam yenilgi duygusu kaplıyordu içimi. Edebiyat konusunda yazabiliyor, iyi mi değil mi görebiliyor ve niye öyle olduğunu gösterebiliyordum; ama daha ileri gidemiyordum. Edebiyatla aramda camdan bir duvar vardı: Onu görebiliyordum, ama birbirimizden ayrıydık.

Kjartan birkaç kez ofise gelip beni kahve içmeye çağırdı, öyle yavaş hareket ediyor, öyle zor yürüyordu ki radyodakiler bu da kim yahu diye sordular. Temizlikçiler dışında buradaki herkes gençti, dolayısıyla ağır aksak yürüyen bu ak saçlı adam dikkat çekiyordu. Kjartan mayısta sınavı olduğunu, ama artık ders çalışamadığını söyledi. Okulu bırakmayı düşünüyordu. Bırakmamasını, devam etmesini söyledim, ders çalışmasa bile hâlihazırdaki bilgileri ona yeterdi. Bu sınavın önemli olduğunu, sınava girmezse bütün yılın boşa gideceğini söyledim. Bana baktı, haklı olabilirsin, dedi. Bir akşam ona uğramamı söyledi, istersem bana birkaç şiirini gösterecekti. Elbette isterim, dedim ve bir cumartesi akşamı Gunvor'la ona gittik. Kjartan bana yakın oturuyordu, ama daha önce ona

gitmemiştim. Dairesi giriş katındaydı, ama bodrumvari bir havası vardı. Perdeler çekiliydi, yarı karanlıkta kahvelerimizi yudumladık, konuşmayı Gunvor sürüklüyordu, Kjartan'ın ondan ne kadar hoşlandığını ve onun yanında kendisini hafiflemiş hissettiğini gördüm. Ama çok değil; üzerindeki ağırlık hâlâ belirgindi. Oradan ayrılırken yer çekimi Kjartan'ı daha mı çok etkiliyor, dünya daha mı güçlü çekiyor diye merak ettim, acaba hareketleri bu yüzden mi böyle yavaştı, bu yüzden mi ayağını yerden güçlükle kaldırıyor, kahvesini sehpadan zorla çekip alıyordu... Oysa Kjartan hava, gökyüzü, ışık ve yıldızlar üzerine ne çok yazmışı, ruhun ağırlıksız âleminde yaşayagelmişti.

Birkaç hafta sonra yeniden hastaneye kaldırıldı.

Nisan sonunda Espen'le Prag'a gittik. İlk kitabı iyi karşılanmıştı ve Oslo'daki *Vagant* dergisi yazarları arasına katılmıştı. Henning Hagerup, Bjørn Aagenæs, Arve Kleiva, Pål Nordheim'la edebiyat tartışıyor, toplantıların ardından onlarla bira içmeye gidiyordu ve romancı Jonny Berg ve şair Rune Christiansen gibi birçok yazarla tanışmıştı. Espen kendisiydi, onu üç yıldır tanıyordum, ama yine de yolculuk boyunca onun yanında aşağılık kompleksinden kurtulamadım. O bir yazardı, ben değildim. Bir yere baktığında orada ilgisini çeken ne var diye ben de bakıyordum. Bu yalaka tavırlarımla arkadaşlığımızı mahvediyordum. Berlin'deydik, trenin kalkmasına birkaç saat vardı, Espen bir gazete aldı ve şiirleri Almancaya yeni çevrilen Romanyalı bir şairin Romanya Büyükelçiliği'ne geleceğini öğrendi. Almanca bilmiyordum ve okunan şiirler benim için hiçbir anlam ifade etmeyecekti, ama yine de "Hayır, başka bir şey yapalım," diyemedim, çünkü onun şiir gereksinimini karşılamasına engel olmak istemiyordum.

Büyükelçiliği bulup içeri girdik. Beyaz eldivenli bir garson ordövr tepsisi taşıyor, takım elbiseli adamlar ve tuvaletli kadınlar sohbet ediyordu. Geceyi trende geçiren, bütün gün sokakta gezen Espen'le ben ne güzel kokuyorduk ne de düzgün giyimliydik, dolayısıyla, içeri girdiğimizde, en hafif şekilde söylemek gerekirse, biraz dikkat çektik. Herkes bize yan yan bakıyordu, ben neyse ki

Espen bir şair, burada ne işimiz var diye sorarlarsa onu söyleyebiliriz, diye düşünüyordum. Norveçli bir şair giysilerimizi ve keskin kokumuzu açıklayabilirdi.

Birbirimizle hiç konuşmadan orada öylece dikildik.

"En azından bu dili hissedebiliyorum," dedim. "Tınısını, titreşimini ve ritmini."

"Evet," dedi Espen.

Kapılar açıldı, sandalyelerle dolu bir konferans salonuna geçtik, ilerideki sahnede bir masa ve üç mikrofon vardı.

Espen ön sıraya gitti, onu takip ettim, en iyi yeri seçip ortaya oturduk. Çok izleyici var denemezdi, yaklaşık yirmi kişi vardı. Mikrofonların başına ikisi erkek, biri kadın üç kişi kuruldu. Kadın bir süre konuştu. İzleyiciler arada sırada kıkırdayıp gülüşüyordu. Tek kelimesini anlamıyordum. Şair olduğunu varsaydığım kişi okumaya başladı, yanındaki adam kollarını göğsünde kavuşturmuş, gözlerini hafiften kısmış, onu dinliyordu.

Şair masada açık duran kitabından kaldırdığı gözlerini dosdoğru bana dikti. Öylesine bir bakış da değildi bu, gözlerini üzerimden ayırmıyordu. Okuduklarından çok yarar görüyormuşum gibi başımı sallamam, arada bir gülümsemem gerekti. Neden beni seçtiğini anlamak olanaksızdı, belki ortada oturduğumdan, belki de ötekilere hiç benzemediğimizdendi.

Bu da yetmezmiş gibi Espen'in horlaması beni dehşete düşürdü. Ona baktım. Kollarını göğsünde kavuşturmuştu, başı hafifçe eğikti ve gözleri kapılıydı. Göğsü düzenli aralıklarla inip kalkıyordu.

Onu gizlice dürttüm, irkilerek doğruldu.

Ağzından birbiri ardında dökülen Almanca sözlerle şiirleri okuyan kişi bize baktı.

Gülümseyip başımı salladım.

Espen yine uykuya daldı.

Bir kez daha dürttüm onu. Bu kez kımıldamadı, gözlerini açıp şöyle bir kırpıştırdıktan sonra bir kez daha kendisinden geçti.

Dolayısıyla bütün sorumluluk bana düşmüştü. O uyuduğuna göre benim iki katı ilgili görünmem gerekiyordu. Gözlerimi kocaman açtım, düşünceli bakışlarla tavanı izledim, gözlerimi kıstım,

ilginç diye düşünerek başımı salladım, onu anladığımı gösteren bir havayla dosdoğru şaire baktım.

Tüm o anlaşılmaz sözler ve sesler...

Sonunda sustu. Sunucu kadın ona teşekkür etti, o kadarını anlamıştım, sonra bir şey daha söyledi ve herkes ayağa kalktı. Espen'e baktım, ayılmıştı.

"Ne dedi?" diye sordum.

"Ara veriyorlarmış," dedi Espen. "Gidelim mi?"

"Evet," deyip kararlı adımlarla çıkışa yöneldim, çünkü şair sohbet etmek istermiş gibi görünüyordu. Ona dönüp başımla selamladım ve hızla çıktım. Kapının öbür yanında garsonlar ellerinde tepsilerle bekliyordu, nihayet salondan kaçmayı başardığımızda az kalsın bu tepsilere toslayacaktık.

Oran algımı büsbütün yitirmiştim, olan biten buydu, Prag'a vardığımızda ve güzelim Orta Çağ sokaklarında dolaşmaya başladığımızda aşağılık duygum daha da derinleşti. Aynı şeyleri görmüyorduk, aynı şeylere bakmıyorduk bile, ben bildiğiniz tipik budalaydım, ne bir şeyi fark ettiğim ne de ilginç bulduğum vardı. Espen Yahudi mezarlığını görmek istedi; ben bunun varlığından bile habersizdim. Oraya gittik, dolaştık, sonrasında bana, mezar taşlarındaki kâğıtları gördüm mü diye sordu, başımı iki yana salladım, görmemiştim, nasıl görmezsin, diye çıkıştı, bilmiyorum, dedim. Yirmilerde ünlü mimarların elinden çıkan binaları görmek istedi, oraya da gittik, ben yalnızca bina gördüm. Bir kiliseye gittik, Espen nereye dönse ben de oraya dönüyordum. Bir banka oturup başını eğdi. Niye eğdi başını şimdi, diye düşündüm, paniğe kapılarak. Meditasyon mu yapıyordu? Niye meditasyon yapıyordu? Buranın havası yüzünden mi? Kutsal ve üstün bir şeyin varlığını mı hissedebiliyordu? Bu kilisenin özel bir yanı mı vardı? Kafka mı gelmişti buraya? Yok, o bir Yahudiydi. Buranın havası olmalı. Kutsallığı. Tam burada yer alan bir tür varoluşsal güç.

Bir süre sonra Espen başını kaldırdı ve çıktık. Yolda, elimden geldiğince rahat konuşmaya çalışarak, kilisede ne yaptığını sordum.

"Meditasyon mu yapıyordun?"

"Hayır, uyuyordum. Birkaç gündür pek uyuyamadığımı sen de biliyorsun."

Oslo'ya döndükten sonra iki gece onda kaldım, ikisinde de dışarı çıktık, son gece Barbeint'deydik, bir kızla tanıştım, onun odasına gidip seviştik, sefil bir sevişmeydi, çabucak boşaldım, orada bulunmam yarım saati geçmemiştir. Ertesi gün kızın ne adını ne görünüşünü hatırlayabiliyordum, komodinde Øyvind Berg'in şiir kitabı durduğu kalmıştı yalnızca aklımda. Ertesi gün trende, Gunvor'dan ayrılmaya karar verdim. İlişkimiz rayından çıkmıştı artık, her şey rayından çıkmıştı, istasyondaki telefon kulübesinden onu aradım, yapmamam gereken bir şey yaptığımı, konuşmamız gerektiğini söyledim. Evine gittim. Neyse ki başka kimse yoktu. Çay yaptı, oturma odasına geçtik, birbirimizden soğuduğumuzu, aramızda olup bitenin geleceğe değil geçmişe ait olduğunu söylerken ağladım. O da ağladı, yaşamlarımızın dört yıllık bölümü bitmişti. Sonrasında güldük. Çok uzun zamandır ilk kez birbirimize karşı açıktık, saatlerce sohbet ettik. Ağladığım için kendimi suçlu hissediyordum, çünkü ilişkinin bitmesi beni rahatlatmıştı, dolayısıyla gözyaşlarım sahteydi. Aynı zamanda değildi, durumun kendisi, samimiyeti içtendi, beni ağlatan buydu. Gunvor bu ayrımı göremezdi, gözyaşlarımın bir şeyler gizlediğini anlayamazdı, onun gözünde ben ayrıldığımızda gerçekten üzülüyor görünmüştüm kesin.

Gecenin ilerleyen saatlerinde gitmek üzere kalktım. Kucaklaştık, koridorda birbirimize sıkı sıkı sarıldıktan sonra basamakları indim, gözyaşlarımdan önümü göremiyordum. Ona ihanet etmiştim, ama artık bitmişti, suçluluk duygum artık yalnızca beni etkilediğinden biraz olsun hafiflemişti.

Yazın Öğrenci Radyosu'nda pek hareketlilik yoktu, kentte az sayıda öğrenci kalmıştı, Yngve de Arendal'a gittiğinden çoğunlukla yalnızdım, ya radyo istasyonunda ya da evde zaman geçiriyordum, yazmayı denemiştim, ama elle tutulur bir yazı çıkmadı ortaya, *Zoom* adında bir öyküydü bu, adamın biri bir kadınla tanışıyordu, adam onun fotoğraflarını çekiyordu, kadının pozları gitgide

pornografikleşiyordu ve hepsi buydu, daha sonra kadın evine giderken adam onun sokakta giderek silinen ayak seslerini duyuyordu. Of, hiçbir şeye benzemiyordu, yalnızca öylesine bir fikirdi, budalaca bir parçaydı. Bergen'e dönen Tore'ye gösterdim, beğendi, iyi bir karakter yarattığımı söyledi, ona kalırsa adamı ve kurguyu biraz genişletebilirdim. Ama yapamazdım, kendi sınırıma dayanmıştım, bundan daha iyisi elimden gelmiyordu. Her cümle özenle oluşturulmuştu, her kelime önemliydi, ama yalnızca, öyküyü oluşturan içsel sistem kapsamında, çünkü okur, bu bağlamda Tore, nazarında, "pençemsi parmaklarını geçirdi" veya "parmaklarını pençe gibi daldırdı" dememin veya özenle oluşturduğum başka herhangi bir cümlenin önemi yoktu.

Sonbaharda, *Morgenbladet'de* çıkan tam sayfalık yazımda Stig Sæterbakken'in *Det nye testament, Yeni Ahit* romanını yerden yere vurdum, tüm o çeşit çeşit üslubu ve pastişi beğenmemiştim, ayrıca başkişinin bir partide oturduğu koltuktan içerideki herkese sövüp sayması öylesine Thomas Bernhard'a benziyordu ki neresi yeni anlamadım. Büyük bir romandı, yıllardır genç bir romancının böylesine bir çabaya giriştiği olmamıştı, ama ne yazık ki sonuç başarısızlıktı. Gece boyunca radyo istasyonunda oturup yazmıştım, sabah Tore gelince ona okudum. Romanın devasa bir penis gibi olduğunu, ilkin etkileyici göründüğünü ama damarlardaki kanın tam işlevsel bir ereksiyona yetmediğini, yalnızca yarı yarıya bir sertleşme sağladığını yazmıştım. Ben bunları okurken Tore kahkahalarla ortalığı çınlattı.

"Bunları *Morgenbladet'de* mi yayımlatacaksın? Hahaha! Bunu yapamazsın Karl Ove! Hayatta olmaz!"

"Ama romanı muntazaman anlatmıyor mu? Büyük ve tutkulu, ama fazla büyük ve fazla tutkulu."

"Peki, peki. Devasa bir penis gibi olabilir, hahaha, ama böyle eleştiri yazabileceğin anlamına gelmez, seni şapşal!"

"Sileyim mi?"

"Başka seçeneğin yok."

"Ama romanın en net özeti bu."

"Gel gel! Sil şunu da gidip birer kahve içelim hadi."

Birkaç hafta sonra NRK P2'den Alf van der Hagen aradı, Thomas Mann'ın Yusuf ve Kardeşleri dörtlemesinin ilk cildini, *Kritikertorget* programı için inceleyebilir misin, diye sordu; çok sevinmiştim, elbette yapabilirdim. NRK kampüsünün bulunduğu Minde'ye giden otobüse bindim. Beni bekliyorlardı, resepsiyona adımı vermişlerdi, Knausgaard, saat 1, *Kritikertorget,* 3. Stüdyo, bunu düşünmek bile... *Kritikertorget* Norveç'in açık ara en önemli edebiyat programıydı, Hagerup ve Linneberg gibi tüm önemli eleştirmenler buradaydı, şimdi ben de bir eşikten geçiyordum. Beni yine arayacaklardı, bilinen bir ses olacaktım, her cumartesi akşamı duyulacaktım, adım önemsenecekti. Knausgaard yazarın abartıldığını düşünüyor, katılıyor musunuz? Knausgaard sizin romanınızı bu sonbaharın en iyi romanı seçti, bu konuda ne düşünüyorsunuz? Elbette bu beni sevindirdi, Knausgaard bu işten anlıyor.

Minde'de bir kadın beni koridorlardan geçirdi, editörler bölmesiz bir ofiste çalışıyordu, bilgisayar ekranları parlıyor, sesler uğulduyordu, bizimkinden daha büyük, daha güzel ve daha açık bir stüdyoya girdik, kulaklıkları takıp doğruca Alf van der Hagen'le konuştum. Bu aristokrat ve saygın ad bile sırtımı ürpertiyordu. Dost canlısı biriydi, beni iyi karşıladı, yazımın iyi olduğunu, geriye bir tek okumak kaldığını söyledi. Bazen araya giriyor, yinelememi istiyordu, ama bu işler böyleydi. İşte oradaydım, yeni ses, yeni nesil radyo eleştirmeni van der Knausgaard, Thomas Mann üzerine yazısını okuyordu. Radyoda metin okumak yapabildiğim bir şeydi, neredeyse bir yıldır her gün bunu yapıyordum, ama van der Hagen memnun kalmamıştı, tekrar tekrar okumam gerekti, sonunda bitirdiğimizde beni beğendiği için değil de ilerleme kaydetmeden sonsuza dek devam edemeyeceğimiz için durduğumuz izlenimine kapıldım.

Değerlendirme programı yayınlandı, tanıdığım herkese dinlettim, bu iş ciddiydi, NRK söz konusuydu, Güney Norveç'te önemsiz bir kanal veya Bergen'deki Öğrenci Radyosu değildi. Herkes beğendi, ama bir daha telefon gelmedi, NRK benimle bağlantı kurup çalışmak istemedi, yeterince iyi bulmadıkları apaçık ortadaydı.

Yine de adım duyulmuştu, *Kritikkjournalen* Murakami adında bir Japon yazarı değerlendirmemi istedi, özel bir koyunu avlayan biriyle ilgili romanı ağır eleştirdim, bunun başlıca nedeni fazlasıyla Western olmasıydı. *Vinduet* için pek çok roman eleştirisi yazdım, *Studvest'te* röportajlar yaptım, Öğrenci Radyosu'nda çalıştım, radyodakilerle Rica, Garage, Café Opera ve barlara gidip bira içtim, bazen eve yalnız gittim, bazen bir kız götürdüm, artık bende bir değişiklik vardı, kızlar bana hayır demiyordu, belki de konuşamaz duruma gelecek kadar umursamayı, çaresiz bakışlarla bakmaktan başka bir şey yapamaz duruma gelmeyi bıraktığım için veya kim olduğumu önceden bildikleri içindi. Ama Tore dışında arkadaşım yoktu, o da Inger'le birlikte üniversitenin aşağısında büyükçe bir apartman dairesine taşınmıştı. Sık sık uğruyordum onlara, elimde bir kutu birayla kapıya dayanıp kafayı çekmeyi ve ardından yürüyüşe çıkmayı öneriyordum, ama gidecek başka yerim olmadığından kuşkulanmaya başlamasınlar diye ziyaretlerimi genelde kısıtlamam gerekiyordu.

Inger biraz abarttığımı düşünmeye başlamıştı, bunu yüzünden okuyabiliyordum, benimle tanıştıktan sonra Tore'nin kişilik değiştirdiğini, artık hep içmeye gitmek istediğini söyledi şaka yollu, bu şakada bir dokundurma vardı, biliyordum, ikisi de köklü kişilerdi, bir şeylere sahiptiler, öte yandan benim köklerim yoktu, kendimi onların gözlerinden gördüm, uzun boylu ve talihsiz bir adam hiç arkadaşı olmadığı için kendisinden dört yaş küçük Tore'nin yakasını bırakmıyor.

Garage'da içkinin başına oturup sohbete girişince bunların hepsini unutuyordum, ilişkimiz düzeliyordu. Her cumartesi sabahı buluşup *Popkarusell* dizimizin programını hazırlıyorduk. Şimdiye dek Kinks, The Beatles, The Jam, The Smiths, Blue ve Police'i yapmıştık. Tore'yi *Morgenbladet'ye* önerdim, ilgilendiler, Tore onlara şiir kitapları değerlendirmeleri yazarken kendisi de şiir yazmaya başladı, artık kısa metinler üzerinde çalışıyordu. Birkaç çalışmasını gösterdi, çok iyiydi, gerçekten çok iyiydi. Birdenbire kendi dilini geliştirmişti. Onun yanında kıskançlıktan çatlayarak okuyordum, ama duygularımı gizledim, vay canına, Tore, dedim, bunlar

gerçekten çok iyi. Küçük bir güneş gibi aydınlandı, metinleri rahatsız edici ölçüde kalın kâğıt yığınının üzerine koydu ve bu işi kapmaya başladığını söyledi. Böylesi oturumların ardından dosdoğru eve, bilgisayarın başına gidiyordum. Yeni bir öyküye başlamıştım, *Blank* adındaki bu öykü bir parkta uyanan ve kim olduğunu hatırlamayan bir adamla ilgiliydi. Kentte dolaşıyor, hiçbir şeyi tanımıyordu. Biri ona el sallayıp Sean deyince ben Sean mıyım, diye düşünüyordu. Üç sayfa yazdım, her bir cümleyi elmas gibi cilaladım, ama yine de parlamadılar. Kötü bir dedektif romanı veya daha da beteri, bir edebiyat ödevi cümlelerini andırıyorlardı. Benden farklı olarak Tore'nin yazılarında ortaya sermeyi başardığı kişilik, eriştiği o görülmemiş yoğunluktaki hava, betimlemelerde değil, eylemin geçtiği yerlerde değil, *dilin* kendisindeydi. Başka bir deyişle o bir şair gibi yazıyordu. Gerçekten bir şair olan Espen'in sözünü bile etmeye gerek yok. Konu atmosfer oluşturmak değil, dil patlamaları, beklenmedik açığa çıkmalardı, hiç ummadık imgelerin yeni çağrışımlar oluşturmasıydı.

Espen onu tanıdığımdan beri bu düzeydeydi, dolayısıyla ona karşı kıskançlık beslemiyordum, ama Tore başkaydı, benden dört yaş küçük olması da cabasıydı. Ben bir tür Nestor olmalıydım, yaşça büyük ve deneyimli bir öğrenci olarak onu gitmek istediği yere özenle götürmeli, yaşamında bir ağabey rolü üstlenmeliydim, ama altı ay içinde kendimi nal toplarken buldum.

Birbirimize karşı konumlarımız sürekli değişiyordu, olgun veya toy, deneyimli veya deneyimsiz olmamız havaya bağlıydı, bir an onun bir zayıflığını görüyordum –normalde bunu kimseye göstermezdi, yalnızca yakınındakiler görebilirdi– bir an tanıdığım herkesten çok üstün oluyoveriyordu. Inger de öyleydi. Bazen gözüme çocuk gibi görünüyorlardı ve ben onların yanında kendimi dünyanın en yaşlı yirmi dörtlüğü gibi hissediyordum, bazen de bana ve plastik torbalarıma gülüyorlardı, onlar zirveye doğru ilerleyen iki bağımsız ve yetenekli üniversite öğrencisiyken ben üniversiteyi bırakmıştım ve elde ettiğim yegâne başarımın üzerinden de üç sene geçmişti.

Bir gün gittiğimde onları akşam yemeği için tütsülenmiş uskumru kızartırken yakaladım.

Başka bir gün kanepede otururken saçlarımı kestirmem gerektiğini söylemiş bulundum, parlak fikir sıkıntısı çekmeyen Tore, Inger'in kesebileceğini söyledi. Benimkini o kesiyor, dedi. Daha doğrusu makineyle sıfıra vuruyor.

"Hey, Inger. Karl Ove'nin saçını kesebilir misin?"

Yanımıza geldi, biraz utanarak başını yana eğdi.

"Evet, kesebilirim," dedi.

"İşte bu kadar!" dedi Tore. "Bu işi de hallettik."

Kuşkuluydum, ama Tore öylesine kararlıydı ki kalktım ve Inger'le banyoya gittim. Bir sandalye çekti, ben oturdum, omuzlarıma bir havlu sardı, saçımı birkaç kez taradı.

Aynada gözlerimiz karşılaştı.

Gülümseyip başını eğdi.

"Nasıl bir model istiyorsun?" diye sordu.

"Hepsini kes," dedim.

"Peki," dedi.

Elini başıma koydu, yeniden göz göze geldik.

Bu kez benim yüzüm kızardı.

Tıraş makinesi ensemden başlayıp alnıma doğru ileri geri hareket etmeye başladı. Inger çevremde dolaşırken baldırları koluma yaslanıyor, makineyi ilerletmek için eğilince göğsü omzuma değiyordu. Utancını ciddi bir profesyonel ifadenin ardına gizlemeye çalıştı, ama arada sırada yanakları kızarıyordu, sonunda işini bitirip havluyu omzumdan çekince aşırı ölçüde rahatladığı gözümden kaçmadı.

"İşte," dedi. "Beğendin mi?"

"Çok güzel. Teşekkür ederim."

"Enseni gösterebilmek için küçük bir ayna tutmam gerekir, ama korkarım küçük aynam yok."

"Orada saç bırakmadığına eminim," deyip kalktım ve elimi kısacık saçlarımda dolaştırdım.

Ben gider gitmez Tore'yi haşlayacağını, onu böylesine güç bir durumda bıraktığı için kızacağını hissediyordum. Ne diye arkadaşının saçını kesmesi gerekiyordu ki?

Gunvor'la, ayrıldıktan sonra ilk görüşmemiz eylül ortasında oldu. Nøstet'de, benim odamın yakınında karşılaştık, Verftet'nin kafesinde biriyle buluşmaya gidiyordu, pazar sabahıydı ve hava harikaydı.

Nasılsın diye sordum, iyiyim dedi.

"Senden ne haber?" diye sordu.

"İyi," dedim.

"Sevindim!" dedi. "Eminim bir daha karşılaşırız. Görüşürüz."

"Görüşürüz," dedim ve o dosdoğru devam ederken ben yokuşu indim. Odama gittim, dışarının aydınlığından girince içerisi kapkaranlık görünüyordu, ağladım. Yatağa uzandım ve uyumaya çalıştım, boşunaydı, gözüme uyku girmiyordu. Bunda anlaşılmayacak bir şey yoktu, önceki gece on dört saat uyumuştum. Yeniden uyuyana kadar öylece uzanıp kitap okudum.

Birkaç hafta sonra Tore'yle birlikte müzik yapmaya başladık. Yngve sonunda eğitimini bitirmişti, iş arıyordu ve işsizlik parasıyla geçiniyordu, seve seve katıldı bize. Yıkılması kararlaştırılmış eski bir fabrikada bir salon tuttuk, harap durumda bir davul, bir PA sistemi ve Peavey gitar amfileri vardı, köşe bucak çöp doluydu, beton duvarlar çatlak ve rutubetliydi, sonbaharda içerisi buz gibiydi – tüm bunlara karşın haftada bir buluşup olabildiğince iyi çalmaya çalışıyorduk.

Oslo'ya Espen'i ziyarete gittim, bunu elimden geldiğince sık yapmaya çalışıyordum, dağların arasından geçen tren yolculuğu, lokanta vagonunda oturmak, kitap okumak, muhteşem sonbahar renklerine bürünen manzarayı seyretmek ve Espen'in hem geniş hem de havadar evinde kalmak bana haftalarca yetebiliyordu. Sohbetlerimiz sırasında bazen daha önce hiç düşünmediğim şeyler söylerdim, içinde bulunduğum durumdan ve Espen'in coşkusundan kaynaklanan bir şey birdenbire var olur, odağımıza yerleşirdi; üstelik konuştuğumuz konu benimle, benmerkezciliğimle ilgili olmazdı, başkalarının benimle ilgili düşüncelerine yönelik sürekli hassasiyetimden ve tüm bunlardan da uzaktı, içinde "ben" barındırmıyordu, ama sonra bu an bitiyordu ve kendimizi yeniden görünür

olan masanın iki tarafında otururken buluyorduk. İster akşam dışarı çıkmış ister evde konuk ağırlamış olalım, daima dopdolu geçen böylesi hafta sonlarının ardından eve dönerken sırt çantam hep satın aldığım kitaplarla dolu olurdu, dağlar arasından geçerken bunları okurdum. Bir keresinde Thomas Bernhard'ın *Yok Etme* romanı yanımdaydı, sarsıcı ve soğuk olduğu kadar duruydu, sürekli ölümün etrafında dönüyordu, anne babası ve kız kardeşi bir trafik kazasında ölen başkişi onları gömmeye memleketine dönüyordu, Bernhard'ın tüm karakterleri gibi o da nefret doluydu, ama kitapta onda daha önce rastlamadığım bir nesnellik vardı, sanki yaşamın çıplak gerçekleri öne çıkmıştı ve bunlar çok güçlüydü, öylesine ağır basıyorlardı ki öfkeli, nefret dolu monologların yerini almışlardı, ölüm en büyük nefreti ve kızgınlığı bile ezip geçiyor, bir bakıma başkişinin içine yerleşiyordu; buz gibi, kaskatı ve acımasızdı, ama güzeldi de, her şey Bernhard'ın dilinin kararlı ve kapsamlı ritmiyle ortaya çıkıyordu ve bu dil, okurken içime aktığı gibi kitabı kenara koyup pencereden dışarı, fundaların üzerine inen kara, vadiyi hızla geçen gür ırmağa bakarken de etkisini sürdürüyordu ve o zaman ben de böyle yazmalıyım, diye düşünüyordum, böyle yazabilirim, ne bekliyorum, bu bir sanat değil; işte böylece kafamda bir romanın başlangıcını, Berhard'ın ritmiyle formüle etmeye başladım, iyi gitti, yeni bir cümle geldi, sonra bir başkası ve tren yeniden yola çıktığında aklımda cümleler birbirini kovalıyordu, ama o akşam bilgisayarın başına oturduğumda yerlerinde yeller esiyordu. Kafamdaki cümleler yaşam ve enerji doluydu, ekranda gördüklerimse hem cansız hem bomboştu.

Bir gün Yngve radyoya geldi ve Grillen'e gidip bir fincan kahve içmek ister miyim diye sordu. Hâlâ işsizdi ve sıkılmıştı, arkadaşlarının birçoğu gibi o da geleceğe bakmak istiyor, ama yerinde sayıyordu, işsizlik parasını almayı ve Møhlenpris'teki odasında yaşamayı sürdürüyordu, artık ne bir öğrenci ne de başka bir şeydi.

Tabii, istemez miyim, dedim, birlikte basamakları indik.

"Arkamızdan gelen kız kim?" diye sordu. "Şimdi bakma."

Bakmam gerekmiyordu, ofisten çıkarken onları görmüştüm.

"Tonje'yle Therese," dedim.

"Soldaki hangisi?"

"Bizim solumuz mu onların solu mu?"

"Bizim."

"Tonje."

"İnanılmaz bir güzelliği var!"

"Evet, Tonje sağlamdır."

"Ne iş yapıyor?"

"Basın-Yayın okuyor. Bölge muhabiri."

Karşıya varınca merdiveni çıkıp Grillen'e girdik.

"Noel öncesindeki Basın-Yayın partisine gelir öyleyse," dedi.

"Büyük olasılıkla gelir," dedim. "Ama sen gitmeyeceksin."

"Gideceğim. Hatta sen de geleceksin."

"Ben mi? Bunun benimle ne ilgisi var?"

"Davul çalacaksın. Bu aralar Dag ve Tine'yle kurduğumuz grupta birkaç şarkı çalıyorum, bize bir davulcu gerekiyor. Senin katılmak isteyeceğini söyledim. İstersin, değil mi?"

"İsterim tabii. Ama önce biraz prova yapmamız gerek."

"Yalnızca altı şarkı var. Bu arada grubumuzun adı Di Derrida-da."

"Peki."

Tonje geçen yılki işe alım görüşmelerinde dikkatimi çekenlerden biriydi. Yüzü hem açık hem de gizemliydi, şık giyimliydi, uzun saçlarını sık sık kalın bir örgü yapıyordu, ama serbest bıraktığı da oluyordu. İlk dikkatimi çeken yeri ağzıydı, azıcık çarpıksa da çok güzeldi, gözleri koyuydu, ama ağırbaşlı veya melankolik bir koyuluk değildi bu, başka bir şeydi, neydi tam bilmiyorum, ama dikkatimi çekmişti. Bölge muhabiri olarak çalışmaya başlamıştı, ciddi ve hırslıydı, öte yandan benim girdiğim ortamların dışındaydı, radyoda kendi arkadaşları vardı, özellikle Therese'yle yakın görünüyorlardı, dolayısıyla ona duyduğum ilgi sönüp gitmişti. Günlerim işle ve küçük sevdalanmalarla doluydu; orada burada birkaç jest, kıvrımlı baldır, gür kaş ve kıvrak beden... Landmark'ta bir akşam uzun sarı saçlı, gözleri siyah maskaralı, ince uzun ve iri göğüslü

bir kızla karşılaştım, konuştuk, utangaçtı, çok yaklaşmadım, ardından sarhoş oldu ve yanıma döndü, beni kışkırtmak istiyordu, Studentsenteret'nin yakınlarındaki tepeye doğru ona eşlik ettim, kulağımdaki küpeyi çekip aldı ve kaçtı, onu yakaladım, kollarımı bedenine doladım, öpüştük, yakınlarda oturuyordu, eve girince işi psikopatlığa vurdu, kolunu savurarak masanın üstünde ne varsa yere saçtı, ben sırtımı duvara vermiş izliyordum, gerçekten çok güzeldi, ona çekiliyordum, ama tek istediği eşyaları kırmak ve ağlamaktı, sadece birazcık öpüşebileceğimizi, sonra da gitmem gerektiğini söyledi, ama döneceğime söz vermeliydim, yarın saat beşte, o zaman her şey yoluna girecekti, ama elbette girmedi, ertesi gün işten sonra bir boğa kadar azgın bir durumda kapısını çaldım, kimse açmadı, onunla daha sonra karşılaştığımızda yine sarhoştu, o gün evde olduğunu ama kapıyı açmaya cesaret edemediğini söyledi. Yeniden gelirsem açacaktı. Peki, dedim, dans pistine gitti, ben bardaydım, o sırada grup çalmayı bıraktı, amfiye bira bardağı fırlatılmıştı, gözümle gördüm, o kız yapmıştı bunu.

Arada sırada akşamları beni görmeye gelen bir kız daha vardı; ama, bana âşık olmaya başladığından, son gelişinde kapıyı açmadım. Yakınlaştığım başkaları da vardı, birini oldukça çekici buluyordum, ona açıldım, eve bile getirdim, ama bunun bir hata olduğunu, bana ilgi duymadığını açıkça dile getirdiği gibi kimseyi söylemememi bile istedi. Radyo istasyonunda akşamları ona telefonlar geliyordu, kimin aradığını biliyordum ve kıskançlıktan aklımı yitirecek gibi oluyordum, oysa buna hakkım yoktu, kızı tanımıyordum bile.

Tonje tüm bunların dışındaydı. Fırsat bulunca, örneğin ben çalışırken stüdyoya geldiğinde veya şu ya da bu konuda bir teknikere gerek duyduğunda biraz konuşuyorduk, ama kim olduğu, neyle uğraştığı konusu benim için bir bilinmezdi.

Yngve'nin de dediği gibi inanılmaz güzel bir kızdı, ama benim için bir değeri yoktu.

Aralık ayının ilk haftasında yirmi beşinci yaş günüm vardı. Önemli bir olay, bir dönüm noktasıydı, parti vermeliydim, ama bunu

olası kılmaya yetecek sayıda tanıdığım yoktu, dolayısıyla radyoya gittiğimde benim için o günün ne kadar önemli olduğunu kimse bilmiyordu, hoşuma gidiyordu bu durum, dönüştüğüm bu kişiye, geride duran, gereksiz ilgi çekmeyen, kendisiyle övünmeyen ve haddini bilen yapıma uyuyordu.

Erken gelmiştim, ofis boştu, köşe kanepenin önündeki sehpayı temizledim, kahve koydum, kesip kullanabileceğim öğrenci haberi var mı diye gazeteleri taradım. Dışarısını kar bürümüştü, pencerelerin karanlığına cılız bir ışıltı sızıyordu ve ofisin havasının değişmesi için yetip artmıştı bu.

Merdiven başındaki kapı açılınca başımı kaldırdım.

Ingvild!

Gülümseyip el salladı, yanıma geldi.

"Görüşmeyeli çok oldu," deyip ona sarıldım. "Ne işin var burada?"

"Nice yıllara," dedi.

"Sağ ol," dedim. "Nereden aklına geldi ya?"

"Sünger gibi hafızam var."

"Kahve ister misin?" diye sordum.

"Lütfen," dedi. "Ama çok kalamayacağım."

Kanepenin kenarına tünedi. Makineden kahveyi alıp iki fincana doldurdum, bu sırada filtreden sızan damlalar ısıtıcıda cızırdadı.

"Yirmi beş yaşında olmak nasıl bir duygu?" diye sordu. "İyi mi?"

"Bir başkalık görmüyorum. Sen görmüş müydün?"

"Yok, ama artık yirmi yaşında olmamak iyi."

"Ne demezsin."

"Sana bir şey getirdim," dedi, torbasından çıkardığı paketi bana uzatarak. "Al bakalım."

"Hediye de mi aldın?"

"Elbette," dedi, biraz kızıp bakışlarını kaçırarak.

Paketi açtım. Benetton marka gri merinos yünü bir kazaktı.

Bir Ingvild'e bir kazağa baktım.

"Beğenmedin mi?" diye sordu.

"Çok beğendim, harika," dedim. "Ama bir kazak? Niye bir kazak aldın bana?"

"İhtiyacın olur diye düşündüm," dedi. "Beğenmediysen değiştirebilirsin."

Elleri kucağında oturmuş beni izliyordu.

"Çok teşekkür ederim," dedim.

Tepkimi, beğenmemek olarak yorumladığını anladım, kazağı denemem gerektiğini akıl edene dek tuhaf bir sessizlik oldu. Ama aklımı karıştıran şey kazak olduğu için durum daha da tuhaflaşmıştı. Bana niye bir kazak almıştı? Pahalı bir armağandı. Ayrıca, bir bakıma, samimice bir hediyeydi. Bir şey verecekse bu pekâlâ bir albüm, kitap veya çiçek olabilirdi. Ama bir kazak?

Ayağa kalktı.

"Gitmem gerek. Ders çeyrek kala başlıyor. Doğum günün kutlu olsun tekrar!"

Merdivenlerden inip gözden yitti, ben de elimde makasla gazeteleri okumaya döndüm.

Akşama doğru Yngve geldi, doğum günümü kutlamak istiyordu, ne yazık ki hediye alacak parası yoktu, ama söylediğine göre güzel günler yakındı ve o zaman bana gerçekten iyi bir şey alacaktı.

O gün bunlar dışında bir şey olmadı. Her zamanki gibi eve gittim, kitap okuyup müzik dinledim. Annemle konuştum, bana yirmi beş yıl önce bugün olanları anlattı. Babam aramadı, hiçbir zaman aramazdı, Yngve'yle benim doğum günlerimizi bilmiyor mu, yoksa biliyor da umursamıyor mu diye düşündüm, neyse ki buna alışkındım, önemi yoktu, onun kendi yaşamı vardı, benim kendi yaşamım.

Sonraki hafta Basın-Yayın öğrencileri partisi vardı. Bergen'in en ünlü kafa çekme mekânı Uglen'deydi, en umutsuz ve çılgın kişiler oraya takılırdı, Mahler'le Madonna'yı aynı düzeyde gören Basın-Yayıncı dalgacılardan de bu beklenirdi. Erken gelmiştim, sound-check yapacaktık ve prova etmeye pek zaman bulamadığımız şarkıların son kez üzerinden geçecektik. Her yer karlarla kaplıydı, Bergen'de hava iyice soğumuştu, orada oturduğum beş yıl boyunca ilk kez bir Noel havasına girmiştim.

Beş şarkı çaldık, *Forelska i Lærer'n*, *Material Girl* ve müziğini Yngve'nin, sözlerini vokalimiz Marit'in yazdığı bir özgün şarkı vardı programımızda.

Ardından bir masanın çevresine toplandık ve performansımız karşılığında bize verilen biralara giriştik. Okulunu daha altı ay önce bitiren Yngve pek çok kişiyi tanıyordu; benim için hemen herkes yabancıydı, performanstan sonra gelip selam veren Tonje'yi saymazsak.

"Demek sen de buradasın," dedi.

"Evet," dedim. "Kentte davul benden sorulur. Özellikle yoğun Noel sezonunda."

Gülümsedi.

"Bizi tanıştırmayacak mısın?" diye sordu Yngve.

"Tonje, bu abim Yngve. Yngve, bu Öğrenci Radyosu'ndan Tonje."

Tokalaştılar, Yngve gülümsedi ve onun gözlerinin içine baktı, üniversitede ilk yılı mı diye sordu.

Bir süre sohbet ettiler, bana oranla Yngve'yle daha çok ortak yanı vardı Tonje'nin; ben çevreme bakınıp biramı yudumladım, hafif acılığını değil belki ama olaylı gecelerin ve beraberinde gelen zevkin habercisi olan bu tadı seviyordum.

Tonje arkadaşlarının yanına döndü, Yngve büyük bir yudum aldı içkisinden, bardağını masaya koydu ve Tonje'nin çok güzel bir kız olduğunu söyledi.

"Evet."

Ondan yana baktım, biriyle konuşuyordu, ama hemen bana döndü, göz göze geldik, gülümsedi.

Ben de karşılık verdim.

Yngve başvurduğu çeşitli işlerden, bağlantıların yoksa iş bulmanın güçlüğünden söz ediyordu, yarım gün çalışmaya değil de okulu bitirmeye odaklanmakla hata etmiş olabileceğini söyledi.

"Sen çalıştın," dedi. "Şimdi de *Morgenbladet* için yazıyorsun ve NRK'ya program yapıyorsun. Okula devam etseydin bu kadar çok fırsat çıkmazdı karşına."

"Olabilir," dedim. "Ama kitap değerlendirmeleri yazmak çok da verimli bir uğraş sayılmaz."

Yeniden Tonje'yle göz göze geldim. Odanın bir köşesinden bana gülümsedi, ben de ona gülümsedim. Yngve bunu fark etmedi.

"Belki kitap değerlendirmeleri öyle," dedi, "ama bunu sürdürürsen sonunda isim yaparsın. Elle tutulur ürünler çıkarmak işleri kolaylaştırıyor. Benim yalnızca diplomam ve notlarım var."

"Takma kafana, yoluna girer," deyip gülümsedim, başım dönmeye başlamıştı. Ne zaman Tonje'ye baksam sırtım ürperiyordu. Sanki altıncı hissi vardı, sohbete ne kadar kendisini kaptırmış olursa olsun ben bakınca hep başını kaldırıyordu. Onun çevresindekiler hiçbir şeyin farkında değildi. Yngve de fark etmemişti. Sanki Tonje'yle bir sır paylaşıyorduk. Her gülümsediğinde bu yüzden gülümsüyordu.

Hey, yalnızca ikimiz biliyoruz, öyle değil mi? Gülümsemesi böyle diyordu sanki.

İkimiz mi, dedi benim gülümsemem. Şaka mı ediyorsun?

Hayır.

Hayır mı?

Yanıma gel de duruma bakalım.

Harika görünüyorsun.

Sen de öyle.

İkimiz de mi?

Evet.

Evet mi?

Hadi ama. Göreceksin.

"Neye gülüyorsun?" diye sordu, Yngve.

"Hiç," dedim. "Neşem yerinde. Grubumuz iyi çaldı falan."

"Evet, iyi çaldık. Eğlenceliydi."

Biraz daha içtik, Yngve salonda dolaşmaya çıktı, ben yalnız kalınca Tonje geldi.

"Selam," dedi.

"Gelmene sevindim," dedim. "Burada kimseyi tanımıyorum."

"Seni burada görünce şaşırmıştım. Ama çok geçmeden nedenini anladım."

Başını eğdi, bir an dudaklarını büzdü, ardından bakışlarını kaldırıp gülümsedi.

"Ben burada seni görmeyi umuyordum ama," dedim.

"Öyle mi?" diye sordu. "Basın-Yayın'da olduğumu biliyor muydun?"

"Evet, ama seninle ilgili başka bir şey bilmiyorum."

"Görünüşe göre avantaj bende," dedi. "Seninle ilgili çok şey biliyorum."

Yngve masaya döndü.

"Karl Ove'ye çok benziyorsun," dedi Tonje. "Görür görmez kardeş olduğunuzu anladım."

Bir süre bizimle kaldı, önceki seferde olduğu gibi konuşmanın çoğunu Yngve yaptı, ama elektrik Tonje'yle benim aramdaydı.

Arkadaşlarının yanına dönerken "Hemen gitmiyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Hayır," dedim.

Onun gidişini izledim. Sırtı dimdikti, saç örgüsünün yarı yarıya örttüğü boynu uzun ve zarifti. Radyo istasyonundaki çoğu kız gibi o da arada sırada bol giysilerin içine saklanırdı: asker ceketi, kalın kazak ve siyah botlar. Ama bu akşam üzerindeki yalın siyah elbise ince beline yapışmış, ona bambaşka bir çekicilik katmıştı.

"Söylemeden edemeyeceğim," dedi Yngve.

"Neyi?"

"Tonje'yle ilgili sorular sorduğumda aranızda bir şeyler olduğundan söz etmemiştin."

"Yoktu. Birkaç sözden öteye gitmemiştir sohbetlerimiz."

"Şimdi neler oluyor peki?"

"Senin anladığından daha fazlasını anlamıyorum ben de," deyip gülümsedim.

O akşam ne zaman göz göze gelsek başka her şey siliniyordu sanki: Yngve, oradaki tüm öğrencilerle öğretmenler, tüm masalar ve sandalyelerle birlikte yaşamımda ne varsa ve yok olduğu gibi içimde taşıdığım onca yük de gidiyordu. Birbirimize bakarken yalnızca onunla ben kalıyorduk geriye.

Tuhaftı.

Büsbütün rahat olmamsa daha da tuhaftı. Korkacak, kaygılanacak hiçbir şey yoktu. Çaba göstermem, başarmam, bir başkası olmam gereksizdi. Konuşmak zorunda bile değildim.

Ama konuştum.

O akşam birbirimizden kopamadık, Tonje içeride dolaştı, orada burada birkaç söz ettik, sonra kendimizi baş başa konuşurken bulduk, birbirimize büsbütün yoğunlaşmıştık, onun dışında hiçbir şey görmüyordum, her şeyi yok edecek güçte bir ışık yayıyordu.

Gece boyunca erkekler ona ilgi gösterdiler, partilerde hep olur bu, tüm sömestir boyunca okuma salonlarında, derslerde, kafeteryada ve kütüphanede gördüğünüz insanlar cici giysilerini giyip içkiyle gevşeyince fırsatları yakalamaya hazırdır. Tonje'yle konuşmak isteyen onca erkek gördüm, peki Tonje ne yaptı? Bana bakıp gülümsedi.

Sonunda yalnızca ikimiz kalınca masamıza Sverre Knudsen geldi. The Aller Værste! grubunda çalmıştı, eski idollerimden biriydi, ama elbette bu konuyla veya benimle ilgilenmiyordu, Tonje'ye göz koymuştu. Çılgın bir hızda konuştu, Tonje'yle ilgili her şeyi öğrenmek istediğini söyledi, Tonje duraksadı, Sverre Knudsen, William Nygaard'u kimin vurduğunu bildiğini, yarın Oslo'ya gidip gerçeği açıklayacağını, iki gün içinde *Dagbladet'de* haber çıkacağını söyledi. Kendi güvenliğinden korktuğunu, onu birkaç gündür takip ettiklerini söyledi, ama dediğine göre çok akıllıydı, onların hep bir adım önündeydi, Bergen'i avucunun içi gibi biliyordu.

Yngve geldi, gitmek istiyordu. Çevreme bakındım, Yngve bu arzusunda yalnız değildi, partinin sonu gelmişti.

Sverre Knudsen, Tonje'yle biraz daha kalmak istedi, Tonje kahkaha attı ve bana döndü, gitme zamanı geldi, beni eve götürür müsün dedi.

Çıktığımızda kar yağıyordu.

"Nerede oturuyorsun?" diye sordum.

"Şu sıralar annemle oturuyorum," dedi. "Støletorget'nin yanında. Biliyor musun oraları?"

"Evet. O civarda oturmuştum."

Hotel Norge'ye doğru yürüdük, Tonje'nin üzerinde uzun siyah bir palto vardı, ben eski yün parkamı giymiştim. Ellerim cebimde,

ondan birkaç metre uzaktaydım, tepemizde yükselen dağlar karanlıkta parlıyordu.

"Ailenle mi yaşıyorsun?" diye sordum. "Kaç yaşındasın sen?"

"Noel'den sonra evden ayrılacağım. Terminal yakınlarında bir oda buldum. Şurada," deyip gösterdi.

Oteli geçip Torgalmenningen'e girdik, ince bir kar tabakasıyla kaplı meydan bomboştu.

"Noel'den sonra Afrika'ya gidiyorlar. Dolayısıyla evden ayrılmam gerekiyor."

"Afrika mı?"

"Evet. Mozambik'e. Annem, kocası ve kız kardeşim. Kardeşim on yaşında. Onun açısından biraz zor olacak. Ama taşınmayı iple çekiyor."

"Peki baban? O da Bergen'de mi oturuyor?"

"Yok, o Molde'de. Noel'de yanına gideceğim."

"Başka kardeşin var mı?"

"Üç erkek."

"Üç erkek mi?"

"Evet, ne olmuş?"

"Hiiç. Biraz fazlaymış sadece. Ayrıca öyle söyleyince herhâlde kız kardeşlerini korurlar diye düşündüm. Şuraya bir yere saklanmış, bizi bekliyorlar duygusuna kapıldım."

"Olabilir," dedi. "Bekliyorlarsa onlara senin iyi niyetli olduğunu söylerim."

Bana bakıp gülümsedi.

"İyi niyetliyim!" dedim.

"Biliyorum," dedi.

Sessizce yürümeyi sürdürdük. Kar yağıyordu. Sokaklarda kimsecikler yoktu. Bakışıp gülüştük. Balık pazarından geçtik, yanı başımızda uzanan deniz simsiyahtı. Hiç bu kadar mutlu olmamıştım. Hiçbir şey olmamıştı, yalnızca sohbet etmiştik ve yürüyorduk, aramızda iki metre vardı, ellerim cebimdeydi, hepsi buydu. Yine de çok güzeldi. Karlar, karanlık, Fløibanen tabelası. Tonje'nin yanımda yürümesi.

Değişen neydi?

Hiçbir şey.

Yine aynı kişiydim. Bergen aynıydı.

Ama sanki her şey değişmişti.

Bir şey açılmıştı.

Neydi bu açılan?

Karanlıkta onun yanında yürüyordum, Fløibanen yokuşunu çıktık, eski okulun duvarlarının dibinden geçip Steinkjellersmauet'ye geldik ve gördüğüm, düşündüğüm, yaptığım –bu, yalnızca bir ayağımı öbürünün önüne koymak bile olsa– her şey umudu yansıtıyordu.

Beyaz bir ahşap evin önünde durdu, dar ve eski bir yapıydı bu.

"Geldik," dedi. "Epey yol teptin, içeri gel dilersen."

"Olur," dedim.

"Ama sessiz olmamız gerek. Herkes hâlâ uykuda."

Kapıyı açtı, koridora girdik. Ayakkabılarımı özenle çıkardım, daracık basamaklarda onu takip ettim. Sahanlığın köşesinde mutfak vardı, ama Tonje bir kat daha çıktı, eğik tavanlı iki oda vardı burada. İçerisi iç dizayn dergilerinden fırlamış gibiydi.

"Ne güzel," dedim.

"Annemin marifeti," dedi. "Yetenekli bu konuda. Şu tabloyu görüyor musun?"

Gösterdiği tablo kumaşlardan yapılmış bir çalışmaydı, her biri farklı bir yüz ifadesi taşıyan küçük kuklalardan oluşan bir koroydu bu.

"Annem sanatçı, ama artık sanatla pek ilgilenmiyor."

"Çok güzel," dedim.

"İşin komik yanı," dedi, "bunları satmak istese peynir ekmek gibi gider."

Ceketimi çıkarıp koltuğa oturdum.

"Ne istersin? Çay?"

"Çay çok iyi olur," dedim.

Alt kata indi, beş dakika sonra ellerinde birer fincanla dönene dek kımıldamadan onu bekledim.

"Caz sever misin?" diye sordu.

Başımı iki yana salladım. "Korkarım hayır. Seviyorum desem yalan olur. Ama sen seviyorsun herhâlde."

"Ah, evet. Bayılıyorum caza."

"Açsana bir şeyler."

Ayağa kalktı, eski Bang & Olufsen marka müzik setine bir albüm koydu.

"Nedir bu?"

"Bill Frisell. Dinlemelisin. Çok güzel."

"Yalnızca sesler duyuyorum," dedim. "Biraz zorlama sesler."

"Her yıl Molde Caz Festivali'nde çalışıyorum," dedi. "On altı yaşımdan beri."

"Ne yapıyorsun orada?"

"Müzisyenlerle ilgileniyorum. Havalimanından alıp çevreyi gezdirmek, elimden geldiğince eğlendirmek için. Geçen yıl onları balık tutmaya götürdüm."

Onu şoför şapkası ve üniformasıyla gözümün önüne getirince güldüm.

"Neye gülüyorsun?" diye sordu.

"Hiç," dedim. "Senden çok hoşlanıyorum."

Başını eğip bir an için dudaklarını büzdü, bu alışkanlığı daha önce de dikkatimi çekmişti, ardından başını kaldırıp gülümsedi.

"Dün akşam evden çıkarken, sabahın köründe burada Karl Ove'yle oturacağım aklıma gelmezdi," dedi.

"Sence bu olumlu mu olumsuz mu?" diye sordum.

"Sence?"

"Olumlu dersem kendini beğenmiş olurum. Olumsuz herhâlde."

"Öyle olsa seni içeri davet eder miydim?"

"Kim bilir," dedim. "Seni tanımıyorum."

"Ben de seni tanımıyorum," dedi.

"Öyle," dedim.

Yağan karın duygusu beni bırakmadı; orada otururken yüksekten döne döne inen karların tepemizdeki çatıya kristal kristal sessizce konuşlarını gözümün önüne getirdim. Öğrenci Radyosu'ndan ve oradakilerden konuştuk, müzikten ve davul çalmaktan konuştuk, ona öğretmemi istedi, bu işte çok iyi olmadığımı söyledim. Ortaokuldan beri yerel radyoda çalıştığını ve uzun süre Bergen'in

en tartışmalı istasyonlarından birinde, göçmen karşıtı bir programcıyla çalıştığını anlattı, bu radyo öyle çok ses getirmişti ki ben bile duymuştum. Tonje adamın sıra dışılığına karşın dost canlısı olduğunu söyledi, onun görüşlerine katılmıyordu, ama ifade özgürlüğü çok önemliydi, adamı ve radyo istasyonunu yargılarken pek az kişinin buna dikkat etmesi tuhaftı. Konuşurken giderek daha ilgili ve ateşli oldu, radyoya ve ifade özgürlüğüne tutkun olduğunu görebiliyordum ve bu hoşuma gidiyordu, ama uç bir yaklaşım olduğu için bana yabancıydı. Ne kadar sıradan bir şeymiş gibi konuşsa da anlattığı bu çevre uçlarda yer alıyordu.

"Çenem düştü," dedi sonunda. "Genelde böyle değilimdir."

"Eminim değilsindir," dedim.

Aşağıda bir kapı açıldı.

"Uyandılar herhâlde," dedi.

"Evet, gitsem iyi olur."

Basamaklarda minik bir kız belirdi. Bir çizgi gibi inceydi, iri kahverengi gözleri vardı, yerlere dek uzanan beyaz bir gecelik giymişti.

"Günaydın Ylva, uyandın mı," dedi Tonje. "Bu, Karl Ove. Arkadaşım."

"Merhaba," dedi kız, bana bakarak.

"Merhaba," dedim doğrularak. "Artık gitmem gerek."

Koltuktan parkamı aldım.

"Ne kadar uzunsun," dedi kız. "Boyun kaç?"

"Bir doksan üç," dedim. "Parkamı giymek ister misin?"

Başını öne salladı. Onun için tuttuğum parkaya kollarını geçirdi. Birkaç adım attı, etekleri ardında bir tren gibi uzanıyordu. Kahkaha attı.

Bir aile evindeydim.

Tonje beni kapıya kadar geçirdi, vedalaştık, yokuştan aşağı doğru yöneldiğim kent, ben Tonje'nin evindeyken büsbütün kişilik değiştirmişti: Sokaklar koca otobüslerle doluydu, insanlar inip biniyor, sağa sola koşturuyordu, çoğunun şemsiyesi vardı, hava yumuşamış, karın yerini ağır bir sulusepken almıştı. Saat yediyi

geçtiğinden eve gitmek anlamsızdı, dolayısıyla Studentsenteret'nin yolunu tuttum, içeri girip ofise çıktım.

Toplantı odasında, yerde biri uyuyordu.

Sverre Knudsen'di bu.

Yanında bir tahta parçası vardı, hemen tanıdım, kapıyla aynı renkti. Bir adım gerileyip kontrol ettim: Bilmiştim, kapı lentosunun üzerini çıkarmış, içeri öyle girmişti. Ön kapıları nasıl aştığıysa gizemini koruyordu.

İçeri girdim, yanında diz çöküp elimi omzuna koydum.

"Burada uyuyamazsın," dedim.

"Ne saçmalıyorsun sen," dedi, doğrularak.

"Burada yatamazsın," dedim. "Birazdan millet gelir."

"Sensin demek," dedi. "Seni hatırlıyorum. Tonje'yle birlikteydin."

Doğruldum.

"Kahve ister misin?" diye sordum.

Başını öne salladı, ardımdan ofise geldi, kanepeye oturup iki eliyle yüzünü ovuşturdu. Ardından zıplayarak kalktı, pencereye gidip dışarı baktı.

"Gelirken yeşil bir Vosvos gördün mü?" diye sordu.

"Yok," dedim.

"Beni izliyorlar," dedi. "Ama burada olduğumu bildiklerini sanmıyorum. Belki Oslo'da bekliyorlardır. Nygaard'u kimin vurduğunu biliyorum."

"Dün gece söylemiştin," dedim.

Karşılık vermek yerine kanepeye döndü.

"Beni paranoyak sanıyor olmalısın," dedi.

"Hayır," dedim. "Ama niye burada uyumayı seçtin?"

"Tonje, Öğrenci Radyosu'nda çalıştığını söylemişti. Onu burada bulabilirim diye düşündüm."

"The Aller Værste! hayranıyım çocukluğumdan beri," dedim. "Seninle tanıştığıma seviniyorum. Kitaplarından birini de okudum. *Sommerfuglbensin, Kelebek Petrol.*"

Aldırmazcasına elini salladı.

"Hazır burada olduğuna göre bir röportaja ne dersin?" diye sordum. "The Aller Værste! günleriyle ilgili?"

"Olur," dedi.

Ona fincanı uzattım, masanın yanında durup kendiminkini yudumladım. Basamaklarda Johannes belirdi.

"Bugün erkencisin," dedi.

"Evet," dedim.

"Görüşürüz," deyip karşı uca gitti. Askerlik hizmetini burada yapıyordu.

Hangi program yayında, kim var kim yok öğrenmek için radyoyu açtım.

Sverre Knudsen beni inceledi.

"Tam bir sansasyon yaratacak," dedi. "Bak şimdi izle."

Yarım saat sonra stüdyoya çıktık. Bir makara taktım, teknik masanın düğmesini çevirip onun yanına döndüm. Bitip tükenmiştim, ama aynı zamanda geceki olayların etkisiyle dolup taşıyordum, işe yoğunlaşmakta güçlük çektim, ama Sverre Knudsen'e göre durumum çok iyiydi. On beş yıl önceki olayları anımsamaya çalışırken alnından terler damlıyordu, canını dişine taksa da hatırlamayı başaramadı. Yirmi dakika sonra yeter dedim, rahatlamış göründü, tokalaştık, basamaklardan inip dışarı çıktı, ben ofise döndüm ve zaman öldürmek için... Ne yapabilirdim?

Yalnız başıma oturup Tonje'yi düşünebilirdim.

Gün boyu mutluluk dalgalarına kapılıp durdum. Olağanüstü bir şey olmuştu.

Ama ne?

Hiçbir şey olduğu yoktu. Biraz sohbet etmiştik, hepsi bu.

Bir yıldır burada çalışıyordu, bir yıldır onun gidip gelişini izlemiştim, o da beni görmüştü. Şimdiki duygularımın hiçbiri yoktu o zaman. Bir kez olsun yakınından bile geçmemiştim bu duyguların.

Sonra bir partide karşılaşmış, birbirimize gülümsemiştik – hepsi buydu, öyle değil mi?

Evet, hepsi buydu.

Nasıl olabilirdi bu? Her şeyi nasıl değiştirebilirdi?

Her şey değişmişti, bundan kuşkum yoktu. Kalbim bana öyle söylüyordu. Kalbim asla yanılmazdı.

Kalp asla ama asla yanılmaz.

Eve döndüm, birkaç saat uyudum, duş aldım, telefonun yanına oturdum, onu arayıp teşekkür etmeli, yeniden buluşabilir miyiz diye sormalıydım. Duraksadım, her şeyi berbat etmekten korkmaya başladım birdenbire. Ama aramalıydım.

Kendimi zorlayıp numarayı çevirdim, son rakama gelince durdum, ama onu da çevirdim. Bir kadın yanıt verdi, annesiydi herhâlde.

"Ben Karl Ove," dedim. "Tonje evde mi?"

"Hayır, değil. Dışarıda. Bir mesajın varsa ileteyim?"

"Aradığımı söylerseniz yeterli. Ben sonra yine ararım."

Yatağıma uzandım, tüm bedenim ağrılar içindeydi.

Pencerenin yanında durdum, TV2 binasının devasa uydu antenlerine baktım, gökyüzünün büyüleyici karanlığını hissettim.

Giyinip dışarı çıktım. Her yerim ağrıyordu. Nordnes'e yürüdüm, ışıkları yanıp sönen bir kar küreme makinesi gürültüyle yanımdan geçti. Akvaryumu geride bırakıp parka yöneldim, burna vardım, rüzgâra karşı durdum ve altımda kıyıyı döven denizi izledim, bu engin karanlıkta her şey dinlenmeye çekilmişti artık.

Çevreme bakındım. Kimsecikler yoktu.

OOOOOHHHH, diye bağırdım.

Totemin yanına gidip onu inceledim, geldiği kıtayı, orada bizden habersiz yaşayan yerlileri düşündüm – bizim de onlardan haberimiz yoktu. İnanılmaz bir düşünceydi bu: Bilmemek, yalnızca yaşamak özgürlüğü, yaşayan yegâne insanlar olduğuna inanmak, dünyanı tek sanmak.

Tonje'yi gözlerimin önüne getirdim ve içimde hem bir mutluluk hem de hüzün dalgası yükseldi.

Bunun sonu nasıl bitecekti?

Nasıl bitecekti bunun sonu?

Dönüşte telefon etmeden önce bir saat daha bekledim.

Bu kez o çıktı.

"Alo," dedi. Sesi sıcacık ve yakındı.

"Dün gece için teşekkür ederim," dedim.

"Ben de," dedi. "Kardeşim senden söz edip durdu bütün gün. Bugün onunla gezmeye gitmiştik."

"Öyle mi, selam söyle," dedim.

"Söylerim."

Sessizlik.

"Annem senin aradığını söyleyince yere uzanmam gerekti," dedi.

"Uzanmak derken?"

"Evet, mideme kramp girdi."

"Hımm," dedim.

Sessizlik.

"Şey... acaba... öö..." dedim.

"Acaba?"

"Sen... yani biz ... hım... veya, ne bileyim, yine buluşmak ister misin? Bir yere gitmek falan?"

"İsterim."

"İster misin?"

"İsterim."

"Bir kahve falan içeriz hani," dedim. "Ama radyoda değil. Kafeterya ya da Grillen de olmaz. Café Opera hiç olmaz."

Kahkaha attı.

"Wessel?"

"Tamam, Wessel diyelim. Yarın nasıl?"

Ertesi gün halkla ilişkiler departmanının toplantısı vardı. Unutup gitmiştim, elbette Tonje'nin de katılması gerekiyordu.

Radyoya geldiğinde bakışları beni şöyle bir yalayıp geçti, daha fazlası değil, ama kendi kendine gülümsüyor gibiydi, bunun dışında tek söz etmedik, sanki ben orada yoktum.

Toplantı salonunun camından içeri baktım, orada oturanlar sessizce ellerini kollarını sallıyorlardı. Tonje bana baktı, gülümseyip gözlerini kaçırdı.

Bunun anlamı neydi?

Koridorda Tore belirdi.

"Ne var ne yok Karl?" diye sordu.

"Sırılsıklam âşık oldum," dedim. "Her yerim ağrıyor. Eklemlerim. Eklemlerim sızlıyor."

Kahkaha attı.

"İki gün önce görüştüğümüzde bahsetmedin hiç."

"Elbette bahsetmedim. Dün oldu çünkü daha."

"İlkokul çocuğu gibi desene, çıkma teklif ettin mi bari?"

"Hayır."

"Kim olduğunu söyle de senin yerine ben teklif edeyim."

"Tonje."

"Tonje? Öğrenci Radyosu Tonje mi?"

"Evet."

"Şurada oturan kız?"

"Evet."

"Haberi var mı?"

Başımı iki yana salladım.

Tore yine güldü.

"Sezmiştir herhâlde," dedim. "Bu akşam buluşacağız. Dün gece aradım. Yürü gidelim. Kafeteryaya ne dersin?"

Bütün gün ağzıma tek lokma koymamıştım, evde de canım bir şey istememişti, iştahım yoktu, yemek gerekli gibi de görünmüyordu. Yanıp tutuşuyordum.

Son iki saat boyunca yerimde duramadım, yatağıma uzandım, tavanı izledim ve volta attım. Korkunçtu, öylesine yükselmiştim ki kapılabileceğim tek beklenti düşmekti.

Nelerden konuşacaktım?

Yok, bu işe yaramıyordu, artık başka bir yerdeydim, oturduğum yerde kıpırdanacak, kızaracak, büsbütün aptallık yapacaktım. Kendimi çok iyi tanıyordum.

Evimde ayna yoktu, bu sayede kendime bakmaktan kurtuluyordum, ama şimdi birdenbire gerekiyormuş gibi geldi bana, dolayısıyla üzerimi değiştirip saçıma jöle sürdükten sonra bir CD'nin arkasını çevirip birçok değişik açıdan kendime baktım.

Sonra kapıyı ardımdan kilitleyip çıktım.

Karnım ağrıyordu.

Eğlenceli değildi.

Acıdan başka bir şey yoktu.

Yüzme havuzunun yanındaki büfeye inen tatlı yokuş boyunca karlar parıldıyordu, tiyatroyu ve Café Opera'yı geçip köşeyi dönerek Wesselstuen'e girdim.

Tanrı'ya şükür Tonje daha gelmemişti, hazırlanacak birkaç dakikam vardı. Bir masa bulup oturdum, garsona birini beklediğimi söyledim.

On dakika sonra geldi. Onu görünce titredim. Bir yığın torba taşıyordu, onları duvara dayayıp paltosunu astı ve yanıma oturdu, her nasılsa dışarıda ne varsa yanında getirmişti: Sokak lambaları, vitrinler, kalabalıklar ve karlar onun havasının bir parçasıydı, tıpkı sabah eve gelen bir kedinin yanında ormanı ve karanlığı getirmesi gibi...

"Noel hediyeleri aldım," dedi. "Geciktiğim için üzgünüm."

"Sorun değil," dedim.

"Sipariş verdin mi?"

"Yok. Sen ne istersin?"

"Bira."

Yarım litrelik biralarımız çok geçmeden önümüzde belirdi. İçerisi doluydu, ortam çok güzeldi, son Noel yemekleri yeniyordu, çevremizde seksenli yıllara özgü takım elbiseler giymiş adamlar ve geniş omuzlu, dekolteli giysileriyle kadınlar kadeh kaldırıp kahkaha atıyordu. Hiç konuşmayan bir ikimizdik.

Onun bir yıldız, parlak bir ışık, benim güneşim olduğunu söyleyebilirdim. Ona duyduğum arzunun beni hasta düşürdüğünü söyleyebilirdim. Onca deneyimime karşın ömrümde böyle bir şey yaşamadığımı söyleyebilirdim. Sonsuza dek onunla birlikte olmak istediğimi söyleyebilirdim.

Ama söylemedim.

Ona bakıp usulca gülümsedim. O da usulca gülümseyerek karşılık verdi.

"İnanılmaz güzel kulakların var," dedim.

Gülümsedi ve bakışlarını masaya indirdi.

"Öyle mi?" diye sordu. "Bunu daha önce hiç duymamıştım."

Ne demiştim ben?

Güzel kulakların var mı?

Doğruydu bu, kulaklarının biçimi olağanüstü güzeldi, ama boynu, dudakları, gözleri ve küçük beyaz elleri de öyleydi. Bir kadının kulaklarına iltifat etmek çılgınlıktı.

Kıpkırmızı kesildim.

"Birden dikkatimi çekti," dedim. "Söyleyiverdim. Kulağa tuhaf geliyor, biliyorum. Ama doğru. Gerçekten güzel kulakların var."

Bu açıklama durumu daha da kötüleştirdi.

Biradan büyük bir yudum aldım.

"Kız kardeşin çok sevimli bu arada," dedim.

Bu arada?

"Kendisine iletirim," dedi Tonje. "Seni evde ağırlamak onu çok heyecanlandırdı. O yaşları bilirsin. Hiçbir şey anlamasa da anladığını sanıyor. Gördüğü her şeyi özümsüyor."

Bardağını çevirdi, dudaklarını büzdü, başını hafifçe eğip bana baktı.

"Noel'de tatile çıkacak mısın? Yoksa hediyeleri postayla mı göndermeyi düşünüyorsun?"

"Yirmi üçünde anneme gidiyorum. Bir hafta kalırım."

"Yarın kuzeye gideceğim," dedi. "Erkek kardeşim götürecek."

"Bergen'de mi oturuyor?"

"Evet."

İlk akşam ve gece boyunca aramızda olup bitenlerden şimdi eser yoktu. Her şey içimde kalmıştı.

"Ne zaman döneceksin?" diye sordum.

"Ocak başında."

Uzunca bir süreydi. Herhangi bir şey olabilirdi bu arada. Orada biriyle, örneğin uzun süredir görmediği biriyle karşılaşabilir ve birlikte olmaya karar verebilirdi.

Onun karşısında ne kadar uzun süre otururşam şansım o kadar kötüye gidiyordu. Bir şeyleri anlamaya başlamış olmalıydı.

Birlikte bira içen iki Öğrenci Radyosu çalışanıymış gibi radyodan, normal şeylerden, günlük yaşamdan konuştuk.

Saatine baktı.

"Birazdan annem ve kardeşimle buluşacağım," dedi. "Onlar da Noel alışverişi yapıyor."

"Geç kalma öyleyse," dedim. "Noel'den sonra görüşürüz."

Birlikte kalktık, Torgalmenningen'de durduk, o sola, ben sağa gidecektik. Elinde torbalarla dikiliyordu. Ona sarılmalıydım, bunda bir terslik yoktu, büsbütün doğaldı, birlikte bira içmiştik, ama cesaret edemedim.

"Mutlu Noeller," dedim, elimi sakarca havaya kaldırarak.

"Mutlu Noeller, Karl Ove," dedi.

Ardından ikimiz de kendi yolumuza gittik; ben Høyden'i geçip Møhlenpris'e indim, orada Yngve dairesini okuldan bir kız arkadaşıyla paylaşıyordu. Neyse ki ev arkadaşı yoktu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu. "Partiden sonra bir şey oldu mu?"

Oturma odasındaydık, *My Bloody Valentine* çalıyordu.

"Onun evine gittim. Hiçbir şey olmadı. Yalnızca sohbet ettik. Az önce yine buluştuk, Wesselstuen'de. Öyle âşığım ki ne yapacağımı bilmiyorum."

"Peki o da âşık mı?"

"Ne bileyim! Ağzımdan tek bir mantıklı laf çıkmadı. Ne dedim biliyor musun?"

Başını iki yana salladı.

"Kulaklarına iltifat ettim. İnanabiliyor musun? Ne kadar güzel kulakların var! Söyleyebileceğim onca şey arasından bunu seçtim!"

Yngve kahkaha attı.

"Bence o kadar da aptalca değil. En azından orijinal."

"Ne yapacağım?"

"Telefon et? Bir yere çağır? Olacağı varsa olur zaten."

"Görüşün bu mu: Olacağı varsa olur."

"Evet."

"Neyse, Noel için yarın memleketine gidiyor. Ocağa kadar görüşemeyeceğiz. Ona bir mektup yazayım diyorum, ne dersin?"

"Bence olur, niye olmasın."

"Bir de Noel hediyesi alayım diyorum. Ona sürpriz yapmak istiyorum. İyi izlenim bırakacak bir şeyler olsun. Kitap, albüm falan değil de başka bir şey. Kişisel bir şey. Ama ne, bilmiyorum."

"Kulak ısıtıcı, elbette," dedi Yngve. "Güzel kulaklarına iyi bakması için bu hediyeyi seçtiğini yazabilirsin."

"Süper fikir!" dedim. "Öyle yapayım. Yarın akşam benimle alışverişe gelir misin? Çıkmışken anneme de bir hediye bakarız."

Öyle de yaptık. Yngve'yle birlikte kulak ısıtıcısı bulabilmek için kenti altüst ettik. Pek yaygın değildi, ama sonunda buldum. Korkunçtu, bir tür yeşil kürkle kaplıydı ama önemi yoktu. Paket yaptırdım, o akşamı mektup yazarak geçirdim ve hediyeyi Molde'ye postaladım.

Ben daha kapıdan girer girmez annem değişikliği fark etti.

"Biriyle mi tanıştın?" diye sordu.

"Çok mu belli oluyor?"

"Evet," dedi.

"Henüz ciddi bir şey yok," dedim.

"Gunvor'dan bir Noel kartı aldım," dedi.

Ona baktım.

"Açıkçası o iş bitti. Benim açımdan konu kapandı, ama bağlantını koparmak istemiyorsan orası sana kalmış."

"Biliyorum canım," dedi. "Beni anımsaması güzel diye düşündüm sadece. Yeni tanıştığın kızın adı ne?"

"İş ciddiye binerse söylerim."

Annem yorgun görünüyordu, solgundu, alıştığım canlılığı yoktu, masayı kurup toplamak için çaba göstermesi gerektiği gözümden kaçmadı.

Noel arifesinde Kjartan'ın verdiği hediyeyi açınca yüzü kireç gibi oldu.

"Ne göndermiş?" diye sordum.

"Bir çelenk," dedi. "Eminim bana güzel bir Noel çelengi göndermek istemiştir, ama bu cenaze çelengi. Başsağlığı dilemek için gönderilen türden."

"Sembolik düşünme şimdi," dedi Yngve. "Özel bir anlamı yok. Kjartan bir hata yapmış. Hep yapar."

Annem karşılık vermedi, ama bundan etkilendiğini görebiliyordum, çelengin özel bir anlamı olduğunu düşünüyordu.

Tüm hediyeler açıldıktan, kurabiyeler yenildikten, kahveler içildikten sonra çalışma odasına gidip Tonje'yi aradım.

"Merhaba," dedi. "Hediye için sağ ol! Çok güzel."

"Geldi mi?"

"Evet, bugün geldi. Herkesin içinde açmaya cesaret edebilir miyim bilmiyordum. Sonuçta herhangi bir şey almış olabilirdin. Hepsi de meraktan öldü. 'Karl Ove kim?' 'Niye sana kulak ısıtıcısı almış?'"

Uzun uzun sohbet ettik. Tüm arkadaşları Noel'de memleketlerine dönmüş, birlikte dışarı çıkmışlar veya birbirlerini ziyarete gitmişler, liseyi bitireli beş yıl geçse de yakınlarmış. Tonje'nin söylediğine göre orada epey kar varmış, üç erkek kardeşi sabah boyunca çatıyı temizlemişler. Anlattıklarını gözümün önüne getirebiliyordum: Bulunduğu yamaçtan tüm kenti, aşağıda uzanan fiyordu ve ilerideki dağları gören evi; üç erkek kardeşi de benim düşlerimde peri masalı rollerine bürünmüşlerdi, üçü de aynı görünüyor, birbirlerinden ayrılmıyor ve küçük kardeşlerini çok seviyordu.

Daha sonra oturma odasına dönerken Tonje'yi öyle çok özledim ki bu neredeyse dayanılmazdı. Mutluluğun böyle can yakabileceği hiç aklıma gelmezdi.

Noel'le yeni yıl arasında birkaç program hazırlamak üzere Bergen'e döndüm. Tonje ocak başında geldi, onu arayıp evime yemeğe çağırdım.

Yngve genellikle pastırmalı, pırasalı, mavi peynirli, kremalı spagetti yapardı, yalın ve güzel bir yemekti, ben de denemek istiyordum. Yemek masam yoktu, dolayısıyla kanepede kucağımızda yemekle yetinmek zorundaydık. Kentte buluşsaydık yalnızca masa başında oturup sohbet ederdik, ev biraz daha özgürdü, ayağa kalkıp yemek yapabilir, ona şarap ikram edebilir, müzik çalabilirdim. Hareket alanı vardı.

Yngve sosa biraz da beyaz şarap koymamı önerdi. Onu dinledim, ama Tonje'nin gelmesine dakikalar kala yemeği tattığımda aşırı şekerli ve kötüydü. Yngve'yi aradım.

"Ne yapayım?"

"Daha çok şarap koy. İşe yarar."

"Bekle biraz. Kapatma."

Sosa biraz daha şarap ekledim. Karıştırıp tattım.

"Şimdi daha da tatlı! Kahretsin, tam bir felaket bu. Birazdan gelecek!"

"Ne biçim bir şarap o?"

Ona şarabın adını okudum.

"Tanıdık gelmedi. Sek şarap değil mi?"

"Sek mi?"

"Evet, sek değil mi?"

Etiketi inceledim.

"Dömisek diyor. Bu iyidir diye düşünmüştüm."

"Sosun tatlı olmasına şaşmamalı. Tuzla karabibere yükleneceksin artık. Bol şans."

Telefonu kapadı. Sosa tuzla karabiber ekledim, minik kaşığımla tekrar tekrar tattım.

Zil çaldı.

Önlüğümü astım, basamakların sonundaki kapıya koştum.

Tonje şapka, atkı, iki koca göz ve gülümseyen bir ağızdan ibaretti.

"Merhaba," dedi, kucaklamak için öne çıkarak.

İlk kez birbirimize dokunuyorduk.

"Gelsene," dedim.

Basamaklarda beni takip edip koridora geldi, kışlıklarını çıkarıp çevreyi inceledi. Görülecek ne vardı? Tuğla duvarlar, birkaç poster, ileride mutfak, yine tuğla duvarlar, bitişikte bir oda, yatak, kitaplık, koltuk, masa, birkaç poster daha ve Ikea'dan birkaç kilim.

Ha bir de: pervazdaki şamdanda yanan üç mum.

"Ne güzel içerisi," dedi. Ocaktaki kaplara baktı. "Ne yiyoruz?"

"Spagetti yemeği."

İki tabağa makarna koydum, sos ekledim, sehpaya benzer bir şey sunabilmek için onun önüne küçük siyah bir tabure çektim, kendi tabağımı kucağıma aldım ve yemeğe başladık.

"Mmm, güzelmiş," dedi.

"Bırak canım sen de," dedim. "Kötü oldu bence. Beyaz şarap ekleyeyim dedim ama şarap aşırı tatlı çıktı."

"Biraz tatlı, evet," dedi, gülümseyerek.

Tabakları kaldırıp bir albüm çalmaya başladım. Smashing Pumpkins'in *Siamese Dream'i.* Tonje sarı koltukta oturdu, ben yatağa iliştim, tatlı beyaz şaraplarımızı yudumladık. Tek isteğimin onunla yatmak olduğunu düşünmesin diye yakınlaşma denemesi yapmıyordum. Yalnızca konuştuk. Her nedense konu çeşitli Bergen müzik gruplarına geldi. Tonje, konuştuğumuz gruptaki vokalin biseksüel olduğunu söyledi durup dururken. Tam bu sırada göz göze gelince kızardım. Benim biseksüel olduğumu düşünmesinden çekindim. Düşünmediyse bile tam bu söz söylenirken kızarmam onu kuşkulandıracaktı. Konuyu değiştirmeye çalıştım, ama başaramadım, izleyen sessizlik hem tuhaf hem de tatsızdı.

İşler kötüye gidiyordu. Asla benim olmayacaktı. Onu nasıl elde edebilirdim?

Teslim olmak, vedalaşmak ve bir daha onunla bağlantı kurmamak çok daha kolay olurdu. Tüm sorunlar, tüm acılar ve hezimetler oracıkta son bulurdu.

Ama yapamadım.

Kalktı, saat geç oluyordu, eve gitme zamanı gelmişti. Onu kapıya dek geçirdim, uğurladım, gidişini izledim, arkasını dönmeden yokuşu çıktı.

Eve döndüm, yeniden *Siamese Dream* albümünü koydum, yatağa uzandım ve kendimi onu düşünmeye bıraktım.

Sonraki buluşmamız biraz daha iyiydi, Steinkjellersmauet'nin biraz aşağısındaki bir kafedeydik, geç saatti, içeride bizim dışımızda kimse yoktu. Pencere kenarında oturuyorduk, dışarıda tüm yüzeyler karla kaplıydı, sonbaharda bardaktan boşanırcasına yağan yağmurla düşmeye başlayan kent artık durmuş gibiydi, kar yağana dek her şey –caddeler, sokaklar, evler ve parklar– batıyordu sanki. Kar kenti sıkıca tutuyordu, çok seviyordum onu, dört bir yana düşürdüğü ışığa, yarattığı ortama bayılıyordum. Ve Tonje'yi seviyordum. Ailesinden söz etti: Büyükannesi, annesi, erkek kardeşleri, kız kardeşi, babası, babasının ikiz kardeşi vardı; bir Bergman filmi gibi dedim. Gülümsedi. Hafta sonu taşınacağını söyleyip ona

yardım edebilir miyim diye sordu. Elbette edebilirdim. Cumartesi öğleüzeri, otobüs terminaliyle tren istasyonu arasındaki dairesinin kapısına gittim, kaldırımda beyaz bir minibüs vardı, beş kişi mobilyalarla kutuları taşımaya girişmişti bile. Tonje beni görünce ışıldadı. Çabucak öbürleriyle tokalaştım –Tonje'nin kardeşi ve iki oğlan daha, bir de kız– ve kolilerden birini kucakladım. Merdiven eski ve soğuktu, daire üçüncü kattaydı, büyüktü, iki odası vardı ama berbat durumdaydı, ayrıca tuvaletin binanın dışında olduğunu görüp şaşırdım, köprüyü andıran dar bir yoldan geçiliyordu buraya.

"Fridtjof Nansen bile sabah tuvalete gitmeden önce iki kez düşünür," dedim. "Yağmurda nasıl olur bir düşün! Ya da karda!"

"Yine de kendisine özgü bir albenisi var," dedi. "Sence de öyle değil mi?"

"Evet. Şiddetli fırtınalarda bir geminin köprüsünde olduğunu falan hayal edebilirsin."

Koliyi tezgâha koyup başka bir tane daha almak üzere aşağı indim, yukarı çıkanlara başımla selam verdim. Taşınma işinde benim rolüm biraz belirsizdi. Ötekiler besbelli yakın arkadaşlarıydı. Ama kimse beni çözemiyordu. Kimdim ben?

Kim olursam olayım orada bulunmaktan çok mutluydum. Tonje'nin eşyalarını yeni dairesine taşımak. Mikserini görmek, başka bir kutuda bir ayakkabı topuğuna rastlamak – düşünsenize, bu onun ayakkabısı. Tencereleri, kâseleri, tabakları, fincanları, bardakları, çatal kaşıkları, tavaları, plakları, kasetleri, kitapları, giysileri, ayakkabıları, müzik seti, televizyonu, sandalyeleri, sehpaları, kitaplıkları, tabureleri, yatağı, bitkileri, bütün dünyası... O cumartesi öğleüzeri, yaşamının tümünü yukarı taşımaya yardım ediyordum.

Minibüs iki tur yaptı, son yükler de taşındıktan sonra Tonje yiyecek bir şeyler almaya gitti, tüm o keşmekeşin ortasında pizza yedik. Hiç konuşmadım, yer kaplamak istemiyordum, ötekiler onu yakından tanıyordu, ben herkese uyum sağlayabilirdim.

Sorun değildi, çünkü orada, elimde pizza dilimiyle duvara yaslanmış sohbeti dinlerken Tonje'nin benim olduğunu biliyordum.

Arada sırada bana bakıp gülümsemesi içimi ürpertiyordu. Onun düşüncesi hafifti, gökyüzü gibi her şeyi örtüyordu; ama ona yaklaşma düşüncesi ağırdı. Ya yanılıyorsam? Ya hayır derse? Ya bana gülerse? Sana ne oldu böyle? Kendini ne sanıyorsun? Seninle birlikte olur muyum sandın? Sefil bir pısırığın tekisin!

Ama bu gece yaklaşmak zorunda kalacaktım!

Bu gece yaklaşmalıydım.

Kardeşi hoşça kalın deyip gitti. Ötekilerden biri de öyle. Ben yerimden kımıldamadım. Kalan iki kişi de kalkınca onları izledim.

"Sen de mi gidiyorsun?" diye sordu.

"Gideyim demiştim," dedim.

"Biraz daha durup kolileri açmama yardım edebilir misin? Kitaplığı kurmam gerekiyor. Tek başıma zor."

"Olur, elbette."

Baş başa kalmıştık.

Ben duvara yaslanmış kola ve sigara içiyordum, Tonje'yse odanın ortasında bir tahta kutunun üzerine oturmuş bacaklarını sallıyordu.

Yanıp tutuşuyordum. Beni kasıp kavuruyordu. Bana bakınca yanaklarım kızarıyordu.

"Ev işlerinde becerikli misindir?" diye sordu.

"Ben mi? Yok canım," dedim.

"Ben de öyle düşünmüştüm."

"Ya sen?"

"Evet, iyiyimdir. Tamirat işlerini seviyorum. Günün birinde eski bir ev almayı düşlüyorum, onarıp kendi zevkime göre tasarlamayı."

"Başka neler seviyorsun?" diye sordum.

"Dikiş dikmeyi. Yemek pişirmeyi. Yemek pişirmeye bayılıyorum. Bir de davul çalmayı seviyorum."

"Hımm," dedim.

"Peki sen? Sen neler seviyorsun?"

"Dikiş dikmeyi sevmem. Yemek pişirmeyi sevmem." *Seni seviyorum. Söylesene! Söyle şunu, söyle!*

"Neleri seviyorsun diye sordum. Neleri sevmiyorsunu değil."

Seni seviyorum, seni!

"Futbol oynamayı severim," dedim. "Ama yıllardır oynamadım. Okumayı bir de."

"Ben çok sevmem," dedi. "Film izlemeyi tercih ederim."

"Hangi filmleri beğeniyorsun?"

"Woody Allen. Gözdelerimden biri."

Ayağa kalktı. "Kitaplığı kuralım mı? Böylece biraz müzik dinleyebiliriz."

Başımı öne salladım. Tüm parçaları buldu, ben tuttum, Tonje parçaları birleştirip rafları yerine taktı. Sonra da müzik setini kurmaya girişti.

"Annenin evindeki değil mi bu?"

"Evet. İyi bakacağıma söz verirsem ödünç alabileceğimi söyledi."

Odanın iki ucuna hoparlörleri yerleştirdi, bir CD kutusu açıp karıştırmaya başladı.

"Caz mı?" diye sordum.

"Yok," dedi. "Bu şarkıyı dinlemeni istiyorum."

"Kimin?"

"Smashing Pumpkins. Bir antoloji albümünde. Başka yerde görmedim. Hah buldum!"

CD'yi taktı.

Müzik içeriye dolarken Tonje durup beni izledi. Düşsel, engin bir yanı vardı bunun, devam eden ve asla bitmeyen bir deneyimi yansıtıyordu.

"Çok güzel değil mi?" diye sordu.

"Evet," dedim. "Gerçekten güzel."

İçimden bir ses ayağa kalkıp ona sarılabileceğimi söyledi. Bana karşılık verecek, tüm düşlerim gerçekleşecekti.

Ama cesaret edemedim. Kımıldamadım ve fırsatı kaçırdım; Tonje kolileri açmaya başladı.

Bazılarını mutfağa taşımasına yardım ettim, açtığı kolilerden çıkardıklarını yerlerine yerleştirdi. Bir süre izledim, ileri sıçrayıp ellerimi beline koysam ve olağanüstü boynunu öpesem ne olur diye merak ediyordum.

Öne eğildi, bir tava yığınını tezgâha koydu ve alt dolabı açtı.

"Ben artık gitsem iyi olur," dedim.

"Peki, dedi, doğrularak. "Yardımın için teşekkürler."

Ceketimle ayakkabılarımı giydim, kapıyı açtım, benimle geldi, koridorun soğuk ve keskin ışığına çıkıp ona döndüm.

"Hoşça kal," dedim.

"Güle güle," dedi.

Şimdi, şimdi yapacağım işte, diye düşündüm.

Onu öpmek için eğildim. Tam o sırada başını çevirdi, bu hareketiyle benimki buluşunca onun dudakları yerine kulağını öptüm.

Arkamı döndüm ve fiyaskoyla arama olabildiğince mesafe koyabilmek için merdivenleri tüm hızımla inip birkaç sokak koştum.

Kim bilir ne düşünmüştü şimdi? Çocuk gibi davranıyordum. Ayrıca kendi gözüme de çocuk gibi görünüyordum.

Böyle davranmayı sürdürürsem yakında kaçıracak fırsat da bulamayacaktım. Nasıl tepki verecekti? Ben onun ne işine yarardım?

Ertesi gün ona gitmeye karar verdim, şöyle bir uğrayacaktım, beni içeri çağıracağını umuyordum, o durumda kararlı ve cesur olacaktım. Sarsaklığı, sakarlığı bırakacaktım, ne kekeleyecektim ne de yanaklarım kızaracaktı.

Olmaz derse hiç değilse adı konmuş olurdu.

Pazar öğlen boyunca Yngve'deydim, saat yedi gibi gittim, zili çaldım, sokağa dönüp üçüncü katın pencerelerine baktım.

Işıklar yanmıyordu.

Ah olamaz, evde yok muydu yoksa?

Bir pencere açıldı, Tonje başını dışarı uzattı.

"Selam!" dedi. "Dur gelip kapıyı açıyorum!"

Girişe doğru yürüdüm. Yüreğim gümbür gümbür çarpıyordu.

Kapı açıldı.

"Karl Ove..." dedi. "Gelsene."

Adımı öyle bir sevecenlikle söylemişti ki dizlerimin bağı çözüldü. Tonje merdivenleri çevik ve hafif adımlarla tırmanırken benim bacaklarım titriyordu.

Ne biçim bir cehennemdi bu?

Kapının arkasında yer alan mutfağa girdim, ayakkabılarımı, ceketimi ve eldivenlerimi çıkardım.

"Çay ister misin?" diye sordu.

"Evet, lütfen," dedim.

Oturma odasına geçtim, Tonje yerleşmeyi hemen hemen bitirmişti. Alçak koltuğa oturup bir sigara sarmaya başladım.

"Bana da sarabilir misin bir tane?" diye sordu.

"Elbette," dedim.

O içeceği için iyice yoğunlaşıp olanca ustalığımı gösterdim, ama yine de ortası biraz sert, bir ucu tombulca oldu. Tonje mutfaktaydı, sigarayı açıp yeni bir tane sarmaya giriştim, bu seferki daha iyiydi.

"Buyur," dedim.

Dudaklarının arasına yerleştirip yaktı. Usulca içine çekti, çözülmeden önce duman bir saniye aramızda salındı.

"Odayı beğendin mi?" diye sordu.

"Evet. Çok beğendim."

"Aslında tam zamanında geldin," dedi. "Kitaplığı şuraya almak istiyorum. Ama sökmeden."

"Taşıyıverelim hemen?" diye sordum.

"Olur," deyip sigarasını küllüğe koyarak kalktı.

İşimiz bitince önceki akşamki şarkıyı çaldı. Birbirimize baktık, bana doğru bir adım attı.

"Dün beni öpmeye çalıştın," dedi gülümseyerek.

"Evet," dedim. "Ama sen kaçtın."

"İsteyerek olmadı kesinlikle. Tekrar denesene."

Kucaklaştık.

Öpüştük.

Ona sımsıkı sarılıp adını fısıldadım.

Onu bir daha hiç bırakmayacaktım. Asla.

Tüm geceyi onunla geçirdim. Birbirimize susamıştık, büsbütün açıktık, her şey apaydınlıktı. Benimdi, sürekli yanımdaydı, mutlulukla dolup taşıyordum. Hep oradaydı, yakınımdaydı, mutlulukla dolup taşıyordum ve apaydınlıktı her şey.

Yaşam böyle olağanüstü olabiliyordu demek. Yaşamak böyle olağanüstü olabiliyordu.

Aynı şarkıyı çalıp durduk. Birbirimize dokunmadan edemiyorduk. Şafak sökerken birkaç saat uyuduk, işe gitmek zorundaydım, ama olanaksızdı, onsuz yapamıyordum, bir telefon kulübesine gittik. Ben telefon ederken Tonje elinde yün eldivenleri, başında şapkası ve boynunda büyük atkısıyla gülerek dışarıda bekliyordu. Ofise kimse gelmemişti henüz, telesekretere mesaj bıraktım, hasta olduğumu, işe gelemeyeceğimi söyleyip telefonu kapadım, dışarı çıktım, ona sarıldım, yürürken olabildiğince sokuldum ona.

"Daha önce hiç işten kaytarmamıştım," dedim. "Bir kez bile. Vicdanım sızlıyor."

"Pişman mısın? Gidip birden iyileştiğini söyleyebilirsin."

"Tabii ki pişman değilim."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

Yapacak onca şey arasından Akvaryum'a gitmeyi seçtik. Ocak ayındaydık, kimsecikler yoktu, aylak aylak dolaştık, suyun altında penguenler bize doğru yüzünce güldük, bir koşu gidip evden aldığım kamerayla Tonje'nin fotoğraflarını çektim, akşam yemeğine ne pişireceğini anlattı uzun uzun, özel bir yemek olması gerekiyordu, birlikteliğimizin ilk günüydü bugün. Birlikteydik artık!

O gün mutluluğum dalga dalgaydı.

Böf Burginyon yaptı, ben yanında durup izledim, kaşığını tencereye daldırıp ağzına götürdü, bana dönüp gözlerini devirdi.

"Mmm! Çok güzel!" dedi.

"Seni seviyorum," dedim.

Kasıldı, bana neredeyse korkuyla baktı. Arkasını döndü, başka bir tencerenin kapağını açtı, fokurdayan sudaki patatesleri bir şişle dürttü. Mutfak buharla doldu.

"İki dakika daha," dedi.

Ona sarıldım, boynunu öptüm. Bana döndü, öpüştük.

"Çocukken böyle bir gün geçirmiştim," dedi. "Her şey olağanüstüydü. Annemle gezmeye gitmiştik. Ördek Günü kutlamaya karar vermiştik. Sinemada Donald Amca'yı izledik, parktaki ördekleri

besledik, ben bir Donald Amca çizgi romanı satın aldım ve son olarak ördek yemek için bir lokantaya gittik."

"Gerçek mi bu? Biraz barbarca bir son değil mi?"

Kahkaha attı.

"Ördeğe bayılırım. En sevdiğim yemek. O zaman da öyleydi! Ama en iyi yanı annemle baş başa olmaktı. Bütün gün. Bugün pek çok gez aklıma geldi bu. Ne kadar mutluydum."

Yemekten sonra Tonje kahvesi olmadığını fark etti. Benzin istasyonuna gidip alacağını söyledi. Gerekmez dedim, ama ısrar etti ve merdivenleri inmeye başladı.

Gergindim. O gün mutluluğum sınır tanımamıştı. Şimdiyse Tonje'nin dışarıda öleceğini düşünüyordum. Bunun paranoyaklık olduğunu biliyordum, üzerinde durmaya değmeyecek ölçüde küçük bir olasılıktı, ama gözümün önünden gitmiyordu: Otobüs geliyor, onu görmüyor, şoför bir an için güneşliğe bakıyor, sigara paketini oraya koymuş, koşarak yolu geçen Tonje'yi görmüyor...

On dakika geçti. Yirmi dakika. Otuz.

Niye dönmemişti hâlâ?

Bir şey olmuştu.

Ah olamaz, böyle konuşma. Böyle konuşma.

Neredeyse kusacaktım.

Derken basamaklarda ayak sesleri belirdi, elinde kırmızı bir Friele kahve paketi, yüzünde en kocaman gülümsemesiyle mutfağa girdi.

"Epeydir görmediğim biriyle karşılaştım," dedi, atkısını çözerek. "Çok geç kaldım mı?"

"Bir daha böyle uzun süre yanımdan ayrılmana izin vermiyorum," dedim.

"Bir dahakine sen de gel öyleyse!"

Gece yarısına doğru benim odama yürüdük, Tonje eşyalarını sırt çantasına doldurmuştu. Kapımın koluna bir plastik torba asılmıştı. Açıp baktım. Bir paket kahve ve büyükçe bir çikolata.

"Kimden gelmiş?" diye sordu Tonje.

"Bilmiyorum," dedim.

Büyük olasılıkla radyodaki kızlardan birindendi, ama söyleyemezdim. Gerçekten bilmiyordum sonuçta.

"Bakıyorum da Bergen'de sana göz kulak olanların sayısı az değil," dedi.

"Öyle görünüyor," dedim.

İçeri girdik, Tonje duş aldı, havluya sarınmış hâlde yanıma geldi. Elinde bir şişe bebek şampuanı vardı.

"Bebek şampuanı mı kullanıyorsun?" diye sordum, onu kendime çekerek.

"Neden olmasın? Saçlarıma iyi geliyor."

"Sırlarla dolusun," dedim.

"Biraz önemsiz bir sır değil mi bu?"

Üç gün sonra Öğrenci Radyosu'na gidince "Evet, hastaydım," dedim. "Grip olmuşum, ateşim vardı biraz, çok değil, ama çalışacak durumum yoktu." Sabah Tore uğradı ve kapı kolundaki torbanın gizemi çözüldü, o getirmişti.

"Hasta olduğunu duydum, seni neşelendirmek için bir şeyler getirdim."

Hasta olmadığımı söylemeye vicdanım elvermedi. Ama Tonje'den söz ettim, onunla dolup taştığım için kendime engel olamadım.

O akşam sinemaya gittik ve *True Romance*'ı izledik. Filmin ardından Tonje'nin evine gidip waffle yapacaktık, sinemada bacaklarımın arasındaki torbada bir waffle makinesi vardı, dışarı çıkınca bu durumun az önce izlediğimizin antitezi olduğunu fark ettim. Onların çantaları silahlarla doluydu, benim bir waffle makinem vardı. Kahkahalarıma hâkim olamadım.

Cuma, Café Opera'ya gittik, ilk kez başkalarının karşısına çıkıyorduk, el ele karşıya geçtik, içeri girme sıramızı beklerken öpüştük, radyodan birçok kişi vardı, bizden söz ettikleri kulağıma çalındı, Karl Ove ve Tonje birliktelerdi, oysa ben oraya gitmek, içki içmek istemiyordum, tek dilediğim Tonje'yle olmaktı. Bulunduğumuz tüm alanlar, onun evi, benim odam, gittiğimiz küçük kafeler, yürüdüğümüz sokaklar değişim geçirmiş, gerçek görünüşlerinden bağımsız, olağanüstü bir havaya bürünmüştü.

İki hafta sonra bir budalalık yaptım. Yngve, Garage'da bir konsere gidecekti, beni arayıp gelir misin diye sordu, olur, Tonje'yi de getirebilir miyim dedim.

Olur, dedi. El ele oraya gittik, giriş parasını ödedik, ellerimiz damgalandı, bodruma indik; Yngve çoktan gelmişti. Üçümüze de bira aldım, masaya oturduk, çekingen bir konuşma başladı, birbirlerini tanımıyorlardı ve her nedense benim de pek konuşasım yoktu.

Grup çalmaya başladı, onları görmek için ön tarafa gittik, Yngve onunla sohbete başladı, eğilip kulağına fısıldıyordu, Tonje başını sallayıp ona bakıyordu, ilkin mutluydum, onlar yaşamımdaki en önemli iki kişiydi, yine herkese bira aldım, biraz sarhoş olmaya başladım, Tonje'nin elini sıktım, o da benimkini sıktı, ama aklı tam bende değildi, eskisinden farklıydı, içimde bir kırgınlık duydum, giderek sinirlerim bozuldu, daha çok bira aldım, yerimize döndüğümüzde söyleyecek tek söz bulamadım, mutluluğumdan eser kalmamıştı, içki içip havaya bakıyordum, Tonje bana gülümseyince ben de ona gülümsüyordum, bir değişiklik sezmemişti, çünkü Yngve mutlu ve konuşkandı, Tonje mutlu ve konuşkandı, laf lafı açıyordu, kahkahalar atıyor, bir arada olmanın tadını çıkarıyorlardı.

Bir arada olmanın tadını çıkarıyorlardı. Niye çıkarmayacaklardı. Yngve, Yngve'ydi: Çekici, eğlenceli, deneyimli, her bakımdan benden üstün.

Tonje ona gülüyordu. Yngve karşılık veriyordu.

Neler oluyordu?

Üzerime bir ağırlık çöktü, kımıldayamaz oldum, içim kapkaranlık olmuştu. Her bakışmaları bana bıçak gibi saplanıyordu.

Yngve benden daha iyiydi. Artık Tonje de biliyordu bunu. Ona sahip olabilecekken benimle ne diye uğraşacaktı?

Yngve kalkıp tuvalete gitti.

"Neyin var, Karl Ove?" diye sordu, Tonje.

"Hiçbir şey," dedim. "Biraz düşünüyorum yalnızca. Son birkaç gün çok hareketli geçti."

"Öyle," dedi. "Çok mutluyum. Kardeşin çok iyi biri."

"Sevindim," dedim.

Ama durum değişmedi, az önceki gibi sohbet etmeyi sürdürdüler, sanki ben orada yoktum, içkiye yüklendim, umutsuzluğum gittikçe arttı. Sonunda tüm bunların canı cehenneme, diye düşündüm. Topunun canı cehenneme.

Kalkıp tuvalete çıktım. Başımı duvara dayadım. Yerde kırık bir bira şişesi gördüm. Eğilip bir cam parçası aldım, aynada kendime baktım. Kırık camı yanağıma sürttüm. Kırmızı bir çizgi belirdi, çeneme kan sızdı. Silince kanama durdu. Camı öbür yanağıma, bu kez var gücümle, sürttüm. Kanları sildiğim kâğıdı tuvalete atıp sifonu çektim, cam kırığını çöp kutusunun arkasına koyup dışarı çıktım ve masaya döndüm.

Hangi çılgın nedenden dolayı bilmiyorum, bu yaptığım, gücümü tazelemiş gibi geldi bana. Yine herkese bira aldım, Tonje sohbeti sürdürürken elimi tutup baldırına bastırdı, aklımdan geçenleri sezmiş, beni rahatlatmayı istemiş olabilirdi. Elini kendime çektim, şişenin yarısını bir dikişte bitirdim, birdenbire tuvalete gitme isteğine kapıldım, tek istediğim şey bu olup çıkmıştı, kalkıp gittim, kabini kilitledim, cam parçasını alıp önceki kesiğin yanına iki uzun kesik daha attım, çenemi de kestim, orada deri yumuşakçaydı, daha çok canım yandı. Kanları sildim, yaralar hemen tekrardan kanadı, yüzümü soğuk suyla yıkayıp kuruladım ve içeri döndüm.

Gülümsedim, birbirlerinden hoşlanmalarına çok sevindiğimi söyledim. Üçümüz birden kadeh kaldırdık.

Yanağına ne oldu?" diye sordu Yngve. "Sabah tıraş olurken elin mi kaydı?"

"Evet, onun gibi bir şey," dedim.

İçerisi karanlıktı, tıklım tıklımdı, ayrıca hem Yngve hem de Tonje sarhoştu ve birbirleriyle ilgileniyorlardı, Yngve'nin kesik yorumu dışında olan biteni fark etmemişlerdi. Ama o da kendimi kestiğimi anlayacak kadar hayal gücünü kullanmamıştı. Gecenin geri kalanı boyunca yaptım bunu, yüzümün her yeri kesiklerle kaplanana dek soğukkanlı ve sistemli bir çalışma yürüttüm, giderek daha çok canım yandı, sonunda, onların yanında oturup bira içerken o kadar acımaya başlamıştı ki bir yandan hoşuma gidiyor olmasa çığlık atabilirdim. Acıda bir neşe vardı, buna dayanabilmek

beni neşelendiriyor, her şeye ama her şeye dayanabileceğim duygusu uyandırıyordu.

"Kapanmadan Café Opera'ya gidelim mi?" diye sordu Yngve.

"İyi fikir," dedi Tonje. Ben çoktan kalkmıştım bile, paltomu giydim, yüzümün alt bölümünü kapamaya özen göstererek atkımı taktım, başlığımı alnıma indirdim ve onlardan önce yukarı çıkıp kendimi Nygårdsgaten'e attım. Hava soğuk ve güzeldi, yüzümdeki kesikleri yakıyordu. Körkütük sarhoştum, ama sendelemiyordum, konuşabilecek bir şey bulabildiğimde sesim de normale dönmüştü.

Kafam bomboştu. Yaptığım şeyin zafer duygusunu saymazsak.

Tonje elimi tuttu, Yngve her zamanki gibi yürürken biraz başını eğdi.

Café Opera'nın önünde sıra vardı. En arkaya gittik.

Tonje bana baktı.

Çığlık attı.

"Ne oldu? Ne oldu? Yüzün kanıyor!" Sokağın karşısına geçtim.

"Ne yaptın kendine Karl Ove?" diye sordu, arkamdan gelen Yngve.

"Hiçbir şey yapmadım," dedim. "Biraz kendimi kestim hepsi bu."

Tonje bizi yakaladı.

Ağlıyordu, kendini kaybetmişti.

"Ne yaptın sen?" diye sordu. "Ne yaptın?"

Yokuşu inmeye başladım. Yngve peşimden geldi.

"Eve gidiyorum," dedim. "Benim yerime Tonje'ye göz kulak olur musun?"

"Emin misin? Başka bir halt yemeyeceksin değil mi?"

"Rahat bırak beni. Tonje'yle ilgilen."

Yngve durdu, ben ardıma bile bakmadan yürüdüm, Tabernaklet'nin yanındaki yokuşu çıkıp Skottegaten'den odama indim. Kapıyı açtım, giysilerimi çıkarmadan yatağa girdim ve kapının çalmasını bekledim, Tonje'nin arkamdan gelmesi gerekirdi, mecburdu buna, Yngve'yi bırakıp buraya gelmesi ve zili çalması gerekiyordu, mecburdu ve ben kapıyı dinleyerek yatıyor, hiçbir şey duymuyordum, sonunda derin bir uykuya daldım.

Uyanmamam gerektiğini, beni korkunç bir şeyin beklediğinin uyurken bile farkındaydım; uzun bir süre uykuda, bilincin altındaki alanda kalmayı başardım, sonunda uyku kuyusu kurudu ve gözlerimi açmak zorunda kaldım.

Yüzüm acıyordu, doğruldum, tüm olan biteni hatırladım. Canıma kıyınam gerek artık, diye düşündüm.

Bu seçeneği birçok kez düşünmüştüm, ama bu bir oyundu, asla, hiçbir koşulda, şimdi bile bunu yapmazdım.

Yine de öyle incinmiştim ki tek sığınağım bu düşünceydi.

Yastık kan olmuştu. Koridora çıktım, çiviye astığım CD'yi alıp yüzümü inceledim.

Mahvetmiştim. Bir canavara benziyordum.

İz kalırsa hep böyle görünecektim.

Duş aldım. Yatağa uzandım. Tonje'nin yaşadıklarını düşünmeye çalıştım. Şimdi aklından geçenleri. İlişkimizin bitip bitmediğini.

Benimle bir araya gelirken beklediği bu değildi.

Doğruldum, başımı eğdim.

Tanrım, dedim, bunun iyi geçmesine izin ver.

Mutfağa gittim, arka bahçeye baktım.

Onunla buluşmalıydım.

Ama bugün değil.

Bugün en iyisi uzak durmaktı.

Akşam Yngve ve Tore'yle eski fabrikada müzik yapacaktık. Birkaç saat önceden Yngve'ye gittim.

"Korkunç görünüyorsun," dedi, beni görünce. "Niye yaptın bunu?"

"Bilmiyorum. Yaptım işte. Kafayı buldum. Girebilir miyim?"

"Elbette."

Oturma odasına geçtik. Onunla göz göze gelemiyor, bir köpek gibi yere bakıyordum.

"Neler geçiyordu kafandan?" diye sordu. "Tonje değil besbelli."

"Tonje nasıl?" diye sordum. "Ne yaptınız?"

"Onu eve bıraktım."

"Ne dedi?"

"Ne mi dedi? Hiçbir şey. Yol boyunca ağladı. Yok, hiçbir şey anlamadığını söyledi. İkinizin de çok mutlu olduğunu söyledi. Seni de mutlu sanıyormuş."

"Öyleyim zaten."

"Pek öyle görünmüyordun ama."

"Doğru."

Sessizlik oldu.

"İçmeyi bırakmalısın. Bir daha ağzına içki sürmemelisin."

"Evet."

Bir sessizlik daha.

"Sence benden ayrılacak mı?"

"Ben ne bileyim. Öğrenmenin tek yolu var. Gidip onunla görüşmen gerek."

"Şimdi olmaz. Yapamam."

"Ama mecbursun."

"Sen de gelebilir misin? Onunla görüşmeye değil, benimle yürür müsün? Kendi başıma kalmak istemiyorum."

"Olur, bir yürüyüş bana da iyi gelir."

Dışarı çıkar çıkmaz Yngve konuyu değiştirdi, sıradan şeylerden konuşmaya başladı. Ben tek söz etmedim, onun konuşmasına seviniyordum, bana iyi geliyordu. Tonje'yi evde bulamazsam diye Yngve'ye beklemesini söyledim. Zili çaldım, yukarı baktım, kimse yoktu, Yngve'nin yanına döndüm. Gece çalışanların, kamyoncuların ve taksicilerin takıldığı yirmi dört saat açık kafeye gittik, orada birine rastlama şansımız çok azdı. Hava kararmaya başlayınca evden Yngve'nin gitarını alıp Tore'yle buluşmaya gittik.

Tore bembeyaz bir yüzle bana baktı.

"Ne yaptın?" diye sordu. Gözlerimi kaçırmam gerekti; ağlıyordu.

"Olduğundan daha kötü görünüyor," dedim. "Derin değiller. Birkaç sıyrık yalnızca."

"Lanet olsun, Karl Ove," dedi.

"Gel hadi, biraz müzik yapalım," dedim.

Buz gibi odada berelerimiz, atkılarımız ve kalın paltolarımızla, ağzımızdan çıkan buharlar arasında bir saat geçirdikten sonra

çıktık. Yngve eve gitti, Tore'yle ben köşede sohbet ettik. Yakın bir arkadaşının, canına kıymaya kalktığını anlattı. Ormana gitmiş ve av tüfeğiyle göğsüne ateş etmiş. Onu bulup kurtarmışlar.

"Bilmiyordum," dedim.

"Nasıl bilebilirdin ki?" diye sordu. "Bir daha asla böyle bir şey yapmaya kalkışma."

"Ama benim durumumun bununla ilgisi bile yok, Tore, yanından bile geçmez. Biraz kafayı buldum ve bana iyi bir fikirmiş gibi geldi."

"İyi bir fikir değil."

"Yani, şimdi düşününce olmadığını anlayabiliyorum."

Gülüşüp yürümeye başladık. Grieghallen'in köşesinde vedalaştık, o kendi evine doğru yokuşu tırmanırken ben Tonje'nin evine yöneldim.

Bu kez pencereyi açtı. Ama şimdiye dek her seferinde yaptığı gibi kapıya gelmek yerine anahtarı aşağıya attı. İçeri girip yukarı çıktım. Konukları vardı. En iyi arkadaşı ve onun sevgilisi gelmişti.

Kapı aralığında durdum.

"Üzgünüm," dedim. "Korkunç görünüyorum. Sarhoş olup yüzümü kestim."

Tonje bana bakamıyordu.

"Biz de tam çıkmak üzereydik," dedi, arkadaşının erkek arkadaşı.

Kalkıp paltolarını, şapkalarını giydiler, hoşça kalın deyip gittiler.

"Olanlar için çok üzgünüm," dedim. "Beni bağışlayabilecek misin?"

"Evet," dedi. "Ama ilişkimizi sürdürebileceğimizden emin değilim. Bunu istiyor muyum bilmiyorum."

"Anlıyorum," dedim.

"Daha önce böyle bir şey yapmış mıydın?"

"Hayır. Hiç. Bir daha da asla yapmayacağım."

"Niye yaptın peki?"

"Bilmiyorum. Yaptım işte."

Koltuğa oturup ona baktım, pencereden dışarıyı izliyordu.

"Elbette seninle birlikte olmak istiyorum," deyip döndü. Yanaklarından yaşlar akıyordu.

*

Bir yıl sonra kendi evimize çıktık. Realfagbygget'nin hemen aşağısında iki odalı bir daire bulduk, elimizdeki pek az mobilyayla olabildiğince dayayıp döşedik. Yatak odası arkadaydı, bir tekne kamarası kadar küçüktü, yataktan başka bir şey sığacak gibi görünmüyordu. Oturma odası da küçüktü, alan yaratabilmek için kitaplıkla böldük. Bir yanını benim yazı yazabileceğim küçük bir bölmeye dönüştürdük, öbür yana kanepeyi, koltukları ve sehpayı koyduk.

İlk kavgalarımızı burada ettik, birlikte yaşamanın alışılması gereken günlük unsurlarıydı bunlar, birbirimizle ilk kez gerçek bir yaşam sürüyorduk, birdenbire her şeyi paylaşmaya başlamıştık. Bu küçük evde birlikte uyuyor, yemek yiyor, müzik dinleyip televizyon izliyorduk; onun sürekli orada olmasını, dışarı çıktıktan sonra dönmesini seviyordum. Öğrenci Radyosu'nda yönetici konumuna yükselmişti ve çok çalışıyordu. Ben dört yıl aradan sonra yeniden üniversiteye başladım, sanat tarihi okuyordum, öğrencilerin çoğundan daha yaşlı olmaktan utandığım için onlarla ilişki kurmaya kalkışmadım. Derslerden ve sanat eserleri slaytlarından artan zamanlarımda okuma salonunda doymak bilmez bir iştahla kitap okuyordum. Önceki yıl mart ayında askerliğim bitince Jon Olav ve birkaç arkadaşıyla Vats'a gitmiştim, orada Troll adında devasa bir petrol platformu inşa ediliyordu ve işçi aldıkları oluyordu. Süreçte daha fazla çalışana gerek duyacakları umuduyla gelmiştim, bir şantiye barakasında üç gece kanepede yattım, orada şansını deneyenlerden geriye yalnızca Ben'le ben kalmıştık ve biz, en azından ben, değerlendirdikleri en uygunsuz inşaat işçisi olsam da sonunda ikimize de iş verdiler. Orada iki buçuk ay çalıştım, bulunduğum direk ben işe başladığımda deniz seviyesinden yirmi metre yüksekti, ama oradan ayrılırken yüz metreden daha yükseğe çıkmıştı. Başlarda yükseklik korkusuna kapıldım, ama direk öyle yavaş yükseliyordu ki giderek alıştım, son günlerde deniz seviyesinden yüz

metre yüksekte, üç tahta ve cılız bir korkuluktan oluşan iskelede en küçük bir korkuya kapılmadan, gururla dolaşabiliyordum. Çok kötü bir işçiydim, ama iş çok basit olduğundan altından kalkabildim. On iki saat boyunca gece ya da gündüz mesaisi yapıyorduk, geceleyin makine gürültülerinin arasında, yıldızların altında dolaşmak, fiyordun ortasındaki öbür üç direğin ışıklarını görmek, kulaklarımda uğuldayan rüzgârla engin karanlığın bizi çepeçevre kucaklaması büyülüydü, evrende yalnızdık sanki, büyük boşlukta ışıklı bir taşıttaki küçük insan kolonisiydik. Döndüğümde Tonje'yi öfkeli buldum, birlikteliğimizden yalnızca haftalar sonra uzakta bir işe gittiğim için değil, onu hiç aramadığım için kızgındı. Bir kez aramaya çalıştığımı, ama evde bulamadığımı, daha sonra da zamanım olmadığını söyledim. Bana inanmadığını görebiliyordum, bunun bir *anlamı* olduğunu düşünüyor, bir belirti olarak görüyordu. Belki de öyleydi, Tonje'yi pek aklıma getirmemiştim, işin olağanüstü egzotik doğasının büyüsüne kapılmıştım, ama Tonje'nin gözlerinin içine bakıp onu *gerçekten* sevdiğimi söyleyebildikten sonra ne fark ederdi? Karşısına geçip dünyada şimdi ve sonsuza dek benim için başka bir kız bulunmadığını söyleyebildikten sonra?

Banka hesabım parayla dolup taşıyordu ve ben daha fazlasını istiyordum. Troll Oil'deki işten çıkarılmıştım, ama Bergen yakınlarında, Hanøytangen'de inşa ettikleri Troll Gas'de çalışabilirdim. Telefon ettim ve Norwegian Contractors için çalıştığımı söyledim, hemen gel dediler. Büyük olasılıkla bir uzman falan bekliyorlardı, karşılarında elinden iş gelmeyen bir akademisyen bulunca düş kırıklığına uğramışlardır, ama proje bitene dek beni işten çıkarmadılar. Ağır ve yeknesak bir işti, yine de çok hoşuma gidiyordu, üstelik başka büyük projelere başvurmayı düşünmeye başlamıştım, örneğin Doğu Norveç'te yeni bir havaalimanı inşasına başlandığı çalınıyordu kulağıma yemek aralarında.

Hanøytangen'de çalışmaya evden gidiyordum ve boş haftalarımın tümünü Tonje'yle geçiriyordum, her sabah odamda uyanır uyanmaz kendimi dışarı atıp taze karides, ekmek, kahve, meyve ve meyve suyu alıyordum veya Tonje'nin dairesindeydim, orası da aşkın ilk ışıltılarıyla her zaman apaydınlıktı.

Sonunda bir gün Tonje'nin birkaç aydır Afrika'da oturan annesi ve onun kocasıyla tanıştım. Birkaç haftalığına memlekete dönmüşlerdi ve arkadaşlarından birinin evinde kalıyorlardı, bahçede akşam yemeği yedik, ben gergindim, ama iyi geçti, kibarlardı, benimle tanıştıklarına sevindiler, kalkmak üzereyken bu Noel'de Afrika'ya onları ziyarete gitmemizi istediler. Daveti kabul ettik. Hem paramız hem zamanımız vardı.

Yeniden yazmaya çalıştım, ama yapamıyordum, bir sonuç elde edemedim, Kjartan veya Espen'in yazdıklarıyla karşılaştırılacak ciddi bir ürün çıkmadı. Bir süre yolculuk yapıp yazmam gerek diye düşündüm, Norveç'ten öbür A.B. ülkelerine işsizlik parası gönderilebildiğine göre onlardan birinde oturabilirdim, örneğin İngiltere'de. Eski bir okul arkadaşım olan Ole'yle bağlantı kurdum. Bir İngiliz kızla evlenmişti, Norwich'te oturuyordu ve oranın benim için çok iyi bir kent olduğunu söyledi.

Yola çıkmak üzereyken bir ayna kırdım. Tonje sözünü etmedi, ama öfkeli olduğunu görebiliyordum. Feribota binmek üzere taksiyle giderken isteyerek yapmadım, dedim.

"Aynaya değil seni budala," dedi, ağlayarak. "Beni bırakmana kızıyorum."

"Buna üzülüyor musun?"

"Fark etmedin mi?"

"Yok. Yalnızca üç ay. Ayrıca ziyaretime geleceksin. Üstelik daha sonra Afrika'ya bile gideceğiz. En kısa sürede bir ürün ortaya çıkarmam gerek, biliyorsun."

"Biliyorum," dedi. "Seni çok özleyeceğim. Ama sorun değil. Benim için üzülmen gerekmiyor."

Gülümsedi.

Bir saat sonra, tekneye giden kapalı koridorda dönüp baktığımda, son kez birbirimize el sallarken, onu sevdiğimi ve onunla evlenmek istediğimi düşünüyordum.

Her şeyi değiştiren düşüncelerden biriydi bu. Belirir belirmez her şeyi yerine yerleştiren düşüncelerden. Geleceği ve anlamı olan bir düşünce. Bana da bu gerekiyordu, uzun süredir bunun eksikliğini çekiyordum. Bir gelecek ve anlam.

Elbette ilişkimizi akışına bırakabilirdik. Doğrusu bunda daha az gelecek ve anlam var denemezdi. Evlensek de birlikte yaşasak da Tonje aynıydı. Neyse. Tanıdıklarım arasında akranlarımdan evli olan yoktu, evlilik bizden önceki kuşaklara özgüydü, on dokuzuncu yüzyılın bir anakronolojisiydi, katı cinsel ahlak ve aynı katılıkta bir insanlık görüşünün ürünüydü: Kadın çocuklarla evde oturmalı, adam işe gitmeliydi, fötr şapka, lazımlık, Esperanto ve kayık gibi geçmişte kalmış bir kavramdı. Çağımız insanı açısından akla yatkın seçenek evlenmemekti, çağımız insanı açısından akla yatkın seçenek birlikte yaşamaktı, karşındakine ve kendine saygı duymak, yaşamak için dışsal kurumlara gerek duymamaktı. Eşofmanla dolaşmak, akşamları film izlemek, birkaç çocuk yapmak, boşanmak ve onlarla iki haftada bir görüşmek zorunda değildik. Yaşamlarımızı çağımızın sunduğu araçlarla onurlu biçimde düzenleyebilirdik. Akla yatkın, uygun seçenek buydu. Ama aşk akla yatkın değildi, aşk yeterli değildi, aşk mantıklı değildi, bundan fazlasıydı, fazlası olmak zorundaydı, dolayısıyla evliliği zamanın sisleri arasından pekâlâ çekip çıkarabilir, sevginin yoğun biçimini ona uyarlayabilirdik. Büyük lafları ne diye yasaklayacaktık kendimize? Birbirimizi sonsuza dek seveceğimizi ciddi bir tavırla niye bildirmeyecektik? Bununla gelen yoğun ciddiyette niye ısrar etmeyecektik? Ömür boyu yükümlülüğü niye onurlandırmayacaktık? Başka ne yaparsak yapalım saçmaydı, kimse gerçekten inanmıyordu. En azından benim tanıdığım hiç kimse. Yaşam bir oyundu, eğlenceydi ve ölüm diye bir şey yoktu. Her şeye, ölüme bile gülüyorduk, büsbütün yanlış sayılmazdı bu, son sözü her zaman kahkaha söyler, ağzımız toprakla dolu yatarken kafatasımız sırıtır.

Ama ben inanmak istiyordum, inanıyordum ve inanacaktım.

Resepsiyondan kamara anahtarımı aldım, bavulumu bırakıp kafeteryaya çıktım. Her şey önümde apaçık uzanıyordu. Yeni bir ülkeye, daha önce görmediğim bir kente gidiyordum, ne kalacak bir yerim vardı ne de beni bekleyenleri biliyordum.

Üç ay geçirecektim orada. Ardından Afrika'ya gidecektik, orada tatil yapacaktım.

Mükemmeldi.

Feribot denize açıldı. Tonje şimdi eve dönüyordur, diye düşünüp onu görebilme umuduyla güverteye çıktım. Ama şimdiden epey uzaklaşmıştık, Bryggen'deki yürüyen silüetleri buradan kestirmek olanaksızdı.

Gökyüzü gri, üzerinde kararlı bir şekilde ilerlediğimiz sular siyahtı. Tırabzanlara tutunup Sandviken yönüne baktım. Her şeyi geride bırakma konusundaki eski düşüncelerim kısa bir an için geri döndü. En kötüsü de bunda bir sorun görmememdi. Her şeye sırtımı dönüp gidebileceğimi, pişmanlık duymayacağımı hep biliyordum. Tonje'yi de terk edebilirdim. Yanımda yokken onu özlemiyordum. Kimseyi özlemiyordum, hiç kapılmadığım bir duyguydu bu. Ne Yngve'yi ne annemi özlemiştim. Ne Espen'i ne de Tore'yi. Birlikteliğimiz sırasında Gunvor'u özlemediğim gibi şimdi de Tonje'yi özlemiyordum. Norwich'in sokaklarında dolaşacağımı, bir köşedeki odamda oturup yazı yazacağımı, Ole'yle içki içmeye gideceğimi ve Tonje'yi özlemeyeceğimi biliyordum. Arada sırada sıcaklık duygusuyla aklıma gelecekti, ama arzuyla değil. Bu benim bir kusurum, eksiğimdi, yüreğimde bir katılıktı. Yakınlaştığım kişilerin benden beklentilerini sezip ona göre davranıyordum. Gunvor'un ondan uzaklaştığımı düşündüğünü anlayıp onunla yarı yolda buluşmaya çalışıyordum. Kendim için değil onun için. Espen'in aptalca bulduğu bir laf etmişsem utanıyor, durumu düzeltmeye çalışıyordum, bana yönelik değerlendirmesi çok önemliydi. Uzaklaşıp öyle kalamaz mıydım? Aptallık yapıp öyle kalamaz mıydım?

Hayır, orada, onların karşısında değil.

Ama yalnızken bunların hiçbir anlamı yoktu.

Yüreğimdeki bu katılık korkunçtu, bazen insan değilmişim gibi geliyordu bana, kendisi hissedemediği için başkalarının duygularından geçinen bir Drakula gibiydim. Gönül ilişkilerim bir ayna değil miydi? Onlar kendi duygularım değil de neydi?

Tonje'ye karşı duygularım içtendi ve içten bir duygu benim gözümde her şeyden değerli olduğu için kendimi ona adıyordum.

Ama özlemiyordum onu.

Tüm günü okuyarak, not defterime fikirler yazarak geçirdim. Ya şimdi ya asla, diye düşünüyordum. Yazıp duran ama kitap çıkaramayan biri olmayı daha fazla sürdüremezdim, hem pratik nedenler vardı –birlikte eğitime başladığım kişilerin yıllarca gerisine düşmüştüm, ayrıca para kazanmak zorundaydım– hem de onur meselesiydi. Yirmi yaşında yazar olabilmek için tam zamanlı yazı yazan biri çekiciydi; yirmi beş yaşında bunu yapan kişiyse ezik biriydi.

Defterime Joyce'un *Ölüler* öyküsü gibi bir öykü yazdım. *Bir aile toplantısı, kişiler yaşamın aşamalarını simgeliyor: Çocukluk, ilk gençlik, orta yaş, yaşlılık; ama aynı zamanda herkes yaşamın ortasında kendisi, kendine özgü. 1940'lar yaklaşırken, 60'lar yaklaşırken bu aile toplantılarına özgü çatışmalar, şurada burada kapsüller gibi, o karmaşa, öyküsüzlük, derken toplantı dağılıyor, çekirdek aile eve dönüyor. Arabanın arka koltuğunda iki çocuk, büyük olan uyuyor, küçüğün gözleri kapalı ama uyanık, anne babasının bilinmedik bir konuda tartışmasına kulak kabartmış. Ya geçmişteki ya da yaklaşmakta olan önemli bir şeyden konuşuyorlar. Kar yağıyor. Eve varıyorlar, ev hem karanlık hem sessiz, içeri giriyorlar ... ve sonra? Şimdi ne olacak? Şimdiye dek olanları yüceltebilecek kadar büyük ne var?*

Defterimi kapadım, Adam Thorpe'un *Ulverton*'unu okumaya koyuldum. Svein Jarvoll tarafından çevrilmişti, İngiltere'de kurgusal bir alanda geçiyordu, her bölüm başka bir çağın yeniden ele alınmasıydı, önce 17. yüzyıl, son olarak da bizim çağımız. Bölümler çeşitli biçim ve ağızlarda yazılmıştı. Çevirmen biri için Skjåk ağzını seçmişti, işin tuhafı, cuk oturmuştu bu; çitli bahçelerin binicilere açılan kapıları, tarlalarla ağaçlar, yıkık dökük alçak evler Skjåk ağzıyla çok iyi dile getiriliyordu. Belki de bunun bir nedeni ağızların onları çevreleyen bölgelerde gelişmesiydi, konuşma biçimi hemen oracıkta, o vadide gelişmişti, orada, örneğin bir kelimenin telaffuzu, şimdi neredeyse bin yaşına giren ulu çınarla aynı zamanda, başka bir kelimeninki temizlenen ve üzerine kadim bir taş duvar örülen tarlayla aynı zamandan geliyordu. Başka yerlerde başka kelimeler, başka meşeler, başka tarlalar ve taş duvarlar vardı.

Bu romanda zaman, insan yaşamlarından akıp geçiyordu. Çok ama çok çekiciydi.

Yalnızca şimdinin bulunduğu, geçmişin kitaplarda yer aldığı bir yerde büyüdüğümden mi çekici buluyordum romanı?

Bira aldım, defterime 17. yüzyıl yazdım, saatime baktım, on ikiye geliyordu, biramı içip yatmaya gittim.

Kamaram geminin derinlerinde, makine dairesinin hemen dibindeydi. Büyükbabam geldi aklıma, her zaman su seviyesinin üzerinde kamaralara bilet alır, yer bulamazsa koltukta uyurdu. Benim böyle kaygılarım yoktu, ben uyurken gemi pekâlâ batabilirdi.

Soyundum, Ulverton'dan birkaç sayfa okudum, ışığı söndürüp uykuya daldım. Birkaç saat sonra, gördüğüm en olağanüstü düşten karanlığa uyandım.

Doğrulup kendime güldüm.

Tybakken'deki evin sokağında yürüyordum. Birdenbire yukarılardan bir kükreme geldi, daha önce böyle bir kükreyiş duymamıştım, dört bir yana yayıldı gök gürültüsü gibi, ama çok daha güçlüydü.

Tanrı'nın sesiydi.

Durup göğe baktım.

Derken yükselmeye başladım.

Gökyüzüne çıkıyordum.

Ne duyguydu ama! Gümbürtü, Tanrı'nın görkemi ve o inanılmaz yükselme duygusu. Tam bir huzur ve mükemmellik, neşe ve mutluluk ânıydı.

Yeniden yattım.

Evet, yalnızca bir düştü. Ama duygu gerçekti. Gerçekten hissetmiştim. Ne yazık ki o sırada uyuyordum, ama artık varlığından haberdarım, diye düşünüp gözlerimi yumdum, beni çok daha olağanüstü bir şeylerin beklediği umuduyla uykuya daldım.

Yedi yaşımdayken tatilde İngiltere'ye gitmiştik, çocukluğumun en iyi anıları bu yolculuktandı ve şimdi, ertesi gün tırabzana tutunmuş, ufukta beliren kara parçasına bakarken bu anılar uyandı. İngiltere karşımdaydı. Tepelerinde martılar uçuşan balıkçı teknelerinin yanından geçtik, önümüzdeki kara parçası biz yaklaştıkça derine batıyor, daha bir görünür oluyordu, sonunda kanala benzeyen

yere girince kendimizi orada buluverdik. İki yakada, araları geniş çöplüklerle dolu yıkık dökük ambarlar, fabrikalar uzanıyordu.

Çimenler sarı, gökyüzü griydi, parlak denebilecek tek şey yapıların tuğlalarıydı, ama onları da bozulmanın, çürümenin rengi olan pas bürümüştü. Ah, içim içime sığmıyordu, İngiltere'ye gelmiştim; gördüğümüz yapılar büyük olasılıkla endüstrileşme çağının ilk dönemindendi, gerilemesine karşın gururunu yitirmeyen imparatorluğu seviyordum, ayrıca bu kasvetli sisler arasında yetişenler hepimizi büyülemişti, ilkin altmış kuşağı, pop, Beatles ve Kinks, ardından yetmişlerin heavy rock müziği ve iç bölgelerdeki metal işçisi kentlerin tüm o müzik grupları, yirmili yaşlarında paraya para demeyen müzisyenler ve 1976'da toplanmayan çöp dağlarının arasında yükselen punk ve Gotik rock akımının müziğe getirdikleri yoğun ciddiyet ve şimdi de partileri, renkleri ve ritimleriyle Madchester. İngiltere, seviyordum İngiltere'yi, her şeyiyle seviyordum. Futbol; işçi sınıfından asık suratlı on-on iki bin adamla dolu, yirminci yüzyıl başlarından kalma yıpranmış bir stat, çamurlu sahanın üzerine tutunmuş sis ve reklam panolarında yankılanacak kadar sert çalımlardan başka daha ne ister insan? Her yeri, basamakları ve barları bile, duvardan duvara halı kaplı loş yapılar...

Feribot yanaşınca kent merkezine giden iki katlı otobüslerden birine bindim. Gazete satıcılarının haykırışları karşıladı beni indiğimde. Hava Bergen'e göre kesinlikle daha sıcaktı, yine yurt dışındaydım, her şey hafiften yabancıydı. İstasyona yürüdüm, Norwich'e bilet aldım, kafede birkaç saat bekledikten sonra trene bindim.

Norwich'te Doğu Anglia Üniversite'sine taksiyle gittim, Ole'nin söylediğine göre sömestir başlayana dek orada kiralık odalar bulunuyordu, bu doğruydu, birine yerleştim, bavullarımı bıraktım, yolda gözüme ilişen öğrenci barının yolunu tuttum. Bir yandan öğrencileri izleyip bir yandan oraya ait görünmeye çalışarak birkaç saat yalnız başıma oturup içki içtim. Ertesi gün kente gittim. Küçüktü, Orta Çağ surlarının kalıntılarıyla çevriliydi, şimdi çeşitli işlevler üstlenmiş küçük kiliselerle doluydu, örneğin biri bara, bir başkası spor mağazasına dönüştürülmüştü. Irmakların kıyıları

yüzen evlerle doluydu ve yine Orta Çağ'dan kalma güzelim bir katedral kentin üzerinde yükseliyordu. Bir somun ekmek ve birkaç dilim salam alıp yakınlardaki bir parka oturdum. Önümde birkaç oğlan ragbi oynuyordu, okul çocukları olduklarını varsaydım. Formalarını görmek ve egzotik oyunu izlemek içimde tuhaf melankolik duygular uyandırdı, bu çocukların bir zamanlar ait olduğu Viktoryen Dönemi'ni, imparatorluğu, yatılı okulları, fabrikaları ve kolonileri düşündüm. Onların tarihiydi bu, benim olamazdı.

İki yerel gazete alıp ırmak sırtında bir bara oturdum, bir elma birası söyleyip kiralık ev ilanlarına baktım, makul görünenlerden üçünü işaretledim.

İlk yer yalnızca öğrencilere kiralıyordu, işsiz olduğumu söyleme alıklığını gösterince kadın telefonu yüzüme kapadı. İkincisi umut vadediyordu. Ev sahibi odanın kentte olduğunu, ama kendilerinin başka yerde oturduğunu söyleyip yanlarına gelebilir miyim diye sordu.

Gelebilirdim. Adresi yazdım, alkol kokmamak için ağzıma bir sakız atıp taksiye atladım.

Eski püskü giysili, sakallı ve küpeli bir adam açtı kapıyı, elimi sıktı, kendisini Jim olarak tanıtıp karısına seslendi, o da gelip selam verdi. Seni ben götüreceğim, diyen adam bana siperliksiz bir kask uzattı. Motosikleti bahçedeydi. Yan sepete oturacaktım. Yan sepet dediğim de kaynakla tutturulmuş bir küvetti. Adam motosikleti ilerletip elini uzatarak *take a seat* dedi. Çekinerek yerleştim. Motoru çalıştırdı, yola çıkıp kent merkezine yöneldik. Kaldırımdakiler ve araçların içindekiler bana bakıyordu. Norwich sokaklarında ilerleyen bir küvette, neredeyse iki metre boyunda, yuvarlak kasklı bir Norveçli.

Ev işçi sınıfı mahallesindeydi. Burada, hafif bir yokuşun iki yanında bir örnek tuğla binalar uzanıyordu. Adam kapıyı açtı, arkasından girdim. Karşımıza çıkan halı kaplı basamaklar iki odaya açılıyordu, bunlardan birini ben kiralayacaktım. Yatak, gardırop, sandalye ve bir masa vardı içeride yalnızca.

Nasıl bulduğumu sordu.

"It's brilliant," dedim. "Kiralamak isterim."

Aşağı, oturma odasına indik. Burası tavana dek eşya doluydu. Eski araba parçalarından doldurulmuş kuşlara dek her türden çöp vardı. Ev sahibi bir koleksiyoncu olduğunu söyledi.

Tek sürpriz bu değildi. Odanın henüz doldurulmamış bölümünde, devasa bir akvaryumda bir boa yılanı vardı.

Ev sahibi, başka zaman olsa sevmene izin verirdim ama şimdi çok aç, dedi.

Şaka mı yapıyor diye yüzüne baktım.

Basbayağı ciddiydi.

Oturma odasının arkasında küçük bir mutfak, onun ilerisinde küvetli bir banyo vardı.

"It's brilliant," diye yineledim, depozito olarak iki aylık kirayı peşin verdim, gazlı ocağın nasıl çalıştığını gösterdi; içeride ne varsa kullanabileceğimi söyledi ve birkaç gün içinde yılanı beslemeye geleceğini ekledi.

O gittikten sonra boa yılanıyla baş başa kaldım. Akvaryumda yavaşça sürünüp cama yaslandı. Onu izlerken titriyordum, midemin bulantısı giderek artıyordu. Yukarıda eşyalarımı boşaltırken bile huzursuz titremem geçmedi, aşağıdaki yılanın düşüncesi kafamda başka hiçbir şeye yer bırakmıyordu, bu da yetmezmiş gibi uykuya dalınca her türden yılanla ilgili kâbuslar görüp durdum.

Ole benim gelişim sırasında Norveç'te olacağını yazmıştı, dolayısıyla ilk birkaç gün boyunca küçük dünyam, sabahları kenti dolaşmak üzere çıktığım ve akşam döndüğüm halı kaplı bu küçük odadan oluşuyordu. Dışarıdaki sesler yabancıydı, oynaşan çocuklar İngilizce bağırıp çağırıyordu, karşımdaki pis balkonlu evler dizisine de bir türlü alışamamıştım, bir BBC dizisindeydim sanki; bu sırada alt kattaki yılan devamlı acıkıyordu. Bazen iyice gerileyip başını güm diye cama vuruyordu. Bir ürperti sarıyordu içimi. Aynı zamanda büyülenmiştim, akvaryumun yanına oturup evimi paylaştığım bu yabancı yaratığı etraflıca incelediğim oluyordu.

Hafta sonunda ev sahibi döndü. Aşağı gel, bunu mutlaka görmen gerek, diye seslendi.

Derin dondurucudan birkaç fare çıkardı, sosisleri koyduğum rafta duruyormuş bunlar. Sırtüstü dizdiği fareleri fırında çözdürdü. Onların buzları çözülürken ev sahibi oturmuş pipo içiyordu, bana çerçöp yığınları arasındaki Norveç tütün harmanı Eventyr'ü gösterdi, yetmişli yıllarda, ben çocukken babam da ondan içerdi, ardından bir fareyi kuyruğundan tuttu, akvaryumun kapağını kenara çekti, yılanı uyandırmak için bir iki kez camı tıklattı ve fareyi içeri salladı. Mahmur, bitkin yılan başını usulca kaldırdı ve farenin üzerine öyle hızlı atıldı ki yerimden sıçradım. Dört fare yedi. İzleyen dört gün boyunca ince denebilecek gövdesinde dört iri yumruyla akvaryumda kımıldamadan yatacaktı.

Bir zamanlar dünya onun gibi yaratıklarla doluydu, yerlerde sürünen veya dev pençeli ayaklarıyla koşuşturan ilkel canlılarla. Yalnızca onlardan oluşurken yaşam neye benziyordu? Başka hiçbir şeyin olmadığını bildiğimiz zamanlar da tıpkı böyle miydi? Beden, yemek, ışık ve ölüm?

Ruh hastalıkları hastanesinde çalışırken şunu öğrenmiştim: Yaşam modern değildi. Bütün çeşitler, bütün özürler, bütün ucubeler, bütün delilikler, bütün çılgınlıklar, bütün sakatlıklar ve bütün hastalıklar yerinde duruyordu, Orta Çağ'da nasıllarsa şimdi de öyleydiler, ama onları gizlemiştik, ormanın ortasında devasa binalara kapamıştık, özel kamplara yerleştirmiştik, dünyanın ve yaşamın sapasağlam olduğu duygusunu vermek için sürekli gözden uzak tutuyorduk onları, ama durum öyle değildi, yaşam aynı zamanda grotesk ve özürlü, hasta ve sakat, ezik ve bitikti. İnsan ırkı budalalar, alıklar ve ucubelerle doluydu, ama ya öyle doğan ya da sonradan öyle olan bu kişiler artık sokaklarda dolaşmıyor, halkın ödünü patlatmıyordu, onlar uygarlığın gölgesi, gecesiydi.

Gerçek buydu.

Akvaryumdaki yılanın yaşamı da bir başka gerçekti.

Bir zamanlar dünyada gözleri olan canlılar yoktu. Sonra gözler gelişti.

Yazmayı unutabileceğimi anlamam için orada birkaç gün geçirmek yetmişti. Denemiştim, ama boşunaydı, ne yazabilirdim? Annemle kız arkadaşım dışında birilerinin ilgisini çekecek bir şey yaratabileceğime inanarak kendimi ne sanmıştım?

Dolayısıyla mektuplar yazdım. Espen'e, Tore'ye, Yngve'ye, anneme ve Tonje'ye. Günlerimi tüm ayrıntısıyla anlattım: Sabahları ıslıkla Enternasyonal'i çalarak geçen postacıyı, kentteki sayısız uzun yürüyüşlerimde gördüklerimi, iş bulma kurumundaki tuhaf deneyimlerimi, orada karşıma çıkan tüm o yoksulluk ve sefaleti, benim yaşamımla taban tabana zıt ciddiyeti... Sonuçta benim açımdan risk yoktu, aldığım işsizlik parası büyük olasılıkla onlarınkinin on katıydı ve doğrusu tam bir saçmalıktı, yalnızca yazı yazmaya zaman yaratabilmek için başvurmuştum. Bana atanan memur kuşkulanmıştı besbelli, arada sırada sesini yükseltiyor, orada gerçekten iş aradığımı yakında kanıtlamazsam tüm ödemeleri geri çekmekle tehdit ediyordu.

Ole Norveç'ten döndü, onu ve karısını ziyarete gittim. Evleri minicikti ve karısı oldukça İngilizdi. Ole'yse tam hatırladığım gibi alçak gönüllü, kibar ama güçlüydü. Eğitimini sürdürüyordu, ama sınavlara girmemişti, korkudan donup kalıyordu, çok zeki ve bilgili de olsa sınava girmeye cesaret edemiyordu. Birlikte tüm sahafları dolaştık, onun gözde yazarı Samuel Johnson'dı, arada sırada, eğlence olsun diye, çevirilerini de yapıyordu ve tıpkı beş yıl önce olduğu gibi Boswell'le Beckett'i de beğeniyordu.

Ole'yi çok seviyordum. Ama bu oraya gelme gerekçem olamazdı. Yazmak zorundaydım. Ama ne yazacaktım? Kimseyle tek söz etmeden beş gün geçtiği oluyordu. Her şey, evler, insanlar, dükkânlar, kırlar yabancıydı, bana gerek duyan, kafa yoran kimse yoktu ve bu mükemmeldi, ben de öyle istiyordum, ortalarda dolaşıp bakayım, ne varsa göreyim, ama onlar bana bakmasın.

İyi ama niye? Hangi gerekçeyle? Gördüğünü yazamadıktan sonra bakmanın amacı neydi? Deneyimlerini kâğıda dökmedikten sonra herhangi bir şey yaşamanın anlamı neydi?

Birkaç kez Ole'yle kafayı çektik, barlar kapanınca o hemen eve dönmek istiyordu, ben istemiyordum, beni gece kulüplerinden

birine götürüyor, kapısında hoşça kal deyip gidiyordu, ben içeri giriyor, hiç kimseyle konuşmadan içmeyi sürdürüyordum. Saat dördü bulunca sendeleyerek eve dönüp yatıyordum. Uzun uykumdan kaygıyla uyanıyor, BBC'nin pop kanalını dinliyor ve tüm saygın gazeteleri okuyordum, tüm günümü alıyordu bu ve sonrasında yine yatağın yolunu tutuyordum.

Supergrass'in ilk single parçası gün boyu dönüyordu radyoda. Satın aldım. Elastica Norwich'e gelince konserine gittim, kendi başıma sarhoş oldum. Norveç'ten gelen parayla ikinci el eşofmanlar, ayakkabılar, pantolonlar, albümler ve kitaplar aldım. Bir sabah Londra otobüsüne bindim, tüm gün Tottenham dolaylarında yürüdüm ve akşam geri döndüm.

Ben iki buçuk ay böyle yaşayıp gittikten sonra Tonje ziyaretime geldi. Londra'ya gittik, Johannesburg ve Maputo'ya bilet aldık ve uçakla Bergen'e döndük.

Afrika'da ona evlenme teklif ettim.

Kabul etti.

Bergen'deki yeni apartman dairemize dönünce böyle devam edemeyeceğimi anladım. Birkaç ay içinde evlenecektik, Tonje'nin kendisini yazar sanan, yaşamını boşa harcayan biriyle evlenmesine izin veremezdim, ona fazlasıyla değer veriyordum, dolayısıyla dışarı çıktım ve en önemli sanat tarihi kitaplarını satın aldım, geri kalanları da üniversite kütüphanesinden ödünç alıp okumaya girişttim.

Edebiyat okumayı sürdüren, Proust ve edebiyattaki yeri konusunda bitirme tezi yazan Tore, Oslolu bir editörün onu aradığını söyledi, Tore'nin *Morgenbladet'deki* değerlendirmesini okumuş ve ona kendisi için yayın öncesi okuyuculuk yapmasını teklif etmiş. Tore kabul etmiş ama kendisinin de bir yazar olduğunu söylemiş, Geir Gulliksen adındaki editör de onun yazılarını okumak istemiş.

Ben de *Morgenbladet'de* değerlendirmeler yazmıştım. Doğrusu Tore'yi *Morgenbladet'ye* sokan bendim. Peki Geir Gulliksen niye beni aramamıştı?

Ama sonra benim açımdan da bir gelişme oldu. Bir antolojiye katkıda bulunmamı öneren bir mektup aldım. Yazarlık Akademisi

bir yıl dönümü falan kutluyordu ve eski öğrencilerden yazılar istiyorlardı. Onlara *Zoom'u* gönderdim. Bu bir yarışma değildi, antoloji eski öğrencilere açıktı, reddedileceğime olanak vermemiştim. Ama reddedildim. Öykümü istemediler.

Öbür geri çevirmelerin hiçbiri karşısında kendimi kaybetmemiştim, hepsini de bekliyordum. Ama bu, beni ezdi. Haftalar boyunca moralim bozuk dolaştım ve sonunda yazmayı bırakma kararı almama neden oldu. Çok küçük düşürücüydü. Yirmi altı yaşımdaydım, evleniyordum, bu düşle yaşayıp gidemezdim.

Birkaç hafta sonra Tore'ye uğradım, yeni grupla prova yapmak üzere Verftet'ye gidecektik. Grubumuz Kafkatrakterne'den Hans, Knut Olav ve Tore'yle benden oluşuyordu. Tore'nin kısa saçları ve tükenmez enerjisinden esinlenerek gruba tarla faresi anlamına gelen Lemen, adını koymuştuk.

Merkeze inen yokuşu geçtik. Mart başlarında öğleyin saat bir sularıydı, kuru sokaklar kışın bitmek bilmeyen ıslak, karanlık günlerinin ardından belli etmeden, aşama aşama gelen narin, soluk bahar ışığıyla dolup taşıyordu.

Tore bana baktı.

"İyi haberlerim var," dedi.

"Öyle mi," dedim, kendimi en kötüsüne hazırlayarak.

"Kitap taslağım kabul edildi. Sonbaharda çıkacak! İlk kitabım yayımlanacak!"

"Harbi mi? Harika haber, Tore," dedim.

Tüm gücüm çekilip bitmişti. Onun yanında yürürken içim kapkaraydı. Haksızlıktı bu. Tam bir haksızlık. Neden benden dört yaş küçük oğlanın yeteneği vardı da benim yoktu? Espen'in yetenekli olmasına uzun zamandır alışkındım, onun kitap çıkarması sürpriz değil mantıklıydı. Ama *Tore?* Bu genç yaşta?

Lanet olsun.

Tore'nin ağzı kulaklarındaydı.

"'Bu yayımlanmalı,' dedi Gulliksen. Sabaha kadar oturup kitap adı düşündüm. Bir liste hazırladım. Görmek ister misin?"

Cebinden katlı bir kâğıt çıkarıp bana uzattı. Yürürken okudum.

Jülyen Takvimi
Bir Zamanlar Baş Dönmesi Gibi Görünmez
Kar Tanesi
Uyuyan Düğüm
Özgür Kalan Utanç
Düğümlenen Saniye
Utanç Adına
Hepsi Kökten

"Jülyen Takvimi," dedim. "Düşünmeye bile gerek yok."

"Uyuyan Düğüm'ü beğeniyorum ben," dedi Tore.

"Yok, fazla gizemli. Uyuyan düğüm ne ki?"

"Bir ruh durumu, var olan ancak henüz etkisini göstermemiş bir sorun. Durağan bir yanı var. Ya da terk edilmiş. Bunlardan da önemlisi, bir hava yaratması."

"Jülyen Takvimi," dedim. Verdiğim kâğıdı cebine koydu.

"Bakalım," dedi. "Yakında bitireceğim. Geriye cilalamak kalıyor."

"Okumamı ister misin?" diye sordum.

"Henüz değil. Ama son hâlini okursan sevinirim."

Şimdiye dek onun yazılarından epey çoğunu okumuştum ve şu kadarını biliyordum: Benim ona yardımım dokunmazdı. Şimdiye dek yazdığım her şeyden daha iyilerdi. Durumun en rahatsız edici yanı, daha yirmi iki yaşında ilk kitabını çıkaran birinden beklenenin tersine, Tore'nin bir anlatı biçimini alıp dolgu gereci diye öğretilenlerle doldurmaktan kaçınmasıydı. Bir biçimi ele almıştı, bu doğruydu, ama tüm proje, yazdığı ne varsa, belirsiz ama apaçık bir şekilde kendisiyle, özüyle, etkilendiği ama neredeyse bilincinde olmadıklarıyla ilintiliydi, dolayısıyla katıksız bir keşif zevkiyle yazabiliyordu.

"Tebrikler," dedim. "Gerçekten çok güzel bir haber bu."

"Evet, öyle tabii," dedi. "Sonunda ya. On yedi lanet ret mektubundan sonra. Sonunda başardım."

O sıralar epey prova yapıyorduk, grubumuz baharda yeni Studentkvarteret'de çalacaktı, daha yeni bir araya geldiğimizden

çalışmamız gereken çok yer vardı. Basçımız Hans'ın yazdığı bir şarkı dışında parçaların yarısını vokalimiz Tore, öteki yarısını gitaristimiz Knut Olav yazmıştı. Knut Olav deha ölçüsünde yetenekliydi, tüm enstrümanları çalıyor, olağanüstü pop şarkıları besteliyordu, daha iyi müzisyenler arasında çok ilerleyebilirdi. Ama buna hiç kulak asmıyordu. Bir davulcu olarak benden bin kat daha iyi olduğu söylenebilirdi, ama şarkılarının ritmini yavaşlatıp hızlandırmama ses çıkarmıyor, aranjman yaparken de gıkını dahi çıkarmadan kıçımı topluyordu. Ayrıca görünmekten çekinmeyen, utanmanın yanından bile geçmeyen Tore vokaldeyken her şeyin yolunda gitmemesi düşünülemezdi.

Onlarla müzik yapıp ardından bara gitmek kadar sevdiğim bir şey yoktu. Belki Tonje'yi arayıp çağırmak. Bu sırada günlerin giderek uzaması, ağaçların yaprağa durması...

19 Mayıs'ta Kvarteret'de çalacaktık. Sound-check'ten birkaç saat önce gittim, kapıda Tore karşıladı beni. Bir şeyler olduğunu yüzünden hemen anlamıştım.

"Duydun mu?" diye sordu.

"Neyi?"

"Tor Ulven ölmüş."

"Ölmüş mü? Gerçekten mi?"

"Evet. Geir Gulliksen arayıp söyledi."

"Ama daha gençti."

"Evet. Ayrıca Norveç'in en iyi yazarıydı."

"Öyle. Lanet olsun. Çok üzüldüm."

Kafeye gidip bu haberi konuştuk biraz. Tore de ben de Ulven'i Norveç yazarlarının hepsinden farklı, çok daha iyi buluyorduk. Aklıma Espen geldi, Ulven'i bana o tanıtmıştı ve bildiğim herkesten daha yoğun okuyordu.

Hans'la Knut Olav geldi, salona geçtik, sound-check yaptık, sahne korkum giderek tırmanmaya başladı, başlamamıza yarım saat kala neredeyse kusacaktım, ama sahneye çıkıp ilk notaları çalmaya başlar başlamaz her zamanki gibi korkum silinip gitti.

Ardından sahne arkasında oturup bira içtik ve performansımızı değerlendirdik – orada ne yapıyordun, şurada şarkıyı komple

kaçırdım, nerede olduğumuzu bulamadım– bu sırada biri kafasını içeri uzattı ve veliaht prensin izleyiciler arasında olduğunu söyledi, güldük, ama Tore bize katılmadı, Ulven'in beklenmedik ölümü onu sarsmıştı, bunu genelde sıcakkanlı kişiliğinde yer yer beliren büsbütün kopmalardan ve yüzünden anlayabiliyordum. Kitabını yazarken birinden esinlendiyse bu kişi kuşkusuz Ulven'di. Yine de eğlencemizi sürdürdük, Garage'a gittik, orası kapanınca Tonje'yle evin yolunu tuttum, sakin bir geceydi, dağ yamaçlarındaki sokaklar bahar ışıklarıyla parlıyor, gökyüzü yıldızlarla ışıldıyordu.

Günler geçtikçe düğünü konuşmaya ve planlamaya daha çok zaman ayırır olduk. Tonje'nin memleketi Molde'de yapacaktık düğünü, Hjertøya'da olmasını istiyordu, dolayısıyla orada olacaktı, ben olabildiğince küçük, yalnızca aileler arasında tutmak istiyordum, daha sonra tanıdığımız herkesi çağıracağımız bir parti vermek koşuluyla bunu kabul etti.

Babamı arayıp evlendiğimi söyledim. Üzerimdeki etkisi sürüyordu, onu düşünmediğim tek bir gün bile geçirmiyordum ve bu konuşmayı yapmaktan uzun süredir çekiniyordum. Karısından ayrılmış, Doğu Norveç'e taşınmıştı, ama büyükannemlerde onu yakalamayı başarmıştım.

"İyi haberlerim var, baba," dedim.

"Öyle mi?"

"Evleniyorum."

"Nasıl? Biraz genç değil misin?"

"Yok, bunu çok istiyorum. Ayrıca sen evlendiğinde daha yirmi yaşındaydın."

"O zaman başkaydı. Evlenmek zorundaydım, biliyorsun."

"Bu yaz Molde'de evleneceğiz. Gelirsen elbette çok sevinirim."

"Gelirim. Büyükannenle geliriz sanıyorum. Evleneceğin kızın adı ne?"

"Tonje."

"Tonje demek. Peki, ne güzel. Şimdi kapatmam gerek."

"Tamam. Görüşürüz."

"Görüşürüz, Karl Ove."

Babamın düğüne gelmesi beni kaygılandırıyordu, içki içmesi yetmezmiş gibi on altı yaşımdan bu yana ilk kez onu annemle yan yana görecektim. Öte yandan düğünümde olmasını da istiyordum. Evleniyordum, babamdı, önemliydi. Tonje'nin ailesinin onun durumunu görmesi ve babamın tatsızlık çıkarma olasılığı o kadar önemli değildi.

Tonje'nin babamla tanışması da gerekiyordu. Babamdan oldukça fazla söz etmiştim, ama tanışmaları başka bir konuydu. Tanışırlarsa anlattıklarım başka anlamlar kazanacaktı.

Birkaç gün sonra Tore, Oslo'ya taşınacağını söyledi, kitabı çıkarken orada bulunmak istiyordu, sonuçta her şey orada olup bitiyordu. Elbette Inger de onunla gidecekti, yoksa Tore yerinden kımıldamazdı, yalnız kalabilen biri değildi.

"Grubumuz ne olacak?" diye sordum. "Tam ısınmaya başlamıştık. Kitabın çıkıyor diye taşınman şart değil herhâlde?"

"Çok uzun zamandır Bergen'deyiz," dedi. "Kentin bana sunacak başka bir şeyi kalmamış gibi hissediyorum."

"Ne demezsin! Yedi lanet yıldır buradayım ben de!"

"Gören duyan da zorla oturtuyorlar seni burada sanır. Tonje'yi de alıp Oslo'ya gel."

"Bunu asla yapmam. Bergen için her şeyi söyleyebilirsin, belki burada pek hayat da yoktur, ama en azından merkez değil."

"Evet, çünkü her şey merkezde!"

"Doğru ve ben orada olmak istemiyorum."

"Değeri bilinmeyen bir deha olarak kenarda mı kalmak istiyorsun?"

"Deha mı? Bana bir iyilik yap ve git. Einar Førde'nin dediği gibi, mezarlık eşi bulunmaz kişilerle dolu."

"Neyin var senin bugün?"

"Sözlerimde ciddiyim. Lemen iyi gidiyordu."

Tore kollarını kaldırdı.

"Hayat işte," dedi. "Sen istiyorsun diye burada kalıp sürünemem."

"Ne diyeyim ki, haksız sayılmazsın."

Proust üzerine bitirme tezini teslim etti, kitap taslağını bana verdi, yayımlanmaya teorik olarak hazırdı, okudum, birkaç yorum yaptım, minnetle karşıladıysa da onları uygulamadı ve günün birinde onları, Tore'yle Inger'i, Oslo'daki yeni apartman dairelerine doğru uğurladım. Espen'i ziyaret etmek için sık sık dağları aşıyordum, şimdi Tore'ye de uğrayabilirdim. Benim yaşamım burada, Tonje'yle birlikte Bergen'deydi.

Düğüne üç hafta kala babam aradı. Gelemeyeceğini söyledi. Büyükannemin sağlığı kötüydü, uzun bir yol olduğundan onu tehlikeye atmak istemiyordu.

"Bu yüzden gelemiyorum, Karl Ove," dedi.

"Ama evleniyorum!"

"Gelemem, anlaman gerek. Büyükannen çok hasta ve... bu durumda Molde'ye kadar araba süremeyiz."

"Babamsın!" dedim. "Ben de oğlunum! Evleniyorum. Hayır diyemezsin."

Ağlamaya başladım.

"Elbette diyebilirim," dedi. "Gelmiyorum, işte o kadar."

"Sen de tıpkı anne baban gibisin," dedim. "Onlar da senin düğününe gelmemişti. Ne ilkine ne de ikincisine. Bana da böyle mi yapacaksın?"

"Burada durup tüm gün seni dinleyemem," dedi ve telefonu kapadı.

Hiç ağlamadığım gibi ağladım, duygular beni büsbütün teslim almıştı, yerde iki büklüm olmuş bedenim hıçkırıklarla sarsılıyordu. Anlayamıyordum, babamın düğüne gelmesinin benim için önemini kavrayamamıştım, hiç fark etmemiştim, oysa çok önemliymiş diye düşündüm, güneş gözlüğümü taktım ve kafamı dağıtmak için kentte yürüyüşe çıktım. Otobüs durağına gidene dek ağladım, hava güneşliydi, sokaklar insan kaynıyordu, dışlanmışım gibi geldi bana, içimin derinliklerindeydim, sakinleşince Hotel Terminus'un kafesine oturdum, hiçbir şey anlamamıştım. Soğukkanlı ve sakin bir kafayla düşününce babamın gelmeyişine sevindim. Beni çok

kaygılandırırdı, içimde bir yerlerde, onu ne düğünümde ne yaşamımda istiyordum. Ama düğüne gelmediğini söyleyince yıkılmıştım.

Gel de buna bir anlam ver, diye düşündüm, 1920'lerden kalma havadar, güzelim kafede, tek tük insanın arasında, ağlamaktan bitkin bir hâlde oturuyordum, önümde küçük bir kahve cezvesi vardı, tam o sırada düşen damlayı beyaz örtü hemen emdi.

Birkaç gün sonra Molde'ye gittik. Düğün büyük bir olay olmayacaksa da yapacak çok iş vardı. Ada teknelerinin ayarlanması, yiyecek içecek gibi ayrıntıların belirlenmesi gerekiyordu, ben bir konuşma yazmak ve vals yapmayı öğrenmek zorundaydım, gözümü en çok korkutan da bu ikisiydi. Herkes yattıktan sonra oturma odasında bir mindere sarıldım ve Evert Taube'nin müziği eşliğinde adımları çalışırken aklıma büyükbabam geldi, durumu kabul etmem gerekiyordu. Annem bana bir takım elbise almıştı, bir gün Bergen'de alışverişe çıkmış ve zeytin yeşili bir elbise bulmuştuk. Tonje'nin çok sevdiği elbisesi yalın, bal sarısıydı.

O gün gelip çattı, törenin yapılacağı salona geçtik, gergin de olsam her şeyi denetimim altında tuttuğuma inanıyordum, ama dışarıda Mård ve Ingunn'le karşılaşıp onların tebriklerini kabul ederken durumun hiç de öyle olmadığını anladım, hiçbir şey denetimim altında değildi: Birdenbire ağlamaya başlamıştım. Nedenini bilmiyordum, ama gözyaşlarını bastırabilmek için olanca gücümü kullanmam gerekti.

Birbirimize "evet" derken ikimizin de gözleri yaşlıydı. Ardından tüm düğün alayı, limanda bizi bekleyen tekneye yürüdük. Fotoğraflar çekildi, yemekler sunuldu, ben konuşma yaptım, sağdıçlığımı üstlenen Yngve konuştu, Tonje'nin babası ve annem de konuştular. Güneş parlıyordu, resepsiyonun önündeki terasta dans ettik, Tonje mutlu olduğu için mutlu, onu hak etmediğim içinse üzgündüm.

Balayımızda İngiltere'ye gittik, bunda ısrar etmiştim, Tonje her şeyin ağırdan alındığı sıcak bir ülkede, kumsala yakın bir otele gitmeyi önermişti. Bu bana göre değildi, dolayısıyla Londra'dan

Cornwall'a giden otobüse binmiştim, altı yaşımda da gitmiştim oraya, ama hiçbir şey tanıdık gelmiyordu. Bir hafta boyunca kıyı köylerini dolaştık, minik ve pis otel odalarında geceledik, ancak aralarından biri Tonje'nin umduğu gibi görkemli ve romantikti, balkonu ve deniz manzarası vardı, içeride bizi şampanya bekliyordu, ardından kayalıklarda yürüyüşe çıktık ve restoranda yemek yedik, ben takım elbiseliydim, Tonje tuvaletliydi, sonuçta yeni evlilerdik, garsonlar da bunu biliyorlardı, bizimle çok ilgilendiler, tüm bu ilgi beni rahatsız etti, yüzüm kızardı, kıvranmaya başladım, takım elbisem beni rahatsız etti, büyümeyi başaramamış bir budala gibi görünüyordum. Havalı ve güzel Tonje benim bu yanımı anlamamıştı, ama anlayacaktı...

Norveç'e dönünce Sandviken'de yeni bir daireye çıktık, kilisenin karşısındaydı, salonla birleşik uzunca bir mutfak haricinde bir de yatak odası vardı ve son yedi yılda kaldığım tüm diğer odalar ve dairelerin tersine bina iyi durumdaydı. Gücümüz yetmese de kiralamıştık. Orada mutluydum, özellikle kiliseyi ve onu çevreleyen ağaçları izlemeyi seviyordum.

Ağustos sonunda annemin yanına gittik ve Yngve'yle ben evi boyama işine giriştik. Kjartan uğradı, bir şeyler yazdığını ama pek umutlu olmadığını söyledi, sonuçta çok fazla ret mektubu almıştı, bu taslağını Oktober'e gönderecekti büyük olasılıkla. Ben ne düşünüyordum?

Gönder, gönder, çok iyi.

Kjartan bir yazardı. Espen bir yazardı. Tore bir yazardı. Ama ben değildim, ben bir öğrenciydim, bu gerçekle barışıktım ve var gücümle ders çalışıyordum. Sabah erkenden okuma salonunun yolunu tutuyor, derslerden sonra gece yarısına dek yine okuma salonunda çalışıyordum. Eğitimimi, özellikle dersleri seviyordum, çünkü çoğu ders en görkemli yapıların, heykellerin ve tabloların slayt gösterisinden oluşuyordu. Daha önce anlaşılmaz ve güç bulduğum tüm konuları, yirmi yaşındayken diş geçirmeye çalıştığım ağır teorileri şimdi kolayca anlıyordum, tuhaftı bu, çünkü o

zamandan beri herhangi bir teori çalışmamıştım, öte yandan buna kafa yormakla uğraşmadım, oraya okumaya gelmiştim ve okuyordum.

Tore'nin kitabı çıktı, eleştirmenlerce iyi karşılandı ve *Vagant* dergisine çağırıldı, şimdi arkadaşlarımdan ikisi orada çalışır olmuştu. Tonje radyo istasyonunda çalışmayı sürdürdü, hafta sonlarında annesini ya da ağabeyini ziyaret etmiyorsak ya evde baş başa televizyon izliyor ya da arkadaşlarla dışarı çıkıyorduk. Yaşam rayına oturmuştu, güzeldi ve iki dersi verip lisansı tamamlayabilirsem iş ve kariyer konusu da yoluna girecekti. Ayrıca yazı yazma işinde son bir umutsuz deneme yapıyordum. Yapmamam gerektiğini biliyordum, başarabileceğime inancım kalmamıştı, katışıksız irade gücüyle bunu bastırıyordum. Artık öykülerle uğraşmıyordum, bir roman olması gerekiyordu. *Fredensborg* köle gemisiyle ilgiliydi, on sekizinci yüzyılda Tromøya açıklarında batmıştı, batığı ben çocukken bulmuşlardı, kâşifler arasında ilkokul müdürüm de vardı. Bu öykü içimde yer etmişti, özellikle, gemiden kalıntıların Aust-Agder Müzesi'nde sergilendiğini görünce büyülenmiştim, çocukluğumun geçtiği yer yakınlarında bir noktada dünya ve tarih çakışmıştı ve şimdi ben bu konuda yazacaktım. Yavaş ilerliyordum, bilmediğim çok ayrıntı vardı, örneğin neredeyse üç yüzyıl önceki yelkenli gemilerin günlük yaşamları, hiçbir fikrim yoktu bu konuda, ne yaptıklarını, ne gibi araçlar kullandıklarını, bu araçların adlarını bilmiyordum, tek bildiğim yelkenler ve direklerdi ve bu da bana hiç özgürlük tanımıyordu. Denizi, göğü betimleyebilirdim, ama romanı bunların üzerine temellendiremezdim. Gemidekilerin düşünceleri? Evet, ama on sekizinci yüzyılda bir denizci ne düşünürdü?

Teslim olmadım, üniversite kütüphanesinden kitaplar aldım, akşamları okuma salonundan döndükten sonra birkaç cümle ve pazar sabahları birkaç saat yazdım, iyi gitmiyordu, ama er ya da geç benim de şansım dönmeliydi, tıpkı Kjartan gibi, Oktober onun şiir kitabı taslağını kabul etmişti, gelecek sonbaharda yayımlayacaktı. Yirmi yıl şiir yazdıktan sonra olmak istediği yere varmıştı, onun adına çok seviniyordum çünkü işinden istifa etmiş, eğitimine ara vermek zorunda kalmıştı, yazmaktan başka tutunacak dalı yoktu.

Sonbahar biterken Yngve, Balestrand'dan beni aradı, Gunnar ona ulaşmış ve babamın kaybolduğunu bildirmişti.

"Kayıp mı olmuş?"

"Evet. İşe gitmemiş, evde değil, büyükannemde veya Erling'de de yok."

"Uçağa binip güneye kaçmış olamaz mı?"

"Sanmıyorum. Büyük olasılıkla başına bir iş geldi. Polis de arıyor. Kayıp raporu tutuldu."

"Lanet olsun. Ölmüş müdür dersin?"

"Yok."

Birkaç gün sonra yine aradı.

"Babam bulundu."

"Öyle mi? Nerede?"

"Bir hastanede. Felç olmuş. Yürüyemiyor."

"Şaka yapıyorsun. Gerçek mi bu söylediklerin?"

"Evet, bana öyle söylediler. Ama kalıcı olma tehlikesi düşük diyorlar. Alkoldenmiş."

"Ne olacak şimdi?"

"Rehabilitasyona alacaklar."

Annemi arayıp söyledim. Kliniğin adını sordu, bilmiyorum, ama Yngve biliyordur dedim.

"Ne yapacaksın kliniğin adını?" diye sordum.

"Geçmiş olsun diyeceğim."

Bitirme sınavı geldi, Yunan heykelleri konusunda yazdım, iyi geçti, sözlüde anlattıklarımın önemi olmadığını, yazılıda aldığım nottan daha yükseğini veremeyeceklerini söylediler. Sanat Tarihi'ne devam ettim, yanında da estetik felsefesi alıyordum, Paskalya boyunca Kant'ın Arı Usun Eleştirisi'ni okudum, Tonje Volda'da bir radyo işine başvurdu, Tore telefon etti ve bir seçki editörlüğü üstlendiğini söyleyip benden metin istedi. Hazırda hiçbir şey yok dedim. O zaman yenisini yazman gerek, dedi, yazacaksın. Elimdeki az sayıda metni taradım, neredeyse bitirmeye yaklaştığım romandan bir pasaj dışında kayda değer bir şey yoktu. *Fredensborg,* on sekizinci yüzyılda, bugünde, Mærdø ve Tromøya arasında ilerliyor, Kopenhag'dan

Afrika'ya köle toplamaya çıkmış, tayfalardan biri kıyıya bakıyor, bir çiftliğe, kadının biri kuyudan su çekiyor, tayfa yıkık dökük evi izliyor. Kadının çevresinde sinekler vızıldıyor. Evde komada yatan bir adam var, günbegün uykusu derinleşiyor, çevresinde her şey dağılmaya başlamış, sonunda uyku onu sarıyor, kucaklıyor ve kadın, her şeyle savaştıktan sonra özgür kalıyor. Öyküye dönüştürüp *Uyku* adını verdiğim metni Tore'ye yolladım.

Bahar sonlarında Eivind Røssaak telefon etti, *Klassekampen'in* kültür sayfası yöneticiliğine getirilmişti ve onun için kitap değerlendirmesi yazabilir miyim diye sordu. Olur dedim. Sanat Tarihi bitirme sınavı geldi, mimesis üzerine elli sayfa yazdım, tam bir kitapçık oldu, evin yolunu tutmadan önce üniversite görevlilerine teslim ettim. Aldığım not inanılmaz ölçüde iyiydi, bir akademisyen olacağım fikrine gitgide ısınıyordum.

Tonje Volda'daki işi kabul etti, oraya taşınacaktı, ben Bergen'de kalacak, lisans eğitimine başlayacak ve Tonje'nin son yılında ona katılacaktım. Tore yazımı kabul etti, seçki hiç ses getirmedi, ama bir işe yaradı, bir gün Geir Gulliksen telefon etti ve yakınlarda Oslo'ya yolum düşer mi diye sordu, düşerse ona uğramamı, yazılarım hakkında konuşmamızı önerdi.

Aslına bakarsan zaten gelecektim, diye yalan söyledim ve bir buluşma ayarladık.

Oslo'da alıştığım üzere Espen'de kaldım. Artık Tore de Oslo da oturduğundan üçümüz buluştuk, bisikletle Vigeland'ın dehşet uyandıran şapelini görmeye gittik ve akşam yemeğini birlikte yemek için sözleştik. Bu bir *Vagant* yemeğiydi, dergide çalışan herkes gelmişti: Kristine Næss, Ingvild Burkey, Henning Hagerup, Bjørn Aagenæs, Espen, Tore – ve bir de ben vardım. Rune Christiansen'le röportaj yapmamı istediler, hemen ertesi gün olacaktı bu, dolayısıyla editör ekibinin o hafta sonu için yedek üyesi konumuna gelmiştim. Yemek Kristine Næss'in evindeydi, küçük bir masanın çevresine yerleştik, güzel ve içten bir ortamdı, en iyi iki arkadaşım oradaydı, ortama girmiştim, istediğim yerdeydim, ama onlara aşırı saygı duyduğum-

dan konuşmaya cesaret edemedim, yalnızca dinledim. Kuşağının en iyi eleştirmeni Henning Hagerup yanımda oturuyordu, bana kibarca bir iki soru sordu ve ben *karşılık vermedim.* Tek söz etmedim, önüme bakıp başımı salladım, ona göz attım, bana gülümseyip başını çevirdi. Yemek yedik, konuşma canlıydı, ama benim dilim tutulmuştu. Konuşmaya korkuyordum. Büyük bir odada, kalabalığın ortasında bu sorun olmazdı, ama burada, az kişi olduğumuzdan göze batıyordum. Sessizliğim uzadıkça daha çok dikkat çekmeye başladı ve ne kadar dikkat çekersem konuşmam da o kadar olanaksızlaşıyordu. Kendime sövdüm, kendimi kastım, böyle duramazdım, konuşulanları dinledim, söyleyebileceğim bir şeyler formüle ettim, ama söylemedim, geri durdum, her şeyi içime attım. Bir saat, iki saat, üç saat geçti. Üç saattir orada oturuyorduk ve tek söz bile etmemiştim. Ortam ısınıyordu, masada bira, şarap ve konyak vardı. Dört saat, beş saat geçti, tek söz etmedim. Ardından başka bir sorun çıktı. Yakında kalkmam gerekecekti, ama bunu nasıl yapabilirdim, beş saatin ardından ayağa kalkıp her şey için sağ olun, çok güzeldi, korkarım gitmem gerek diyemezdim, olanak yoktu buna. Hiçbir şey söylemeden sıvışmak da olmazdı. Tuzağa düşmüştüm, tüm akşam boyunca tuzağa düşmüştüm, doğal olarak herkes de bunu fark etmişti, Espen'le Tore başta beni merakla, ardından kaygıyla izlediler, ama yalnızca yazarlar ve eleştirmenlerden oluşan o toplantıda konuşamadım, sunacak hiçbir şeyim yoktu, bir budalaydım, taşradan Oslo'ya gelmiş, *Klassekampen'deki* ateşli değerlendirmeleri ve parlak üniversite notlarıyla bir katkıda bulunacağını sanan, yüzü kızaran, dili tutulan bir bok çuvalıydım, hiçbir şeyim yoktu, hiç kimseydim, sıfırdım, öylesine önemsizdim ki masadan bile kalkamıyordum. Konuşamıyor, gidemiyordum. Kapana kısılmıştım.

Beş buçuk saat geçti. Altı saat geçti.

Ardından tuvalete gittim. Koridora çıktım, ayakkabılarımla ceketimi giydim, başımı kapıdan içeri uzattım, masada oturmayı sürdürüyorlardı, seslendim: "Benim gitmem gerekiyor. Her şey için sağ olun. Güzel bir yemekti."

Herkes güle güle, tanıştığımıza sevindim diye bağırdı, kapıyı ardımdan özenle kapadım, basamakları indim, dışarı çıkıp soğuk

ve keskin sonbahar havasını yüzüme yiyince koşmaya başladım. Yoldan aşağıya doğru var gücümle koştum, boynumdaki damarlar zonkluyordu, güçlükle soluk alıyordum, sanırım bu yüzden yapmıştım bunu, bu nedenle koşmuştum, gerçekten yaşadığımı hissetmem gerekmişti.

Rune Christiansen'in çalışmalarını yıllardır okurdum; görsel, neredeyse filmsel şiirleri bana çok çekici geliyordu, onların uyandırdığı veya içimde oluşan ruh durumları yaşamımın değişmez parçaları gibiydiler; gördüğüm, hissettiğim ama üzerine hiç düşünmediğim şeyleri barındırıyorlardı. Geçicilik teması şiirlerinde kendisini gösteriyorsa bile Tor Ulven'deki gibi acımasız değildi, ondaki kemiksi sertlik arada sırada bir kurukafa sırıtışına, iskelet dansına, boşluğa karşı tek savunma olarak kahkahaya dönüşebiliyordu, ama yok, Rune Christiansen'in geçiciliği daha yumuşak; uzlaşma ışığında yıkanmıştı, paslanma, sonbahar, yaprakların kuruması, yaprak yığınları arasında dolaşan kirpiler, gökyüzündeki uçaklardı; otel odasında, metro girişinde, bilinmeyen bir yerdeki ormandan geçen bir trende aşktı.

Lommedalen'de, pazar günü boşluğundaki bir kafede buluştum onunla. Aramızda, masanın üzerinde açık duran diktafonla konuşurken dışarıdaki ormana karanlık çöktü. Şiir konusunda yazı çıkaran pek gazete, dergi yoktu; ayrıca bu oldukça büyük bir röportaj olacaktı, iyi hazırlanmıştı, yanında tuttuğu yazılarla dolu kâğıt yığınında belli ki konuşmak istediği konular yer alıyordu. Şiir uzmanı değildim, ama şu veya bu şekilde sorular ya ona göreydi ya da konuşulan her şeyi yazdıklarıyla söylemeye çalıştığı şeylerin özüne eğip onları bükmeyi başarıyordu, çünkü röportaj başarılıydı, yaklaşık iki saat oturduk orada, kente giden otobüse binmek üzere kalktığımda her şeye erişebilirmişim gibi bir duygu vardı içimde, önemli bir şey yakalamıştım, tek yapmam gereken uzanıp çekmekti. Bu belirsiz bir duyguydu, üzerine bir şey inşa edilemezdi, ama yine de bir yerlerde bir şey yakaladığımı biliyordum. Siste, ormanın karanlığında, alaçam iğnelerindeki çiğ damlalarında. Okyanusta yüzen balinalarda, göğsümde çarpan yürekte. Sis, yürek,

kan, ağaçlar. Niye böyle çekiciydiler? Bana böylesine güç veren, beni bu devasa arzuyla dolduran neydi? Sis, yürek, kan, ağaçlar. Ah, onlarla ilgili yazabilsem, yok, onlarla ilgili yazmak değil, yazılarımı onlar yapabilsem ne mutlu olurdum. Huzura kavuşurdum.

Ertesi sabah Geir Gulliksen'le randevum vardı. Tiden adında bir yayınevinde çalışıyordu, ofisleri Operapassasjen'deydi, kapının önünde durdum, avuçlarımı baldırlarıma sürterek kuruladım, bu buluşmanın gerçekleşeceğine inanamıyordum, Oslo'da bir editörle görüşecektim. Tore ayarlamıştı, doğrusu buydu, editöre gösterecek hiçbir şeyim yoktu, bu da doğruydu, ama gerçekten orada duruyordum, gerçekten randevum vardı, kimse alamazdı bunu elimden.

Asansörle çıkıp danışmaya gittim.

"Geir Gulliksen'le randevum vardı," dedim.

O sırada Gulliksen köşede belirdi; uzun, ince, öz güven doluydu ve gülümsüyordu. Gördüğüm fotoğraflardan tanımıştım onu.

"Karl Ove?" diye sordu.

"Evet."

"Merhabalar."

Tokalaştık.

"Ofisime geçebiliriz," dedi.

Kitap taslakları doluydu içerisi, büyük zarflar da büyük olasılıkla taslaklarla doluydu, ayrıca yüksek kitap yığınları vardı içeride.

Oturduk.

"Gerçekten çok iyi bir öykü yolladın bize," dedi. "Bunu söylemek istiyorum."

"Çok teşekkürler," dedim.

"Şu aralar bir şey üzerinde çalışıyor musun? Ya da bitirdiğin başka bir çalışma var mı?"

Başımı iki yana salladım. "Yok, ama büyük denebilecek bir proje üzerinde çalışıyorum."

"Okumaktan memnuniyet duyarım."

Ardından türlü türlü sorular sormaya başladı: Neler yaptım, ne okumayı seviyorum. Stig Larsson, dedim.

"Hah, *bütün* genç yazarlar bu aralar Stig Larsson diyor. İki yıl önce kimse adını bile bilmiyordu."

"Bu iyi bir şey ama, öyle değil mi?"

"Elbette iyi," dedi. "Başka kimleri okuyorsun?"

"Tor Ulven."

"Peki," deyip kahkaha attı. Bir taslağın kenarlarını düzeltti. Zamanımın dolduğu anlamına mı geliyordu bu?

Ayağa kalktım.

"Bitirir bitirmez sana yollarım."

"Olur, öyle yaparsın. Yanıt vermem biraz uzun sürebilir yalnız."

"Sorun değil."

Kalktı, beni geçirdi, güle güle derken elini kaldırdı ve içeri döndü. Okuyacak çok sayıda önemli taslak metni var, diye düşündüm, görüşecek çok sayıda önemli yazar. Ben onlardan biri değildim, bu görüşmeyi Tore yüzünden ayarlamıştı, ama eşikten içeri ayağımı uzatmıştım bir kere, artık yalnızca bir ad değil bir surattım, ona göndereceklerimi okumaya söz vermişti.

Noel'i Molde'de Tonje'nin babasında geçirdik. Oraya gitmeyi seviyordum, arkası dağlarla çevrili, fiyorda bakan bir evdi, giriş katında yüzme havuzu, saunalı bir duş ve köşede dalış araç gereçleri, ikinci katta geniş ve açık bir oturma odası ve üst katta da pinpon masalı bir tavan arası vardı. Her yer her zaman derli topluydu, her şey çalışıyordu, sabah erkenden karlar küreniyor, akşam kayak yapmaya gidiliyordu, yemekler güzeldi, akşamlar huzurluydu, evde bir sorun vardıysa, sırlar saklanıyorduysa bile bana hiç denk gelmedi. Sabahları kent merkezine gidiyor, sıklıkla arkadaşlara rastlıyorduk, onların yanında doğal davranmayı hiç başaramadım, her zaman sessiz ve eziktim, ancak bara gidip içtiğimizde böyle değildim, bir de yeni yıl gecesinde, Tonje'nin tüm arkadaşlarıyla babasının evinde toplandığımızda birdenbire onlarla içten konuşabilir olmuştum. Genelde sonraki günlerde kapıldığım kaygı bile orada hafifti, o düzenli ortamda tatilde dağıtan bir damattan daha az kötü biri gibi hissediyordum kendimi.

Ocak başında Tonje Volda'ya dönerken ben bilgisayarımı yüklenip Kristiansand'ın yolunu tuttum, Andøya'da belediyenin kültür müdürlüğünce işletilen eski bir çiftlikte bir oda kiraladım. Bu projenin arkasında şair Terje Dragseth vardı. Kopenhag'da birçok yıl geçirdikten sonra memleketine dönmüş, belediyede edebiyat danışmanı olarak çalışmaya başlamıştı. O da kitaplarını Tiden'den çıkarmıştı ve çağının en iyi şairlerinden biri sayılıyordu, şiirleri genelde ilahimsi olarak tanımlanıyordu, kendim hiç okumamıştım. Enerjik, dışa dönük biriydi, keskin bir kişiliği vardı. Beni çiftliğe o götürdü, eskiden burası kent merkezinden çok uzakta bir köymüş, ama şimdi bir sitenin ortasındaydı. Bana etrafı gösterdi, bir şey gerekirse onu arayabileceğimi tembihleyip çalışmak için binanın öbür ucundaki ofisine gitti, dilediğim zaman oraya da uğrayabileceğimi söyledi ama sonra kente döndü ve ben yalnız kaldım. Bilgisayarımı karton kutusundan çıkardım, bağlantıları kurdum, yanımda getirdiğim kitapları yanına yığdım. İki cilt Kayıp Zamanın İzinde, Tor Ulven'den *Avløsning*, *Çözüm*, ve Tore'nin ilk romanı *Sovende Floke*, *Uyuyan Düğüm*.

Oda küçüktü: Bir yatak, bir masa ve küçük bir mutfaktan ibaretti, öte yandan bina devasaydı. Anladığım kadarıyla bir zamanlar kemancı ve besteci Ole Bull'a aitti. Akşam içeride dolaştım, mobilyalar, duvar kâğıtları ve başka her şey eskisi gibi korunmuştu. Dragseth'in ofisine gittim, birkaç kitabı karıştırdım, odama dönüp bilgisayarın başına oturdum, ama o gün çalışamayacağım kadar çok şey olmuştu, dolayısıyla Tonje'yi aradım ve onunla bir saat konuştuktan sonra yatmaya gittim.

Saat on birde kalktım, kahvaltı ettim ve bilgisayarı açıp oturdum.

Ne yazacaktım.

En küçük bir fikrim bile yoktu.

Üzerinde çalışıp ilerletebileceğim bir şey var mı diye bakmak için dosyaları açtım.

Her şeyin zamanı var. Şimdi buranın, bu evin, bu pencerenin, dışarıda, mayıs loşluğunda dinlenen tam o doğa parçasının; başkası olamaz.

*

Yumuşak çimenlerde ayak sesleri, yağmurda hışır hışır. Tarlaya yağan yağmur, kapıyı açmak üzere durunca dallardan ensesine düşen damlalar. Kapı usul bir gıcırtı çıkarıyor, direğe yaslanıyor, telle tutturulmuş. Elleri buz gibi. Ceplerine sokup çamurlu, dar yolda ilerliyor.

*

Diz boyu karda koşturan bir silüet beliriyor, tipiye karşı başını eğmiş. Pencereden bakarken takılıyor bu kımıltı gözüne, silüet gerisinde değişmeden duran boz bulanık havada gitgide belirginleşiyor: önemli haberler taşıyan, büyük sorumluluk almış bir oğlanın hevesli, kırmızı yüzü. Pencereden bakan, konuyu biliyor, silah sesini birkaç dakika önce kendisi de işitti. Kaygısından işittiği sesten kuşkulanmaya başladı, gök gürültüsü olabileceğini düşündü; fırtınaya çıkmak, yokuşu tırmanmak, durumu öğrenmek yerine ateşe bir kütük daha attı, pencerenin kenarındaki koltuğa yerleşti, uyku sersemliği daha geçmemişti. Ama şimdi çıkması gerekiyordu, oğlan kapıyı yumruklayıp onun adını haykırıyordu.

*

Her gece aynı. İskelenin tepesinde, elimde bir demir çubuk. Kentin sokakları ta aşağıda. Bir yerlerden siren sesleri yükseliyor. Birdenbire tuğlayla buluşan metal çınlaması. Biri bağırıyor. İskeleye yürüyorum. Vinçlerden biri çatının üzerinden geçiyor. Zincirlerden sarkan konteyner ileri geri usulca salınıyor. Bir av gibi, diye düşünüyorum. Arkamı dönüp metal çubuğu kilide indiriyorum. Ne büyük doyum. İskeleyi yakalıyorum. Parmaklarım eldivenin içinde, tenimde kaba kumaşı duyuyorum. Metalin soğukluğunu biliyorum, tutmayı sürdürürsem onu hissedeceğimi biliyorum. Ama dizlerimi hafifçe kırıp iskelenin tahtaları üzerinde yürüyorum. Şapkamı, eldivenlerimden birini çıkarıyor, kafamı kaşıyorum. Alnımdaki soğuk birdenbire hissettiriyor kendisini. Soğuk içimden geliyor gibi. Yaşlı işçilerden biri parmaklıklara yaslanmış dışarıyı izliyor. Ona doğru gidiyorum. Tek söz etmiyor. Birlikte kente

bakıyoruz. Güneş keskin mavi gökte neredeyse beyaz. Gördüğümüz her şeyi belirginleştiriyor, diye düşünüyorum. Güneş, dağılmış buz parçalarını ışıldatıyor. Ona bir şey söyleyesim geliyor. Altımızdaki apartman gölgesi kaldırıma uzanıp keskin bir sınır çiziyor. Beton köprü buz tutmuş gölün üzerinde tatlı bir kavis yapıyor. Çatılardaki bacalardan yükselen dumanlar neredeyse görünmez, havada kımıldanan, koyuca bir dalga gibi. Sıcak. Vincin tembel hidrolik hareketleri. Konuşmuyorum. Ben hiç konuşmam.

*

Eve yirmi metre mesafedeki tepeden ilerisini göremiyordum, üvez ağaçlarıyla köhne çitler komşu çiftliğin sınırını gösteriyordu. İlerideki kırlar, fiyort, uzaktaki dik yamaçlar boz bulanık siste belli belirsizdi. Pencereyi azıcık araladım. Gittikçe yükselen derenin sesi kulaklarımı doldurdu. Tarlada traktörün bıraktığı derin izler çamurlu yağmur suyuyla dolmuş. Korkunç sesi düşündüm. Tekerleklerin her dönüşünde traktör biraz daha çamura battı, sesin hem saldırganlığı hem gücü yükseldi; sabırsızlığın, sıradaki eylemlerin belirtisi ve tüm sorunların çözülebileceğine yönelik kör inanç. Sonra sessizlik. Komşu, aracın yanından yere atladı, dizüstü çizmeleri ve sarı yağmurluğuyla durup traktörü inceledi, ardından tekerleklerin açtığı izlere doğru döndü. Yokuşu çıktı, kuş üzümü çalılarını geçti, traktörün aldırmazca ezip geçtiği çiti aştı ve pencereden bakıp izleyen bizlerin görüş alanından çıktı. Derken ikinci traktörün sesini duyduk, çakıl yoldan dönüp tarlaya daldı; basamakta duran bir komşu kapıya tutunmuştu, bir başkası direksiyonun başındaydı. Onlar traktörleri zincirle bağlayıp çalıştırırken büyükbabam penceredeydi, motorlar zorlanırken egzoz borularından yükselen yoğun kara dumanları gördü, traktör ileri geri sallandı, bir iki dakika içinde battığı yerden çıktı ve ikinci komşu kendi işine döndü. Büyükbabam ifadesiz bir yüzle izliyordu, ne düşüncelerini okuyabiliyor ne de sorabiliyordum. İki gün önce, buradaki ilk gecemde, Kjartan'ın bataklık demeyi sürdürdüğü yerle ilgili planlarını, bu sene orada yapacaklarını şöyle bir çıtlatmıştı. Dışarıda olup biten, bizim karışmadığımız bu olayı pencereden izleyişini gördükten sonra –komşu niye gelip bizden yardım istememişti? Niye bizim

telefonumuzu kullanmamıştı. İşte, şuracıkta, girişte duruyordu. Yardım istemek için buraya gelemez miydi?– büyükbabamın, çiftliğin yönetimini Kjartan'ın devralması yönündeki sözlerinde ilkin sezdiğim kötü niyeti görmez oldum, erken bunama, burada olduğunu unutma da değildi, yok, katlanamayacağı bir yitirme duygusuydu bu, hiçbir şey değişmemiş gibi davranması, dışarıda her gün olup bitenleri yeniden yaratması, kabullenebileceği bir açıklama bulması gerekiyordu. O gün ilerleyen saatlerde, hepmiz oturma odasında waffle yerken Kjartan'a, onca işçinin parasını ödeyebilir miyiz diye sordu. Yarısı krema, yarısı kahveden oluşan ılık karışımı yudumlayıp şeker küpünü emerek yanıt bekledi. Kjartan'a baktım. Yanıt vermeye yanaşmadı, yemeyi sürdürdü, ama duyduğu büyük rahatsızlığı bastırdığını fark etmemi engellemeye yetecek ölçüde inandırıcı değildi bu eylem. Bu bir süre böyle sürdü. Elbette senin ek gelirin var, diyen büyükbabam sakinleşti. Ne diyeceğimi bilmiyordum, sessizce yemeyi sürdürdük. Soracak, tartışacak bir konu yoktu.

Tencerenin kapağını kaldırdım, yağ halkaları yüzeye çıktı, sosislerden birkaçı şimdiden çatlamıştı. Tencereyi ateşten aldım, çekmeceden tahta maşa çıkardım. Pencerenin üzerindeki duvar saati neredeyse on ikiyi gösteriyordu. Arazi kiralanmış, çiftlik işi denilebilecek ne varsa yıllar önce son bulmuş olsa bile eski yemek saatlerini korumuşlardı: altıda kahvaltı, on ikide öğle yemeği, beşte çay, dokuzda akşam yemeği. Çiftlik işine bağlı alışkanlıklar. Yüzyıllardır buralarda böyle sürüp gitmişti bu. Bir nedeni vardı böyle olmasının. Tam on ikide öğle yemeğine oturmaları karşısında arada sırada kapıldığım öfke büsbütün yersizdi, buna kızmak mantıksızlıktı. Ama aslında evet, mantıklıydı: Ne biçim bir yaşamda sabahın köründe kalkıp öğlene dek büyükannem gibi koltukta oturulur veya büyükbabam gibi kanepeye uzanılır, radyonun sesi öyle yüksektir ki konuşma sesleri bozulmaya başlamıştır, günbegün, sanki bir şey bekliyorlardı ve onu beklerken mutfağa yemeğe gidiyor, ardından bekleyişlerine geri dönüyorlardı, ne biçim bir yaşamdır böyle sürüp giden? Derinliklerine işlemiş, neredeyse bir içgüdüye dönüşmüştü, küçücük bir sapma titreşimlere yol açıyor, bu titreşimler yayılıp, dayanılmaz, ölümcül oluyor veya öyle görünüyordu.

Fırından ekmeği çıkardım, ocağı kapadım, sosisleri bir tabağa koydum, ardından onları çağırmak için oturma odasına gittim. Büyükbabam

her zamanki gibi kanepede yatıyordu, üzerinde siyah takım elbise vardı, kravatı biraz lekeliydi ve gömleğine pek beyaz denemezdi. Televizyona şöyle bir baktım, Norveç'in bir ucunda, çamura bulanmış çocuklar yolda tek sıra yürüyüp arada sırada gönülsüz tezahüratlarda bulunuyordu, uzaktan kumandanın kapama düğmesine bastım, büyükannemin koltuğuna eğildim. O da bayramlıklarını giymişti, beyaz işlemeli mavi bir elbise, göğsüne de bir broş takmıştı. Boynundan bir kâğıt peçete parçası sallanıyordu.

Elimdeki buydu. İki yıllık çalışma. Cümleleri ezberlemiştim. İnanılmaz ağır bir çalışmaydı. "Tipiye karşı boynunu eğmiş," ve "yağmurda hışır hışır," gibi sözler bulmanın mutluluğu... Öte yandan bu metni ileriye taşıyamazdım, bu cümlelerde ne varsa orada kalıyordu.

Ne yazacaktım?

Bilgisayarı kapadım, giyindim, ana yoldaki durağa gittim, kent otobüsüne bindim. Burası hatırladığımdan daha küçük, kırlara daha yakındı, ayrıca sokakların ilerisindeki deniz hem ağır hem kasvetliydi. Markens'de yukarı aşağı yürüdüm, çok kalabalık değildi, ama ortam sıcaktı, buralılar selamlaşıyor, durup sohbet ediyordu. Gökyüzü griydi, gördüklerim Kristiansand'ın günlük yaşamı, diye düşündüm, sonsuz günlerden biri gelmiş gidiyordu. Gelip geçenler yaşamlarının ortasında, varlık derinliklerinin ortasındaydı. Ben dışarıda gibiydim, buraya ait değildim, benim açımdan burası yalnızca bir yerdi ve orayla ilişkim bir gizemdi. Ait olmak neydi ki? Yerin kendisiyle ilgili olamaz, çünkü evler ve kıyıda birkaç kaya anlamına gelir bu, konu onların buraya verdiği biçim, anlamdı.

Her şey anılara örülmüş, her şey zihinle renklendirilmiş. Sonra yaşam denen kozamızdan akıp gidiyor zaman. Bir bakmışız on yedi, bir bakmışız otuz beş, bir bakmışız elli dört yaşımızdayız. O günü hatırlıyor muyuz? 9 Ocak 1997, alışveriş yapmaya Rema 1000'e gitmiş, ellerimizde torbalarla çıkıp arabaya yürümüş, torbaları yere koyup kapıları açmış, öteberiyi arka koltuğa yerleştirip yerlerimize oturmuştuk... Kararan göğün altında, deniz kıyısında, gerimizde kara kuru orman.

Birkaç CD ve yazı yazarken gerekir diye düşünüp indirime girmiş bir yığın kitap satın aldım.

Büyükannemi ziyarete gitmem gerekiyordu, ona uğramadan burada kalamazdım, her an Gunnar'a denk gelebilirdim örneğin, onlara söylemeden kente gelmemi tuhaf, üstelik kaba bile bulabilirdi.

Ama ziyaret birkaç gün bekleyebilirdi, buraya gelmemin birincil nedeni çalışmaktı, bunu anlayışla karşılarlardı. Dolayısıyla kütüphane kafeteryasına gittim, bir kahve aldım ve kitapları karıştırmaya başladım, arada sırada da pencereden dışarı göz atıyordum. Kasaya bakan kızı ortaokuldan anımsasam da selam verecek kadar tanımıyordum, doğrusu o da beni tanıdığına yönelik bir belirti göstermedi. Kent, bir zamanlar yaşamımın bağlamını biçimlendirmiş yüzlerle doluydu, ama bugün bunun dışında bir anlamları yoktu.

Dışarıda bir kız bisikletini park etti, gerekli olan tüm hareketleri mükemmel ve kolayca yerine getirdi, tekerleği yerine soktu, kilidi çıkardı, konumunu ayarlayıp kilitledi, doğruldu, çevresine bakındı, kapıya yöneldi, yağmurluğunun kapüşonunu çıkardı.

Arkamdaki masada oturan kıza selam verdi, bir çay söyledi, oturup sohbete başladı. İsa'dan söz ediyordu, dinsel bir deneyim yaşamıştı.

Sözlerini birebir yazdım.

Roman burada başlamalı. Tam burada, bu kıyı kentinde, kütüphane kafesindeki İsa konuşmasıyla.

Heyecanla notlar aldım. Genç bir adam memleketi Kristiansand'a döner, kütüphane kafesinde bir konuşma duyar, liseden arkadaşı Kent'le karşılaşır ve zamanda geriye gider.

Birkaç saat sonra odama dönmüş, yazmaya koyulmuştum. Akşam on sularında Tonje'yi aradım ve yazdıklarımı okudum. Güzel, dedi. Gece yazmayı sürdürdüm. Ne zaman tükensem veya yazdıklarımı beğenmesem yanımdaki kitaplardan birini karıştırıyordum, özellikle Proust'u okuyunca olağanüstü dünyanın atmosferi ve duru dille kendime geliyor, yazmayı sürdürüyordum. Kurgu yoktu, içsel olanla dışsal olanı, beyindeki sinir yollarıyla limandaki balıkçı teknelerini birbirine bağlamak istiyordum. Başkişi ben

olmayayım diye dilde muhafazakâr davrandım, radikal Norveççe anlatı biçimlerini yeğleyerek baştan yazdım, yarım sayfa etti, sonra yatmaya gittim.

Hafta sonu geldiğinde yazdıklarım sekiz sayfa olmuştu.

Büyükannemi aradım. Sen miydin, diye sordu. Kristiansand'dayım, sana uğrayabilir miyim, dedim. Baban da burada, gelebilirsen güzel olur, dedi.

Babamı yaklaşık iki yıldır görmemiştim. Görmeyi de istemiyordum, ama şimdi burada olduğumu öğrendiğinden gitmemezlik edemezdim.

Otobüs durağından başlayarak bütün yolu yürüdüm, Lundsbroa'yı aşıp eve kalan son kilometreyi geçtim, gergin ve sıkıntılıydım, arada sırada korkuya kapıldığım da oluyordu, babam beni bir güzel haşlayacaktı, ne diye arayıp sormamıştım?

Zili çaldım, bir süre sonra büyükannem kapıyı açtı.

Değişmişti. Zayıftı, giysisi dağınık ve kirliydi. Ama bakışları aynıydı. Bir an canlı, bir an uzaktı.

"Baban yukarıda," dedi. "Ne iyi ettin de geldin."

Onun arkasından basamakları çıktım.

Babam oturma odasında televizyon izliyordu. Ben girince başını çevirdi. Yüzü terden sırılsıklamdı.

"Öleceğim," dedi. "Kanser oldum."

Başımı eğdim. Bu da dâhil, her konuda yalan söylemişti bugüne dek, ama bunu anladığımı belli edemezdim, ona inanmış gibi yapmam gerekiyordu.

"Yapma ya," dedim, ona şöyle bir bakarak.

"Hastaneden yeni geldim. Sırtımı kesip açtılar. İstersen yaraları gösterebilirim."

Karşılık vermedim. Bana baktı.

"Baban ölecek," dedi.

"Üzüldüm," dedim. "Ama belki ölümcül değildir."

"Hayır," dedi. "Hiç kuşku yok."

O televizyon izlerken ben iskemleye oturdum. Büyükannem geldi, televizyona bakan öbür koltuğa yerleşti. Bir süre izledik.

"Burada her şey yolunda mı büyükanne?" diye sordum.

"Evet, gördüğün gibi iyiyiz," dedi. Başının üzerinde bir duman bulutu süzülüyordu. Babam güçlükle doğruldu, sendeleyerek mutfağa gitti, elinde bir bira şişesiyle döndü.

Eskiden misafir odası olan, yalnızca önemli günlerde kullanılan yerde oturuyorlardı.

"Andøya Çiftliği'nde kalıyorum, yazı yazmak için," dedim.

"Çok iyi, Karl Ove," dedi babam.

"Evet," dedim.

Üçümüz birden büyük televizyonu izliyorduk. Bir kız flüt çalıyordu.

"Erling'in küçük kızı müzikte çok yetenekliymiş," dedi büyükannem.

Babam ona döndü.

"Niye hep ondan söz ediyorsun?" diye sordu. "Ben de yetenekliyim müzikte."

Kasılıp kaldım. Bunu ileri sürerken basbayağı ciddiydi.

Televizyonun önünde yarım saat geçirdikten sonra kalktım ve gitmem gerek, dedim.

"Hazır buradasın bir ara akşam yemeğine bir yerlere gidelim," dedi babam. "Ben ısmarlıyorum."

"Peki," dedim. "Ararım. Hoşça kalın."

Kimse beni uğurlamaya inmedi. Öfkeden deliye dönmüş durumda oradan ayrıldım, Andøya otobüsüne bindim, çiftlikteki binaların arasında yoğun, ağır bir sis vardı, kapıyı açıp içeri girdim, kendime üç yumurta kırdım, üç dilim ekmekle birlikte pencerenin kenarında yedim ve yeniden yazının başına oturdum.

Üç ay sonra Bergen'e döndüğümde altmış sayfa yazmıştım, Geir Gulliksen'e yolladım. O telefon edene dek geçen on beş gün boyunca korkunç utanç ve dehşet nöbetlerine tutuldum. İlkin yazdıklarımı bastırmaya, onlar yokmuş gibi davranmaya çalıştım, ama bu işe yaramayınca ezici utanç duygularını denetlemek için bir sabah oturdum ve yazdıklarımı onun gözleriyle okumaya çabaladım. Bilgisayarı çalıştırdım, dosyayı açtım, künye sayfası önümde parladı.

HER ŞEYİN BİR ZAMANI VAR
Roman, 1997
Karl Ove Knausgaard

Birinci Bölüm
ZAMANIN ÖNCÜSÜ

Kent orada, dünyada bir yer, evleriyle, dükkânlarıyla, sokaklarıyla, limanıyla, yamaçlarıyla. Coğrafya, mimari, maddesellik. Bir yer. Uykuya dalmadan önce arada sırada bu kent geliyor aklıma, sokaklarından birinden iniyor, birbiri ardına evler, caddeler geçiyorum, bir cephenin önünde durup bakışlarımı sayısız ayrıntıda dolaşmaya bıraktığım da oluyor. Pis beyaz duvarda güneş hep parlıyor, aralık balkon kapısında, toprak saksıda, iki boş şişede, esintiyle balkon parmaklıklarına sarılan plastik torbada ışıltılar var. Bir el yakalıyor kapıyı, birkaç saniyeliğine bir yüz beliriyor, kapı kapanıyor. İçeride, bu karanlık odada biri var, diye düşünüyorum, üstelik bütün kentte böyle. Yaşlı bir kadın perdeyi açıp dışarı bakıyor, bir ses dikkatini çekmiş olmalı. Garaj kapısını açan komşu bu, kadın sık sık yaptığı gibi onun arabaya binişini, geri geri yola çıkışını izliyor ve perdeyi bıraktıktan sonra önündeki tezgâhta duran bulmacaya yoğunlaşabilmek için başını eğiyor. Bazen küllükte yarısı içilmiş duran çok sayıda izmaritten birini yakıp bulmacaya bir sözcük ekliyor. Bir öğrenci oturmuş televizyon izliyor, bitip tükenmiş, ses kısık ve sabah güneşinin pırıltısında görüntü bulanmış. Bir kadın başını eğip ensesini ovuyor, yatakta bir oğlan oyuncak arabasının plastik yolda dönüp durmasını izliyor, bir başkası, bilgisayarının önünde kımıldayan her şeye ateş ediyor. Onları gören olmadığından düşünmeden davranıyorlar, kadın mutfağa gidip bir dolabı açıyor, bu sırada ocaktaki tavada soğanlar cızırdıyor, radyonun sesi de sonuna dek açık. Bir kedi uyanıp geriniyor, mama konmuş mu bakmak için usulca tabağına yöneliyor, bir bebek ağlıyor. Etrafımda olan bitenler böyle, diye düşünüyorum, alçak ev dizilerinin gölgesi, kaldırımla sokak arasında buz ve kar kalıntılarının durduğu yere doğru keskin bir ayrım çizgisi düşürüyor. Trafik ışıkları görme özürlü yayaların karşıya geçmesine yardım etmek için keskin keskin ötüyor. Parlak, güzel arabalar boşta bekliyor; hava soğuk, daha

önce sıkça yaptığım gibi Dronningens Caddesi'ne doğru yürürken soğuk havayla hafif egzoz dumanı karışımını içime çekiyorum, bugün güneş parlıyor üzerime, bu kentin sokaklarını bazen akıl gözümle geziyorum. Bergen'deki dairemin yatak odasında, büyükannemlerin Sogn'daki çiftliklerinin misafir odasında, hatta bir gece Afrika'nın güney ucunda veya Transvaal'da bir otelde o sokakları gözümün önüne getirebiliyorum, Cromer kumsalında yürürken bile aklıma geliyorlar: Işıklar, deniz, hepsi içimde, onları beynimin karanlığında taşıyorum.

Açık mavi gökyüzü, yüksek otele vuran akşam güneşi, kalabalıklar. En iyi manzarayı görmek için oraya gidilir, güvenlik nedeniyle konulan parmaklıklarla bantların gerisinde insanların arasına sıkışılır. Bedenler sizi iter, herkesin kafası geriye, yana doğru eğilmiş, gözler binanın tepesinde. Lacivert dumanlar yükselmeye başlar, sonrasında gelen kararsız esintilerle yok olur. Berrak havaya karışan kara dumanlar gitgide artar. Bir itfaiye merdiveni yükselir, insanların korkulu mırıltılarına karışan cılız bir vınlama duyulur. Otel çalışanlarından biri atlamıştır. Önünüzdeki asfaltta kırağı var ve gökyüzü mavi. Temiz, yansız, dünya kesin. Ama yoğun kara dumanlar yükselmeyi sürdürür. Ateşi göremezsiniz, yalnızca duman. Bu felaket tıpkı acı gibi sessiz. Arkanızdan birileri itiyor. Bir başka ambulans yanaşmayı başarıyor, içinden çıkan iki kişi araca yaslanıyor, onlar da yukarı bakıyor. Otel artık boş. Yalnızca soluma tertibatı ve astronot giysileriyle itfaiyeciler dolaşıyor koridorlarda, dışarı çıkmayı başaramayan, dumana doyan bedenleriyle oldukları yere yığılan, boğulup kalan birileri var mı diye odaları arıyorlar. Suda boğulmak gibi olmalı diye düşünüyor insan, ama daha kötü, çünkü hemen yakınında bir yığın hava var, umutlular, umut ederek ölüyorlar. Ölüm günün bu. Otelin restoranında yemek yiyip erkenden yatıyorsun, televizyon kanallarını geziyorsun, belki eski bir film bulup uykuya dalıyorsun. Birkaç saat sonra uyandığında ekran karıncalı, boş bir kanal, televizyonu kapatıp soyunuyorsun, uykuya dönmek için yorganın altına giriyorsun. Gözlerini yeniden açtığında bu son uyanışın. Çığlıklara ve çarpan kapıların gürültüsüne, alevlerin kükreyişine uyanıyorsun, işte böyle öleceksin, içeri sızan duman odanı dolduruyor, görüş mesafesi sıfır, sersemlediğinden ne yapacağını bilemiyorsun ve ölüveriyorsun, banyoda yere oturmuş, yüzünde ıslak bir havluyla. Şimdi bitti, diye

düşünüyorsun, ölüler taşındı, sağ kalanlar boşaltıldı. Ama yangın sürüyor. Alevler gelişigüzel yön değiştiriyor, başka yerlere ürkütücü sıçrayışlarda bulunuyor, denetimden çıkmışlar.

"Merhaba Henrik,"

Arkanı döndüğünde Kent'in el salladığını görüyorsun, üzerinde uzun gri paltosu, elinde beyaz bir baretle yaklaşıyor.

"Sen de mi kaytarıyorsun?"

"Haberi sabah duydum. Ama sönmüş sanki."

"Hâlâ yanıyor," diyor, yukarı bakarak.

"Söylenene göre herkesi çıkarmışlar."

"Korkunç," diyor Kent, gülümseyerek.

"En kötüsü de izlemeye gelen onca meraklı insan. Çok korkunç," deyip sen de gülümsüyorsun, çünkü burada durup Kent'le konuşmak birdenbire mutlu ediyor seni, ancak on yedi yaşında biri için geçerli olabilir bu. On yedi yaşında birinin, akranıyla günlük konuları konuşmak gibi en sıradan durumlarda bile kapılabildiği bu beklenmedik mutluluk öyledir ki sürerse denetimi eline alma tehlikesi ortaya çıkar, insanın sesine duygular veya kahkahalar sızar, önemsiz bir ayrıntıya güldükçe güler, sarhoş olur, onu ezecek kadar büyüyen bu durumlardan kaçınmaya başlar. Karşısındakilerin gözlerine bakmak yerine başını eğmeli, başkalarının eğlencesini veya onayını hasat etmek için yüksek sesle yorum yapmak yerine çenesini tutmalı. Artık kendime güvenemem, diye düşünürsün, bir şeyler oluyor sana. Bunun tam karşıtı da var, en tuhaf durumlarda birdenbire bastıran ağlama isteğin, gözlerinin yaşarması, başa çıkamadığın için başını eğmen, kendini sıkman. Şimdi, otelin önünde olduğu gibi, mutluluğun eriyip gittiğini hissediyorsun, ama dumana yoğunlaşmaya zorluyorsun kendini, aşırı ilgileniyorsun onunla ve açığa vurduğu otel yangınıyla. O gece yangının görüntüleri tüm dünyaya gösteriliyor, Almanlar ekranın önünde durmuş oteli izliyorlar, yangın burada oldu, İsveçliler, İngilizler ve Fransızlar, bu kentte, Danimarkalılar ve İsviçreliler, bu otelde.

On dört kişi yaşamını yitirdi.

Metin, buradan başkişinin yaşadığı Bergen'e sıçrıyor, onun dışarıda uyuduğu bir olayı anlatıyordu, başkişi Torgalmenningen'den eve

dönerken saçma bir fikre kapılmıştım, telefon kulübesinde durup çocukluğundaki ev numarasını çeviriyordu ve telefona yanıt veren on yaşındaki kendisine şimdiki durumunu anlatıyordu.

Geir Gulliksen ne düşünecekti?

Bulaştığı bu toy kişi ona utanmadan tüyler ürpertici aptallıkta öyküler göndermekle yetinmiyor, onların yayımlanacağını, bütün ciddiyetiyle, kendisinden başka birilerince ilginç bulunup okunacağını düşünüyordu.

Nasıl olabilirdi bu?

Nasıl böyle alık olabiliyordum?

Böylesine kendini beğenmiş?

Telefon çaldı.

"Alo, ben Geir Gulliksen."

"Merhaba."

"Ne olağanüstü bir yazı ama!"

"Öyle mi gerçekten?"

"Kesinlikle öyle. Çok ama çok iyi. Özellikle başkişinin kendisine telefon ettiği yer... Hani meydanı geçiyor. Nereden söz ettiğimi anladın mı?"

"Evet."

"Gerçekten bir şey yakalamışsın burada."

"Evet, değil mi."

"Sürdürmelisin. Daha çok yaz. Bu çok iyi olacak. Gerçekten iyi. Yol boyunca okumamı istediğin bir şeyler olursa gönder. Sana öylesi uygunsa bitirdiğinde bütün kitabı da okuyabilirim."

"Evet, tamam" dedim.

"Merak ettiğim küçük bir yer var. Bölümün sonunda dünyada, dünya dışında, dünyada, dünya dışında yazmışsın. Hatırlıyor musun?"

"Evet."

"Orası çok güzel. Acaba diyordum kitabın adı buradan çıkar mı? Olası bir ad? *Dünya Dışında?* Bir düşün bakalım."

Olağanüstü bir şekilde yüreklenince iki yüz sayfa daha yazdım, ayrıca babamla ilgili uzunca pasajı yazarken ağladım, gözyaşlarımdan

ekranı güçlükle görebiliyordum ve iyi olduğunu biliyordum, daha önce yaptığım her şeyden çok farklıydı.

O baharda Kristiansand'da bir aile toplantısı vardı, Gunnar'ın oğullarından birinin kilise konfirmasyonu vardı. Yeniden güneyin yolunu tuttum ve sabah erken saatte babaannemin evine vardım. Babam mutfakta oturuyordu, hantal va şişkoydu, elleri titriyor, yüzü terden parlıyordu. Takım elbise, gömlek giymiş, kravat takmıştı. Ardımızdaki oturma odasında amcam Erling ve ailesi babaannemle birlikteydi.

Hayatımda ilk kez kendimi babamdan daha güçlü hissettim, onun yanında hayatımda ilk kez korkuya kapılmadım, en ufak bir korkuya bile hem de.

Zararsızdı.

Yeni tanıştığı, adını bile bilmediğim kadınla birlikte mi, diye sordum.

"Yok, değilim," dedi. "Bana ayakkabılarımı koyacağım yeri gösterdi. Öyle gitmezdi yani."

"Evet," dedim.

"Sen ayakkabılarını nereye koyacağını biliyor musun?"

"Evet, sanırım."

"Güzel. Özgürlüğünü yitirmemelisin. Asla yitirmemelisin, Karl Ove!"

"Evet," dedim.

Önündeki masada duran gazeteye baktı. Ağır ve yavaştı, ama tavırları bunun tersiydi – gergin ve sinirliydi.

"Çıkmadan önce kravatımı bağlaman gerek," dedim. "Nasıl yapıldığını hâlâ öğrenemedim."

"Kim bağlıyor peki senin kravatlarını?"

"Genellikle Yngve."

"O biliyor mu?"

"Evet."

Sendeleyerek kalktı.

"Hemen bağlayıverelim. Nerede hani kravatın?"

"Burada," dedim, ceket cebimden çıkararak.

Alıp boynuma doladı. Güçlükle soluyordu. Çapraz tuttuğu uçları katladı, dikkatle izleyerek birini öbürünün oluşturduğu halkadan geçirdi, ardından sıktırdı.

"İşte bu kadar," dedi.

Gözlerimiz buluştu, benimkiler ıslaktı, babam arkasını dönüp oturdu. Erling kapıya geldi, elinde bir anahtar demeti vardı.

"Gidelim mi artık?" dedi. "Kiliseye geç kalmak istemeyiz herhâlde."

"Karl Ove bugün ne yakışıklı, değil mi?" dedi babam.

Gerçekten dedi bunu.

"Evet, öyle," diyen Erling gülümsedi. "Ama bir an önce çıkmamız gerek evden."

Rahip vaazda duaya yer verdi. Tanrı'nın içine para koyunca şişe veren bir içecek otomatı olmadığını söyledi. Kulaklarıma inanamadım. Altı yıl ilahiyat okumuştu, görünüşe bakılırsa otuz yıla yakın da mesleki deneyimi vardı ve kutsal bir mevzudan böyle söz ediyordu.

Ayin bitince dışarıda eski bir tanıdıkla karşılaştım. Onu yıllardır görmemiştim. Bana sarıldı, sohbet ettik, yeniden Kristiansand'a döndüğünü söyledi özür dilercesine, sanki onu denetleyen daha büyük güçler vardı. Orada dikilirken babamın arabaya gidişini seyrettim. Belki kalabalıktan, belki onu görmeye alışkın olmadığım bu ortamdan, onu birdenbire olduğu gibi görebildim. Gözlerimi ondan yana çeken her şey, birlikte geçen yaşamlarımız boyunca yaptığı, olduğu, söylediği ne varsa, bunlar toplamda "babam" dediğim kişiydi ve bütün bunlar onda ya mevcuttu ya da görünüşü ne olursa olsun benim onu gördüğüm biçimdi, ve şimdi hepsi birdenbire silinip gitmişti. Takım elbise giymiş bir sarhoş gibiydi. Ailesinin elinden tuttuğu, süsleyip getirdiği bir alkoliğe benziyordu.

Arabada hangi yoldan gitmenin iyi olacağı konuşuldu. Babam sağa dönmemiz gerektiğini savundu. Kimse ona kulak asmayınca öfkelendi, sağdaki yoldan konuşup durdu, kendisinin bildiğini, az sonra onların da göreceğini söyledi. Ürpererek izledim onu. Çok çökmüştü. Çocuk gibiydi. Gunnar'ın evine varana dek onun

söylediği yoldan gitmemiz gerektiği konusunda mızırdanıp durdu. Varınca çakıl yola dikkatlice çıktı ve kapıya doğru sendeledi. Öğle yemeğinde kendi başınaydı, sohbetin büsbütün dışında kalmıştı, yine de arada sırada bir yorum yapıyordu, ama bunlar her zaman yersizdi. Aşırı terliyordu ve elma birası kadehini ağzına götüren eli titriyordu. Yemekten sonra çocuklar ortalıkta koşturup oynamaya başladılar, çok geçmeden yeni bir oyun icat ettiler, babamın adını haykırıp ona koşuyor, dokunurken adını haykırıp gülüyorlardı. Babam hiçbir şey yapmadı, şaşkınlıkla onlara bakmakla yetindi. Erling çocukları durdurmak zorunda kaldı. Dışarıda geçirdiğimiz süre boyunca çocukların bağırışları kulaklarımda çınladı.

Bir kralın gücüne, çekiciliğine sahipti bir zamanlar babam.

Ondan geriye hiçbir şey kalmamıştı.

Ve şimdi, her şeyin bittiği anda bana döndü. Ancak şimdi yakışıklı göründüğümü söyledi. Ama artık sekiz değil yirmi sekiz yaşındaydım, ne bunu işitmeye ne de ona gerek duyuyordum.

İki küçük arabayla döndük, Erling'in ailesiyle babaannem birinde, babamla ben ötekinin arka koltuğunda geldik. Acelem vardı, uçağa yetişmem gerekiyordu ve günlük giysilerimin bulunduğu çanta koridordaydı. Babam anahtarları inceleyip duruyordu. Sonunda doğru anahtarı bulup kapıyı açtı. Hırsız alarmı kısık sesle çalmaya baladı. Babam alarma baktı.

"Şifreyi gir," dedim.

"Evet," dedi. "Ama şifreyi bilmiyorum."

"Çantamı hemen almam gerek," dedim. "Koridorda. Alabilir miyim dersin? Çabucak?"

"Al hadi."

İçeri daldım. Alarm kulakları sağır eden tiz bir sese dönüştü hemen. Çantamı kapıp çıktım. Babamın beni fırçalayacağına emindim, ama orada durmuş şifre paneline bakıyor ve anahtarla oynuyordu. Babaannem yokuşu çıktı.

"Yine hırsız alarmını çalıştırmayı başardın demek!" diye haykırdı. "Kaç kere söyleyeceğim, içeri girmeden önce şifreyi girmen gerek."

Onun yanından geçip sayıları girdi.

"Şifreyi hatırlayamadım."

"Tamam da çok kolay şifre yani!" dedi babaannem, yüksek sesle. "İnanılmazsın yani. Hiçbir şey yapamıyorsun!"

Babama yönelttiği bakışlarından ateşli bir öfke saçılıyordu. Babam kollarını yana indirmiş, yokuştan yana dönmüştü.

Bergen'de romanım üzerinde çalışmayı sürdürdüm. Mayıs ortalarına doğru aşağı yukarı üç yüz sayfa olunca Geir Gulliksen'e yolladım. Üzerine etraflıca konuşabilelim diye ona uğramamı söyledi. Oslo'ya gittim, Espen'in yanında kaldım, Gulliksen'in ofisinin yolunu tuttum, roman taslağım masasının üzerinde duruyordu.

Aşağı yukarı on dakika romanımdan konuştu.

Ardından şöyle dedi: "Şimdi bir sözleşme imzalamak ister misin? Dilersen yapabiliriz. Yoksa bitirene dek beklemeyi mi yeğlersin? Acele edersek sonbaharda yayımlayabiliriz."

"Yayımlamak mı?" diye sordum. Bu olasılık aklımın köşesinden bile geçmemişti.

"Evet," dedi. "Neredeyse bitmiş sayılır. Buradan ayrıldığında tramvayın altında falan kalırsan elimizde bir kitap çıkarmaya yetecek kadar yazı var."

Kahkaha attı.

Beyaz bahar ışığında, kaldırımdaki yayaların arasında kendime yol açmaya çalışırken transta gibiydim. Gulliksen'in sözleri beynimde yankılanıyordu; çevremdeki her şey uzaklaşmıştı sanki. Bir tramvay geçti, şişko bir adam taksiden indi, iki otobüs art arda yokuşu çıktı. Buna inanamıyordum, kendime yineleyip durdum. İlk kitabım çıkacak. Romanım kabul edildi. Bir yazarım. Sevincimin altında eziliyor gibiydim. İlk kitabım çıkacak. Romanım kabul edildi. Ben bir yazarım.

Zili çalınca kapıyı Espen açtı, arkasını dönüp hemen içeri girdi, çalışıyordu. Telefonunu kullanıp Tonje'yi aradım. Elbette evde değildi. Yngve'nin ofisini aradım. Romanın kabul edildiğini söyledim.

"Hım," dedi.

Sesindeki ilgisizliği anlayamadım.

"Çok iyi değil mi?" diye sordum.

"Öyle," dedi. "Ama bunu önceden biliyordun, değil mi? Uzun süredir yayıneviyle bağlantın vardı."

"Hiç de bilmiyordum. Doğrusu asla olmayacağını düşünüyordum."

"Tabii, tabii," dedi. "Oslo'yu dolaştın mı peki?"

Telefonu kapadıktan sonra kanepeye oturdum, Espen'e söyleyebilmek için işini bitirmesini beklemeye koyuldum. Ama o da çok coşku göstermedi.

"Telefonda anlatırken duydum," dedi. "Tebrikler."

Elbette onun için bu sıradan bir durum olabilir, diye düşündüm. Neredeyse tanıdığı herkes yazardı.

"Başaracağıma inanıyor muydun?" diye sordum. "Kitabımın yayımlanacağına?"

"Evet inanıyordum. Edebiyat alanında olmasa bile makale seçkisi türü bir şeyde olur diyordum."

Yaz başında dairemizi boşalttık ve eşyaları kent dışında bir depoya yığdık, biz ağustos sonunda Volda'ya taşınana dek orada kalacaklardı. Tonje NRK Hordaland'a başvurmuş, ama işe alınmamıştı, dolayısıyla biraz para kazanmak için babasının Molde'deki muayenehanesinde çalışacaktı. Jølster'e annemin yanına gittik, orada romanı bitirmeyi planlıyordum. O sırada Tonje NRK Sogn og Fjordane'yi aradı ve bir mucize eseri ona iş teklif edilince sekreterlik işini iptal etti ve bütün yazı Jølster'de geçirdik. Tonje sabahları NRK'ye gidiyordu, ben de yazıyordum; o, beyaz NRK arabasıyla Sogn og Fjordane eyaletinin yollarında gezerken ben kan ter içinde çalışıyordum, oda öyle aydınlıktı ki ekrandaki harfler zor seçiliyordu, akşamları Tonje dönünce ya yüzmeye gidiyor ya bahçede mangal yapıyor ya da televizyon izliyorduk. Romanda pek ilerleme sağlayamamıştım, takıldığım yerde giderek umudumu yitiriyordum, bütün gün ve gece çalışmaya başladım. Başka hiçbir şey düşünmüyordum. Bu biçimiyle yayımlamak korkunç bir yanlış olurdu; hikâyenin konusu güdüleyici güçten yoksundu. Genç bir adam memleketine döner, bir oda kiralar, eski arkadaşlarıyla karşılaşır

ve tüm yaşamı iyiye gitmeye başlar, ayrıca bir dizi sürüncemeli anı var, bunlar kendi içinde sorun değildi, ama niye anlatıyordum bunları? Bir anlatı gerekçesi yoktu. Bunu oluşturmam gerekiyordu. Ama nasıl? Sonuçta başkişinin bir yerden gelmesi gerekiyordu, besbelli orada kötü, korkunç bir şey geçmişti başından ki kaçmış ve böylelikle yaşamını baştan yaşamaya, anlam aramaya, bütünlük aramaya, kendisini anlamaya çalışmaya başlamıştı.

İçimde başka hiçbir şeye yer kalmamıştı. Her şeyi uzak tutuyordum. Bıkıp usanan Tonje bir gece bana bağırdı.

"Bunu istemiyorum. Daha yirmi altı yaşımdayım. Yaşamak istiyorum, Karl Ove! Anlıyor musun?"

Onu sakinleştirmeye çalıştım, bu durumun onunla bir ilgisi yoktu, yazmak zorundaydım, başka bir şeye yerim yoktu, ama yakında bitecekti, onu seviyordum ve hep sevecektim. Konuşmak işe yaradı, en çok da onun işine, o gece bana içini açtı, birbirimize yakınlaştık, yeni baştan başlıyor gibiydik.

Birkaç gün sonra Kuzey Norveç'le ilgili bir pasaj yazdım, Henrik Møller-Stray adındaki başkişi orada öğretmen olarak çalışıyordu. Öğretmenler odasında oturup arkadaşlarıyla konuştuktan sonra sınıf öğretmenliğini yaptığı öğrencilerin yanına gidiyordu; o sırada tüm sorunlarımın çözümünü bulduğumu anladım.

Öğrencilerden birine âşık oldu ve sonunda onunla yattı, kız daha on üç yaşındaydı, kaçması gerekti, Kristiansand'dan başka gidecek yeri yoktu.

Hikâyeye çok iyi uyuyordu, ama yapamadım, onu on üç yaşında bir kıza âşık edemezdim, yatmasınaysa kesinlikle izin veremezdim. Bu ahlaksızlıktı ve roman tekniği nedeniyle kullandığım için spekülatif olurdu. En güçlü dayanağa sahip bir kurgu bulmam gerekiyordu. Birini öldürebilirdi, ama o türden bir çatışma ilgimi çekmiyordu. Hırsızlık? Yok, yok. Onu güdüleyen olumlu bir güç olmalıydı, zarif ve güzel, âşık olmak dışında hiçbir şey buna uymuyordu.

Ama bunu yapamazdım.

Yaparsam yalnızca bu, romanın etiği tartışılırdı ve bunu kesinlikle istemiyordum.

Başka bir konu da, kendimi romana katmanın yol açacağı rahatsızlıktı; çünkü bunun bir kısmı gerçekten doğruydu, kimsenin öğrenmemesi gerekirdi, yalnızca içimde değil, ne kadar kurgusal olursa olsun, dünyada da var olacaktı.

Tonje, Molde'ye gidince ben Tore'yle buluşmak için kaldım, ailemin dağdaki kulübesine gidecek ve bir senaryo bitirmeye çalışacaktık. Bir apartmanla ilgiliydi, birkaç kat işleniyordu senaryoda, en önemlisi havalandırma boşluğundan tuhaf sesler duyan bir kadınla ilgiliydi. Senaryonun sonuna doğru, birçok talihsizliğin ardından, bu seslerin iki kardeşin oturduğu daireden geldiği ortaya çıkıyordu, evlerinde tutsak aldıkları babalarına işkence yapıyorlardı.

Bir gece, çalışmamız bittikten sonra Tore'ye ikilemimi açıkladım.

"Lanet olsun, ne çekiniyorsun? Yaz gitsin! Bomba gibi olur."

Orada dört gün kaldık, çekincelerimi ve kararsızlıklarımı birkaç kez dile getirdim, Tore geri adım atmadı, korkma, yaz gitsin dedi. Ormandaki dar çakıl yoldan göle indik, oradaki küçük dükkâna gittik, Tore'yi Borghild'le tanışmaya götürdüm, Borghild tıraşlı kafalarımızı görünce güldü, hapishane kaçkınlarına benziyorsunuz dedi. Bize kahve yaptı, ona çocukluğunu sordum, bir keresinde verem olduğunu ve fiyordun yukarılarında bir sanatoryumda aylarca kaldığını anlattı, tedavisi olabildiğince çok güneş görmekmiş, kadınlar ikinci katın balkonundaki koltuklarda, adamlar birinci katın balkonundakilerde oturuyordu, çünkü, bugünkü deyişle, üstsüzdük, dedi kahkaha atarak, ardından eve dönüşünü anlattı, hastalık ve sanatoryumda edinilen bronzluk toplumda hor görülüyordu. Tore ondan büyülenmişti, Borghild de onu sevmişti. Herkes Tore'yi severdi. Kulübeye dönüp çalışmayı sürdürdük, içeride otururken bir at pencereden içeriye kafasını uzattı, ona küp şekerle elma verdik, akşamları dışarıda oturuyor, ormandaki şelalenin sesi ve karşıdaki dağların doruklarında batan güneşle parlayan karların arasında bira ve sigara içiyorduk.

Ağustos ortasında Volda'ya gittim. Tonje beni terminalde karşıladı, birinci katının tamamını kiralayacağımız binaya açılan yokuşu

tırmandık, burası eskiydi, bakımsızdı, ama üç odalıydı ve bizden başka oturan yoktu. Tonje geçen yıl bir öğrenciyle paylaşmıştı, şimdi bizimdi. Biz karı kocaydık, bunun düşüncesi beni hoşça ürpertmeyi sürdürüyordu. Yaşamlarımızı paylaşacaktık ve şimdi burada, dağların arasında öğrencilerle dolu küçük bir kasabadaydık.

Çalışma odamdan fiyordu, neredeyse gece gündüz çalışan, gecenin karanlığında ışıldayan feribotu görüyordum, bilgisayarı masaya koyar koymaz burada çalışabileceğimi anlamıştım.

Tonje derslerin tadını çıkarıyordu, birçok arkadaşı vardı, arada sırada bizi görmeye geliyorlardı, ama genelde Tonje onlarla dışarıda buluşuyordu. Benim de ona katıldığım oluyordu, ama pek sık değil. Buraya yazmaya gelmiştim, bu benim son şansımdı, iki yıl içinde otuzuma basacaktım, var gücümle çalışmam gerekiyordu. Volda'yla neredeyse hiç ilişkimin olmaması onu yaşadığım öteki yerlerden ayırıyordu. Akşam kalkıyor, gece boyunca yazıyor, sabah yatağa gidiyor ve yeniden yazabilmek için akşamı iple çekiyordum. Arada sırada CD veya kitap almak için bisikletle minik kasaba merkezine gidiyordum, ama bu kısacık zaman bile aşırı ödün vermek gibi, yapmamam gereken bir şeymiş gibi geliyordu bana. O aylarda rutin ve yinelemenin büyük gücünü keşfetmiştim. Her gün tam olarak aynı şeyleri yapıyordum, böylece güç kullanmam gerekmiyor, neyim var neyim yoksa yazmaya ayırabiliyordum ki o da aynı kaynaktan besleniyordu: günde üç sayfa yüz günde üç yüz sayfa ediyor, bir yılda bin sayfayı aşıyordu. Gece boyunca sardığım yirmi kadar sigaradan her zaman biraz tütün dökülüyordu ve altı ay sonra bunlar koltuğun yanında epey büyük bir yığın oluşturmuştu. Klavyedeki harfler gizemini çözemediğim bir sistem uyarınca yıprandılar, altı aydan sonra bazısı pırıl pırılken bazısı neredeyse büsbütün silinmişti. Rutinin başka işlevleri de vardı: Yazdıklarımı dışarıdan görmemi engelliyordu. Rutinin etkisi takip eden günler boyunca beni yazılarımın içinde tutuyordu. Dokuyu bozarsam, örneğin biriyle görüşürsem veya Tonje'yle birkaç bira içmeye çıkarsam her şey bozuluyordu, ritmi yitiriyordum, rutinleri ve onlar sırasında yazdıklarımı görüyordum, saçma ölçüde kötülerdi, aklım neredeydi, birilerinin benim çocuksu, toy düşüncelerimi ilginç

bulacağını mı sanmıştım? Ardından bu düşünce kendisine destekler buluyor, güçlendikçe rutinin yalıtımına, dinginliğine geri dönmem zorlaşıyordu. Akışı yakalar yakalamaz aynı yanlışları yinelemeye karar verdim, ne biriyle görüşecek ne Tonje'yle kafa çekmeye gidecektim. Sonra bu karar da silindi, çünkü yazı yazmanın özü buydu, dışarıda ne varsa siliniyordu. Çalışma saatlerinde sık sık banyo duvarındaki kaloriferin yanında durup dışarıya bakıyordum, tıpkı bir kedi gibiydim, dışarıda kımıldayan her şeyi izliyordum, orada yarım saat, bir saat geçiriyor, ardından içeri dönüp çalışmayı sürdürüyordum. Ritmi yitirmeden ara vermenin, dinlenmenin bir yoluydu bu.

Olağanüstü bir duyguydu. On yıl bir sonuç alamadan yazıp durmuştum, sonra birdenbire, durup dururken akmaya başlamıştı. Ayrıca yazdıklarım daha önceki ürünlerime göre öyle kaliteliydi ki her akşam önceki gece yazdıklarımı okurken şaşırıyordum. Sarhoş olmak, uykuda gezmek gibiydi, kişi kendisinin dışına çıkıyordu ve bu deneyimi ilginç kılan kesilmeksizin sürmesiydi.

Tonje yazmanın benim için önemini biliyordu, bağımsızdı, kendi yaşamı, tutkuları vardı, ama arada sırada benden, bizden daha çoğunu beklediğini, bunun ona yetmediğini seziyor, vermeye çalışıyordum, kendim için değil, bana elimdekinden fazlası gerekmiyordu, onun için yapıyordum bunu.

Bir keresinde bilgisayarımı kullanmak istedi, yalnızca yarım saatliğine, yazması gereken bir şey varmış ve okula gitmeye üşeniyormuş. Aşırı rahatsız olmuştum, ama belli etmedim, elbette bilgisayarımı yarım saatliğine kullanabilirdi, ama bunun benim için nasıl bir ödün olduğunu anlasın diye kapının yanında, koridorda bir sandalyeye oturdum ve sabırsızca bekledim.

Arkadaşlarından birinin bizim birlikteliğimizle ilgili görüşünü sık sık gündeme getirirdi, benim sürekli çalışmam ve dışarıda Tonje'yle boy göstermememem ne tuhaftı, elbette bunu bana söylemesinin nedeni kendisinin de öyle düşünmesiydi, içten içe öfkelendim, bizim yaşamımız onun arkadaşını hiç ilgilendirmiyordu.

Bir akşam korkunç karın ağrılarına tutuldu. Acile gitmesi gerektiğini söyledi, seninle geleyim mi diye sordum, yok dedi, sen

yazmana bak, önemli değil, sonra, oturma odasının penceresinden onun yokuşu iki büklüm çıkışını gördüm ve onu doktora götürmek yerine evde kalıp yazmama izin vermesini cömertçe buldum. Benim bu türden işleri kendi başıma yapmaktan bir şikâyetim yoktu, böyle konularda duygusal değildim, onun da böyle düşünmesine sevinmiştim.

Birkaç saat sonra telefon etti, hastaneye yatırılmıştı, sorunu bilmiyorlardı, araştırmak için küçük bir işlem yapacaklardı.

"Geleyim mi?"

"Evet, gelebilir misin?"

Vardığımda yatakta yatıyordu, hafif ve utangaç bir tebessüm vardı yüzünde, ağrılar dinmişti, büyük olasılıkla bir sorun yoktu.

Ertesi gün yine hastaneye gittim, hiçbir şey bulamamışlardı, tam bir gizemdi. Kitabın taslağı üzerine son bir görüşme yapmak için Oslo'ya gidecektim, uçak biletleri çok önceden alınmıştı, dolayısıyla Tonje eve kendisi dönmek zorundaydı, sorun değildi, gerekirse onun için alışveriş yapacak bir yığın arkadaşı vardı.

Mayısta taslağı son kez gözden geçirmeye giriştim, yapılması gereken her şey şimdi yapılmalıydı, 17 Mayıs Bayramı gelince Tonje günü onunla geçirebilir miyim diye sordu, ilkin arkadaşlarıyla kahvaltı edecek, ardından geçit törenini izlemek için merkeze gidecek ve tören bitince barda bir iki kadeh içki içecektik, ama yapamazdım, çalışmamın çok önemli bir yerindeydim, bütün bir gün yitiremezdim, ona zaten orada bir sürü arkadaşı olduğunu hatırlattım.

Denizci ceketini giymişti, rüya gibi görünüyordu, onu pencereden izlerken böyle düşünüyordum, ardından balkonda güneşin altına oturdum ve elimde kalemle taslağı taramaya başladım. Bir süre sonra yemek yemek için içeri girdim, telefon çalana dek okumayı sürdürdüm. Tonje'ydi.

"Seni çok özlüyorum," dedi. "Dışarı gelemez misin? Yalnızca biraz yürümek için? Çok güzel zaman geçiriyorum, ama sen de gelirsen çok daha iyi olur. Herkes bir sorun mu var diye soruyor. Sen gelmediğin için."

"Bak," dedim. "Çalışmam gerektiğini biliyorsun. Anlıyorsun beni, değil mi?"

Evet, çok iyi anlıyordu.

Telefonları kapadık.

Durup fiyorda baktım.

Ne halt ediyordum ben?

Katıksız bir aptal mıydım?

17 Mayıs'ta Tonje denizci ceketiyle bir başına mı oturacaktı?

Montumu giydim, ayakkabılarımı ayağıma geçirip tepeye doğru koştum. Yukarı varıp yavaşlayınca Tonje'yi gördüm. Boynu bükük yürüyordu.

Ağlıyor muydu?

Evet.

Ah, Tonje.

Ona koşup sarıldım.

"Bana aldırma," dedi. "Niye böyle yaptığımı anlamıyorum."

Bunu söylerken gülümsedi. Kasabaya yürüdük, arkadaşlarının beklediği kafeye gittik, oradan bara geçtik, Bağımsızlık Günü geleneğince kafaları çektik. Orada otururken, romanım yayımlanınca *Dagbladet'nin* baş sayfasına çıkacak, dedim. Tonje beni süzdü. "Bahse var mısın?" diye sordum. Evet, dedi. Paris yolculuğuna. Sen kazanırsan sen beni götüreceksin. Ben kazanırsam ben seni götüreceğim.

O gece kol kola eve yürüdük. Yaşam biçimimizin onu tükettiğini söyledi, yakında düzelecek, yalnızca bir ay kaldı, o da geçince her şey yoluna girecek dedim.

"İşin kötü yanı da sana inanıyor olmam," dedi.

Dünya Kupası'nda İngiltere-Arjantin maçı oynanırken bir taşınma kamyonu tüm eşyalarımızı yüklendi. Ertesi gün uçakla Bergen'e gittik ve yeni dairemizin önünde kamyonu bekledik. Gazete ilanını görmüştük, Tonje bizi tanıtan bir mektup yazmıştı ve daireyi kiralamıştık, sahibi yaşlı bir kadındı, az bir para istiyordu, ama büyük bir yerdi, en azından bize göre büyüktü.

Telefonum çaldı, kamyon şoförüydü, yokuşun aşağısına gelmişti ve daha fazla ilerleyemiyordu. Onu karşılamak için aşağı koştuk.

"Sorun çıktı," dedi, çenesini kaşıyarak. "Eşyalarınızı buraya boşaltmak zorundayım."

"Buraya? Sokağa mı?" diye sordum.

Başını öne salladı.

"Bunu yapamazsın!" diye bağırdım. "Taşınma parası ödedik. Eşyaları daireye taşıman gerek!"

"Ama yokuşu çıkamıyorum," dedi. "Geri getireceğine söz verirsen el arabasını ödünç alabilirsin."

Teslim oldum ve mobilyalarla kutuları kamyondan indirmesine yardım ettim. Adam boyu bir yığın oluştu. Şoför gidince Eirik'i aradım, o sırada kentte olduğunu bildiğim bir tek o vardı, ama o da meşguldü, dolayısıyla kolları sıvayıp işe girişmem gerekti.

Gelip geçenler ev eşyalarına bakıyordu. Büsbütün yanlış bir şey var, diye düşündüm, üç kutu yüklediğim el arabasını yukarı iterken. Saçma, çıplak, savunmasız görünüyordu. Yolda bir divan. Yolda yatağımız. Kanepe, sandalye, lamba. Tablolar. Bir masa. Kuru gri asfalta karşı güneş ışığında parlıyordu hepsi de.

Sonraki günler evimizi boyadık, mobilyaları nereye koyacağımızı da belirleyince bizden mutlusu yoktu. İlk düzgün evimiz buymuş gibi geliyordu bize, artık öğrenci değildik, gelecek şimdi başlıyordu. Tonje NRK Hordaland'da iş bulmuştu; romanım bitmiş, geriye bir tek düzeltisi kalmıştı. Bir de kapak. Bu konuda yardım almak için Stavanger'e Yngve'nin yanına gittim. Yanıma zeplin fotoğrafları almıştım, en başından beri zeplinin uyacağını düşünüyordum romanda oluşturmaya çalıştığım havaya: Yitirilen her şeyin, tüm o zamanların, tüm o çağların ezici duygusu, pek az şey bunu o hava gemisinden, o uçan balinadan, gelişimin Moby Dick'inden daha iyi anlatabilirdi, öyle güzel ve yabancıydı ki yürek burkuyordu. Başka bir seçenek olarak da bir zamanlar babamın verdiği kitabı yanıma aldım, uzayla ilgiliydi, fotoğraf yoktu, yalnızca çizimler vardı. Ellilerin başında, uzay yolculuğu başlamadan önce yazılmıştı, ama spekülasyon vardı, uzay giysilerinin tasarımlarını yapmışlar, uzay gezginlerinin böyle giyineceğini öngörmüşlerdi. Roketlerin, ıssız gezegenlerdeki evlerin, ay taşıtlarının tasarımları vardı içinde. Tüm bunlar ellilerin o kendisine özgü tarzıyla, Amerikan reklamcılığı iyimserliğiyle yapılmıştı. Bir baba, yanındaki çocuğuna yıldızlı

göğü gösteriyor. Gelecek, serüven, bütün evren insanlığın önünde uzanıyor. Yngve'yle Asbjørn'ün zeplinler ve ellilerin çizimleriyle tasarladığı kapaklar iyiydi, ama romana yeterince uymuyordu. Başka bir yığın varyasyon denediler, onların önerilerine boyun eğmeye başlamıştım ki Asbjørn, Amerikalı fotoğrafçı Jock Sturges'in bir dergideki fotoğraflarını gösterdi. Aralarından biri on iki-on üç yaşlarında bir kızdı, çıplaktı ve kameraya arkası dönüktü, bunu görünce arayışımıza bir son verdik. Roman sonuçta bununla ilgiliydi. Yitirilen zamanla değil, başkişinin on üç yaşında bir kıza duyduğu arzuyla.

Eve dönünce günlerimi gazete okuyarak, televizyon izleyerek, Verftet'de elimde bir kitapla kahve içerek geçirdim, Tonje çalışırken ben bir geçiş dönemindeydim, rutin artık işime yaramıyordu, yalnızca bir rutindi, onunla geçen günler boştu. Yngve'yle Asbjørn Stavanger'de, Espen'le Tore Oslo'da oturuyordu, Hans ve neredeyse başka herkes de oraya taşınmıştı. Yalnızca birkaç arkadaşım kalmıştı Bergen'de. Ole'nin burada olduğunu biliyordum, boşanmış ve geri dönmüştü, ona telefon ettim, bira içmeye gittik. Öğrenci Radyosu'nda tanıştığımız Eirik edebiyat doktorası yapıyordu, bisikletle onun ofisine uğradım, kafeteryada kahve içtik.

Döndüğümde annem aradı; Borghild ölmüştü. Hasta değildi, ağrısı yoktu, uykusunda gitmişti. Onu en son geçen yıl görmüştüm, annemin evinden onun evine bisikletle gitmiş, verandasında oturmuş, ona eski günlerdeki çiftlik yaşamıyla ilgili sorular sormuştum. Söylediklerini bir deftere not almıştım; onun anılar dedikleri benim için tarihti. Dünyanın şimdikinden o kadar farklı olması anlaşılır gibi değildi. Borghild ikisine de aitti, ama artık ölmüştü, annemin çok üzgün olduğunu duyabiliyordum. Cenazeye gideceğimi söyledim. Tonje çalıştığından gelemeyecekti, ama ben bir gece önceden bavulumu toplamıştım, kahvaltı ettim, otobüs durağına doğru yola çıkacağım sırada telefon çaldı. Yngve'ydi. Babamın öldüğünü söyledi.

*

Dört gün sonra babamı, başka bir deyişle bir zamanlar babamken şimdi onun özelliklerini taşıyan bedeni ikinci kez görüp şapelden çıktım. Gökyüzü parlak ama pusluydu. Önümdeki yoldan araçlar akıyordu. Onu görmek korkunç bir deneyim olmuştu, özellikle ilk görüşümden bu yana geçen günlerde değişmiş olması. Sararan derisi daha bir çökmüş görünüyordu. Toprağa gidiyordu, bilinmeyen bir şey büyük bir güçle oraya çekiyordu onu. Üst geçide gittim, altımdan arabalar akarken motorların uğultusu sanki içimde yankılanıyordu, bir sigara yaktım ve önüm sıra uzanan evlerin çatılarına baktım. Öylece dururken bile bir şey söylüyorlardı; söyledikleri insan değildi, canlı değildi, ama bir bildiriydi. Yolun karşısındaki ev, büyük olasılıkla otuzlardan kalmaydı, başka bir şey söylüyordu, kentteki evlerin hepsi, bütün kentlerdekiler böyleydi. Göğün altında, boş bir ifadeye girip çıkan insanlar.

Tüm o kan da nereden çıkmıştı?

Babamı görmeye ilk gittiğimizde levazımatçı bizi uyarmıştı: Çok kan var, dedi, biraz can sıkıcı olabilir. Onu elbette yıkamışlar, ama hepsini gidermeyi başaramamışlardı, kan, derisindeki gözeneklere işlemiş gibiydi. Ayrıca burnu da kırılmıştı. Ama onu buldukları oturma odasında hiç kan yoktu. Ağrılara dayanamadığı için kalkmış, şömine duvarına çarpıp burnunu kırmış, koltuğa doğru sendelemiş ve orada ölü mü bulunmuştu? Yoksa burnu bir gün önce kentte dolaşırken mi kırılmıştı? Acaba kırık sonucu iç kanama mı yol açmıştı kalbinin durmasına?

Peki evde niye kan yoktu?

Ertesi gün doktoru arayıp babamın bulunduğu gün olanları sormam gerekecekti.

Döndüğümde babaannemi mutfak masasında oturur buldum. Bir an yüzü aydınlandı, bir saniye bile yalnız kalmak istemiyor, Yngve'yle ben evden ayrılınca peşimize takılıyordu.

Kahve koydum, oturma odasına gittim, mutfak kapısını çekip Yngve'yi aradım.

"Doktorla konuştun mu?" diye sordu.

"Yok, daha değil. Yarın konuşmayı düşünüyordum."

"İyi," dedi. "Kristiansand'da durum nasıl?"

"Bugün bahçedeki tüm çimenleri biçtim. Saman demek daha doğru olur. Yarın temizlik yapayım diyorum."

"Rahip?"

"Ah, doğru ya! Onu da hallederim. Senden sonra ararım. Ama levazımatçılar onunla bağlantı kurdu sanıyorum."

"Evet, kurdular. Ama törene senin de katılman gerek. Büyük olasılıkla rahip babamla ilgili birkaç söz etmek isteyecektir, ona bilgi vermek sana düşüyor."

"Ne diyeyim peki?"

"Yaşamını kabataslak anlatıver. Tromøya'da öğretmen, yerel politikalarda etkin, pul koleksiyoncusu. İlk evliliğinden iki, ikincisinden bir çocuğu var ve ilgi alanları... Hım... Neyle ilgileniyordu?"

Sessiz bir hıçkırık kaçtı ağzımdan.

"Balık tutmak," dedim. "Balık tutmayı severdi."

Bir sessizlik oldu.

"Şey... Sence son yıllarıyla ilgili bir şeyler söylemem gerekir mi?" diye sordum.

"Evet ama çok ayrıntıya girmeden."

"Onun için zorlu geçtiğini söylesem olur mu?"

"Evet, olur."

"Onurunu korumak istiyorum."

"Biliyorum. Ben de."

"Ne zaman geliyorsun."

"Cenaze günü sanıyorum. Veya önceki gece."

"Peki. Yarın olan bitenler konusunda seni ararım."

"Peki."

"Görüşürüz."

"Görüşürüz."

Akşam bulutlar dağıldı, alçak güneşin ışıkları kente yayılırken alanlara çöken alaca karanlık çok geçmeden yükselmeye, gökyüzüne dek her yeri doldurmaya başladı, yukarıda, ışığın son kalesinde lacivert rengiyle asılıp kaldı, ardından ilk yıldızın ışığı neredeyse kendisini sezdirmeden belirdi, yeni doğan bir bebek gibi kırılgandı,

ama güçlendi, başka yıldızlarla çevrelendi ve kısa süre içinde sakin yaz göğü onlarla doldu.

Babaannem oturma odasında televizyon izlerken ben verandada bir gökyüzünü, bir kenti, bir denizi inceliyordum. Babamın verdiği, ellilerden kalma o kitabı düşündüm. Kendisi de okumuştu. Çocuklara özgü uzay düşleri görmüş, roketlerle robotlar, keşiflerle buluşlar düzleminde geleceğin neye benzeyeceğini merak etmişti. Nasıl bir şey olmuştu bu onun için?

Nasıl duygulara kapılmıştı?

Annemle, ikisi de on yedi yaşlarındayken tanıştıkları yaz, yani 1961 yazı, anneme testis kanserine yakalandığını, çocuk sahibi olamayabileceğini söylemişti.

Bu bir yalandı elbette, bana kanser olduğunu ve öleceğini söylediği zamanki gibi.

Ama öleceği bir yalan değilmiş.

Belki çocuk sahibi olamayabileceği de yalan değildi. Çocuk istemediği, bunun iyi bir fikir olmadığını bildiği varsayılırsa.

Tanrım, yirmi yaşındalardı. Onlar da benim yirmi yaşımda olduğum gibi toyduysalar başarmaları bir mucizeydi.

Sigaramı söndürüp eve girdim.

Telefon çaldı.

"Sen bak," dedi babaannem, bana bakmadan. Yine bir başkasıyla konuşuyormuş gibiydi, değişik bir ses tonu kullanıyordu, konuştuğunu düşündüğü kişi de babamdan başkası olamazdı.

Yemek odasına gidip ahizeyi kaldırdım.

"Alo, Gunnar ben. Ne durumdasınız?"

"Vaziyete bakılırsa fena sayılmaz," dedim.

"Evet, çok kötü bir durum, Karl Ove," dedi. "Biz de sizi yarın dağdaki kulübeye götürmeyi düşünüyorduk. Hava değişimi olur. Hem hava da güzel olacakmış. Ne dersin?"

"Çok iyi bir fikir."

"Gidelim öyleyse. Sizi almak için yarın erkenden geliriz. Hazır olun siz! En iyisi erkenden yola çıkmak, yoksa günden geriye bir şey kalmaz, değil mi?"

"Evet," dedim. "En mantıklısı öyle."

İkimiz de aynı anda yatmaya gittik, onu alt kata indirdim, koridorda dönüp iyi geceler dedi ve odasına girdi, ben odanın kapısını açtım, yatağıma oturdum, yüzümü ellerimle kapadım ve uzun süre ağladım. Üzerimde giysilerle uyumayı düşünmüştüm, ama yarın Gunnar geliyordu ve onda dağınık, pis bir izlenim bırakmak istemiyordum, kalan son gücümü topladım, banyoya gidip dişlerimi fırçaladım, yüzümü yıkadım, giysilerimi katladım ve onları sandalyeye koyup yatağa öyle girdim. Bunu hiç istemiyordum, en kötüsü gözlerimi kapadığım, evin içinde hiçbir şey göremez olduğum andı, sanki tüm korkunç düşüncelerim sonunda özgür kalarak üzerime atılıyordu, bu gece de farksızdı, kurşunun aşağı çektiği misinanın ucundaki zoka gibi usulca sallanarak uykuya batıyorum, diye düşündüm bir an, ardından karanlık bir çırpıda çöktü ve dünyadan silindim.

Sekizde uyandığımda babaannem çoktan kalkmıştı. Şimdiye dek çıkarmadığı aynı pis elbise vardı üzerinde, kokuyordu ve içine kapanmıştı.

Banyo yapmalı, temiz giysiler giymeliydi. Yatağını çöpe atmalıydık, yeni nevresimler ve yeni yatak almalıydık. Yemek yemeli, güzel sıcak yemekler yemeli ve dinlenebilmeliydi.

Ben ona bunların hiçbirini veremezdim.

"Birazdan gelirler," dedim.

"Kim?" diye sordu, bana bakarak, parmaklarının arasından bir sigara dumanı halkası yükseliyordu.

"Gunnar'la Tove," dedim. "Bugün bizi kulübeye götürecekler, unuttun mu?"

"Doğru ya," dedi. "Güzel olacak."

"Evet," dedim.

Saat dokuzu biraz geçe arabaları dışarıda durdu. Babaannem tıpkı çocukluğumda yaptığı gibi pencereden baktı, ensesindeki saçları savurarak bana döndü.

"Gunnar geldi," dedi.

"İnelim mi?" diye sordum.

"Yukarı gelmezler mi sence?"

"Bizi kulübeye götürmeye geldiler," dedim.

"Doğru," dedi.

Onun arkasından aşağı indim. Gunnar koridorda bekliyordu. Bronz, sarışın, uzun ve inceydi. Şefkatli bakışlarla süzdü beni.

"Nasılsın?" diye sordu.

"İyiyim ya," dedim, ıslak gözlerle. "Biraz dışarı çıkmak iyi gelecek."

Babaanem paltosunu giydi, çantasını koluna taktı, arabaya gitmek üzere basamakları indik. Güneşten gözlerini kısan Tove bizi karşıladı, babaannemin koluna girip arabaya bindirdi. Ben dolaşıp öbür taraftan bindim.

Kulübe kentin yirmi-otuz kilometre doğusunda, küçük adalardan birindeydi. Oraya en son yıllar önce gitmiştim. Çocukluğumda neredeyse her yıl bir kez giderdik. O sıralar kulübeye gitme konusunda birçok ritüel vardı ve tam bir serüvendi. Örneğin otopark ormanda küçük bir açıklıktı, herkesin yeri ya bir kayaya ya da bir tahta parçasına yazılan plaka numarasıyla belirlenmişti. Büyükbabam taş duvarın önündeki yerlerine, koca bir meşenin dallarından düşen kımıltılı gölgeye arabayı çekti, kapıyı açıp çıktım; toprak, çimen, ağaç, çiçek kokan hava öyle sıcaktı ki sanki üzerine basıyordum. Kuşların ötüşmeleri, birkaç dağınık ses veya gideceğimiz küçük iskeleden duyulan kıçtan takma motor dışında ortalıkta çıt çıkmıyordu.

Arabayı çimenlerin üzerine park etmek!

Babaannemin bagajdan çıkardığı büyük soğutucu kutu. Taş duvardaki çatlakları dolduran kuru yosunlar, tüm o kokular, bazıları koyu ve küflü, bir taşı kaldırırsanız altı ıslaktır ve minik böcekler dört bir yana kaçışır. Bu durum kuru otlar için de geçerlidir, gevrek ve sıcak kokarlar, ama altlarını biraz kazarsanız daha keskin, derin ve çürüğü andıran oldukça farklı kokular yükselir.

Taş duvarın arkasındaki kuşburnu çalılarında vızıldayan arılar. Gün boyu güneşin altında kalan patikanın havası, bazı yerleri ısı sığınakları gibi, içine girilip çıkılan alanlar. Denizin gitgide güçlenen tuzlu tadı, çürük yosunlar. Martı çığlıkları.

Adaya bizi hep aynı ihtiyar balıkçı götürürdü. Babaannemle büyükbabam iskelede durur, yanımıza alacağımız ötteberiyi ona verirdi, balıkçı onları tekne altına yerleştirdikten sonra biz güverteye çıkıp otururduk. Babaannem altmışlarının başında zarif bir kadındı, rüzgârın karıştırdığı saçlarını düzeltmek için savaş verirdi, büyükbabam birkaç yaş daha gençti, varlıklı bir adamdı, geriye taranmış saçları siyah, dudakları dolgundu. İhtiyar balıkçının lastik çizmeleri ve siyah beresi vardı, bir eli dıştan takma motorun dümeninde, öbürü kucağında dururdu. Usulca ilerlerdik, boğazı geçip karşıdaki iskelede, yalın beyaz kulübenin önünde karaya çıkardım. Yngve de ben de buraya gelmeyi iple çekerdik. Çevrede vişneler ve elmalar büyürdü. Kulübenin yanındaki düzgün kayalardan denize girilebiliyordu. İskeleden yengeç yakalıyorduk. Pioner marka, küçük kırmızı bir kayıkla denize açılabiliyorduk. Ama en çok kulübenin arkasındaki küçük açıklıkta futbol oynamayı seviyorduk, özellikle yetişkinler –büyükbabam, Gunnar ve bazen babam– bize katıldığında.

Bugün tüm bunlar gözümde tütüyordu. Otopark artık çimen değil asfalttı. Ormandan geçen uzun yol hiç de uzun değildi, birkaç dakikada geçtik. Bizi bekleyen balıkçı yoktu, büyük olasılıkla yıllar önce ölmüştü, o günlerde iskeleyi çevreleyen endüstri havası büsbütün silinmiş, yerini yatlara ve yazlık yaşamına bırakmıştı.

Yine de. Orman değişmemişti, sesler ve kokular değişmemişti, kayalıkları ve adacıklarıyla deniz değişmemişti.

Gunnar tekneyi iskeleye yanaştırdı, Tove babaannemin binmesine yardım etti, kısa süre içinde mavi göğün altında boğazı geçmeye koyulduk. Babaannem kımıldamadan oturuyordu, çevremiz, açık alan ve bizi karşılayan ışık ona etki etmemiş gibi bakışlarını yere dikmişti. Solgun, kuş gibi ince yüzünü burada görmek evde görmekten de kötüydü. Çünkü burada güneşin altında geçen uzun günden sonra ten bronzlaşır, canlandırıcı bir yüzmeden sonra saçlar tuzlanır, yüze kahkahalar ve gülümsemeler yerleşir, bakışlar mutlu ve şakacıdır, akşamları karides, yengeç ve ıstakoz yenir.

Tove elini omzuma koydu ve avutmak için gülümsedi.

Ağlamaya başladım.

Aaaah. Aaaah. Aaaah. Aaaah.

Arkamı dönüp denize baktım. Boğaz teknelerle doluydu, yazları turistlerin ana geçiş yoluydu burası. Bu sırada tekneye vuran küçük dalgalar üzerimize tuzlu su serpintileri gönderiyordu.

Tove babaannemin kıyıya çıkmasına yardım ederken Gunnar tekneyi karaya bağlayıp bana döndü.

"Babaannen dün akşam içki içti mi?" diye sordu.

Yanaklarım kızardı, bakışlarımı indirdim.

"Sanırım biraz içti," dedim.

"Kokusunu aldım sanırım," dedi. "Bu çok kötü bir şey."

"Öyle," dedim.

"Artık kendisine bakamıyor."

"Yok," dedim. "Orası belli."

"Yıllardır yardım ettik onlara," dedi. "Hem baban hem Erling uzaklara gitti, onları biz yüklenmek zorunda kaldık."

"Kendinizde bu gücü bulabilmiş olmanız inanılmaz," dedim.

"Güçle ilgisi yok," dedi. "Yapmamız gereken bir şeydi. Annem sonuçta."

"Evet," dedim.

"Hadi git de bir fincan kahve iç!" dedi.

Gözlerimde yaşlarla kulübeye gittim. O ruh durumuna girmiştim bir kere. Küçük bir gülümseme, dostça bir dokunuş muslukların boşalmasına yetiyordu.

Babaannem onun annesiydi. Babam benim babamdı. Onun duygularını, ölmek istediğini biliyordum. Kılımı bile kıpırdatmadım. Buraya gelebilir, onunla konuşabilir, rehabilitasyona gitmesini söyleyebilirdim. Yngve de bana katılabilirdi, iki oğlu burada kalır, onun sorumluluğunu üstlenirdik.

Bu düşünce hem yabancı hem olanaksızdı. Birçok şeyin altından kalkabilirdim, gerektiğinde neredeyse her şeyi yapmaya kendimi zorlayabilirdim, ama bunu yapamazdım. Asla.

Babama Bergen'e gel, sana yakınlarda bir yer bulana dek Tonje'yle bende kalırsın diyebilmeli miydim?

Haha.

Hahaha.

"Otursana Karl Ove, rahatına bak," dedi Tove. "Çok yoruldun. Burada biraz kendine gelirsin. İkiniz de çok kalmayacaksınız nasılsa."

Hıçkırdım ve elimle gözlerimi kapadım.

Babaannem oturmuş sigara içiyor, Gunnar'ın yürüdüğü iskeleye bakıyordu.

Bir saat sonra Gunnar beni adada dolaşmaya çıkardı. İlkin konuşmadık, patikada yan yana yürüdük, çevremizde ağaçlar, uzun kuru otlar, çalılar vardı, yer yer parlak çiçekler göze çarpıyordu, çıplak kayalar çok renkli likenlerle kaplı bölümleri dışında büsbütün griydi, tek tük girintide ince otlar esintide dalgalanıyordu, sonra birdenbire dikdörtgen bir açıklığa geldik, turuncu çatılı evler bembeyaz parlıyor, gönderlerde kırmızı flamalar dalgalanıyordu.

"Burayı tanıdın mı?" diye sordu Gunnar.

"Tanıdım," dedim.

"Çocukken buraya gelişimizi hatırlıyorum," dedi. "Baban genç bir adamdı o sıralar. Oslo'da okuyordu. Küçük kardeş olarak onu kendime örnek alıyordum."

"Evet," dedim.

"Özel bir yanı vardı. Bize benzemiyordu. Gece geç saate dek oturduğunu hatırlıyorum. Başka kimse yapmazdı bunu."

"Evet," dedim.

"Aramızdaki yaş farkı yüzünden birlikte büyümedik," dedi. "Ben on yaşındayken onun oğlu vardı. Çoktan kendi yaşamını kurmuştu."

"Evet," dedim.

"Sonu kötü oldu. İşlerin bu noktaya gelmesi üzücü. Ama buradan bakınca, belki de böylesi en iyisi oldu. Anlıyor musun?"

"Evet, sanırım."

"Yazları burada artık küçük bir restoran var," dedi. Yanından geçtiğimiz evi göstererek.

"Güzel görünüyor," dedim.

Yürürken sessizce gözyaşı dökmeyi sürdürdüm. Artık niye ağladığımı, duygularımı ve tüm bunların nereden çıktığını bilmiyordum.

Eski iskelede durdu, tüm balıkçı evleri restore edilmişti, her şey varsıllık ve refahla ışıldıyordu. Uzaklardaki ufuk bıçak gibi keskindi. Mavi gök, mavi deniz. Beyaz yelkenler, bir yerlerde kopan kahkaha, çakıl yolda ayak sesleri. Bir kadın büyükçe yeşil bir kapla çiçekleri suluyordu. Güneşte parlıyordu su damlacıkları.

Gunnar kentteki evin önüne arabayı yanaştırdığında saat beşti, tüm ağaçlar denizden gelen esintiyle hışırdıyordu.

"Yarın uğrarız," dedi Gunnar. "Size yardım ederiz. Epey bir iş olur sanıyorum."

Gülümsedi.

Başımı öne salladım, içeri girdik. Dışarının onca ışığıyla havasından sonra evde bir bakıma alıştığımız çöküş ortamı karşıladı bizi. Yukarı çıkar çıkmaz temizliğe başladım. Bu kez mutfağın ilerisindeki iki oturma odasına yoğunlaştım. Kanepe, yemek masası, Viking kakmalarını andıran süslemeleriyle otuzlardan kalma sandalyeler, kahve sehpası, seksenlerde kurulan beyaz duvar panosu, pervazlar, veranda kapısı, basamaklar. İki odada da duvardan duvara halı vardı, elektrikli süpürgeyle üzerilerinden geçtim, ama çok iyi bir sonuç alamadım, yarın halı şampuanı almam gerek diye düşündüm, kovadaki suyu döküp Tonje'yi aradım.

Buraya gelip beni götürmek için uçak bileti satın almıştı. Olan biteni anlattım, yarın rahiple görüşeceğimi, yapacak çok iş kaldığını, ama başımın çaresine bakabileceğimi söyledim. Seni çok özledim, keşke burada olsaydın, dedim. Birincisi doğruydu, ama ikincisi değildi. Burada ya yalnız ya da Yngve'yle birlikte olmak zorundaydım. Ama cenaze büsbütün başka bir konuydu, Tonje de gelmeliydi. Sürekli beni düşündüğünü, beni çok sevdiğini söyledi.

Onunla konuşmam bitince Yngve'yi aradım. Ancak cenaze günü gelebilecekti Kristiansand'a, çocukları daha önce gelmesini engelliyordu, ama bulunduğu yerden elinden geleni yapacaktı. Akrabaları arayıp davet etmek, levazımatçıyla görüşmek gibi bana güç gelen işleri üstlenecekti.

Ertesi gün Gunnar'la Tove geldi. Tove babaannemin banyo yapmasına yardım etti, ona temiz giysiler buldu, yemek hazırladı,

bu sırada Gunnar'la ben temizlik yapıp çöp atıyorduk, ben bu işte elimden geldiğince küçük bir rol oynuyordum, sonuçta Gunnar bu evde büyümüştü, babaannem onun annesiydi, ben her şeyi berbat eden adamın oğluydum. Yıkanıp paklanmak babaanneme yaradı, kendine gelmiş gibi görünüyordu, elinde bir kap su ve dudağından sarkan sigarayla aşağı indiğini gördüm. Vestiyeri temizleyen Tove güldü ve bana göz kırptı. Fabrika işçisine benziyor, dedi.

Saat ikide kilisenin Lund'deki ofisine gittim. Uzun bir koridora girdim, açık bulduğum bir kapıdan içeri baktım, masanın başında bir kadın vardı, kalktı, ne istediğimi sordu, söyledim, doğru odayı gösterdi, kapıyı vurup içeri girdim.

Rahip orta yaşlı, yumuşak bakışlı bir adamdı, tokalaşıp oturduk. Norveç rahiplerine pek güvenim yoktu, geçen baharki içecek otomatı benzetmesini unutmamıştım, babamın kilise töreniyle gömülmesini istememin nedeni gelenek ve itibardı. Tanrı'nın sözleri elbette onun için de okunacaktı. Rahiple konuşmaya başladığımda işte bu yüzden biraz kuşkucuydum. Mezmurların okunduğu, vaaz verilen, tabuta toprak atılan geleneksel bir tören istiyordum; olabildiğince az ayrıntılı ve olabildiğince uzak olmalıydı. Babamın yaşamının o bakış açısından görülmesini istiyordum, yakından değil, çocuklarını korkutan, daha sonra ölene kadar içen adam olarak değil, daha geniş açıdan, tıpkı herkes gibi dünyaya saf ve masum gelen, herkes gibi yaşayıp ölen biri olarak görülmeliydi.

Ama öyle olmadı. Formaliteleri konuştuktan sonra rahibin anma konuşmasında söylemesi gerekenlere geldik.

"Baban kimdi?" diye sordu.

Oslo'da okuduğunu, Arendal'da uzun yıllar boyu kadrolu öğretmenlik yaptığını, eşi Sissel'den Karl Ove ve Yngve adında iki çocuğu olduğunu, boşandığını, yeniden evlendiğini, birkaç yıl Kuzey Norveç'te çalıştığını, bir kız çocuğu olduğunu, güneye dönüp elli beş yaşında öldüğünü söyledim.

"Senin için baban kimdi, Karl Ove?" diye sordu.

Adımı kullanarak samimiyet kurma denemesi yapması hoşuma gitmese de kendimi bırakmak istiyordum. Boktan bir teknikti bu, beni tanımadığı ortadaydı, ama onunla göz göze gelince bir budala

veya Tanrı'yı bulmuş bir cahil olmadığını anladım, sıcak ve anlayışlıydı. Ölene dek içki içenlerin yabancısı olmadığı belliydi, kötülerin de yabancısı değildi, ölümün dünyanın sonu değil, ta kendisi olduğunu biliyordu.

"Ondan korkuyordum," dedim. "Her zaman ödümü patlatıyordu. Doğrusu şimdi bile korkuyorum. Bu hafta onu iki kez gördüm ve gerçekten öldüğüne henüz inanmış değilim. Kalkıp... bana kızacağını düşünüyorum. İşte bu kadar. Beni pençesinde tuttu, hiç bırakmadı. Öldüğüne seviniyorum. Gerçek duygularım bunlar. Büyük bir rahatlama hissediyorum ve bu vicdanımı çok sızlatıyor. Böyle yapmak, böyle olmak istememişti."

Ona baktım.

"Kardeşinin onunla ilişkisi nasıldı? Aynı mıydı?"

"Bilmiyorum. Sanmıyorum. Sanırım Yngve ondan nefret ediyor. Ben etmiyorum. Ama bilmiyorum. Yngve'ye her zaman çok daha kötü davranırdı. Bana yanaşır, kendisini affettirmeye çalışırdı, ama Yngve bunu hiç istemedi, onu reddetti."

"Babam bunları yapmak istememişti, dedin. Niye yaptı peki sence?"

"Sorunluydu. Hasta bir ruhtu. Bunu şimdi görebiliyorum. Sürdüğümüz yaşamı beğenmiyordu. Kendisini zorladı. Boşandı, gerçek arzularını gerçekleştirmeyi istiyordu, bu daha da kötü oldu, içmeye başladı ve bir noktada kendisini kaybetti. O noktadan sonra umursamaz oldu. Son yıllarında annesinin yanında yaşıyordu. Orada öldü. İçki içiyordu. Doğrusu bu bir intihar. Ölmek istiyordu, bunu iyi biliyorum."

Ağlamaya başladım. Bir yabancının yanında olmayı umursamıyordum. Böylesi kaygıları aşmıştım. Ağladım ve içimi döktüm; rahip dinledi. Bir saat boyunca orada oturup ağladım ve babamdan söz ettim. Çıkmak üzere kalktığımda elimi tuttu, şefkatli bakışlarını üzerime çevirip teşekkür etti, yine ağlamaya başladım ve asıl teşekkür etmesi gereken benim deyip kendimi koridora attım, basamakları inip sitenin dışına, ana yola çıktım, sanki omzumdan bir ağırlık kalkmıştı, taşıdığım her neyse artık kendi başıma taşımıyordum. Yalnızca babam ve benden söz etmiştik, ama rahibin,

tıpkı daha önce sayısız insanın güç yaşamlarının derinliklerinden içlerini ona dökmesini dinlemesi gibi orada olup bana kulak vermesi yalnızca babamla benden değil, yaşamın kendisinden konuştuğumuz anlamına geliyordu: Bu yaşam böyle sonlanmıştı. Babamın yaşamı, böyle bitmişti.

Tonje geldi, ona sımsıkı sarıldım, kucaklaşarak ileri geri sallandık.

"Gelmen çok iyi oldu," dedim.

"Seni çok özledim," dedi.

Ev temizlenmişti, hâlâ kötü durumdaydı, ama olabildiğince temizdi. Tüm tabakları, çatal kaşığı ve bardakları yıkamış, masayı kurmuştum ve her yer çiçek doluydu. Yngve, Kari Anne, Ylva ve minik Torje geldiler. Büyük amcam Erling ve karısıyla üç çocuğu da. Babaannem yemek masasının başında bir koltuğa oturuyordu, onun için koltuğu içeri taşımamız gerekmişti. Bugün en büyük oğlunu gömecekti, ona, o boş gözlere bakamıyordum. Ama bir saat önce, Yngve ona Ylva'yı gösterdiğinde, bebeğin saçlarını karıştıran büyükannemin gözlerinde bir ışıltı belirmişti.

Tonje'ye döndüm.

"Kravatımı bağlayabilir misin?"

"Başıyla evetledi, mutfağa gittik, kravatı boynuma doladı ve bağlamayı bir çırpıda bitirdi. Düğünümüzde taktığım kravattı bu.

Bir adım gerileyip beni inceledi.

"İyi duruyor mu?"

"Çok iyi duruyor," dedi.

Ötekilerin yanına döndük, Yngve'yle göz göze geldim.

"Gidelim mi?"

Başını salladı, birkaç dakika içinde çıktık. Gökyüzü beyaz, hava sıcaktı, arabaların kapılarını kilitleyip şapele yürüdük. Levazımatçılardan biri geldi ve programı gösterdi. Yngve şöyle bir göz attı.

"Ad yanlış yazılmış," dedi.

Levazımatçı ona baktı.

"Çok üzgünüm," dedi. "Kokarım değiştirecek zamanımız kalmadı."

"Önemli değil," dedi Yngve, bana dönerek. "Sen ne dersin?"

"Sana katılıyorum," dedim. "Olur böyle şeyler."

İkimizin de taşımadığımız bu ad konusunda düşünceleri vardı. Babam bunu kendisi uydurmuştu, tıpkı bizimkini onun babaannesinin uydurması gibi.

Gunnar'la ailesi geldi. Kızının yanında gelen Alf seksenini aşmasına karşın hiç değişmemiş görünüyordu. Bunamıştı, kızı onu şefkatli ama kararlı bir tutuşla girişe yöneltti.

Tonje'nin eline yapıştım, içeri girdik.

Gözüme ilk çarpan beyaz tabut oldu.

Orada mısın baba, diye mırıldandım. Şimdi orada mı yatıyorsun?

Oturduk. Yanaklarımdan yaşlar boşanıyordu. Tonje birkaç kez elimi sıktı. Minik aile haricinde üç kişi vardı.

Töreni hiç istemiyor, bizi neyin beklediğini biliyordum.

Arkamda, Erling'in oğlundan bir ses geldi. Yüksek, saf bir ses. Bir süre yükseldikten sonra birdenbire düştü, tekrar yükselince ağladığını anladım, hıçkırıyordu, yürek burkucuydu, minik ruhu için tabutu görmek yeterliydi ve var gücüyle ağlıyordu.

Ayin başladı. Kiraladığımız ilahi korosunun şefi yaşlıydı, sesi çatlıyordu ve çaldığı çello sonatı virtüöz performansı sayılmazdı, ama yerindeydi bu, yaşam mükemmel değildi, yalnızca ölüm mükemmeldi ve şimdi yaşam ölümü izliyor, küçük bir oğlan tabuta ağlıyordu.

Rahip konuştu. Babamın yaşamından, bugün buraya onunla vedalaşmaya gelenlerden söz etti. Odaklanmanın önemini vurguladı. Odaklanmazsanız yoldan çıkarsınız. Çocuklarınıza, yakınlarınıza, sevdiklerinize, yaşamınızda önemli olanlara odaklanmak gerek. Bunu yapmazsanız her şeyi unutursunuz, hiçbir şeyiniz kalmaz. Hiçbir insan bir ada değildir.

Yngve ağladı, orada oturup titrediğini gördüğümü anlayınca yüzü bir sırıtışa dönüştü, ağzını tavana dikip hava almak için iyice açtı, ben de yüksek sesle hıçkırdım, keder ve neşeyle, keder ve neşeyle, keder ve neşeyle...

Kalktık, tabuta birer çelenk bıraktık.

Başımızı eğip babamın önünde saygı duruşuna geçtik.

Elveda, baba, diye düşündüm.

Yerimize döndük, çellocu o paslı, gıcırtılı tarzıyla Bach çalmaya başlayınca öyle çok ağladım ki ikiye ayrılacağım sandım, çenem sarkmıştı, yalnızca her şey tükenince ortaya çıkan duygular dalga dalga üzerime geliyordu.

Her şey bitince Yngve bana sarıldı, birbirimizin omzunda ağlaştık, ardından mezarlığa yürürken ve uzaktaki arabaların geçişini, yaşlı bir çiftin mezarlığa girişini, tepemizden bir martının süzülüşünü izlerken hepsi geçti. Birkaç derin soluk aldım, hıçkırıklar kesildi.

Tanımadığım çift bize doğru geldi, kendilerini Ann Kristin'in kocası Rolf'ün anne babası olarak tanıttılar. Babamın çok iyi bir öğretmen olduğunu, Rolf'ün ondan her zaman coşkuyla söz ettiğini söylediler. Geldikleri için onlara teşekkür ettik, arabalarına döndüler.

"Şu kim?" diye sordu Yngve, belli etmeden bir kadını göstererek. Şapkasının peçesi yüzünü gizliyordu.

"Bilmiyorum," dedim. "Ama dört dörtlük tüm cenazelerde, kimsenin tanımadığı bir kadın bulunur."

Gülüştük.

"Neyse, tehlike geçti artık," dedi Yngve ve yeniden kahkaha attık.

Birinci dereceden yakınlar babaannemin evine döndü, sandviçler yenildi, ne bir konuşma yapıldı ne anma sözleri edildi, Tonje'yle Yngve'nin arasında otururken böyle olmasın istiyordum, ama konuşmayı benim yapmam gerekirdi ve bu iyi geçmezdi, başaramazdım. Daha sonra verandaya çıktık, Alf çatıda bir adam olduğunu söyledi, zamanda geriye gittiğini anladım, çok uzun zaman önce buraya geldiğinde çatıda bir adam vardı. İyiydi. O sıralar hem babam hem de büyükbabam hayattaydı.

*

Roman çıktıktan sonra sessiz birkaç hafta geçti, derken bir sabah telefon çaldı. Kahvaltısını eden Tonje telefona baktı, ben yataktaydım ama uyumuyordum; uyanık mı bakayım, dediğini işittim.

Oturma odasına gidip telefonu kulağıma dayadım.

"Merhaba, ben Karl Ove."

"Ben Tiden'den Mads. Bugün *Dagbladet'yi* okudun mu?"

"Yok, uyuyordum."

"Öyleyse git de bir tane al."

"Kitap incelemesi mi var?"

"Evet, öyle denebilir. Ayrıntıya girmeyeceğim. Çık hadi, sonra konuşuruz!"

Ahizeyi yerine koyup Tonje'ye döndüm, masanın yanında durmuş çayını bitiriyordu. Elini güzel dudaklarının üzerinden geçirip gülümsedi.

"Bugün *Dagbladet'de* bir inceleme yazısı çıkmış," dedim. "Bir koşu gidip alayım."

"Nasılmış inceleme peki, söyledi mi?"

"Yok. Gizemli davrandı. Ama sanırım iyi olmalı."

Ben yatak odasında üzerimi değiştirirken Tonje koridora çıkıp ceketini giydi. Dışarı çıktığımda bisikletinin gidonuna sarılmıştı.

Minicik bir öpücüğün ardından o yokuş aşağıya indi, ben yukarı çıktım, gür ağaçların altından geçip hastanenin oraya tırmandım. Soluk bir adam dergi rafına bakıyordu, tekerlekli sandalyede kilolu bir kadın kucağında bir çantayla kasaya gitti, *Hjemmet* istedi.

Ben *Verdens Gang* ve *Dagbladet* rafının önünde durdum.

Yukarıda, logonun hemen yanında benim küçük bir fotoğrafım vardı. Sansasyonel bir ilk roman, yazıyordu.

Neyse, bu iyiydi. En azından Tonje'yle girdiğimiz iddiayı kazanmıştım.

Bir gazete alıp parasını ödedim, çıkışa yürürken kültür sayfasını açtım. Değerlendirme iki sayfaydı. Rottem yazmıştı. Beni Hamsun, Mykle ve Nabokov'la kıyaslıyordu.

Bu da iyiydi. Daha iyisi olamazdı doğrusu.

Gazeteyi kolumun altına sokup eve gittim, kendime bir fincan çay koyup masaya oturdum ve bir sigara yaktım. Ardından Tonje'ye telefon ettim. Şimdi okumuştu ve benim adıma çok sevinmişti. Ben özellikle mutlu değildim. Tuhaf bir şekilde bunu bekliyordum.

O sabah *Dagbladet'den* bir muhabir aradı, değerlendirme yazısını desteklemek için bir röportaj yapmak istiyordu. Saat ikide Hotel Terminus'ta buluşmaya karar verdik.

Yağmur yağıyordu, kente bisikletle inmek yerine otobüse binmeyi yeğledim, ardından berberime gittim, aşırı popüler olmadığı için seçmiştim burayı, ayrıca enerjik ve genç sahibi çok da iyi biriydi.

"Merhaba," dedi, ben içeri girince.

"Tıraş olma şansım var mı? Hemen şimdi?"

"On dakika içinde alabilirim," dedi. "Otur istersen."

Hepsi bu muydu?

Savrulan şemsiyelerine sıkı sıkıya sarılmış insanlar gelip geçiyordu dışarıdan. Berber müşterisiyle işini bitirdi, beyaz ölü saçları yerde yatan yaşlı adam memnuniyetini dile getirdi. Kapı çıngırdayarak kapanınca sandalyeye oturdum, boynuma örtü dolandıktan sonra her zamanki gibi kısa istediğimi söyledim, berber kesmeye başladı.

"Bugün bir röportajım var," dedim. "Olabildiğince iyi görünmek istiyorum."

"Ne üzerine?" diye sordu.

"Romanım yayımlandı. İyi değerlendirmeler aldı, şimdi benimle söyleşmek istiyorlar."

"O işte para var mı ya? Kaç satmış?"

"Bilmiyorum. Daha yeni çıktı."

"Konusu ne peki?"

"Biraz ondan biraz bundan."

"Cinayet var mı?"

"Yok."

"Aşk?"

"Aşk var biraz."

"Bana uymaz öyleyse. Karım yeni terk etti beni."

"Yapma ya?"

"Evet."

Bir sessizlik oldu. Makas başımın üzerinde şıkırdıyordu.

"Kulaklarının üzerine dökülsün değil mi? Enseyi de alayım mı?"

"İyi olur."

Berberin parasını öderken röportaj konusunda kaygılanmaya başladım. Basın konferansı gününde bir röportaj yapmıştım, *Dagsnytt 18* telefon etmiş ve programa çıkmamı istemişti. Canlı yayındı, stüdyonun önünde kanepede otururken çok gergindim, elime tutuşturulan kahveyi yudumlayıp yutmakta güçlük çekiyordum. Program sunucusu Tomm Kristensen geldi ve ne yazık ki kitabımı okumadığını söyledi.

"Sana ilk romanının yayımlanması nasıl bir duygu türünden sorular soracağım," dedi. "Tanıtım yazısında konu erkek utancı denmiş. Bu konuda birkaç söz edebilir misin?"

"Tanıtım yazısını ben yazmadım," dedim. "Görene dek konunun utançla ilgili olduğunu bilmiyordum."

"Öyleyse konuşacak başka bir konu buluruz," dedi. "Kaygılanma."

Hemen sonra beni içeriye aldılar. Kristensen kulaklığıyla oturmuş, önündeki kâğıda bir şeyler karalıyordu, önümdeki kulaklığı başıma geçirdim, jeneriği duydum.

Ardından beni tanıttı.

"Şu sıralar Belçika'da büyük bir pedofili davası var," dedi. "Sen de on üç yaşında bir kızla cinsel ilişkiye giren bir öğretmenle ilgili roman yazmışsın. Modaya uyduğunu söyleyebilir miyiz?"

Ona dehşetle baktım. Neler diyordu böyle?

"Hayır, dedim. "Söyleyemeyiz. Bu konunun Belçika'yla bir ilgisi yok."

Konuşabildiğimi fark edince gerginliğim geçti.

"İlk kitabın çıkıyor. Nasıl bir süreçti bu? Sence yayınevi tanıtım yazısına falan kendince karar vererek sana haksızlık yaptı mı?"

"Hayır, öyle düşünmüyorum. Ön kapaktaki fotoğrafı ben seçtim, örneğin."

"Evet, çıplak bir kız fotoğrafı. Niye böyle bir şey seçtin? Kışkırtıcı olsun diye mi?"

"Hayır, hayır. Kitabın konusuyla yakından alakalı çünkü."

Röportajdan sonra kan ter içinde kalmıştım, ayrıca biraz kırgındım, tek yaptığım bir roman yazmaktı, sorulara bakılırsa birini öldürdüğüm düşünülebilirdi.

Öte yandan şimdiki röportaj canlı değildi ve büyük olasılıkla kitabın iyi değerlendirmesiyle paralellik gösterecekti, dolayısıyla korkacak bir şeyim yoktu. Yine de gergindim, gri gündüz ışığında araba farlarının çözüldüğü, yağmurla ışıldayan sokaklardan geçerken söyleyeceklerimi düşündüm. Kafenin içinde biri ayağa kalktı, muhabir olduğunu tahmin ettim, adı Stang'dı, bir saati aşkın bir süre sohbet ettik, olağanüstü iyi geçti, Norveç edebiyatıyla uluslararası edebiyat hakkında ve kendi kitabım üzerine konuştukça konuştum, amaçlarımdan söz ettim: Minimalistten maksimaliste kaçmak, güçlü, çarpıcı, barok, Moby Dick bir şey, ama epik değil; bir kişiyle ilgili, eylemlerin dışsal değil içsel olduğu minik bir romanı alıp epik biçeme genişletmeye çalıştım, anlatabiliyor muyum?

Başını sallayıp yazdı, yazdı, tekrar başını salladı.

Ertesi gün *Dagbladet'yi* aldığımda heyecanlıydım.

Ama röportaj kısaydı, gazete değerlendirmesinin beni mutlu ettiğini, gururlandırdığını ve on iki yaşımdan beri *Dagbladet* okuduğumu söylüyordu.

Bisikletimle üniversiteye çıkıp Eirik'in ofisinin kapısını çaldım.

"Demek on iki yaşından beri *Dagbladet* okuyorsun," deyip kahkaha attı. "Bu övünülecek bir şey mi?"

Sandalyeye yerleştim, röportajın beni sarstığını görebiliyordu, budala gibi yansıtılmıştım, büsbütün dengesini yitirmiş bir aptal, *mutlu ve gururlu,* Tanrım, utancımdan nereye bakacağımı bilemiyordum.

"Büyük olasılıkla bunun hiçbir önemi yok," dedi.

"Evet, belki yok," dedim. "Ama herkes okuyacak. Ne budalayım ama!"

"Elbette budala değilsin," dedi Eirik. "Sakin ol."

"Bundan kuşkuluyum," dedim, "muhabirin röportajda yazdıklarını gerçekten söyledim."

"Röportajlarda biraz uyanık olmak gerek, hepsi bu," dedi Eirik. "Alışırsın."

Eirik hemen her konuda söyleyecek sözü olanlardandı. Ayrıca bulanık ve temelsiz değildi, her konuda okumuştu, bu aylarda benim için bir dayanak olmuştu, tıpkı daha önce Espen'le Tore'nin

olduğu gibi, çünkü Eirik romanı okumuştu ve ben sayıları giderek artan röportajlarımda onun yorumlarını, örneğin romanın bir oto-coğrafya olmasını, utanmadan kullanıyordum. Ya Hotel Terminus'ta oturuyordum ya da muhabirleri eve çağırıp oturma odasında konuşuyordum ve Tonje eve geldiğinde konuştuğum her şeyden ona da söz ediyordum. Ama bu röportajları okuyunca utançtan kıpkırmızı oluyordum. Geceleri uyumaksızın yatıyor, budalanın teki olduğum düşüncesiyle kıvranıyordum. Birkaç hafta olaysız geçerse kendimi büsbütün boşlukta hissediyordum. Daha fazlasını istiyordum ve daha fazlası geldiğinde her zaman korkunç oluyordu. Ayrıca çeşitli etkinliklere davet ediliyordum. Bjarte Breiteig ve Pål Gitmark Eriksen adında birileriyle bir okuma etkinliğine katılmak üzere Kristiansand'a gittim, birkaç dakika konuştuktan sonra, onların da ilk kitaplarını o sonbaharda çıkardığı ve Tor Ulven'e aşırı saygı duyduğu ortaya çıktı. Öyle coşkulu ve uyumlulardı ki onları edebiyatın Joe ve Frank Hardy'si olarak gördüm. Ben sahneye çıkmak üzereyken toplamda dört izleyici vardı salonda. Birini tanıyordum, eski lise öğretmenlerimden biriydi, ama daha sonra onun yanına gittiğimde bana öbür yazarlardan biriyle aile dostu olduğunu söyledi. Hotel Terminus'ta bir okuma günü yaptım, Bergen'de tanıdığım kim varsa geldi, salon tıklım tıklım doldu, ama mikrofonsuz ve sahnesiz okumam gerekti. Gelenlerin arasında duruyordum, evdeki oturma odasında konuklara kitap okumak gibiydi, okuduğum pasajda başkişi, Henrik, birinin onu taklit ettiğini görüyordu. Kızarmaya başladım, çünkü herkesin beni Henrik olarak göreceğini, taklit betimlemelerini, benim okuyuşumun betimlemeleri sanacağını düşünüyordum. Kıpkırmızı oldum, tempomu yitirdim, kancaya takılmış solucan gibi kıvranmaya başladım, oysa burada arkadaşların arasındaydım, sandıklarından daha da ezik biri olarak görmüşlerdi beni herhâlde, çünkü şimdi herkesin ortasındaydım, burada ışıldamam gerekirdi, ama tek düşünebildiğim o taklidin benim taklidime dönüşmesiydi; bitirebilmek için okumamı gitgide hızlandırdım.

Okuma bittikten sonra izleyicilerden biri elini kaldırdı. Buraya edebiyat salonu deniyordu, dolayısıyla bu normal karşılandı.

"Knausgaard dünyanın en iyi okuyucusu olmayabilir," dedi, "ama romanı okumadıysanız şunu söylemeliyim: Gerçekten çok iyi."

Yuvarlak gözlüğü, eski moda kabarık ve radikal saçları vardı, bana yardım etmek istemişti. Ama okumayla ilgili yorumu canımı acıttı, çünkü bu düşüncelerin yalnızca benim kafamda olduğunu umuyordum.

Daha sonra yanıma geldi. Bir film fikri vardı ve senaryosunu yazabilir miyim diye sordu. Fikrini açıkladı, çok ilginç ve güncel bulduğumu söyledim, ama içimden onun cehenneme gitmesini, bir daha gözüme görünmemesini istiyordum.

Bergen'de bir pazar günü okuması da yaptım, kentin gece hayatının önde gelenleri toplanmıştı, her türden insan çıkacaktı sahneye, bunlardan biri, feribottan inen arabaları müziğe yönelten bir revü sanatçısıydı, herkesi kahkahadan kırıp geçirdi. Başka bir gösteride yarı çıplak kadınlar bastonları ve fötr şapkalarıyla dans ediyordu. Bir de ben vardım. Kendime yeni bir Hugo Boss takım elbise almıştım. Tonje, okumaya başlamadan önce kesinlikle birkaç söz etmem gerektiğini söylemişti. Sahneye çıktım.

"Ölümle ilgili bir metin okuyacağım," dedim.

İzleyicilerden kimileri kıkırdamaya başladı. Okumaya başladığımda bile susmadılar ve gülüşler yayıldı. Ölüm, hahaha. Onları anlayabiliyordum. Ben yaşamın önemli unsurlarını bildiğini sanan, kendini beğenmiş, özenti bir genç yazardım.

Vestfold kentlerinden birinde, ilk kitabını o yıl çıkaran bir polisiye yazarıyla birlikte, kitap banyosu denen bir etkinliğe katıldım, kibirlendim ve gelen on iki-on üç kişinin karşısında Dante'ymişim gibi konuştum. Daha sonra polisiye yazarı benimle kitap değişmeye yanaşmadı.

Tüm bunların amacı neydi? Uçakla Norveç'in dört bir yanına gidip dört kişiye on dakika kitap okumanın? On iki kişiye edebiyattan kendini beğenmiş bir tavırla söz etmenin? Gazetelere aptalca şeyler söyleyip ertesi gün utançla yanıp kavrulmanın?

Yazı yazabilseydim bunlar sorun olmazdı, ama yazamıyordum, yazıp siliyor, yazıp siliyordum. Hafta sonları, sinemaya gitmemiş

veya video kiralamamışsak çoğunlukla Tonje'nin ya annesini ya kardeşini ziyaret eder, Café Opera, Garage veya Kavarteret'ye giderdik. Sosyal ortamımız öğrencilik günlerimizdeki gibi değildi. Çoğu kişi taşınıp gitmişti, kalanlar ya burada çalışıyordu ya da esnekliklerini yitirmişlerdi. Bana karşı tavırları değişmişti, artık "birisi" olmuştum ve bundan nefret ediyordum. Her şeyin anlamının silinip gitmesinden başka bir şey değildi başıma gelen.

Mart ayında edebiyat dalında Kritikerprisen'i kazandım. Telefon edip bildirdiklerinde kendimi ufak bir e-posta kâbusuna bulaştırdım, ilkin aptalca bir şey yazmıştım, sonra onu toplamaya çalıştım, daha da boka sardı ve toplamak olanaksızlaştı, üçüncü bir e-posta yazmam söz konusu bile olamazdı. Elimden bir şey gelmiyordu. Tonje kendime çekidüzen vermemi, bunun büyük bir ödül olduğunu, iki yıl önce duysam kulaklarıma inanamayacağımı söyledi, ona katılıyordum, ama bir işe yaramadı, adam ikinci e-postayı alınca kim bilir ne düşünecekti?

Yngve'yle Tonje'yi ödül törenine çağırdım, ödülü almak için öne çıktığımda onlar arkamda bir masada oturuyordu. Beni karşılayan küçük deklanşör tıkırtıları olağanüstüydü. Geir Gulliksen birkaç söz etti, etkilenmiştim, nereye bakacağımı bilemiyordum. Ardından yayınevinde çalışanlarla birlikte Theatercafé'ye gittik, ilkin huzursuzdum, hemen hemen hiç konuşmadım, ama neyse ki giderek ısındım. Savoy'da Kjartan Fløgstad'yla tanıştım, o da ödülün adayları arasındaydı, kafamda ödülü kazandığım için ondan özür dilemek vardı, ama bunun yerine onunla yaptığımız röportajı anımsıyor mu diye sordum. "Yok, anımsamıyorum, röportaj mı yapmıştık?" diye sordu, gülümseyerek. Kitap değişmemizi önerdi ve arkadaşlarının yanına döndü. Lorry'ye gittiğimizde ben çoktan kafayı bulmuştum, Ole Robert Sunde'yi masada görünce hemen gidip yanına oturdum. Bir kadınla birlikteydi. Onlar da küp gibi sarhoştu. Kadın birdenbire bana doğru eğildi, yüzümü ellerinin arasına alıp beni uzun uzun öptü. Ole Robert Sunde hiçbir şey söylemedi, gözlerini kaçırmakla yetindi. Dehşet içinde kalkıp masamıza döndüm.

Mayıs ayında, Lillehammer Edebiyat Festivali'nde yeni yazarlarla birlikte bir seminere katılınca Ola Robert Sunde'yle tekrar karşı-

laştım. Son akşam festival salonunda bir masada oturuyordu. Beni görünce yüksek sesle bağırdı:

"İşte bizim Knausgaard! Yakışıklı, ama yazdıkları bir boka benzemiyor!"

Tepkimin büyük bir bölümü şaşkınlıktı. Bu da neydi böyle. Bir hakaret, üstelik hafifinden sayılmaz. Ses tonu şakacıydı belki, ama böyle düşündüğü belliydi. Neyse işte, bu aynı sözleri o akşam birkaç kez haykırdı. İkincisinde tuvalete gitmek üzere onun masasının birkaç metre ötesinden geçiyordum, "Knausgaard ne kö-öötü yazıyor! Ama yakışıklı!" diye bağırdı. Yine bir tepki vermedim. Tam tersine, dönüşte bana el edince masasına gittim. Yanında iki kadın vardı. "İşte bizim Knausgaard," dedi. Ardından iki kadına döndü. "Yakışıklı değil mi? Baksanıza." Ardından ellerimi tuttu. "Şu ellere bir bakın! Kocaman. Bunun anlamını biliyorsunuz, değil mi?" der demez apış aramı kavradı. Parmaklarını penisimde ve testislerimde hissedebiliyordum. "Başka büyük şeyler de var demek!" Kahkaha attı. O zaman bile bir şey yapmadım. Bir şeyler geveleyip oradan uzaklaştım. Bu olay o sırada çok rahatsız ediciydi, çünkü bedensel anlamda bana aşırı yaklaşmıştı –doğrusu bana elle sarkıntılık yapan ilk ve tek adam o– ama beni rahatsız etmedi, tek etkisi şaşkınlıktı. Kimilerinin beni yakışıklı bulduğunu biliyordum, bu büyük bir açığa vurma sayılmazdı, kötü yazmama gelince... Bu da olasıydı, ama o kadar da kötü yazıyor olamazdım, roman bir yayınevince kabul edilip yayımlanmıştı. Gözdağı vermeyi bir kenara bırakırsak bunun altında yatan tek yeni unsur, benim ürettiğim edebiyatla ole Robert Sunde'nin yazdıkları arasında temel bir ayrım bulunduğu çıkarımıydı. O sırada artık onun kitaplarını okumayı bırakmıştım, ama bu, entelektüel önemini bilmediğim anlamına gelmiyordu. *Dünyanın Dışında* yayımlandığında benim edebî kişiliğim yüksek modernizmdi, bu şemsiye altında Ole Robert Sunde, Svein Jarvoll, Jon Fosse, Tor Ulven ve erken dönem Jan Kjærstad çalışmaları vardı. Lillehammer'de altı ay geçmişti, kitabım iyi satıyordu, gazetelere birbiri ardına aptal demeçler vermeyi, radyoda saçmalamayı, televizyona çıkmayı, kütüphanelerde ve kitapçılarda etkinliklere katılmayı sürdürüyordum ve kendime

biçtiğim yazar imgesini herkesin paylaşmayabileceğini usulca anladım. Stig Sæterbakken, örneğin, *Dagbladet'nin* okuyucu köşesinde Tore Renberg ve bana, Faldbakken ve Faldbakken demişti, Tromsø'ye bir okuma etkinliğine gittiğimizde ve daha sonraki partide Liv Lundberg tıslayarak aşağılamıştı bizi; o gece söylediğimiz her şey onu kızdırıyordu ve sonunda üzerimize tükürmeye dek vardırdı meseleyi. Ole Robert Sunde'nin Lillehammer'de yağdırdığı hakaretleri de herkes duymuştu. Bütün bunlar beni gerçekten tüketmişti. Yazı yazmak için Kristiansand'a gittim, daha önce bir kez başarmıştım, yine deneyecektim. Aynı bölge, aynı ortam, aynı romanın devamı. Bir sayfa yazıp Nora'ya yolladım, *Dünyanın Dışında'yı* yayımlanmadan önce okumuş, coşkuyla karşılamıştı, kendisinin de *Slaktarmøte* adında güçlü bir şiir kitabı vardı. Yanıt e-postasında ne yazık ki çok beğenmediğini, üzerine çok çalıştığım imgeyi, sallanan bir el oluşturan fıskiye sularını da özellikle cılız bulduğunu söyledi.

Hanne hâlâ Kristiansand'da mı oturuyor acaba, eğer öyleyse onu mu arasam diye düşündüm. Aramamaya karar verdim. Jan Vidar'a ulaştım, onu göreli epey zaman geçmişti, dışarı çıktık, yirmi beş yaşlarında çarpıcı güzellikle sarışın bir kız yanıma gelip Karl Ove Knausgaard ben miyim diye sordu. Evet, dedim ve onun evine gittik, on altı yaşında kiraladığım odanın yakınlarında ailesinin evinin altında bir bodrum dairesinde kalıyordu. Kıvrımlı, sevimliydi, ama sarhoş kafayla gece yarısında orada dururken neyse ki olacakları anladım ve yakınlık göstermedim, çay koydu, ben mesafemi korudum ve onca şey arasından babamın ölümünden söz ettim. Oradan ayrılırken kendimi budala gibi hissediyordum, ama mutluydum, ucuz atlatmıştım. Tonje'yi seviyor, ilişkimizi, elimdeki tek iyiliği bozmak istemiyordum.

Kışın Bulandet'ye gittim, üç yazı yazmak için minik bir adada ev kiralamıştım. Ada öyle küçüktü ki bir ucundan öbürüne on dakikada yürüyebiliyordum. Deniz hemen kapımın önündeydi, kış fırtınaları olağanüstü güzel ve korkutucuydu. Adada benden başka beş kişi oturuyordu, ben oradayken biri öldü, bir sabah onun ambulansla

götürülüşünü gördüm, kar yağıyordu, sağlıkçılar onu sedyeyle taşırken dört silüet vardı iskelede.

Elle tutulur bir şey yazmadım. Her gün balığa çıktım, birkaç saat kitap okudum, ardından akşam ve gece boyunca çalıştım. Sonuç değersizdi, ama bir noktada akması gerekiyordu, öyle değil mi? Yoksa ben tek kitaplık yazarlardan mıydım, kendimi tüketmiş miydim?

Geir Gulliksen cep telefonumdan aradı, romanımın bir İngiliz yayıncısı tarafından satın alındığını söyledi. İngiliz muhabirlerin buraya benimle röportaj yapmaya gelmelerini gözümün önüne getirdim, elimde oltamla fotoğraflarım *Guardian, The Times, The Independent* ve *Daily Telegraph'ta* çıkıyor...

Yazabilmek için Kuzey Norveç'e gidip Lofeten'de yıkık dökük bir baraka kiraladım. Sonuç yok.

Sonra bir şeyler çözüldü. John Erik Riley aradı ve *Vinduet* için elimde metin var mı diye sordu. Bir bakayım, sana dönerim, dedim. Aşağı yukarı dört yüz-beş yüz sayfa roman açılışım vardı, onları taradım, işe yarar bir tane bulup kısa bir metne dönüştürdüm.

Birkaç gün sonra internet sayfalarında yayımlandı.

ATEŞ

Ateş hiç evrim geçirmemiş fenomenlerdendir. Bu nedenle değişim, onun biçimine yabancıdır, içinde bulunduğu ortamın sayısız dalgalanmasıyla herhangi bir yöne gitmeden kendi bütünlüğüyle kalır. Ateş mükemmeldir. Ama ateşin onu eşsiz kılan, değişmeden kalan başka fenomenlerden ayıran özelliği kendisini yer ve zamanın tiranlığından kurtarabilmesidir. Su, tıpkı hava ve dağlar gibi, bir yerde sonsuza dek kalmaya yazgılı olabilirken ateşin var olmaya son verebilmek gibi ilginç bir yeteneği vardır, gözden kaybolup saklanmaz, gerçekten söner, ama başka bir yerde, başka bir zaman tıpkı eskisi gibi ortaya çıkar. Dünyayı zaman içinde –ağaçların bitimsiz yavaş gelişmesinden hızla yağan yağmura dek– sayısız değişik hızda ilerleyen sürekli olayların anlamlı sistemi olarak görmeye alışkın bizlerin ateşi anlamasını güçleştirir bu. Ateş bu sistemin dışındadır ve Eski Ahit'te Kutsal Olan kendisini insana ateş olarak

göstermesinin nedeni bu olmalı: Açığa çıkma ve ateş aynılar. Kutsal olan da birdenbire bütün biçimiyle ortaya çıkıp sonra kaybolabilir. Kutsal Olan da bizde hem korku hem saygı uyandıran bu gizemli –yabancı ve acımasız– doğaya sahip. Yanan bir ev görenler ne demek istediğimi anlayacaktır. Ateş odadan odaya sıçrar ve önüne çıkan ne varsa yiyip bitirir, oysa alevlerin ürkütücü kükremesi ve şaşmaz iradesi daha birkaç saat önce yoktur, ama birdenbire döner ve gözlerimizin önünde her şeyi öyle bir güçle yıkıp geçer ki bunun ilk kez olduğunu sanırız.

Öte yandan şimdi, bu yangın alarmları, fiskiye sistemleri, merdivenli itfaiye araçları, oksijen maskeleri, yangın muslukları, hortumlar ve yangın söndürücü tozlardan müteşekkil dünyamızda kimse ateşten korkmuyor artık. Denetim altına alındı ve tıpkı hayvanat bahçelerindeki yabani hayvanlar gibi yer alıyor dünyamızda, şöminemizdeki kıvılcımlar veya mumun alevi gibi gevşerken baktığımız bir şey; önceki gücünün yalnızca kalıntılarını barındırıyor bundan böyle içinde, odunların çıtırtısı, esintide alevlerin dalgalanması, kütükleri birbirine yanaştırırken duvara sıçrayan kıvılcımlar... Peki ya Kutsal Olan? Bugünlerde kim söz ediyor Kutsal Olan'dan? Kimse. Saçmalıyor olma duygusuna kapılmadan Kutsal Olan'dan söz etmek olanaksız. Şimdilerde, Kutsal Olan'dan söz etmek bir utanç duygusu beraberinde mümkün. Utanç da iki varlık –çoğunlukla başkalarının gözünde olduğunuz kişiye göre kendi gözünüzde olduğunuz kişi– arasındaki uyumsuzluğu temel aldığına göre Kutsal Olan'ın gülünç konumunun yaşadığımız çağla senkronunu yitirdiğini, böylelikle zeplinler, fötr şapkalar, kibar seslenme biçimleri, lazımlıklar ve elektrikli daktilolar gibi zamanın geride bıraktığı gelenekler ve nesneler arasına katıldığını varsaymak mantıksız sayılmaz. Bir şeyler yok olur, başka şeyler ortaya çıkar, dünya usulca değişir. Ardından bir gün uyanır, mahmur gözlerimizi ovuşturup perdeyi kenara çekerek dışarı bakarız: hava açık, güneş parlıyor, kar serpiştiriyor. Mutfağa gidip radyoyu açarız, kahve makinesini çalıştırırız, ekmeğe yağ sürüp kahvaltı ederiz, duş alırız, koridora çıkarız, paltomuzu giyeriz, kapıyı kilitleriz ve kendimizi bu doğu banliyösünde istasyona doğru yürürken buluruz, her sabah orayı tıklım tıklım dolduran yolcular kollarının altında rulo yapılmış gazeteler, ellerinde çantalarla soğuk platformda ileri geri yürür, esner, saate göz atıp raylara bakarlar. Ardından, tren gümbürdeyerek istasyona girince

kapıların önünde küçük sıralar oluşturur, vagonlara binip oturacak yer arar, paltolarını katlayıp rafa koyarlar ve yerlerine yerleşirler. Ah, işe gidip gelmenin küçük zevkleri... Bileti çıkar, koltuğun kenarına koy, gazeteyi aç, tren istasyondan usulca ayrılırken okumaya başla. Arada sırada bakışlarını kaldırıp dışarı bak: Mavi gökyüzü, ırmak kenarındaki yoldan geçen arabaların kaputlarında parlayan güneş ışıkları, vadideki çiftliklerden yükselen dumanlar, dorukları karlı dağlar. Açılan kapının beklenmedik sesi, kapanma gürültüsü, koltuğuna yaklaşan kondüktörün sesi. Biletini veriyorsun, işaretini koyuyor, okumayı sürdürüyorsun. Daha sonra bakışlarını kaldırdığında kendini bir ormanda buluyorsun. Tren yolunun iki yanı gür alaçamlarla dolu. Dallar ışık geçirmiyor, ama sen tersini, karanlığın yükselmesini engelleyenlerini düşünüyorsun, çünkü gecenin kalıntıları hâlâ ortada, içinden hızla geçtiğin ormanın karlarla örtülü yüzeyinde, ağaçların altında. Bazen orman küçük korulara bölünüyor, çitler, parlak kablolar, küçük kereste yığınları görüyorsun. Ardından başını çevirip dizlerindeki gazetene bakacağın sırada tren kaza yapıyor. İçinde oturduğun vagon kâğıt gibi buruşuyor, önündeki koltuğa çarpıp bilincini yitiriyorsun. Birkaç dakika sonra ayıldığında kımıldayamıyorsun. Lokomotifin mazotu vagona sızmış, alevlerin kükremesini işitiyorsun, yolcular çığlık atıyor, kendini kurtarmaya çalışıyorsun ama boşuna... Rayların kenarındaki karlarda arka vagonlardaki yolcuların koştuğunu görüyorsun. Alevlerin koltuğuna yaklaştığı seslerinden anlaşılıyor, sıkışmışsın ve yangın sana ulaşana dek beklemekten başka bir şey gelmiyor elinden. Dışarıda karlara küller konuyor. Kısa süre içinde ilk ambulanslar olay yerine ulaşıyor. Eriyen plastiğin, yanan mazotun kokusunu alıyorsun. Kımıldayamadan oturuyorsun, sıcaklık giderek yükseliyor, sonunda dayanamıyorsun ve çaresizlik içinde, cennetle cehennemin yaratıcısı, her şeye gücü yeten Tanrı'ya yakarıyorsun, ona şimdiki kadar hiç yaklaşmamıştın daha önce, kendisini bize şimdi böyle, en saf ve güzel biçimiyle gösteriyor: ormanda alevler içinde bir tren.

Demek artık kısa metinler yazacaktım.

Elimde daha iyisi olmadığı için buradan yola çıktım.

Babamla ilgili bir tane yazdım. Evet, yaptıklarımın neredeyse hepsi şu veya bu şekilde onunla ilgiliydi, onu gömmek için

memleketlerine dönen, öldüğü korkunç evi temizleyen kardeşler Klaus ve Henrik'in sayısız varyasyonu vardı. Ama bundan bir sonuç çıkmadı. Bana inandırıcı gelmedi.

Günler geçti, aylar geçti, ilk kitabımı çıkaralı iki yıl oldu, hiçbir şey üretmedim, bir gece oturma odasında sarhoşken güneş doğar doğmaz Kristiansand'a gitmeye karar verdim, oradaki adalardan birinde oturan bir kızdan e-postalar alıyordum, birinde çıplak olduğunu yazmıştı, sarhoşken bu bana yetmişti, beş parasız da olsam bunu yapabilirdim, kredi kartı ne güne duruyordu. Ama sabah yaklaştıkça giderek ayıldım ve bunu saçma bir fikir olarak gördüm, kafayı bulunca hep böyle şeyler düşünürdüm, ben oturma odasında saçmalarken Tonje'nin uyuduğu yatağa gittim.

Karanlık çöktü.

İstediğim her şeye sahiptim. Bir yazardım, yazarak para kazanıyordum, en azından bursum bitene dek, dilediğimi yapmama izin veren, çok sevdiğim güzel bir kadınla evliydim. İki aylığına gideceğim dediğimde karşı çıkmamıştı, gece dışarı çıkıp sabahın beşinde körkütük eve döndüğümde tek söz etmemişti, çöküntü yaşadığım ve kendimden besbelli nefret ettiğim iki yıl boyunca benden ayrılma tehditleri savurmamıştı.

Nasıl olabiliyordu bu?

Tablo bundan ibaret değildi. Ben de ona iyi davranıyordum, ona gerekiyordum, Bergen'de hem baş başayken hem başkalarıyla birlikten iyi bir yaşamımız vardı, aile bireyleri ve arkadaşlar bizi çevreliyordu, dolayısıyla içsel umutsuzluğumun ilgisi yoktu kendimi ortasında bulduğum bu yaşamla ve tüm yaşamları oluşturan, anlamsızlığın alaca karanlığında birdenbire parlayan önemsiz olaylarla: Kapı açılır, Tonje eve gelir, eğilip ayakkabılarını çıkarır, bana bakıp büyülü ve çocuksu bir yüzle gülümser. Beş litrelik tenekeden küçük bir kaba boya döker, sandalyeye çıkıp pencerenin pervazını boyamaya girişir, üzerinde boya lekeleriyle dolu bir işçi tulumu vardır. Kanepede bana sokulur, bir film izleriz, yanaklarından yaşlar akmaya başlar, ona gülerim, gözyaşları arasında kendisi de güler. Böylesi binlerce an var, belirir belirmez yitip gitseler de

var olmayı sürdürüyorlar, çünkü onlar oluşturuyor ilişkiyi, herkesinkiyle aynı ama herkesinkinden farklı olan o özel birlikte kalma biçimini, onunla ben varız, başka kimse yok, karşımıza çıkan her şeyin elimizden geldiğince üstesinden geliyoruz, ama içimdeki karanlık yoğunlaşıyor, içimdeki sevinç buharlaşıyor, artık ne istediğimi, ne yapacağımı bilemiyorum, kımıldamadan durduğumu, sıkıştığımı iyi biliyorum, bunu hissediyorum, sanki içim biçimlenmemiş, dışarıdaki her şeyle oluşturulmuş bir kalıp gibiyim. Bir tür iz gibi dolanıp duruyorum, bir dizi olay ve etkinlik içi bomboş kalıba iyice yükleniyor. Geceleri dışarıdayken başka bir şeye duyduğum istek kalıyordu geriye yalnızca, her şeyi yapabilirdim ve sonunda yaptım. Café Opera'daydım, tanıdığım birçok kişi vardı, sonrasında partiye gittik, sürekli içtim ve büsbütün kendimi kaybettim, ama içmek işe yarıyordu, havaya girmiştim, Tomas'la sohbet ediyordum, birkaç yıl önce tanışmıştık, ondan hemen hoşlanmıştım, ama pek sık konuşmazdık, Bergen barlarından birinde arada sırada birkaç söz ederdik. Saat beşte taksiyle onun evine gidip içmeyi orada sürdürmeye karar verdik; o, ben ve bir arkadaş. Taksi beklerken partideki kadınlardan biri ön kapıya geldi, otuzlu yaşlarının ortalarında olmalıydı, akşam boyunca bana birkaç kez bakmıştı, ben kaçınmış, ona bakmamış, tek söz etmemiştim, ama şimdi farklıydı, yanına gidip gelmek ister misin diye sordum, olur dedi, taksi geldi, bindik, bana yakın oturuyordu, elim onun baldırındaydı, ama onun dışında kımıldamıyordum, öbür ikisi olan biteni anlamamıştı, kent merkezinde taksiden indik ve Tomas'ın büyükçe bir apartmanın tepesindeki dairesine çıktık, buraya birkaç kez gelmiştim, hepsi de geceydi ve hepsinde sarhoştum. Bir keresinde balkonda bir sürü kişi durmuş, arka bahçede sevişen bir çifti izlemiştik, kız yüzüstü arabanın kaputuna uzanmıştı, adam da arkasındaydı, ben biriyle konuşmaya başlamış, biraz daha içip balkona dönmüştüm, çift sevişmeyi sürdürüyordu. Sonunda bitirdiklerinde alkışladık. Adam eğilerek bizi selamladı, kız giysilerini toplayıp topukladı. Tomas bir yazardı, yakışıklı ve hassas yüzü çok göze çarpıyordu, onu görür görmez başkaları gibi olmadığını anlardınız, bir istisnaydı, aşırı cömert ve kibardı, işinde çok

ciddi ve tutkuluydu, eşine az rastlanır bir bağımsızlığı vardı, her kuşakta ancak bir avuç kişi onun gibidir. Boks ve eskrim yapmıştı, coşkulu bir oğlan gibi çevresini kadınlarla dolduruyordu, Kayıp Zamanın İzinde'yi okuduğunu bildiğim, Tore'den başka bir tek o vardı. Tarzı zarifti, mükemmellik ve güzellik arıyordu ve başka her şeyde olduğu gibi bu konuda da benim antitezimdi. O gece önümüze düştü, kapıyı açtı, bizi içeri aldı, müzik koydu, viski çıkardı, Proust tartışacaktık, konuştum, ama uzun süre değil, her şeyi geride bırakmıştım, kafamda oradaki kadından başkası yoktu, benden biraz uzakta bir sandalyede oturuyordu, onu istiyordum, yanına gittim, kucağıma yerleşti, öpüştük, ellerim her yerinde dolaşmaya başladı, bunu Tomas ve arkadaşının önünde yapmamızı umursamıyordum, bu her şeydi artık, o kadın her şeydi, onu kaldırıp doğruldum, elinden tuttum, yatak odasına, Tomas'ın yatak odasına götürdüm, kapıyı kapadım, giysilerini yırtarcasına çıkardım, düğmelerle uğraşmadan ceketinin yakalarını çekip açtım, onu öptüm, eteğini çözüp çıkardım, taytını indirdim, neredeyse çıplaktı artık, pantolonumun düğmelerini açıp indirdim, onun üzerine atıldım, arzudan aklımı yitirmiştim, başka hiçbir şey düşünmüyordum, yok, kafamın gerisinde bir yerlerde bunu istediğimi ve yaptığımı düşünüyordum, isteyen bendim, niye yapmayacaktım? İnledi, ben bağırdım, boşaldım, gitmek için doğruldum, orada yatarken beni izledi, gitmememi, daha çok istediğini söyledi, neden olmasın diye düşündüm, yanına uzandım, ama bir yere varmayacaktı, giyindim, oturma odasına döndüm, ceketimi kapıp arkama bile bakmadan sokağa indim, taksi çevirdim, adresimizi verdim, beş dakika sonra parasını ödedim, kapıyı açtım, içeri girdim, üzerimi çıkarıp Tonje'nin yanına yattım.

Uyandığımda kendimi cehennemin ortasında buldum. Dışarısı kapkaranlıktı. Tonje oturma odasındaydı, televizyonun sesi geliyordu. Yatağın yanında yığılı duran giysilerim parfüm kokuyordu. Ben seks kokuyordum. Yaptığım şeyin düşüncesi, suçluluk, utanç ve kaygı duyguları öyle büyüktü ki başka hiçbir şeye yer kalmamıştı. Dipsiz bir kuyu gibiydi. Felç olmuştum, kımıldayamıyor-

dum, orada karanlıkta yatarken bundan tek çıkış yolunun ölüm olduğunu biliyordum. Uyandığımdan beri kımıldamamıştım, sanki karanlık üzerime çökmüştü, çok canım yanıyordu, çığlık atmak istiyordum, ama kımıldamadan yattım, oturma odasından televizyonun sesi geliyordu, ardından Tonje gelip kapı aralığında durdu.

Gözlerim kapalı, ağır soluklar alarak yatıyordum.

"Hâlâ uyuyor musun?" diye sordu. "Saat neredeyse altı. Kalkarsan en azından günün birazını yakalayabiliriz."

"Kaygılıyım," dedim. "Çok sarhoş oldum."

"Zavallı," dedi. "Gel çıkıp bir film kiralayalım. Pizza da yaparım."

"Olur," dedim.

"Güzel," dedi.

Çıktı, yatakta oturdum, hâlâ sarhoştum. Giysilerimi alıp banyoya gittim, onları başka birtakım giysilerle çamaşır makinesine atıp yıkamaya başladım. Ardından duş aldım. Cehennemdeydim, kesinlikle cehennemdi bu. Ama başa çıkacaktım. Bugünü, yarını, ertesi günü ve ondan sonrakini atlatabilirsem sorun kalmayacaktı.

İçeri gidip Tonje'ye söylemem gerekir, diye düşündüm. Taşıyamayacağım kadar fazlaydı bu yük. Onun duyguları içten ve saftı, yaptıklarında dürüsttü, çok kötü biri olan ve en kötü şeyleri yapan benim gibi biriyle birlikteydi. Yaptığım şeyi söylersem benden ayrılırdı. Bunu göze alamazdım. Sonsuza dek yalan söylemek daha iyiydi. Yalan söylemeyi hiç beceremezdim, ama şimdi başarmam gerekiyordu. Yaşamımın geri kalanı boyunca her gün yalan söyleyecektim, ama bunun üstesinden gelebilirdim.

Dışarı çıkmamız iyi olmuştu, telefon evdeydi ve hem Tomas hem de kadın arayabilirdi.

Büyük video dükkânına gitmek üzere Danmarksplass'a doğru indik.

"Dün gece güzel miydi?" diye sordu.

"Yok, pek değil. Oldukça sıradandı. Ama çok sayıda tanıdık vardı."

Kim olduklarını sordu, söyledim.

"Bir şeye bulaşmadın öyle değil mi?" diye sordu.

Utanç ve dehşetle kızardım, yüzüm ateş gibiydi, ama her zamanki hızımla yürümeye zorladım kendimi, başımı sabit tuttum, dışarısı karanlıktı, beni göremiyordu.

"Yok," dedim.

"Peki niye o kadar geç geldin? Döndüğünde saat sekizdi."

"Partiden sonra Tomas'ın evine gittik, ben ve onun bir arkadaşı. Viski içip edebiyat konuştuk. Gecenin bu kısmı aslında bayağı iyiydi."

İki film kiraladık ve pizza yapmak için gerekenleri aldık. Döndüğümüzde telesekreterin ışığı yanıyordu. Bunu düşünmemiştim. Çok kötüydü, çünkü hoparlörden dışarı, odaya veriyordu sesi, mesaj dün gece olanlarla ilgiliyse Tonje de öğrenecekti.

Mutfağa gitti, işe girişip kıymayı kavurmaya başladı, ben telesekreterin düğmesine bastım, Tonje'nin işitemeyecek kadar meşgul olacağını umuyordum.

Tomas'tı. Belli bir şeyden söz etmedi, dilersem konuşabileceğimizi söylüyordu.

"Kimmiş?" diye sordu, Tonje, elinde spatulayla kapıda durarak.

"Tomas," dedim. "Ne var ne yok diye soruyor."

Mesajı silip içeri girdim ve kanepeye oturdum.

Ertesi gün Tonje her zamanki gibi işe gitti. Ole'yi aradım, biriyle konuşmam gerekiyordu, kendi başıma bununla başa çıkamıyordum. Verftet'deki film kulübüne gitmeye karar verdik, David Lean filmi gösterilecekti.

Bergen'deki arkadaşlarımın çoğu Tonje'yle ortak arkadaştı, kimseye bu olayı söyleyemezdim. Ama boşanıp Norwich'ten dönen Ole söz konusu çemberin dışındaydı. Evet, Tonje'yi tanıyordu, birbirlerinden hoşlanıyorlardı, ama Ole'nin ilişkisi esas benimleydi. Samuel Johnson kitaplarını çevirmeyi sürdürüyordu, bunu çoğunlukla kendisi için yapıyordu, üniversiteyi bırakmıştı ve hemşirelik eğitimi alıyordu. Bir keresinde beni hastanenin yer altındaki koridorlarında dolaştırmıştı, o konuda yazı yazacaktım ve beklediğimden daha çok büyülenmiştim. Yerin altında hastanenin kendi küçük dünyası vardı. Ole'yle Lean filmini izlemeye

gittik. Sadakatsizlikle ilgiliydi, koltuğumda acıyla kıvranıyordum, cehennemdeydim. Ardından Wesselstuen'e bira içmeye gittik ve ona her şeyi anlattım. Bilmek istediğim, ona danışmaya gerek duyduğum konu şuydu: İtiraf edip her şeyi söylemeli ve Tonje'nin beni bağışlayacağına mı güvenmeliydim, yoksa çenemi kapatıp her şey yolundaymış gibi yapmalı, kendi kendine düzelmeye mi bırakmalıydım; umarım düzelirdi.

"Bir şey söylemeyi aklından bile geçirme," dedi Ole. "Bunun amacı ne? Tonje'nin omuzlarına da yüklemiş olursun. Sorumluluğu ona aktarırsın. Ama aslında senin. Sen yaptın bunu. Hiçbirini geri alamazsın, sen kendin yaptın. Bu bağlamda onun bilip bilmemesinin önemi yok."

"Ama bu onu aldatmak olur. Ona yalan söylemek."

"Onu aldattın. Eylemlerle sözler aynı şey değiller."

"Evet, haklısın," dedim. "Ama, ne bileyim, yaşamımın en kötü deneyimi. Daha önce hiç bu kadar canım yanmamıştı. Kesinlikle anlatılamaz bir durum. Öyle canım yanıyor ki kendimi vursam daha iyi olur gibi geliyor bana."

"Silahın var mı?"

"Haha. Başka hiçbir şey düşünemiyorum. Hep kafamda, uyandığım andan uykuya dalana dek. Yaptığım şeyden başka düşüncem yok. Bir de Tonje..."

"Geçer ya. Sinik geliyor kulağa, biliyorum, ama geçecek."

"Umarım," dedim.

Ama geçmedi. Ne zaman telefon çalsa içimdeki korku alevlendi. Kuşku uyandırmamaya çalışarak sık sık telefonun fişini çekiyordum, kimsenin arayamayacağını bilmek bana biraz olsun huzur veriyordu. Video dükkânında film seçerken aldatmakla ilgili bir şey var mı diye tanıtım yazılarını okuyordum, varsa o filmi izlememek için bir gerekçe uyduruyordum. Neyi izleyeceğimi neyi izleyemeyeceğimi belirlemek için televizyon programlarını dikkatle inceliyordum. Aldatma varsa başka bir şey izliyordum. Bütün bunlara karşın konunun gündeme geldiği, konuşulduğu oluyordu ve utançtan kafem alev alıyor, konuyu değiştirerek dikkatleri başka yere çekmeye çalışıyordum. Kendimi kasıyor, doğal davranmıyordum,

Tonje'nin anlamaması tuhaftı, ama sanırım böyle bir şey yapabileceğim düşüncesi onun dünya algısından çok uzaktı, aklının köşesinden bile geçmiyordu. Sürekli vicdanım sızlıyor, ona karşı suçluluk duygum hiç geçmiyordu, ne yaparsak yapalım ben sahteydim, yalancıydım, sadakatsizdim, kötü biriydim ve Tonje bana ne kadar yaklaşırsa kendimi o kadar kötü hissediyordum. Sakin davranmaya çalıştım, ama her şey yok olmuş, her şey bir oyuna dönüşmüştü.

Bir ev satın aldık. Tonje'nin iş yerinde biri satmak istiyordu, ucuza kapattık, Minde'de, NRK yakınlarındaydı. Yirminci yüzyıl başlarında inşa edilmiş üç katlı müstakil bir evdi, biz ikinci ve üçüncü katı aldık, yüz on metrekarelik ikinci katta oturuyorduk, çatı katını kiraya vermiştik. Yerleri cilalayıp yağladım; Tonje boya yapıp duvar kâğıtlarıyla ilgilendi. Kapıları söküp zımparaladık, yenilemeyi düşündüğümüz banyo için fiyat teklifleri almaya başladık. Mutfağa daha sonra girişecektik. Evimizi seviyorduk, çok ucuza gelmişti. Çalışma odam genişti, ayrıca iki oturma odası, bir yatak odası, balkon ve geniş bir bahçe vardı. Yaşam normale dönmüştü, gelecek bizimdi, çocuk sahibi olmaktan söz etmeye başladık. Yazamıyordum, ilk romanım çıktıktan sonra dört yıl geçmişti, elimde gösterecek hiçbir şey yoktu ve büyük olasılıkla asla olmayacaktı. Ama denemeyi sürdürdüm, başımı eğip yazdım. Ne zaman telefon çalsa içim ürperiyordu. Bu asla geçmeyecekti. Ne zaman Tonje'ye baksam veya bana gülümsese vicdanımın altında eziliyordum. Ama günler geçti, onların üstesinden geldim, belki sonunda vicdan sızlamaları da geçerdi. Hans'la Sigrid Bergen'e döndü, onlarla çok zaman geçirir olduk, birlikte Londra'ya seyahat ettik, birbirimizi yemeğe çağırdık, onların arkadaşlarıyla da tanıştık, bu bir sosyal çevreydi, bir yaşamdı. Hans'la Sigrid, Sandviken'in yukarılarında bir eve taşındı, Hans'a boyama işinde yardım etmek için bir gün oraya gittim, aylardan eylüldü, gökyüzü açık ve masmaviydi, fiyortta bir sahil güvenlik tatbikat yapıyordu, teknenin yol açtığı dev dalgalar güneşte parlıyordu. Her şeyin açık olduğu, kentin dünyanın ortasında, geniş gökyüzünün altında öylesine uzanıp gittiği, yaşamaya değdiğini düşündüğünüz günlerden biriydi. Birdenbire Tonje aradı, radyoyu açmamı söyledi, Dünya Ticaret Merkezi'ne bir saldırı

düzenlenmişti, kulelerden birine bir uçak çarpmıştı. Radyoyu açtık, haberler olan biteni aktarırken biz güneşin altında durmuş boya yapıyorduk. Hiçbir şeyi gözümün önüne getiremedim, çok bulanıktı, Hans büyük olasılıkla Bin Ladin'dir dedi, bu adı ilk kez orada duyuyordum. Eve döndüm, Tonje televizyon izliyordu, uçağın kuleye çarpışı ve gökdelenin çöküşü tekrar tekrar gösteriliyordu. Bütün akşam izledik. Ertesi gün uçakla Paros'a gittik, orada bir hafta kalacaktık. Mopetle çevreyi dolaştık, Tonje arkamda oturmuş kollarını bana dolamıştı, yüzdük, kitap okuduk, seviştik, akşamları dışarıda yemek yedik, güzelim sokaklarda dolaştık, bir gün Antiparos'a gittik, buraya on üç yıl önce gelmiştim, her şeyi anımsadığımı görünce güldüm. Şuradaki adada oturmuş defterime roman yazıyordum, Ulf Lundell okumuştum ve yazar olma konusunda tutkuluydum. Orada tek başımaydım ve yüzmeye gidince birdenbire köpek balığı korkusuna tutulmuştum. Burada, Akdeniz'in ortasında!

Ah, ne güzeldi. Ama eve dönünce her şey eskisi gibi sürdü, sonbahar geçti, hâlâ yazamıyordum, Tonje çalışıyordu, ne zaman telefon çalsa ben yalnızca terslik bekleyerek irkiliyordum. Birkaç kez birisi aradı ve hiç konuşmadı, böyle şeyler olur elbette, ama bunu neredeyse bir yıl önceki olaya bağlamamak benim açımdan olanaksızdı.

Şubatta bir düş gördüm. Düşümde bir boğanın önündeydim, hayvan kuma gömülmüş, çıkmaya çalışıyordu. Elimde bir kılıç vardı. Boğanın boynuna saldırdım. Kafası düştü, ama saldırmayı sürdürdü, kumdan kurtulduğu sırada uyandım.

Korkunç bir şey olacaktı. Biliyordum. Düşümde görmüştüm bunu.

Ama ne?

İlk düşüncem üst katta oturan kadındı, gençti ve sabit bir işi vardı, onu pek gördüğümüz yoktu, ama binada yaşadığına göre saldırının ondan gelebileceğine inanıyordum, dengesiz biri olduğu ve kafayı benimle bozduğu için taciz falan iddiasıyla polise şikâyet edebilirdi. Bu takıntım bir süre sürdü, büsbütün temelsizdi, kendi vicdan azabımdan ve çarpık öz imgemden kaynaklanıyordu, ama düşleri de ekleyince bunun olabileceğine inanıyordum.

Bütün bir gün geçti. Tonje eve geldi, yemek yedik, kitap okumak üzere çalışma odama gittim, orada bir koltuğum vardı, küçük sehpada küllükle bir fincan kahve duruyordu, duvarlar kitaplıklarla kaplıydı, en büyük zevklerimden biri oturup kitaplara bakmak, onları alıp karıştırmaktı. Şimdi Burton'ın *Melankolinin Anatomisi'ni* okuyordum. Saat on biri biraz geçiyordu, ev sessiz, sokaklar sessizdi. Yeni satın aldığım Tortoise marka mini müzik setine bir CD taktım, bir sigara yakıp kendime kahve koydum.

Oturma odasında telefon çaldı, ses bana uzaktan geliyormuş gibiydi.

Müziği kapattım.

Biri bu geç saatte arıyorsa önemli bir şey olmuş demekti.

Biri ölmüştü. Ama kim?

Tonje kapıyı açtı.

"Telefon sana," dedi.

"Kimmiş?"

"Söylemedi. Tanımadığım bir arkadaşın olmalı, çünkü şaka yaptı."

"Şaka mı?"

"Evet."

Ayağa kalkıp oturma odasına gittim, telefonu aldım. Tonje arkamdan geldi.

"Alo?" dedim.

"Tecavüzcü Karl Ove Knausgaard'la mı görüşüyorum?"

"Neden söz ediyorsun?" diye sordum. "Kimsin?"

Tonje durdu, duvarın yanında durmuş bana bakıyordu.

"Neden söz ettiğimi çok iyi biliyorsun. Geçen yıl kız arkadaşıma tecavüz ettin."

"Hayır."

"Ama kimden bahsettiğimi anladın herhâlde?"

"Evet, ama bir tecavüz değildi."

Bunu söylerken Tonje'ye baktım. Yüzü kireç gibiydi. Kocaman açılmış gözleri üzerimdeydi. Neredeyse duvara doğru sendeleyecekti.

"Evet, tecavüzdü. Kabul etmezsen şimdi evine geleceğiz, kapıyı açmazsan kıracağız. Yine kabul etmezsen seni döveceğiz. Suratını

dağıtacağız. Ne dersin yazar bozuntusu, ister misin böyle bir şeyi?"

"Hayır, tecavüz değildi. Yattık, bunu kabul ediyorum. Ama tecavüz değildi."

Tonje'nin gözleri üzerimden hiç ayrılmıyordu.

"Tecavüzdü elbette. Uyandığında giysileri yırtıkmış. Bunu nasıl açıklıyorsun. Kendisi şimdi yanımda."

"Tecavüz değildi. Sen ne dersen de, o ne derse desin."

"O zaman geliyoruz."

"Kendisiyle konuşabilir miyim?"

"Al, kendisi söylesin o zaman."

Birkaç saniye geçti. Başımı kaldırdım. Tonje odadan çıkmıştı.

"Alo," dedi kadın.

"Erkek arkadaşın tecavüzden söz ediyor," dedim. "Bunu nasıl söyleyebilirsin? Sen de benim kadar istekliydin."

"Hiçbir şey hatırlamıyorum. Uyandığımda giysilerim yırtılmıştı. Ne olduğunu bilmiyorum. Tecavüz olmayabilir. Ama çok korkunçtu. Ona söyleyince senin yanına gelmek istedi. Bunu durdurmayı başardım. Ama akıllarını kaybettiler."

"Birden çok kişi mi?" diye sordum.

"Evet."

Belli ki iki kişiydiler, biri kadının eski erkek arkadaşıydı, öbürü tanımadığım ama birçok kez karşılaştığım bir yazardı.

"Senin herkesin inandığı kadar iyi olmadığını söylüyor," dedi kadın.

"Onun konuyla ne ilgisi var?"

"Arkadaşım."

"Peki," dedim. "Ama birine tecavüz ettiğimin söylenilmesine izin veremem. Tecavüz değildi. Öyle olmadığını söyle onlara."

"Değildi."

"Hâlâ buraya gelmeyi düşünüyorlar mı?"

"Şimdi ne düşündüklerini bilmiyorum."

"En iyisi buluşmamız," dedim. "Erkek arkadaşınla ben. Böylece konuşabiliriz."

"Evet," dedi.

"Yarın? Endüstri Sanatları Müzesi'nin kafesinde, saat ikide?"

"Evet, tamam. Ben de seninle konuşmak istiyorum. Birkaç kez telefon ettim, ama hep karın açtı."

"Görüşürüz," deyip kapattım.

O sırada Tonje içeri girdi, bekliyor olmalıydı. Bana baktı.

"Konuşmamız gerek," dedim.

Çalışma odama geçtik. Bir alana girmiş gibiydim, ışıklar büsbütün beyazdı, onların ötesinde hiçbir şey yoktu. Olan biteni konuştuk. O geceyi ayrıntılarıyla anlattım. Niye hiçbir şey söylemedin, deyip duruyordu Tonje. Niye hiçbir şey söylemedin? Niye hiçbir şey söylemedin? Özür diledim, kötü bir niyetim olmadığını söyledim, bağışlamasını istedim, ama ikimiz çok ayrı yerlerdeydik, bu bağışlamayla ilgili değil, paylaştıklarımızla, şimdiye dek harikayken berbat olanlarla ilgiliydi. Bunun ortaya çıkış biçimi, acımasız ve denetimsiz yapısı Tonje'yi sarsmıştı, sarsıntı geçiriyordu, yüzü hâlâ kireç gibiydi, ama ağlamıyordu, anlamını kavramaya çalışıyordu. Ben de sarsıntı geçiriyordum, beyaz ışık her şeyi yakıyordu, geriye bir tek korkunç suçum kalmıştı. Ona tecavüz olmadığını söyledim. Elbette, dedi, biliyorum, konu o değil. Ama benim için bununla da ilgiliydi, kadın polise gidebilir, gelip beni tutuklayabilirlerdi. Dünyada hiç kimse bana inanmazdı, yaşamımın geri kalanında tecavüzcü olarak hüküm giyerdim, bundan daha kötüsü gelemezdi başıma, en büyük rezaletti. Dahası ünlü biriydim, basın bunu duyarsa ülkedeki tüm gazetelerin ön sayfasına çıkardım. Çalışma odamda oturmuş konuşurken bunu düşünmüyordum, konu benim Tonje'ye yaptığım kötülüktü. Ağlamadı, ama içine kapandı, derinlere gömüldü, ruhunun en derin yerinden sarsılmıştı.

Ertesi gün kente yürüdüm, büsbütün yok olmuş, silinip gitmişti, yaptığım kötülüğün düşüncesinden başka hiçbir şey kalmamıştı geride.

Kafede yoklardı. Bir saat bekledim, gelmediler.

Tomas'ı arayıp olayı anlattım. Öfkeden deliye döndü. Arild'i tanıdığını söyledi, kadının eski erkek arkadaşının adı buydu, sabıkalı bir uyuşturucu bağımlısıydı, ondan korkmama gerek yoktu, dilersem Tomas ona uğrayıp gözdağı verebilirdi, böylece bir daha

benimle bağlantı kurmaya cesaret edemezdi. "İstersen kafasını gözünü kırayım. Ne dersin?" Biraz bekleyelim, dedim, bakalım ne olacak. Bir daha ararsa onunla konuşabilirsin. "Konuşurum. Bana güvenebilirsin. Oradakiler çok kötü insanlar."

Döndüğümde ev kış güneşinin ışıltısıyla bir güzel aydınlanmıştı, Tonje'nin küveti doldurduğunu işittim. Onu rahatsız etmek istemiyordum, oturma odasına gidip karşıdaki dağlara baktım.

Akan su sesi kesildi.

Uzun, yürek burkan bir hıçkırık yükseldi Tonje'den.

Hıçkırıklarındaki çaresizliğin büyüklüğü beni ağlattı.

Ama ona destek olamaz, yardım edemezdim. Bir daha hiç telefon etmediler. Onlardan bir daha hiç haber almadım. Ama ilişkimiz bozulmuştu bir kere, belki de o suçu işlediğim geceden beri bozuktu, bir süre evden uzaklaşmamın iyi olacağına karar verdik. Önceki yıl Bulandet'de kiraladığım yerin sahiplerini aradım, kiracıları yoktu, hemen taşınabilirdim, taşındım, önce Askvoll, ardından Bulandet feribotuna bindim, burası ülkenin en batı ucuydu, denizin ortasındaydı, işte burada kalacaktım.

Yazı yazmadım, balık tuttum, uyudum ve kitap okudum. Çıldırmıştım, geçici bir çılgınlık değildi bu, derindi, bana öyle geliyordu, düzelmedim, değişmedim, her gün dipsiz bir çaresizliğe uyanıyordum. Büsbütün bir dayanıklılık meselesiydi. Bir tek buna odaklanıyordum. Dayanmalıydım. Olav H. Hauge'nin günlüklerini okudum, bana çok iyi geldi, niye bilmiyorum, ama onları okuduğum birkaç saat boyunca huzura kavuşuyordum. Ne zaman feribot yanaşsa kalkıp pencereden bakıyor, inen var mı görmeye çalışıyor, Tonje gelir belki, diye düşünüyordum. Böyle bir şey kararlaştırmamıştık, bir süre kendi başımıza kalmamız gerektiğinde hemfikirdik, dolayısıyla ben buraya gelmiştim. İlişkimiz bitti mi, Tonje boşanmak mı yoksa bana kavuşmak, birlikteliğimizi sürdürmek mi istiyor, bilmiyordum. Tüm suçu ben taşıyor, ona yük olmak istemiyordum, uzak kaldım, ne istediğine kendisi karar vermek zorundaydı. Ben feribotları izleyip gelmesini umdum. Ama gelmedi. Bir keresinde onun indiğine kendimi inandırmıştım, botlarımı giyip karşılamaya koştum, ama onun gelmediğini hemen anlayıp geri döndüm.

Espen telefon etti, Bergen'e gidecekti, birileriyle konuşmayı özlemiştim, feribota binip onunla buluştum, birkaç bira içtik, onun otel odasında kaldım. Dışarıdayken Tonje'nin arkadaşlarından biriyle karşılaştık. Beni görünce hayalet görmüş gibi oldu. Ertesi gün döndüğümde, denizin ortasındaki bu minik adada, burnun ucundaki ellilerden kalma sarı evde tuhaf biçimde evimde hissettim kendimi. Gökyüzünü seviyordum, geniş ve dramatikti, güneşin açtığı ve her şeyin sakinleştiği az sayıda günü seviyordum. İskelede durup aşağıya, taptaze yeşil sulara bakmayı seviyordum, uzun yosun şeritleri dimdik yukarı çıkıyor, balıklar yüzüyor, yengeçler yampiri yürüyordu. Denizyıldızları, midyeler, tüm o zengin su altı dünyası. Suyun derinliklerinde bir plastik torbanın süzüldüğü oluyordu. İskeleye, küçük ambarlara, tüm o aletlere, iplere, kovalara, kutulara ve tenekelere bakmayı da seviyordum. Ama en çok gökyüzünü, bulutların geceleri karanlıkta karaya giden gemiler gibi kayıp geçmelerini veya fırtına öncesi yükselmelerini seviyordum, fırtına hep batıdan kopuyordu ve bütün ev sallanıyor, titriyor, inleyip sarsılıyordu.

Ne zaman balığa çıksam bir şeyler görüyordum, bir keresinde yakınlarda oturan bir su samuru çıkmıştı karşıma, karda küçük bir kaydırak yapmıştı kendisine ve sık sık buradan kayıyordu. Bazen, hafifçe sudan çıkardığı küçük siyah kafasıyla bana doğru yüzdüğünü görüyordum. Bir gece evin verandasında koşturup durdu. Su samurunu seviyor, onu görünce mutlu oluyordum, bir arkadaş gibiydi.

Bir sabah adayı kuşlar bastı. Eşi görülmemiş bir karmaşa içindeydiler. Sonra havalandılar, birkaç yüz kuş vardı sürüde, havaya yükselen bir bulut gibilerdi, adanın çevresini birkaç kez döndükten sonra bir halı gibi usulca kondular. Geceleri karanlıkta kımıltısız duruyorlardı. Uyumadan önce onları düşünüyordum, canlıların sessizliği ölülerin sessizliğine hiç benzemiyordu, sabahları da gürültüleri beni erkenden ayağa dikiyordu.

Kış bahara dönmeye başladı. Televizyonum, gazetem yoktu; balık, peksimet ve portakaldan başka bir şey yemiyordum ve Tonje'yi düşünmediğim zamanlar tek düşüncem iyi biri olmam

gerektiğiydi. İyi biri olmalıydım. İyi biri olmak için elimden gelen her şeyi yapmalıydım. Artık korkaklığı, çekingenlik ve bulanıklığı bırakmalı, dürüst, doğru, açık ve içten olmalıydım. İnsanların gözünün içine bakmalı, kişiliğimin, düşüncelerimin ve eylemlerimin arkasında durmalıydım. Evliliğimiz sürerse Tonje'ye daha iyi davranmalıydım. Aksiliği, alaycılığı, kırıcılığı bırakmalı, bunları aşarak hep daha önemli olana odaklanmalıydım. Tonje çok özel biriydi, kesinlikle eşsizdi, onun değerini bilmeliydim.

En çok da eyleme geçmek istiyordum. Bir şeyler yapmak. Ama ne?

Canıma kıymayı düşündüm, yüzerek denize açılmayı, bu düşünce sırtımı ürpertti, çekiciydi, ama asla yapmazdım, teslim olmak doğamda yoktu. Dayanıklı türdendim. Dayanarak daha iyi biri olabilirdim pekâlâ.

Tonje'ye mektuplar yazdım, ama yollamadım. Bana hiç mektup, telefon gelmedi, sonunda geri döndüm.

Üç aydır birbirimizi görmemiştik. Evin aşağısındaki tepeden telefon ettim.

"Karl Ove, döndün mü?" diye sordu, o içten sesiyle.

"Evet," dedim. "Dışarıdayım."

"Burada mısın?"

Kapıyı açtım, basamakları çıktım, koridora geldi, yanında bir iş arkadaşı vardı. Ah, lanet olsun, diye düşündüm, Tonje'nin yanına mı taşınmıştı? Birlikte miydiler?

Değildiler. Banyonun sürgülü kapısını onarmaya gelmişti. Tonje zayıflamıştı ve üzgün görünüyordu. Ben de zayıftım ve içimde neşeden en ufak eser bile kalmamıştı.

Günlerce konuştuk. Evliliği sürdürmek istiyordu, ben de istiyordum, böylece sürdürdük. Ev, arkadaşlar, aile, Bergen. Ben gündüzleri yazıyordum, Tonje NRK'de çalışıyordu. Her şey eskisi gibiydi. Yaz gelip geçti, Noel gelip geçti, çocuk sahibi olmaktan konuştuk, ama son adımı atmadık. Bir akşam yabancı biri bana telefon etti. Tonje'yi aldattığım kadınla evliymiş. Ondan çocukları varmış. Onların velayetini almak istiyormuş. Kadını mahkemeye vermiş. Tanıklık yapabilir miyim diye soruyordu. Bana yaptıklarının

aynısını bir rahibe yapmışlar: Kadın onunla yatmış ve erkek arkadaşı ailesini arayıp her şeyi anlatmış. Rahip istifaya zorlanmış, neye inanacağımı bilmiyordum, ilkin bir tür tuzak herhâlde, biri konuşmayı kaydediyor diye düşündüm, ama adam sesinden dürüst birine benziyordu. Sonunda ona yardım edemeyeceğimi söyledim. Tonje'ye anlattığımda bunun hemen duyulacağını söyledi, basın, mahkemeleri yakından izliyordu, evet deyip tanıklığı kabul etseydim gazeteler manşetleri atar, ÜNLÜ BİR NORVEÇLİ YAZAR (32) TECAVÜZLE SUÇLANIYOR yazarlardı ve okurların kimin kastedildiğini anlaması için yeterince bilgi verirlerdi.

Yazmaya sarıldım, sabahtan akşama dek çalışma odama kapandım, ama bir sonuç çıkmadı. Muhabirler aramayı bırakalı çok oluyordu, aradıkları ender durumlarda da yazamama fenomeni veya tek kitaplık yazarlar konusunda bir makaleye katkıda bulunmamı istiyorlardı. Ama 2002'nin şubat ayında bir şey oldu. Başka bir kısa metne başladım, olay on dokuzuncu yüzyılda geçiyordu, ama şimdi ne varsa orada da vardı, olay yeri Tromøya'ydı, ama değildi, bambaşka bir öykü çıktı ortaya ve bizimkine benzeyen ama farklı olan bu paralel dünyada Yngve, babam ve ben bir yaz gecesi tekneyle Torungen'e gidiyorduk. Geceyi anımsadığım gibi anlattım, ama bir istisnayla: Babamın üzerine fener tuttuğu martının kanatlarının altında bir çift ince, kola benzeyen uzantısı vardı. Bir zamanlar meleklermiş, diyordu babam; o an anladım: Bu bir romandı. Sonunda, bir roman.

Çok heyecanlıydım. Birdenbire gücüm yerine gelmişti, alışverişe çıktım, yemek hazırladım, havadan sudan söz ettim, Tonje'ye karşı girişimci davrandım: Şuraya gidebilir, bunu yapabiliriz; yine her şey mümkündü.

Tonje Kristiansand'a bir seminere gitti, gece gündüz yazabilecektim, üç gün sonra döndü, dosdoğru bir partiye gitmek istedi, NRK çalışanlarından oluşan grubu sahne alacaktı, gelmek ister miyim diye sordu, ama yazmam gerekiyordu, tek başına gitti. Bir saat sonra kararımdan pişman olup gittim, onu davul çalarken gördüm, bir nedenle etkilenmiştim, ama konser sonrası yanına gittiğimde, davulu toplarken benden kaçınıyordu, ne göz göze geldi ne de konuştu. Onun bu yanını biliyordum, bir sorunu vardı.

Zilleri koridorda taşıyordu, benim elimde trampet vardı, ne olup bittiğini anlatmasını istedim. Bir şey olduğunu biliyorum, söyle. Bir derdin olduğunu görebiliyorum.

"Söylemeyecektim," dedi. "Ama madem sordun söyleyeyim. Seni aldattım."

"Kristiansand'da mı? Şimdi mi?"

"Evet."

Ona baktım. O da bana baktı.

Öfkeliydim. Kendisini başka bir adama verdiği düşüncesi çok korkunçtu, ama aynı zamanda rahatlamıştım, artık yalnızca ben suçlu değildim.

Eve dönünce geçen yıl yaptığımız gibi çalışma odama oturduk. Artık sarsıntı geçirmiyordum, olanlar, Tonje'nin yaptığı şey artık benim suçumun bir uzantısı değildi, ama onun kadar korkunçtu.

"Niye yaptın?" diye sordum. "Ben çok sarhoştum, ne yaptığımı bilmiyordum. Ama sen asla güdülerinle hareket etmezsin. Ne yaptığını biliyordun."

"Bilmiyorum. Sanırım birdenbire mutlu olman yüzünden. Birdenbire ortalığa mutluluk saçmaya başladın. Dört yıldır, babanın öldüğü sonbahardan beri depresyondasın, ilk kitabın çıktı ve çok fazla güçlükle karşılaştık, çok az eğlendik. Denedim, her şeyi denedim. Sonra yazmaya başladın ve yine mutlu oldun! Bu aşırı kışkırtıcı. Sanki yaşamında hiçbir rolüm yok gibi. Dışarıdaymışım gibi. Bardağı taşıran damla bu oldu ve canı cehenneme diye düşündüm. Ve seni aldattım."

Yüzümü ellerimin arasına gömdüm.

Ona baktım.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordum.

"Bilmiyorum."

Yatağa gittik, ertesi gün erkenden bavulumu topladım ve Yngvelere gittim, Voss'a taşınmıştı. Orada iki gün kaldım, onunla konuştum, Tonje'den ayrılmamam gerektiğini söyledi. Ödeşmiştik. Çok iyi biriydi. Ondan ayrılmamalıydım.

Trenle Tonje'nin yanına döndüm, bütün gece konuştuk, gitmeye karar verdim. Her şeyden uzaklaşmak istiyordum. Her şeyi açık

tuttuk, ilişkimiz bitmemişti, kesin bir şey yoktu, ama aslında bittiğini ikimiz de biliyorduk, en azından ben biliyordum.

Beni tren istasyonuna götürdü.

Sarıldı.

Ağladı.

Ben ağlamadım, ona sarıldım ve kendine iyi bak dedim. Öpüştük, trene bindim ve tren istasyondan çıkarken Tonje'nin perondan çıkıp kente doğru bir başına yürüyüşünü izledim.

Gece treniyle Oslo'ya gidiyordum, yolculuk boyunca yaptığım her şey düşünmekten kaçınmak içindi. Gazeteleri art arda okudum, ardından Ian Rankin'in bir romanını okudum, yirmi yıldır okuduğum ilk polisiyeydi bu, sonunda o kadar yoruldum ki gözlerimi kapadığım anda uykuya daldım. Oslo'da bir Rankin romanı daha satın aldım, tren değiştirdim, bu kez hedefim Stockholm'dü, trene binip okumaya başladım.

Bergen'i işte böyle arkamda bıraktım.

"Knausgaard eşi benzeri bulunmaz bir yazar. Öğrenci barları ve Happy Mondays hakkında yazarken bir anda ruhsal kurtuluşa duyduğu özlemi açığa vurabiliyor."
Max Liu

"*Bahar Yağmurları* ayrıksı bir adacığa hayat veriyor ve Knausgaard orada performansının doruklarına ulaşıyor. Ona ilham veren içimizdeki hayatın ta kendisi."
The Washington Post

**"Her şey değişmişti,
kalbim bana öyle söylüyordu.
Kalbim asla yanılmazdı.
Kalp asla ama asla yanılmaz."**

"Dünyanın hakkında en çok konuşulan anı yazarı. Anılarımızdaki meçhulleri ve geri alınamazları ortaya çıkarırken bütünüyle baştan çıkarıcı."
Andrew Neather

"600 sayfalık *Bahar Yağmurları*'nı müptelası olduğumuz bir dizinin bölümlerini oturup art arda izler gibi tek seferde bitirdim."
Jan[redacted]

THG
0093603
LEG
0093603 LEG

KAVGAM Serisi V

monokl
Edebiyat

ISBN: 978-605-5159-79-5
9 786055 159795

@monokledebiyat | 36